

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

จิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์
ของเยาวชนไทย : การสร้างมโนทัศน์พื้นฐาน การประเมินและการพัฒนา
**Fundamentals of Psychological Traits of Television Drama Perception or
Interpretation for Thai Adolescents: Conceptualization, Evaluation and
Development**

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา โชคเหริญสุขชัย
Asst.Prof. Kanchana Chokriensukchai (PhD)

พฤษภาคม 2550

สัญญาเลขที่.....

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

จิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์
ของเยาวชนไทย : การสร้างมโนทัศน์พื้นฐาน การประเมินและการพัฒนา
**Fundamentals of Psychological Traits of Television Drama Perception or
Interpretation for Thai Adolescents: Conceptualization, Evaluation and
Development**

ผู้วิจัย

สังกัด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา โชคเหริญสุขชัย คณะนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกอ. และ สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา โชคเหริญสุขชัย : จิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้
และตีความละครโทรทัศน์ ของเยาวชนไทย: การสร้างมโนทัศน์พื้นฐาน การประเมินและการพัฒนา
(Fundamentals of Psychological Traits of Television Drama Perception or Interpretation
for Thai Adolescents: Conceptualization, Evaluation and Development) อาจารย์ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทนต์ ศรีไสย 406 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาและค้นหาจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็น
สำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย 2. เพื่อสร้างมโนทัศน์พื้นฐาน
เกี่ยวกับจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชน
ไทย 3. เพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือ
ตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย 4. เพื่อวัดและประเมินระดับของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็น
สำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย และ 5. เพื่อทดสอบและพัฒนา
โมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชน
ไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือเยาวชนชายหญิงที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลาย ภาคเรียนที่สอง ปีการศึกษา 2549 จำนวน 1,808 คน โดยสุ่มแบบหลายชั้นตอน เก็บข้อมูล
ด้วยวิธีการศึกษาจากเอกสารตำรางานวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยและวิธีการสำรวจ ผลการวิจัย
พบว่า

1. จิตลักษณะและมโนทัศน์พื้นฐานของจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละคร
โทรทัศน์คือ

1.1 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง หมายถึง การรับรู้ตนเองของเยาวชน โดยการประเมิน
ตนเองในภาพรวมด้วยการเปรียบเทียบกับคนอื่น เยาวชนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ใน
ระดับต่ำ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละคร
โทรทัศน์นำเสนอ

1.2 ความวิตกกังวล เป็นภาวะทางจิตใจ อันเกิดจากการคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับสิ่งที่
จะมากุศลหรืออันตรายที่เกิดขึ้น เยาวชนที่มีความวิตกกังวลอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง จะเห็น
ด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

1.3 ทศคติ คือความคิดเห็นของเยาวชนต่อละครโทรทัศน์ในทางที่ดีหรือไม่ดี ส่งผลให้
เยาวชนมีการยอมรับหรือไม่ยอมรับและมีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ละคร
โทรทัศน์นำเสนอ เยาวชนที่มีทศคติต่อละครโทรทัศน์ระดับสูง จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับ
พฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศละครโทรทัศน์นำเสนอ

1.4 ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ความเชื่อและการคาดหวังของเยาวชนว่า ผลดี และผลเสียที่เกิดขึ้นกับตนนั้น มีตนเองเป็นสาเหตุมากกว่าที่จะเป็นเพราะคนอื่น โชคเคราะห์ ความบังเอิญ เยาวชนที่มีระดับความเชื่ออำนาจในตนเองต่ำ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

1.5 ลักษณะมุ่งอนาคตและความสามารถควบคุมตนเอง คือ ลักษณะของบุคคลที่มองเห็นประโยชน์ที่จะมีมาในอนาคตและเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการอดได้รอได้ เพราะเชื่อว่าการกระทำของตนจะส่งผลให้เกิดผลดีตามที่ตนต้องการได้ เยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนในระดับต่ำ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

2. แบบวัดจิตลักษณะประกอบด้วย 8 ตอน โดยแต่ละตอนมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .8331 - .8487

3. เยาวชนไทยมีค่าเฉลี่ยของจิตลักษณะอยู่ในระดับสูง 2 ด้าน คือมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ และมีจิตลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เชื่ออำนาจในตน และความวิตกกังวล

4. ผลการทดสอบและพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย พบว่าเยาวชนที่มีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ จะมีจิตลักษณะในระดับต่ำโดยสามารถทำนายการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศได้ร้อยละ 15 อย่างมีที่ระดับนัยสำคัญ.05 ซึ่งสรุปได้ว่า เยาวชนที่เลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ ส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลอยู่ในระดับสูง มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตนและมีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ โดยองค์ประกอบด้านทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับต่ำนั้น พบว่า มีองค์ประกอบด้านความตระหนักถึงผลดีผลเสียของละครโทรทัศน์อยู่ในระดับต่ำ แต่มีความรู้สึกพอใจละครโทรทัศน์และมีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามสิ่งที่ละครโทรทัศน์นำเสนอในระดับสูง

Assistant Prof. Kanchana Chokriensukchai (PhD) "Fundamentals of Psychological Traits of Television Drama Perception or Interpretation for Thai Adolescents: Conceptualization, Evaluation and Development". Associate Prof. Sutthanu Srisai (PhD) 406 pp.

The purposes of this research were 1. To find out about fundamental traits of television drama perception or interpretation for Thai adolescents. 2. To construct conceptualization of fundamental traits of television drama perception or interpretation for Thai adolescents. 3. To construct characteristic scale to measure fundamental traits of television drama perception or interpretation for Thai adolescents. 4. To measure the fundamental traits of television drama perception or interpretation for Thai adolescents and 5. To examine and develop the causal model of television drama perception or interpretation for Thai adolescents.

The sample group was the Thai adolescents who were studying during second semester in academic year of 2549. The sampling total of 1,808 was selected by using multistage sampling technique. Literature review, research analysis and survey method were used to collect data. The major findings were as follows:

1. The fundamental traits of television drama selective perception or interpretation for Thai adolescents. Conceptualization of the fundamental traits was:

1.1 Self-Esteem signified as self-measurement of Thai adolescent by comparing with others. Thai adolescents who had low level in self esteem could select perception or interpret aggressive and sex behavior follow which shown in television drama.

1.2 Anxiety could be seen in the way of stress, panic, worry or fear to some situation in everyday life. Thai adolescents who had middle to height level of anxiety could select perception or interpret aggressive and sex behavior which shown in television drama.

1.3 Attitude was felling and opinion of Thai adolescents about Thai television drama in positive or negative and willing to follow whatever been shown in Thai television drama. Thai adolescents who had positive attitude about Thai television drama could select perception or interpret aggressive and sex behavior which shown in television drama.

1.4 Internal locus of reinforcement referred to an individual's generalized expectations concerning where control over subsequent events resides. Thai adolescent who had low internal locus of reinforcement could select perception or interpret aggressive and sex behavior which shown in television drama.

1.5 Future orientation and self control correlated with selecting good things. Thai adolescent who had low future orientation and self control could select perception or interpret aggressive and sex behavior which shown in television drama.

2. The characteristic scale of psychological traits was constructed with 8 parts and reliability was .8331-.8487.

3. The psychological traits of Thai adolescents were height in future orientation and attitude of television drama. The others, self-esteem, anxiety and belief internal locus of reinforcement were in middle level.

4. The examination and development of causal model of television drama selective perception or interpretation for Thai adolescents had found that the Thai adolescents who select perception or interpret aggressive and sex behavior which shown in television drama had low level in psychological traits with 15% of explain variance of selecting or interpretation of aggressive and sex behavior and statistically significant values at the .05 level weight. In conclusion, Thai adolescents, who selected perception or interpreted aggressive and sex behavior from television drama, had height level in anxiety and low level in self esteem, future orientation, belief internal locus of reinforcement and attitude of television drama. However, attitude of television drama were low in cognitive component and height emotion and action component.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สถาบันอันทรงเกียรติที่ให้ทุนสนับสนุนเงินทุนเพื่อการทำวิจัย เรื่องนี้เป็นเวลาทั้งสิ้นสองปี รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุธ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณน เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ ปิลาสนธิโอวาท รองศาสตราจารย์ ดร.สุทนต์ ศรีไสย รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท รองศาสตราจารย์ อรทัย ศรีสันติสุข รองศาสตราจารย์ดวงพร คำบุญวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา ปิกกิน ดร.วรรณิ์ แกมเกตุ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มนัส จินตนะดีลกุล และคณาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่มอบเวลาอันมีค่าแนะนำ แก้ไขแบบวัดและเสนอแนะเพื่อปรับปรุงงานวิจัยเล่มนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จีระเดช อุสวัสดิ อธิการบดี และรองศาสตราจารย์ ดร.ดรุณี หิรัญรักษ์ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่สนับสนุนและให้ขวัญกำลังใจที่ดีแก่บุคลากรที่ทำวิจัย

ขอขอบคุณ ดร.เสกสรร ทองคำบรรจง อาจารย์ประจำสาขาวิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นายธีระวัฒน์ สุชีสารและนายกิตติศักดิ์ นิเวรัตน์ นักศึกษาปริญญาเอก เอกวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเรื่องสถิติและการประมวลผลคอมพิวเตอร์

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 5 และ 6 ที่อนุญาตและให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณเพื่อนที่รักอาทิ อาจารย์จักรชาญศรี ชูศรี อาจารย์กาญจนา งามยิ่งยวด อาจารย์เตรียมพล ขอดคำ อาจารย์สุรัชย์ ผลมะเฟื่อง อาจารย์วินัด คงใจดี อาจารย์ธีระศักดิ์ ภาโนมัย และอาจารย์พิสิษฐ์ เจริญพันธ์ ที่เต็มใจและให้เวลากับผู้วิจัยในการทดลองใช้แบบวัด รวมทั้งช่วยเหลือในเรื่องการเก็บแบบวัดเพิ่มเติม

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแต่แม่ผู้เป็นกำลังใจ อูทิสให้พ่อผู้ล่งลับ และท้ายสุดขอมอบความรู้อันเกิดจากการวิจัยครั้งนี้ให้กับนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่เป็นลูกศิษย์ทุกคน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย

พฤษภาคม 2550

สารบัญ

บทที่		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย	ก
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
	กิตติกรรมประกาศ	ค
	สารบัญ	ง
	สารบัญตาราง	จ
	สารบัญแผนภูมิ	ฉ
	สารบัญรูป	
บทที่ 1	ความสำคัญของปัญหา	1
	ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
	ข้อจำกัดในการวิจัย	9
	ขอบเขตของการวิจัย	9
	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	9
	นิยามศัพท์เฉพาะ	10
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
	ตอนที่ 1 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับละครโทรทัศน์	13
	ความหมายของละครโทรทัศน์	13
	ประเภทของละครโทรทัศน์	13
	รูปแบบการนำเสนอละครโทรทัศน์	15
	ตอนที่ 2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเปิดรับสาร	17
	ทฤษฎีการเลือกเปิดรับสื่อ (Media Selection Theory)	17
	ปัจจัยทางชีวสังคม	24
	ตอนที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับทัศนคติ	29
	ความหมายของทัศนคติ	29
	องค์ประกอบของทัศนคติ	31
	ลักษณะของทัศนคติ	32
	การเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ	33

สารบัญ (ต่อ)

ตอนที่ 4 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณลักษณะ (trait) และจิตลักษณะ (psychological trait)	34
ความหมายโดยทั่วไปของคุณลักษณะ	34
ทฤษฎีวิเคราะห์องค์ประกอบของ เรมอนด์ แคทท์เทล (Raymond Cattell)	34
ทฤษฎีอุปนิสัยของ กอร์ดอน วิลลาร์ด อัลพอร์ต (Gordon Willard Allport)	36
ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ	38
ตอนที่ 5 การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ	41
การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว: ความหมาย ตัวแปร และวิธีวัดพฤติกรรมก้าวร้าวโดยทั่วไป	41
ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว	42
การเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางการกระทำ	44
การเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางวาจา	45
การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ: ความหมาย ตัวแปร และวิธีวัดพฤติกรรมทางเพศโดยทั่วไป	45
ความหมายโดยทั่วไป	46
ตอนที่ 6. แนวคิดเกี่ยวกับโมเดลการวิจัย	48
ความหมาย ลักษณะและการตรวจสอบโมเดล	48
ลักษณะของโมเดลการวิจัย	49
การตรวจสอบความตรงของโมเดล	50
ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
งานวิจัยที่เกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชน	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะ	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างเครื่องมือวัด	57
กรอบแนวคิดในการวิจัย	59
บทที่ 3 จิตลักษณะและมโนทัศน์พื้นฐานในเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์สำหรับเยาวชนไทย	60
ตอนที่ 1 การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะ	61

สารบัญ (ต่อ)

ตอนที่ 2 ความหมายโดยทั่วไปของจิตลักษณะ	64
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self esteem)	64
ความวิตกกังวล (anxiety)	68
ทัศนคติ (attitude)	70
ความเชื่ออำนาจในตน (belief in internal locus of control)	72
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (future orientation and self-control)	73
ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ กับ การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศที่แสดงทางละครโทรทัศน์	83
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Self esteem) กับ การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ที่แสดงทางละครโทรทัศน์	83
ความวิตกกังวล (Anxiety) กับ การเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ	84
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ กับ การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ	85
ความเชื่ออำนาจในตน กับ การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ	87
ความมุ่งอนาคตและควบคุมตน กับ การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ	88
สมมติฐานในการวิจัย	90
บทที่ 4 การสร้างและพัฒนาแบบวัดจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์สำหรับเยาวชนไทย	91
ตอนที่ 1 การสร้างแบบวัดคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์	91
ตอนที่ 2 การหาคุณภาพและการพัฒนาแบบวัด	104
วิธีการหาคุณภาพและการพัฒนาแบบวัด	105
ความเที่ยงตรง (Validity)	105
ความเชื่อมั่น (Reliability) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)	121
และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดรายด้าน	

สารบัญ (ต่อ)

ด้านที่ 1 ความรู้สึกที่มีคุณค่าในตนเอง (self-esteem)	122
ด้านที่ 2 ความวิตกกังวล (anxiety)	126
ด้านที่ 3 มุ่งอนาคต-ควบคุมตน (future orientation – self-control)	130
ด้านที่ 4 แสดงค่าความเชื่ออำนาจในตน (belief in internal locus of control)	134
ด้านที่ 6 พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์	138
ด้านที่ 6 ทศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	143
ด้านที่ 7 การรับรู้และตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว	148
ด้านที่ 8 การรับรู้และตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ	156
บทที่ 5 การวัดและประเมินระดับของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย	161
วิธีการวิจัย	161
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	161
การวิเคราะห์ข้อมูล	162
ผลการศึกษา	162
ตอนที่ 1 แสดงข้อมูลทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม	162
ตอนที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม	168
ตอนที่ 3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง	222
ตอนที่ 4 แสดงผลสรุปที่ได้จากการทดสอบ	237
บทที่ 6 เพื่อทดสอบและพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย	244
กรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย	244
ผลการศึกษา	245
ตอนที่ 1 การทดสอบและการพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย	245
ตอนที่ 2 อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมทางตรงและ	249

สารบัญ (ต่อ)

ทางอ้อมของตัวแปรที่ศึกษาตามรูปแบบความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์	
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม	252
ตอนที่ 3.1 การเปรียบเทียบโดยรวมของพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศต่างกัน มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล	252
ตอนที่ 3.2 การเปรียบเทียบโดยรวมของพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีผลการเรียน ต่างกัน	255
ตอนที่ 3.3 การเปรียบเทียบโดยรวมของพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ต่างกัน	258
บทที่ 7 สรุปอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	261
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	261
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ	261
สรุปผลการวิจัย	261
ตอนที่ 1 การค้นหาจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์	261
ตอนที่ 2 มโนทัศน์พื้นฐานของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย	262
ตอนที่ 3 การสร้างและการพัฒนาแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์	264
ตอนที่ 4 ผลการวัดและประเมินระดับของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย	266
ตอนที่ 5 ผลการทดสอบและพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย	271
ตอนที่ 6 ผลการทดสอบและพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทยตามลักษณะของจิตลักษณะ	271

สารบัญ (ต่อ)

ตอนที่ 7 สรุปผลการศึกษาตามสมมติฐาน	272
อภิปรายผลการวิจัย	272
ตอนที่ 1. จิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์	272
ตอนที่ 2. การสร้างและการพัฒนาแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์	273
ตอนที่ 3. ผลการวัดและประเมินระดับของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทยโดยที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน	274
ตอนที่ 4 การทดสอบและพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย	278
ตอนที่ 5 การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม	282
ตอนที่ 6. เหตุผลที่เยาวชนเลือกประกอบการตีความสถานการณ์	282
ข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติ	284
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	289
บรรณานุกรม	291
ภาคผนวกที่ 1 (ก) แบบวัดเพื่อการวิจัย เรื่องจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย	303
ภาคผนวกที่ 1 (ข) แบบวัดเพื่อการวิจัย เรื่องจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย	317
ภาคผนวกที่ 2 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่ตอบเห็นด้วย	331
ภาคผนวกที่ 3 (ก) Print Out ของ LISREL	340
ภาคผนวกที่ 3 (ข) Print Out SPSS of MANOVA	361
ภาคผนวกที่ 4 (ก) บทความเรื่อง “การเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย: ความสำคัญ ปัจจัย และการกำหนดทิศทาง	372
ภาคผนวกที่ 4 (ข) บทความ เรื่อง “องค์ประกอบและการสร้างเครื่องมือวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์”	390

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	แสดงจำนวนประชากรอายุ 6 ปี ขึ้นไปที่ชมโทรทัศน์ จำแนกตามประเภทรายการที่ชมมากที่สุด ตามภาคและเขตการปกครอง	2
3.1	แสดงงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะทั่วไป	61
3.2	งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมความก้าวร้าว รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเลือกรับสิ่งที่ตีมีประโยชน์ให้กับตนเอง	63
3.6	แสดงมโนทัศน์ของจิตลักษณะ พฤติกรรมที่สังเกตได้ คำนิยามเชิงทฤษฎี นิยามเชิงปฏิบัติการ ตัวชี้วัดพฤติกรรม	76
4.1	แสดงโครงสร้างของแบบวัดจิตลักษณะที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์	91
4.2	แสดงผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบวัดที่สร้างขึ้นโดย Rosenberg	95
4.3	แสดงรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง	106
4.4	แสดงรายชื่ออาจารย์ด้านนิเทศศาสตร์	107
4.5	แสดงผลการหาคุณภาพความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรม การเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)	107
4.6	แสดงจำนวนข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 75%	114
4.7	แสดงลักษณะและจำของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ภาค จังหวัด และโรงเรียน	120
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านความรู้สึกที่มีคุณค่าในตนเอง (self-esteem)	122
4.9	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรความรู้สึกคุณค่าในตัวเอง	125
4.10	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านความวิตกกังวล (anxiety)	126
4.11	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรความวิตกกังวล (anxiety)	129

สารบัญตาราง (ต่อ)

4.12	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	131
4.13	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรมุ่งอนาคต- ควบคุมตนเอง	133
4.14	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านความเชื่ออำนาจในตน	134
4.15	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรเชื่ออำนาจ ในตัวเอง	136
4.16	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านพฤติกรรมกรเปิดรับละครโทรทัศน์	138
4.17	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรพฤติกรรม การเปิดรับละครโทรทัศน์	141
4.18	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	143
4.19	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรทัศนคติ เกี่ยวกับละครโทรทัศน์	147
4.20	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านการรับรู้และตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว	148
4.21	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรการรับรู้และ ตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว	153
4.22	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านการรับรู้และตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมกร แสดงออกทางเพศ	156
4.23	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรการรับรู้และ ตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมกรแสดงออกทางเพศ	159
5.1	แสดง จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามลักษณะ ทางชีวสังคม	162
5.2	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกเป็นรายด้าน	167

สารบัญตาราง (ต่อ)

5.3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามศาสนา	168
5.4	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมจำแนกตามศาสนา	168
5.5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้งการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาใน 1 เดือน	170
5.6	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมจำแนกตามจำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาใน 1 เดือน	171
5.7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลการเรียน	173
5.8	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมจำแนกตามผลการเรียน	174
5.9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะของโรงเรียนที่ศึกษาอยู่	175
5.10	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมจำแนกตามลักษณะของโรงเรียนที่ศึกษาอยู่	176
5.11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะของเพื่อนในกลุ่ม	178
5.12	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมจำแนกตามลักษณะของเพื่อนในกลุ่ม	179
5.13	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา	181
5.14	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา	182
5.15	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานศึกษาสูงสุดของบิดา	184
5.16	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมจำแนกตามสถานศึกษาสูงสุดของบิดา	185
5.17	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา	187

สารบัญตาราง (ต่อ)

5.18	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา	188
5.19	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามสถานศึกษาสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาของมารดา	190
5.20	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามสถานศึกษาสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาของมารดา	191
5.21	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามรายได้ของบิดาและมารดาารวมกันต่อเดือน	193
5.22	แสดงค่าความแปรปรวนระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนก ตามรายได้ของบิดาและมารดาารวมกันต่อเดือน	194
5.23	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามจำนวนพี่น้อง	195
5.24	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามจำนวนพี่น้อง	196
5.25	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามบุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย	198
5.26	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนก ตามบุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย	199
5.27	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามบุคคลที่นักเรียนปรึกษาเมื่อมีปัญหา	201
5.28	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างปรึกษามากที่สุดเมื่อมีปัญหา	202
5.29	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของ บิดา-มารดา/ผู้ปกครอง	205
5.30	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	206
5.31	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว	208

สารบัญตาราง (ต่อ)

5.32	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว	210
5.33	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามจำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ที่บ้าน	212
5.34	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามจำนวนโทรทัศน์ที่บ้าน	213
5.35	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามการประกอบอาชีพในชุมชน	214
5.36	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามอาชีพของคนในชุมชน	215
5.37	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับจิตลักษณะ ของนักเรียนจำแนกตามเพศ	217
5.38	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับจิตลักษณะ ของนักเรียนจำแนกตามการมี- ไม่มี ห้องนอนเป็นส่วนตัว	218
5.39	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับจิตลักษณะ ของนักเรียนจำแนกตามการมี- ไม่มีโทรทัศน์ในห้องนอนของตนเอง	219
5.40	แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามถิ่นที่อยู่อาศัย	220
5.41	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและ เหตุผลในการตีความสถานการณ์ พ่อแม่ล้มเป็นคนเจ้าระเบียบและดูมาก ตลอดเวลาไม่เคยให้ล้มไปเที่ยวที่ไหนเลย วันหนึ่งเพื่อนชวนล้มไปงานเลี้ยง วันเกิดที่บ้านตอนกลางคืน ซึ่งล้มเห็นว่าปลอดภัยเพราะพ่อแม่เพื่อนมารับส่ง ทำให้ล้มสัญญากับเพื่อนว่าจะไป แต่พ่อแม่ล้มก็ยังไม่อนุญาตให้ไปทั้ง ๆ ที่ ล้มได้อธิบายแล้วว่าไม่อันตรายและจะกลับไม่ดึก ทำให้ล้มซึ่งเก็บกดมานาน ได้ตะโกนด้วยความโกรธว่า “ทำไมจะไปไม่ได้ ก็บอกแล้วไงว่าปลอดภัย” ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ล้ม หรือไม่	222
5.42	แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและ เหตุผลในการตีความสถานการณ์ แมว เป็นคนรับใช้ที่ชอบทำสิ่งของแตกหัก อยู่เป็นประจำ ซึ่งจิราก็พยายามอดทนและอบรมสั่งสอนเป็นประจำ จนวัน หนึ่งแมวได้ทำกาแฟหกใส่แขกที่มาเยี่ยมจิรา ทำให้จิราโกรธและใช้ถ้อยคำ รุนแรงว่า “อะไรกัน สอนเท่าไรไม่รู้จักจำ” ท่านเห็นด้วยกับคำพูดจิรา หรือไม่	223

สารบัญตาราง (ต่อ)

- 5.43 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและ 224
 เหตุผลในการตีความสถานการณ์ “ตุ๊ก เป็นคนอ่อนน้อม วันหนึ่งเพื่อนแก๊ง
 นำหนังสือไปซ่อน ตุ๊กหาเท่าไรก็ไม่เจอและตุ๊กต้องรีบกลับบ้านไปอ่าน
 หนังสือเพราะพรุ่งนี้จะมีสอบ ด้วยความโกรธจึงตะโกนด่าเพื่อนด้วยถ้อยคำ
 หยาบคาย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ตุ๊ก หรือไม่”
- 5.44 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและ 225
 เหตุผลในการตีความสถานการณ์ “กร เป็นสามีของ หน่อย และมีลูก 2 คน
 แต่หน่อยเป็นคนไม่ทำงานเอาแต่เล่นหวยและไม่ดูแลลูก ๆ ทำให้ กร เบื่อ
 และหันไปสนิทสนมกับ พร ที่ขยันและน่ารัก ต่อมาหน่อยทราบเรื่องจึง
 โทรศัพทไปข่มขู่ พร ว่า “จะรายงานหัวหน้างานของ พร และจะให้ไล่พรออก
 จากงาน” ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ หน่อย หรือไม่”
- 5.45 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและ 226
 เหตุผลในการตีความสถานการณ์ “นุ่น เกิดมาในครอบครัวที่ไม่ค่อยอบอุ่น
 วันหนึ่งพ่อแม่ของนุ่นทะเลาะตบตีกันรุนแรงทำให้นุ่นที่อยู่ในเหตุการณ์เกิด
 ความสับสน นุ่น จึงบอกกับพ่อแม่ว่าถ้าทะเลาะกันอีกจะกระโดดตึกฆ่าตัว
 ตาย ต่อมาทั้งคู่ก็ทะเลาะตบตีกันอย่างรุนแรงอีก นุ่นจึงบอกว่าจะไปกระโดด
 ตึกทำให้พ่อแม่ไม่กล้าทะเลาะกันอีก ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ นุ่น
 หรือไม่”
- 5.46 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและ 227
 เหตุผลในการตีความสถานการณ์ “ตึก เข้าแถวรอซื้อข้าวที่โรงอาหาร แต่มี
 เพื่อนคนหนึ่งแทรกแถวเข้ามาตรงหน้าและยังเหยียบเท้าตึกด้วย ทำให้ตึก
 โกรธและผลักเพื่อนล้มลง ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ตึก หรือไม่”
- 5.47 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและ 228
 เหตุผลในการตีความสถานการณ์ “พี่สาวของ หนิง บอกว่า ถ้าหนังสือได้ที่
 1 จะซื้อมือถือให้ทำให้หนิงขยันอ่านหนังสือจนสอบได้ที่ 1 แต่พี่สาวของหนิง
 กลับบอกว่า “พูดเล่นเพราะตนเองยังไม่มีปัญญาซื้อเลย” ทำให้หนิง ผิดหวัง
 เกิดความไม่พอใจและขว้างหนังสือไปโดนแขนของพี่สาวท่านเห็นด้วยกับ
 การกระทำของ หนิง หรือไม่”

สารบัญตาราง (ต่อ)

5.48	แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “วันก่อน ภัทร เห็นเพื่อนบ้านเตะสุนัขของตนเอง มาวันนี้ภัทรเห็นสุนัขของเพื่อนบ้านคนนั้นเดินมาปัสสาวะหน้าบ้าน ตนจึงเตะสุนัขตัวนั้น ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของภัทร หรือไม่”	229
5.49	แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “นัท แอบได้ยินเพื่อนนิทานาและใส่ร้ายตนในเรื่องที่ไม่เป็นความจริง จึงโกรธและเดินเข้าไปชกเพื่อนคนนั้นล้มลง ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ นัท หรือไม่”	230
5.50	แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “คืนหนึ่ง นิดา ถูกคนขับแท็กซี่ลวนลามเพื่อหมายข่มขืน บังเอิญ นิดา ซึ่งพกมีดมาด้วยเห็นจวนตัวเลยแทงคนขับตาย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ นิดา หรือไม่”	231
5.51	แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “ป๊อบ เช่าหออยู่คนละที่กับแฟน ต่อมาแฟนของป๊อบต้องลาออกไปทำงาน ป๊อบกลัวว่าแฟนจะลืมตนเองจึงยอมย้ายหอมาอยู่ห้องเดียวกัน ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ป๊อบ หรือไม่”	232
5.52	แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “จิตรา เป็นคนสวย เรียบร้อย และเรียนเก่ง จึงมีชายหนุ่มหลายคนมาชอบ ซึ่งชายหนุ่มแต่ละคนได้ซื้อของและให้เงินจิตราใช้ โดยจิตราไม่จำเป็นต้องทำงานและยังสามารถส่งเงินให้ทางครอบครัวได้ด้วย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ จิตรา หรือไม่”	232
5.53	แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “หมุย เห็นว่าชาย/หญิง ถ้าวักและเข้าใจกันก็อยู่ด้วยกันได้ไม่จำเป็นต้องแต่งงาน ท่านเห็นด้วยหรือไม่”	234
5.54	แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “ดีดี ปัจจุบันเป็นดารายอดนิยมและมีรายได้สูง มีความเห็นว่าคนสมัยนี้ไม่จำเป็นต้องเรียนสูงแค่หน้าตาดีและกล้าแสดงออกก็พอแล้ว ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดของ ดีดี หรือไม่”	235

สารบัญตาราง (ต่อ)

5.55	แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและ เหตุผลในการตีความสถานการณ์ “ด่าดี๊ มีแนวคิดว่าการแต่งตัวมิดชิดเป็น การแต่งตัวที่เซยและไม่สามารถเรียกร้องความสนใจจากเพศตรงข้ามได้ ต่อมา ด่าดี๊ เข้าประกวดนางงามและแต่งตัวโป๊ยั่วยวน จึงได้ตำแหน่งขวัญ ใจช่างภาพ ทุกวันนี้ด่าดี๊ รวยและเป็นที่ยอมรับในสังคม ท่านเห็นด้วยกับ แนวคิดของ ด่าดี๊ หรือไม่”	236
5.56	แสดงผลสรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับจิตลักษณะในการ เลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจำแนก ตามลักษณะทางชีวสังคม	237
5.57	แสดงผลสรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตลักษณะในการเลือก รับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้านวิตกกังวลจำแนกตามลักษณะทางชีว สังคม	237
5.58	แสดงผลสรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตลักษณะในการเลือก รับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้านเชื่ออำนาจในตนจำแนกตามลักษณะทาง ชีวสังคม	238
5.59	แสดงผลสรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตลักษณะในการเลือก รับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน จำแนกตาม ลักษณะทางชีวสังคม	239
5.60	แสดงผลสรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตลักษณะในการเลือก รับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้านทัศนคติต่อละครโทรทัศน์จำแนกตาม ลักษณะทางชีวสังคม	240
5.60	แสดงผลสรุปเหตุผลในสถานการณ์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว	240
5.62	แสดงผลสรุปเหตุผลในสถานการณ์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ	242
6.1	แสดงค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน	246
6.2	แสดงค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่	248
6.3	ตารางที่ 6.3 แสดงอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัว แปรต่างๆที่มีต่อ การเลือกรับรู้หรือการตีความ (DI)	250

สารบัญตาราง (ต่อ)

6.4	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม ตามความแตกต่างทางเพศ	253
6.5	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ที่ละตัว ตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง	254
6.6	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง	254
6.7	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม ตามความแตกต่างของระดับผลการศึกษา	255
6.8	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ที่ละตัว ตามระดับผลการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	256
6.9	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว จำแนกตามระดับผลการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	256
6.10	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ จำแนกตามระดับผลการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	257
6.11	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม ตามความแตกต่างของความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว	258
6.12	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ที่ละตัว ตามความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว	259
6.13	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ จำแนกความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว	259

ภาคผนวก

1	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่ตอบเห็นด้วย	331
2	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่ตอบเห็นด้วย	331

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1.1	แสดงกิจกรรมที่ทำยามว่างของเยาวชนอายุ 6-24 ปี	2
2.1	สรุปโครงสร้างในการเปิดรับสารของบุคคลตามแนวคิดของ แคลปเปอร์ (Josesep T Klapper)	18
2.2	สรุปความสัมพันธ์ของการเลือกเปิดรับสื่อ เลือกรับรู้หรือการตีความ การ จดจำและการแสดงพฤติกรรมของบุคคล	20
2.3	แสดงกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย	59
3.1	แสดงถึงอิทธิพลของทัศนคติต่อการเปิดรับและการเปิดรับที่มีอิทธิพลต่อ ทัศนคติ	85
3.2	แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการเปิดรับ การจดจำ และการแสดงพฤติกรรม	86
6.1	แสดงกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย	244
6.2	รูปแบบและค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน/ เต็มรูปแบบ	246
6.3	รูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่และค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง	248

บทที่ 1

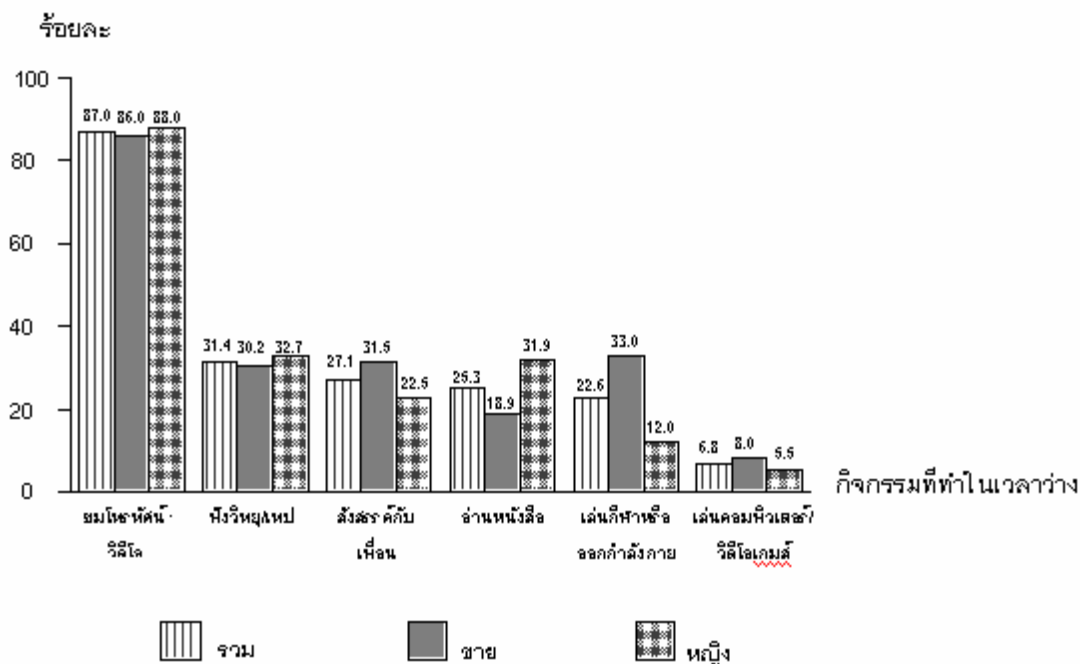
บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเด็กเจริญเติบโตเป็นหนุ่มสาวกันเร็วกว่าในสมัยก่อน เนื่องจากอาหารการกินที่สมบูรณ์และสุขภาพอนามัยโดยรวมที่ดีกว่า ประกอบกับมีสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม เช่น สื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถกล่อมเกลาจิตใจและอารมณ์ของเด็กให้มีลักษณะที่โตเกินวัย จุดเริ่มต้นแห่งการเปลี่ยนแปลงส่วนมากจะเริ่มในช่วงอายุระหว่าง 10-12 ปี (สุขภาพคนไทย 2546:81) แต่บางคนอาจเร็วซ้ำได้มากถึง 2-3 ปี ภาพที่ปรากฏในใจเคียงคู่กับเยาวชนส่วนใหญ่เป็นเรื่องของความเจริญเติบโต พลละกำลัง ความใฝ่ฝัน ความสดใส และความเบิกบานสวยงามของชีวิต ขณะที่บางคนมองเห็นภาพความสับสน ความท้อแท้ การเสี่ยงภัย และปัญหามากมายที่ติดตามมา ไม่ว่าจะมองอย่างไรเยาวชนถือเป็นช่วงเวลาแห่งความเปลี่ยนแปลงผ่านที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นช่วงเวลาแห่งการเตรียมตัวเพื่อก้าวสู่วัยผู้ใหญ่ และเยาวชนนับเป็นด่านแรกของการเลือกทางเดินในชีวิต เยาวชนจึงถือเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อในการวางแก่นของชีวิตที่เหลือ

ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2550 ได้มีเรื่องราวเกี่ยวกับเยาวชนมากมายปรากฏเป็นข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์ ตั้งแต่เรื่องค้ายาไปจนถึงการก่ออาชญากรรมในสังคม รวมทั้งสถานการณ์ของเยาวชน ที่มีจำนวนมากกว่า 30 % ได้ให้ความสำคัญในเรื่องมูลค่า บริโภคนิยมมากกว่าคุณค่าและความพอดี การใช้ชีวิตแบบสุดขีด ติดยึดกับตนเองโดยไม่สนใจสังคมสิ่งแวดล้อมรอบข้างแม้แต่น้อย และยังมีพฤติกรรมก้าวร้าวนิยมเสพความรุนแรงและละเมิดทางเพศ รวมทั้งเยาวชนยังมีแนวโน้มคลั่งวัฒนธรรมตะวันตก เกาหลีและญี่ปุ่น มองศาสนาเป็นสิ่งที่ไกลตัว ไม่ชอบทำงาน ขี้เกียจ นอนดึก ตื่นสาย มีวัฒนธรรมเฝ้าติดตามอยู่กับอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ รถยนต์ บัตรเครดิต และสินค้ายี่ห้อดังหรือสินค้าแบรนด์เนม จึงเป็นประเด็นที่น่าห่วงยิ่งสำหรับอนาคตของชาติที่จะฝากความหวังไว้และคงต้องกลับมาตั้งสติช่วยกันเป็นหูเป็นตาเฝ้าระวังเยาวชนไทย (ลัดดา ตั้งสุภาชัย 254 : 4)

การค้นหาเหตุแห่งการมีพฤติกรรมดังกล่าว ส่วนหนึ่งอาจค้นหาได้จากศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของเยาวชนแต่ละคน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือศึกษาการใช้เวลาในการทำกิจกรรมในแต่ละวันของเยาวชน ซึ่งจากศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของเยาวชนในแต่ละวันพบว่า ผู้ที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาก็จะใช้เวลาส่วนใหญ่ในสถานศึกษา และผู้ที่ทำงานก็จะใช้เวลาส่วนใหญ่ในสถานประกอบการ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ: 2546) ส่วนเวลาที่เหลือจะใช้ไปสิ่งที่แตกต่างกันไป ดังแผนภูมิที่ 1.1

แผนภูมิที่ 1.1 แสดงกิจกรรมที่ทำยามว่างของเยาวชนอายุ 6-24 ปี

ข้อมูลจากแผนภูมิที่ 1.1 แสดงให้เห็นว่าเยาวชนส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างไปกับการชมโทรทัศน์หรือวิดีโอ รองลงมาคือการฟังวิทยุเพลงและสังสรรค์กับเพื่อน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ: 2545) และจากสถิติที่แสดงในตารางที่ 1.1 ได้แสดงรายละเอียดให้เห็นว่ารายการโทรทัศน์ที่ประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปรับชมก็คือรายการบันเทิงและรายการข่าว ดังนั้นรายการโทรทัศน์จึงถือได้ว่าได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของคนกลุ่มนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ชมรายการโทรทัศน์ จำแนกตามภาคและเขตการปกครอง

เขต ภาค และการปกครอง ยอดรวม	รวม	ประเภทรายการที่ชมมากที่สุด (พันคน)					
		ข่าว	สารคดี	ความคิดเห็น/วิเคราะห์	บันเทิง	ธุรกิจ/โฆษณา	อื่น ๆ
ทั่วราชอาณาจักร	54,739.8	25,827.0	513.4	46.1	28,255.4	9.2	88.7
ในเขตเทศบาล	18,419.2	8,762.9	267.4	24.7	9,329.0	5.8	29.4
นอกเขตเทศบาล	36,320.6	17,064.0	246.0	21.4	18,926.4	3.4	59.3
กรุงเทพมหานคร	7,196	3,305.7	160.0	15.3	3,699.0	2.5	13.8
ภาคกลาง	12,559.7	6,395.5	97.9	5.8	6,031.6	2.6	26.3
ในเขตเทศบาล	4,398.1	2,198.4	39.9	3.1	2,149.6	1.0	6.1
นอกเขตเทศบาล	8,161.5	4,197.1	58.0	2.8	3,881.9	1.5	20.2

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนประชากรอายุ 6 ปี ขึ้นไปที่ชมรายการโทรทัศน์ จำแนกตามภาคและเขตการปกครอง (ต่อ)

เขต ภาค และการปกครอง ยอดรวม	รวม	ประเภทรายการที่ชมมากที่สุด (พันคน)					
		ข่าว	สารคดี	ความคิดเห็น/วิเคราะห์	บันเทิง	ธุรกิจ/โฆษณา	อื่น ๆ
ภาคเหนือ	9,704.6	5,372.3	101.4	3.4	4,218.8	0.6	8.0
ในเขตเทศบาล	2,062.3	1,171.9	26.0	1.2	861.3	0.6	1.3
นอกเขตเทศบาล	7,642.3	4,200.4	75.4	2.2	3,357.5	-	6.7
ภาคอีสาน	18,231.1	7,580.5	74.2	13.3	10,531.6	1.1	30.3
ในเขตเทศบาล	3,099.4	1,337.1	20.1	2.7	1,736.1	0.2	3.2
นอกเขตเทศบาล	15,131.6	6,243.4	54.1	10.6	8,795.6	0.8	27.1
ภาคใต้	7,048.2	3,172.9	79.9	8.3	3,774.4	2.4	10.3
ในเขตเทศบาล	1,663.0	749.9	21.4	2.4	883.0	1.4	4.9
นอกเขตเทศบาล	5,385.2	2,423.0	58.4	5.9	2,891.4	1.0	5.4

ได้มีงานวิจัยจำนวนมากแสดงผลให้เห็นว่าปริมาณการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์นั้นมีความสัมพันธ์กันกับการแสดงออกของพฤติกรรมของผู้รับหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การที่เยาวชนแสดงพฤติกรรมออกมาไม่ว่าจะดีหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการดูรายการโทรทัศน์ในรูปแบบต่าง และสิ่งหนึ่งที่นักวิชาการให้ความสนใจโดยเป็นประเด็นที่พูดถึงตลอดเวลาก็คือ พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงจากละครโทรทัศน์ (ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ 2542: 36)

ผลการเปลี่ยนแปลงที่นักวิชาการเป็นห่วงและให้ความสนใจโดยนำมาศึกษาวิจัยเพื่อระบุและค้นหาแนวทางแก้ปัญหา นั้น ส่วนมากแล้วมักเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ดังจะเห็นได้จากรายงานการวิจัยหลายชิ้นที่เสนอผลการค้นพบเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนที่มีต่อผู้อื่น ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้ได้ชี้ให้เห็นว่ารายการโทรทัศน์ที่แสดงพฤติกรรมรุนแรงเป็นสาเหตุให้เยาวชนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อผู้อื่น เช่น เยาวชนยิงเพื่อนเมื่อเกิดการทะเลาะวิวาทกันหรือชกต่อยเพราะแย่งแฟนกัน นอกจากความรุนแรงในเรื่องการทะเลาะวิวาทกันแล้ว ปัญหาเรื่องเพศก็เป็นปัญหาสำคัญสำหรับเยาวชนในยุคปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากรายงานสถานการณ์ของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับการเสพสื่อลามกของเด็กไทย ซึ่งสำรวจโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ปี พ.ศ. 2548 พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ เริ่มเสพสื่อลามกเป็นครั้งแรกเมื่ออยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมทางเพศเปลี่ยนไปในทางที่ไม่เหมาะสมก็คืออิทธิพลของสื่อต่าง ๆ ที่มีการนำเสนอเนื้อหาไปในแนวอัยุ่กามารมณ์ มากกว่าการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา ความอยากรู้อยาก

เห็นที่มีอยู่เดิมเมื่อบวกกับสิ่งที่ได้พบเห็นจากสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัยยิ่งขึ้นจึงทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมทางเพศในลักษณะไม่เหมาะสมโดยลอกเลียนแบบสิ่งที่ได้พบเห็นมาจากสื่อต่าง ๆ

นอกจากอิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมทางเพศของเด็กที่น่าเป็นห่วงแล้ว ทัศนคติของเด็กไทยเกี่ยวกับเรื่องเพศก็เปลี่ยนไปโดยมีลักษณะเปิดเผย ยอมรับและมองเห็นการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่ไม่ต้องรับผิดชอบ ดังจะเห็นได้จากผลการจัดสนทนากลุ่มเรื่อง “ทำไมเด็กไทยใจแตก” (สำนักกิจกรรมนักศึกษา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต: 2546) พบว่า นักศึกษาในระดับมัธยมต้น มัธยมปลาย และอุดมศึกษาจาก 22 สถาบัน ต่างคำบอกเล่าเหมือนกันคือ มองเรื่องเพศเป็นเรื่องปกติ โดยแต่ละวันจะมีการเล่ากันในห้องเรียนหรือท่ามกลางกลุ่มเพื่อนว่า วันที่ผ่านมาใครไปทำอะไรกับใครมาบ้าง ทำไหนบ้าง บ่อยครั้งแค้ไหนประกอบกรวิพากษ์วิจารณ์

ผลของการมีเสรีมากขึ้นในเรื่องเพศ อาจเชื่อมโยงถึงผลกระทบอื่น ๆ ได้อีก เช่น สถานการณ์ของโรคติดต่อที่รุนแรงและแพร่กระจายมากขึ้น ส่วนผลกระทบต่อค่านิยมและวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทยนั้น พบว่ามีผลกระทบโดยตรงต่อการแต่งงานหรือการมีคู่ครองของเยาวชนในปัจจุบัน ดังผลการสำรวจทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของเยาวชนช่วงมัธยมศึกษาตอนปลาย และเด็กอาชีวศึกษา (อายุ 15-18 ปี) จำนวน 1,600 คนทั่วประเทศ พบว่ามีทัศนคติไม่แตกต่างกัน โดยความคิดหลักก็คือ “ไม่เป็นไรหากจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่ง” ทั้งนี้โดยเยาวชนชายเห็นด้วยกับเรื่องนี้มากกว่าหญิง รวมทั้งเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ไม่มีความจำเป็นต้องรับผิดชอบต่อ นอกจากนี้ พฤติกรรมทั่วไป เช่นการเที่ยวกลางคืนด้วยกัน การแสดงความรักไม่ว่าจะเป็นกอด จูบ โอบ ในที่สาธารณะ นับเป็นเรื่องธรรมดาเช่นเดียวกัน (เพ็ญศรี ทรรคนะวิเทศ: 2546) และผลการวิจัยจากหลายสำนักยังระบุตรงกันว่าเหตุหลักที่ทำให้เด็กเยาวชนมีพฤติกรรมเช่นนี้ ส่วนใหญ่เกิดจากแรงผลักดันในตนเอง นั่นคือการอยากรู้อยากเห็น รวมทั้งอิทธิพลจากเพื่อนและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ส่วนเรื่องครอบครัวไม่อบอุ่นไม่ใช่ปัจจัยสำคัญแต่อย่างใด นอกจากแรงผลักดันภายในแล้วสาเหตุที่สำคัญอีกสาเหตุหนึ่งก็คือละครทีวีหลังข่าวหรือภาพยนตร์ต่างประเทศ ซึ่งมีการสำรวจจากผู้ชมพบว่า ละครมีฉากการแสดงออกถึงการมีเพศสัมพันธ์มากที่สุดถึง 79.1 รองลงมาคือฉากที่มีการกอดซึ่งทางเพศ ร้อยละ 77.6 และการชิงรักหักสวาทถึงร้อยละ 61.8 (นุชรัตน์ มลศิริภักดิ์ 7: 2549) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นแรงยั่วยุให้เกิดเพศสัมพันธ์ในเยาวชนได้ และยังทำให้เป็นเรื่องที่ยอมรับกันทั่วไป (สุกมล วิภาวีพลกุล: 2546)

เมื่อเราหันกลับมาดูธรรมชาติในการนำเสนอละครโดยทั่วไปแล้ว พบว่าเนื้อหาละครที่นำเสนอจะได้รับการปรับเพื่อที่จะทำให้ง่าย สามารถที่จะสะท้อนและถ่ายทอดภาพชีวิตให้ดูไม่ยุ่งยากซับซ้อนเท่าชีวิตจริง รวมทั้งทุกอย่างต้องทำให้สามารถมองเห็นได้ชัดเจน ดังนั้นการนำเสนอพฤติกรรมร้ายซึ่งเป็นสิ่งที่มองไม่เห็น (Inner) ก็ต้องมีการนำเสนอ เป็นพฤติกรรมที่มองเห็นได้ เพื่อให้คนดูเข้าใจ ตัวอย่างเช่น ตัวร้ายต้องมีการคิดร้าย การคิดร้ายถ้าอยากให้เป็นพฤติกรรมที่

มองเห็นได้ก็ต้องแสดงให้เห็นในรูปของการ ตบตี ด่า หรือฆ่าคน เพื่อคนดูจะได้เห็นในสิ่งที่อยู่ข้างใน จึงเป็นเหตุให้ ทำไมตัวร้ายจึงต้องแสดงการตบตี ด่าทอ หรือต้องฆ่าคน เพราะถ้าไม่แสดงออก ผู้ร้ายก็จะไม่ต่างอะไรกับพระเอก (ราเมศ¹ เรื่องประทุม: 2549) แต่อย่างไรก็ตามละครโทรทัศน์โดยทั่วไปมักนำเสนอพฤติกรรม 2 แบบคือ ดีและเลว พฤติกรรมดีได้แก่การกระทำที่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของสังคม ส่วนพฤติกรรมเลวได้แก่การกระทำที่ขัดแย้งหรือสวนทางกับเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้นตัวละครจะมีพฤติกรรมเช่นไรก็ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ข้างต้น คือตัวละครดีจะทำดี ส่วนตัวละครเลวจะทำแต่สิ่งที่เลวร้าย

การนำเสนอในลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาตามมาคือ ความสับสนในการตัดสินการกระทำของนักแสดงเนื่องจากการกระทำที่ก้าวร้าวรุนแรงหรือผิดกฎหมายนั้น ถ้าเป็นการกระทำของนักแสดงยอดเยี่ยมในละครก็จะถือว่าเป็นพฤติกรรมที่สมควรและมีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างเช่น ในละครเรื่องดีใหญ่ที่นำเสนอโดยพระเอกยอดเยี่ยม ทำให้ผู้ชมเห็นดีใหญ่เป็นพระเอกรวมทั้งการกระทำของดีใหญ่ก็เป็นสิ่งที่ถูกต้องเช่นกัน ส่วนตำรวจที่อยู่ตรงข้ามกับดีใหญ่เป็นคนไม่ดีจึงสมควรจะถูกดำเนิน การแสดงออกของตัวละครที่รุนแรงและเกินไปจากความเป็นจริงนั้น ได้ส่งผลกระทบต่อการจัดจำของผู้ชมโดยเฉพาะผู้ชมที่เป็นเด็กและเยาวชน

แรงกระตุ้นอันเกิดจากภายในของบุคคลแล้วการกระตุ้นยังเกิดจากสื่อโทรทัศน์ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมบันเทิงที่มีการแข่งขันกันสูง และเพื่อความอยู่รอดทุกสถานีจึงอาศัยกระแสความต้องการของประชาชนนำเสนอดีและเลวต่าง ๆ เพื่อหวังผลทางธุรกิจมากกว่าเสนอ โดยตระหนักถึงการทำหน้าที่อันพึงควรกระทำ สิ่งเหล่านี้ได้ส่งผลให้ละครโทรทัศน์ตกเป็นจำเลยของสังคมและแวดวงวิชาการเสมอ ๆ ว่าถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารที่มีเนื้อหาทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิม มุ่งมอมเมาประชาชน ซึ่งผลพวงของการนำเสนอเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่เบี่ยงเบนผิดไปจากบรรทัดฐานเดิมของสังคมที่เคยตั้งไว้ ด้วยการนำเสนอละครโทรทัศน์ต่างชาติ อันเป็นเหตุให้เยาวชนไทยมีการแต่งกาย การไว้ทรงผม ตลอดจนการบริโภคเทคโนโลยีที่มากเกินไป ความพอดีของเด็กในวัยเรียนที่ยังไม่มีรายได้เป็นของตนเอง

แต่อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์ผู้ประพันธ์ละครหลังข่าว พบว่าทางสถานีโทรทัศน์มีนโยบายให้การเขียนบทละครแต่ละครั้งจะต้องมีการสอดแทรก แนวคิดคือทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว กล่าวคือตัวโกงต้องได้รับผลไม่ดีตอนจบ หรือนำเสนอเรื่องราวที่แสดงออกทางค่านิยมในเชิงบวกที่แสดงออกถึงค่านิยมและพฤติกรรมที่ดีสอดคล้องกับสังคมไทย (จิรา กฤตพันธุ์²: 2548) และจาก

¹ ผู้กำกับละครเรื่อง “เกิร์ลแก๊งค์ แมลงซ่าส์ พ่อแก่กับแม่จ๋า รักได้ถึงซลฯ” บริษัท แกรมมีเทเลวิชั่น สัมภาษณ์ วันที่ 18 ธันวาคม 2549

² ผู้ประพันธ์ เรื่อง “แม่คุณหนูหัวใจ” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ช่วงพฤหัสบดี ถึง กรกฎาคม 2548 สัมภาษณ์ วันที่ 3 มีนาคม 2548

การสัมภาษณ์พิเศษผู้ที่คัดเลือกละครต่างชาติที่ออกอากาศ ทางสถานีโทรทัศน์แล้วพบว่า ละครต่างชาติที่นำเสนอ นั้น นอกจากจะคัดเลือกโดยดูจากตัวละครเพื่อหวังผลทางธุรกิจแล้ว ทางสถานีได้มีหลักในการคัดเลือกโดยเลือกเรื่องที่แฝงแง่คิด คติสอนใจในเรื่องของการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แสดงความมุ่งมั่น ตั้งใจจริงในการทำงาน รวมทั้งการแสดงออกถึงความเป็นแม่ศรีเรือนของเยาวชนหญิง ความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนของเยาวชนในมหาวิทยาลัย ตลอดจนมีการแสดงการดำเนินชีวิตที่มีเป้าหมายด้วยเช่นกัน (กฤษฎา ตฤณานนท์: 2549)³

ส่วนเหตุผลของการเปิดรับค่านิยมวัฒนธรรมได้ง่ายนั้น ก็สามารถอธิบายในอีกแง่มุมหนึ่งได้ว่าค่านิยมและวัฒนธรรมของประเทศในแถบเอเชียมักจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยในแต่ละประเทศได้ยึดแนวทางมาจากศาสนาไม่ว่าจะเป็นศาสนาพุทธ คริสต์ หรืออิสลาม แล้วแต่ว่าคนในแต่ละประเทศนับถือศาสนาอะไร ซึ่งแก่นของศาสนาทุกศาสนาได้สอนให้คนเป็นคนดีประกอบกับผู้ผลิตละครต่างชาติไม่ว่าจะเป็นจากประเทศญี่ปุ่น เกาหลี จีนและไต้หวัน ก็มีแนวคิดและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับของประเทศไทยโดยทั่วไปประชาชนนับถือศาสนาพุทธ โดยมีหลักความเชื่อพื้นฐานที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ประเทศเหล่านี้ยังได้ผลิตละครที่นำเสนอทางด้านศาสนาและได้นำมาฉายในประเทศไทยหลายเรื่องด้วยกัน เช่นละครเรื่องยาวพระดังข้าจ้งหรือกำเนิดเจ้าแม่กวนอิม แต่กลับไม่มีข่าวว่าเยาวชนคนใดเลียนแบบการดำเนินชีวิตของตัวละครในเรื่องนี้เลย ส่วนในเรื่องของประเพณีและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงและค่อนข้างเข้มงวด ซึ่งได้แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดในละครเหล่านี้ ถ้ามองในเชิงบวกก็น่าจะยินดีถ้าหากเยาวชนไทยได้มีการเลียนแบบค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีจากประเทศที่ได้ขึ้นชื่อว่ามีประชาชนที่มีวินัย ขยันหมั่นเพียร และมีความมุ่งมั่นอย่างแท้จริง เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีและจีน เป็นต้นแต่ปัญหาเดิม ๆ ก็ยังเกิดขึ้นรวมทั้งยังมีข้อโต้แย้งว่า เยาวชนไทยเรามีพฤติกรรมแบบบริโภคนิยม ตลอดจนการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือมีค่านิยมฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้เกิดขึ้นก่อนที่จะมีการนำละครโดยเฉพาะละครต่างชาติที่หลายคนกล่าวว่าเป็นต้นกำเนิดของพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับสังคมไทยมาออกอากาศเสียอีก

สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นส่วนหนึ่ง อาจมาจากการที่เยาวชนของเราเองต่างหากที่ขาดความสามารถในการกลั่นกรอง ขาดความสามารถในการเลือกรับรู้หรือตีความเนื้อหา ขาดความสามารถในการจับประเด็นแฝง ขาดความสามารถในการปรับใช้ค่านิยมและวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย ซึ่งถ้าเยาวชนไทยเหล่านี้มีความสามารถในเรื่อง

³ หัวหน้าแผนกต่างประเทศ ฝ่ายรายการ บริษัท กรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ (ช่อง 7.) วิทยากรบรรยายพิเศษเรื่อง "ลักษณะองค์กร การจัดการ และการวางแผนในอุตสาหกรรมทีวี" มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย วันที่ 29 กรกฎาคม 2549

ดังกล่าวก็อาจจะไม่เกิดปัญหาในการดำเนินชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต การสร้างภูมิเพื่อรองรับ การเลือกรับรู้หรือตีความจะประกอบด้วยคุณลักษณะเฉพาะหลายสิ่งหลายอย่าง ซึ่งคุณลักษณะที่ จำเป็นเหล่านั้นจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการเลือกรับรู้หรือตีความสาร ซึ่งถ้าเรารู้ว่าคุณลักษณะ เหล่านั้นคืออะไร และเยาวชนไทยขณะนี้มีความรู้คุณลักษณะเหล่านั้นอยู่ในระดับใด เราก็สามารถพัฒนา หรือสร้างคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ได้ถูกต้องและ มากยิ่งขึ้น การสร้างภูมิเพื่อรองรับการเลือกรับรู้และตีความประกอบด้วยคุณลักษณะเฉพาะหลาย สิ่งหลายอย่าง ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะทางจิตหรือจิตลักษณะ (Psychological Traits) ถือเป็นสิ่งหนึ่งในหลายองค์ประกอบเพื่อการคัดเลือกสิ่งต่าง ๆ (อุบล เลี้ยววาริณ 2534 และรุจิเรศ พิษิตานน: 2546) ซึ่งคาดคะเนว่าคุณลักษณะของจิตลักษณะเหล่านี้ถือเป็นพื้นฐาน สำคัญสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้วยเช่นกัน

คำว่า Trait มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายเช่น หมายถึงสันดาน (สอ เสถบุตร ,2525) ลักษณะ (มานิจ ชุ่มสาย, 2525) หมายถึงลักษณะนิสัย (ราชบัณฑิตยสถาน , 2530) หมายถึง คุณลักษณะ (พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย,2530) และหมายถึง อุปนิสัย (จรรยา สุวรรณทัต และดวงกมล เวชบรรยงรัตน์, 2532: 239) ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้ใช้คำว่า คุณลักษณะ ซึ่ง หมายถึงสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะประจำของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน , 2525: 190) ดังนั้น คุณลักษณะทางจิตหรือจิตลักษณะ (Psychological Traits) ก็คือสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะประจำ ทางจิตใจของบุคคล (ดวงเดือน พันธุมนาวิน: 2529) ที่จะส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความละคร โทรทัศน์ได้ถูกต้อง การพัฒนาหรือปรับปรุงคุณลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งจิตลักษณะก็ควรที่จะกระทำ ในวัยต้นของชีวิตก่อนที่คุณลักษณะหรือจิตลักษณะนั้นจะฝังรากลึกจนกระทั่งปรับปรุงยาก(ดวง เดือน พันธุมนาวิน: 2529) ดังนั้นการค้นหาจิตลักษณะพื้นฐานของการเลือกรับรู้และตีความละคร โทรทัศน์ของเยาวชนก็คืออะไร มีลักษณะอย่างไร และพัฒนาก่อนที่จะส่งผลถึงบุคลิกที่เกิดขึ้นจน ไม่สามารถแก้ไขได้ จึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างมาก แต่จิตลักษณะมีหลายตัวซึ่งจะเป็นจิต ลักษณะตัวไหนนั้น จะต้องมีการค้นหาและการวัดที่เชื่อถือได้ด้วยกัน

อนึ่ง ในการแสวงหาข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของปรากฏการณ์ต่าง ๆ วิธีที่ดีที่สุดคือ ใช้การ วิจัยเชิงทดลองเป็นเครื่องมือ เนื่องจากเป็นกระบวนการค้นหาความจริงที่มีการจัดกระทำกับตัว แปรต้น มีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน จัดตัวแปรที่ไม่ต้องการศึกษาออกไป รวมทั้งจัดความ คลาดเคลื่อนของผลการทดลอง เพื่อให้ผลที่เกิดขึ้นมาจากการกระทำของตัวแปรเท่านั้น การ ออกแบบการวิจัยจะเน้นความตรงภายในและความตรงภายนอกเป็นหลัก เพื่อนำไปสู่ผลการวิจัยที่ ตรงตามความจริง (ศิริชัย กาญจนวาสี :2541 และพวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543) แต่ในการวิจัยทาง สังคมศาสตร์รวมทั้งนิเทศศาสตร์นั้น การวิจัยเชิงทดลองค่อนข้างจะมีข้อจำกัดในเรื่องการจัดให้ เป็นการทดลองอย่างแท้จริง ตลอดจนการใช้หลักการสุ่มอย่างสมบูรณ์ ต่อมาได้มีการพัฒนา

รูปแบบการหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยเน้น การศึกษาค้นคว้าทฤษฎีแล้วสร้างเป็นโมเดลที่แสดงโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่ง สามารถตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของโมเดลที่สร้างขึ้นได้ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำมาตรวจสอบระบบโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรนั้นว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หรือไม่ (ศิริชัย กาญจนวาสี: 2541)

คำว่า วัยรุ่น เยาวชน และหนุ่มสาว โดยทั่วไปมักจะมีความหมายคาบเกี่ยวและทับซ้อนกัน แต่หากจะถือเกณฑ์ที่องค์การอนามัยโลก ที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มประชากร อาจแบ่งคนกลุ่มนี้ ออกเป็นกลุ่มอายุได้คือ วัยรุ่น อายุ 10 -19 ปี เยาวชน หรือวัยรุ่นตอนต้น อายุ 10- 24 ปี หนุ่มสาว อายุระหว่าง 15-24 ปี (สุขภาพคนไทย 2546: 81) แต่เนื่องจาก ความหมายขององค์การอนามัย โลกนั้นได้กำหนดให้เยาวชนมีอายุตั้งแต่ 10-24 ปี ซึ่งช่วงอายุดังกล่าวค่อนข้างกว้าง ดังนั้นในการ วิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้เยาวชนคือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งมีถึง 1,729,389 คน (หนังสือสถิติการศึกษาฉบับย่อ ปีการศึกษา 2548, ศูนย์เทคโนโลยีฯ สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษา) ซึ่งคนกลุ่มนี้ถือว่าเป็นกลุ่มประชากรกลุ่มใหญ่ในสังคมไทยและเป็นกลุ่มที่ ต้องโตไปเป็นผู้ใหญ่ในสังคมไทย อีกทั้งการวัดว่าใครจะบรรลุวุฒิภาวะทางจิตมากน้อยเพียงใด ต้องเริ่มวัดได้ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายหรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งพัฒนาการทางจิตใจอยู่ในระดับที่ คงที่ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน: 2529) ด้วยเหตุนี้ในการวิจัยครั้งนี้จึงได้กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างเป็น กลุ่มเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศ

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นการศึกษาเพื่อค้นหาจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการ เลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย เพื่อสร้างมโนทัศน์พื้นฐาน (Conceptualization) ของจิตลักษณะพื้นฐานสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ที่ เหมาะสมสำหรับเยาวชนไทยที่อาจจะเหมือนหรือแตกต่างจากกลุ่มอื่น และผลจากการค้นคว้าจะ นำมาสร้างเครื่องมือวัด เพื่อประเมิน (Evaluation) จิตลักษณะพื้นฐานเหล่านั้นว่าขณะนี้เยาวชน ไทยมีจิตลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์มากน้อยเพียงใด โดยผล การประเมินจะนำมาสร้างและพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุหรือแบบจำลอง อธิบาย ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงได้ศึกษาเพื่อสร้างและพัฒนาโมเดลแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรของการเปิดรับละครโทรทัศน์ จิตลักษณะและการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของ เยาวชนไทย ผลการวิจัยครั้งนี้จะมีประโยชน์อย่างยิ่งกับเยาวชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านอื่นๆ อาทิ นักสื่อสารมวลชนในฐานะผู้ส่งสารเพื่อลดช่องว่างของความ แตกต่างระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลในการรับสาร รวมทั้งยังเป็นการ พัฒนาการพยากรณ์มนุษย์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาและค้นหาจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย
2. เพื่อสร้างมโนทัศน์พื้นฐานเกี่ยวกับจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย
3. เพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย
4. เพื่อวัดและประเมินระดับของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย
5. เพื่อทดสอบและพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ต้องการศึกษากการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ แต่เนื่องจากในแต่ละปีมีละครออกอากาศทางโทรทัศน์ทั้ง 5 ช่องหลายเรื่อง จึงไม่สามารถนำเนื้อหาละครในแต่ละเรื่องมาถามได้ ประกอบกับถ้าถามในลักษณะเจาะจงละครเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วนั้น ก็จะเป็นการยากในการหากลุ่มตัวอย่างที่จะต้องดูละครเรื่องที่ถามด้วย ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงไม่ได้ศึกษาละครเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่เป็นการนำประเด็นด้านความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ เนื่องจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ยืนยันได้ว่ามีให้เห็นทั่วไปและมีปริมาณมากในละครโทรทัศน์ ซึ่งผลการวิจัยนอกจากจะใช้ในเรื่องการรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์แล้ว ยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่องความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศอื่น ๆ ได้ด้วย

ขอบเขตในการวิจัยครั้งนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้การเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์เป็นการรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ในกลุ่มเยาวชนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

จิตลักษณะและพฤติกรรมกาเปิดรับละครโทรทัศน์

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

พฤติกรรม การเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ในเรื่องเกี่ยวกับ

1. การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว
2. การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ

ตัวแปรแบ่งกลุ่ม (Moderating Variables)

ลักษณะทางชีวสังคม ประกอบด้วยลักษณะส่วนบุคคลและการขัดเกลาทางสังคม ตัวแปรแบ่งกลุ่มนี้มีได้เป็นตัวแปรหลักในการวิจัย แต่ใช้ในการแบ่งประเภทผู้ตอบ

นิยามศัพท์

ในการวิจัยครั้งนี้ได้นิยามศัพท์ที่สำคัญดังนี้คือ

จิตลักษณะ (psychological trait) หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในจิตใจของเยาวชน ที่มีผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศที่นำเสนอทางละครโทรทัศน์

พฤติกรรม การเปิดรับละครโทรทัศน์ หมายถึง ลักษณะการเปิดรับละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทยในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมก่อนการเปิดรับละครโทรทัศน์ ขณะเปิดรับละครโทรทัศน์และหลังเปิดรับละครโทรทัศน์

เยาวชน ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้เยาวชนคือ ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

การเลือกรับรู้หรือตีความของเยาวชน หมายถึง การเลือกรับรู้หรือตีความสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของเยาวชน

พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเปิดเผยในเรื่องของการกระทำและวาจา

พฤติกรรมทางเพศ หมายถึง พฤติกรรม การแสดงออกอย่างเปิดเผย ในเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานและการมีคู่นอนมากกว่าหนึ่ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบจำนวน คำนิยามและตัวบ่งชี้พฤติกรรมที่สำคัญ สำหรับใช้เป็นพื้นฐานในการวัดและการประเมินผลจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

2. ได้เครื่องมือวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย ที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานของทฤษฎีการวัดผลที่มีความเที่ยงตรงและมีความเชื่อมั่น

3. ได้ทราบค่าประมาณระดับของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย
4. ผลการประเมินจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์สามารถช่วยให้ผู้ทำงานทางสื่อโทรทัศน์ ใช้เป็นแนวทางในการผลิตงานให้สอดคล้องกับจิตลักษณะของเยาวชนไทยเพื่อลดอิทธิพลเชิงลบ
5. ผลการประเมินสามารถนำมาเป็นแนวทางให้กับผู้ปกครองได้ใช้เป็นแนวทางการอบรมเลี้ยงดูเยาวชนไทย
6. ผลการประเมินสามารถนำไปเป็นแนวทางให้กับครูอาจารย์ใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างให้เยาวชนมีความสามารถในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์เพื่อลดอิทธิพลทางลบ
7. ได้โมเดลความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปรเพื่อใช้เป็นแนวทางการวัดและการประเมินจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

การวิจัยเรื่อง จิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย: การสร้างมโนทัศน์พื้นฐาน การประเมินและการพัฒนา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและค้นหาจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย
2. เพื่อสร้างมโนทัศน์พื้นฐานเกี่ยวกับจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย
3. เพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย
4. เพื่อวัดและประเมินระดับของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย
5. เพื่อทดสอบและพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ค้นคว้าเอกสาร ตำราวิชาการ บทความวิจัย บทความวิชาการ รายงานการวิจัย รวมทั้งสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ เพื่อเป็นการแนวคิดพื้นฐานในการทำวิจัยครั้ง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับละครโทรทัศน์ (television drama)
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเปิดรับสาร (media selection theory)
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับทัศนคติ (attitudes theory)
4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ (trait) และจิตลักษณะ (psychological trait)
5. การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ
6. แนวคิดเกี่ยวกับโมเดลการวิจัย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาเป็นแนวศึกษาในครั้งนี้ ได้รวบรวมในลักษณะเป็นตอน โดยแต่ละตอนมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดที่เกี่ยวกับละครโทรทัศน์ (television drama)

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย ดังนั้นในส่วนนี้จึงเป็นการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับละครโทรทัศน์ตลอดจนอิทธิพลของละครโทรทัศน์ที่มีต่อผู้รับโดยเฉพาะเยาวชนไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความหมายของละครโทรทัศน์

ละครโทรทัศน์ที่พบเห็นกันอยู่ทั่วไปนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมายดังนี้

ละคร หมายถึง การแสดงบทบาท (action) เป็นเรื่องราว (story) ทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดสด ถ่ายทำเป็นภาพยนตร์ หรือเป็นเทปโทรทัศน์ เป็นเรื่องที่มุ่งเสนอเพื่อความบันเทิงมากกว่าอย่างอื่น (Clark, 1992)

นอกจากนี้ ป मुख ศุภสาร (2531) ยังได้ให้ความหมายของรายการละครไว้ว่า เป็นรายการที่นำเสนอเนื้อหาสาระเป็นเรื่องราว โดยใช้การแสดงของผู้แสดงตามบทบาทในเรื่องราวเพื่อสื่อความหมาย ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจในเรื่องราวนั้นได้

ละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ เป็นรายการที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่ในปัจจุบันได้มีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านให้ความเห็นเกี่ยวกับละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ว่า “หากพิจารณาจากเทคนิคทางการผลิตและลักษณะเฉพาะของสื่อแต่ละประเภท รายการละครกับรายการภาพยนตร์นั้นเป็นรายการคนละประเภท แต่อย่างไรก็ตามละครหรือภาพยนตร์มีการผลิตที่ต้องใช้ศิลปะการแสดงเข้าช่วยในการนำเสนอเรื่องราวเหมือนกับละครทางโทรทัศน์แม้จะผลิตด้วยเทปโทรทัศน์ แต่ก็มีหลักการผลิตที่คล้ายกับการผลิตภาพยนตร์ ซึ่งสถานีวิทยุโทรทัศน์บางสถานีจึงเรียกว่า “รายการภาพยนตร์” (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช: 2533)

ในการวิจัยครั้งนี้จะขอให้ความหมายของละครโทรทัศน์ว่า “เป็นการแสดงบทบาทเรื่องราวโดยใช้การแสดงตามบทบาทของผู้แสดงตามเรื่องราวเพื่อสื่อความหมาย ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจในเรื่องราว โดยการถ่ายทอดสดหรือบันทึกเป็นเทปโทรทัศน์ เพื่อมุ่งเสนอเพื่อความบันเทิงมากกว่าอย่างอื่น” ในปัจจุบันได้มีการนำเสนอละครโทรทัศน์ในหลายประเภทและมีการนำเสนอในลักษณะที่แตกต่างกันในหลาย ๆ รูปแบบที่แตกต่างกันออกไป

1.2 ประเภทของละครโทรทัศน์

ละครโทรทัศน์โดยทั่วไปได้มีการนำกลับมาสร้างใหม่โดยใช้ผู้แสดงชุดใหม่ เช่น ละครสี่แผ่นดิน ที่ได้มีการนำกลับมาสร้างใหม่และฉายซ้ำไม่ต่ำกว่า 4 ครั้ง ซึ่งละครแต่ละเรื่องก็จะเน้นในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป โดยบางเรื่องเน้นตลกในขณะที่บางเรื่องเป็นแนวรักโรแมนติก หรือนำเสนอชีวิตที่รันทดเศร้าของตัวละคร แต่อย่างไรก็ตามละครโทรทัศน์โดยทั่วไป สามารถแบ่งได้เป็นกลุ่มที่หลากหลาย โดยขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งกลุ่ม และต่อไปนี้เป็นกรจำแนกละครโดยการใช้เรื่องราวหรือ เนื้อหาเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง คือ

1. ละครแนวรักโรแมนติก ซึ่งรักหักสวาท เป็นการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความรัก โดยทั่วไปเป็นการนำเสนอเรื่องราวความรักระหว่างหนุ่มสาว ส่วนใหญ่เป็นการแสดงถึงการแก่งแย่งกันระหว่างนางเอกกับตัวร้ายและสุดท้ายพระเอกนางเอกก็ได้แต่งงานกัน อิทธิพลของละครโทรทัศน์แนวนี้อาจส่งผลให้ผู้ชมมองเห็นความสำคัญของวัตถุ เงินตรา และรูปลักษณ์ภายนอก เนื่องจากพระเอกในเรื่องมักเป็นผู้เพียบพร้อมไปด้วยรูปลักษณ์และทรัพย์สมบัติ เป็นที่หมายปองของสาวหลาย ๆ คน นอกจากนี้การแสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสมของผู้หญิงในเรื่อง (ตัวร้าย) เช่น การกรีดร้องเมื่อได้รับการขู่ การยั่ววนผู้ชายทั้งในที่ลับและที่แจ้ง หรือการแสดงออกความรักอย่างเปิดเผยโดยไม่ขัดเขิน เช่น การจับมือ การจูบ หรือการโอบกอด เป็นต้น

2. ละครแนวชีวิต เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับการต่อสู้ในการดำเนินชีวิตของคนในยุคต่าง ๆ ซึ่งละครแนวนี้อาจสะท้อนให้เห็นค่านิยมในด้านต่างๆ เช่น การรักพวกพ้อง การมีภรรยาหลายคน อำนาจของเงินทอง การมีอำนาจ ความเป็นเจ้าพ่อ ความหรูหรา ฟุ่มเฟือย ความกตัญญู รวมทั้งความไม่เป็นธรรมในสังคม ต่าง ๆ

3. ละครแนวสยองขวัญ ต่อสู้ และผจญภัยเป็นละครที่นำเสนอเกี่ยวกับความลึกลับ ภูตผี ปีศาจ การก่ออาชญากรรม สงคราม การสูญเสียทรัพย์สินและชีวิต ความเก็บกดของตัวละคร ความบ้าอำนาจ ความวิปริตและความเบี่ยงเบนของอารมณ์ จิตใจผิดปกติ ความอาฆาตและความพยายาม ซึ่งอิทธิพลของละครแนวนี้อาจก่อให้เกิดความเชื่อในสิ่งที่มองไม่เห็น รวมทั้งยังสามารถก่อให้เกิดความก้าวร้าวรุนแรง หรือเป็นการชี้แนะให้ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา

4. ละครแนวตลกและสนุกสนาน ละครแนวนี้ได้ใช้ความสนุกสนานสะท้อนแนวคิด อุดมคติของเรื่องโดยตัวละครเป็นผู้ถ่ายทอด มีการขมวดปมไว้ให้ผู้ชมคิดและตัดสินใจเอง ทำให้ผู้ชมไม่รู้สึกรู้ว่าถูกยัดเยียดเนื้อหาที่นำเสนอ ข้อเสียของละครแนวนี้คือความสนุกสนานอาจจะบดบังเนื้อหาสาระที่เป็นแก่นของเรื่องจนผู้ชมมองข้ามสาระที่ผู้ผลิตต้องการนำเสนอ และอาจเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ เช่นเลียนแบบการใช้ภาษาไม่ถูกต้อง ใช้คำที่มีความหมายสองแง่ตลอดจนการเกิดความไม่ถูกต้องและไม่ชัดเจนทางวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในละคร อาจทำให้เด็กและเยาวชนได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง (วรวิณี พงษ์ธีระพล 2545: 29-32)

ประเภทของละครโทรทัศน์ต่าง ๆ ที่กล่าวแล้วนั้น จะเห็นว่าละครแต่ละชนิดได้ส่งผลต่อผู้ชมในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งในแต่ละวันมีละครในลักษณะดังกล่าวออกอากาศตามช่องต่าง ๆ สลับสับเปลี่ยนไปมา จากผลการวิจัยต่าง ๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของละครโทรทัศน์ ทำให้คาดเดาได้ว่าหากมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ในปริมาณที่มากและต่อเนื่อง ก็จะทำให้ผู้ชมได้รับอิทธิพลของละครโทรทัศน์เหล่านั้นได้เช่นกัน

1.3 รูปแบบการนำเสนอละครโทรทัศน์

การนำเสนอละครโทรทัศน์ เป็นการเสนอฉายละครในหลายรูปแบบและความยาว ที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ประเภท (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช: 2533) ดังต่อไปนี้

1. ละครสั้นที่สรุปเรื่องราวจบภายในตอนเดียวโดยใช้เวลานำเสนอประมาณ 60-120 นาที ละครในลักษณะนี้ อาจเป็นละครที่สร้างขึ้นในโอกาสพิเศษเช่น ละครวันแม่-วันพ่อและวันสำคัญอื่น ๆ

2. ละครสั้นที่สรุปเรื่องราวจบในตอนภายใน 30 หรือ 60 นาที ออกอากาศเป็นประจำทุกสัปดาห์ ซึ่งเนื้อหาหลักของละครจะเป็นแนวเดียวโดยตลอดและผู้แสดงชุดเดียวโดยตลอด ซึ่งเทียบได้กับ TV Series รวมทั้งเป็นละครที่นำเสนออย่างต่อเนื่องแต่จบในหนึ่งตอนเช่น บุญดีผีคุ้มและกั้งไว้ก่อนพ่อสอนไว้ ที่ออกอากาศในช่วงปี พ.ศ. 2548-2550 เป็นต้น

3. ละครเรื่องยาวหลายตอนจบ ซึ่งมีเรื่องราวดำเนินติดต่อกันไป โดยใช้ผู้แสดงชุดเดียวกันตลอด ความยาวตั้งแต่ 8 ตอนจบขึ้นไปถึงเป็น 100 ตอนจบ อาจใช้เวลาแสดงตอนละ 30 หรือ 60 นาที ออกอากาศเป็นประจำทุกสัปดาห์หรือ 2-3 วันต่อสัปดาห์ หรือ 5 วันต่อสัปดาห์ หรือเป็นประจำทุกวันในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งเทียบได้กับ TV series, soap operas (soaps) เช่น แด่จิ้งกั่มจอมใจ และละอองดาว เป็นต้น

4. ละครที่ผลิตเป็นเรื่องยาวซึ่งมีความยาวตั้งแต่ต้นจนจบมากกว่า 3 ชั่วโมงขึ้นไป จึงจำเป็นต้องแบ่งวันออกอากาศเป็น 2 ภาค หรือบางเรื่องอาจมีความยาวมากถึง 6 ชั่วโมง หรือมากกว่านั้น ก็อาจแบ่งออกอากาศฉายครั้งละ 1 ชั่วโมง และออกอากาศติดต่อกันในเวลาเดียวกันในวันต่อไป หรือสัปดาห์ต่อไปเรื่อย ๆ จนจบเรื่อง หรือมักจะออกอากาศตั้งแต่ 2-8 ตอน ซึ่งเทียบได้กับ miniseries ในประเทศไทยไม่ค่อยมีรายการประเภทนี้ แต่ก็มีบ้างอย่างเช่นละครเทิดพระเกียรติที่ออกอากาศหลายวันในช่วงวันพ่อ หรือละครเป่าปุ้นจิ้น แต่ในสหรัฐอเมริการายการประเภทนี้สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้ดีทีเดียว

5. ละคร ซึ่งแตกต่างจากโดยทั่วไป คือเป็นเรื่องจบในตอน ผู้แสดงจะไม่ใช่ชุดเดียวกันตลอด เรื่องที่นำมาแต่ละตอนไม่เกี่ยวเนื่องกันเลย แต่แนวของเรื่องทุกเรื่องจะเป็นไปในทำนองเดียวกัน เช่น แนวเกี่ยวกับเรื่องลึกลับสยองขวัญ แนวเรื่องเกี่ยวกับตำนาน แนวเรื่องเกี่ยวกับเทพนิยาย ผู้เขียนบทอาจจะจะมีหลายคน แบ่งกันเขียนคนละตอนไป เช่น มิติพิศวงศ์ หรือแดนพิศวงศ์ เป็นต้น

6. ละครประเภทละครตลก ชวนหัว หรือเสียดสีสังคม ลักษณะการออกอากาศ จะออกอากาศเป็นประจำทุกสัปดาห์หรือทุกวันในเวลาเดียวกัน มักจะมีความยาวตอนละ 30 นาที ลักษณะเป็น small one-act play ละครประเภทนี้ อาจจะแสดงสดในห้องส่ง พร้อมทั้งอัดเทปไป

ด้วย และมักจะแสดงต่อหน้าผู้ชมในห้องส่งที่เรียกว่า studio audience จึงไม่ใช่ฉากมากนัก อาจจะมีเพียง 2-3 ฉากใน 1 ตอน มีผู้แสดงหลัก ๆ เพียง 2-3 คนเท่านั้น และผู้แสดงเป็นชุดเดียวกันโดยตลอด เช่น ละครเรื่อง เป็นต่อ บ้านนี้มีรัก รถด่วนขบวนสุดท้าย หรือบางรักซอยเก้า เป็นต้น

ในการรับชมละครโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นละครแนวใด ๆ ก็ตาม ผู้ชมมักมีจินตนาการว่าตนเองมีโอกาสใกล้ชิด รู้จัก และพูดคุยกันแบบตัวต่อตัวกับตัวละคร หรือนักแสดงที่ตนชื่นชอบในแง่มุมต่าง ๆ เสมือนกับว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเหตุการณ์จริง และราวกับว่าบุคคลดังกล่าวเป็นเพื่อนสนิทหรือคนใกล้ชิด (Horton and Wohi, 1956) นอกจากนี้ ผู้ชมรายการยังแสดงความความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และลุ่มให้กับตัวละครดังกล่าวแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม ในขณะเดียวกันผู้ชมบางคนอาจเกิดความผูกพันกับตัวละครมากจนจินตนาการว่าตนคือตัวละครนั้น จนพยายามเลียนแบบการแต่งกาย ทรงผม ท่าทาง อากัปกริยา ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวละครนั้น ๆ (Sarobol and Singhal, 1998) ซึ่งละครในรูปแบบต่าง ๆ ที่กล่าวไปแล้วนั้นได้มีลักษณะและมีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมของวัยรุ่นที่แตกต่างกันไป แต่มีละครสองรูปแบบคือ ละครแนวรักโรแมนติกและแนวต่อสู้ของขวัญ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมวัยรุ่นในเรื่องของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศซึ่งพฤติกรรมทั้งสองนี้ถือเป็นต้นเหตุของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในรูปแบบอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยที่ทำให้ทราบว่าละครแนวรักโรแมนติกเป็นบทละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมนำมาผลิตมากที่สุด (สินียา ไกรวิมล, 2544) ส่วนพฤติกรรมก้าวร้าวนั้นพบว่าได้มีการแพร่ภาพทางละครโทรทัศน์มีความถี่เฉลี่ยคิดเป็น 1 ครั้งต่อ 2.3 นาที และปรากฏสม่ำเสมอตลอดทั้งวัน (ประไพรัตน์ วีระพงศ์เศรษฐ์: 2542) ซึ่งพฤติกรรมที่ถ่ายทอดในลักษณะที่มีความถี่สูงและต่อเนื่องสามารถส่งผลต่อแนวคิดทัศนคติและการแสดงพฤติกรรมของผู้รับได้มาก (Gunter 1994: 169) ส่วนผลกระทบของการดูละครโทรทัศน์ที่ข้องกับการมีเพศสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องสามารถส่งผลต่อปัญหาทางเพศ เช่น โรคเอดส์และการตั้งครรภ์ตั้งแต่อายุน้อยด้วย (Harris 1994: 247) และจากการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การปฏิบัติตัวของเพื่อน และสื่อ กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ของทะนงศ์ สุขเกษม (2544) พบว่าพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดรับสื่อ และในการศึกษาอิทธิพลของละครโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชนในครั้งนี้ ได้มุ่งเน้นที่จะศึกษาอิทธิพลของละครโทรทัศน์ที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญและยังเป็นต้นเหตุของปัญหาอื่นที่เกิดขึ้นในกลุ่มของเยาวชนในปัจจุบัน

ตอนที่ 2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเปิดรับสาร

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกรับรู้หรือการตีความสาร (ละครโทรทัศน์) ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมที่แสดงออกในเรื่องของพฤติกรรมความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ คือทฤษฎีการเลือกเปิดรับสื่อ (media selection theory) และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ (attitudes theory) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ทฤษฎีการเลือกเปิดรับสื่อ (Media Selection Theory)

ทฤษฎีการเลือกเปิดรับสื่อเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้รับสาร ซึ่งผู้รับสารในกระบวนการสื่อสารแล้วมีคำที่ใช้เรียกหลายคำเช่น receiver, decoder, listener, audience หรือ mass audiences ผู้รับสารถือเป็นบุคคลที่สำคัญมากในการสื่อสารดังกล่าวที่ว่า “การสื่อสารจะมีความหมายอย่างไร จะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้รับสารว่าจะเลือกรับสารหรือเลือกที่จะตีความต่อข่าวสารนั้นอย่างไร” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ถ้าผู้รับสารต้องการรับสาร หรือมีความรู้สึกที่ดีต่อสาร หรือมีความรู้ในการที่จะทำความเข้าใจต่อสาร ก็จะทำให้การสื่อสารสำเร็จได้ง่ายขึ้น ในทางตรงข้ามหากผู้รับสารขาดความสนใจ ปิดกั้นการรับข่าวสาร หรือผู้รับไม่สามารถทำความเข้าใจในสารที่ผู้ส่งต้องการส่งได้ก็จะทำให้การสื่อสารนั้นล้มเหลว” ดังนั้นในการสื่อสารทุกครั้งสิ่งที่ผู้ส่งจะต้องพิจารณาอย่างมากก็คือ “ผู้รับสาร”

อนึ่ง คำว่า “ผู้รับสาร” นี้เป็นคำที่ใช้ในการสื่อสารที่มีความหมายคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง แต่บุคคลหนึ่งที่เป็นผู้รับสารในปัจจุบันอาจเป็นผู้ส่งสารในเวลาอื่นได้ ดังนั้นผู้รับสารเมื่อรับสารแล้วเกิดการเลือกรับรู้หรือตีความผิดจากวัตถุประสงค์ที่ผู้ส่งสารต้องการ ก็จะส่งต่อสารที่รับมาแบบผิด ๆ ไปยังผู้รับคนอื่น ๆ ซึ่งความเข้าใจแบบไม่ถูกต้องนั้น อาจส่งผลกระทบต่อแนวคิดและการปฏิบัติตนอย่างไม่ถูกต้องของผู้รับสารเอง และของผู้อื่นด้วย

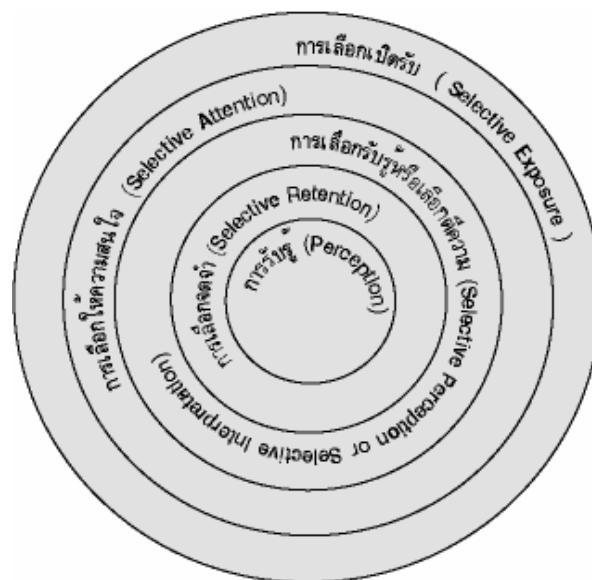
2.2.1 ลักษณะการเปิดรับข่าวสารของมนุษย์

ลักษณะการเปิดรับข่าวสารของแต่ละบุคคลโดยพื้นฐานแล้ว ขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้รับสาร (audience interest) เองเป็นหลัก ผู้รับสารส่วนใหญ่มักเลือกรับสารที่ตนเองมีความสนใจ และเลือกไม่รับในสิ่งที่ตนเองไม่สนใจ (Hybels and Weaver 1998: 300) ความสนใจนี้อาจรวมไปถึงการให้ความเชื่อถือต่อเนื้อหาสารด้วย การที่ผู้รับรับสารและตีความสารแตกต่างกันนั้นสามารถอธิบายได้ด้วยโครงสร้างในการเปิดรับสารโดยเปรียบเทียบได้กับเครื่องกรอง (filters) ตามแนวคิดของ แคลปเปอร์ (Josesep T Klapper: 1960) ซึ่งประกอบด้วยชั้นกรองดังแสดงในแผนภูมิที่ 2.1 ซึ่งแคลปเปอร์ ได้นำเสนอกระบวนการในการเลือกรับสาร (Selectivity process) ออกเป็น 4 แบบคือ

1. การเลือกเปิดรับ (selective exposure)

แคลปเปอร์ อธิบายว่า มนุษย์มีแนวโน้มที่จะเปิดตัวเองในการรับสื่อตามความคิดและความสนใจของตน และหลีกเลี่ยงไม่สื่อสารในสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความสนใจของตน แม้การรับสารจะเอนเอียงไปยังลักษณะหรือความต้องการของแต่ละบุคคล แต่ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่บุคคลรู้สึกตัวหรืออยู่ในระดับจิตสำนึก นอกจากนี้ นักวิชาการบางคนกล่าวว่า การเลือกเปิดรับนี้เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ในระดับจิตไร้สำนึกด้วยเช่นกัน

การเลือกเปิดรับนี้มีการศึกษาวิจัยกันอย่างกว้างขวาง และพบว่า การเลือกเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น ทศนคติเดิมของผู้รับสาร และบุคคลมักจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนความคิดเดิมที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดของตน ทั้งนี้ เพราะการได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้สึกของตนจะเกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจ

แผนภูมิที่ 2.1 โครงสร้างในการเปิดรับสารของบุคคลตามแนวคิดของ
แคลปเปอร์ (Josesepe T Klapper)

ดังนั้นการที่จะลดหรือหลีกเลี่ยงภาวะดังกล่าวได้ก็จะต้องแสวงหาข่าวสาร หรือเลือกสรรเฉพาะข่าวสารที่ลงรอยกับความคิดตน เมื่อบุคคลได้ตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีความได้เปรียบเสียเปรียบก้ำกึ่งกันบุคคลย่อมมีแนวโน้มที่จะแสวงหาข่าวสารที่ขัดแย้งกับสิ่งที่ทำลงไป

2. การเลือกให้ความสนใจ (selective attention)

ในขั้นที่สองนี้ แคลปเปอร์ กล่าวว่า ผู้รับสารนอกจากจะเลือกเปิดรับข่าวสารแล้ว ยังเลือกให้ความสนใจต่อข่าวสารที่ได้รับซึ่งสอดคล้องหรือเข้ากันได้กับทัศนคติความเชื่อดั้งเดิมของบุคคลนั้น ๆ และหลีกเลี่ยงการรับข่าวสารที่ขัดต่อทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจ หรือความคิดดั้งเดิม ทั้งนี้เพราะการได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดของเขาจะทำให้เขาเกิดความรู้สึกไม่สบายใจและสับสนได้

3. การเลือกการรับรู้หรือเลือกตีความ (selective perception or selective interpretation)

ในขั้นนี้ของการเลือกรับรู้นี้ คนเรามีแนวโน้มที่จะเปิดรับหรือตีความสาร เพื่อให้การสื่อสารนั้นเป็นไปตามความคิดเห็นและความสนใจของบุคคล ทิศทางของความบิดเบือนของการรับสารจะเป็นไปตามความพึงพอใจของตน ด้วยสาเหตุนี้บุคคลหนึ่งจึงอาจได้ยินผู้พูดในสิ่งหนึ่งในขณะอีกบุคคลหนึ่งได้ยินผู้พูดคนเดียวกันนั้นพูดในสิ่งที่แตกต่างออกไป ทางทฤษฎีกล่าวว่าผู้ฟังหลายคนอาจได้ยินสารอย่างเดียวกันแตกต่างกันออกไป การรับรู้ในระดับนี้เป็นไปในระดับจิตสำนึก

4. การเลือกจดจำ (selective retention)

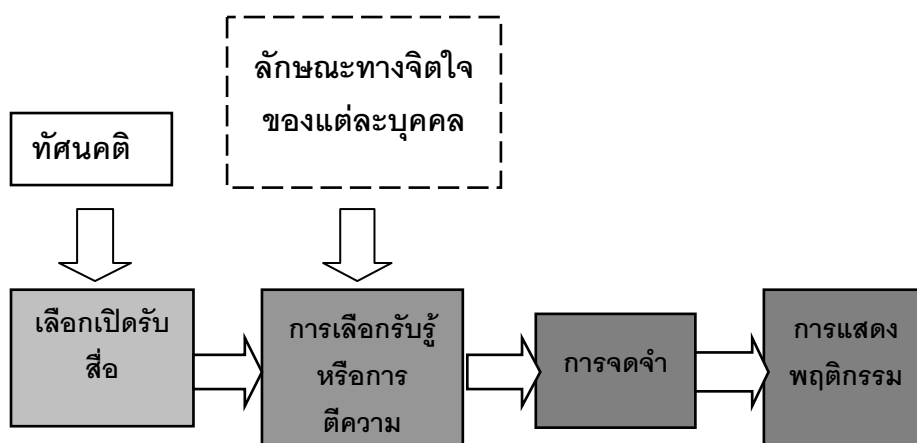
การรับรู้มีความเกี่ยวเนื่องกับการเลือกจดจำ แคลปเปอร์ กล่าวว่า ในความเป็นจริงเส้นแบ่งเขตระหว่างสองกระบวนการมักยุ่งยากในบางสถานการณ์ กล่าวโดยย่อคือ ความพร้อมที่จะจดจำสารมักเกิดขึ้นกับคนที่สนใจและพร้อมจะเข้าใจ รวมทั้งพร้อมที่จะลืมสารนั้น เมื่อไม่มีความสนใจที่จะรับรู้และไม่เข้าใจเรื่องที่รับ

จากแนวคิดดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า ทัศนคติเป็นตัวการสำคัญในการทำให้ผู้รับมีการเลือกเปิดรับหรือปิดรับสื่อ ซึ่งสามารถนำมาอธิบายเกี่ยวกับละครได้ว่า ในหนึ่งวันมีละครออกอากาศหลายเรื่องในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งผู้ชมจะเลือกรับชมเรื่องที่ตรงกับความชอบ (ทัศนคติ) หรือความสนใจ ทั้งนี้อาจเนื่องจากมีนักแสดงที่ตนเองสนใจร่วมแสดงด้วย และเมื่อบุคคลแต่ละคนเลือกชมละครโทรทัศน์เรื่องที่ตนเองชอบแล้ว ก็จะมีการตีความเหตุการณ์ พฤติกรรม การแสดงของผู้แสดงรวมทั้งเรื่องราวในส่วนอื่น ๆ ที่ได้รับจากละครโทรทัศน์แตกต่างกัน ถึงแม้บุคคลสองคนจะได้ชมละครโทรทัศน์เรื่องเดียวกัน ทั้งนี้เพราะความหมายของละครที่ส่งไปในแต่ละครานั้นประกอบไปด้วยตัวอักษร รูปภาพ กริยาอาการหรือคำพูด จึงขึ้นอยู่กับผู้รับว่าจะเลือกรับและตีความตรงจุดไหน รูปภาพ คำพูด หรือกริยาอาการใด ๆ ตามความเข้าใจของผู้ชมแต่ละคน ตัวอย่างเช่น การนำเสนอภาพของนางเอกที่ต้องหลอกหลวงผู้ชายเพื่อแลกกับเงินเพื่อเอาไปเลี้ยงครอบครัว คนบางคนอาจตีความว่าเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องและน่าเห็นใจ เนื่องจากเป็นการกระทำของนางเอก จากเหตุการณ์ดังกล่าวถึงแม้จะเป็นการกระทำของนางเอกแต่ถ้าพิจารณาแล้วจะเห็นว่าการกระทำที่ผิดไม่ถูกต้องตามหลักแนวคิดของศาสนาและเมื่อผู้ชมมีการตีความเรื่องราวจากละครแล้วก็มีแนวโน้มที่จะจดจำเหตุการณ์

หรือจดจำพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของผู้แสดงรวมทั้งส่วนอื่น ๆ ที่ได้ตีความมาแล้ว และเมื่อเกิดการจดจำในขั้นที่สูงขึ้น ก็จะส่งผลให้ผู้ชมก็มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมตามที่ตนเองจดจำ

ในกระบวนการเลือกเปิดรับสื่อทั้งหมดนั้น ขั้นที่หนึ่งที่ผู้รับอาจเลือกเปิดรับสารอาจจะไม่ผ่านกระบวนการคิดที่ซับซ้อนมากนัก อาจเพียงแต่ว่าเลือกเปิดรับเพราะเป็นเวลาที่ว่าง หรือบังเอิญสารนั้นได้รับการส่งผ่านสื่อที่ตนเองคุ้นเคย แต่เมื่อผู้รับเริ่มรับสารที่ตัดสินใจเลือกรับสารในขั้นที่หนึ่งแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือเลือกรับรู้หรือตีความในขั้นนี้ ผู้รับสารอาจต้องใช้กระบวนการทางสมองขั้นที่สูงรวมทั้งคุณลักษณะหลาย ๆ อย่างมาประกอบกันเพื่อช่วยในการเลือกรับรู้หรือตีความ ซึ่งในขั้นนี้ถือเป็นขั้นที่สำคัญมากเนื่องจากผลของการเลือกรับรู้หรือตีความจากขั้นนี้ได้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการจดจำและมีแนวโน้มที่จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในเวลาต่อ ๆ ดังสรุปได้ในแผนภูมิที่

2.2

แผนภูมิที่ 2.2 สรุปความสัมพันธ์ของการเลือกเปิดรับสื่อ เลือกรับรู้หรือการตีความ การจดจำ และการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

นอกจากทัศนคติแล้วที่มีผลต่อการเปิดรับสื่อแล้ว การเลือกรับรู้หรือตีความผิดหรือถูกยังขึ้นอยู่กับคุณลักษณะทางจิตใจของแต่ละบุคคลด้วย และการเลือกรับรู้ที่ถูกต้องหรือสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยก็สามารถส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยเช่นกัน และในทางกลับกันความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องก็ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องเช่นกัน ข้อสรุปเช่นนี้ได้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี Cognitivism ที่เชื่อว่า พฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกมานั้นมาจากความเข้าใจเป็นหลัก เมื่อเข้าใจถูกต้องก็จะแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้อง (กาญจนา แก้วเทพ, 2541:28)

ทฤษฎีการเลือกรับสื่อนี้เป็นทฤษฎีที่เน้นลักษณะทางจิตใจของบุคคลว่าเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้บุคคลเลือกเปิดรับเนื้อหาในสื่อมวลชน ลักษณะทางจิตใจที่เกี่ยวข้องนั้น สิ่งแรกคือ

ทัศนคติ ซึ่งเป็นความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และยังหมายถึงแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมตอบสนองของความรู้สึกที่ตนเองมีต่อสิ่งนั้น ซึ่งทฤษฎีนี้อธิบายว่าบุคคลจะเลือกรับเนื้อหาที่สอดคล้องกับความชอบของตนเองและหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่ขัดแย้งกับความชอบของตนเอง รวมทั้งแสดงพฤติกรรมสนับสนุนสิ่งที่ตนเองไม่ชอบหรือคัดค้านสิ่งที่ตนเองไม่ชอบ

การเลือกเปิดรับสื่อที่สอดคล้องกัน จะทำให้บุคคลสบายใจและเกิดความมั่นใจในตนเอง ส่วนการหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่ขัดแย้งก็เพื่อป้องกันมิให้ตนเองเกิดความวิตกกังวล แต่อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ นั้น ส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมที่มีความเป็นอิสระ บุคคลจะเลือกเปิดรับรายการประเภทใดหรือหลีกเลี่ยงรายการใด ก็ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้น ๆ เป็นผู้ตัดสินใจภายใต้ปัจจัยต่าง ๆ ในเลือกรับสารแตกต่างกันไป

2.2.2 ปัจจัยในการเลือกรับรู้หรือการตีความเนื้อหาสาร (ละครโทรทัศน์)

ในการเลือกรับรู้หรือตีความสารในแต่ละครั้ง ผู้รับสารจะมีการเลือกรับรู้หรือตีความได้ถูกต้องตามที่ผู้ส่งต้องการนั้นยังต้องอาศัยปัจจัยอื่น ซึ่งประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ (personality)

บุคลิกภาพคือผลรวมของคุณลักษณะ (traits) ทั้งหมดที่ปรุงแต่งบุคคลนั้นขึ้นมา (สุโท เจริญสุข อ้างถึงใน กัญญา สุวรรณแสง 2533: 10) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า โครงสร้างของบุคลิกภาพประกอบด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ ที่หลากหลายนั่นเอง ซึ่งบุคลิกภาพโดยทั่วไปสามารถตรวจสอบในแง่มุมต่าง ๆ ได้ (อดุลย์ จาตุรงค์กุล: 2545) ซึ่งการตรวจสอบอาจจะทำได้ด้วยการใช้แบบวัดในรูปของการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ แล้วคิดคะแนนโดยพิจารณาจากเหตุผลในการตอบของแต่ละข้อ และโดยทั่วไปแล้วบุคลิกภาพมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ (Schiffman and Kanuk: 1994)

1.1. บุคลิกภาพสะท้อนถึงความแตกต่างของบุคคล เนื่องจากลักษณะด้านจิตใจเป็นตัวกำหนดโครงสร้างของบุคลิกภาพที่บุคคลแสดงออกมา ดังนั้นความแตกต่างของบุคลิกภาพของบุคคลจึงสามารถสะท้อนถึงความแตกต่างภายในจิตใจของบุคคลนั้น ๆ ได้ เช่น ผู้ชมที่มีบุคลิกภาพนุ่มนวล เรียบร้อย ยิ้มแย้มแจ่มใส ก็สามารถคาดเดาได้ว่า บุคคลนั้นเป็นคนใจเย็น มองโลกในแง่ดี และบุคคลเหล่านี้ก็อาจจะเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ในลักษณะที่สอดคล้องกับจิตใจของตนเองด้วยเช่นกัน

1.2. บุคลิกภาพมีลักษณะค่อนข้างมั่นคง เนื่องจากบุคลิกภาพเป็นการหล่อหลอมมาจากสภาพแวดล้อมและสภาพภายในจิตใจของบุคคลที่ใช้เวลาสั่งสมและบ่มเพาะมานาน หากในวัยเด็กถูกหล่อหลอมให้มีบุคลิกภาพแบบใด เมื่อโตขึ้นบุคคลก็จะมีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพแบบเดิม เช่น หากเด็กมีบุคลิกภาพก้าวร้าวโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพก้าวร้าวด้วยเช่นกัน

1.3. บุคลิกภาพแม้ว่าจะมีความมั่นคง และการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ทำได้ค่อนข้างลำบาก แต่ก็พอที่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้แต่อาจจะต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรืออาจต้องพบเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน เช่น บุคคลนั้นบังเอิญได้รับผลทางลบของความก้าวร้าว บุคคลนั้นก็อาจจะมีการปรับบุคลิกภาพได้

การเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ทำได้ค่อนข้างลำบาก เนื่องจากบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและค่อนข้างเป็นสิ่งถาวร แต่ถ้าเราพิจารณาถึงโครงสร้างของบุคลิกภาพแล้ว เราจะพบว่าบุคลิกภาพได้รับการกำหนดมาจากลักษณะทางจิตใจหรือจิตลักษณะของบุคคล (Schiffman and Kanuk : 1994) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า บุคลิกภาพเกิดจากผลรวมของจิตลักษณะ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล (เดโช สนวนานนท์, ฉลอง ภิมย์รัตน์, Schneiders และ Hartman อ้างถึงใน กันยา สุวรรณแสง, 2533:5-6) ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพอาจจะต้องเข้าไปปรับเปลี่ยนโครงสร้างของบุคลิกภาพ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะทางจิตใจหรือจิตลักษณะของบุคคลนั้น ๆ นั่นเอง

นอกจากนี้ในการพยากรณ์ปฏิภริยาตอบโต้ นั้น สามารถใช้คุณลักษณะ (traits) ที่แตกต่างกันในโครงสร้างบุคลิกภาพของแต่ละคนมาทำการพยากรณ์ปฏิภริยาตอบโต้ได้ โครงสร้างบุคลิกภาพที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ความก้าวร้าว ความต้องการสัมฤทธิ์ผล ความยึดมั่นในความเห็น ความเห็นแก่ตัว ความเคร่งระเปียบ และความกระวนกระวาย (อรวรรณ ปิลันธน์ไธวาท, 2546: 78)

ในส่วนของการศึกษาด้านสื่อสารมวลชนนั้น นักวิชาการเชื่อว่าบุคลิกภาพได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกรับรู้หรือตีความข่าวสารของบุคคลแต่ละคน กล่าวคือ โครงสร้างบุคลิกภาพคือกลุ่มความเชื่อและทัศนคติ ซึ่งมีประจำตัวทุกคนและจะส่งผลให้แต่ละคนมีพฤติกรรมแตกต่างกันไปในสภาพการณ์หนึ่ง เช่น คนอ้วนจะเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับวิธีการลดความอ้วน หรือบุคคลที่มีลักษณะก้าวร้าวก็มีแนวโน้มที่เลือกเปิดรับข่าวสารที่มีลักษณะที่ก้าวร้าวรุนแรง เป็นต้น ซึ่งบุคลิกภาพที่มีผลต่อการถูกโน้มน้าวใจหรือการจูงใจมีดังต่อไปนี้ (พรทิพย์ วรภิกษุโกศาทร, 2546: 82-86 และอรวรรณ ปิลันธน์ไธวาท, 2546:82-86)

1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self-esteem)

คนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงจะมีความมั่นใจ มองโลกในแง่ดี และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คนเหล่านี้ยังไม่รู้สึกถูกปิดกั้นจากสังคมและไม่ปิดกั้นตนเองจากสังคม ในทางกลับกันคนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ จะรู้สึกกระวนกระวายเวลาต้องตัดสินใจ มองโลกในแง่ร้ายไม่ค่อยมีประสิทธิผล และไม่รู้สึกมั่นใจเวลาที่เผชิญกับสังคม คนที่มีความนับถือตนเองน้อยจะปรึกษาคนอื่นก่อนตัดสินใจในเรื่องใด ๆ ซึ่งอาจตั้งสมมติฐานได้ว่าคนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำจะถูกโน้มน้าวใจได้ง่ายกว่าคนที่มีความนับถือตนเองสูง

2. ความวิตกกังวล (anxiety)

ความวิตกกังวลหรือความกังวลใจ เป็นบุคลิกภาพของบุคคลอันเกิดจากการคิดมากและหนักใจ ในการหาข้อแก้ไขปัญหาความสับสนวุ่นวายในการตัดสินใจ และบางครั้งเกิดจากความกลัวหรือมีลักษณะใกล้เคียงกับความกลัว ปกติแล้วผู้ที่มีความวิตกกังวลใจมักจะมีความต้องการเพื่อน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้เขาเริ่มที่จะทำการสื่อสาร ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่สามารถทำการสื่อสารชักจูงได้ง่าย

3. ความยึดมั่นในความเห็นหัวปักหัวปำ (dogmatism)

บุคคลที่มีลักษณะความยึดมั่นในความเห็นหัวปักหัวปำ คือผู้ที่ปิดตนเองจากความเห็นอื่น ๆ ที่ต่างจากของตน เป็นผู้ที่มีมองสิ่งที่จะเกิดในอนาคตในแง่ร้าย เป็นผู้ที่เชื่อในความถูกต้องร้อยเปอร์เซ็นต์ของความเห็นมาจากผู้เป็นใหญ่และไม่นำพาต่อความเห็นที่แตกต่างด้วย คนพวกนี้จะมองปัญหาและแสวงหาคำตอบอย่างแคบ ๆ บุคคลที่มีความยึดมั่นในความเห็นหัวปักหัวปำจะถูกโน้มน้าวใจได้ง่ายขึ้นถ้าเป็นผู้ใหญ่ที่เขาเชื่อมั่นให้การสนับสนุนประเด็นใดประเด็นหนึ่งอยู่ ตรงกันข้ามบุคคลที่มีใจเปิดกว้างจะตัดสินใจสารนั้น ตามความเป็นจริงโดยไม่นำพาต่อการยึดมั่นของผู้เป็นใหญ่ นอกจากนั้นผู้ที่มีใจเปิดกว้างยังสามารถปรับความคิดใหม่ให้เข้ากับกรอบอ้างอิงเก่า ฉะนั้นความคิดใด ๆ ที่จะเปลี่ยนสถานะดั้งเดิมหรือสภาพที่เป็นอยู่จะได้รับการตอบสนองจากผู้มีใจเปิดกว้างง่ายกว่าที่มีปิดตัวเอง

4. การใฝ่อำนาจ (authoritarianism)

บุคลิกภาพแบบใฝ่อำนาจคือ บุคลิกภาพที่ยึดมั่นในศีลธรรมของกลุ่มอย่างเคร่งครัด มีค่านิยมของชนชั้นกลาง หวงแหนตำแหน่งและสถานภาพของตนเอง มองโลกในแง่ขาวและดำเท่านั้น ฉะนั้นคนพวกนี้จะไม่ถูกโน้มน้าวใจได้ง่ายถ้าสารนั้นไปขัดกับความเชื่อหรือความเห็นของผู้ที่เขาศรัทธา ซึ่งนักสื่อสารที่ต้องการโน้มน้าวใจผู้ที่มีบุคลิกเป็นผู้ใฝ่อำนาจให้มีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจต้องหาผู้ส่งสารที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อมาทำการโน้มน้าวใจหรือถ้าหาผู้ส่งสารชนิดนั้นไม่ได้ อาจต้องมีการอ้างอิงถึงผู้ทรงคุณวุฒิเป็นระยะ ๆ ในขณะที่ทำการสื่อสาร

5. ความต้องการที่จะสัมฤทธิ์ผล (the need for achievement)

บุคคลมักจะแสวงหาในสิ่งที่ตนเองต้องการจะบรรลุผล และจะถูกโน้มน้าวใจให้รับสารในเรื่องที่ตนเองต้องการ เช่นผู้ที่ต้องการความก้าวหน้าทางตำแหน่งหน้าที่การงาน การเลื่อนขั้นหรือสถานภาพในสังคม บุคคลเหล่านี้ก็จะเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับวิธีการเพิ่มพูนอำนาจ หรืออ่านเรื่องที่ทำทลายความสามารถและความพยายามส่วนตัว ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะดึงดูดผู้ที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้สูง

6. ความก้าวร้าวและความเป็นศัตรู (aggressiveness and hostility)

ความก้าวร้าวและความเป็นศัตรู เป็นบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองหรือความนับถือตนเอง (self esteem) มาก เพราะผู้ที่จะมีความก้าวร้าวได้นั้น มักจะมาจากผู้ที่มีความนับถือตนเองสูง ความก้าวร้าวนี้จะเป็นปฏิกิริยาของบุคคลหนึ่งที่แสดงต่อบุคคลอื่นที่แฝงด้วยความนับถือตนเองและอารมณ์ที่แข็งกร้าว (ไม่ค่อยมีเหตุผล) โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเอาชนะฝ่ายตรงข้าม ในขณะที่เดียวกันก็ปิดกั้นข่าวสารที่ส่งมาจากผู้อื่น ดังนั้นหากผู้รับสารเป็นผู้ที่มีความก้าวร้าวเป็นพื้นฐานอยู่แล้วจะเป็นอุปสรรคในการสื่อสาร

2.2. ปัจจัยทางชีวสังคม

นอกจากปัจจัยทางบุคลิกภาพที่มีผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความแล้ว ปัจจัยทางชีวสังคมก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นกัน ในการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลโดยการทดลองหรือการทดสอบบางครั้งก็ทำให้เราเข้าใจว่าสิ่งที่ค้นพบนั้นคงเส้นคงวาไปตลอดแต่ในความเป็นจริงแล้วอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ เช่นบุคคลที่อยู่ในห้องทดลองแสดงถึงความเป็นคนก้าวร้าวก็คงจะก้าวร้าวในที่อื่น ๆ แต่ในความเป็นจริงแล้วสถานการณ์หรือลักษณะทางสังคมอื่นอาจเข้ามาทำให้เขาไม่ก้าวร้าวก็เป็นได้ ในการเลือกรับรู้หรือตีความของบุคคลก็เช่นเดียวกัน ย่อมมีลักษณะทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ ลักษณะทางสังคมหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าลักษณะทางชีวสังคมประกอบไปด้วย

1. ระดับชั้นทางสังคม

ระดับชั้นทางสังคม อาจจัดแบ่งได้มากมายในหลายลักษณะแต่ในระยะหลังมักนิยมใช้เรื่องของอาชีพและการศึกษามาเป็นเกณฑ์ในการจัดแบ่ง เช่น ข้าราชการ หรือผู้ใช้แรงงานฝีมือ ที่จบการศึกษาในระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยก็อาจจัดเป็นชนชั้นกลาง ส่วนผู้ใช้แรงงานทั่วไป ลูกจ้างที่จบการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาก็อาจจัดอยู่ในระดับล่าง ระดับชั้นทางสังคมถือเป็นตัวหล่อหลอมแบบแผนชีวิต ความคาดหวังต่ออนาคตและวิธีการแก้ปัญหาของเด็กและเยาวชนในสังคมนั้น

ดอห์น (Dohn: 1971 อ้างถึงใน ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์, 2533:157) ได้รายงานผลการศึกษาในอเมริกาว่า อาชีพของพ่อ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมการอบรมเด็ก การทำโทษและความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็ก ในระดับชนชั้นผู้ใช้แรงงานพ่อแม่มักจะเน้นการเลี้ยงดูให้เด็กกระทำตามมาตรฐานของสังคม ขณะที่ชนชั้นกลางนิยมให้เด็กมีความรับผิดชอบและตัดสินใจด้วยตนเองมากกว่า สำหรับในด้านกรลงโทษนั้น พ่อแม่ในระดับชนชั้นผู้ใช้แรงงานจะลงโทษเด็กตามการกระทำของเด็ก เช่นเด็กทำแก้วแตกก็จะถูกลงโทษ แต่ชนชั้นกลางมักจะดูว่าเด็กมีความตั้งใจหรือไม่มากกว่า เช่น ถ้าเด็กทำแก้วแตกโดยบังเอิญไปปิดล้มลง เด็กก็จะไม่ถูกทำ

โทษ เป็นต้น นอกจากนี้ชนชั้นกลางยังนิยมใช้วิธีการชมเชยและให้รางวัลมากกว่าชนชั้นแรงงานอีกด้วย

ในการศึกษายังพบว่าข้อแตกต่างอื่น ๆ อีก เช่น ในระดับผู้ใช้แรงงานพอจะมีส่วนร่วมในการเลี้ยงดูเด็กน้อยกว่ารวมทั้งจะใช้อำนาจกับลูกมากกว่า ส่วนชนชั้นกลางจะมีจุดเด่นในเรื่องที่ส่งเสริมคุณค่าทางการศึกษาและความสามารถในการควบคุมตนเองมากกว่าถูกควบคุมโดยกฎเกณฑ์จากภายนอก ส่วนในด้านการแก้ปัญหา นั้น ในกลุ่มชนชั้นกลางนิยมใช้การหาคำอธิบายโดยอ้างหลักการและเหตุผล ส่วนในระดับผู้ใช้แรงงานนิยมใช้วิธีไม่ยอมรับหรือปฏิเสธมากกว่า

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าผู้ที่มาจากครอบครัวที่อยู่ในระดับชนชั้นแรงงานเช่นรับจ้างหรือเกษตรกรจะมีแนวโน้มได้รับการขัดเกลาให้เป็นบุคคลที่ยึดหลักเกณฑ์ ตัดสินจากการกระทำมากกว่าเจตนา ซึ่งลักษณะเหล่านี้สามารถส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความเนื้อหาละครโทรทัศน์ได้ด้วยเช่นกัน

2. เพศ

จากการศึกษาพบว่า โดยพื้นฐานแล้วเพศหญิงจะมีความคล้อยตามง่ายกว่าเพศชาย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเพศหญิงมีการศึกษารวมทั้งมีโอกาสได้ทำงานที่ใช้ความสามารถและความรับผิดชอบสูงขึ้นทำให้เพศหญิงมีการคล้อยตามได้ยากขึ้น ซึ่งในการเลือกรับรู้หรือตีความนั้น เพศจะมีผลต่อการเลือกคล้อยตามในสิ่งที่แตกต่างกันอยู่บ้าง ในการรับชมละครโทรทัศน์เรื่องหนึ่ง ๆ ระหว่างเพศหญิงและเพศชายอาจจะเกิดการรับรู้และคล้อยตามลักษณะที่ละครนำเสนอในแง่มุมที่แตกต่างกัน กล่าวคือเพศหญิงอาจจะคล้อยตามสิ่งที่แสดงออกถึงความสวยงาม เช่น การแต่งกายหรือการแสดงกริยาอาการต่าง ๆ ในขณะที่ผู้ชายจะคล้อยตามได้ง่ายกว่าในลักษณะของการแสดงอำนาจ การใช้ปืน การกระทำที่ท้าทาย หวาดเสียว หรือการแข่งขัน ต่าง ๆ เป็นต้น

3. อายุหรือวุฒิภาวะ

อายุหรือวุฒิภาวะมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมากเช่นกัน เด็กเล็ก ๆ มีระยะหนึ่งในช่วงอายุ 2 ปี ที่มักทำอะไรตรงข้ามกับผู้ใหญ่ แต่ในวัยต่อ ๆ มา เด็กมักจะคล้อยตามผู้ใหญ่มากกว่า จนกระทั่งเข้าวัยรุ่นพฤติกรรมการคล้อยตามจะเปลี่ยนไป โดยเด็กวัยรุ่นจะคล้อยตามผู้ใหญ่ น้อยลงมาก แต่กลับคล้อยตามเพื่อน ๆ ได้ง่ายตายาย ปัจจัยของการคล้อยตามของเด็กวัยนี้เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของจิตใจซึ่งสัมพันธ์กับความต้องการของแต่ละวัย

ซึ่งลักษณะการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนนี้เอง ที่ในวงการธุรกิจโทรทัศน์นิยมนำมาสร้างให้เกิดกระแสการคล้อยตามหรือการเลียนแบบในกลุ่มเยาวชนเพื่อจุดประสงค์ในเชิงการค้า เช่น การนำนักแสดงที่เป็นขวัญใจเยาวชนมาสร้างกระแสการใช้สินค้าตัวใดตัวหนึ่ง

4. ลักษณะถิ่นที่อยู่อาศัย

ความแตกต่างของผู้ที่อยู่ในชนบทกับผู้ที่อยู่ในเมือง ตามภาคต่าง ๆ ของประเทศ ความแตกต่างนั้น ประกอบด้วยความทันสมัย ความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือแม้กระทั่งการเข้าถึงเทคโนโลยีซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ สามารถส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความสารได้ กล่าวคือผู้ที่อยู่ในชนบทจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับครอบครัว ศาสนา หรือวัฒนธรรมดั้งเดิม มากกว่าผู้ที่อยู่ในเมือง ดังนั้นผู้ที่อยู่ในชนบทอาจจะไม่เห็นด้วยกับสารที่มีลักษณะขัดแย้งกับคำสอนของบิดา มารดา หลักศาสนา หรือวัฒนธรรมของสังคมที่ตนเองอาศัยอยู่

5. ลักษณะของครอบครัว และกลุ่มเพื่อน

ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู

ครอบครัวเป็นสังคมหน่วยแรกของชีวิต จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการของเด็ก ตั้งแต่วัยแรกเริ่มและวัยต่อ ๆ มา เพราะหน้าที่สำคัญที่สุดของครอบครัวคือการอบรมเลี้ยงดูบุตร เพื่อให้บุตรของตนเป็นคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งผลผลิตของการอบรมเลี้ยงดูนี้ จะเป็นเสมือนฐานรองรับบทบาทอื่น ต่อไป และเพียเจท์ (Piaget อ้างถึงในนิภา ทองไทย 2525:12-13) กล่าวว่า เด็กจะมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญามาตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยที่พัฒนาทางด้านสติปัญญาอย่างสมบูรณ์เมื่ออายุ 15 ปี โดยพัฒนาทางสติปัญญาของเด็กจะไม่มีการพัฒนาข้ามขั้น โดยจะพัฒนาตามลำดับอายุและตามลำดับขึ้นไป แต่อัตราของการพัฒนาการแตกต่างกันในเด็กแต่ละคน โดยความแตกต่างนี้จะมาจากสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ และสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อเด็กคือพ่อ-แม่นั่นเอง เพราะช่วงวัยต้นของชีวิตนี้เด็กใช้เวลาอยู่บ้านเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้ง ซัยมอนส์ (Symonds อ้างในศิริพร หลิมศิริวงศ์, 2511:25) ได้สรุปวิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีผลต่อบุคลิกภาพของเด็กไว้ดังนี้ บิดามารดาที่ปล่อยปละละเลยบุตร จะมีลักษณะเป็นก้าวร้าวเจ้าคิดเจ้าแค้น ชอบพูดปด ลักเล็กขโมยน้อย และชอบหนีโรงเรียน ส่วนบิดามารดาที่ประคบประหงมบุตรมากเกินไป บุตรจะเป็นคนที่มีลักษณะไม่ให้ความร่วมมือ ฟุ้งตนเองไม่ได้ ต้องพึ่งผู้อื่นอยู่เสมอ ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนบิดามารดาที่มีอำนาจเหนือบุตร บุตรจะเป็นคนเจ้าระเบียบ สุขภาพเรียบร้อย อยู่ในโอวาท สามารถปรับตัวเข้ากับผู้ใหญ่ได้ดี ว่างนอนลงง่าย สงบเสงี่ยม ขาดความคิดริเริ่ม และการตัดสินใจขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจ รวมทั้งบิดามารดาที่ยอมจำนนต่อบุตร บุตรจะขาดความรับผิดชอบ ไม่อยู่ในโอวาท เห็นแก่ตัว ดื้อดึง และทำอะไรตามใจชอบ ส่วนโฮสเลอร์ (Hostler, 1969: 82-83 อ้างถึงใน สุณารี เตชะโชควิวัฒน์, 2527) กล่าวว่า การเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อลูกว่า หากเด็กคนใดไม่มีแม่ให้การอบรมเลี้ยงดู เด็กคนนั้นจะเจริญเติบโตอย่างไม่เต็มที่ในด้านเกี่ยวกับอารมณ์ สังคม และการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น เพราะแม่เป็นเสมือนผู้ก่อตั้งสิ่งเหล่านี้ให้แก่เด็ก โดยเด็กจะได้รับการเรียนรู้ที่จะรักจากการดูแลและการกระทำของแม่ ซึ่งถึงแม้ว่าเด็กจะขาดแม่จะมีความสำเร็จในตนเองเท่ากับเด็กอื่น ๆ ที่มีแม่อยู่ด้วยก็ตาม แต่แม่ย่อมเป็นสิ่งที่

เด็กต้องการและสำคัญต่อการพัฒนาของเด็กมาก ส่วนมุสเซน และคาแกน (Mussen and Kagan, 1965 อ้างถึงใน รอยพิมพ์ อิศระพงศ์พันธ์, 2535:13) กล่าวว่าวิธีการอบรมเลี้ยงดูทารกของแม่มีผลต่อพฤติกรรมและความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจของทารกทั้งในปัจจุบันและอนาคต และเฮอร์ลอค (Hurlock, 1965: 434 อ้างถึงใน นิภา ทองไทย :2525) กล่าวถึงความสำคัญของการเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กว่า เด็กเล็กจะเลียนแบบอย่างของพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่ในครอบครัว ซึ่งพ่อแม่จะเป็นตัวแบบที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ดังนั้นครอบครัวจึงเป็นต้นกำเนิดในการอบรมสั่งสอนเด็กให้มีพฤติกรรมยอมรับตนเองหรือไม่ยอมรับตนเองจากการรับสิ่งเสริมแรงจากครอบครัว

6. ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูอย่างเพียงพอจึงจะอบรมเลี้ยงดูเด็กได้ดีตามความประสงค์ที่ต้องการ การเลี้ยงดูมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่ยาก เพราะมนุษย์มีพัฒนาการทางสมองสูง มีความสามารถในการคิดการตัดสินใจและการเลือกสรรได้ ดังนั้นการใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูไม่เหมาะสมหรือใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่มีการปรับหรือยืดหยุ่นแล้ว ก็จะทำให้การเลี้ยงดูไม่ประสบความสำเร็จ ดวงกมล เวชบรรจงรัตน์ (2530: 552-553) ได้กล่าวว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูเป็นสภาพแวดล้อมของครอบครัวอีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพราะการอบรมเลี้ยงดูจะเป็นไปได้ตามเป้าหมายหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความพร้อมและการยอมรับจากเด็กด้วย ความเหมาะสมของวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่จะนำมาใช้กับเด็กแต่ละคนย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพและความพร้อมทางกายและจิตใจของเด็ก บางครั้งพ่อแม่ผู้ปกครองอาจต้องปรับปรุงวิธีการเลี้ยงดูหลายวิธีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการอบรมเลี้ยงดู

วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กได้กำหนดไว้กว้าง ๆ 3 วิธีคือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้อง เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ ผู้ปกครองให้ความดูแลเอาใจใส่เด็กมากเป็นพิเศษ ที่คนไทยโดยทั่วไปมักเรียกว่า “ไขในหิน” พ่อแม่จะคอยปกป้องไม่ให้เด็กได้รับความกระทบกระเทือนเลยทั้งทางกายและทางจิตใจ เด็กที่เคยได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้อง มักขาดความพร้อมที่จะต่อสู้ด้วยตนเอง ชอบที่จะพึ่งพาคนอื่นอยู่เสมอ ไม่เป็นตัวของตัวเองแต่เด็กเหล่านี้จะเป็นเด็กหัวอ่อน สอนง่ายอบรมง่าย เชื่อฟังผู้ใหญ่ ไม่ดื้อดิ่ง เด็กประเภทนี้มักจะปรับตัวเข้ากับผู้ใหญ่ได้ดี แต่กับเพื่อน ๆ รุ่นเดียวกันมักจะเป็นที่รำคาญเพราะเพื่อน ๆ ไม่อยากที่จะเป็นภาระดูแลเด็กประเภทนี้ เด็กจึงมักรู้สึกโดดเดี่ยว มีเพื่อนน้อย เก็บตัว มีความหวาดกลัวต่อสภาพแวดล้อม

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด การอบรมแบบนี้มีความแตกต่างจากการอบรมแบบปกป้องในด้านตรงกันข้ามเลยทีเดียว กล่าวคือ พ่อแม่จะมีความเข้มงวดกับภารกิจใน

ชีวิตประจำวัน ตลอดจนความคิด ความเชื่อและการกระทำต่าง ๆ ของเด็กเป็นอย่างมากจนกระทั่ง ทำให้เด็กหวาดกลัว ไม่กล้าและไม่แน่ใจในการตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ ลักษณะพฤติกรรมของเด็กที่ได้รับการอบรมแบบนี้ อาจแสดงออกได้สองลักษณะคือ มีความหวาดกลัว ไม่กล้าตัดสินใจ และอีกประการหนึ่งคือ กล้าตัดสินใจอย่างบ้าบิ่น ลักษณะพฤติกรรมทั้งสองประการที่เกิดขึ้นนี้จะมีผลอย่างมากต่อพฤติกรรมของเด็กที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไปในอนาคต เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดนี้ จะเป็นเด็กที่เคร่งครัดปฏิบัติตามระเบียบวินัยเพราะไม่กล้าตัดสินใจกระทำด้วยตนเอง แต่บางครั้งเมื่อถึงคราวจะต้องตัดสินใจในเรื่องที่ไม่มีระเบียบใด ๆ รองรับก็จะทำไม่ได้ส่วนพวกที่ตัดสินใจอย่างบ้าบิ่นก็จะไม่สนใจระเบียบวินัยเลย โดยจะใช้ตนเองเป็นหลักกระทำตามที่ตนเองชอบ นอกจากนี้ การเลี้ยงดูแบบควบคุมและลงโทษจะส่งผลให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเองมีความเครียด วิตกกังวลสูง แสวงหาความอบอุ่นจากคนรอบข้าง กระทำพฤติกรรมตามเพื่อนและคนรอบข้าง

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นการอบรมที่ให้อิสระในการกระทำแก่เด็ก เด็กจะได้มีความคิดความอ่าน ตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม การฝึกประชาธิปไตยให้แก่เด็กต้องพึงระลึกถึงการสร้างความเข้าใจในเรื่องของประชาธิปไตยให้เด็กเข้าใจอย่างแท้จริง เช่น การที่จะให้เด็กรู้ว่าตนมีสิทธิที่จะทำอะไร ๆ ก็ต้องให้เด็กเรียนรู้ด้วยว่า การมีสิทธิเช่นนั้นเขาจะต้องมีหน้าที่พึงปฏิบัติอย่างไรบ้างเพื่อให้มาซึ่งสิทธินั้น โดยทั่วไปแล้วการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมักจะทำกันอย่างไม่ถูกต้องคือ แทนที่จะทำความเข้าใจให้กับเด็ก ทำข้อตกลงกันไว้ก่อนให้เด็กยอมรับเสียก่อน กลับปล่อยให้เด็กทำอะไรตามใจชอบ ทำให้เด็กเรียกร้องสิทธิจนในที่สุดเด็กก็จะเป็นคนเอาแต่ใจตนเอง มักจะไม่เข้าใจคำว่าสิทธิและประชาธิปไตยดีพอ แต่อย่างไรก็ตามการเลี้ยงดูในลักษณะแบบสนับสนุนก็จะส่งผลให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเองกล้าคิดกล้าแสดงออก การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบให้พึ่งตนเองส่งผลให้เด็กเป็นตัวของตัวเองตัดสินใจโดยอาศัยเหตุผลมีความเชื่อมั่นในตนเองแสดงพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ ไม่เชื่อคนง่ายตั้งอยู่บนเหตุและผล

นอกจากการอบรมเลี้ยงดูแล้ว ลักษณะอื่น ๆ เช่น ลักษณะการศึกษาของพ่อแม่ ระดับกลางจนถึงระดับอุดมศึกษา จะมีเวลาเลี้ยงลูกเองน้อยเนื่องจากต้องทำงาน ส่วนความสัมพันธ์ในครอบครัว แบบใกล้ชิดมากจะส่งผลให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง แต่มองโลกในแง่ดี การเลี้ยงดูแบบไม่ใกล้ชิดส่งผลให้มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ส่วนสมาชิกในครอบครัวถ้ามีจำนวนมากจะส่งผลให้ไม่เป็นตัวของตัวเอง และในทางตรงกันข้ามถ้ามีสมาชิกจำนวนน้อยจะส่งผลให้มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ขนาดของบ้าน (จำนวนห้องนอน) ถ้ามีเป็นของตนเองจะมีความเป็นตัวของตัวเองสูงกว่าไม่มีห้องนอนเป็นของตนเอง

ลักษณะเพื่อนคงแก่เรียน มีแนวโน้มที่ประสบความสำเร็จสูง มองโลกในแง่ดี เพื่อนที่ชอบทำกิจกรรม มีความสนุกสนานและความบันเทิงมากกว่าความสำคัญต่อการเรียน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช: 2533)

ในการศึกษาครั้งนี้ได้เน้นศึกษาลักษณะทางชีวสังคมโดยศึกษาไปในเรื่องของความแตกต่างด้าน เพศ ลักษณะของสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น กลุ่มเพื่อน โรงเรียน รวมทั้งชนชั้นทางสังคมโดยเน้นที่รายได้ การศึกษาของพ่อแม่ ลักษณะของครอบครัว การนับถือและการร่วมกิจกรรมทางศาสนา แต่ในการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามอายุ อาชีพ และรายได้ เนื่องจากเป็นการวัดเยาวชนในกลุ่มอายุที่ใกล้เคียงกันและยังอยู่ในวัยศึกษา คือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งไม่ได้ศึกษาลึกไปที่ระดับการศึกษาของบิดามารดาและการนับถือศาสนา ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแก้ไขปรับปรุงได้

จากลักษณะทางชีวสังคมที่กล่าวมาแล้วข้างต้นพอสรุปได้ว่า เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ถิ่นที่อยู่อาศัย ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดู เหล่านี้สามารถทำให้บุคคลมีแนวคิดที่แตกต่างกันในเรื่องของความเชื่อหรือการยอมรับสิ่งต่าง ๆ

ในการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้กำหนดให้ตัวแปรทางชีวสังคมเป็นตัวแปรต้น เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาเน้นไปที่จิตลักษณะที่ส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงได้กำหนดให้ลักษณะทางชีวสังคมเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่ม เพื่อใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของจิตลักษณะจำแนกทางลักษณะทางชีวสังคม

นอกจากองค์ประกอบต่าง ๆ ด้านชีวสังคมที่กล่าวมาแล้วนี้ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกที่มีความสำคัญและถือว่าเป็นองค์ประกอบหลักดังที่ วิลเบอร์ แชรรม์ (Wibur Schramm: 1954) นักวิชาการทางด้านสื่อสารมวลชนในยุคเริ่มต้นของศาสตร์ทางการสื่อสารมวลชนได้อธิบายว่า องค์ประกอบที่มีบทบาทสำคัญในการเลือกสรรข่าวสารของบุคคล ก็คือทัศนคติ ซึ่งแนวคิดของวิลเบอร์แชรรม์ ได้สอดคล้องกับแนวคิดของแคลปเปอร์ ที่กล่าวแล้วในตอนต้นที่ว่า ทัศนคติเป็นตัวสำคัญตัวหนึ่งในการกำหนดท่าทีการรับและตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสารที่ได้รับ การเลือกรับรู้หรือการตีความซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากที่ผู้รับสารให้ความสนใจข่าวสารที่ตนเองต้องการ นั้นหมายความว่าทัศนคติถือเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งในการเลือกรับรู้หรือตีความละครสาร ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงต้องศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติเพื่อนำมาเป็นกรอบในการศึกษาด้วย เช่นกัน

ตอนที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

3.1 ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติ จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อประสาทของมนุษย์ได้สัมผัสกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งก่อน นั่นคือรับรู้

สิ่งนั้นก่อน ถ้าจิตใจเกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นก็ทำให้เกิดความรู้สึกตั้งแต่ขั้นต้น ๆ จนถึงขั้นสูงคือเกิด ความสนใจ ความซาบซึ้งใจ และเกิดทัศนคติในที่สุด การวัดว่าสิ่งใดมีลักษณะอย่างไรนั้น ต้องทำ ความเข้าใจนิยามก่อนว่าสิ่งนั้นคืออะไร และทัศนคติก็เช่นเดียวกันมีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ได้แก่

อัลพอร์ต (Allport, 1935 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ: 2543) ได้ให้ความหมายของ ทัศนคติ (attitudes) ไว้ว่า เป็นสภาพความพร้อมของจิตใจ ซึ่งเกิดขึ้นได้โดยประสบการณ์ สภาพความพร้อมนี้เป็นแรงพยายามที่จะกำหนดทิศทางหรือปฏิกิริยาต่อบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ๆ

เทอร์โตน (Thurestone: 1946) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นระดับความมากน้อยของความรู้สึก ในด้านบวกหรือลบที่มีต่อสิ่งหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นอะไรก็ได้เป็นต้นว่า สิ่งของ บุคคล บทบาท องค์กร ความคิด ความรู้สึกเหล่านั้นแสดงให้เห็นความแตกต่างว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

แคมเบลล์ (Cambell: 1950) ให้ความหมายของทัศนคติว่า เป็นอาการรู้สึกตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างคงเส้นคงวา

เคทซ์ (Katz, 1960 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ: 2543) กล่าวว่า ทัศนคติ คือความสมัครใจ อย่างแน่วแน่ที่จะประเมินวัตถุ สิ่งของหรือสัญลักษณ์ของวัตถุสิ่งของนั้น ๆ

เบม (Bem, 1970 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ: 2543) นิยาม ทัศนคติ ว่าเป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของบุคคลต่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ไทรแอนดิส (Triandis: 1971) กล่าวว่า ทัศนคติ เป็นความคิดที่เต็มไปด้วยความรู้สึกซึ่งพร้อมที่จะปฏิบัติการอย่างหนึ่งต่อสถานการณ์เฉพาะอย่าง

จากความหมายทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วสามารถสรุปได้ว่า ทัศนคติคือ ความรู้สึกและความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอใด ๆ ในทางที่จะยอมรับหรือปฏิเสธซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดต่อสถานการณ์ บุคคล สถาบัน หรือข้อเสนอต่าง ๆ นั้น และทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อละครโทรทัศน์นั้น อาจหมายถึงการที่ เยาวชนมีความรู้สึก หรือมีความคิดเห็นต่อละครในทางที่ดีหรือไม่ดี ซึ่งส่งผลให้เยาวชนมีการยอมรับและไม่ยอมรับและความพร้อมที่จะปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดต่อละครเรื่องนั้น เช่น ถ้ามีการยอมรับละครเรื่องนั้น ๆ ก็อาจแสดงออกโดยการติดตามชมทุกวันหรือมีการนำแนวคิดที่ได้จาก ละครไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และถ้าหากไม่มีการยอมรับก็จะไม่ชมละครเรื่องนั้นหรือมีการแสดงออกถึงการต่อต้านด้วยการพูดถึงแต่ด้านลบของละครเรื่องนั้น ๆ

จากความหมายของทัศนคตินั้น ทำให้สังเกตได้ว่า ทัศนคติจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ด้วยตัวเอง แต่ทัศนคติจำเป็นต้องเกิดขึ้นหลังจากที่มนุษย์ได้สัมผัสกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งก่อนเสมอ ส่งผลให้ ทัศนคติมีลักษณะเป็นจิตลักษณะตามสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

3.2 องค์ประกอบของทัศนคติ

จากความหมายของทัศนคติ ซึ่งนักจิตวิทยาสังคมได้ให้ความหมายไว้ นั่น แสดงให้เห็นว่าทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ของมนุษย์ซึ่งโดยทั่วไปประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ (Rosenberg and Hovland: 1960)

3.3.1. องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ หรือ ความเชื่อ (cognitive component or beliefs)

องค์ประกอบทางด้านความรู้ ความเข้าใจ หรือความเชื่อ เกี่ยวกับสิ่งที่บุคคลจะมีทัศนคติว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งดีมีประโยชน์หรือเลวมีโทษ เป็นองค์ประกอบแรกของการมีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ ถ้าบุคคลไม่มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ เลย บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นไม่ได้ เช่น ชาวชนบทผู้หนึ่งไม่เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับ “ดาวเทียม” เลยจึงไม่ทราบว่าดาวเทียมคืออะไร ดังนั้นเขาจึงมีทัศนคติต่อดาวเทียมไม่ได้ หรือการที่บุคคลจะบอกได้ว่าชอบพฤติกรรมที่แสดงในละครหรือชอบเรื่องราวของละครโทรทัศน์เรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือไม่ บุคคลนั้นจะต้องรู้จักหรือเคยได้รับชมละครโทรทัศน์เรื่องนั้นมาบ้าง จึงจะรู้จักและสามารถบอกได้ว่ารู้สึกอย่างไรต่อละครเรื่องนั้น ความรู้หรือความเชื่อนี้เป็นสิ่งที่บุคคลได้รับจากประสบการณ์ที่ผ่านมาแล้วจึงเข้ามามีอิทธิพลต่อการตีความสิ่งต่าง ๆ ของบุคคล ความรู้หรือความเชื่อนี้อาจถูกหรือผิดก็ได้

3.3.2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (affective component or emotion)

องค์ประกอบด้านความรู้สึกนี้นักจิตวิทยาสังคมบางคนใช้คำว่า องค์ประกอบด้านอารมณ์ เป็นการแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ต่อสิ่งที่เรามีทัศนคติ สิ่งที่เป็นเครื่องชี้ขาดว่าบุคคลจะมีความรู้สึกหรืออารมณ์อย่างไรต่อสิ่งที่เขามีทัศนคตินั้นก็คือความเข้าใจ ความเชื่อและประสบการณ์ต่อสิ่งนั้น ๆ (ผลจากองค์ประกอบที่ 1) หรือเมื่อบุคคลบางคนมีความเชื่อที่พอคำจะต้องเอาเปรียบลูกค้าโดยเห็นแก่กำไรเกินควรและลักษณะนี้เป็นลักษณะที่เขาไม่ยอมรับ บุคคลก็จะมีความรู้สึกทางลบต่อพ่อค้าบางคน ซึ่งบางครั้งบุคคลอาจแสดงความรู้สึกทางลบต่อบางสิ่งบางอย่างโดยที่เขาเองไม่รู้สึกตัว ทั้งนี้เกิดจากความคับแค้นใจที่บุคคลเก็บไว้ในจิตไร้สำนึก สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อทัศนคติอย่างยิ่ง โดยสามารถนำมาอธิบายในวงการละครโทรทัศน์ได้เช่นกันว่า เมื่อบุคคลเชื่อว่าสิ่งที่ละครโทรทัศน์นำเสนอเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เนื่องจากละครโทรทัศน์ใช้ดาราที่ตนเองเชื่อถือหรือชื่นชอบมาเป็นผู้นำเสนอ หรือเชื่อว่าการออกโทรทัศน์เป็นสิ่งที่พิเศษและได้มีการคัดเลือกก่อนที่จะมีการนำเสนอ บุคคลนั้นก็จะเกิดความรู้สึกยอมรับทุกสิ่งทุกอย่างที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

3.2.3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมหรือการแสดงออก (behavioral component or emotion or actions)

เป็นองค์ประกอบสุดท้ายของทัศนคติ เป็นความพร้อมที่จะแสดงออกต่อสิ่งที่ตนเองมีทัศนคติในทางบวกหรือทางลบ การแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งที่บุคคลมีทัศนคติได้รับอิทธิพลจาก

ความรู้ ความเชื่อ (องค์ประกอบที่ 1) และความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งนั้น (องค์ประกอบที่ 2) เช่น บุคคลมีความเชื่อว่าพ่อค้าเป็นคนเอาเปรียบลูกค้าเพราะค้ากำไรเกินควร เขาเกิดความรู้สึกไม่ชอบพ่อค้า เพราะความเชื่อดังกล่าว การแสดงออกของเขาคือไม่สามารถสนิทสนมกับพวกพ่อค้าหรือแจ้งตำรวจทราบทันทีเมื่อพบว่าพ่อค้าคนใดกักตุนสินค้า หรือในกรณีของการเลือกรับเนื้อหาละครโทรทัศน์ บุคคลก็จะเลือกเปิดรับจากละครที่นำเสนอเนื้อเรื่องโดยบุคคลที่ตนเองชอบหรือเกิดการกระทำตามหรือเลียนแบบบุคคลที่ตนเองชื่นชอบ ตามการนำเสนอของละครเรื่องนั้น ๆ

3.3 ลักษณะของทัศนคติ

ลักษณะของทัศนคติ ส่วนใหญ่มักขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของทัศนคติด้านองค์ประกอบทางการรับรู้ความรู้สึกและความพร้อมที่จะแสดงออกของพฤติกรรม เป็นหลัก ซึ่งลักษณะของทัศนคติดังนี้คือ (Sax: 1980)

3.3.1. ทัศนคติมีทิศทาง

ทัศนคติมีทิศทางในลักษณะที่ดี – ไม่ดี ชอบ – ไม่ชอบ หรือทางลบทางบวกในสิ่งนั้น (เป็นลักษณะของทัศนคติขององค์ประกอบทางด้านความรู้สึก) เช่น ไม่ชอบการดูละครโทรทัศน์ในแนวบู๊ล้างผลาญแต่ชอบดูในลักษณะที่เป็นแนวรักโรแมนติก เป็นต้น

3.3.2. ทัศนคติมีปริมาณ

ทัศนคติมีปริมาณ คือ ปริมาณการชอบ – ไม่ชอบว่า มีระดับมากน้อยเพียงใด คือ ชอบมาก ชอบน้อย หรือไม่ชอบเลย เป็นต้น (เป็นลักษณะของทัศนคติขององค์ประกอบทางด้านความรู้สึก) เช่น ชอบดูละครโทรทัศน์ในแนวบู๊ล้างผลาญมากที่สุด เป็นต้น

3.3.3. ทัศนคติมีความเข้ม

ทัศนคติมีความเข้ม คือ มีลักษณะอื่น ๆ ของทัศนคติเข้ามาประกอบ ทำให้เกิดความเข้มงวด ส่วนมากมักมีสิ่งอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่ ความมั่นใจ หรือความสำคัญของจุดมุ่งหมายที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ทัศนคติที่มีต่อบิดามารดาของเราจะเข้มแน่นกว่าทัศนคติต่อบิดามารดาของคนอื่น เนื่องจากบิดามารดาของเรามีความสำคัญมากกว่าบิดามารดาของคนอื่น ๆ หรือมีทัศนคติที่ดีต่อดาราที่ตนเองนิยมมากกว่าดาราคณะอื่น ๆ

3.3.4. ทัศนคติมีความตรงกันข้ามหรือมีลักษณะที่เป็นกลาง ๆ

ทัศนคติมีความตรงกันข้ามหรือมีลักษณะที่เป็นกลาง ๆ คือ บางครั้งเรามีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วชอบและไม่ชอบพอ ๆ กัน หรือมีความรู้สึกตรงกันข้ามเท่า ๆ กัน เราจะอยู่ตรงกลางในสิ่งนั้นไม่รู้ว่าชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งใจขึ้นได้

3.3.5. ทัศนคติมีความเด่น

ทัศนคติมีความเด่น คือความพร้อมที่จะแสดงทัศนคติหรือแสดงพฤติกรรมตอบโต้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่นเราเป็นคนไทยนับถือศาสนาพุทธ หากมีคนในศาสนาอื่นมาว่าศาสนาพุทธไม่ดีเราก็พร้อมที่จะตอบโต้

3.4 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ถึงแม้ว่าทัศนคติจะสามารถส่งผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นแล้วมักจะติดตัวบุคคลนั้นไป แต่ทัศนคติก็เป็นสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้นสามารถเกิดขึ้นได้จาก

3.4.1. การแนะนำให้เปลี่ยน

ในการรับชมละครโทรทัศน์นั้น บุคคลใกล้ชิด เช่น เพื่อนหรือบุคคลในครอบครัวอาจแนะนำให้ลองเปลี่ยนแนวการรับชมละครโดยให้มีการเปิดรับในเรื่องที่ไม่ก่อให้เกิดความก้าวร้าวหรือเกิดพฤติกรรมทางเพศ

3.4.2. การใช้ความคิดเห็นของกลุ่มเป็นตัวชี้นำ

กลุ่มเพื่อนสามารถให้ข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่แฝงมากับละครแต่ละชนิด หรืออาจบอกให้ทราบว่า คนส่วนใหญ่เขาปฏิบัติอย่างไร หรือแนะนำให้เห็นอิทธิพลหรือผลเสียของละครที่กำลังเปิดรับ แต่ควรจะเป็นความเข้าใจโดยไม่มีการบังคับ แต่สามารถทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกขึ้นมาเองว่าสมควรจะปรับเปลี่ยนทัศนคติเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มอื่น หลังจากที่ได้รับคำแนะนำแล้ว

3.4.3. การอภิปรายกลุ่ม

การอภิปรายกลุ่มเป็นการจัดให้บุคคลในวัยเดียวกันได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน โดยมีผู้นำอภิปรายซึ่งอาจเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรืออาจารย์ผู้สอนก็จะสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ โดยสิ่งที่นำมาอภิปรายจะต้องดัดแปลงให้เหมาะสมกับผู้รับจนทำให้การอภิปรายนั้นสามารถให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติได้

3.4.4. ใช้ข้อมูลข่าวสาร

ในการปรับเปลี่ยนทัศนคติสามารถใช้บทความที่ไม่ยากไม่่งายเกินไปทำให้น่าอ่าน และเหมาะสมกับผู้รับ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะมีการพิมพ์แจกแล้วบอกว่าเป็นสารที่มาจากบุคคลที่มีความสำคัญหรือเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับหรือชื่นชมในหมู่เยาวชน ก็อาจจะทำให้เยาวชนเปลี่ยนแปลงทัศนคติในเรื่องนั้น ๆ ได้

3.4.5. การปลูกฝังความเชื่อ

การปลูกฝังความเชื่อสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น การอบรมเลี้ยงดู แต่วิธีนี้ต้องใช้ระยะเวลายาวนานและต้องกระทำตั้งแต่ยังเป็นเด็ก วิธีนี้อาจจะต้องอาศัยครอบครัวเป็นผู้กระทำ และอาจจะกระทำอย่างต่อเนื่องด้วย

บุคคลแต่ละคนมีกระบวนการในเลือกรับข่าวสารต่างกัน ไป คือมีการเลือกเปิดรับข่าวสารขึ้นอยู่กับความสนใจ และสอดคล้องกับทัศนคติของแต่ละบุคคล

อย่างไรก็ตามการศึกษาทางด้านการสื่อสารมวลชน ได้ให้ความสำคัญต่ออิทธิพลการเลือกเปิดรับสื่อ และยังได้ศึกษาเพิ่มเติมจากอิทธิพลของทัศนคติต่อพฤติกรรมการเลือกรับเนื้อหาไปสู่ลักษณะทางจิตใจอื่นของบุคคล เช่น การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวของมนุษย์ โดยมีผู้ให้ความเห็นว่า การที่เยาวชนชอบเปิดรับรายการที่มีลักษณะก้าวร้าวรุนแรงนั้น แสดงให้เห็นว่าเยาวชนผู้นั้นจะต้องมีลักษณะทางจิตใจบางอย่างที่เป็นตัวกำหนดหรือก่อให้เกิดความพอใจรายการประเภทก้าวร้าว นั้น ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ แอทกินและคณะ (Atkin, et.al. 1979) ที่สรุปว่าเยาวชนที่เป็นอาชญากรที่ก้าวร้าว นักศึกษาที่ก้าวร้าว หรือผู้ที่กำลังโมโห มักจะชอบรับชมรายการที่ก้าวร้าวรุนแรงมากกว่าคนปกติ และพฤติกรรมก้าวร้าวที่ปรากฏแทรกซึมในลักษณะของเนื้อหาละครโทรทัศน์ที่ก้าวร้าวรุนแรงนั้นย่อมนำไปสู่การหลอหลอมบ่มเพาะพฤติกรรมก้าวร้าวในผู้ชมหรือผู้รับสาร ซึ่งพฤติกรรมก้าวร้าวนี้เองที่เป็นสาเหตุหนึ่งของความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคม ดังนั้น การที่เยาวชนเปิดรับรายการที่ก้าวร้าวมาก ๆ ก็สามารรถก่อให้เกิดผลในการเพิ่มขึ้นของความก้าวร้าว ด้วยเช่นกัน

ตอนที่ 4 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณลักษณะ (trait) และจิตลักษณะ (psychological trait)

การวิจัยครั้งนี้โดยวัตถุประสงค์แล้วเป็นการศึกษาเพื่อค้นหาจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ ดังนั้นในส่วนต่อไปนี้จะเป็นการศึกษาค้นคว้าเอกสารเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะ (trait) และจิตลักษณะ (psychological trait) โดยใช้เป็นแนวทางในสร้างแบบวัดในการวิจัยครั้งนี้

4.1 ความหมายโดยทั่วไปของคุณลักษณะ (trait)

คุณลักษณะหรือที่เรียกอีกชื่อหนึ่งก็คือ “อุปนิสัย” นั้นเป็นตัวกำหนดแนวโน้มหรือความโอนเอียงในการตอบสนองและเป็นสิ่งซึ่งนำพฤติกรรม อุปนิสัยของบุคคลสามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมที่ปรากฏออกมา ส่วนจิตลักษณะ (psychological trait) หรือในบางครั้งเราเรียกว่า “คุณลักษณะทางจิตใจหรือนิสัยทางจิตใจ” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า psychological trait หรือ psychological characteristic แต่ในงานวิจัยนี้ขอใช้คำว่า จิตลักษณะ และภาษาอังกฤษว่า “psychological trait”

ในการวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวม จิตลักษณะชั้นพื้นฐานตามแนวคิดและทฤษฎีวิเคราะห์องค์ประกอบของ เรมอนด์ แคทท์เทล (Raymond Cattell) ทฤษฎีอุปนิสัยของ กอร์ดอน วิลลาร์ด อัลพอร์ต (Gordon Willard Allport) และทฤษฎีต้นไม้มแห่งจริยธรรม ของ ศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน พันธุมนาวิน ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะเฉพาะของคนไทย ซึ่งทฤษฎีต่าง ๆ ที่กล่าวแล้วนั้นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2. ทฤษฎีวิเคราะห์องค์ประกอบของ เรมอนด์ แคทท์เทล (Raymond Cattell)

แคทท์เทล (Cattell อ้างถึงใน กันยา สุวรรณแสง 2533:95) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพของ คนสามารถสังเกตได้จากลักษณะที่บุคคลประพฤติและตอบโต้ หรือมีแนวโน้มที่จะประพฤติและ ตอบโต้ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ลักษณะเหล่านี้ก็คือแง่มุมต่าง ๆ ของบุคลิกภาพของบุคคล หรือที่ เรียกว่าโครงสร้างของบุคลิกภาพ ซึ่งบางอย่างก็สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน เช่น ลักษณะความเป็น มิตร ความเข้ากับคนง่าย และบางอย่างก็เห็นได้ยาก เพราะว่าซ่อนเร้นอยู่ในเรียกว่า ลักษณะ นิสัยซ่อนเร้น ซึ่ง แคทท์เทล มองอุปนิสัย (คุณลักษณะ) ว่าเป็นโครงสร้างของบุคลิกภาพซึ่ง บางอย่างก็สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย (surface traits) บางอย่างก็มองเห็นได้ยาก (source traits)

นอกจากนี้ แคทท์เทล ยังได้อธิบายว่า อุปนิสัยที่มองเห็นได้ยาก หรือลักษณะซ่อนเร้น (source traits) เป็นตัวกำหนดอุปนิสัยที่มองเห็นได้ง่าย (surface traits) ของบุคคล และอุปนิสัยที่ มองเห็นได้ยาก นี้เป็นผลมาจากแรงจูงใจ ความต้องการ ความกลัว ความกระวนกระวายที่ฝังลึก อยู่ภายใน ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง หรือความหลัง เป็นต้น ลักษณะซ่อนเร้น ย่อมทำให้บุคคล แสดงพฤติกรรมพื้นผิวออกมาหลาย ๆ อย่าง ดังนั้นลักษณะพื้นผิวที่บุคคลแสดงออกในการแสดง พฤติกรรมอันใดอันหนึ่ง เราย่อมจะสามารถสืบย้อนกลับไปยังลักษณะซ่อนเร้นของมัน (โครงสร้าง ของบุคลิกภาพ) ได้ว่าคืออะไร ซึ่งบุคคลอาจจะตระหนักรู้หรือไม่รู้ก็ได้ ลักษณะซ่อนเร้นจะมีสองขั้ว ตรงข้ามกันเสมอ เช่น ลักษณะสงบ ผ่อนคลาย ตรงข้ามกับ เครียดคับข้องใจ ลักษณะยึดความจริง ตรงข้ามกับ ซ่างฝัน ลักษณะอนุรักษนิยม ตรงข้ามกับ เสรีนิยม ลักษณะถ่อมตัว โอนอ่อน ตรงข้าม กับ ก้าวร้าวดี้อัน เป็นต้น

แคทท์เทล ใช้วิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบ (factor analysis) ลักษณะซ่อนเร้น หรือ โครงสร้างของบุคลิกภาพ และแบ่งออกเป็น 16 อย่าง เรียกว่าตัวประกอบสิบหกประการของ บุคลิกภาพ เขาเชื่อว่าทุกคนมีลักษณะนิสัยต่าง ๆ เหล่านี้เหมือนกัน เพียงแต่แตกต่างกันที่ดีกรี ซึ่ง ทำให้คนเราต่างกันและลักษณะเหล่านี้จะมั่นคงถาวรพอสมควร และเป็นแนวทางในการแสดง พฤติกรรมของบุคคล (กันยา สุวรรณแสง 2533:96)

ลักษณะนิสัยซ่อนเร้น 16 อย่าง นี้ แคทท์เทล เรียกว่าหน้าที่สิบหกอย่างแห่งบุคลิกภาพ¹ ซึ่งเป็นนิสัยซ่อนเร้นและสามารถจัดกลุ่มของนิสัยพื้นผิวได้ดังนี้คือ ไว้ตัว สติปัญญาสูง อารมณ์ หนักแน่น อ่อนน้อมถ่อมตน สุขุมมีสติ ชอบสะดวกสบาย มีความอาย จิตใจมั่นคง ไว้วางใจ ลงมือ ปฏิบัติ มั่นคงเปิดเผย จิตสงบราบเรียบ นักอนุรักษฯ ฟุ้งกลุ่ม ไม่มีกฎเกณฑ์ และผ่อนคลายเป็น²

¹ หรือเรียกอีกอย่างว่าโครงสร้างของบุคลิกภาพ

² ศึกษาเพิ่มเติมใน กันยา สุวรรณแสง 2533 หน้า 96-98 และนวลละออง สุภาพผล 2547 หน้า 212-217

อุปนิสัยซ่อนเร้นเกือบทั้ง 16 อย่าง ที่กล่าวมาแล้ว จะมีอุปนิสัยพื้นผิวที่ดีและไม่ดีปะปนอยู่ ทั้ง 2 ด้าน ตัวอย่างเช่น บุคคลที่มีน้ำหนักของคะแนนอยู่ที่รักษาสิทธิของตนเอง ก็จะมีลักษณะที่ดีและไม่ดีรวมอยู่ในตัว ในทำนองเดียวกันผู้ที่ได้คะแนนในลักษณะของการอ่อนน้อมถ่อมตนสูง ก็จะมีลักษณะที่ดีและไม่ดีอยู่รวมกัน เป็นต้น (นวลละอ อสุภาพผล, 2527: 212-217) ทฤษฎีบุคลิกภาพตามแนวคิดของ แคทท์เทิล ถือเอาลักษณะต่าง ๆ โดยเฉพาะลักษณะทางใจ เป็นสิ่งกำหนดบุคลิกภาพ (เดโช สนวนานนท์ อ้างถึงใน กันยา สุวรรณแสง 2533:98) ซึ่งอุปนิสัยทั้ง 16 ด้าน หรือโครงสร้างของบุคลิกภาพนี้ส่วนใหญ่เป็นอุปนิสัยทางใจ หรือคุณลักษณะทางจิตใจ หรือ จิตลักษณะ นั่นเอง

4.3. ทฤษฎีอุปนิสัยของ กอร์ดอน วิลลาร์ด อัลพอร์ต (Gordon Willard Allport)

อัลพอร์ต (Allport) ได้สร้างแบบทดสอบค่านิยม (scale of values) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา จริยธรรมของบุคคลหนึ่ง แล้วนำไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น อัลพอร์ต กล่าวว่าบุคคลนับตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปจะไม่มีลักษณะบุคลิกภาพร่วม (common traits) แต่อย่างไรก็ตาม บุคคลที่อยู่ในวัฒนธรรมเดียวกันย่อมจะมีบ้างบางส่วนของบุคลิกภาพเปรียบเทียบกับได้อย่างกว้าง ๆ พออนุมูลว่าเป็นโครงสร้างของบุคลิกภาพที่คล้ายคลึงกัน เช่น คนเชียงใหม่โดยส่วนรวมเป็นคนสุภาพเอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ แต่แต่ละคนอาจแสดงออกซึ่งความเอื้อเฟื้อความมีน้ำใจในบทบาทที่ต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล ฉะนั้นลักษณะร่วมกัน คือความเอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ จึงไม่ใช่ลักษณะที่แท้จริงของบุคคล แต่ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล (personal disposition) จะเป็นสิ่งที่ซับซ้อนและแตกต่างกัน (กันยา สุวรรณแสง 2533:94)

ชนิดของคุณลักษณะ

การพิจารณาโครงสร้างบุคลิกภาพตามคุณลักษณะนั้น อัลพอร์ต ได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของคุณลักษณะโดยแบ่งคุณลักษณะออกเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1. คุณลักษณะสามัญ (common traits)

สาระสำคัญในทฤษฎีของ อัลพอร์ต คือการที่เขาพยายามอธิบายถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นเขาจึงไม่เน้นคุณลักษณะสามัญมากนัก คุณลักษณะสามัญคือลักษณะบุคลิกภาพที่เหมือนกันกับคนอื่น ๆ สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ส่วนหนึ่ง โดยแท้จริงแล้ว ในทัศนะของอัลพอร์ต ซึ่งย้ำว่าในความเป็นจริงบุคคล 2 คนจะมีคุณลักษณะเหมือนกันทุกอย่างไม่ได้เลย ถึงแม้ว่าบุคคลนั้นอาจมีรูปร่างหน้าตาคล้ายกันก็ตาม ดังนั้นคุณลักษณะจึงเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลโดยเฉพาะ แต่อย่างไรก็ตามบุคคลที่อยู่ในวัฒนธรรมเดียวกันและมีเผ่าพันธุ์เหมือนกันจะทำให้มีลักษณะโครงสร้างบุคลิกภาพที่คล้ายคลึงกันได้จำนวนหนึ่ง ลักษณะบุคลิกภาพที่คล้ายคลึงกันนี้เรียกว่าคุณลักษณะสามัญ (common traits) ดังนั้นผู้ที่ต้องการศึกษาจึงอาจหาวิธีการที่จะนำเอาคุณลักษณะสามัญและอุปนิสัยเฉพาะตัวคนออกมา ทั้งนี้คุณลักษณะสามัญจะเป็น

บุคลิกภาพที่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันอย่างกว้าง ๆ ได้จำนวนหนึ่งซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ค่านิยมต่าง ๆ เช่น ค่านิยมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ศาสนา และความรู้สึกในสุนทรียภาพต่าง ๆ เป็นต้น

2. คุณลักษณะเฉพาะตัว (personal disposition traits)

เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละคนหรือเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลจึงเป็นคุณลักษณะที่ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันระหว่างคน 2 คนได้ อัลพอร์ต ได้จัดระดับของคุณลักษณะเฉพาะตัวออกเป็น 3 ระดับตามความสำคัญที่มีต่อพฤติกรรมดังนี้

2.1 คุณลักษณะสำคัญ (cardinal disposition traits) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าคุณลักษณะเด่น (eminent traits) คือลักษณะบุคลิกภาพที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของบุคคลเกือบทั้งหมดทุกด้าน เป็นลักษณะเด่นของบุคคลที่แสดงออกชัดเจนเหนือลักษณะอื่น ๆ และเราไม่สามารถลบล้างลักษณะเด่นนี้ให้หมดไปได้ นอกจากนี้ยังเป็นคุณลักษณะที่ไม่สามารถปิดบังซ่อนเร้นไว้ได้ และเป็นคุณลักษณะที่กำหนดอารมณ์ ควบคุมความรู้สึกและชี้นำวิถีชีวิต ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นคุณลักษณะที่ควบคุมแรงจูงใจต่าง ๆ เพื่อให้เกิดพลังในการแสดงพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคล คุณลักษณะสำคัญอาจไม่ปรากฏกับทุก ๆ คนก็ได้ แต่ถ้าบุคคลใดมีคุณลักษณะสำคัญเพียงลักษณะเดียวที่ควบคุมพฤติกรรมบุคคลนั้นอาจเป็น “บุคลิกภาพอ้างอิง” (reference personality) ที่ใช้เรียกผู้อื่นที่มีลักษณะเหมือนเขา เช่น “เป่าบูนจิ้น” เป็นบุคคลอ้างอิงในเรื่องของความยุติธรรม เป็นต้น

2.2 คุณลักษณะร่วม (central disposition traits) คือแนวโน้มของคุณลักษณะในระดับสูง (characteristic) เป็นคุณลักษณะที่แสดงให้เห็นชัดเจนและสังเกตได้ง่าย เป็นสิ่งที่มั่นคงอยู่ในบุคลิกภาพ แต่โดยทั่ว ๆ ไปแล้วคุณลักษณะร่วมจะแสดงออกมาเล็กน้อยประมาณ 5 หรือ 10 ลักษณะเท่านั้นแต่ก็เป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคล ตัวอย่างคุณลักษณะร่วม เช่น ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความทะเยอทะยาน การแข่งขัน ความเมตตากรุณา เป็นต้น ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้จะควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ

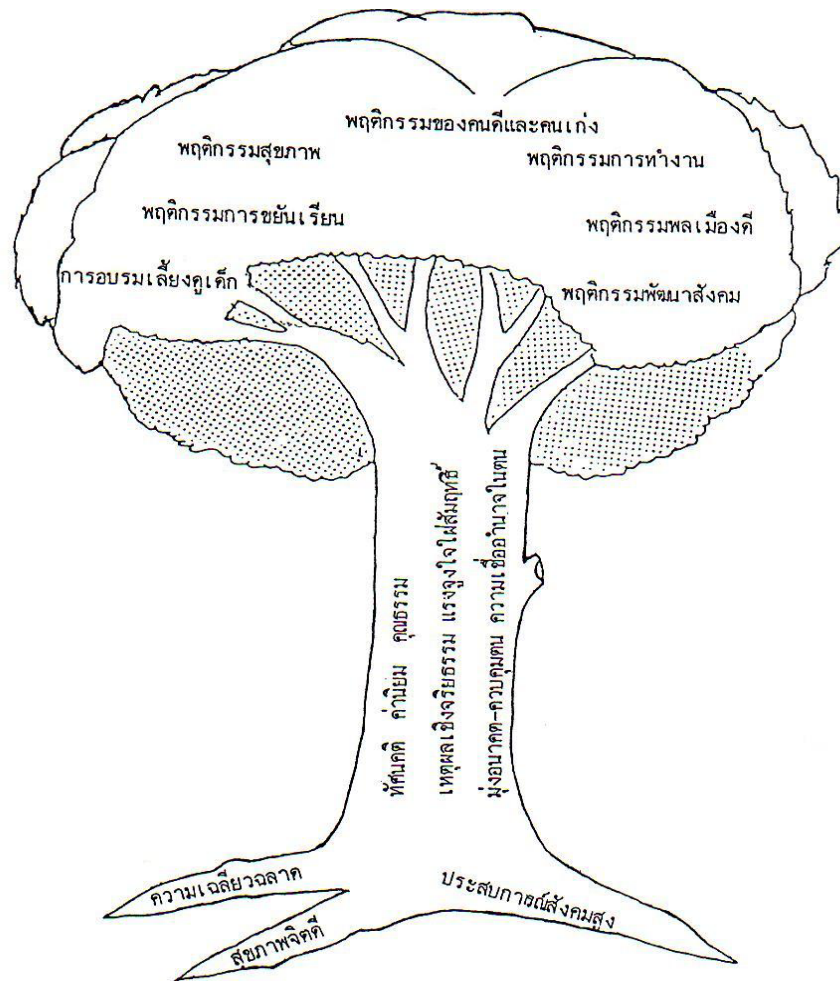
2.3 คุณลักษณะทุติยภูมิ (secondary traits) คือคุณลักษณะที่อยู่บริเวณรอบนอก (peripheral) เช่นคุณลักษณะที่แสดงออกทั่ว ๆ ไปเป็นลักษณะที่มีอยู่มากมายในตัวบุคคล ได้แก่ ความสนใจและปฏิกิริยาตอบสนองของส่วนใหญ่ ตัวอย่างของคุณลักษณะชนิดนี้ได้แก่ เมื่อบุคคล “ชอบ” ในสิ่งใดเขาก็มักให้ข้อคิดเห็นที่ดีในข้อบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ๆ จึงมีลักษณะส่วนใหญ่เป็นทัศนคติ บางครั้งอัลพอร์ต จึงเรียกคุณลักษณะชนิดนี้ว่า attitudinal trait (นวลละออบ สุภาพผล 2527:184-186)

แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่า อัลพอร์ต (Allport อ้างถึงใน Babb and Babb: 1992) ได้จำแนกคุณลักษณะทางจิตใจหรือจิตลักษณะออกเป็น 8 อย่างด้วยกันคือ

1. มีอำนาจในตนเอง สิ่งนี้ถือเป็นจิตลักษณะในเชิงบวก โดยจะเกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นกลุ่ม การตัดสินใจอย่างมีอิสระ และเป็นตัวของตัวเองเมื่อต้องมีการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
 2. มีความรับผิดชอบ เป็นจิตลักษณะในเชิงบวก โดยจะเกี่ยวข้องกับการยึดมั่นต่อหน้าที่ และการแก้ปัญหาได้ดี
 3. อารมณ์มั่นคง เป็นจิตลักษณะในเชิงบวก ซึ่งจะมีความทนต่อความตื่นตระหนก การขู่ข่ม และความกดดัน
 4. การทำงานเป็นหมู่คณะได้ เป็นจิตลักษณะในเชิงบวก ลักษณะเป็นการทำงานและชอบทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
 5. มีความระมัดระวัง เป็นจิตลักษณะในเชิงบวก ลักษณะที่บ่งบอกคือการไม่ชอบการเสี่ยงอันตรายและมีความรอบคอบในการทำงาน
 6. มีความคิดริเริ่ม เป็นจิตลักษณะในเชิงบวก คืออยาการู้ อยากเห็นและอยากทำงานที่ยากท้าทาย
 7. มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นจิตลักษณะในเชิงบวก คืออดทนต่อความก้าวร้าวและหยาบคายของเพื่อนร่วมงานได้
 8. กระฉับกระเฉง เป็นจิตลักษณะในเชิงบวก มีพลังและตื่นตัวในการทำงาน
- จิตลักษณะทั้ง 8 ตัวนี้ถ้าพิจารณาแล้วจะเป็นจิตลักษณะที่สำคัญในการทำงานเกือบทั้งสิ้น เช่น มีความรับผิดชอบ อารมณ์มั่นคง ทำงานเป็นหมู่คณะได้ มีความระมัดระวัง มีความคิดริเริ่ม และมีมนุษยสัมพันธ์ แต่ก็มีบางตัวที่สามารถนำมาใช้ในการเลือกรับรู้หรือตีความได้ เช่น มีอำนาจในตนเอง และอารมณ์มั่นคงอดทนต่อการขู่ข่มและความกดดันได้

4.3. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม

แนวทางของทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม เป็นทฤษฎีที่มาจากทฤษฎีหลายสิบเรื่องที่ได้ศึกษากับคนไทย อายุตั้งแต่ 6 ปี ถึง 60 ปี จำนวนรวมหลายพันคน เป็นผลการวิจัยของคนไทยโดยคนไทย ในระยะเวลาช่วง 20 ปี ได้ระบุว่าคนไทยจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งจะต้องมีจิตลักษณะสำคัญ 8 ประการ โดยทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมประกอบด้วย 2 ส่วน ดังรูปที่ 2.1 (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2543: 7)

รูปที่ 2.1 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจของพฤติกรรมทางจริยธรรม

4.3.1 องค์ประกอบที่เป็นส่วนของ ดอกและผลไม้บนต้นไม้ แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานที่ละเว้นความชั่วและการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนดี และคนเก่ง โดยเหตุของพฤติกรรมมาจาก จิตลักษณะ 5 ด้าน ของลำดับนี้ ได้แก่

4.3.1.1 เหตุผลเชิงจริยธรรม (moral reasoning) หมายถึง การเป็นคนเห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าที่จะเห็นแก่ส่วนตัวและผู้ใกล้ชิด มีความสุขุมรอบคอบ เป็นตัวของตัวเอง รู้จักเลียนแบบแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม มีเจตนาในการตัดสินใจ ในการกระทำหรือไม่กระทำ ในกรณีต่าง ๆ โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ มนุษยชาติและหลักการสากล โดยปกติแล้วเหตุผลในการกระทำความดีตามแนวคิดของ Kohlberg นั้นสามารถแบ่งได้เป็น 6 ลำดับ ดังนี้ 1. การหลบหลีกการลงโทษทางกาย 2. แสวงหารางวัลที่เป็นสิ่งของ 3. ทำตามที่คุณอื่นเห็นชอบ 4. ทำตามหน้าที่ทางสังคม 5.ยึดหลักควบคุมตนเอง ภาควงมิจิที่ได้ทำดีและละอายใจเมื่อตนเองทำผิด 6.ยึดหลักอุดมคติสากล

4.3.1.2 การมุ่งอนาคตและควบคุมตน (future orientation and self control) หมายถึงความสามารถในการคาดการณ์ไกลไปในอนาคตโดยคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นทั้งผลดีและผลเสีย เป็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การที่บุคคลสามารถจะคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งมีความเข้าใจและมองเห็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างทะลุปรุโปร่งและตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากบางคนคาดการณ์ได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น แต่ไม่ยอมรับความจริงที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะเรื่องที่ไม่เป็นผลดีกับตน หรือบางคนมองไม่เห็นว่าการกระทำของตนในปัจจุบันจะส่งผลเช่นไรในอนาคต และความสามารถในการควบคุมบังคับตนเองให้รัดกุมได้รอบได้เพื่อรองรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าที่จะมีมาในอนาคตนั้น

4.3.1.3 ความเชื่ออำนาจในตน (belief in internal locus of control) คือ ความเชื่อและการคาดหวังของบุคคลว่า ผลดี และผลเสียที่เกิดกับตนนั้น มีตนเองเป็นสาเหตุมากกว่าที่จะเป็นเพราะคนอื่น โชคเคราะห์ หรือความบังเอิญ

4.3.1.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นลักษณะการยอมรับที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ มุมานะ บากบั่น ฝ่าฟันอุปสรรคในการทำงานหรือแก้ปัญหาจนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของตน

4.3.1.5 ทศนคติและค่านิยมที่ดีต่อการกระทำเป็นการมองเห็นคุณประโยชน์ และคุณค่าของการกระทำเกิดความพอใจและความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมที่น่าพึงปรารถนา

4.3.2 องค์ประกอบประการที่สอง คือ จิตลักษณะ 3 ด้านของลำดับหรือเป็นส่วนรากของลำดับ ได้แก่

4.3.2.1 สติปัญญา คือความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการรู้ การคิด การเข้าใจถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัย

4.3.2.2 ประสบการณ์ทางสังคม คือการเข้าใจมนุษย์และสังคม รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา

4.3.3.3 มีสุขภาพจิตดี คือ การมีความวิตกกังวลน้อย หรือปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์

จากแนวคิดและทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรมที่กล่าวแล้วนั้นสามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความ (สาร) ละครโทรทัศน์ ประกอบ 2 ส่วนด้วยกันคือ ลักษณะทางชีวสังคม และจิตลักษณะ ซึ่งลักษณะทางชีวสังคมนั้นประกอบด้วยลักษณะส่วนบุคคล เพศ ระดับสติปัญญา (ผลการศึกษา) การขัดเกลาทางสังคม ระดับชั้นทางสังคม คือ รายได้ของครอบครัวและระดับการศึกษาของพ่อ-แม่สภาพสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยการนับถือศาสนาและ ความถึในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ลักษณะโรงเรียน จำนวนพี่น้องบุคคล ที่อาศัยอยู่ด้วย และจิตลักษณะ จำนวนมากมายตามกรอบแนวคิดของ แคทท์เทล อัลพอร์ต และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน ในการ

คัดเลือกจิตลักษณะที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์นั้นจะมีการแสดงวิธีการ และรายละเอียดในบทที่ 3 ต่อไป

ตอนที่ 5 การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ

5.1 การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว: ความหมาย ตัวแปร และวิธีวัด พฤติกรรมก้าวร้าวโดยทั่วไป

ในการรับชมละครโทรทัศน์ที่แสดงความก้าวร้าวรุนแรงในแต่ละครั้ง ผู้ชมจำเป็นต้องอาศัย การรับรู้และการตีความเพื่อที่จะได้เข้าใจในเรื่องราวที่น่าเสนอ แม้ว่าบริบทของละครโทรทัศน์จะไม่สามารถเป็นจริงได้ทั้งหมด แต่การรับรู้จะช่วยให้ภาพและเรื่องราวมีความชัดเจนขึ้น การรับรู้ บทบาทของตัวแสดงหรือบทสนทนาในละครโทรทัศน์นี้ ผู้ชมจำเป็นต้องอาศัยลักษณะสิ่งแวดล้อมทั้ง ภายในและภายนอกร่างกาย ซึ่งสิ่งแวดล้อมภายนอกร่างกายได้แก่ เพื่อน ลักษณะของความเชื่อ ทางศาสนา ลักษณะของครอบครัว หรือแม้กระทั่งลักษณะของถิ่นที่อยู่อาศัยเช่นความเป็นเมือง และชนบท หรือโอกาสการเข้าถึงสื่อต่าง ๆ เป็นต้น (Leyens and Berowitz: 1975, และกาญจนา แก้วเทพ 2541: 301) ส่วนลักษณะภายในร่างกายได้แก่ลักษณะทางจิตใจซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะ ภายใน เช่นหลักการคิดและลักษณะทางจิตใจของบุคคลซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้เข้ามาช่วยในการทำความเข้าใจ เรื่องที่น่าเสนอในละครโทรทัศน์ด้วยเช่นกัน ผลของการเข้าใจจากการรับชมละครโทรทัศน์แต่ ละครั้งได้ส่งผลกระทบต่อทัศนคติตลอดจนส่งผลต่อการกระทำได้ในเวลาต่อ ๆ มา ดังแสดงให้เห็นได้ในการวิจัยของ แบนดูรา กรูสิค และเมนเลฟ (Bandura, Grusec and Menlove Bandura, Grusec and Menlove: 1966 อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธุมนาวินและคณะ : 2529) ที่แสดงให้เห็นว่า แม่แบบในละครโทรทัศน์มีประสิทธิภาพในการดึงดูดความสนใจของผู้ชมมาก และถ้ามีการชมมาก ก็สามารถทำให้ผู้ชมเกิดการเรียนรู้ และเลียนแบบสิ่งที่ตนเห็นโดยไม่ต้องใช้แรงจูงใจใด ๆ เสริมเลย นอกจากนี้ในการศึกษาของ ไลเบอ์ท, เนลส์ และเดวิดสัน (Libert, Neale and Davidson: 1973) ชี้ให้เห็นว่า ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ต่างก็ได้รับทัศนคติและพฤติกรรมใหม่ ๆ จากแม่แบบในโทรทัศน์ ด้วยเหตุนี้แม่แบบโทรทัศน์จึงมีอิทธิพลอย่างมากในการสร้างรูปแบบของทัศนคติและพฤติกรรม ทางสังคม (Bandura: 1977)

สำหรับเยาวชนไทยนั้น มนชัย นินทนนท์ (2526) ได้ศึกษาอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อ เยาวชนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่าเยาวชนชายหญิงรับชมโทรทัศน์ทุกวัน วันละประมาณ 1-2 ชั่วโมง เยาวชนมักเลียนแบบรายการโทรทัศน์ในเรื่องคำพูด ท่าทาง ส่วนเหตุที่ก่อให้เกิด ความรู้สึกคุ้นเคย หรือความซาซนต่อการใช้ความรุนแรงในชีวิตจริงที่บุคคลได้รับมาจากการชม ละครนั้นอาจเนื่องมาจากความรุนแรงที่ปรากฏในจอโทรทัศน์ส่วนใหญ่มักจะเป็นความตายที่ รวดเร็วและฉับพลันไม่แสดงให้เห็นความเจ็บปวดก่อนที่จะตายมากนัก รวมทั้งยังไม่แสดงความ

ยุ่งยากลำบาก ตลอดจนจนความทุกข์ทรมานอย่างอื่นที่เกิดขึ้นในชีวิตของบุคคลที่ใกล้ชิด รวมทั้งความรุนแรงมักปรากฏซ้ำแล้วซ้ำอีกทำให้ลดอารมณ์หวั่นไหวของผู้ชมลงไป และทำให้เกิดความรู้สึกว่าพฤติกรรมรุนแรงนั้นเป็นสิ่งที่ปกติและเหมาะสมในบางสถานการณ์ด้วย (สมบัติ จันทร์วงศ์ อ้างถึงใน นภาพกรณ์ อัจฉริยะกุล : 2530)

ดังนั้นในการรับชมละครที่แสดงความก้าวร้าวรุนแรงที่แสดงความตายอย่างรวดเร็ว ไม่ทุกข์ทรมานและเกิดซ้ำ ๆ หลายครั้ง ผู้ชมจำเป็นต้องอาศัยการรับรู้และการตีความเพื่อที่จะได้เข้าใจเรื่องราวที่น่าเสนอ ถึงแม้ว่าบริบทของละครโทรทัศน์จะไม่สามารถเป็นจริงได้ทั้งหมด แต่การรับรู้ที่ถูกต้องจะช่วยให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้อย่างถูกต้อง ซึ่งถือเป็นการควบคุมอิทธิพลสื่อด้วยกัน และการควบคุมอิทธิพลของสื่อนี้สามารถกระทำได้โดยผ่านกระบวนการคัดเลือกเนื้อหาจากสื่อ (McDonald, 2005)

การเลือกรับรู้หรือการตีความ (selective perception) จะแสดงบทบาทสำคัญในการคัดกรองสารและรับรู้สารแตกต่างกัน ซึ่งในปัจจุบันไม่มีนักการสื่อสารคนใดสามารถยืนยันได้ว่าสารอันเดียวกันจะทำให้ผู้รับสารเข้าใจได้ตรงกันได้ (Severin and Tankard 1991: 57)

การเลือกรับรู้หรือการตีความหมายของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่รับรู้ นั้นค่อนข้างมีลักษณะเป็นนามธรรมมาก ดังนั้นนักวิชาการจึงได้หาวิธีการวัดการตีความหมายของการรับรู้ด้วยการสังเกตหรือวัดจากสิ่งที่ผู้รับรู้ได้รับและให้ความหมายหรืออธิบายความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับสิ่งนั้น โดยความหมายหรือความเข้าใจที่ถูกต้องควรจะต้องสอดคล้องตามกฎเกณฑ์ หลักการ หรือบรรทัดฐานต่าง ๆ ที่ผู้วัดสร้างขึ้น (Littlejohn 1999:199)

ดังนั้น การเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย ในที่นี้จึงหมายถึง การที่เยาวชนไทยเลือกรับรู้หรือตีความโดยสามารถบอกความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงในละครโทรทัศน์ได้ถูกต้อง โดยความเข้าใจที่ถูกต้องจะต้องเป็นความหมายไปในแนวทางเดียวกันหรือสอดคล้องกับวัฒนธรรมของไทย

ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว

พฤติกรรมก้าวร้าว เป็นพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนแต่ก็มีผู้ศึกษาในเรื่องของพฤติกรรมก้าวร้าวได้พยายามให้ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าวในลักษณะที่เป็นรูปธรรมว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นระดับของพฤติกรรมตั้งแต่การกระทำเพื่อรักษาสิทธิ์โดยทั่วไปและการต่อสู้กับอุปสรรคจนถึงการกระทำที่รุนแรงที่อาจแสดงออกอย่างเปิดเผย เช่น การด่าทอ สบประมาท หรือแอบซ่อน เช่น การนินทาว่าร้าย หรือการกระทำโดยตรง เช่น การทำร้ายร่างกาย หรือการกระทำโดยทางอ้อม เช่น การใช้คำพูดแสดงความเกลียดชัง เป็นศัตรู (Aidman: 1997) ส่วนนักวิชาการในประเทศไทย ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าวไว้ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่เน้นในเรื่องของกายภาพ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว เป็นการกระทำที่รุนแรงกว่าปกติ เช่นการตี การต่อย การทำลายข้าวของ การ

ทะเลาะ การดูหมิ่น และการด่าทอมีผลทำให้ผู้อื่นหรือตนเองเจ็บปวดหรือเจ็บใจ เกิดความเสียหาย ทั้งที่เจตนาและไม่เจตนา” (อัมพร โอตระกุล 2527:63)

ซึ่งความหมายที่กล่าวมาไม่ว่าจะเป็นของต่างประเทศหรือของคนไทยนั้น มีลักษณะที่คล้ายกัน คือ พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นการกระทำที่รุนแรงกว่าปกติ อันนำไปสู่ความเสียหายทางร่างกายและจิตใจของตนเองหรือบุคคลอื่น แต่เนื่องจากพฤติกรรมความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด และมนุษย์แต่ละคนก็จะมี การควบคุมการแสดงออกพฤติกรรมก้าวร้าว ให้มีการแสดงออกในระดับที่แตกต่างกันได้ และในขณะเดียวกันพฤติกรรมความก้าวร้าวในตัวมนุษย์นั้น ก็สามารถได้รับการกระตุ้นให้แสดงออกในระดับต่าง ๆ ได้เช่นกัน ซึ่งตัวกระตุ้นนั้น โดยทั่วไปแล้วจะเป็นสิ่งแวดล้อมทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่อยู่รอบตัวบุคคลนั้น ๆ เช่น เพื่อน กู๊วระเบียบ หรือสื่อต่าง ๆ (Aidman: 1997) ความก้าวร้าวที่ปรากฏออกมา เป็นพฤติกรรมในลักษณะที่แตกต่างและเด่นชัดนั้น มีการแสดงออกได้ในหลายลักษณะ ดังที่ อัมพร โอตระกุล (2527) ได้แบ่งลักษณะของพฤติกรรมดังกล่าวเป็น

1. การแสดงออกทางการกระทำของร่างกาย เช่นการต่อสู้ ชกต่อย การตีรันฟันแทง หรือการข่มขืน เป็นต้น

2. การแสดงออกโดยการทำให้เกิดความสูญเสียทรัพย์สินสมบัติ เช่นการทำลายข้าวของให้เสียหายทุบให้แตก จุดไฟเผา หรือระเบิด เป็นต้น

3. การแสดงออกโดยการนินทาว่าร้าย เพื่อทำให้เจ็บอาย และเสียชื่อเสียง

นอกจากนี้ ซิลเวอร์ และ ยูโดฟสกี (Silver and Yudofsky 1995: 250) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมก้าวร้าว ว่าสามารถแสดงออกได้ใน 3 รูปแบบ และสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในสังคมไทยด้วยเช่นกัน คือ

1. พฤติกรรมก้าวร้าวทางการกระทำต่อวัตถุ ได้แก่กระแทกประตู ทุบสิ่งของกระจัดกระจาย หรือคันสิ่งของกระจัดกระจาย เหยียงของลงพื้น เตะโต๊ะเก้าอี้ ชีดเขียนกำแพง ทำของแตกหัก ทำหน้าต่างแตก จุดไฟเผา โยนของเสียหาย

2. พฤติกรรมก้าวร้าวทางการกระทำต่อตนเอง ได้แก่ การหยิกข่วนผิวหนัง ตีตัวเอง ดึงผม (โดยไม่บาดเจ็บหรือบาดเจ็บเล็กน้อย) ตีหัว ชกต่อยสิ่งของ ทุบตัวเองลงพื้น ฟุ้งตัวใส่สิ่งของ ทำให้ตัวเองได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยเช่นเขี้ยวซ่า หรือเป็นแผลลึกเช่น เลือดไหล หมดสติ หรือเสียชีวิต

3. พฤติกรรมก้าวร้าวกระทำต่อผู้อื่น ได้แก่การทำหน้าข่มขู่ เหยียง กระจกใส่อต่อย ชก เตะ ผลัก ดึงผม (โดยไม่ทำให้บาดเจ็บ) ทำร้ายคนอื่น เป็นผลให้เกิดการบาดเจ็บเล็กน้อย (ข้่า เกล็ดเป็นแนว) ทำร้ายคนอื่น เป็นผลให้เกิดการบาดเจ็บสาหัส (กระดูกหัก แผลฉกรรจ์ บาดเจ็บภายใน)

พฤติกรรมก้าวร้าวที่กล่าวมาแล้วนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือ ความก้าวร้าวทาง

วาทะและความก้าวร้าวทางการกระทำ โดยทั่วไปเน้นในส่วนที่นำไปสู่ความเสียหายทางร่างกาย และจิตใจของบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแมคไกวและทรอยซี (Meguire and Troisi, 1989: 272) ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการแสดงออกของพฤติกรรมก้าวร้าว โดยให้ความสำคัญกับการใช้วาจาและการกระทำที่ทำร้ายจิตใจผู้อื่นด้วยเช่นกัน นอกจากนี้คณะผู้ศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวซึ่งเป็นกลุ่มจิตแพทย์ชาวอเมริกัน ได้แก่ ยูคอฟสกี, ซิลเวอร์, แจคสัน, เอ็ดดิคคอตท์ และ วิลเลียม (Yudofsky, Silver, Jackson, Endicott and William: 1995 อ้างถึงใน ประไพรัตน์ วีระพงษ์เศรษฐ์ 2543:9) ได้พัฒนาแนวคิดและกำหนดเป็นตารางบันทึกการแสดงออกพฤติกรรมก้าวร้าว โดยตารางแบ่งเป็นการแสดงออก 2 ลักษณะคือ ความก้าวร้าวทางคำพูดและทางการกระทำ

ส่วนระดับความรุนแรงของพฤติกรรมก้าวร้าวแล้ว ฮอล์ม (Holm) ได้ศึกษาถึงระดับความรุนแรงของพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายและพบว่ามึระดับความรุนแรงตั้งแต่น้อยที่สุดถึงมากที่สุดตามลำดับดังนี้ ผลัก ชกต่อย ขว้างสิ่งของใส่ผู้อื่น เตะ ตี (ด้วยไม้) บีบรัดคอ หอย ใช้นิ้ว ใช้นิ้ว และผลที่เกิดจากการกระทำที่ถือว่าเล็กน้อยคือ ฟกช้ำ มีแผลเล็กน้อย เลือดออกเล็กน้อย แขนขาหัก ผลที่ถือว่ารุนแรงคือ ตัดแขนขา ทำลายอวัยวะภายในจนทำหน้าที่ไม่ได้และเสียชีวิต

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยต่าง ๆ แล้ว ในการวิจัยครั้งนี้ จึงได้กำหนดขอบเขตของพฤติกรรมก้าวร้าวเป็น 2 ด้าน คือ 1. พฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางการกระทำ และ 2. พฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางวาจา

5.1.1 การเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางการกระทำ

การเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางการกระทำ ในงานวิจัยนี้หมายถึงการที่ผู้รับเปิดรับเนื้อหาละครโทรทัศน์ที่แสดงพฤติกรรมก้าวทางการกระทำและสามารถให้ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าวทางการกระทำที่แสดงในละครโทรทัศน์ตามความเข้าใจของตนเองได้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย โดยใช้ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางการกระทำของ Silver and Yudofsky (1995) เป็นเกณฑ์ในการกระทำที่มีความรุนแรงตั้งแต่ระดับต่ำถึงระดับสูง คือ ผลัก ชกต่อย ขว้างสิ่งของใส่ผู้อื่น เตะ ตี (ด้วยไม้) บีบรัดคอ หอย ใช้นิ้ว ใช้นิ้ว และผลที่เกิดจากการกระทำที่ถือว่าเล็กน้อยคือ ฟกช้ำ มีแผลเล็กน้อย เลือดออกเล็กน้อย แขนขาหัก ผลที่ถือว่ารุนแรงคือ ตัดแขนขา ทำลายอวัยวะภายในจนทำหน้าที่ไม่ได้ และเสียชีวิต

5.1.2 การเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางวาจา

การเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางวาจา ในงานวิจัยนี้หมายถึงการที่ผู้รับเปิดรับเนื้อหาละครโทรทัศน์ที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจาและสามารถให้ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงในละครโทรทัศน์ตามความเข้าใจของตนเองได้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย โดยใช้ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางวาจาได้แก่ (ประไพรัตน์ วีระพงศ์เศรษฐ์ 2542: 10)

1. การทำเสียงดัง เช่น ตะโกนด้วยความโกรธ
2. ตะคอก ด้วยคำพูดที่รุนแรง และหยาบ
3. ต่ำทอ ใช้คำหยาบด้วยอารมณ์โกรธ ชมเชยผู้อื่นหรือตนเอง
4. ชูที่จะทำรุนแรงกับตัวเองหรือผู้อื่นอย่างชัดเจน เช่น จะฆ่าแก

ส่วนการพิจารณาว่าพฤติกรรมก้าวร้าวใดได้รับว่าเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวหรือไม่ แบบดูรา (Bandura) กล่าวว่า ต้องพิจารณาในประเด็น 2 ประการคือ

1. เป็นพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ ได้รับความเสียหายทั้งทางร่างกายหรือทางจิตใจ และเป็นพฤติกรรมทำลายทรัพย์สิน การทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหายทางร่างกายอาจทำได้โดยตรงหรือทำร้ายทางอ้อม โดยทำให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายจากการกระทำของตนเองและการทำให้บุคคลได้รับความเสียหายทางจิตใจ ซึ่งอาจทำโดยการพูดจาดูถูกดูหมิ่นทำให้อับอายขายหน้า หรือการใช้อำนาจบังคับจิตใจ เป็นต้น

2. เป็นพฤติกรรมที่ได้รับการตัดสินใจจากสังคมว่าพฤติกรรมก้าวร้าว เพราะมีพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ หรือทำลายทรัพย์สิน แต่ถ้าผู้กระทำ ๆ ตามบทบาทหน้าที่ในสังคมหรืออาจจะทำไปโดยไม่เจตนา หรือช้อยกเว้นต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดไว้ให้ทำได้เช่น หมอฟันทำให้คนไข้ได้รับความเจ็บปวด ช่างก่อสร้างทำลายตึกเก่าเพื่อสร้างตึกใหม่ ถือว่าเป็นการกระทำตามหน้าที่บทบาทในสังคมไม่ถือเป็นพฤติกรรมก้าวร้าว แต่ในทางตรงข้ามมีพฤติกรรมบางพฤติกรรมที่ได้รับการตัดสินจากสังคมว่าเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวได้ แม้จะไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บหรือยังไม่มีทรัพย์สินเสียหาย เช่นพฤติกรรมที่มีเจตนาพยายามฆ่าผู้อื่น แต่ไม่สำเร็จ เป็นต้น

5.2. การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ: ความหมาย ตัวแปร และวิธีวัดพฤติกรรมทางเพศโดยทั่วไป

หนุ่มสาวในปัจจุบันมีการคบหาสมาคม ใกล้ชิดและมีความสนิทสนมกันมากขึ้น รวมทั้งโอกาสยังเอื้ออำนวยในการที่จะอยู่กันตามลำพังสองต่อสอง ทำให้มีแนวโน้มว่าหนุ่มสาวไทยในยุคนี้จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสกันมากขึ้น (วันทะนีย์ วาสิกะสิน 2526: 27)

การที่จะถือว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสเป็นพฤติกรรมที่เสียหายหรือไม่นั้น คงขึ้นอยู่กับกรอบยอมรับของแต่ละสังคมเป็นสำคัญ กล่าวคือการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสในบางสังคมถือว่าเป็นเรื่องไม่เสียหายแต่กลับเป็นผลดี ทั้งนี้เพราะคู่สมรสได้มีโอกาสเลือกคู่ครองที่มีรสนิยมในเรื่องเพศที่ไปด้วยกันได้ นอกจากนี้ยังถือว่าเป็นแสดงออกถึงความต้องการทางเพศซึ่งถือเป็นการแสดงออกทางชีวภาพ และเป็นเรื่องของธรรมชาติไม่ได้เป็นเรื่องที่ควรมีข้อครหาแต่อย่างใด ในขณะที่บางสังคมเช่นในประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับพรหมจารีของหญิงสาวไว้สูงมาก ดังนั้นสมาชิกในสังคมจะช่วยกันสร้างกรอบประเพณีพร้อมทั้งปลูกฝัง ความคิด ความเชื่อ ทักษะคติให้กับหญิงเพื่อป้องกันมิให้หญิงสาวต้องสูญเสียพรหมจารีให้กับชายอื่นที่มีชื่อเสียงของตน ดังนั้นการคบหาระหว่างเพื่อนต่างเพศของหญิงสาวจึงมีขอบเขตจำกัดในวงแคบ ๆ

ประเพณีไทยสมัยอดีตนั้น ผู้ชายจะไม่ถูกเนื้อต้องตัวหญิงก่อนการสมรส ถ้าชายจับมือถือแขนจะต้องทำขวัญหรือจะต้องทำการสูกขอหมั้นหมายให้เรียบร้อยก่อนเสียก่อน หญิงสาวผู้นั้นจึงจะไม่เสียหาย แต่ถ้าถูกฝ่ายชายถูกเนื้อต้องตัวถือว่าเสียความบริสุทธิ์ไปแล้ว (พรณี ฉัตรพลรักษ์ 2543: 67) แต่ในปัจจุบันค่านิยมในสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก จากสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้ที่ยึดค่านิยมที่ต้องการรักษาวัฒนธรรมประเพณีที่ดีไว้ กล่าวคือผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัวไว้จนกว่าจะได้ทำการสมรส แต่ในขณะที่ค่านิยมหรือวัฒนธรรมตะวันตกได้เข้ามาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไป ปัญหาที่พบเห็นในปัจจุบันคือการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ซึ่งนิยมกระทำกันมากขึ้นจนหนุ่มสาวหรือเด็กวัยรุ่นจำนวนมากน้อยเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา ซึ่งวัฒนธรรมทั้งสองไม่สามารถผสมผสานกันได้จึงก่อให้เกิดความขัดแย้ง รวมทั้งเป็นทัศนคติใหม่ในเรื่องเพศและครอบครัวในสังคมไทย แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดดังกล่าวทำให้เกิดความคิดแตกแยกออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กวัยรุ่นในเมืองและกลุ่มที่ไม่ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง (เต็มศิริ บุญยสิงห์ อ้างถึงใน บุชญา แรกข้าว: 2543)

ความหมายโดยทั่วไป

พฤติกรรมทางเพศ หมายถึงกิจกรรมทางเพศที่เกิดขึ้นและเป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวอาจเป็นการเสี่ยงและสามารถก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและปัญหาทางสังคมได้ในเวลาต่อมา (จันทร์ทิศา พุกษานานนท์ 2538: 147) ลักษณะของพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนที่ถือเป็นบ่อเกิดของปัญหาทางสังคมที่สำคัญคือ

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส

พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต เช่นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การมีเพศสัมพันธ์ที่อายุน้อยลง ทั้งหมดเป็นสัญญาณอันตรายที่บ่งบอกว่าเยาวชนไทย

บางส่วน มีความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์รวมทั้งปัญหาต่อเนื่องอื่นไม่ว่าจะเป็นเรื่องการทำแท้ง การทอดทิ้งบุตร การต้องหยุดพักการเรียน ทั้งแบบชั่วคราวหรือแบบถาวร ตลอดจนความเสื่อมโทรมทางเพศ ปัญหาเหล่านี้สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งนั้นในหมู่ประชากรวัยเจริญพันธุ์ทั่วไปแต่สำหรับเยาวชนความรุนแรงและซับซ้อนจะมียิ่งกว่า เนื่องจากเยาวชนยังด้อยประสบการณ์ ความรู้ วุฒิภาวะ การตัดสินใจ ทั้งยังขาดกำลังทรัพย์และโอกาสที่เข้าถึงแหล่งความรู้และแหล่งบริการต่าง ๆ

2. พฤติกรรมการมีคู่นอนมากกว่าหนึ่ง

การมีคู่นอนมากกว่าหนึ่งเป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อวัฒนธรรมไทยอย่างมาก เนื่องจากสังคมไทยได้ยึดถือการมีรักเดียวใจเดียวเป็นหลัก และการมีคู่นอนจำนวนมากนี้จะป็นสาเหตุทำให้เกิดภาวะเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์ได้ง่าย การมีเพศสัมพันธ์ที่เปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยมีกับหญิงบริการทางเพศ ระยะเวลาพบว่าบุคคลแรกที่เยาวชนชายมีเพศสัมพันธ์ด้วยคือ คู่รักหรือคู่มั่น คนรู้จัก หรือคู่นอนชั่วคราว สูงกว่าบริการทางเพศ (บุษยา แรกข่าว: 2543) นอกจากนี้การมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชนชายหญิงยังเป็นลักษณะของการมีคู่นอนหลายคนและเป็นระยะเวลาสั้น ๆ โดยมักไม่มีการพูดคุยสื่อสารระหว่างกันและกันเพศสัมพันธ์ รวมทั้งการใช้ถุงยางอนามัยหรือการป้องกันเพื่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ซึ่งลักษณะการมีเพศสัมพันธ์ในรูปแบบนี้ส่วนใหญ่แล้วมักเกิดขึ้นในโลกตะวันตกและถ่ายทอดให้เห็นผ่านทางสื่อภาพยนตร์(ต่างประเทศ) ที่นำมาฉายโดยทั่วไป ส่วนละครโทรทัศน์ก็ได้มีการพัฒนารูปแบบการเขียนบทให้มีลักษณะที่ค่อนข้างจะคล้ายคลึงกับชีวิตประจำวันของคนทั่วไปมากขึ้น และส่วนหนึ่งก็ใช้แนวทางจากต่างประเทศด้วยเช่นกัน

เยาวชนโดยทั่วไปมีแนวโน้มที่จะรับและเลียนแบบอย่างจากละครได้มาก เพราะความอยากรู้อยากลองอยากรับสิ่งใหม่ ๆ มาปฏิบัติ รวมทั้งจากแรงขับทางเพศของเยาวชนเอง ประกอบกับสิ่งแวดล้อมในสังคมเมืองเต็มไปด้วยสิ่งยั่วยุอารมณ์ทางเพศ เช่น สถานเริงรม และสื่อต่าง ๆ ช่วยส่งเสริมให้เยาวชนสามารถหาความรู้และประสบการณ์ทางเพศได้อย่างอิสระ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย

แต่เนื่องจากพฤติกรรมการมีพฤติกรรมทางเพศเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงเป็นการศึกษาถึงแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวแทน โดยกำหนดให้การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของเยาวชน เป็นการประเมินว่าสถานการณ์นั้นเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือไม่ โดยอาศัยความรู้ความเข้าใจของตนเองเป็นเกณฑ์ในการประเมิน

ส่วนเกณฑ์การวัดความเหมาะสมนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้เกณฑ์ความเหมาะสมโดยดูความสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยดั้งเดิมเป็นหลัก

ตอนที่ 6. แนวคิดเกี่ยวกับโมเดลการวิจัย

6.1 ความหมาย ลักษณะและการตรวจสอบโมเดล

ความหมายของโมเดลการวิจัย

แนวคิดพื้นฐานของโมเดลการวิจัย คือ สมภาพ (isomorphism) ระหว่างแบบจำลองที่มนุษย์สร้างขึ้นกับวัตถุหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตามธรรมชาติ โมเดลต้องมีโครงสร้างเป็นแบบเดียวกันกับวัตถุต้นแบบ มีรายละเอียดขององค์ประกอบสำคัญครบถ้วนตามวัตถุต้นแบบ แต่อาจมีขนาดเล็กลงหรือใหญ่กว่าวัตถุต้นแบบเพื่อความสะดวกในการศึกษา โมเดลที่สร้างขึ้นอาจเป็นโมเดลรูปทรง (iconic model) ครบสามมิติตามต้นแบบ เป็นโมเดลแผนภาพคล้าย (analog model) แสดงแผนผังการทำงานตามวัตถุต้นแบบ หรือเป็นโมเดลสัญลักษณ์ (symbolic model) ในรูปสูตรหรือสมการทางคณิตศาสตร์ก็ได้ สำหรับการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์นั้น นักวิจัยนิยมใช้โมเดลแผนภาพคล้ายและโมเดลสัญลักษณ์

โมเดลการวิจัย คือแบบจำลองที่นักวิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีแทนปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในธรรมชาติเพื่อความเหมาะสมในการศึกษาวิจัย การที่ต้องสร้างโมเดลการวิจัยเพราะการศึกษาจากปรากฏการณ์ธรรมชาติไม่อาจทำได้โดยสะดวก เนื่องจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตามธรรมชาตินั้นมีลักษณะซับซ้อน และมีโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หลากหลาย แต่ในการวิจัยนักวิจัยมีขีดความสามารถจำกัด ไม่สามารถศึกษาได้ครบทุกองค์ประกอบ วิธีการสร้างโมเดลการวิจัยจึงเป็นการประยุกต์ทฤษฎีเข้ากับสภาพปรากฏการณ์ที่เป็นจริงในธรรมชาติตามระเบียบวิธีนัยให้เป็นโมเดลที่เป็นสมมติฐานวิจัย จากนั้นนักวิจัยจึงนำโมเดลการวิจัยไปตรวจสอบโดยใช้ระเบียบวิธีอุปนัยว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากน้อยเพียงใด ควรจะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาโมเดลอย่างไรให้โมเดลสอดคล้องกับสภาพปรากฏการณ์จริง อันจะนำไปสู่การพัฒนาทฤษฎีและสร้างองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งการพัฒนาและการประดิษฐ์สิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อไป

ตามหลักการวิจัย นักวิจัยควรจะต้องตรวจสอบโมเดลการวิจัยแยกเป็นสองตอน ตอนแรกเป็นการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลการวิจัย กับปรากฏการณ์หรือสภาพการณ์ที่เป็นจริง ส่วนตอนที่สองเป็นการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลการวิจัยกับข้อมูล แต่ในการดำเนินการวิจัย นักวิจัยส่วนใหญ่ทำการตรวจสอบเฉพาะตอนที่สอง และอ้างอิงผลการตรวจสอบไปสู่ตอนแรก กล่าวคือเมื่อนักวิจัยสร้างโมเดลการวิจัยเป็นแบบจำลองของปรากฏการณ์จริงตามหลักทฤษฎี นักวิจัยมีข้อตกลงเบื้องต้นว่าโมเดลการวิจัยนั้นมีความตรง คือสอดคล้องกับปรากฏการณ์จริงโดยมิได้ตรวจสอบ อันเป็นการตรวจสอบตอนแรก ถ้ามีความสอดคล้องระหว่างโมเดลการวิจัยกับปรากฏการณ์จริง ตามข้อตกลงเบื้องต้นแล้ว นักวิจัยควรจะพิสูจน์ได้ว่าโมเดลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลด้วย ถ้าผลการตรวจสอบพบว่าโมเดลการวิจัยไม่สอดคล้องกับข้อมูล

นักวิจัยจะสรุปได้ทันทีว่า โมเดลการวิจัยนั้นไม่สอดคล้องกับปรากฏการณ์จริง และจะปฏิเสธโมเดลการวิจัยที่เป็นสมมติฐานได้ด้วยความเชื่อมั่นสูง จากที่กล่าวมานี้จะเห็นว่าโมเดลการวิจัยมีความสำคัญมาก แต่อย่างไรก็ดีนักวิจัยต้องใช้โมเดลการวิจัยด้วยความระมัดระวัง เพราะเมื่อผลการตรวจสอบพบว่าโมเดลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลมีได้หมายความว่าโมเดลการวิจัยนั้นสอดคล้องกับปรากฏการณ์จริงเสมอไป (นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542: 2-3)

ลักษณะของโมเดลการวิจัย

ปัญหาวิจัยสำหรับการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์รวมถึงนิเทศศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ โมเดลการวิจัยจึงมีลักษณะเป็นแผนภาพแสดงโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โมเดลอาจเป็นโมเดลมหภาค (macro model) หรือโมเดลจุลภาค (micro model) ก็ได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะตัวแปรที่นักวิจัยศึกษาว่าเป็นตัวแปรในระดับกลุ่มหรือระดับบุคคล โมเดลการวิจัยอาจเป็นแบบโมเดลสโตคาสติก (stochastic or probabilistic model) หรืออาจเป็นแบบโมเดลฟังก์ชันก็ได้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของตัวแปร ตัวแปรในโมเดลสโตคาสติกเป็นตัวแปรสุ่ม (functional or deterministic model) ในขณะที่ตัวแปรในโมเดลฟังก์ชันเป็นตัวแปรกำหนด (fixed variables)

เนื่องจากสภาพปรากฏการณ์จริงมีลักษณะซับซ้อนและหลากหลาย แต่โมเดลการวิจัยเป็นแบบจำลองที่ถูกสร้างขึ้นในขอบเขตที่จำกัด ดังนั้นนอกจากโมเดลการวิจัยจะมีแผนภาพจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแล้ว ยังต้องมีเงื่อนไขบังคับ เป็นข้อกำหนดบางประการ Ghosh (1991 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542: 3) อธิบายว่า โมเดลการวิจัยมีลักษณะเป็นแผนภาพหรือชุดของสมการคณิตศาสตร์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และชุดของข้อตกลงเบื้องต้น ที่นักวิจัยเชื่อหรือยอมรับว่าเป็นจริง ถ้านักวิจัยสร้างโมเดลการวิจัยให้ได้ใกล้เคียงกับปรากฏการณ์ธรรมชาติได้มาก จำนวนข้อตกลงเบื้องต้นก็จะมีน้อยลง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์สามารถตรวจสอบได้ว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใด ถ้าผลการตรวจสอบพบว่าไม่มีความสอดคล้องกัน นักวิจัยจะปฏิเสธโมเดลการวิจัยที่เป็นสมมติฐานวิจัยและต้องเริ่มต้นสร้างโมเดลการวิจัยใหม่เพื่อมาตรวจสอบต่อไป

โมเดลการวิจัยไม่จำเป็นต้องมีเพียงสมการเดียว โมเดลการวิจัยที่มีรูปสมการเพียงสมการเดียวจะต้องมีข้อตกลงเบื้องต้นจำนวนมาก เนื่องจากตามสภาพความเป็นจริงไม่มีปรากฏการณ์ใดที่เป็นอิสระจากปรากฏการณ์อื่น ๆ ตัวแปรต้น x หรือตัวแปรตาม y ต่างก็ได้รับอิทธิพลจากตัวแปรอื่นๆ และมีอิทธิพลต่อตัวแปรอื่น ๆ อีกด้วย โมเดลการวิจัยจึงควรมีตัวแปรหลายตัว อาจเป็นโมเดลการถดถอยเชิงเส้นตรงแบบพหุ (multiple linear regression model) นอกจากนี้ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่เป็นความสัมพันธ์ทางเดียวหรือสองทางได้ด้วย โมเดลการวิจัยอาจเป็นโมเดลเชิงสาเหตุแบบทางเดียวหรือแบบย้อนกลับ (recursive or nonrecursive causal model) ก็ได้ ในกรณีที่มีตัว

แปรจำนวนมากและมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรซับซ้อน โมเดลการวิจัยควรจะมีลักษณะเป็นชุดของสมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่ตรงตามสภาพความเป็นจริง

ตัวแปรที่ใช้ในโมเดลการวัดแบ่งเป็นสองประเภทคือ ตัวแปรภายนอก (exogenous variables) และตัวแปรภายใน (endogenous variables) ตัวแปรภายนอก หมายถึงตัวแปรที่นักวิจัยไม่สนใจศึกษาสาเหตุของตัวแปรเหล่านี้ ตัวแปรสาเหตุของตัวแปรภายนอกจึงไม่ปรากฏในโมเดล ส่วนตัวแปรภายใน หมายถึงตัวแปรที่นักวิจัยสนใจศึกษาว่าได้รับอิทธิพลจากตัวแปรใดสาเหตุของตัวแปรภายในจะแสดงไว้ในโมเดลอย่างชัดเจน เมื่อแบ่งประเภทของตัวแปรในโมเดลการวิจัยตามลักษณะการวัดตัวแปรจะแบ่งได้เป็นสองประเภทคือ ตัวแปรแฝง (latent or unobserved variables) และตัวแปรสังเกตได้ (observed or manifest variables) ตัวแปรแฝงเป็นตัวแปรสังกัปเชิงสมมติฐาน (hypothetical variable) ที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรงแต่มีโครงสร้างตามทฤษฎีที่แสดงผลออกมาในรูปของพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ ตัวแปรแฝงเป็นตัวแปรที่ปลอดภัยจากความคลาดเคลื่อนในการวัด นักวิจัยศึกษาตัวแปรแฝงโดยการวัดตัวแปรพฤติกรรมที่สังเกตได้แทน และประมาณค่าตัวแปรแฝงได้จากการนำกลวิธีสังเกตได้ที่เป็นบ่งชี้ของตัวแปรแฝงตัวนั้นมาวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) (นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542: 4)

ในการวิจัยครั้งนี้ได้สร้างโมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้นหรือที่เรียกว่าโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นหรือโมเดลลิสเรล (Linear Structure RELATIONSHIP model or LISREL model) เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นฟังก์ชันของความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรและหัวใจสำคัญของการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล คือการเปรียบเทียบเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปร โมเดลลิสเรลจึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า โมเดลโครงสร้างความแปรปรวนร่วม (covariance structural model) (นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542: 5)

การตรวจสอบความตรงของโมเดล

การตรวจสอบความตรงของโมเดลลิสเรล หรือการประเมินผลความถูกต้องของโมเดล หรือการตรวจสอบความกลมกลืนระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดล ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของโมเดลเป็นภาพรวมทั้งโมเดล ตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละตัว โดยเกณฑ์ในการพิจารณาค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit measures) ค่าสถิติในกลุ่มนี้สำหรับโปรแกรมลิสเรล 7 มี 4 ประเภทคือ (Joreskog and Sorbom: 1989 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542: 53-55)

3.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Statistics) ค่าสถิติไค-สแควร์เป็นค่าสถิติใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันมีความกลมกลืน ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าสูงมากแสดงว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ โมเดลลิสเรลไม่ความ

สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าต่ำมาก ยิ่งมีค่าใกล้เคียงศูนย์มากเท่าไรแสดงว่าโมเดลอิสระสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ Saris and Stronkhorst (1984:200 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542: 53) ได้เสนอว่าค่าไค-สแควร์ควรมีค่าเท่ากับองศาอิสระสำหรับโมเดลที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of-fit Index = GFI) ดัชนี GFI เป็นตัวดัชนีที่ Joreskog and Sorbom (1989:26-27 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542: 53-55) พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากค่าไค-สแควร์ ในการเปรียบเทียบระดับความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลสองโมเดล หลักการพัฒนา GFI คือ การนำค่าไค-สแควร์มาพิจารณาราคา ถ้าค่าไค-สแควร์มีค่าสูงเมื่อเทียบกับองศาอิสระนักวิจัยปรับโมเดลใหม่แล้ววิเคราะห์ข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง ไค-สแควร์ที่ได้ใหม่นี้ ถ้ามีค่าลดลงมากกว่าค่าแรก แสดงว่าโมเดลใหม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีขึ้น ดัชนี GFI เป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างฟังก์ชันความกลมกลืนจากโมเดลก่อนปรับและหลังปรับโมเดล

ดัชนี GFI จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 และเป็นค่าที่ไม่ขึ้นกับขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ลักษณะการแจกแจงขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง Anderson and Gerbing (1984 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542: 54) พบว่าค่าเฉลี่ยของการแจกแจงค่าสถิติจากกลุ่มตัวอย่างสุ่มมีค่าเพิ่มขึ้น เมื่อขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีค่าสูงขึ้นดัชนี GFI ที่เข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness-of-fit Index = AGFI) เมื่อนำดัชนี GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดขององศาความอิสระ ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ค่าดัชนี AGFI นี้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับดัชนี GFI

3.4 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Squared Residual = RMR) ดัชนี RMR เป็นดัชนีที่ใช้เปรียบเทียบระดับความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลสองโมเดล เฉพาะกรณีที่เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลชุดเดียวกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลสองโมเดล เฉพาะกรณีที่เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลชุดเดียวกัน ในขณะที่ดัชนี GFI และ AGFI สามารถใช้เปรียบเทียบได้ทั้งกรณีข้อมูลชุดเดียวกันและข้อมูลต่างชนิดกัน ค่าดัชนี RMR ยิ่งเข้าใกล้ 0 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบและแนวคิดของโมเดลอิสระ มาเพื่อตรวจสอบเครื่องมือและโมเดลเชิงเหตุผลที่ได้จากผลการวัดจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชน

ประไพรัตน์ วีระพงศ์เศรษฐ์ (2542) พฤติกรรมก้าวร้าวในรายการละครและภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาปริมาณและลักษณะต่าง ๆ ของพฤติกรรมก้าวร้าวรวม 16 ลักษณะที่ปรากฏในรายการละครและภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ ทั้ง 4 ประเภท คือ รายการละครไทย รายการภาพยนตร์สำหรับเด็ก รายการภาพยนตร์ชุด และรายการภาพยนตร์เรื่องยาว ที่แพร่ภาพออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 5 7 และ 9 เพื่อแสดงให้เห็นการปรากฏพฤติกรรมก้าวร้าวทางโทรทัศน์ อันเป็นผลให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบต่อผู้ชม โดยเก็บข้อมูลเป็นระยะเวลาสถานีละ 1 สัปดาห์ พบว่าสถานีโทรทัศน์ทั้ง 4 ช่อง มีเวลาแพร่ภาพรายการประเภทละครและภาพยนตร์รวมกัน คิดเป็น 1 ใน 5 ของเวลาแพร่ภาพออกอากาศทั้งหมด โดยที่รายการละครไทยมีปริมาณการแพร่ภาพสูงสุด รองลงมาได้แก่ ภาพยนตร์ชุด ภาพยนตร์เรื่องยาว และภาพยนตร์สำหรับเด็ก ตามลำดับ ส่วนปริมาณการแพร่ภาพรายการประเภทละครและภาพยนตร์ตามสถานีช่องต่าง ๆ พบว่าสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีปริมาณสูงสุด ช่อง 7 5 และ 9 มีปริมาณรองลงมาตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมก้าวร้าวที่ปรากฏในรายการทั้ง 4 ประเภทของทุกช่องสถานีรวมกัน พบว่ามีปริมาณคิดเป็น 6.1% ของเวลาแพร่ภาพรายการประเภทละครและภาพยนตร์ทั้งหมด มีความถี่ในการปรากฏพฤติกรรมก้าวร้าว เฉลี่ย 1 ครั้ง ทุก ๆ 2.3 นาที และปรากฏสม่ำเสมอตลอดทั้งวัน พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา พบได้บ่อยครั้งกว่าพฤติกรรมก้าวร้าวทางการกระทำ รายการประเภทละครและภาพยนตร์ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 ปรากฏพฤติกรรมก้าวร้าวบ่อยที่สุด รองลงมาได้แก่ 3 7 และช่อง 5 ตามลำดับ รายการละครและภาพยนตร์ประเภทที่พบพฤติกรรมก้าวร้าวบ่อยที่สุดคือภาพยนตร์สำหรับเด็ก รองลงมาได้แก่ ภาพยนตร์เรื่องยาว ภาพยนตร์ชุด และละครไทยตามลำดับ ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวที่พบบ่อยครั้งที่สุดคือพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา ลักษณะตะคอกตวาด สำหรับพฤติกรรมก้าวร้าวที่มีลักษณะทำร้ายผู้อื่นให้บาดเจ็บเล็กน้อยจนถึงเสียชีวิต พบมากที่สุดในการประเภทภาพยนตร์เรื่องยาว

วันดี ทองงอก (2543) ผลกระทบของสื่อมวลชนที่มีผลต่อค่านิยมและพฤติกรรมของเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโอกาสและการเข้าถึงสื่อมวลชนของเยาวชนสตรีในเขตภาคเหนือตอนบนโดยศึกษาเฉพาะหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ พร้อมไปกับการทำความเข้าใจถึงอิทธิพลและบทบาทของสื่อที่มีต่อเยาวชน ทางด้านการสร้างค่านิยมอันจะนำไปสู่พฤติกรรมของเยาวชนใน 3 ด้านคือ จริยธรรมทางเพศ จริยธรรมเกี่ยวกับงานหรืออาชีพในทางเศรษฐกิจ และจริยธรรมในการดำรงชีวิต กลุ่มตัวอย่างคือเยาวชนสตรีอายุตั้งแต่ 10-19 ปี จำนวน 554 คน จากจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และน่าน ผลการวิจัยพบว่าเยาวชนนิยมอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐโดยให้ความสนใจหน้าบันเทิง ข่าวหน้าหนึ่ง นวนิยายละครโทรทัศน์และกีฬา

หลังจากบริโภคข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และพบว่า ค่านิยมและพฤติกรรมเรื่องการทำงาน เศรษฐกิจเยาวชนเมื่อได้รับข่าวสารการโฆษณาขายสินค้า บริการและการเผยแพร่เรื่องความสำเร็จของคนไทย ที่ประกอบอาชีพที่ได้เงินเร็ว รวยเร็วมากขึ้นเท่าใด เยาวชนก็อยากทำตามมากขึ้นเท่านั้น ส่วนข่าวสารเรื่องความประหยัดเยาวชนเข้าใจและยังยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ แต่การถ่ายทอดเรื่องราวการคอร์รัปชัน ททุจริต การเอาเปรียบกัน ไม่ว่าจะบริโภคมากหรือน้อย ก็ไม่มีผลต่อการตัดสินใจทุจริต หรือต้องการเอาเปรียบคนอื่นของเยาวชนเลย ส่วนค่านิยมและพฤติกรรมด้านเพศ การถ่ายทอดของสื่อ เรื่องการมีเพศสัมพันธ์กันอย่างเปิดเผย ความเจ้าชู้ของหญิงชาย การส่งเสริมการยึดมั่นในรักเดียวไม่ว่าจะมากหรือน้อย เยาวชนส่วนใหญ่ไม่บอกรับ-ปฏิเสธที่จะมีพฤติกรรมเลียนแบบ แต่จะมีปฏิกิริยาและพฤติกรรมปฏิเสธกับข่าวสารการเผยแพร่ การไปเปลี่ยของนางงานหรือคนดังในสังคม ส่วนค่านิยมและพฤติกรรมเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคม เมื่อเยาวชนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับความรุนแรง ปาเถื่อนและความเห็นแก่ตัวของคนในสังคม เยาวชนจะปฏิเสธไม่แสดงพฤติกรรมเช่นนั้น เช่นเดียวกับกิจกรรมการวางตัวของคนในระดับสูงในสังคม เยาวชนจะคิดเลียนแบบ ส่วนข่าวสารเกี่ยวกับการยกย่องคนดี มีคุณธรรมในสังคมและข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เลวร้ายของสังคมไม่ว่าจะได้รับข่าวสารทั้งสองมากหรือน้อยเยาวชนก็ไม่รับหรือปฏิเสธที่จะแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น นอกจากนี้เยาวชนส่วนใหญ่ยังมีความเห็นว่าควรนำเสนอให้มากขึ้นในเรื่องราวดังต่อไปนี้ คือ ส่งเสริมให้คนไทยใช้สินค้าไทย การประหยัด การใช้ชีวิตให้เหมาะสม เสนอภาพคนไทยที่ประสบความสำเร็จจากอาชีพได้เร็ว การมีเพศสัมพันธ์ที่เปิดเผย ให้ชายหญิงยึดมั่นในรักเดียวยกย่องคนดี เสนอปัญหาสังคม และไม่เห็นด้วยที่จะนำเสนอเรื่องราวดังนี้คือ ความเจ้าชู้ของชายหญิง การไปเปลี่ย ความรุนแรงโหดร้าย และความเห็นแก่ตัว

เนตรนภิส กาฬเนตร (2543) อิทธิพลของลักษณะการรับชมโทรทัศน์ที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์คือเปรียบเทียบและหาปริมาณการทำนายระหว่างจิตลักษณะ ลักษณะการรับชมโทรทัศน์และพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ในเมือง สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการประหยัดสูงกว่านักเรียนชาย นักเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษา มีพฤติกรรมการประหยัดสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดามีการศึกษา ม. 1 - ม. 6 นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรม มีพฤติกรรมการประหยัดสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจและธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้อ 2 พบว่านักเรียนหญิงมีลักษณะการรับชมโทรทัศน์ที่เหมาะสมกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อ 3. นักเรียนหญิงมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียนชาย

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่บิดามีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรม มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียนที่บิดามีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มารดาบิดามีอาชีพเกษตรกรรมมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียนที่มารดาบิดามีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อ 4 นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูง พฤติกรรมการประหยัดสูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะตรงกันข้าม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อ 5 นักเรียนที่มีลักษณะการรับชมโทรทัศน์ที่เหมาะสมมีลักษณะมุ่งอนาคตและพฤติกรรมการประหยัดสูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะการรับชมโทรทัศน์ที่ไม่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อ 6. ลักษณะทางชีวสังคม จิตลักษณะและลักษณะการรับชมโทรทัศน์ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนได้ร้อยละ 21.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรวิฑูฒิ พงษ์ธีระพล (2545) อิทธิพลของละครโทรทัศน์ที่มีต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์และปัจจัยบางประการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับพัฒนาการทางจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) จำนวน 380 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ ค่าไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ รับชมละครโทรทัศน์แนวสนุกสนาน รองลงมาได้แก่ แนวรักโรแมนติกและแนวสยองขวัญ/ ต่อสู้ ส่วนแนวผจญภัยเลือกรับชมน้อยที่สุด และตัวแปรที่สัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรมได้แก่ ลักษณะของละครที่เปิดรับชมประกอบด้วย แนวรักโรแมนติก แนวชีวิต แนวสยองขวัญ/ ต่อสู้ ผจญภัยและแนวสนุกสนาน สำหรับปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรม ได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย ส่วนตัวแปรที่เหลือได้แก่เพศ รายได้ของบิดามารดา อาชีพบิดามารดา ประเภทที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย พบว่าไม่ความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรม

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2529) การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัว กับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการคือ 1. เพื่อศึกษาว่าบิดามารดาที่มีลักษณะต่างกัน จะตระหนักในอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อเด็กและควบคุมเด็กทางด้านสื่อมวลชนแต่ต่างกันเพียงใด 2. เพื่อศึกษาว่านักเรียนที่ผู้ปกครองตระหนักและควบคุมทางด้านสื่อมวลชนต่างกันจะรับสื่อมวลชนแตกต่างกันเพียงใด 3. เพื่อศึกษาว่านักเรียนที่รับสื่อมวลชนทางด้านโทรทัศน์ วิทยู และสิ่งพิมพ์ ในปริมาณและคุณภาพที่แตกต่างกันจะมีจิตลักษณะที่น่าปรารถนา แตกต่างกันเพียงใด ผลการวิจัยพบว่า 1. เด็กวัยรุ่นตอนต้นอายุ 10-15 ปี จำนวน 1,600

คนที่ศึกษานี้ 91% มีโทรทัศน์ใช้ในบ้านและในกลุ่มนี้ชมโทรทัศน์โดยเฉลี่ย 25 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ฟังวิทยุ 11 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และอ่านสิ่งตีพิมพ์สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง 30 นาที ในการวิจัยนี้พบว่า ปริมาณการรับสื่อมวลชนที่กล่าวไปแล้วนั้น มีความเกี่ยวข้องกับตัวแปรอื่น ๆ ที่ศึกษาน้อยกว่า ความชอบรับเนื้อหาที่มีประโยชน์จากสื่อมวลชน จะเกี่ยวข้องกับตัวแปรเหล่านี้ 2. คุณภาพของการรับสื่อมวลชนในการวิจัยนี้ คือปริมาณความชอบชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ ความชอบฟังรายการวิทยุที่มีประโยชน์ และปริมาณความชอบอ่านเรื่องที่มีประโยชน์ในสิ่งตีพิมพ์ ตัวแปรทั้งสามนี้ร่วมกันสามารถทำนายลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนที่ถูกศึกษาได้ 20% ทำนายความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้ 8% และทำนายปริมาณความเชื่ออำนาจในตนเองได้ 6% โดยอาจกล่าวได้ว่านักเรียนที่รายงานว่าชอบรับเนื้อหาที่ (นักวิชาการจัดว่า) มีประโยชน์ในสื่อมวลชนทั้งสามชนิดมากเท่าใด ก็เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง เชื่ออำนาจในตนเองสูง และสามารถใช้อุบายเชิงจริยธรรมในระดับสูงด้วย นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่ชมโทรทัศน์น้อย ฟังวิทยุ น้อย แต่อ่านหนังสือพิมพ์มาก มีจิตลักษณะที่น่าปรารถนาทั้ง 3 ประการสูง ประการที่ 3. เกี่ยวกับความตระหนักและการควบคุมของผู้ปกครองกับการรับสื่อมวลชนของเด็ก ในการวิจัยนี้พบว่าผู้ปกครองที่ตระหนักในอิทธิพลสื่อมวลชนต่อเด็กมากเท่าใด และเชื่อในประโยชน์ของสื่อมวลชนต่อเด็กมากเท่าใด เด็กในปกครองก็จะมี ความชอบฟังรายการวิทยุที่มีประโยชน์มากขึ้นเท่านั้น ส่วนเด็กที่รายงานว่าชอบชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์มากนั้นเป็นเด็กที่รายงานว่าถูกอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

วราพร สุนทร (2545) คุณลักษณะทางจิตสังคม สภาวะเอื้ออำนวยกับพฤติกรรมแสวงหาการดูแลของสตรีวัยรุ่นเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะด้านจิตสังคม สภาวะเอื้ออำนวยกับพฤติกรรมแสวงหาการดูแลเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีวัยรุ่น อายุ 10-19 ปี จำนวน 90 ราย ที่มารับบริการตรวจรักษาเนื่องจากมีอาการแสดงว่าอาจจะเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ที่คลินิกนรีเวช และคลินิกวางแผนครอบครัว ณ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 10 จังหวัดเชียงใหม่ โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชน ใน 5 จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน และพะเยา กลุ่มตัวอย่างได้รับการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บ ผลการวิจัยพบว่า 1. คุณลักษณะด้านจิตสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมแสวงหาการดูแลเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r=0.33$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ 2. พบว่า สภาวะเอื้ออำนวยไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมแสวงหาการดูแลเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

วรรณิ วรรณชาติ (2541) ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ของนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อคือ 1. เพื่อศึกษาว่านักศึกษาชายที่มีสถานการณด้านครอบครัวที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์แตกต่างกันหรือไม่และเป็นเพราะเหตุใด 2. ประการที่สองเพื่อให้ทราบว่านักศึกษาชายที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์แตกต่างกันหรือไม่และเป็นเพราะเหตุใด 3. นักศึกษาชายที่มีสถานการณด้านเพื่อนที่ต่างกัน จะมีพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ต่างกันหรือไม่และพบมากในนักศึกษาชายประเภทใดบ้าง 4. สถานการณด้านครอบครัวร่วมกับจิตลักษณะของนักศึกษาชายจะเกี่ยวข้องกับการอยู่ในสถานการณด้านเพื่อนที่แตกต่างกันและการมีพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ต่างกันของนักศึกษาประเภทใดบ้างและเป็นเพราะเหตุใด ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้นักศึกษาชายที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีในชั้นปีที่ 2 และ 3 ของมหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 325 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. นักศึกษาไม่ย้ายถิ่นและอยู่กับครอบครัวเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์มากกว่านักศึกษาย้ายถิ่นและไม่อยู่กับครอบครัว อย่างไรก็ตามนักศึกษาย้ายถิ่นและไม่อยู่กับครอบครัวนั้น ถ้ามีลักษณะต่อไปนี้ร่วมด้วยคือมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงเอดส์มาก มีการปฏิบัติทางพุทธศานาน้อย ก็เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์มากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์มากคือ ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาไม่ย้ายถิ่นและอยู่ในครอบครัว กลุ่มนักศึกษาที่บิดามารดามีการศึกษาสูงและกลุ่มนักศึกษาอายุน้อย รวมทั้งผู้ที่ไม่ย้ายถิ่นและอยู่กับครอบครัวในขณะเดียวกันก็มีการปฏิบัติทางพุทธศานาน้อยด้วย โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนสูง กลุ่มนักศึกษาที่บิดามารดามีการศึกษาสูง และกลุ่มนักศึกษาอายุน้อย 2. นักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์มาก คือผู้ที่มีสุขภาพจิตดีน้อย มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงเอดส์มาก ปฏิบัติทางพุทธศานาน้อย โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่บิดามารดามีการศึกษาต่ำและกลุ่มนักศึกษาอายุน้อย 3. นักศึกษาชายที่มีการรับอิทธิพลจากเพื่อนมาก คบเพื่อนที่ลักษณะไม่ปลอดภัย เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์มาก โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำและกลุ่มนักศึกษาอายุน้อย 4. การปฏิบัติทางพุทธศานา ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองและการรับอิทธิพลจากเพื่อนเป็นตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ของนักศึกษาชายโดยรวม ซึ่งร่วมกันทำนายได้ 44.1% แต่ในกลุ่มนักศึกษาชายไม่ย้ายถิ่นและอยู่กับครอบครัวนั้น การรับอิทธิพลจากเพื่อน อายุนักศึกษาและทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงเอดส์เป็นตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ ซึ่งร่วมกันทำนายได้ 44.5% สำหรับในกลุ่มนักศึกษาชายย้ายถิ่นและไม่อยู่กับครอบครัวนั้น การปฏิบัติทาง

พุทธศาสนา เหตุผลเชิงจริยธรรมและทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงเอดส์เป็นตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ของนักศึกษากลุ่มนี้ ซึ่งร่วมกันทำนายได้ 36.0%

ศรีเกษ ธัญญาวินิชกุล (2536) ได้ทำการศึกษาเรื่องเหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตเมืองเชียงใหม่ พบว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงที่ตัดสินใจไม่มีเพศสัมพันธ์ ใช้เหตุผลด้านค่านิยมประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกันโดยนักเรียนหญิงที่ตัดสินใจไม่มีเพศสัมพันธ์ให้ความสำคัญกับเรื่องพรหมจรรย์ของเพศหญิงว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการแต่งงานมากกว่านักเรียนชาย ใช้เหตุผลด้านจริยธรรมประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศต่างกันโดยที่นักเรียนหญิงให้เหตุผลว่าหญิงชายไม่ควรมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ถือว่าเป็นการผิดศีลธรรม และทำให้ฝ่ายหญิงเสียชื่อเสียงและคำนึงถึงหน้าที่ของตนเองในสังคมคือการศึกษาเล่าเรียนมากกว่า นักเรียนชายใช้เหตุผลด้านสาธารณสุขประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกัน นักเรียนหญิงคำนึงถึงผลเสียที่ตามมาจากการมีเพศสัมพันธ์มากกว่านักเรียนชาย จากผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นที่ยังคงมีเจตคติต่อความสัมพันธ์ระหว่างเพศอยู่ระดับดี ยังคงยึดมั่นกับวัฒนธรรมไทย แต่ก็อาจจะลดความเคร่งครัดลง ทั้งนี้เพราะกระแสของยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเผยแพร่ของวัฒนธรรมจากชาติที่มีการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างกว้างไกล ซึ่งมีผลทำให้ประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน โดยเฉพาะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวคิดเจตคติและค่านิยมของคนไทยด้วย

7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างเครื่องมือนวัด

ประภาศรี สุทะปา (2544) การสร้างแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา หาคุณภาพของแบบวัด ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูคณิตศาสตร์ ในระดับประถมศึกษาพร้อมทั้งหาเกณฑ์ปกติ และสร้างคู่มือการใช้แบบวัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นครูคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ใช้หาคุณภาพของแบบวัด ประกอบด้วย กลุ่มครูคณิตศาสตร์ดีเด่นและกลุ่มครูคณิตศาสตร์ทั่วไป จำนวนกลุ่มละ 50 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นและสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดและประเมินคุณลักษณะของครูที่สอนคณิตศาสตร์ทั่วไปชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จำนวน 502 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า แบบวัดที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงตามสภาพและมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9757 และทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05 ถึง .001 ส่วนผลการประเมินครูพบว่าครูกลุ่มนี้มีคุณลักษณะอยู่ในระดับดี 4 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านความสามารถในการสอน ด้านคุณสมบัติเฉพาะของครูคณิตศาสตร์ ด้านบุคลิกภาพเหมาะสมที่จะ

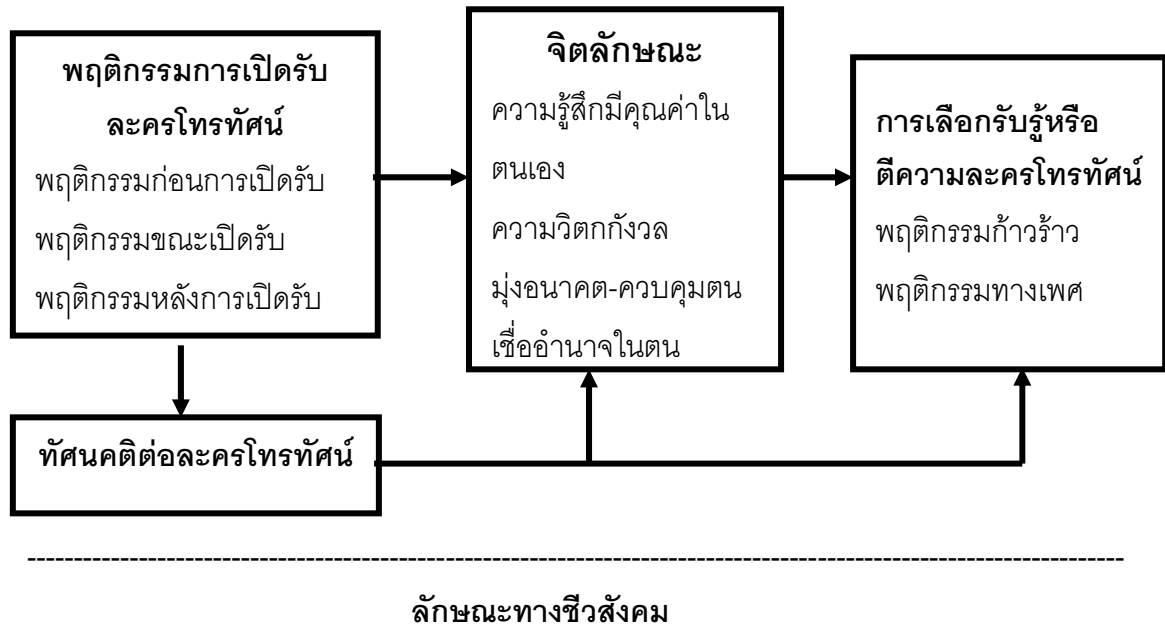
เป็นครุคณิตศาสตร์และด้านเจตคติต่อการเป็นครุคณิตศาสตร์ ความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตร ด้านความสามารถวางแผนการสอนและดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนและด้านความสามารถในการ วัดและประเมินผล เกณฑ์ปกติของแบบวัดนี้มีช่วงตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์.01 ถึง 99.90 และมีช่วง คะแนนที่ 19 ถึง 81

เพลินพิศ ไชยยาสุข (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูประถมศึกษา แบบวัดที่สร้างขึ้นเป็นแบบสำรวจตัวเอง ประเภทมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งการสร้างแบบวัดได้ดำเนินการสำรวจคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประถมศึกษา จาก ผู้บริหารศึกษานิเทศน์ ครู ผู้ปกครอง จำนวน 451 คนและจากพระ 68 รูป โดยนำแบบวัดที่สร้างขึ้น ไปหาคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 352 คน จากนั้นได้นำเครื่องมือไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประถมศึกษาอำเภอหาง ดง จำนวน 172 จากผลการวิจัยได้แบบวัดคุณลักษณะที่สำคัญ 10 คุณลักษณะและค่าอำนาจ จำแนกรายข้อมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ส่วนค่าความเชื่อมั่นในแต่ละคุณลักษณะมีค่าตั้งแต่ .7991 ถึง .98845 และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเป็น .9599

ยุพิน ไชยวงศ์ (2536) ได้ประเมินสมรรถวิสัยของครูประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ มีจุดประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมินสมรรถวิสัย ครูประถมศึกษา 5 ฉบับ คือ แบบประเมินเชิงวิชาการ ด้านการสอน ด้านชุมชนสัมพันธ์ ด้าน บุคลิกลักษณะความเป็นครู ด้านเจตคติต่ออาชีพครู ที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประเภทมาตรา ประมาณค่า 5 ระดับ พร้อมกับสร้างคู่มือการใช้และนำแบบประเมินสมรรถวิสัยทั้ง 5 ฉบับไป ประเมินสมรรถวิสัยของครูประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจ สมรรถวิสัยของครูประถมศึกษา ใช้วิธีการสุ่มครูประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและเพื่อนร่วมงาน ของครูประถมศึกษา จำนวน 200 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองเครื่องมือเพื่อหาคุณภาพของแบบ ประเมินใช้วิธีสุ่มครูประถมศึกษา ผู้บริหารเพื่อนร่วมงานของครูประถมศึกษาและบุคลากรสังกัด สำนักงานการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 388 คน กลุ่มตัวอย่างที่ทำการประเมินสมรรถวิสัยใช้ วิธีสุ่มครูประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและเพื่อนร่วมงานของครูประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 600 คน พบว่าแบบประเมินทั้ง 5 ฉบับ เมื่อพิจารณารายข้อมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายฉบับ พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .9149 ถึง .9602

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ทำให้สามารถกำหนดกรอบแนวคิดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้คือ

แผนภูมิที่ 2.3 แสดงกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยพบว่า การเลือกรับรู้หรือตีความสารเป็นขั้นตอนในระดับจิตสำนึก ซึ่งต้องผ่านกระบวนการคิดหรือผ่านลักษณะทางจิตใจ (จิตลักษณะ) ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงไม่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการเปิดรับและการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ แต่ได้กำหนดให้พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ส่งผ่านจิตลักษณะสู่การเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์อีกทอดหนึ่ง

ในบทที่ 3 เป็นการศึกษาเพื่อค้นหาจิตลักษณะที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ รวมทั้งศึกษาเอกสารเพื่อสร้างมโนทัศน์พื้นฐานสำหรับจิตลักษณะที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์

บทที่ 3

จิตลักษณะและมโนทัศน์พื้นฐานในการรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ สำหรับเยาวชนไทย

วัตถุประสงค์ในการศึกษาบทนี้คือ เพื่อศึกษาและค้นหาจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย โดยเป็นการตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศและเมื่อได้จำนวนจิตลักษณะแล้วได้นำมาสร้างมโนทัศน์พื้นฐาน ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research method) โดยมีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา บทความ ผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

2. ศึกษาและรวบรวมจิตลักษณะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ เพื่อคัดเลือกจิตลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

3. คัดเลือกเฉพาะจิตลักษณะบางตัว ในการคัดเลือกนี้จำเป็นต้องอาศัยการคัดเลือกโดยใช้ความหมายในทางอ้อม เนื่องจากยังไม่ค้นพบงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้มาก่อน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้หลักการตีความที่ว่า “การเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ในทางที่ดีก็คือ เทียบได้กับ “การเลือกรับสิ่งที่ดีอื่น ๆ” เช่นเลือกอาหารหรือเลือกคบเพื่อนที่ดีให้กับตนเอง “ ดังนั้น จิตลักษณะตัวที่สามารถนำมาอธิบายเกี่ยวกับการเลือกรับสิ่งที่ดีให้กับตนเอง ก็ย่อมนำมาอธิบายการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ที่ดีได้ด้วยเช่นกัน

จิตลักษณะจะมีความสำคัญมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับการที่จิตลักษณะนั้นจะสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมที่สำคัญบางประการของมนุษย์ได้แม่นยำเพียงใด เช่น การทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อหน้าที่ซึ่งเป็นลักษณะของคนดีและคนเก่งได้แม่นยำ วิธีการค้นหาจิตลักษณะที่สำคัญต่อพฤติกรรมนี้ คือการศึกษาว่าผู้ที่มีการกระทำที่ต่างกันมีจิตลักษณะบางประการในปริมาณที่แตกต่างกันเพียงใด (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2522: 39)

ดังนั้น การทำนายลักษณะการเลือกรับรู้หรือการตีความพฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคลได้นั้น ก็จะต้องค้นหาจิตลักษณะบางประการว่าคืออะไร และมีอยู่ในระดับใด เพื่อว่าจะได้นำมาเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนจิตใจคนไปในทางที่พึงปรารถนา

ตอนที่ 1 การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะในการกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ภายใต้กรอบแนวคิดของ อัลพอร์ต, แครทเทิล และดวงเดือน¹ ซึ่งรวบรวมได้งานวิจัยทั้ง 33 เรื่อง ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะทั่วไป

ชื่อผู้วิจัย	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13 ²
ดวงเดือน		/	/	/									
บุญรึบ					/								
อุบล		/	/	/		/				/			
อรพินท์				/			/						
ศิริพร													
นงคราญ		/	/	/		/		/		/			
เนืออน		/											
เนตรนภิส		/	/										
รัตติกาล	/												
วรรณพร													
วรรณิ	/												
เกษม		/											
วิรัต		/											
พรรณราย				/									
สินดา					/								
ศุภรัตน์										/			
สุขุมาล				/									
ดวงเดือน										/			
พรนิสา										/			

¹ ศึกษารายละเอียดในบทที่ 2

² 1.วิตกกังวล 2.มุ่งอนาคต-ควบคุมตน 3.เหตุผลเชิงจริยธรรม 4.เชื่ออำนาจตน 5. สุขภาพจิตดี 6. ค่านิยม 7. ตระหนักในหน้าที่ 8. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 9.ความกดดัน 10. ทักษะคติ 11. การรับรู้สมรรถนะในตนเอง 12. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง 13. ความกดดัน

ตารางที่ 3.1 แสดงงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะทั่วไป (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13 ³
รุจิเวศ		/		/									
พัชรินทร์											/		
ปริยวร				/									
พิศมัย												/	
จรรยา										/			
จิราภรณ์										/			
ระวีวรรณ										/			
ศรীগษ			/			/				/			
อดิศักดิ์								/		/			
พรพรรณ		/	/					/					
Cameron	/												/
Rubin	/												
Kelly	/												
Wohlp										/			
Segal										/			

จากตารางที่ 3.1 สามารถสรุปได้ว่าจิตลักษณะที่มีผู้วิจัยนำมาศึกษาส่วนใหญ่ประกอบด้วย 1.วิตกกังวล 2. มุ่งอนาคต-ควบคุมตน 3. เหตุผลเชิงจริยธรรม 4. เชื่ออำนาจในตน 5. สุขภาพจิตดี 6. ค่านิยม 7. ตระหนักในหน้าที่ 8. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 9. ความกดดัน 10. ทักษะคติ 11. การรับรู้สมรรถนะในตนเอง 12. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง 13. ความกดดัน

และจากงานวิจัยทั้ง 33 เรื่อง ได้คัดเลือกงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมความก้าวร้าว รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเลือกรับสิ่งที่ดีมีประโยชน์ให้กับตนเอง พบว่ามีงานวิจัยจำนวน 24 เรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ดังแสดงตารางที่ 3.2

³ 1.วิตกกังวล 2. มุ่งอนาคต-ควบคุมตน 3. เหตุผลเชิงจริยธรรม 4. เชื่ออำนาจในตน 5. สุขภาพจิตดี 6. ค่านิยม 7. ตระหนักในหน้าที่ 8. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 9. ความกดดัน 10. ทักษะคติ 11. การรับรู้สมรรถนะในตนเอง 12. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง 13. ความกดดัน

ตารางที่ 3.2 งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมความก้าวร้าว รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเลือกรับสิ่งที่ดีมีประโยชน์ให้กับตนเอง

ชื่อผู้วิจัย	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ดวงเดือน		/	/	/									
นื้ออน		/											
เนตรนภิส		/	/										
วรรณพร													
วรรณิ	/												
เกษม		/											
ศุภรัตน์										/			
พรนิสา										/			
รุจิเรศ		/		/									
ปริญว				/									
พิศมัย												/	
จิราภรณ์										/			
ระวีวรรณ										/			
ศรีเกษ			/			/				/			
อดิศักดิ์								/		/			
พรพรรณ		/	/					/					
Cameron	/												/
Rubin	/												
Kelly	/												
Wohl										/			
Segal										/			
Cameron	/												/
Rubin	/												
Kelly	/												

จากตารางที่ 3.2 พบว่าจิตลักษณะที่เกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมความก้าวร้าว รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเลือกรับสิ่งที่ดีมีประโยชน์ให้กับตนเอง จำนวน 24 เรื่อง พบว่ามีจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น 8 ตัว คือ 1.วิตกกังวล 2. มุ่งอนาคต-ควบคุม

ตน 3. เหตุผลเชิงจริยธรรม 4. เชื่ออำนาจตน 5. ตระหนักในหน้าที่ 6. ความกตัญญู 7. ทศนคติ และ 8. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และเมื่อนำทั้ง 8 ตัวไปเปรียบเทียบกับบุคลิกภาพที่มีผลต่อการโน้มน้าวใจ พบว่ามีบางตัวที่มีความหมายใกล้เคียงและผสมผสานกัน⁴ กล่าวคือ ความยึดมั่นในความเห็นหัวปักหัวปำและการใฝ่อำนาจ มีความหมายใกล้เคียงและผสมผสานกันระหว่างการเชื่ออำนาจในตนต่ำ สำหรับความต้องการที่จะสัมฤทธิ์ผลจะมีความหมายใกล้เคียงกับมุ่งอนาคตและควบคุมตน ส่วนความก้าวร้าวและความเป็นศัตรูมีความหมายใกล้เคียงกับการมีความนับถือตนเองสูงหรือความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้จึงคัดเลือกจิตลักษณะ จากทั้งหมด 8 ตัว ได้ 5 ตัว ที่ได้ใช้เป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่ง ทั้ง 5 ตัวประกอบด้วย 1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self-esteem)⁵ 2. ความวิตกกังวล (anxiety) 3. ทศนคติ (attitude) 4. ความเชื่ออำนาจในตน (belief in internal locus of control) และ 5. ลักษณะมุ่งอนาคต (future Orientation) ความสามารถควบคุมตนเอง (self-control) ซึ่งจิตลักษณะแต่ละตัวนั้น มีลักษณะและความหมายดังนี้

ตอนที่ 2 ความหมายโดยทั่วไปของจิตลักษณะ (psychological traits)

เนื่องจากคำว่า บุคลิกภาพ คุณลักษณะ และจิตลักษณะ นั้นค่อนข้างมีความเป็นนามธรรมสูงและมีความเกี่ยวข้องกัน โดยกลุ่มนักวิชาการได้ใช้คำเหล่านี้สลับกันไปมา เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการวิจัยนี้ได้กำหนดให้คำเหล่านี้เป็นจิตลักษณะ ส่วนความหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ “ลักษณะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในจิตใจของมนุษย์” (ดวงเดือน พันธุมนาวิน: 2524) โดยจิตลักษณะแต่ละตัวมีรายละเอียดดังนี้

1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self esteem)

ความหมาย

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นจิตลักษณะที่มีผู้ให้ความสนใจโดยนำไปเป็นตัวแปรในการศึกษาหลายสาขาวิชาโดยเฉพาะด้านจิตวิทยา และมีผู้ให้ความหมายดังนี้

⁴ บุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับการได้รับการโน้มน้าวใจในการรับสาร (พรทิพย์ วรภิกโกคาทร 2546: 82-86 และ อรรพรรณ ปิลันธน์โอวาร 2546: 86) ประกอบด้วย การนับถือตนเอง ความกังวลใจ ความยึดมั่นในความเห็นหัวปักหัวปำ การใฝ่อำนาจ ความต้องการที่จะสัมฤทธิ์ผลและความก้าวร้าว และความเป็นศัตรู คุณลักษณะดังกล่าวมีความหมายคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกับจิตลักษณะบางตัว

⁵ จิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองนั้นถึงแม้จะมีผู้ศึกษาเกี่ยวข้องเพียง 1 คน แต่จิตลักษณะตัวนี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการโน้มน้าวใจในการรับสาร

พรทิพย์ วรจิโกคาทร (2546: 82-86 และอรวรรณ ปิลาธนโอบาท (2546:82-86) ความรู้สึกคุณค่าในตนเองหมายถึงสูงจะมีความมั่นใจ มองโลกในแง่ดี และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คนเหล่านี้ยังไม่รู้สึกถูกปิดกั้นจากสังคมและไม่ปิดกั้นตนเองจากสังคม ในทางกลับกันคนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ จะรู้สึกกระวนกระวายเวลาต้องตัดสินใจ มองโลกในแง่ร้ายไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ และไม่รู้สึกมั่นใจเวลาที่เผชิญกับสังคม คนที่มีความนับถือตนเองน้อยจะปรึกษาคนอื่นก่อนตัดสินใจในเรื่องใด ๆ ซึ่งอาจตั้งสมมติฐานได้ว่าคนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำจะถูกโน้มน้าวใจได้ง่ายกว่าคนที่มีความนับถือตนเองสูง

โรเซนเบิร์ก (Rosenberg 1965:3) ให้ความหมายของรู้สึกมีคุณค่าในตนเองว่าเป็นทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความพอใจ และไม่พอใจในตนเอง การยอมรับนับถือตนเอง และคาดว่าตนเองมีค่า นอกจากนี้ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองยังหมายถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเอง ในเรื่องของความรักตน (self-love) การยอมรับตนเอง (self-acceptance) การรู้สึกกว่าตนเองมีความสามารถ (self-competence)

ส่วนคูเปอร์สมิธ (Coopersmith 1984:5) กล่าวว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง มีความเคารพ ยอมรับในตนเองว่ามีความสำคัญและมีความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ ตลอดจนมีความเชื่อมั่นในคุณค่าแห่งตน

สำหรับแบนดูรา (Bandura: 1986) กล่าวว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง คือ การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการประเมินตนเองของบุคคลว่าเป็นคนอย่างไร ถ้าบุคคลใดมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นคนไร้ค่า บุคคลนั้นจะเป็นผู้ที่มีคุณค่าในตนเองต่ำ ในขณะที่บุคคลใดแสดงความภาคภูมิใจในตนเองก็จะเป็นผู้ที่มีคุณค่าในตนเองสูง

ส่วนคนสุดท้าย พาล์ลาดิโน (Palladino, 1989) ให้ความหมายของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ว่า เป็นทัศนคติของตนเกี่ยวกับการประเมินตนเองในด้าน ความมั่นใจในตนเอง ความรู้สึกที่ตนเองมีค่า และการนับถือตนเอง รวมไปถึงการได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น

จากความหมายของบุคคลที่กล่าวถึงความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองแล้ว อาจจะสรุปได้ว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านบวกหรือด้านลบ อันเกิดจากการประเมินตนเองเกี่ยวกับความรู้สึกรักตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และรับรู้ที่ตนเองมีความสามารถ และถ้าบุคคลใดมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นไร้ค่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้ที่มีคุณค่าในตนเองต่ำ ในขณะที่บุคคลใดมีความภาคภูมิใจในตนเองก็จะเป็นผู้ที่มีคุณค่าในตนเองสูง

ความมีคุณค่าในตนเอง นอกจากจะเป็นปัจจัยสำคัญในการเผชิญปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน และการแสดงพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพแล้ว ยังเป็นพื้นฐานของสุขภาพจิตที่แสดงถึงคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย (Taft 1985:77) นอกจากนี้ มาสโลว์ (Maslow 1970:12-15) นักจิตวิทยา

พัฒนาการให้แนวคิดว่ามนุษย์เป็นหน่วยเฉพาะพื้นฐานทางชีวจิตสังคม มีพัฒนาการมีความสามารถที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าโดยผ่านขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาการพร้อม ๆ กับมีความพึงพอใจในความต้องการเมื่อได้รับนับถือจากตนเองและผู้อื่นว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่า

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นกระบวนการของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Stanwyck 1969 อ้างถึงใน Muhlemkamp and Sayles 1986: 334) ซึ่งกระบวนการการเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมและสังคมรอบ ๆ ตัว โดยมีจุดเริ่มต้นจากภายในครอบครัว กล่าวคือความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่เริ่มพัฒนาตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งเกิดขึ้นในเวลาไม่นานหลังจากคลอดโดยทารกจะเริ่มรู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอันเป็นจุดเริ่มต้นที่จะช่วยในการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง นอกจากนี้สิ่งสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของเด็ก คือสัมพันธภาพของบิดามารดาและบุคคลสำคัญอื่น ๆ ที่มีต่อเด็ก (Blank อ้างถึงใน Barry 1989: 62) ซึ่งการมีสัมพันธภาพกับบุคคลสำคัญของเด็กจะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและความรู้สึกนี้จะเพิ่มขึ้นตามอายุและความรู้สึกเหล่านี้จะถูกกระทบได้ง่าย ในช่วงของวัยรุ่นถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น กล่าวคือในช่วงของวัยรุ่นเป็นระยะที่มโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองของมนุษย์จะมีความไม่แน่นอนมากที่สุดและมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าระยะใด ๆ เพราะเป็นระยะที่เด็กกำลังก้าวสู่วัยผู้ใหญ่และเป็นระยะที่บุคลิกภาพและเอกลักษณ์ของมนุษย์ก่อตัวขึ้นเป็นการถาวรในแต่ละบุคคล และจากการศึกษาลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของมาสโลว์ โดยการสำรวจจากบุคคลต่าง ๆ พบว่าแต่ละช่วงอายุของมนุษย์ ในช่วงวัยรุ่นมนุษย์จะให้ความสำคัญต่อความต้องการเห็นคุณค่า (esteem need) สูงกว่าในช่วงวัยอื่น ๆ (ศศิกันต์ ธนะโสธร 2528:2) นอกจากนี้ในช่วงของวัยรุ่นถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น มโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองจะมีการเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจากบุคคลต้องมีการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองหลายอย่าง ได้แก่ การประกอบอาชีพในอนาคตรวมทั้งความคาดหวังเกี่ยวกับผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม และการยอมรับของสังคม การมีลักษณะเป็นที่ดึงดูดใจเพศตรงข้าม ตลอดจนความสำเร็จในชีวิตสมรส และความสามารถในการแสดงบทบาทหน้าที่ที่ตนได้รับ (กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล 2531:87)

การที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมใดออกมา มีผลจากความต้องการของบุคคล โดยมีความต้องการทางจิตเป็นแรงจูงใจผลักดันให้เกิดการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ นักจิตวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง "ตัวตน" เชื่อว่าพฤติกรรมทุกอย่างที่แสดงออกมาเป็นผลมาจากความนึกคิดเกี่ยวกับบุคคล โดยเฉพาะการรับรู้ในด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เนื่องจากความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นความรู้สึกเพื่อประเมินคุณค่าประโยชน์และอำนาจของตน ซึ่งบุคคลทุกคนปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จในตนเอง และต้องการให้ผู้อื่นยอมรับนับถือในความสำเร็จของตน ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดังนี้ (Sanford and Donovan, 1975 อ้างถึงใน Kozier and Erb, 1988:508)

1. มีผลกระทบต่อทุกสิ่งทุกอย่างที่บุคคล คิด พูดหรือกระทำ
2. มีผลกระทบต่ออารมณ์และการกระทำของผู้อื่นต่อบุคคลนั้น ๆ
3. มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกของบุคคล ในการที่เกี่ยวข้องหรือกระทำสิ่งต่าง ๆ ต่อบุคคลอื่น
4. มีผลกระทบต่อความสามารถของบุคคล ในการที่จะรับหรือให้ความรัก
5. มีผลกระทบต่อความสามารถของบุคคล ในการที่จะกระทำ ความเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ที่เขาต้องการจะเปลี่ยน

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของบุคคล เกิดจากการพิจารณาหรือประเมินคุณค่าของตนเองซึ่ง โรเซนเบิร์ก (Rosenberg) ได้กล่าวว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นทัศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเองในเรื่องการรักตนเอง (self-love) การยอมรับตนเอง (self-acceptance) การรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ (sense of competence) นอกจากนี้ยังได้อธิบายว่า ปัจจัยทางสังคมมีอิทธิพลอย่างมากต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของบุคคล เนื่องจากไม่มีบุคคลใดที่ประเมินคุณค่าของตนเองลอย ๆ โดยไม่มีเกณฑ์ การประเมินมักกระทำโดยการมีเกณฑ์เปรียบเทียบ แต่เกณฑ์สูงสุดจะดัดแปลงจากเงื่อนไขต่าง ๆ ตามสภาพสังคมและคุณลักษณะของกลุ่มนั้น ๆ ทุก ๆ สังคม หรือกลุ่มจะมีมาตรฐานของตนเอง ซึ่งบุคคลนำมาใช้เป็นมาตรฐานในการประเมินตนเอง

อาจกล่าวได้ว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของบุคคลเกิดจากตัวบุคคลเองและจากผู้อื่น เนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเริ่มจากบุคคลได้รับความรักและการยอมรับนับถือจากผู้อื่น บุคคลจะมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำลงถ้าบุคคลสูญเสียความรักหรือไม่ได้รับความรักหรือได้รับความชื่นชมยินดีจากผู้อื่น ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับตนเองในช่วงระยะเวลาหนึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะเป็นพลวัตร โดยเปลี่ยนแปลงไปตามวัย วุฒิภาวะ และสิ่งแวดล้อมที่ได้รับอิทธิพลจากความสำเร็จในหน้าที่การงานบทบาทในครอบครัวและสังคม สัมพันธภาพของบุคคลอื่นแล้ว ยังเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต กล่าวคือถ้าเหตุการณ์ในชีวิตของบุคคลใดดำเนินไปในด้านดีประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนเองกระทำ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจะเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลใดประสบเหตุการณ์ที่ทำให้ความรู้สึกว่าตนเองหมดความสามารถ ไร้ประโยชน์ สูญเสียอำนาจ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองก็จะลดลง โดยความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจะมีอิทธิพลต่อกระบวนการคิด การตัดสินใจ ความพอใจ และการบรรลุเป้าประสงค์ในการดำเนินชีวิต การทำหน้าที่ต่าง ๆ ตลอดทั้งความสำเร็จในชีวิตของบุคคล (Block and Robins, 1993:909-923)

คนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นคนที่รักตนเอง และเลือกที่จะรับสิ่งดี ๆ ให้กับตนเอง ดังนั้นสารที่มีหลากหลายชนิด ๆ ซึ่งเป็นสารที่มีทั้งประโยชน์และโทษ เช่นละครที่น่าเสนอ

ทางโทรทัศน์ที่แสดงออกในเรื่องของพฤติกรรมทางเพศและความก้าวร้าวที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีและไม่มีประโยชน์ ผู้ที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงก็จะเข้าใจและไม่ปฏิบัติตามเนื่องจากถ้าปฏิบัติตามแล้วอาจส่งผลเสียต่อตัวเองได้

นอกจากนี้คนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงจะมีความมั่นใจมองโลกในแง่ดีและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังไม่รู้สึกถูกปิดกั้นจากสังคมและไม่ปิดกั้นตนเองจากสังคม ในทางกลับกัน คนที่มีความนับถือตนเองต่ำจะรู้สึกกระวนกระวายเวลาต้องตัดสินใจ มองโลกในแง่ร้ายไม่ค่อยมีประสิทธิผลและไม่รู้สึกมั่นใจเวลาที่เผชิญกับสังคม คนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำจะปรึกษาคนอื่นก่อนตัดสินใจในเรื่องใด ๆ ซึ่งอาจตั้งสมมติฐานได้ว่าคนที่มีความนับตนเองต่ำจะถูกโน้มน้าวใจได้ง่ายกว่าคนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง หรือถ้าในลักษณะของการเลือกรับรู้ก็อาจจะมีการรับรู้หรือตีความได้ง่ายที่ผู้ส่งต้องการที่จะให้เกิดขึ้น (พรทิพย์ วรภิกขโกคาทร 2546: 82-86 และอรรวรรณ ปิรันธน์โหวาท 2546:82-86)

2. ความวิตกกังวล (anxiety)

ความหมาย

ความวิตกกังวล (anxiety) เป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความเคร่งเครียดและการปรับตัว เพราะความล้มเหลวหรือความสำเร็จในชีวิตล้วนเกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลเกือบตลอดเวลา

คาเตอร์ (Cater อ้างถึงใน วชิราภรณ์ สุนนวงศ์ 2536:22) ได้ให้ความหมายของความวิตกกังวลว่า เป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ที่สนองต่อสิ่งที่มาคุกคามหรือเป็นอันตรายจากภายนอก เป็นความรู้สึกไม่สบายใจ ซึ่งเกิดจากการคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับสิ่งที่มาคุกคามหรืออันตรายที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้ นิภา นิธยาน (2530) กล่าวถึงความวิตกกังวล (anxiety) ว่าเป็นปฏิกิริยาตอบโต้สถานการณ์บางอย่างทำให้คนเรตกอยู่ในภาวะอึดอัดและกังวลใจ ซึ่งจะสังเกตได้จากการพูดจา กิริยาท่าทาง หรือการเปลี่ยนแปลงทางสรีระที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นภาวะทางจิตอย่างหนึ่งเป็นลักษณะประจำตัวของบางคน อาจเกิดจากสิ่งกระตุ้นบางอย่างจากประสบการณ์ที่ผ่านมา ได้แก่ จากการได้รับการปฏิเสธ การถูกตำหนิติเตียน ความล้มเหลว ภัยอันตราย หรือการได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า ความวิตกกังวลเป็นความรู้สึกไม่สบายใจ หรือความรู้สึกอึดอัดของบุคคล โดยได้รับการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมและความวิตกกังวลยังมีความสัมพันธ์กับระดับของความมีคุณค่าในตนเอง สามารถส่งผลต่อการปรับตัวและการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้

องค์ประกอบของความวิตกกังวล

แคทเทลล์ (Cattell 1957 อ้างถึงใน อัมพล โองเคลือบ 2515:8) ได้แบ่งองค์ประกอบของพฤติกรรมซึ่งแสดงถึงความวิตกกังวล โดยใช้วิธีการสังเกตความวิตกกังวลได้จาก 6 องค์ประกอบคือ

1. ตื่นเต้นตกใจง่าย แสดงออกโดย ใจร้อน ขาดความรอบคอบ ขาดความอดทนต่อสิ่งเร้า
 2. มีความหวาดกลัว แสดงออกโดยกังวลใจ ใจคอเศร้าหมอง มีความทุกข์ รู้สึกว่าตนเอง ผิดอยู่เสมอ
 3. มีอารมณ์ตึงเครียด แสดงออกโดย เคร่งเครียด เอาจริงเอาจัง เกิดความคับข้องใจ และ หงุดหงิดอยู่เสมอ
 4. มีอารมณ์หวั่นไหวง่าย แสดงออกโดย อารมณ์ไม่มั่นคง อารมณ์เสี้ง่าย เปลี่ยนแปลง ความสนใจง่าย ไม่เป็นตัวของตัวเอง
 5. ซ้ำง่าย แสดงออกโดยประหม่า ไม่กล้าแสดงออก ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
 6. มีความขัดแย้งในตนเอง แสดงออกโดย มีความคิดฟุ้งซ่าน ควบคุมอารมณ์ไม่ได้
- ระดับของความวิตกกังวล

ระดับความวิตกกังวลในแต่ละบุคคลและในแต่ละสถานการณ์มีความแตกต่างกัน โดยมีทั้งผลดีและผลเสียตามระดับของความรุนแรง ซึ่งอาจแบ่งระดับความวิตกกังวลเป็น 4 ระดับได้แก่ (Peplau 1952 and Hartman 1990 อ้างถึงใน วชิราภรณ์ สุมนวงศ์ 2536:27)

1. ความวิตกกังวลระดับต่ำ (mild anxiety level) ความวิตกกังวลระดับนี้จะทำให้เกิดความสามารถในการรับรู้ดี มีสมาธิในการเรียนรู้ กระตุ้นให้เจริญเติบโตและทำได้นักบุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำให้ประสาทสัมผัสรับรู้กว้างขึ้น ตื่นตัวกับสิ่งแวดล้อม สามารถแก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้ดี
2. ความวิตกกังวลระดับปานกลาง (moderate anxiety level) ความวิตกกังวลระดับนี้จะทำให้ความสามารถในการรับรู้แคบลง บุคคลมักจะไม่ค่อยสนใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว แต่ถ้าได้รับการช่วยเหลือจะสามารถทำให้การรับรู้ดีขึ้นได้
3. ความวิตกกังวลระดับสูง (severe anxiety level) ความวิตกกังวลระดับนี้ทำให้การรับรู้ของบุคคลลดลงมา การมองสภาพแวดล้อมจะบิดเบือนจากสภาพความเป็นจริง ไม่สามารถรับรู้รายละเอียด ของเหตุการณ์ทั้งหมดได้ จะสามารถรับรู้ได้เพียงบางส่วน ความตื่นตัวในเรื่องต่าง ๆ ลดลง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายที่จะบรรเทาความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นนี้
4. ความวิตกกังวลระดับรุนแรง (panic level) ความวิตกกังวลระดับนี้ทำให้บุคคลสูญเสียการควบคุมตนเอง สูญเสียการรับรู้เกี่ยวกับบุคคล สถานที่ เวลา ต้องการความช่วยเหลือในการทำ

กิจวัตรต่าง ๆ สูญเสียการรับรู้ต่อเหตุการณ์และการตื่นตัวแทบจะไม่มีเลย ถ้าความวิตกกังวลระดับนี้ยังคงมีอยู่เป็นระยะเวลาสั้น จะทำให้บุคคลรู้สึกเหนื่อยล้า และอาจถึงเสียชีวิตได้

ผลของความวิตกกังวล

ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย จิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออกได้ดังนี้ (Chisholom 1988 อ้างถึงใน วชิราภรณ์ สมณวงศ์ 2536: 29)

1. การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย เป็นผลมาจากการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติ เพื่อตอบสนองต่อภาวะตึงเครียดที่เกิดขึ้น โดยจะมีการและการแสดงของอวัยวะในระบบต่าง ๆ เช่นหายใจเร็ว หัวใจสั่น หน้าซีด ลืมง่าย มือเท้าสั่น และอ่อนเพลีย เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจและอารมณ์ ผู้ที่มีความวิตกกังวลจะมีความรู้สึกหวาดหวั่นมีความคิดสับสน หงุดหงิด เสียใจ กลัวอย่างไม่เหตุผล ไม่สบายใจ กระวนกระวาย สะดุ้งตกใจง่าย ตึงเครียด นอกจากนี้ยังอาจพบอาการนอนไม่หลับ มีความรู้สึกเหมือนถูกกระแทกกระทอนจิตใจและถูกกระตุ้นโดยความเจ็บปวดได้ง่ายขึ้นอีกด้วย

3. การเปลี่ยนแปลงทางด้านสติปัญญา จะพบว่าผู้ที่มีความวิตกกังวลจะไม่มีสมาธิ หรือไม่สามารรถแก้ปัญหาได้ ไม่สามารถคิดเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นนามธรรมหรือคิดไปในแนวทางที่ไม่เหมาะสมได้ การตัดสินใจไม่ดี การรับรู้ผิดพลาด ความจดจำและความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมจะลดลง

4. การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรม เมื่อมีความวิตกกังวลเกิดขึ้นบุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นคำพูดและท่าทาง ได้แก่ การแสดงสีหน้าวิตกกังวล กระสับกระส่าย ไม่อยู่นิ่ง กำมือแน่น เคลื่อนไหวโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย มือสั่น กล้ามเนื้อเกร็ง พูดจาชวนทะเลาะ พูดเร็ว พูดเสียงดังหรือเบา อ้าอึ้ง พูดติดอ่าง พูดซ้ำ ๆ ในเรื่องเดิม บ่นจู้จี้ ขาดความอดทนในการสนทนา กลอกตาไปมา หลบตาหรือพยายามหลบหนี และไม่ให้ความร่วมมือในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ (Watson 1974 อ้างถึงใน บังอร เครียดชัยภูมิ 2533:14)

ความวิตกกังวล สามารถทำให้บุคคลเกิดความคิดมากและหนักใจ ในการหาข้อแก้ไข ปัญหาความสับสนวุ่นวายในการตัดสินใจและโดยปกติแล้วผู้ที่มีความกังวลใจมักจะมีความต้องการเพื่อน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้เขาเริ่มที่จะทำการสื่อสาร ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่สามารถทำการสื่อสารชักจูงได้ง่าย (พรทิพย์ วรกิจโกศาทร 2546: 82-86 และอรวรรณ ปิลันธน์โอวาท 2546: 82-86)

3. ทักษะคติ (attitude)

ความหมาย

ความหมายของทักษะคติได้กล่าวไปบ้างแล้วในส่วนของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะคติ ในบทที่ 2 ดังนั้นในส่วนนี้ของกล่าวถึงทักษะคติไว้เพียงเล็กน้อยดังนี้

ทัศนคติ (attitude) หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอดี ๆ ในทางที่จะยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมอย่างเดียวกันตลอด ทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ นั้น เปรียบเสมือนสาเหตุภายในตัวบุคคล ซึ่งมีกำลังผลักดันให้เขากระทำพฤติกรรมไปได้ต่าง ๆ กัน (งามตา วนิทานนท์ 2535:218) ดังนั้น ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อละครโทรทัศน์ ก็จะมีแนวโน้มในการเปิดรับละครโทรทัศน์มากกว่าผู้ที่มีทัศนคติในเชิงลบ และการสังเกตว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติอย่างไร ต่อละคร อาจสังเกตได้จากพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อละครนั้นได้ เช่น ถ้าบุคคลเปิดรับละครเรื่องนั้นบ่อยหรือถี่ นั้นย่อมหมายความว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติที่ดีต่อละครโทรทัศน์เรื่องนั้น ๆ

จากความหมายของทัศนคติ ทำให้เข้าใจได้ว่าการเกิดทัศนคติได้นั้น จะต้องมีส่วนใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นก่อน ตัวอย่างเช่น ถ้าเราถามนาย ก ว่ามีทัศนคติหรือมีความรู้สึกอย่างไรต่อละครโทรทัศน์ นาย ก จะไม่สามารถตอบได้เลย ถ้า นาย ก ไม่เคยดูหรือไม่รู้จักละครโทรทัศน์มาก่อน เมื่อบุคคลรู้จักละครโทรทัศน์เขาถึงจะมีทัศนคติต่อละครเรื่องนั้นได้ แต่จากการศึกษาพบว่า ทัศนคติมักสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับ กล่าวคือถ้ามีการเปิดรับละครโทรทัศน์มากก็มีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติในเชิงบวกต่อละครโทรทัศน์ที่เปิดรับ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงกำหนดให้ทัศนคติเป็นจิตลักษณะตามสถานการณ์หรือตามพฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ นั้นหมายความว่า ทัศนคติจะดีหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ ซึ่งถ้าเป็นดูปริมาณมากก็น่าจะมีทัศนคติที่ดีต่อละครตามไปด้วย

นอกจากนี้ทัศนคติที่ดีต่อสารหรือละครนั้นยังหมายถึงรวมถึงความพร้อมที่จะเลือกเปิดรับหรือเลือกตีความตามที่สารหรือตามที่ละครนำเสนอ ตลอดจนมีความพร้อมที่จะแสดงตามอย่างหรือปฏิเสธตามที่ละครแสดง ตัวอย่างเช่น ทัศนคติของผู้ชายคนหนึ่งอาจส่งผลให้บุคคลผู้นั้นเปิดรับและตีความตามที่ละครนำเสนอหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือบุคคลผู้นั้นจะได้รับการโน้มน้าวใจให้ตามเนื้อหาละครได้ง่ายขึ้นถ้ามีทัศนคติในเชิงบวกต่อละครโทรทัศน์

ความสามารถในการทำนายทัศนคติต่อพฤติกรรมของบุคคล เป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน เพราะการทราบล่วงหน้าว่าบุคคลคิดอย่างไรและมีความพร้อมที่จะกระทำในเรื่องใดนั้น เป็นแนวทางให้บุคคลนั้นได้รับการปฏิบัติอย่างถูกต้องและอาจเป็นแนวทางให้สามารถควบคุมพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้ด้วย (งามตา วนิทานนท์ 2535:217) ดังนั้นจึงทำให้ผู้ทำการศึกษา ทัศนคติต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลไว้มากมายเช่น ทัศนคติต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ ทัศนคติต่อการเปิดรับสื่อโฆษณาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการไปท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ หรือ ทัศนคติต่อการรับชมแผ่นพับเกี่ยวกับภาพยนตร์และพฤติกรรมการเลือกชมภาพยนตร์ต่าง ๆ โดย ทัศนคติที่ได้ทำการศึกษาส่วนใหญ่ได้ทำการศึกษาโดยการวัดทัศนคติในมิติของความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสารก่อนที่จะนำผลที่ได้ไปแปรค่าโดยดูความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อหรือ

การตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นการวัดทัศนคติในทางอ้อม

4. ความเชื่ออำนาจในตน (belief in internal locus of control)

ความหมาย

ความเชื่ออำนาจในตน (belief in internal locus of control) หมายถึงความเชื่อและการคาดหวังของบุคคลว่าผลดีและผลเสียที่เกิดกับตนนั้นเป็นผลของการกระทำในอดีตหรือในปัจจุบันของตนเอง ตรงข้ามกับผู้เชื่ออำนาจภายนอกตนซึ่งเชื่ออย่างมากว่าโชคชะตา ความบังเอิญ อำนาจเหนือธรรมชาติ หรือคนอื่นเป็นผู้บันดาลให้เกิดผลดีและเสียแก่ตน โดยตนเองไม่มีอำนาจในการควบคุมผลที่จะเกิดกับตนได้ บุคคลจะมีลักษณะนี้มากน้อยแตกต่างกัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ 2529:91) ความเชื่ออำนาจในตนนี้ เป็นการเรียนรู้ทางสังคมที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่เด็ก (Lefcourt 1966:65 and Rotter 1966:80 อ้างถึงใน สุภาสินี นุ่มเนียน 2546:47) โดยเกิดขึ้นจากการที่บุคคลได้กระทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับผลตอบแทน ต่อมาบุคคลนั้นก็คาดหวังที่จะได้รับผลตอบแทนประเภทเดียวกันกับพฤติกรรมเดิมนั้น เช่นเมื่อบุคคลแสดงพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่แล้วได้รับรางวัลเป็นผลตอบแทน เมื่อเขาแสดงพฤติกรรมอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ซ้ำอีกเขาก็ต้องการที่จะได้รับรางวัลเช่นเดียวกับที่เขาได้รับเมื่อเขาแสดงพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ผ่านมา ซึ่งถ้าเขาได้รับรางวัลตอบแทนอีกเขาก็จะมีความเชื่อมั่นในการแสดงพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่หรือการมีระเบียบวินัย และจะส่งผลถึงพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอื่น ๆ ที่มีลักษณะแนวทางเดียวกันต่อ ๆ ไปอีก เรียกว่ามีความเชื่ออำนาจในตนในการกระทำจากภายในตนว่าการทำความดีแล้วได้ผลดีตอบแทน ถ้าบุคคลกระทำพฤติกรรมแล้วมักไม่ได้รับผลตอบแทนหรือได้รับผลต่าง ๆ กัน หรือมีบ่อยครั้งที่ได้รับผลตอบแทนโดยไม่ทำอะไรเลย ก็จะทำให้บุคคลเรียนรู้ว่าตนอยู่ภายในการควบคุมจากภายนอก ทำให้เกิดความรู้สึกหมดกำลังใจที่จะพยายามกระทำสิ่งใดกลายเป็นผู้มีความเฉื่อยชาท้อแท้หมดหวังไปในที่สุด (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ 2528:35)

ผู้ที่มีลักษณะความเชื่ออำนาจในตนสูง เป็นผู้ที่เชื่อว่าตนสามารถทำนายและควบคุมผลที่จะเกิดกับตนได้มาก ฉะนั้นบุคคลที่มีลักษณะนี้จะเป็นผู้ที่มีกำลังใจที่จะริเริ่มการกระทำสิ่งต่าง ๆ เพราะเชื่อว่าจะทำให้เกิดผลที่ตนต้องการได้มากเช่น การมีมานะพยายามเอาใจใส่เล่าเรียนหรือประกอบอาชีพการงาน การทำกิจกรรมเพื่อผู้อื่น การอาสาพัฒนาชุมชนซึ่งรวมแล้วคือเป็นผู้ที่มีลักษณะที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่จะเอื้อต่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาชุมชนและพัฒนาประเทศได้เป็นอย่างดี (ดวงเดือน พันธุมนาวิน: 2523 และ Strickland: 1977) ความเชื่ออำนาจในตน ถ้าพัฒนาตามธรรมชาติ จะเกิดจากการได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมและเป็นแบบอย่างของบิดามารดา แต่เด็กไทยส่วนใหญ่โดยเฉพาะจากครอบครัวระดับล่างมักจะมีบิดามารดาที่มีความเชื่อ

อำนาจในตนต่ำ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2529:94) ฉะนั้นเด็กจึงควรได้รับความรู้และแบบอย่างจากแหล่งอื่นด้วย เช่นจากสื่อมวลชนหรือจากโรงเรียน

ความเชื่ออำนาจในตน มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพ และสามารถใช้นำพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลได้ พบว่าเด็กที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง จะเป็นผู้ที่ทำให้ชีวิตของตนสนุกสนานได้เสมอ มีความสุขใจในสภาพที่ตนเป็น มีความวิตกกังวลน้อย เพราะรู้จักประเมินจุดเด่นจุดด้อยของตนได้อย่างแม่นยำ สามารถต่อสู้ให้กับสังคมและแก้ปัญหาส่วนตัวได้ดี ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีความรับผิดชอบในพฤติกรรมที่เกิดขึ้น (Moursund, 1976) มีความกระฉับกระเฉงว่องไว เห็นคุณค่าของกาลเวลา สามารถปรับตัวได้ทุกสถานการณ์ (Rotter, 1966:2) เป็นแรงจูงใจให้บุคคลกระทำการที่ตนรับผิดชอบให้สัมฤทธิ์ผลมีความพยายามมากกว่าบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจนอกตน มีวินัยแห่งตน มีความอดทนมากกว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจนอกตน (Bryant, 1972 อ้างใน กรุณา กิจชยัน 2517: 87)

ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงมักจะเชื่อว่า ถ้าต้องการให้สิ่งดี ๆ เกิดขึ้นกับตนเองแล้ว เขาจะต้องเป็นผู้กระทำเองหรือพิจารณาอย่างถี่ถ้วนด้วยตนเอง ดังนั้นข่าวสารจึงมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อยกว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย หรือผู้ที่เชื่ออำนาจนอกตนนั่นเอง

ผู้ที่เชื่ออำนาจนอกตน เนื่องจากบุคคลเหล่านี้จะพิจารณาคัดเลือกข่าวสารอย่างถี่ถ้วน เพราะมีความเชื่อถือตนเองสูง

5. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (future orientation)

ความหมาย

ลักษณะมุ่งอนาคต (future orientation) คือความสามารถในการคาดการณ์ไกล รวมทั้งมีความเข้าใจและมองเห็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างทะลุปรุโปร่งและตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากบางคนคาดการณ์ได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น แต่ไม่ยอมรับความจริงที่จะเกิดขึ้นโดยเฉพาะเรื่องที่ไม่เป็นผลดีกับตน หรือบางคนมองไม่เห็นว่าการกระทำของตนในปัจจุบันจะส่งผลเช่นไรในอนาคต (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2537:86-87) เช่น การมองไม่เห็นถึงผลเสียหายในอนาคตที่เกิดจากการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวหรือการมีพฤติกรรมทางเพศที่ผิดไปจากวัฒนธรรมไทย หรือไม่ยอมรับว่าการที่ตนได้กระทำพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยจะก่อให้เกิดผลเสียกับตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความสามารถควบคุมตน (self-control) คือการมองเห็นความสำคัญของประโยชน์ที่จะมีมาในอนาคตมากกว่าประโยชน์ในปัจจุบัน การเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการอดได้รอได้เพราะเชื่อว่าการกระทำของตนจะส่งผลให้เกิดผลดีตามที่ตนต้องการได้ นั่นก็คือการมีผลสืบ

เนื่องมาจากการมีความมุ่งมั่นของตนเอง และนอกจากนั้นความสามารถควบคุมตนเองยังเกี่ยวข้องกับการไม่หวังผลจากภายนอก แต่เป็นการที่บุคคลให้รางวัลกับตนเอง หรือการลงโทษตนเอง โดยรางวัลที่ให้แก่ตนเองอยู่ในรูปของความพอใจในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ส่วนการลงโทษตนเองก็คือการเกิดความรู้สึกไม่สบายใจ วิตกกังวล และละอายใจ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2543:92-93)

บุคคลที่มีลักษณะมุ่งมั่นอนาคตและควบคุมตนเอง จะตระหนักถึงอันตรายบางอย่างและหาทางป้องกันหรือแก้ไขไม่ให้เกิดขึ้น (ธีรวัฒน์ นิลเนตร 2525: 33-36) รวมทั้งจะเป็นคนที่จัดระเบียบตนเอง (self-regulation) ซึ่งถือเป็นความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนทำให้มีความเป็นตัวของตัวเองไม่ขึ้นกับลักษณะของสถานการณ์แวดล้อมภายนอก และทำตนอย่างสม่ำเสมอไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์แวดล้อมใดก็ตาม เป็นจิตลักษณะสำคัญที่ทำให้บุคคลกระทำในสิ่งที่ควรกระทำและสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ตามความคิดในอุดมคติที่ตนมี ในปัจจุบันได้มีนักจิตวิทยานำเอาการควบคุมตนเองไปใช้เพื่อปรับพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะการปรับพฤติกรรมการรับประทานอาหารของคนอ้วน การสูบบุหรี่ และการออกกำลังกาย เป็นต้น ทั้งนี้เพราะเป็นวิธีการที่ให้เขามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ด้วย แทนที่จะต้องรับผลของการกระทำแต่เพียงอย่างเดียวการอดได้รอดได้เป็นจิตลักษณะคงที่ (Stable trait) (Collis, 1977: 29-37) หากมีการตั้งใจที่เหมาะสมและมีความคิดความสนใจที่จะอดได้รอดได้ คนทุกคนก็สามารถอดได้ตามเวลาที่กำหนดไว้ เป็นจิตลักษณะที่ความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะอื่นหลายด้าน เช่นการมุ่งมั่นสัมฤทธิ์ผล ความรับผิดชอบต่อสังคม การปรับตัว การต่อต้านความเขี้ยววนใจ การมุ่งมั่นอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน (Mischel 1974: 287, Wall & Smith 1970: 118-123) จากการศึกษาพบว่าการควบคุมตนเองเป็นลักษณะสำคัญที่ทำให้คนที่สามารถต้านทานการยั่วใจและสามารถบำบัดตามความต้องการ ซึ่งจะมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับพฤติกรรมทางจริยธรรมเช่น พฤติกรรมซื่อสัตย์ พฤติกรรมการทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่ม พฤติกรรมเอื้อเฟื้อ ส่วนลักษณะมุ่งมั่นอนาคต ซึ่งหมายถึงความสามารถอดได้รอดได้ในสิ่งที่เห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ตน ไม่ทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมเพื่อสิ่งที่ดีกว่าในอนาคต เช่นทำให้คนไม่อ่านหนังสือในที่มืด เพราะกลัวตาเสีย การไม่ได้ตอบผู้ที่ว่าร้ายตน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2527ก: 58-71) ในด้านพฤติกรรมสุขภาพนั้น ในนักเรียนระดับประถมศึกษา ที่ได้รับการฝึกให้อดรอได้ มีการหยั่งรู้เวลาในอนาคตสูง จะรายงานการปฏิบัติตนด้านการแปรงฟัน และการรับประทานอาหารที่ถูกหลักอนามัย สูงกว่า กลุ่มที่มีการหยั่งรู้เวลาในอนาคตต่ำ (สายสุนีย์ ทับทิมเทศ 2528:บทคัดย่อ) ผู้ทำงานในโรงงานและโรงพยาบาลในกรุงเทพฯ ที่มีอายุระหว่าง 18-45 ปี พบว่า ลักษณะมุ่งมั่นอนาคตตรงกับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมสุขภาพ ความเชื่ออำนาจในตนด้านสุขภาพและค่านิยมด้านชีวิตและสุขภาพ สามารถทำนายพฤติกรรมการรับประทานอาหาร การรักษาอนามัยส่วนบุคคล การหลีกเลี่ยงสารเสพติดให้โทษได้ร้อยละ 15, 20

และ 25 ตามลำดับ (อุบล เลี้ยววาริณ 2535: บทคัดย่อ) และยังพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีการมุ่งกระทำพฤติกรรมอนามัยและการรายงานการกระทำประพฤติกกรรมอนามัย ด้านการปฏิบัติตามหลักอนามัย การรักษาความสะอาดของร่างกายและเครื่องใช้ การรับประทานอาหาร การดื่มน้ำ การขับถ่าย การพักผ่อน การออกกำลังกาย และการป้องกันโรค พบในผู้ที่การหยั่งรู้เวลาในอนาคต (รัตนา ประเสริฐสม, 2526) ส่วนการศึกษาในต่างประเทศพบว่า บุคคลที่ไม่เข้าร่วมปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ในการรักษาสุขภาพมักเป็นพวกมุ่งปัจจุบัน ส่วนผู้ที่กระทำการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคมักเป็นพวกมุ่งอนาคต (Green, 1970: 815-827, Kegeles 1969: 115-124) และจิตลักษณะที่มีผลต่อการออกกำลังกายคือ การมีทัศนคติที่ดีต่อการออกกำลังกาย การมีโอกาสทำและมีความสามารถควบคุมตนเองให้ออกกำลังกายสม่ำเสมอ (Murdaugh & Hinshaw 1986: 19-23) จิตลักษณะทั้งสองประเภทนี้ จะต้องพัฒนาไปด้วยกัน จึงจะเกิดพฤติกรรมที่ต้องการ เนื่องจากลักษณะมุ่งอนาคตคือส่วนต้นของปรากฏการณ์ ส่วนการควบคุมตนเองเป็นส่วนปลาย และมีการเกิดคู่กัน คือมีการมุ่งอนาคตในบางเรื่องเกิดขึ้นมาก่อน แล้วบุคคลต้องใช้การควบคุมตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินการไปตามที่ได้วางเป้าหมายเอาไว้ นั่น จนประสบความสำเร็จในเวลาที่กำหนดไว้ด้วย (ดวงเดือน พันธมนาวิน 2537:86) ตัวอย่างเช่น ถ้าบุคคลหนึ่งมีการคาดการณ์ว่าการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับความก้าวร้าวและการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศในทางที่ไม่ถูกต้องนั้นจะสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเลียนแบบได้ บุคคลนั้นก็จะมี การควบคุมตนเองด้วยการเลือกที่จะหลีกเลี่ยงหรือเลือกที่จะไม่เปิดรับละครที่แสดงเนื้อหาดังกล่าว หรือเปิดรับและเข้าใจเนื้อหาพร้อมกับเลือกที่จะเลียนแบบสิ่งที่ดีและไม่เลียนแบบสิ่งที่ไม่ดีเนื่องจากไม่ส่งผลดีต่อตัวเอง เป็นต้น

จิตลักษณะทั้ง 5 ตัวนี้สามารถสรุปองค์ประกอบ นิยามเชิงทฤษฎี นิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวชี้พฤติกรรม ได้ดังตารางที่ 3.3 ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดในส่วนของจิตลักษณะต่อไป

ตารางที่ 3.6 แสดงมโนทัศน์ของจิตลักษณะ พฤติกรรมที่สังเกตได้ คำนิยามเชิงทฤษฎี นิยามเชิงปฏิบัติการ ตัวชี้วัดพฤติกรรม

จิตลักษณะ	พฤติกรรมที่สังเกตได้ (องค์ประกอบ)	คำนิยามเชิงทฤษฎี	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัดพฤติกรรม
1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self-esteem)	<p>ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วยสิ่งที่สังเกตได้ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความพอใจในตนเอง 2. มีการยอมรับตนเองว่ามีคุณค่าสามารถ 3. มีการรักตนเอง 	<p>ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง คือ การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง โดยการประเมินของตนเอง ถ้าบุคคลใดมีการประเมินตนเองต่ำก็จะมี ความรู้สึกที่ต่ำกว่าตนเองมีคุณค่าในตนเองต่ำ ในขณะที่บุคคลใดมีการประเมินตนเองในระดับสูงก็ จะมีความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่าในตนเองสูง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นปัจจัยภายใน บุคคล ที่เป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่สำคัญของบุคคลเอง ในการเผชิญปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน และแสดงพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ</p>	<p>คือการรับรู้ตนเองของเยาวชนโดยการประเมินตนเองในภาพรวมด้วยการเปรียบเทียบกับเพื่อนในกลุ่มหรือคิดว่าเพื่อนในกลุ่มมองตนเองอย่างไรในเรื่องต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความพอใจในตนเอง 2. การยอมรับตนเองว่ามีคุณค่าสามารถ (sense of competence) 3. การรักตนเอง (self-love) <p>เยาวชนที่มีการประเมินตนเองสูงจะมีความรู้สึกที่ต่ำกว่าตนเองสูง ถ้าประเมินตนเองต่ำก็จะมีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าในตนเองต่ำ</p>	<p>เยาวชนที่มีระดับความพอใจในตนเองสูง การยอมรับว่าตนเองมีความสามารถ และมีความรักตนเอง ก็จะถือว่ามีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง จะทำให้เยาวชนนั้นมีความมั่นใจในตนเอง ส่งผลให้เยาวชนนั้นเกิดมีความมั่นใจในตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาผู้ใด ซึ่งความมั่นใจในตนเองและการไม่พึ่งพาผู้ใด นั้นจะทำให้เยาวชนไม่ถูกชักจูงได้ง่ายจากสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือสิ่งที่ไม่มีชีวิต และการที่เยาวชนมีความรักตนเองสูง จะส่งผลให้เยาวชนเลือกรับสารที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ส่วนเยาวชนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ จะมีความพอใจในตนเองต่ำ ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นใจในตนเอง ส่วนความคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถ ส่งผลให้เกิดการแสวงหาที่พึ่ง และส่งผลให้ถูกชักจูงง่ายจากสิ่งหรือบุคคลที่คิด</p>

ตารางที่ 3.6 แสดงมโนทัศน์ของจิตลักษณะ พฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ คำนิยามเชิงทฤษฎี นิยามเชิงปฏิบัติการ ตัวชี้วัดพฤติกรรม (ต่อ)

จิตลักษณะ	พฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ (องค์ประกอบ)	คำนิยามเชิงทฤษฎี	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัดพฤติกรรม
	3. มีอารมณ์ตั้งเครียด แสดงออกโดย เกรงเครียด เอกจริงเอ้าง เกิดความคับข้องใจ และหงุดหงิดอยู่เสมอ	เหตุผลและสาเหตุที่แท้จริงได้	3. มีอารมณ์ตั้งเครียด แสดงออกโดย เกรงเครียด เอกจริงเอ้าง เกิดความคับข้องใจ และหงุดหงิดอยู่เสมอ	4. เยาวชนที่มีความวิตกกังวลระดับสูงมาก เยาวชนจะสูญเสียการควบคุมตนเอง สูญเสีย การรับรู้เกี่ยวกับบุคคล สถานที่ เวลา สูญเสีย การรับรู้ต่อเหตุการณ์
	4. มีอารมณ์หวั่นไหวง่าย แสดงออกโดย อารมณ์ไม่มั่นคง อารมณ์เสื่อง่าย เปลี่ยนแปลง ความสนใจง่าย ไม่เป็นตัวของตัวเอง		4. มีอารมณ์หวั่นไหวง่าย แสดงออกโดย อารมณ์ไม่มั่นคง อารมณ์เสื่อง่าย เปลี่ยนแปลง ความสนใจง่าย ไม่เป็นตัวของตัวเอง	เยาวชนที่มีระดับความวิตกกังวลตั้งแต่ระดับ ปานกลางขึ้นไปจะได้รับผลกระทบได้ง่าย
	ค ง อ ร ม ณ์ เ สี ย ง่าย เปลี่ยนแปลงความสนใจง่าย ไม่เป็นตัวของตัวเอง		5. ซื่อาย แสดงออกโดยประหม่า ไม่กล้า แสดงออก ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	รวมทั้งมีโอกาสที่จะรับสารโดยไม่แยกแยะ เนื้อหาอีกด้วย
	5. ซื่อาย แสดงออกโดย ประหม่า ไม่กล้าแสดงออก ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง		6. มีความขัดแย้งในตนเอง แสดงออกโดย มีความคิดฟุ้งซ่าน ควบคุมอารมณ์ไม่ได้	
	6. มีความขัดแย้งในตนเอง แสดงออกโดย มีความคิด ฟุ้งซ่าน ควบคุมอารมณ์ไม่ได้			

ตารางที่ 3.6 แสดงมโนทัศน์ของจิตลักษณะ พฤติกรรมที่สังเกตได้ คำนิยามเชิงทฤษฎี นิยามเชิงปฏิบัติการ ตัวชี้วัดพฤติกรรม (ต่อ)

จิตลักษณะ	พฤติกรรมที่สังเกตได้ (องค์ประกอบ)	คำนิยามเชิงทฤษฎี	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัดพฤติกรรม
3. ทัศนคติ (Attitude)	ทัศนคติประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ 1.องค์ประกอบด้านความรู้ ความเชื่อ 2. องค์ประกอบด้าน ความรู้สึก 3. องค์ประกอบด้าน พฤติกรรมหรือการแสดงออก	ความรู้สึกและความคิดเห็นที่ บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และ ข้อเสนอดี ๆ ในทางที่จะยอมรับ หรือปฏิเสธซึ่งมีผลทำให้บุคคล พร้อมที่จะปฏิบัติตามอย่างหนึ่ง อย่างใดต่อสถานการณ์ บุคคล สถาบันหรือข้อเสนอดังกล่าว	การที่เยาวชนมีความรู้สึก หรือมีความคิดเห็น ต่อละครในทางที่ดีหรือไม่ดี ซึ่งส่งผลให้เยาวชน มีการยอมรับและไม่ยอมรับและยอมรับที่ จะปฏิบัติตามอย่างหนึ่งอย่างใดต่อละครเรื่อง นั้น	เยาวชนที่มีทัศนคติที่ดีต่อละครส่งผลให้มีการ ยอมรับละครเรื่องนั้น ๆ ก็อาจแสดงออกโดยการ ติดตามชมทุกวันหรือมีการนำแนวคิดที่ได้จาก ละครไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และถ้า หากไม่มีการยอมรับก็จะไม่รับละครเรื่องนั้น หรือมีการแสดงออกถึงการต่อต้านด้วยการพูด ถึงแต่ด้านลบของละครเรื่องนั้น ๆ
4. ความเชื่อ อำนาจในตน (Belief in internal locus of control)	ความเชื่ออำนาจในตน คือ มี ความเชื่อว่าเป็นผลดีและผลเสีย เกิดจากตนเอง	คือ ความเชื่อและการคาดหวัง ของบุคคลว่า ผลดี และผลเสียที่ เกิดกับตนนั้น มีต้นเหตุเป็นสาเหตุ มากกว่าที่จะเป็นเพราะคนอื่น โชคเคราะห์ ความบังเอิญ	บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจในตน จะเป็นผู้ที่ เข้าใจว่า ผลดี และผลเสียที่เกิดขึ้นนั้น มี ตนเองเป็นสาเหตุมากกว่าที่จะเป็นเพราะคน อื่น โชคเคราะห์ ความบังเอิญ ตัวแปรมุ่งอนาคตและความสนใจใหญ่จะ เกิดร่วมกัน	เยาวชนที่มีความเชื่ออำนาจในตนเองสูง น่าจะมี การเลือกรับรู้หรือตีความแต่สิ่งที่ดีให้กับตนเอง คือในทางที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมไทยมากกว่า

ตารางที่ 3.6 แสดงมโนทัศน์ของจิตลักษณะ พฤติกรรมที่สังเกตได้ คำนียามเชิงทฤษฎี นียามเชิงปฏิบัติการ ตัวชี้วัดพฤติกรรม (ต่อ)

จิตลักษณะ	พฤติกรรมที่สังเกตได้ (องค์ประกอบ)	คำนียามเชิงทฤษฎี	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัดพฤติกรรม
5. ลักษณะมุ่งอนาคต (Future Orientation) และ	ลักษณะมุ่งอนาคต คือ ความสามารถในการคาดการณ์ไกลไปในอนาคต	คือความสามารถในการคาดการณ์ไกลไปในอนาคตโดยคิดได้ว่าจะเกิดขึ้นทั้งหมดดี และผลเสีย และเป็นความสำคัญ ของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น การที่บุคคลสามารถจะคิดได้ว่า จะอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้ง มีความเข้าใจและมองเห็น เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างทุละ ปรุโปร่ง และตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากบางคนการณ์ได้ว่า จะอะไรจะเกิดขึ้นโดยเฉพาะ เรื่องที่ไม่เป็น ผลดีกับตน หรือบางคนมองไม่เห็นว่าการ กระทำของตนในปัจจุบันจะส่งผลเช่นไรในอนาคต	บุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคต ก็จะสามารถสามารถ ในการคาดการณ์ไกลไปในอนาคตโดยคิดได้ว่า จะอะไรจะเกิดขึ้น ทั้งหมดดีและผลเสีย และเป็น ความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น การที่บุคคลสามารถจะคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ในอนาคต รวมทั้งมีความเข้าใจและมองเห็น เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างทุละปรุโปร่ง และ ตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากบางคน คาดการณ์ได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น แต่ไม่ยอมรับ ความจริงที่จะเกิดขึ้นโดยเฉพาะเรื่องที่ไม่เป็น ผลดีกับตน หรือบางคนมองไม่เห็นว่าการ กระทำของตนในปัจจุบันจะส่งผลเช่นไรในอนาคต	เยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตก็จะเป็นผู้ที่เข้าใจ ในเหตุการณ์ที่ละครโทรทัศน์นำเสนอไม่ว่าละคร นั้นจะแสดงในลักษณะที่เกินกว่าความเป็นจริงก็ตามหรือเลือกรับเฉพาะเรื่องที่มีประโยชน์กับ ตนเอง

ตารางที่ 3.6 แสดงมุมมองในทัศนของจิตลักษณะ พฤติกรรมที่สังเกตได้ คำนิยามเชิงทฤษฎี นิยามเชิงปฏิบัติการ ตัวชี้วัดพฤติกรรม (ต่อ)

จิตลักษณะ	พฤติกรรมที่สังเกตได้ (องค์ประกอบ)	คำนิยามเชิงทฤษฎี	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัดพฤติกรรม
<p>ความสามารถควบคุมตนเอง (Self Control)</p>	<p>ลักษณะของบุคคลที่มองเห็นประโยชน์ที่จะมีมาในอนาคต และเลือกที่จะทำ พฤติกรรมที่แสดงถึงการขอได้ขอได้ เพราะเชื่อว่าภรรยาจะทำขอได้ เพราะเชื่อว่าการกระทำของตนจะส่งผลให้เกิดผลดีตามที่ตนต้องการได้</p>	<p>ประกอบด้วยการมองเห็นประโยชน์ที่จะมีมาในอนาคตมากกว่าประโยชน์ในปัจจุบัน และการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงกาขอได้ขอได้ เพราะเชื่อว่าการกระทำของตนจะส่งผลให้เกิดผลดีตามที่ตนต้องการได้ นั่นก็คือ การมีผลสืบเนื่องมาจากอารมณ์ของตนเอง และนอกจากนั้น ความสามารถควบคุมตนเอง เกี่ยวข้องกับการไม่หวังผลจากภายนอก แต่เป็นการที่บุคคลให้รางวัลกับตนเองหรือการลงโทษตนเอง โดยรางวัลที่ให้แก่ตนเองอยู่ในรูปของความพอใจในตนเอง</p>	<p>เยาวชนที่มีความสามารถควบคุมตนเอง จะมองเห็นประโยชน์ที่จะมีมาในอนาคตมากกว่าประโยชน์ในปัจจุบันและเลือกที่จะทำ พฤติกรรมที่แสดงถึงการขอได้ขอได้ ควบคุมตนเองได้โดยมีเป้าหมายเพื่อสิ่งที่มีคุณค่าและมีประโยชน์มากกว่า</p>	<p>บุคคลที่สามารถควบคุมตนเอง ก็จะมีพฤติกรรมที่กระทำอย่างเสียสละ ขอได้ ขอได้ ควบคุมตนเองได้โดยมีเป้าหมาย เพื่อสิ่งที่มีคุณค่าและมีประโยชน์มากกว่า</p>

ตารางที่ 3.6 แสดงมิติทัศน์ของจิตตลักษณะ พฤติกรรมที่สังเกตได้ คำนิยามเชิงทฤษฎี นิยามเชิงปฏิบัติการ ตัวชี้วัดพฤติกรรม (ต่อ)

จิตตลักษณะ	พฤติกรรมที่สังเกตได้ (องค์ประกอบ)	คำนิยามเชิงทฤษฎี	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัดพฤติกรรม
		ความภาคภูมิใจในตนเอง ส่วน การลงโทษตนเองก็คือการเกิด ความไม่สบายใจ วิตกกังวล และระอายใจ		

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ กับ การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศที่แสดงทางละครโทรทัศน์

จากกระบวนการสำรวจด้วยการศึกษารวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับจิตลักษณะจำนวน 5 ตัว ซึ่งจิตลักษณะเหล่านี้ มีความสัมพันธ์กับการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศที่แสดงทางละครโทรทัศน์ดังนี้

3.1 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Self esteem) กับ การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ที่แสดงทางละครโทรทัศน์

บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงจะพอใจในตนเองทำให้บุคคลนั้นมีความมั่นใจในตนเอง ส่วนการยอมรับว่าตนเองมีความสามารถนั้น สามารถส่งผลให้บุคคลผู้นั้นเกิดมีความมั่นใจในตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้ใดช่วยในการชี้แนะ ซึ่งความมั่นใจในตนเองและการไม่พึ่งพาผู้ใดนั้น จะทำให้บุคคลนั้นไม่ถูกชักจูงได้ง่ายจากสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ชีวิตหรือสิ่งที่ไม่มีชีวิต (Vande: 1989) และการที่บุคคลผู้นั้นมีความรักในตนเองสูง จะส่งผลให้บุคคลนั้นเลือกรับสารที่ดีและมีประโยชน์ต่อตนเองด้วยเช่นกัน

ส่วนบุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำจะมีความพึงพอใจในตนเองต่ำ ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นใจในตนเอง ดังนั้นเมื่อเกิดความไม่มั่นใจในตนเองแล้วก็ต้องหาสิ่งพึ่งพิงและอาจจะคล้อยตามข่าวสารที่ตนเองรับมาได้ง่าย ส่วนความคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถอาจส่งผลให้เกิดการแสวงหาที่พึ่งและส่งผลให้ถูกชักจูงง่ายจากสิ่งหรือบุคคลที่คิดว่ามีความสามารถมากกว่า นอกจากนี้ผู้ที่รักตนเองต่ำก็จะรับข่าวสารทุกชนิด (พรทิพย์ วรภิกขโกศาทร 2546: 82-86 และ อรรวรรณ ปิรันธน์โอวาท 2546:82-86)

จากผลการวิจัยของ แมคเดอร์มอทท์ (Mcdermott: 1982) ที่ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของการสื่อสารที่มีต่อความคิดเกี่ยวกับตนเอง ที่พบว่ารายการโทรทัศน์สามารถส่งผลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง โดยการทดสอบให้เด็กผิวดำดูรายการโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับคนผิวดำในเชิงบวก พบว่าเด็กผิวดำเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พีดิค (Pedic: 1989) และแมคมูเลน (McMullen: 1984) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของรายการโทรทัศน์ที่เน้นในเรื่องของความสวยและความผอมกับรูปร่างที่พึงประสงค์ของผู้หญิงและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้หญิง ซึ่งการวิจัยพบว่าผู้หญิงที่ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำจะถูกชักจูงจากรายการโทรทัศน์ในเรื่องของความสวยและการมีรูปร่างที่ผอมบาง และรายการโทรทัศน์ยังสามารถส่งผลให้เกิดการกินที่ผิดปกติได้ง่ายกว่า ผู้ที่ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง

จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่ารายการโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้รับชมโทรทัศน์ โดยเฉพาะผู้ที่ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองในตนเองต่ำจะได้รับการชักจูงจากรายการโทรทัศน์ได้ง่ายกว่าผู้ที่ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองในตนเองสูง ดังนั้นรายการ

โทรทัศน์ที่แสดงออกเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศนั้น ก็อาจจะสามารถชักจูงใจผู้ที่มีคุณค่าในตนเองต่ำให้เลียนแบบได้ง่ายกว่าผู้ที่มีคุณค่าในตนเองสูง รวมทั้งอาจจะส่งผลต่อการเลือกรับรู้และการตีความด้วย กล่าวคือผู้ที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำอาจจะเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ นั่นคือรับสารได้ง่ายโดยไม่ได้มีการคัดเลือกสารโดยสามารถตั้งสมมติฐานได้ว่า

สมมติฐานที่ 1 เยาวชนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับต่ำ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ

3.2 ความวิตกกังวล (Anxiety) กับ การเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ

ความวิตกกังวล อาจแสดงออกได้โดยความรู้สึกเครียดและความกลัว ความรู้สึกไม่แน่ใจหรือความตื่นตระหนกต่อเหตุการณ์ที่ประสบในชีวิตประจำวัน ปกติแล้วผู้ที่มีความกังวลใจมักจะมีความต้องการเพื่อน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้บุคคลเริ่มที่จะทำการสื่อสาร ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่สามารถทำการสื่อสารชักจูงได้ง่าย แต่ทั้งนี้ก็ไม่แนเสมอไปว่าผู้ที่มีความกังวลใจแล้วจะโน้มน้าวจิตใจได้ง่าย เพราะบางครั้งด้วยความกังวลใจนี้เองอาจทำให้ผู้รับสารนั้นมีปฏิกิริยาปิดกั้นข่าวสารได้ (พรทิพย์ วรวิจิโกคาทร 2546: 82-86)

ความวิตกกังวลระดับต่ำ (mild anxiety level) ความวิตกกังวลระดับนี้จะทำให้เกิดความสามารถในการรับรู้ดี มีสมาธิในการเรียนรู้ กระตุ้นให้เจริญเติบโตและทำได้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำให้ประสาทสัมผัสรับรู้กว้างขึ้น ตื่นตัวกับสิ่งแวดล้อม สามารถแก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้ดี ผู้ที่มีความวิตกกังวลระดับปานกลาง (moderate anxiety level) ความวิตกกังวลระดับนี้จะทำให้ความสามารถในการรับรู้แคบลง บุคคลมักจะไม่ค่อยสนใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว แต่ถ้าได้รับการช่วยเหลือจะสามารถทำให้การรับรู้ดีขึ้นได้ ความวิตกกังวลระดับสูง (severe anxiety level) ความวิตกกังวลระดับนี้ทำให้การรับรู้ของบุคคลลดลงมา การมองสภาพแวดล้อมจะบิดเบือนจากสภาพความเป็นจริง ไม่สามารถรับรู้รายละเอียด ของเหตุการณ์ทั้งหมดได้ จะสามารถรับรู้ได้เพียงบางส่วน ความตื่นตัวในเรื่องต่าง ๆ ลดลง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายที่จะบรรเทาความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นนี้ ความวิตกกังวลระดับรุนแรง (panic level) ความวิตกกังวลระดับนี้ทำให้บุคคลสูญเสียการควบคุมตนเอง สูญเสียการรับรู้เกี่ยวกับบุคคล สถานที่ เวลา ต้องการความช่วยเหลือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ สูญเสียการรับรู้ต่อเหตุการณ์และการตื่นตัวแทบจะไม่มีเลย ถ้าความวิตกกังวลระดับนี้ยังคงมีอยู่เป็นระยะเวลา นาน จะทำให้บุคคลรู้สึกเหนื่อยล้า และอาจถึงเสียชีวิตได้

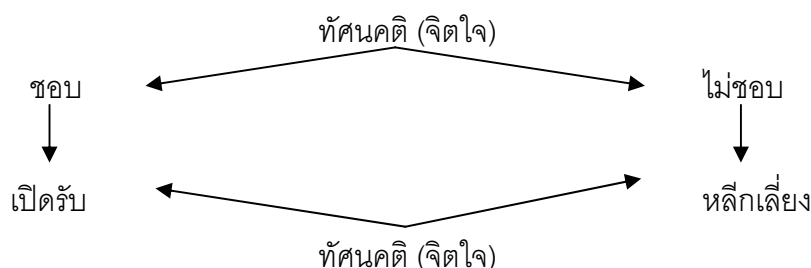
จากทฤษฎีและงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของความวิตกกังวลพบอธิบายไปในแนวทางเดียวกันว่า ถ้ามีความวิตกกังวลในระดับต่ำจะก่อให้เกิดการเบื่อ เหนงา และส่งผลให้บุคคลค้นหาความเบิกบานด้วยการไปดูหนังหรือหาเพื่อนคุย แต่ในขณะที่เดียวกันถ้าความวิตกกังวลอยู่ในระดับสูง จะส่งผลให้เกิดความตื่นตระหนก ความตื่นเต้น ความกดดัน และมีผลต่อการไม่มีความสุขในชีวิตในที่สุด (Eysenck 1976; Cappella & Greene: 1982)

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาช่วยอธิบายได้ว่า ผู้ที่มีความวิตกกังวลในระดับปานกลางจนถึงระดับสูงจะมีความรู้สึกไม่มีความสุขในชีวิตและต้องการที่พึ่งพิงเพื่อให้หายความวิตกกังวล จึงอาจมีผลต่อการได้รับการโน้มน้าวให้เชื่อถือในเรื่องหนึ่งเรื่องใดได้ง่าย โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ตนเองกำลังวิตกกังวล

สมมติฐานที่ 2 เยาวชนที่มีความวิตกกังวลอยู่ในระดับปานกลางถึงสูงจะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

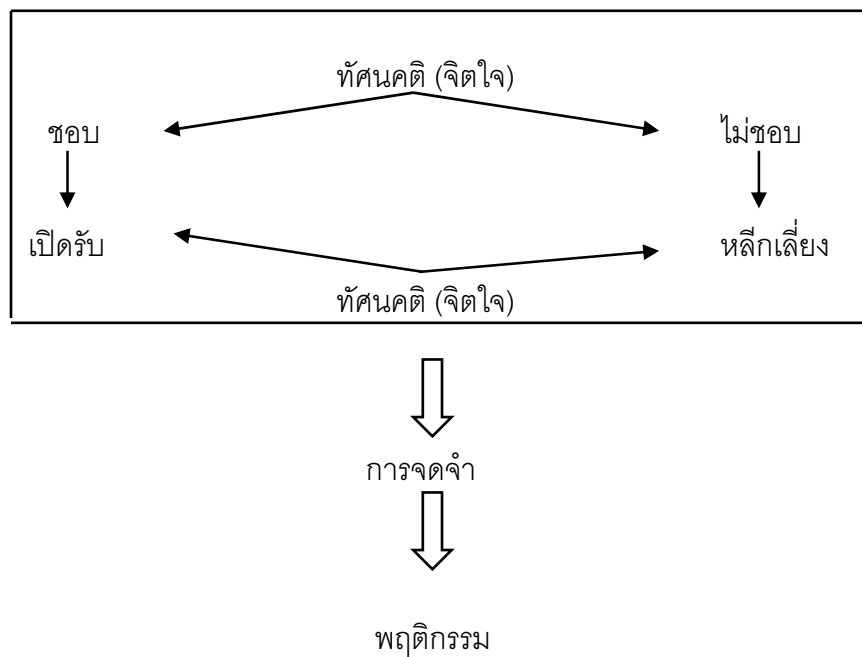
3.3 ทศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ กับ การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ

เนื่องจากทศนคติเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการเลือกรับรู้และการเปิดรับข่าวสารดังที่ วิลเบอร์ แชรรม (Wilbur Schramm) กล่าวแล้วข้างต้น ในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทศนคติส่วนใหญ่มักจะพบว่าความพึงพอใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความสัมพันธ์กับการเลือกเปิดรับเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งนั้น ซึ่งปัจจัยด้านทศนคติและพฤติกรรมการเปิดรับสารนี้มีความสัมพันธ์แบบเป็นเหตุและเป็นผลต่อกัน ดังนั้นเราอาจจะสรุปได้ว่าการได้รับเนื้อหาสนับสนุนสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือการรับเนื้อหาในเรื่องนั้น ๆ ใด ๆ และมาก สามารถทำให้บุคคลนั้นมีทศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้นซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อจิตใจของผู้รับ และในทางกลับกันก็มีการยืนยันว่าการมีทศนคติที่ดีต่อสิ่งหนึ่ง ทำให้บุคคลเลือกที่จะรับเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งนั้นหรือเปิดรับสารที่ละเอียดและมากขึ้น ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของจิตใจ (ทศนคติ) ต่อการเลือกรับสาร ดังแสดงในแผนภูมิที่ 3.1

แผนภูมิที่ 3.1 แสดงถึงอิทธิพลของทัศนคติต่อการเปิดรับและการเปิดรับที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติ

จากการสำรวจพบว่า ในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติส่วนใหญ่เน้นแสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านทัศนคติและการแสดงพฤติกรรมของบุคคลจะมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือคนที่บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อสารจะทำให้บุคคลผู้นั้นเปิดรับสารชนิดนั้นมากและการเปิดรับสารชนิดนั้นมากก็สามารถส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมตามที่เปิดรับได้ในที่สุด ดังแสดงในแผนภูมิที่ 3.2

แผนภูมิที่ 3.2 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการเปิดรับ การจดจำ และการแสดงพฤติกรรม

จากความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจสรุปได้ว่าทัศนคติที่ดีต่อละครโทรทัศน์ สามารถส่งผลให้เกิดการเปิดรับละครโทรทัศน์ที่ถี่และยาวนาน และการเปิดรับที่ถี่และยาวนานนั้นได้ส่งผลให้เกิดการจดจำและส่งผลต่อพฤติกรรมให้มีการคล้อยตามละครที่รับชมได้ในที่สุด ซึ่งแนวคิดดังกล่าวอาจจะยืนยันได้ด้วยผลการวิจัยของ ไพลิน ศศิธนากรแก้ว (2537) ที่ศึกษาการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนักและการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชน กล่าวคือถ้าประชาชนเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมมากก็จะส่งผลต่อประชาชนให้มีการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น งานวิจัยของ ดานินทร์ กิจนิชี (2540) ได้ศึกษาเรื่อง การเปิดรับสาร ความรู้ ทัศนคติ และการอนุรักษ์พลังงานในโครงการรวมพลังหารสองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการเปิดรับสารเรื่องการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการอนุรักษ์

พลังงาน คือเปิดรับข่าวสารมากก็จะมีผลต่อพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์พลังงานมากเท่านั้น งานวิจัยของ ดวงตา พิริยานนท์ (2540) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับสาร ความรู้และทัศนคติของประชาชนกับการยอมรับการทิ้งขยะมูลฝอยแยกประเภทในเขตทดลองโครงการรณรงค์การแยกประเภทขยะมูลฝอย ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนส่งผลต่อทัศนคติในเชิงบวกและทัศนคติในเชิงบวกส่งผลต่อการเปิดรับข่าวสารในโครงการรณรงค์การแยกประเภทขยะมูลฝอย และงานวิจัยของ จริญญา โกสินทร์ (2543) ศึกษาเรื่องของการพฤติกรรมการณ์เปิดรับสาร ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาจำนวน 4 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับสารเกี่ยวกับการสูบบุหรี่จากแหล่งที่แตกต่างกันมีผลต่อทัศนคติที่ต่างกัน งานวิจัยของ ชวิศา หนูคง (2544) ที่ศึกษาการเปิดรับสารสื่อสาร ทัศนคติ ความรู้ และพฤติกรรมการณ์ป้องกันยาเสพติดของวัยรุ่น ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า วัยรุ่นมีการเปิดรับสารสื่อสารมาก มีทัศนคติต่อยาเสพติดในระดับสูง และมีความรู้เรื่องยาเสพติดมาก จะมีพฤติกรรมการณ์ป้องกันยาเสพติดในระดับสูงด้วยเช่นกัน และผลการวิจัยของ ชัยวัฒน์ น้าชม (2541) ที่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการณ์เปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการใช้เครือข่ายบรรณสารสนเทศของบุคลากร ภายในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่า ทัศนคติที่มีต่อเครือข่ายบรรณสารสนเทศมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการใช้เครือข่ายบรรณสารสนเทศของข้าราชการ ซึ่งงานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวข้างต้นนั้น ได้แสดงให้เห็นอิทธิพลของการเปิดรับสารต่อทัศนคติและทัศนคติที่มีผลการเปิดรับสารและทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรมอีกทอดหนึ่ง นั่นเอง

นอกจากนี้ลักษณะความสัมพันธ์กันระหว่าง ทัศนคติ พฤติกรรมการณ์เปิดรับสาร และการเกิดพฤติกรรมการณ์ก้าวร้าว นั้น สามารถนำไปใช้อธิบายความสัมพันธ์ของพฤติกรรมในรูปแบบอื่นได้อีก เช่น การแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศหรือพฤติกรรมการณ์เล่นการพนัน เป็นต้น ดังนั้นจึงอาจตั้งสมมติฐานได้ว่า

สมมติฐานที่ 3 เยาวชนที่มีระดับทัศนคติระดับสูงต่อละครโทรทัศน์เห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์ก้าวร้าวและพฤติกรรมการณ์ทางเพศละครโทรทัศน์นำเสนอ

3.4 ความเชื่ออำนาจในตน กับ การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์ก้าวร้าวและพฤติกรรมการณ์ทางเพศ

การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตนกับการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมการณ์ก้าวร้าวโดยตรงยังไม่พบขณะนี้ แต่ได้มีผู้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของความเชื่ออำนาจในตนที่

นำไปใช้ในการทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ อย่างเช่นงานวิจัยของ บริก และ ออสทีน (Brick and Austen: 1971 อ้างถึงใน รุจิเรศ พิษิตานนท์ 2546:31) ที่วิจัยพบว่า ความเชื่ออำนาจในตนเป็นจิตลักษณะที่สามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ และความเชื่ออำนาจในตนเป็นแรงจูงใจให้บุคคลกระทำสิ่งที่ตนรับผิดชอบให้สัมฤทธิ์ผลและมีความพยายามมากกว่า ทั้งนี้ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะมีการรับรู้ว่าการกระทำของตนก่อให้เกิดผลตามต้องการ และเป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อ ซึ่งเห็นได้จากงานวิจัยของอูบล เลี้ยววาริณ (2534) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าลักษณะทางจิตใจที่มีความสำคัญต่อการมีพฤติกรรมสุขภาพอย่างเหมาะสมของบุคคล มี 3 ด้านคือ ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมสุขภาพ มีความเชื่ออำนาจในตนเกี่ยวกับสุขภาพและมีลักษณะมุ่งอนาคตมากเพียงใดก็จะมีพฤติกรรมการกินที่เหมาะสมและมีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการเสพยาที่เป็นโทษ รวมทั้งมีพฤติกรรมการรักษาอนามัยส่วนบุคคลมากขึ้นเพียงนั้น และงานวิจัยของสติกแลน (Strickland 1977:247-252 อ้างถึงใน รุจิเรศ พิษิตานนท์ 2546:32) พบว่าความเชื่ออำนาจในตนเป็นจิตลักษณะที่ส่งเสริมให้บุคคลมีพฤติกรรมที่น่าพึงปรารถนาเช่น พฤติกรรมอนามัยต่าง ๆ เช่น ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนมากกว่าจะสูบบุหรี่ย่อยกว่า ฉีดวัคซีนมากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อการออกกำลังกายมากกว่า และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วอลล์ตัน และคณะ (Wallton et.al 1978:160-167 อ้างถึงใน รุจิเรศ พิษิตานนท์ 2546:32) ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการออกกำลังกายและพฤติกรรมการกินอย่างเหมาะสม พบว่าบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจในตนเกี่ยวกับสุขภาพจะมีพฤติกรรมทั้งสองมากกว่าบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตนเกี่ยวกับสุขภาพ

สรุปได้ว่าความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์กับการมีชีวิตที่ดีหรือการเลือกรับสิ่งที่ดีให้กับตนเอง ดังนั้นจึงอาจคาดได้ว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนเองสูง น่าจะมีการเลือกรับรู้หรือตีความแต่สิ่งที่ดีให้กับตนเองคือในทางที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมไทยมากกว่า จึงนำมาซึ่งสมมติฐานได้ว่า

สมมติฐานที่ 4 เยาวชนที่มีระดับความเชื่ออำนาจในตนเองต่ำ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

3.5 ความมุ่งอนาคตและควบคุมตน กับ การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ

ลักษณะมุ่งอนาคตจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะอื่น ๆ ของบุคคลมาก เช่นความรับผิดชอบทางสังคม การมุ่งสัมฤทธิ์ผล การปรับตัว ความฉลาด (Mischal et. al.1966 อ้างถึงในดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันท์ 2520:36) นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคตยังสัมพันธ์กับการเลือกรับสิ่งที่ดีให้กับตนเองดังผลการวิจัยของ กอยร์ซิลิต้า (Koirusilta et.al 1999:339-355 อ้างถึงใน รุจิเรศ พิษิตานนท์ 2546:30) ที่ได้ศึกษาการเลือกวิถีชีวิตของวัยรุ่นชายฟินแลนด์ว่า ปรารถนาที่จะอยู่ในระดับใดของสังคม โดยศึกษาเด็กวัยรุ่นอายุ 16 ปี พบว่าวัยรุ่นที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง จะให้ความสำคัญกับพฤติกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ เช่น ออกกำลังกาย รักษาสุขภาพฟัน ใช้เข็มขัดนิรภัย ดื่มนมไขมันต่ำ ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดูทีวีหรือฟังเพลงมาก เข้าโบสถ์เพื่อร่วมกิจกรรมทางศาสนา เป็นต้น และงานวิจัยของประชิด สุขอนันต์ (2545:171-176) ได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและสถานการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขและการคิดฆ่าตัวตายในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตัวสูงมีการพยายามฆ่าตัวตายน้อยกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ

ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง จะมีลักษณะที่คล้ายกับผู้ที่มีความต้องการที่จะสัมฤทธิ์ผลสูง ผู้ที่มีลักษณะเหล่านี้จะเสาะแสวงหาสิ่งที่ทำให้ตนบรรลุผล ดังนั้นบุคคลเหล่านี้จะมีลักษณะที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และสามารถควบคุมตนและพฤติกรรมที่กระทำอย่างเสียสละ อดได้ รอได้ ควบคุมตนได้โดยมีเป้าหมาย เพื่อสิ่งที่มีคุณค่าและมีประโยชน์มากกว่า ในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศนั้น ถ้าผู้รับมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงแล้ว ย่อมที่จะเข้าใจถึงประโยชน์ของการควบคุมอารมณ์ การเสียสละและอดได้รอได้ จนถึงเวลาที่เหมาะที่จะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวหรือพฤติกรรมทางเพศ

ดังนั้น บุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ก็อาจจะเป็นผู้ที่เข้าใจในเหตุการณ์ที่ละครโทรทัศน์นำเสนอไม่ว่าจะละครนั้นจะแสดงในลักษณะที่เกินกว่าความเป็นจริงก็ตามหรือเลือกรับเฉพาะเรื่องที่มีประโยชน์กับตนเอง ดังนั้นจึงอาจตั้งสมมติฐานได้ว่า

สมมติฐานที่ 5 เยาวชนที่มีระดับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

จิตลักษณะทั้ง 5 ตัวได้นำไปเป็นกรอบแนวคิดเพื่อสร้างแบบวัดและทดสอบโมเดล โดยมีสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 เยาวชนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับต่ำ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ

สมมติฐานที่ 2 เยาวชนที่มีความวิตกกังวลอยู่ในระดับปานกลางถึงสูงจะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

สมมติฐานที่ 3 เยาวชนที่มีระดับทัศนคติระดับสูงต่อละครโทรทัศน์จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศละครโทรทัศน์นำเสนอ

สมมติฐานที่ 4 เยาวชนที่มีระดับความเชื่ออำนาจในตนเองต่ำจะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

สมมติฐานที่ 5 เยาวชนที่มีระดับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำจะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

ในบทต่อไปจะเป็นการนำจิตลักษณะที่ได้จากการศึกษาในบทนี้ ไปสร้างแบบวัดเพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดระดับจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์สำหรับเยาวชนไทย

บทที่ 4

การสร้างและพัฒนาแบบวัดจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ สำหรับเยาวชนไทย

ในบทนี้ได้นำเสนอการศึกษาเพื่อการสร้างแบบวัดจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์สำหรับเยาวชนไทย ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาเพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดได้ดำเนินการภายใต้แนวคิด ทฤษฎี ที่ได้ศึกษาในบทที่ 2 และ 3 โดยมีขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การสร้างแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์

ขั้นตอนการสร้างแบบวัด

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในสร้างแบบวัด
2. นำลักษณะทางชีวสังคมและจิตลักษณะต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ มาสร้างโครงสร้างแบบวัดตามโครงสร้างในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงโครงสร้างของแบบวัดจิตลักษณะที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์

ตัวแปร	ตัวแปรย่อย
1. ลักษณะทางชีวสังคม	ลักษณะส่วนบุคคล <ul style="list-style-type: none">- เพศ- ระดับสติปัญญา (ผลการศึกษา) การขัดเกลาทางสังคม <ul style="list-style-type: none">- ระดับชั้นทางสังคม<ul style="list-style-type: none">รายได้ของครอบครัวระดับการศึกษาของพ่อ-แม่- สภาพสิ่งแวดล้อม<ul style="list-style-type: none">ศาสนาความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาลักษณะโรงเรียนจำนวนพี่น้อง

ตารางที่ 4.1 แสดงโครงสร้างของแบบวัดจิตลักษณะที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ (ต่อ)

ตัวแปร	ตัวแปรย่อย
	<p>บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย</p> <p>ลักษณะการเลี้ยงดู</p> <p>ผู้ที่ยกย่องให้คำปรึกษา</p> <p>ความสัมพันธ์ในครอบครัว</p> <p>ลักษณะกลุ่มเพื่อน</p> <p>ลักษณะของการมีโทรทัศน์</p> <p>ลักษณะชุมชน</p>
<p>2. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง</p>	<p>เป็นการรับรู้เกี่ยวกับตนเองโดยการประเมินตนเองในเรื่องเกี่ยวกับ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความพอใจในตนเอง 2. การยอมรับตนเอง 3. การรักตนเอง <p>(คำถามประกอบด้วยเชิงบวกและเชิงลบ)</p>
<p>3. ความวิตกกังวล</p>	<p>สภาวะทางจิตใจที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวล ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตื่นเต้นตกใจง่าย <p>ใจร้อน</p> <p>ขาดความรอบคอบ</p> <p>ขาดความอดทนต่อสิ่งเร้า</p> <p>มีความคิดฟุ้งซ่าน</p> <p>ควบคุมอารมณ์ไม่ได้</p> <p>- ประเมินตนเอง</p> <p>(คำถามประกอบด้วยเชิงบวกและเชิงลบ)</p>
<p>4. มุ่งอนาคต-ควบคุมตน</p>	<p>ความสามารถในการคาดการณ์ไกลไปในอนาคต โดยคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ทั้งผลดีและผลเสีย และเป็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น</p> <p>(คำถามประกอบด้วยเชิงบวกและเชิงลบ)</p>
<p>5. เชื่ออำนาจในตน</p>	<p>ความเชื่อและการคาดหวังของบุคคลว่า ผลดี และผลเสียที่เกิดกับตนนั้น มีตนเองเป็นสาเหตุมากกว่าที่จะเป็นเพราะคนอื่น โชคเคราะห์ หรือความบังเอิญ</p> <p>(คำถามประกอบด้วยเชิงบวกและเชิงลบ)</p>

ตารางที่ 4.1 แสดงโครงสร้างของแบบวัดจิตลักษณะที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ (ต่อ)

ตัวแปร	ตัวแปรย่อย
6. พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์	<p>พฤติกรรมก่อนเปิดรับ</p> <p>การเสาะแสวงหาข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อ่านเรื่องย่อในหนังสือพิมพ์ - ความถี่ในการเปิดรับละคร - ระยะเวลาในการเปิดรับ - ความต่อเนื่องในการติดตาม - ความตั้งใจในขณะเปิดรับ - อ่านหนังสือเกี่ยวกับการถ่ายทำละครที่เปิดรับ - จำนวนผู้เข้าร่วมเปิดรับ <p>พฤติกรรมหลังการเปิดรับ</p> <p>การนำผลการเปิดรับไปใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพูดคุยกับเพื่อนหลังการเปิดรับ - คุยกับดาราที่แสดงในเรื่อง - นำผลจากการเปิดรับไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน
7.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	<p>ความรู้สึกและความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อละครโทรทัศน์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักถึงผลดี-ผลเสีย - ความรู้สึกพอใจ-ไม่พอใจ - ความพร้อมที่จะแสดงออกส่งเสริมหรือเพิกเฉย
8. การรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว	<p>การให้ความหมายของพฤติกรรมก้าวได้สอดคล้องกับบัณฑิตฐานของสังคมไทย</p> <p>ทางวาจา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตะโกนด้วยความโกรธ - ตะคอกด้วยถ้อยคำที่รุนแรงและหยาบ - ด่าทอ ใช้คำหยาบด้วยอารมณ์โกรธ - ชูที่จะทำรุนแรงกับตนเองและผู้อื่น <p>ทางด้านการกระทำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลัก

ตารางที่ 4.1 แสดงโครงสร้างของแบบวัดจิตลักษณะที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ (ต่อ)

ตัวแปร	ตัวแปรย่อย
	<ul style="list-style-type: none"> - ชกต้อย - ขว้างสิ่งของใส่ผู้อื่น - เตะดี - ใช้อาวุธ
9. การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ	<p>การให้ความหมายของพฤติกรรมทางเพศได้สอดคล้องกับบัณฑิตฐานของสังคมไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน - การมีคู่นอนมากกว่าหนึ่ง

3. จากโครงสร้างดังกล่าว ได้นำมาสร้างแบบวัดโดยจัดลำดับความง่าย-ยาก โดยแบบวัดชุดนี้ได้แบ่งออกเป็น 8 ตอน รวมทั้งสิ้น 153 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทางชีวสังคม

แบบวัดตอนนี้ได้สร้างขึ้นโดยรวบรวมตัวแปรต่าง ๆ ตามโครงสร้างในตารางที่ 4.1 ประกอบไปด้วยตัวแปร 21 ตัว และได้เปลี่ยนชื่อตอนจากลักษณะทางชีวสังคมเป็น “เรื่องเกี่ยวกับตนเอง” และในตอนนี้ได้สร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อถามข้อมูลส่วนตัวคือ เพศ อายุ การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ผลการเรียน ลักษณะของโรงเรียน ภาษาในการเรียนการสอน กลุ่มเพื่อน ระดับการศึกษาและสถานศึกษาของบิดา ระดับการศึกษา สถานศึกษาของมารดา รายได้ของครอบครัว จำนวนพี่น้อง ลักษณะของการอยู่อาศัย ผู้ให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ในครอบครัว จำนวนการครอบครองเครื่องรับโทรทัศน์ การมีห้องนอนของตนเอง การมีโทรทัศน์ในห้องนอน และลักษณะของชุมชนที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับการประเมินค่าระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

แบบวัดนี้ในตอนนี้ได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจากแนวคำถามของโรเซนเบอร์ก (1965) ประกอบด้วยคำถาม 17 ข้อ มีระดับการตอบ 4 ระดับคือ 1 2 3 และ 4 เหมือน Guttman Scale สำหรับแบบวัดชุดนี้ได้มีการทดลองใช้และมีผลการวิจัยยืนยันทั่วไปว่ามีความเชื่อถือได้ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบวัดที่สร้างขึ้นโดย Rosenberg

Study	Subjects	Scaling	Unidimensional?	Construct Validity	Convergent Validity	Reliability
Rosenberg 1965	High School juniors seniors (N=5,024)	Guttman scaling	Yes Reproducibility=.92 Scalability=.72	Significant association ($p < .05$) between the RSE and self-reports and nurses and peers ratings of depression, psychophysiological indicators of anxiety, peer group reputation, and other relevant constructs		
Silbert & Tippett 1965	College students (N=44)	Guttman scaling	Yes		Pearson rs of .67 with Kelly Repertory Test (Kelly 1995); . of .83 with Health Self-Image Questionnaire (health 1965); . of .56 with interviewers' ratings of self-esteem	2-week test- retest coefficient of .85 (N=28)
Kaplan & Pokorny 1969	Community adults (N=500)	Calculated two factor scores by summing responses ranging from 1 to 4 across the questions	No Two uncorrected factors accounting for 45% of the total variance; Factors represent substantive dimensions of personality	Significant association ($p > .001$) between the RSE Factor 1 and psychophysiological indicators of anxiety, depressive affect, and utilization of psychotic and other medical resources; Factor 2 was not related to these variables		

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบวัดที่สร้างขึ้นโดย Rosenberg (ต่อ)

Study	Subjects	Scaling	Unidimensional?	Construct Validity	Convergent Validity	Reliability
Crandal 1973	· College students (N>300)	Guttman scaling	Yes		R of .60 with Coopersmith Self esteem Inventory (Coopersmith) 1967)	
Carmines & Zeller 1974, 1979			· No · Two factors that, however, were explained by response styles			
Rosenberg 1979	Students		· No · Two factors that, however, were found to measure the same personality dimension	The factors · patterns of correlates to numerous variable were almost identical		

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบวัดที่สร้างขึ้นโดย Rosenberg (ต่อ)

Study	Subjects	Scaling	Unidimensional?	Construct Validity	Convergent Validity	Reliability
MaCarthy & Hoge 1982	· Students from grades 7 to 12	Summing responses ranging from 1 to 4 across the questions	Yes			· Alpha of .74 · One year later alpha was .77 · Difference between scores obtained with the 7 month interval was not significant (N=103)
Goldsmith 1986	· N=340 · Adults (N=87) undergraduates		· No Two factor Systematic Variation, however, was found to be negligible	Not factorially invariant across populations		

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบวัดที่สร้างขึ้นโดย Rosenberg (ต่อ)

Study	Subjects	Scaling	Unidimensional?	Construct Validity	Convergent Validity	Reliability
Shahani, Dipboye & Phillips 1990	· Employee of a state agency · (N=1,726)	Summing Responses ranging from 1 to 6 across the questions	· No · Two correlated Factors, $r=.41$	Rs with work-related attitudes obtained for factor 1 were in the opposite direction and somewhat larger than those obtained for factor 2		For the total RSE scale alpha of .80
Hagborg 1993	· Students from grades 8 to 12 · (N=150)	Summing Responses ranging from 1 to 4 across the questions	· No · Two factors found to differ significantly ($p<.001$); However, the difference was small (mean=3.14 & 2.95) & did not impact substantially on the scale interpretation	The RSE and its factors had almost identical patterns of correlates with the · Physical Appearance scale (rs of .55, .58, & .43, respectively), the Scholastic Competence scale (rs of 48, .41, & .47, respectively), and other scales of the Harter self-Perception Profile of Adolescents (SPPA; Harter 1988)	· Rs of .76, .72, & .66 of the RSE and its factors, respectively, with the Global Self-Worth scale of SPPA; · The Global Self-Worth scale explained 56,50, & 41 percent of the variance in the RSE and its factors, respectively	

จากตารางสามารถสรุปได้ว่า แบบวัดของ Rosenberg ที่ได้นำไปใช้วัดกับกลุ่มตัวอย่างในหลายระดับตั้งแต่เด็กนักเรียนจนถึงคนวัยทำงาน มีค่าความเชื่อมั่น สูงกว่า 0.70 แบบวัดบางครั้ง เป็น Unidimensional และบางครั้งก็เป็น dimensional ส่วนตัวเลือกของระดับความคิดแบบวัดของโรเซนเบิร์กแบ่งเป็น 4 ระดับ สามารถปรับโดยใช้เป็น 6 ระดับได้ (Shahani et al. ;1990)

ในการสร้างครั้งนี้ได้ปรับระดับการตอบเป็น 6 ระดับ เพื่อให้สอดคล้องกับแบบวัดในตอนอื่น ๆ การคิดคำนวณผล ในตอนนี้อคิดโดยการนำผลเฉลี่ยจากผลรวมทุกข้อ (Kaplan and Pokormy 1969; McCarthy and Hose 1982; Shahani et al. 1990; Hayborg 1993) และนำมาเทียบระดับกับค่าแบ่งระดับของการมีคุณค่าในตนเองระดับสูง ปานกลาง และต่ำ

แบบวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นการถามเกี่ยวกับตนเอง และเพื่อไม่ให้ผู้ตอบเกิดการตอบเพื่อเข้าข้างตนเอง แบบวัดได้มีการตั้งชื่อใหม่ว่า “ความรู้สึกที่มักเกิดขึ้นกับตัวฉัน” ซึ่งแบบวัดครอบคลุมในเรื่องของ 1. มีความพอใจในตนเอง 2. มีการยอมรับตนเองว่าตนเองมีความสามารถ (sense of competence) 3. มีการรักตนเอง (self-love) แบบวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self-esteem) ชุดนี้ทั้งหมดประกอบด้วย คำถาม 17 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยข้อความประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่าจากจริงที่สุด ถึงไม่จริงเลย 6 หน่วย ควบคู่กันไป

ตัวอย่างเช่น

(0) ฉันรู้สึกว่าคุณฉันยังมีดีอยู่หลายอย่าง

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การให้คะแนนนั้น ถ้าผู้ตอบเลือกคำตอบ จริงที่สุด ในข้อคำถามที่เป็นประโยคเชิงบวกจะได้คะแนน 6 คะแนน และได้คะแนนลดลง เป็นลำดับจนกระทั่งตอบว่าไม่จริงเลยก็ได้ 1 คะแนน ส่วนข้อคำถามที่เป็นประโยคที่มีข้อความในเชิงลบ ถ้าผู้ตอบเลือกตอบว่าไม่จริงเลยจะได้ 6 คะแนน และได้คะแนนลดลงตามลำดับ จนกระทั่งตอบว่าจริงที่สุดก็ได้ 1 คะแนน นำคะแนนรวมมาแปรค่าเปรียบเทียบระดับคะแนนในระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ¹

ตอนที่ 3 เป็นข้อความเกี่ยวกับการประเมินค่าระดับความวิตกกังวล

แบบวัดตอนนี้ได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล โดยสร้างทั้งหมด 20 ข้อ ครอบคลุมในเรื่อง 1. ตื่นเต้นตกใจง่าย 2. มีความหวาดกลัว 3. มีอารมณ์ตึงเครียด 4. มีอารมณ์หวั่นไหวง่าย 5. ซึ้อาย และ 6. มีความขัดแย้งในตนเอง

¹ การแบ่งค่าเป็น 3 ระดับ คือ สูง ปานกลาง และต่ำ เนื่องจากในการรวบรวมเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ พบว่าส่วนใหญ่จะกล่าวถึงผล 3 ระดับเท่านั้น

คำถามที่สร้างขึ้นเป็นการประเมินตนเอง มีการตั้งชื่อในส่วนนี้ใหม่ว่า “ตัวฉันและฉันใน
สายตาของเพื่อน” แต่ละข้อประกอบด้วยข้อความประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วน
ประเมินค่าจากจริงที่สุด ถึงไม่จริงเลย 6 หน่วย ควบคู่กันไป

ตัวอย่างเช่น

(0) เพื่อนบอกว่าฉันเป็นคนวิตกกังวล

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

การให้คะแนนนั้น ถ้าผู้ตอบเลือกคำตอบ จริงที่สุด จะได้คะแนน 6 คะแนน และได้คะแนน
ลดลง เป็นลำดับจนกระทั่งตอบว่าไม่จริงเลยก็จะได้คะแนน 1² นำคะแนนรวมมาเปรียบเทียบระดับ
คะแนนมาแปรค่าในระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ

ตอนที่ 4 เป็นข้อความเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมโดยใช้การประมาณค่าจิตลักษณะใน
เรื่องของมุ่งอนาคต-ควบคุมตน

แบบวัดนี้สร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถคาดการณ์ไกลและวางแผนเพื่อรับผลดี หรือ
ป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งเป็นการแสดงลักษณะนิสัยของบุคคลว่าสามารถอดได้รอ
ได้ สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนและดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่ตนต้องการได้มากน้อย
เพียงไร แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตนี้ได้ใช้แบบวัด ที่คัดมาจากแบบวัดในงานวิจัยของดวงเดือน
พันธุมนาวิน, งามตา วนิทนานนท์ และคณะ (2536:47) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นที่ .64 และได้ใช้
ในงานวิจัยของลินดา สุวรรณดี (2541) มีค่าความเชื่อมั่นที่ .76 งานวิจัยของ รุจิเรศ พิษิตานนท์ มีค่า
ความเชื่อมั่นเท่ากับ .67 และงานวิจัยของสุภาสิณี นุ่มเนียน (2546) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84
และแบบวัดชุดนี้ได้มีการตั้งชื่อใหม่ว่า “ฉันในปัจจุบันและอนาคต”

แบบวัดมีจำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยข้อความประโยคบอกเล่า 1 ประโยค
และมาตราส่วนประเมินค่าจากจริงที่สุด ถึงไม่จริงเลย 6 หน่วย ควบคู่กันไป ส่วนข้อคำถามที่เป็น
ประโยคข้อความในเชิงลบ ถ้าผู้ตอบเลือกตอบว่าไม่จริงเลยจะได้ 6 คะแนน และได้คะแนนลดลง
ตามลำดับ จนกระทั่งตอบว่าจริงที่สุดก็ได้ 1 คะแนน

ตัวอย่างเช่น

(0) ฉันมักทำงานให้เสร็จก่อนไปดูโทรทัศน์

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

² ข้อคำถามในตอนนี้ ถึงแม้จะเป็นข้อคำถามในเชิงลบ การคำนวณค่าจะไม่กลับค่าคะแนน เนื่องจากต้องการวัด
ระดับความวิตกกังวลมาก-น้อย ตามความเป็นจริง

การให้คะแนนนั้น ถ้าผู้ตอบเลือกคำตอบ จริงที่สุด ในข้อคำถามที่เป็นประโยคเชิงบวกจะ
ได้คะแนน 6 คะแนน และได้คะแนนลดลง เป็นลำดับจนกระทั่งตอบว่าไม่จริงเลยก็จะได้คะแนน 1
ส่วนข้อคำถามที่เป็นประโยคที่มีข้อความในเชิงลบ ถ้าผู้ตอบเลือกตอบว่าไม่จริงเลยจะได้ 6
คะแนน และได้คะแนนลดลงตามลำดับ จนกระทั่งตอบว่าจริงที่สุดก็จะได้ 1 คะแนน นำคะแนน
รวมมาเปรียบเทียบเพื่อแปรค่ากับ ระดับคะแนนในระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ

ตอนที่ 5 เป็นข้อความเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมโดยใช้ประมาณค่าจิตลักษณะในเรื่อง
ของเชื้ออำนาจในตน

แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับความเชื่อว่ามีผลดีหรือผลเสียที่เกิดกับตน
นั้นเป็นเพราะการกระทำของตนเองเป็นส่วนใหญ่ตรงข้ามกับความเชื่อเรื่องโชคเคราะห์ ความ
บังเอิญ เป็นแบบวัดที่มีต้นฉบับมาจากดวงเดือน พันธุมนาวิน งามตา วณิชทานนท์และคณะ
(2536:47) จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นที่ .64 แต่ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบวัดจากงานวิจัย
ของสุภาสินี นุ่มเนียน (2546) ซึ่งคัดเลือกเหลือเพียง 10 ข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84

แบบวัดแต่ละข้อประกอบด้วยข้อความประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วน
ประเมินค่าจากจริงที่สุด ถึงไม่จริงเลย 6 หน่วย ควบคู่กันไป แบบวัดได้มีการตั้งชื่อในส่วนนี้ใหม่ว่า
“สิ่งที่มักเกิดขึ้นกับฉัน”

ตัวอย่างเช่น

(0) ฉันมักเชื่อว่าการกระทำทุกอย่างต้องอาศัยโชคร่วมด้วย

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
เนื่องจากแบบวัดในตอนนี้เป็นคำถามเชิงลบทั้งหมด ดังนั้นจึงมีการกลับค่าคะแนนในการ
ให้คือ จริงที่สุด ได้ 1 คะแนน และลดลงไปจน ถึง ไม่จริงเลย ได้ 1 คะแนน

ตอนที่ 6 เป็นข้อความเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์

แบบวัดตอนนี้นำประกอบด้วยประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ เป็น
แบบวัดที่สร้างขึ้นตามแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งประกอบไปด้วยพฤติกรรมก่อนการเปิดรับ ขณะ
เปิดรับและหลังการเปิดรับละครโทรทัศน์ จำนวนทั้งสิ้น 27 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยข้อความ
ประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่าจากจริงที่สุด ถึงไม่จริงเลย 6 หน่วย ควบคู่
กันไป ในแบบวัดได้มีการตั้งชื่อในส่วนนี้ใหม่ว่า “สิ่งที่ฉันชอบทำเมื่อดูละครโทรทัศน์”

ตัวอย่างเช่น

(0) ฉันอ่านเรื่องย่อละครโทรทัศน์ก่อนรับชม

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การให้คะแนนนั้น ถ้าผู้ตอบเลือกคำตอบ จริงที่สุด ในข้อคำถามที่เป็นประโยคเชิงบวกจะ
ได้ 6 คะแนน และได้คะแนนลดลง เป็นลำดับจนกระทั่งตอบว่าไม่จริงเลย จะได้คะแนน 1 ส่วนข้อ
คำถามที่เป็นประโยคที่มีข้อความในเชิงลบ ถ้าผู้ตอบเลือกตอบว่าไม่จริงเลยจะได้ 6 คะแนน และ
ได้คะแนนลดลงตามลำดับ จนกระทั่งตอบว่าจริงที่สุดก็จะได้ 1 คะแนน นำคะแนนรวมมาแปรค่า
เปรียบเทียบ กับระดับคะแนนในระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ

ตอนที่ 7 เป็นข้อความเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

แบบวัดตอนนี้ประกอบด้วยประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อละครโทรทัศน์
เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นตามองค์ประกอบของทัศนคติ ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบได้แก่ 1.
องค์ประกอบด้านความรู้สึกและความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อละครโทรทัศน์ 2. องค์ประกอบด้าน
ความรู้สึกพอใจและไม่พอใจ 3. องค์ประกอบด้านความพร้อมที่จะแสดงออกส่งเสริมหรือเพิกเฉย
ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีคำถามด้านบวกและลบรวมอยู่ด้วยกัน สร้างขึ้นทั้งหมด 23 ข้อ คำถามแต่
ละข้อประกอบด้วยข้อความประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่าจากจริงที่สุด
ถึงไม่จริงเลย 6 หน่วย ควบคู่กันไป ในแบบวัดได้มีการตั้งชื่อในส่วนนี้ใหม่ว่า “ความคิดเห็นและการ
กระทำของฉันเกี่ยวกับละครโทรทัศน์”

ตัวอย่างเช่น

(0) ฉันพอใจที่ได้เห็นพระเอกละครโทรทัศน์เป็นสุภาพบุรุษ

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การให้คะแนนนั้น ถ้าผู้ตอบเลือกคำตอบ จริงที่สุด ในข้อคำถามที่เป็นประโยคเชิงบวกจะ
ได้คะแนน 6 คะแนน และได้คะแนนลดลง เป็นลำดับจนกระทั่งตอบว่าไม่จริงเลยก็จะได้คะแนน 1
ส่วนข้อคำถามที่เป็นประโยคที่มีข้อความในเชิงลบ ถ้าผู้ตอบเลือกตอบว่าไม่จริงเลยจะได้คะแนน 6
คะแนน และได้คะแนนลดลงตามลำดับ จนกระทั่งตอบว่าจริงที่สุดก็จะได้ 1 คะแนน นำคะแนน
รวมมาเปรียบเทียบระดับคะแนนในระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ เพื่อแปรค่า

ตอนที่ 8 การรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ

แบบวัดนี้ได้มีการตั้งชื่อในส่วนนี้ใหม่ว่า “การตัดสินใจของฉัน” แบบวัดตอนนี้ประกอบด้วย
ข้อความที่เป็นสถานการณ์ที่ขัดแย้งทางจริยธรรม (moral dilemma) คือเป็นสถานการณ์ที่บุคคล
พบกับความขัดแย้งกันของค่านิยมทางจริยธรรมตั้งแต่ 2 ค่า ขึ้นไป เป็นลักษณะที่ถ้าเลือกกระทำ
อย่างหนึ่งก็ขัดกับค่านิยมอย่างหนึ่ง แต่ก็จำเป็นต้องเลือกที่จะต้องกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง และ
ต้องใช้ความคิดใช้เหตุผลเท่าที่คิดว่าเหมาะสมที่สุดในการตัดสินใจ (อ้างถึงในประวัติ สุขอนันต์
2545)

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้สร้างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งพบเห็นได้โดยทั่วไปในละครโทรทัศน์ ในแบบวัดชุดนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม 15 ข้อ แต่ละข้อจะมีโจทย์ซึ่งเป็นมีลักษณะเป็นสถานการณ์ขัดแย้งทางจริยธรรมในเรื่องของพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ เมื่อจบสถานการณ์ขัดแย้งจะเป็นทางเลือกของการเลือกรับรู้หรือตีความ (เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย) แล้วตามด้วยเหตุผลเป็นคำตอบให้เลือก 6 ตัวเลือก การคิดค่าคะแนนคิดด้วยการหาค่าความถี่และร้อยละ ซึ่งคำตอบของสถานการณ์ในแบบวัดชุดนี้ได้สร้างคำถามโดยการตอบไม่เห็นด้วยจะเป็นข้อที่ถูกได้คะแนน 1 คะแนน ส่วนเหตุผลนั้นไม่ข้อถูกหรือผิด แล้วแต่ผู้ตอบจะเลือกข้อใด ตัวอย่างเช่น

แก้วชอบนิทานอาจารย์ที่แต่งตัวไปให้เพื่อนฟัง ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของแก้วหรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ

○ นิทานได้อาจารย์ไม่ได้ยิน

○ ทำได้ไม่ผิดกฎหมาย

○ ได้ระบายความคับแค้นใจ

○ กระทำได้ถ้าไม่ทำให้ใครเดือดร้อน

○ เป็นการกระทำที่ทำกันโดยทั่วไป

○ ทุกคนมีเสรีภาพที่จะพูด

√○ ไม่เห็นด้วย เพราะ

○ อาจารย์อาจจะลงโทษได้

√○ การนิทานเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม

○ อาจทำให้คนรอบข้างมองเราไม่ดี

○ เป็นนักศึกษาต้องเชื่อฟังอาจารย์

○ อาจทำให้เพื่อนไม่ชอบมากขึ้น

○ ควรพูดให้สุภาพทั้งต่อหน้าและลับหลัง

เกณฑ์การให้คะแนนในการคิดคำนวณผลการวัด

ในกรณีที่นำแบบวัดไปใช้วัดกับเยาวชนทั่วไป การให้คะแนนในแบบวัดครั้งนี้ได้กำหนดเกณฑ์ดังนี้

1. แบบวัดที่สร้างเป็นมาตราประเมินค่า (Summated Rating Scale) ในตอนที่ 2 ถึงตอนที่ 7 นั้น มีทั้งสิ้น 6 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อให้คะแนน 6 ระดับดังนี้

	เชิงบวก	เชิงลบ
จริงที่สุด	6	1
จริง	5	2
ค่อนข้างจริง	4	3
ค่อนข้างไม่จริง	3	4
ไม่จริง	2	5
ไม่จริงเลย	1	6

เกณฑ์การแบ่งระดับค่าเฉลี่ยของคะแนนรวม แต่ละข้อ ในตอนที่ 2- 7 แบ่ง โดยอาศัยหลักในการคิด ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำที่สุด}}{\text{จำนวนกลุ่ม}}$$

$$\frac{6 - 1}{3} = 1.66$$

ดังนั้นช่วงคะแนน ของความต่างระดับชั้นคือ 1.66

ในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะในเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความวิตกกังวล นั้นได้กล่าวถึงระดับของการวัดไว้ในระดับ สูง ปานกลาง และต่ำ ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว ในการวิจัยครั้งนี้ได้สร้างและกำหนดให้แบบวัดมีระดับคะแนน 3 ระดับดังนี้คือ

คะแนนในเชิงบวกแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00 – 2.66 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับ ต่ำ

คะแนนระหว่าง 2.67 - 4.33 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 4.34 - 6.00 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับ สูง

คะแนนในเชิงลบแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00 – 2.66 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับ สูง

คะแนนระหว่าง 2.67 - 4.33 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 4.34 - 6.00 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับ ต่ำ

ตอนที่ 2 การหาคุณภาพและการพัฒนาแบบวัด

การหาคุณภาพของแบบวัดชุดนี้มีการตรวจสอบในเรื่อง

1. ความเที่ยงตรง (validity)

ความเที่ยงตรงเป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือนั้น ๆ สามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการวัดหรือต้องการศึกษาได้ถูกต้องและครบถ้วนเพียงใด ความเที่ยงตรงเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของเครื่องมือ เครื่องมือวิจัยจะต้องทำให้เกิดคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเป็นเบื้องต้นเสียก่อน แล้วจึงตรวจสอบคุณภาพด้านอื่น ๆ ต่อไป ในการวิจัยครั้งนี้ได้หาความเที่ยงตรง ดังนี้

1.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) เป็นความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาสาระของเครื่องมือที่สร้างขึ้นกับเนื้อหาสาระของสิ่งที่ต้องการศึกษา ถ้าเครื่องมือใดสร้างได้

สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของสิ่งที่ต้องการศึกษา ก็กล่าวได้ว่าเครื่องมือชิ้น ๆ มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และการจะสร้างเครื่องมือให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ก่อนสร้างจะต้องศึกษาหรือทำความเข้าใจให้แน่ชัดว่าตัวแปรเหล่านั้นตามทฤษฎีระบุโครงสร้างของพฤติกรรมไว้อย่างไร หลังจากระบุตัวแปรได้แล้วต้องนิยามให้ชัดเจน³ แล้วจึงสร้างข้อคำถามของเครื่องมือชิ้น ๆ ให้ครอบคลุมคุณลักษณะย่อย ๆ หรือพฤติกรรมย่อย ๆ ตามที่ระบุไว้ในทฤษฎี และอาจต้องตรวจสอบโดยอาศัยดุลพินิจของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องเป็นผู้ตรวจสอบ

1.2 ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (construct validity) เป็นความสอดคล้องระหว่างลักษณะพฤติกรรมของข้อความกับพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมายของสิ่งที่ต้องการจะวัด และพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมายของสิ่งที่ต้องการจะวัดนี้ก็คือ พฤติกรรมที่เป็นโครงสร้างของเรื่องนั้น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในทฤษฎีเรื่องนั้น ๆ

2. ค่าความเชื่อมั่น (reliability)

ความเชื่อมั่นเป็นคุณสมบัติของเครื่องมือ ที่ให้ผลการวัดที่สม่ำเสมอ แน่นอน คงที่ (stability or consistency) ถ้าเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผลการวัดที่แน่นอนคงที่มาก ไม่ว่าจะนำไปวัดกี่ครั้งก็ตามเครื่องมือชิ้นนั้นก็มีความเชื่อมั่นสูง ในทางตรงข้าม ถ้าเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผลการวัดที่มีความคงที่น้อย เครื่องมือชิ้นนั้นก็มีความเชื่อมั่นต่ำ

3. ค่าอำนาจจำแนก (discrimination)

เป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่สามารถจำแนกบุคคลออกเป็น 2 กลุ่มที่มีคุณลักษณะต่างกันในเรื่องที่ต้องการศึกษา เช่นแบ่งผู้ที่มีความคิดเห็นหรือทัศนคติต่างกันได้

คุณภาพด้านอำนาจจำแนกมีความสัมพันธ์อย่างมากกับคุณภาพด้านความเที่ยงตรง โดยเฉพาะที่เป็นความเที่ยงตรงตามสภาพ ถ้าเครื่องมือมีค่าอำนาจจำแนกแล้ว จะมีความเที่ยงตรงตามสภาพด้วย

วิธีการหาคุณภาพและการพัฒนาแบบวัด

1. ความเที่ยงตรง (Validity)

1.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) มีกระบวนการในการดำเนินการดังนี้

1.1.1 ตรวจสอบแบบแปลนในการสร้างเครื่องมือวัดซึ่งต้องมีการกำหนดหัวข้อตามนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร ให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการศึกษา ตามโครงสร้างของแบบวัดในตารางที่ 4.1

³ รายละเอียดการระบุตัวแปรดูในบทที่ 3

1.1.2. นำแบบวัดทั้งฉบับที่สร้างตามโครงสร้าง ไปขอความอนุเคราะห์อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เพื่อพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมด้านภาษา⁴

1.1.3. นำแบบวัดทั้งฉบับที่ปรับแก้ภาษาแล้วในข้อ 4 ไปขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยานิเทศศาสตร์และสถิติและวัดผล เพื่อตรวจสอบเนื้อหาในส่วนที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านชำนาญ แต่เนื่องจากแบบวัดชุดนี้เป็นการวัดในลักษณะที่เป็นสหสาขาวิชา ดังนั้นในการพิจารณาจึงแบ่งแบบวัดออกเป็นตอนและส่งให้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาพิจารณา ดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	สาขาวิชา
ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชาวุธ	จิตวิทยา
ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์	จิตวิทยา
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา	จิตวิทยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มนัส จินตนะดิลกกุล	จิตวิทยา
รองศาสตราจารย์ ดร. อรวรรณ ปิรันธโสภาท	นิเทศศาสตร์
รองศาสตราจารย์ อรทัย ศรีสันติสุข	นิเทศศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดวงพร คำบุญวัฒน์	นิเทศศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุธนู ศรีใส	วัดและประเมินผล
ดร.วรรณิ์ แกมเกตุ	วัดและประเมินผล
ดร.เสกสรร ทองคำบรวง	วัดและประเมินผล

โดยผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาก็จะตรวจสอบในตอนที่ 1 2 3 4 5 และตอนที่ 8 ผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศศาสตร์ ตรวจสอบตอนที่ 1 6 และ 7 ส่วนผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผลพิจารณาภาพรวมและความเป็นไปได้ในการใช้คำถาม

1.1.4 นำแบบวัดมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับสิ่งที่เป็นเป้าหมายในการวัด

⁴ อาจารย์ชื่อนกมล ธัญไพบุลย์ อาจารย์ประจำสาขาวารสารศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาทิส รุกขรังษฤษฎ์ และ ดร. ประพาส นวลเนตร อาจารย์ประจำสาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

หาความสอดคล้องของข้อคำถามกับสิ่งที่เป็นเป้าหมายในการวัด ครอบคลุมของเนื้อหา ตามนิยามปฏิบัติการของตัวแปรโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC: Index of Item-Objective Congruence) โดยให้ผู้สอนทางด้านนิเทศศาสตร์ ดังแสดงในตารางที่ 4.4 เป็นผู้พิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนน

ตารางที่ 4.4 แสดงรายชื่ออาจารย์ด้านนิเทศศาสตร์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	สาขาวิชา
รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท	วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา ปิกกิน	วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว	วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
อาจารย์จันทร์ฉาย วิชญ์วโรทัย	การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ทรงพร ศรีช่วย	วารสารศาสตร์

ระดับคะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ คงไว้ ไม่แน่ใจ และตัดออก นำค่าคะแนนที่ได้มา รวมและหาค่าเฉลี่ยโดยคัดเลือกข้อที่ได้ระดับคะแนนตั้งแต่ 75 เปอร์เซนต์ขึ้นไป ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการหาคุณภาพความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรมกรเลือก รับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)

ข้อคำถาม	IOC	เกณฑ์
ตอนที่1 ลักษณะทางชีวสังคม		
1. เพศ	1.00	คงไว้
2. ศาสนา	1.00	คงไว้
3. การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา	1.00	คงไว้
4. ผลการศึกษา (ระดับสติปัญญา)	1.00	คงไว้
5. ลักษณะโรงเรียนที่ศึกษา	1.00	คงไว้
6. ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน	0.25	ตัดออก

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการหาคุณภาพความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรมการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) (ต่อ)

ข้อคำถาม	IOC	เกณฑ์
7. ลักษณะเพื่อนในกลุ่ม	1.00	คงไว้
8. ระดับการศึกษาของบิดา	1.00	คงไว้
9. สถานศึกษาที่บิดาจบการศึกษา	1.00	คงไว้
10. ระดับการศึกษาของมารดา	1.00	คงไว้
11. สถานศึกษาของที่มารดาจบการศึกษา	1.00	คงไว้
12. รายได้ของบิดามารดารวมกันในเดือน	1.00	คงไว้
13. จำนวนพี่น้อง	1.00	คงไว้
14. ลักษณะการอยู่อาศัย	1.00	คงไว้
15. ผู้ที่ให้คำปรึกษาปัญหา	1.00	คงไว้
16. ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู	1.00	คงไว้
17. ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว	1.00	คงไว้
18. จำนวนเครื่องรับโทรทัศน์	1.00	คงไว้
19. การมีห้องนอนเป็นของตนเอง	1.00	คงไว้
20. การมีโทรทัศน์ในห้องนอน	1.00	คงไว้
21. ลักษณะของชุมชน	1.00	คงไว้
ตอนที่ 2 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง		
22. ฉันรู้สึกว่าตัวฉันยังมีสิ่งที่ดีอยู่หลายอย่าง	1.00	คงไว้
23. ฉันมีความสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ	1.00	คงไว้
24. ในความรู้สึกเล็ก ๆ แล้วฉันอยากมีความสามารถมากกว่านี้	0.75	คงไว้
25. ฉันรู้สึกว่าฉันมีคุณค่าเท่าเทียมกับคนอื่น	0.75	คงไว้
26. ฉันรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลงตนเองในหลาย ๆ สิ่ง	1.00	คงไว้
27. ฉันรักตนเองและนึกถึงผลที่จะเกิดกับตนเองก่อนที่จะกระทำการใด ๆ	1.00	คงไว้
28. ฉันเป็นคนที่ไม่ใคร ๆ ก็ชอบอยู่ใกล้ชิดด้วย	0.25	ตัดออก
29. โดยปกติ คนอื่นมักมีความคิดคล้ายตามฉัน	0.25	ตัดออก
30. เมื่อมีปัญหา สมาชิกในครอบครัวมักปรึกษากับฉัน	0.25	ตัดออก
31. ฉันรู้สึกอิจฉาคนที่เรียนเก่งกว่า	0.25	ตัดออก

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการหาคุณภาพความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรมกรเลื้อกรรับรู้หรือดีความละครโทรทศน์ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) (ต่อ)

ข้อคำถาม	IOC	เกณฑ์
32. ฉันมีความรู้สึกที่ดีต่อตัวเอง	0.25	ตัดออก
33. ฉันอยากเป็นคนที่ยิ่งกว่านี้	0.00	ตัดออก
34. ฉันอยากเป็นคนที่น่าตาดีกว่านี้	1.00	คงไว้
35. เมื่อเทียบกับเพื่อนในห้อง ฉันเป็นคนเรียนดี	0.25	ตัดออก
36. โดยภาพรวมฉันพอใจในตนเอง	0.75	คงไว้
37. ฉันภูมิใจในตนเอง	1.00	คงไว้
38. ถ้าเป็นไปได้ฉันจะเลือกเกิดเป็นตัวฉันอีก	0.75	คงไว้
ตอนที่ 3 ความวิตกกังวล		
39. เพื่อน ๆ บอกว่าฉันเป็นคนใจร้อน	1.00	คงไว้
40. เพื่อนคิดว่าฉันเป็นคนทำงานไม่รอบคอบ	1.00	คงไว้
41. เพื่อนบอกว่าฉันขาดความอดทนและขี้บ่น	1.00	คงไว้
42. ฉันรู้สึกกังวลใจกลัวว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จ	1.00	คงไว้
43. ฉันมีอาการซึมเศร้าเมื่อต้องจากพ่อ-แม่ไปอยู่ที่อื่นนาน ๆ เช่น ไปเข้าค่ายหรือไปพักบ้านญาติ	1.00	คงไว้
44. ฉันรู้สึกผิดเมื่อทำคะแนนสอบได้ไม่ดี	1.00	คงไว้
45. เมื่อทำสิ่งที่สำคัญ ฉันทำอย่างเอาจริงเอาจัง เช่น ในช่วงเวลาสอบ ฉันอ่านหนังสืออย่างเอาจริงเอาจังหรือ แข่งขันกีฬาฉันจะซ้อมอย่างเอาจริงเอาจัง	1.00	คงไว้
46. ฉันมักหงุดหงิดโดยหาสาเหตุไม่เจอ	1.00	คงไว้
47. ฉันมักรู้สึกรำคาญสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว	1.00	คงไว้
48. ฉันมักอารมณ์เสีง่ายเมื่อได้รับสิ่งที่ไม่ถูกใจ	1.00	คงไว้
49. เพื่อนบอกว่าฉันเป็นคนเปลี่ยนแปลงความสนใจเร็ว	1.00	คงไว้
50. เมื่อฉันเห็นเพื่อนในกลุ่มทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ฉันมักจะทำตาม	1.00	คงไว้
51. เมื่ออาจารย์เรียกให้พูดหน้าชั้น ฉันจะไม่กล้าแสดงออก	1.00	คงไว้
52. ฉันรู้สึกเขินเมื่อต้องเดินผ่านคนกลุ่มใหญ่	1.00	คงไว้
53. ฉันอายเมื่อมีคนมาชมว่าแต่งตัวสวย/หล่อ	1.00	คงไว้
54. เมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ ฉันจะคิดฟุ้งซ่านจนนอนไม่หลับ	1.00	คงไว้

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการหาคุณภาพความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรมกาเลือก
รับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) (ต่อ)

ข้อคำถาม	IOC	เกณฑ์
55. ฉันเคยนั่งคิดเรื่องบางเรื่อง ต่อเนื่องจนหาที่จบไม่ได้	1.00	คงไว้
56. ฉันควบคุมอารมณ์ไม่ได้เมื่อทะเลาะกับเพื่อน	1.00	คงไว้
57. เพื่อนบอกว่า ฉันเป็นคนวิตกกังวล	1.00	คงไว้
58. ฉันคิดว่า ฉันเป็นคนวิตกกังวล	1.00	คงไว้
ตอนที่ 4 มุ่งอนาคตควบคุมตน		
59. ฉันรีบทำการบ้านให้เสร็จก่อนไปเที่ยวเล่นเสมอ	1.00	คงไว้
60. เมื่อฉันขี้เกียจ ฉันจะไม่แปร่งฟันในตอนเช้า	1.00	คงไว้
61. ฉันมักจะลืมทำการบ้านเสมอ	1.00	คงไว้
62. ฉันชอบขีดเขียนลงในหนังสือเรียนจนสกปรก	1.00	คงไว้
63. ฉันอยากเรียนหนังสือมาก ๆ เพื่อโตขึ้นจะได้ทำงานดี ๆ	1.00	คงไว้
64. เมื่อมีคนขี้ใจฉันๆมักจะฉวยสิ่งของใกล้มือ ขว้างปาหรือทำลายเสมอ	1.00	คงไว้
65. ฉันไม่ชอบสอบตกจึงขยันอ่านหนังสือเรียน	1.00	คงไว้
66. แม้ร่างกายจะสกปรก ฉันก็จะไม่อาบน้ำ ถ้ารู้สึกไม่อยากอาบ	1.00	คงไว้
67. ฉันจะไม่ใช้เงินจนหมดเพราะเกรงว่าพรุ่งนี้จะไม่เงินใช้	1.00	คงไว้
68. เมื่อมีคนนำขนมมาให้ที่บ้านฉันมักหยิบชิมก่อนเสมอ	1.00	คงไว้
ตอนที่ 5 เชื่ออำนาจในตน		
69. ฉันมักถูกกล่าวหาว่าทำผิดทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ทำ	1.00	คงไว้
70. ฉันพูดให้ผู้ปกครองคล้อยตามฉันได้ยาก	1.00	คงไว้
71. เมื่อฉันทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งผิด ฉันรู้สึกว่าตนเองไม่สามารถที่จะแก้ไขสิ่งนั้นให้กลับมาถูกต้องได้	1.00	คงไว้
72. ฉันเชื่อว่าทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา คือพยายามไม่คิดถึงปัญหานั้น	1.00	คงไว้
73. ฉันคิดว่าเมื่อมีคนไม่ชอบเรา เราไม่มีทางจะแก้ไขอะไรได้	1.00	คงไว้
74. ฉันเชื่อว่าปัญหาต่าง ๆ จะคลี่คลายได้เอง โดยที่ฉันไม่จำเป็นต้องไปยุ่งเกี่ยวกับมัน	1.00	คงไว้
75. ฉันรู้สึกว่าไม่คุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรร้อย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่าง ๆ ไม่เคยให้ผลตามที่ได้พยายามเลย	1.00	คงไว้

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการหาคุณภาพความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรมกาเลือก
รับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) (ต่อ)

76. ฉันเชื่อว่าคนที่เก่งทางการเล่นกีฬา นั้น ส่วนใหญ่เป็นเพราะเกิดมาเก่งเอง	1.00	คงไว้
77. ฉันรู้สึกว่ามีคนใจร้ายกับฉันโดยไม่มีเหตุผลเลย	1.00	คงไว้
78. ฉันไม่สามารถห้ามเพื่อนในห้องที่คิดจะทำร้ายฉันได้	1.00	คงไว้
ตอนที่ 6 พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์		
79. ฉันติดตามดูละครโทรทัศน์ทุกวัน	1.00	คงไว้
80. ฉันติดตามดูละครโทรทัศน์จนจบเรื่อง	1.00	คงไว้
81. ฉันชมละครโทรทัศน์กับบิดามารดา	1.00	คงไว้
82. ขณะที่ชมละครโทรทัศน์กับบิดามารดา/ผู้ปกครอง ฉันเป็นผู้เลือกเรื่องที่ชม	0.25	ตัดออก
83. ฉันติดตามอ่านละครโทรทัศน์จากหนังสือพิมพ์	1.00	คงไว้
84. ฉันติดตามอ่านละครโทรทัศน์จากนิตยสารเฉพาะกิจ	1.00	คงไว้
85. ฉันเตรียมตัวหรือรีบกลับบ้านเพื่อชมละครที่ชอบ	1.00	คงไว้
86. ฉันอาจขอยกเลิกนัดหมายเพื่อรอชมละครโทรทัศน์ที่ชอบ	1.00	คงไว้
87. ฉันมักติดตามละครโทรทัศน์ที่น่าเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความรักและการชิงรักหักสวาท	1.00	คงไว้
88. ฉันมักติดตามละครที่น่าเสนอเกี่ยวกับการต่อสู้ในการดำเนินชีวิต	1.00	คงไว้
89. ฉันมักติดตามละครโทรทัศน์ประเภทเน้นความ ตลก ผจญภัย และการก่ออาชญากรรม	1.00	คงไว้
90. ฉันมักติดตามละครโทรทัศน์ประเภทเน้นความ ตลก สนุกสนาน ไร้สาระ	1.00	คงไว้
91. ฉันมักติดตามละครโทรทัศน์ประเภทบู๊ ล้างผลาญ	1.00	คงไว้
92. ฉันมักพูดคุยเนื้อหาละครโทรทัศน์กับสมาชิกอื่นในครอบครัว	0.25	ตัดออก
93. ฉันมักคุยกับนักแสดงละครโทรทัศน์ (ดารา) ผ่านทางจดหมาย หรือเว็บไซต์	1.00	คงไว้
94. ฉันมักติดตามอ่านเรื่องราวทางหนังสือพิมพ์หรือหนังสือดาราอื่น ๆ ที่เขียนเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ที่ตนเองกำลังติดตาม	1.00	คงไว้
95. ฉันเป็นแฟนคลับดาราคนโปรด	1.00	คงไว้
96. ในขณะที่ดูละครโทรทัศน์ ฉันหยุดทำกิจกรรมอื่น ๆ	1.00	คงไว้
97. ฉันนำเรื่องละครโทรทัศน์ไปพูดคุยกับเพื่อนที่โรงเรียน	1.00	คงไว้

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการหาคุณภาพความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรมทางเลือก
รับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) (ต่อ)

ข้อคำถาม	IOC	เกณฑ์
98. ฉันเลียนแบบคำพูดบางคำจากละครโทรทัศน์มาใช้ในชีวิตประจำวัน	1.00	คงไว้
99. ฉันเลียนแบบคำพูดที่คิดว่าแปลกหรือทันสมัยจากละครโทรทัศน์	0.50	ตัดออก
100. ฉันได้แนวคิดในเรื่องการแต่งตัวจากละครโทรทัศน์	0.25	ตัดออก
101. ฉันรู้วิธีการต่าง ๆ เช่น รู้วิธีป้องกันตัวเอง รู้วิธียิงปืน หรือปล้นธนาคาร จากละครโทรทัศน์	1.00	คงไว้
102. ฉันไม่ชอบการกระทำหรือคำพูดก้าวร้าว ที่พบในละครโทรทัศน์	0.50	ตัดออก
103. ฉันจะพูดให้เพื่อนหรือคนอื่น ๆ เข้าใจเกี่ยวกับความดีและคุณธรรมที่พบจากละครโทรทัศน์	1.00	คงไว้
104. ฉันชอบตั้งกระทู้หรือเขียนโปสเตอร์ ต่อว่าดาราที่ทำตัวไม่เหมาะสม	1.00	คงไว้
105. ฉันไม่ชอบการแต่งกายหรือการกระทำที่โป๊ ยั่วชวน ที่พบในละครโทรทัศน์	0.50	ตัดออก
ตอนที่ 7 ทศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์		
106. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้	1.00	คงไว้
107. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ช่วยให้ผู้ชมรู้สึกผ่อนคลาย	1.00	คงไว้
108. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ช่วยให้ผู้ชมสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวได้	1.00	คงไว้
109. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ทำให้ผู้ชมเป็นคนทันสมัย	1.00	คงไว้
110. ฉันคิดว่าวัยรุ่นที่แต่งกายล่อแหลมนั้น เกิดจากการเลียนแบบจากละครโทรทัศน์	1.00	คงไว้
111. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ สามารถส่งผลเสียต่อการเรียน	1.00	คงไว้
112. ฉันคิดว่าวัยรุ่นที่นิยมแสดงความรักกันในที่สาธารณะนั้น เลียนแบบพฤติกรรมจากละครโทรทัศน์	1.00	คงไว้
113. ฉันคิดว่าเหตุข่มขืนหรือการยกพวกตีกัน เป็นผลมาจากการเลียนแบบจากละครโทรทัศน์	1.00	คงไว้
114. ฉันได้รับความรู้หลายแขนงจากการชมละครโทรทัศน์	1.00	คงไว้
115. ฉันพอใจที่ได้แต่งกายตามอย่างตัวแสดงในละครโทรทัศน์	1.00	คงไว้

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการหาคุณภาพความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรมกาเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) (ต่อ)

ข้อคำถาม	IOC	เกณฑ์
116. ฉันพอใจที่ได้เห็นตัวอย่างในเรื่องการรักษาวลสงวนตัวของนางเอกละครโทรทัศน์	1.00	คงไว้
117. ฉันรู้สึกดีที่เห็นพระเอกในละครโทรทัศน์เป็นสุภาพบุรุษ ไม่นิยมการใช้ความรุนแรง	1.00	คงไว้
118. พระเอกเจ้าชู้หรือนางเอกที่แต่งตัวโป๊ยั่วยวนในละครโทรทัศน์ ฉันรู้สึกว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องแต่ถ้าตัวโกงทำ ฉันจะรู้สึกว่าเป็นการกระทำที่ไม่ดี	1.00	คงไว้
119. ฉันรู้สึกเบื่อเมื่อดูละครโทรทัศน์ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมศาสนา	1.00	คงไว้
120. ฉันรู้สึกไม่ชอบเมื่อคนดีในละครโทรทัศน์ต้องยอมให้ตัวโกงข่มเหงรังแก	1.00	คงไว้
121. ฉันมักชักชวนให้เพื่อนดูละครโทรทัศน์เรื่องที่น่าแสดงแต่งตัวโป๊ยั่วยวน	1.00	คงไว้
122. ฉันจะเปลี่ยนช่องเมื่อมีฉากที่มีการทำทารุณโหดร้าย	1.00	คงไว้
123. ฉันจะเลือกดูเฉพาะเรื่องที่มีนักแสดงที่ได้รับการรับว่าเซ็กซี่	1.00	คงไว้
124. ฉันจะสอนน้องหรือเตือนเพื่อน ในเรื่องที่ละครโทรทัศน์นำเสนอในทางไม่ดี	0.25	ตัดออก
125. ฉันชอบแต่งตัวตามอย่างดาราในละครโทรทัศน์	0.50	ตัดออก
126. ฉันได้คำพูดแบบประชดประชันที่ไม่เข้าใครจากตัวละครโทรทัศน์มาใช้เสมอ	0.25	ตัดออก
127. ฉันรู้สึกพอใจเมื่อได้ดูละครเกี่ยวกับการต่อสู้แก้แค้นจงล้างจงผลาญ	0.00	ตัดออก
128. ฉันคิดว่าเนื้อหาละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่ ทำให้ผู้ชมนิยมเงินทองมากกว่าความสามารถ	1.00	คงไว้
ตอนที่ 8 การเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ จำนวน 15 ข้อ ⁵	1.00	คงไว้

จากตารางที่ 4.5 พบว่าข้อคำถาม ตอนที่ 1-7 มีทั้งสิ้น 128 ข้อ และข้อที่มีค่า IOC ที่ไม่ถึง 75% มีดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทางชีวสังคม มีข้อคำถามทั้งสิ้น ข้อ 21 ข้อ มีข้อที่ต่ำกว่า 75% 1 ข้อ คือ ข้อ 6

⁵ ตอนที่ 8 ไม่ได้นำมาแสดงในตารางที่ 4.5 เนื่องจากข้อคำถามเป็นลักษณะของสถานการณ์ ผู้ประเมินแต่ละท่านไม่ได้ประเมินเหมือนข้อคำถามในตอนอื่น ๆ แต่ผู้ประเมินปรับแก้ไขข้อคำถามให้มีลักษณะที่เป็นลักษณะความขัดแย้งมากขึ้น

ตอนที่ 2 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (ความรู้สึกที่มักเกิดขึ้นกับตัวฉัน) มีข้อคำถามทั้งสิ้น 17 ข้อ มีข้อที่ต่ำกว่า 75% จำนวน 7 ข้อ คือข้อ 28, 29, 30,31,32,33 และข้อ 35

ตอนที่ 3 ความวิตกกังวล (ตัวฉันและฉันในสายตาของเพื่อน) มีข้อคำถามทั้งสิ้น 20 ข้อ ทุกข้อผ่านเกณฑ์ 75%

ตอนที่ 4 มุ่งอนาคต-ควบคุมตน (ฉันในปัจจุบันและอนาคต) มีข้อคำถามทั้งสิ้น 10 ข้อ ทุกข้อผ่านเกณฑ์ 75%

ตอนที่ 5 เชื่ออำนาจในตน (สิ่งที่มักเกิดขึ้นกับฉัน) มีข้อคำถามทั้งสิ้น 10 ข้อ ทุกข้อผ่านเกณฑ์ 75%

ตอนที่ 6 พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ (สิ่งที่ฉันชอบทำเมื่อดูละครโทรทัศน์) มีข้อคำถามทั้งสิ้น 27 ข้อ มีข้อที่ต่ำกว่า 75% จำนวน 6 ข้อ คือข้อ 82, 92, 99, 100, 102 และข้อ 105

ตอนที่ 7 ทศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ (ความคิดเห็นของฉันและการกระทำของฉันเกี่ยวกับละครโทรทัศน์) มีข้อคำถามทั้งสิ้น 23 ข้อ มีข้อที่ต่ำกว่า 75% จำนวน 4 ข้อ คือข้อ 124,125,126 และข้อ 127

ตอนที่ 8 ข้อคำถามมีทั้งสิ้น 15 ข้อ แบ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ เมื่อปรับปรุงตามคำแนะนำแล้ว ทำให้แบบวัดชุดนี้จึงมีแบบแบบวัดทั้งสิ้น 125⁶ ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 75%

ประเด็นหลัก	จำนวนข้อ	แบบวัดที่สร้างขึ้น
1.ลักษณะทางชีวสังคม	20	เพศ (1) ผลการศึกษา (ระดับสติปัญญา) (4) ระดับการศึกษาของพ่อ-แม่ (7, 8, 9,10,) ศาสนา (2) ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา (3) จำนวนพี่น้อง (12) บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย (13) ลักษณะการเลี้ยงดู (15) ผู้ที่คอยให้คำปรึกษา (14) ความสัมพันธ์ในครอบครัว (16)

⁶ ดังแสดงในภาคผนวกที่ 1 (ก)

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 75% (ต่อ)

ประเด็นหลัก	จำนวนข้อ	แบบวัดที่สร้างขึ้น
		ลักษณะกลุ่มเพื่อน (6) ลักษณะของการมีโทรศัพท์ (17, 19) การมีห้องนอนส่วนตัว (18) ลักษณะชุมชน (20)
2. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	10	1. ความพอใจในตนเอง 2. การยอมรับตนเองว่ามีความสามารถ 3. การรักตนเอง ด้านบวก (ข้อ 21,22,24,26,28,29,30) ด้านลบ (ข้อ 23,25,27)
3. ความวิตกกังวล		1. ตื่นเต้นตกใจง่าย ใจร้อน (31) ขาดความรอบคอบ (32) ขาดความอดทนต่อสิ่งเร้า (33,34) 2. มีความหวาดกลัว กังวลใจ (35) ใจคอเศร้าหมองมีความทุกข์ (36) รู้สึกว่าตนเองผิดอยู่เสมอ (37) 3. มีอารมณ์ตึงเครียด เคร่งเครียดเอาจริงเอาจัง (38) หงุดหงิดอยู่เสมอ (39) 4. มีอารมณ์หวั่นไหวง่าย อารมณ์ไม่มั่นคงเสียง่าย (40) เปลี่ยนแปลงความสนใจง่าย (41) ไม่เป็นตัวของตัวเอง (42) 5. ซ้ำง่าย ประหม่า (44) ไม่กล้าแสดงออก (43) ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง (44,45)

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 75% (ต่อ)

ประเด็นหลัก	จำนวนข้อ	แบบวัดที่สร้างขึ้น
		6. มีความขัดแย้งในตนเอง มีความคิดฟุ้งซ่าน (46) ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ (47) - ประเมินตนเอง (48-50) ทุกข้อเป็นคำถามเชิงลบ
4. มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	10	ความสามารถในการคาดการณ์ไกลไปในอนาคต โดยคิดได้ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น ทั้งผลดีและผลเสีย และเป็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น ด้านบวก (ข้อ 51,55,57,59) ด้านลบ (ข้อ 52,53,54,56,58,60)
5. เชื่ออำนาจในตน		ความเชื่อและการคาดหวังของบุคคลว่า ผลดี และผลเสียที่เกิดกับตนนั้น มีตนเองเป็นสาเหตุมากกว่าที่จะเป็นเพราะคนอื่น โชคเคราะห์ ความบังเอิญ ด้านบวก (-) ด้านลบ (ข้อ 61,62,63,64,65,66,67,68,69,70)
6. พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์	25	พฤติกรรมก่อนเปิดรับ การเสาะแสวงหาข้อมูล - อ่านเรื่องย่อในหนังสือพิมพ์ (74,75) รีบกลับบ้านเพื่อชมละคร (76) เลิกนัดหมายเพื่อมาชมละคร (77) พฤติกรรมขณะเปิดรับ - ลักษณะของละครที่เปิดรับ (78,79,80,81,82,) - ความถี่ในการเปิดรับละคร (71) - ความต่อเนื่องในการติดตาม (72) - ความตั้งใจในขณะที่เปิดรับ (86) - อ่านหนังสือเกี่ยวกับการถ่ายทำละครที่เปิดรับ (84) - จำนวนผู้เข้าร่วมเปิดรับ (73) - ติดต่อกับดารา (83) พฤติกรรมหลังการเปิดรับ

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 75% (ต่อ)

ประเด็นหลัก	จำนวนข้อ	แบบวัดที่สร้างขึ้น
		<ul style="list-style-type: none"> - การนำผลการเปิดรับไปใช้ (88,89,90) - การพูดคุยเกี่ยวกับละครหลังการเปิดรับ (87) - ติดตามผลงานของดารา (85) - ต่อว่าการแต่งตัวไม่เหมาะสม (91) <p>ด้านลบ (ข้อ 89)</p>
7.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	19	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักถึงผลดี-ผลเสีย ที่มีต่อละครโทรทัศน์ - ความรู้สึกพอใจ-ไม่พอใจ ที่มีต่อละครโทรทัศน์ - ความพร้อมที่จะแสดงออกส่งเสริมหรือเพิกเฉยที่มีต่อละครโทรทัศน์ <p>ด้านบวก (ข้อ 92,93,94,95,100,102,103, 104,105,107, 108)</p> <p>ด้านลบ (ข้อ 96,97,98,99,101,106,109,110,)</p>
8.การเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ 8.1 พฤติกรรมก้าวร้าว	10	<p>ทางวาจา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตะโกนด้วยความโกรธ (111) - ตะคอกด้วยถ้อยคำที่รุนแรงและหยาบ (112) - ด่าทอ ใช้คำหยาบด้วยอารมณ์โกรธ (113) - ชูที่จะทำรุนแรงกับตนเองและผู้อื่น (114, 115) <p>เชิงบวก (-)</p> <p>เชิงลบ (ข้อ 111,112,113,114,115)</p> <p>ทางด้านกรกระทำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลัก (116) - ชกต่อย (119) - ขว้างสิ่งของใส่ผู้อื่น (117) - เตะตี (118) - ใช้อาวุธ (120) <p>เชิงบวก (-)</p> <p>เชิงลบ (ข้อ 116,117,118, 119,120)</p>

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 75% (ต่อ)

ประเด็นหลัก	จำนวนข้อ	แบบวัดที่สร้างขึ้น
8.2 พฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ	5	การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน (212, 213) การมีคู่นอนมากกว่าหนึ่ง (122) นิยมน้ำตาและการแต่งกายโป๊ยั่วยวน (124, 125)
รวม	125	ข้อคำถาม

ตอนที่ 8 การรับรู้หรือการตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ (การตัดสินใจของฉันท)

มีข้อคำถามที่เป็นสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ จำนวน 15 ข้อ การตรวจสอบข้อคำถามในตอนนี้ เกี่ยวกับสถานการณ์ความขัดแย้งและการกำหนดเหตุผลเป็นการเรียงลำดับตามแนวคิดของ Kholberg ซึ่งพบว่าผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับลำดับแตกต่างกัน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงไม่นำลำดับมาคิดคะแนน แต่จะอธิบายในลักษณะของการเลือกในแต่ละตัว

การทดลองใช้ (pre-test) แบบวัด

นำผลจากตารางที่ 4.4 มาสร้างเป็นแบบวัดและนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มย่อย โดยได้ผลดังนี้

1. ทดลองกับตัวอย่าง 1 คน ผลการทดลองพบว่าคำสั่งไม่ชัดเจน รวมทั้งรูปแบบของคำถามและตัวเลือกในตอนที่ 8 ยังสับสน จากผลการทดลองได้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบของแบบวัด ด้านคำสั่ง ภาษา และการเรียงลำดับข้อ

2. ทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 5⁷ คน พบว่านักเรียนทุกคนเข้าใจคำสั่งแต่ในแบบวัดตอนที่ 8 ซึ่งเป็นตอนที่ถามเกี่ยวกับสถานการณ์และการตีความนั้น นักเรียนทั้ง 5 คน มีผลการตอบในเชิงบวกทั้งหมด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ตอบในลักษณะที่ปกป้องตนเอง (รวมทั้งนักเรียนที่มีประวัติชกต่อยและนักเรียนที่มีแฟน) นั้นแสดงว่าแบบทดสอบในตอนที่ 8 ไม่สามารถแบ่งลักษณะนักเรียนได้ จึงนำผลไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง โดยเฉพาะแบบวัดในตอนที่ 8 ได้ปรับรูปแบบเป็นลักษณะดังนี้

⁷ นักเรียนจำนวน 5 คนเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย ประกอบด้วย นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับดี-ไม่ดี มีประวัติชกต่อย มีแฟน นักเรียนจากชมรมกิจกรรม ทำการทดลองแบบวัดเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2548

แก้วชอบนิพนทาอาจารย์ที่แต่งตัวไปให้เพื่อนฟัง ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของแก้วหรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว) ○ นิพนทาได้อาจารย์ไม่ได้ยิน ○ ทำได้ไม่ผิดกฎหมาย ○ ได้ระบายความคับแค้นใจ ○ กระทำได้ถ้าไม่ทำให้ใครเดือดร้อน ○ เป็นการกระทำที่ทักันโดยทั่วไป ○ ทุกคนมีเสรีภาพที่จะพูด	√○ ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว) ○ อาจารย์อาจจะลงโทษได้ √○ เป็นคำพูดที่ไม่เหมาะสม ○ อาจทำให้คนรอบข้างมองเราไม่ดี ○ เป็นนักศึกษาต้องเชื่อฟังอาจารย์ ○ อาจทำให้เพื่อนไม่ชอบมากขึ้น ○ ควรพูดให้สุภาพทั้งต่อหน้าและลับหลัง

3. นำแบบวัดที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 5 คน^๑ อีกครั้ง ผลการทดสอบพบว่าแบบวัดในตอนี 8 สามารถแบ่งแยกนักเรียนที่มีประวัติชกต่อยกิจกรรม ผลการเรียนสูง-ต่ำและเป็นแฟนกันได้

4. นำแบบวัดไปวัดนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 200 คน ในเขตกรุงเทพฯ ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (random sampling) จากโรงเรียนมัธยมในเขตห้วยขวาง 2 โรงเรียนคือ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี และโรงเรียนจันทรหุ่นบำเพ็ญเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นรายด้าน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัก นำผลที่ได้มาปรับปรุงแบบวัด

5. นำแบบวัดมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยสถิติทดสอบที และข้อมูลที่ได้จากการทดสอบกับกลุ่มทดลองเพื่อใช้ในการวิเคราะห์หึ่งค์ประกอบเชิงยืนยัน ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนก และค่าน้ำหนักองค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดในแต่ละด้าน โดยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ได้มาด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) โดยใช้ภูมิภาคคือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตะวันออกและภาคใต้ เป็นตัวแบ่ง และใช้การสุ่มอย่างง่าย (random sampling) สุ่มในกลุ่มภูมิภาค ได้จังหวัดและใช้การสุ่มอย่างง่าย (random sampling) สุ่มโรงเรียนที่จะเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดังแสดงในตารางที่ 4.7

6. การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.1. ติดต่ออาจารย์แนะแนวประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประจำโรงเรียนที่ได้คัดเลือกไว้ ผู้วิจัยพร้อมด้วยอาจารย์แนะแนวเก็บข้อมูล

^๑ นักเรียนจำนวน 5 คนเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย ประกอบด้วย นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับดี-ไม่ตี มีประวัติชกต่อย มีแฟน นักเรียนจากชมรมกิจกรรม ทำการทดสอบแบบวัดเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2548

6.2. เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบวัดที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์เพื่อลงรหัสประมวลผลคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 4.7 แสดงลักษณะและจำของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ภาค จังหวัด และโรงเรียน

ภาค	จังหวัด	โรงเรียน	จำนวน ⁹
กลาง	กรุงเทพมหานคร	สตรีวัดระฆัง	30
		สุรศักดิ์มนตรี	30
		จันทร์หุ่นบำเพ็ญ	30
		กุลนตรีจุฬารามวิทยาลัย	30
		พระโขนงพิทยาลัย	30
		บดินเดชา 4	80
		โรงเรียนอิสลามวิทยาลัย	100
นครนายก	ราชบุรี	ปิยชาติพัฒนา	100
		เบญจมาชฎุทิศราชบุรี	100
เหนือ	ลำปาง	อุโมงค์วิทยาคม	50
	น่าน	สตรีศรีน่าน	50
	พิษณุโลก	เฉลิมขวัญสตรี	50
ตะวันออกเฉียงเหนือ	อุดรธานี	ตาดทองพิทยาคม	50
	สุรินทร์	พนมดงรักวิทยา	50
	บุรีรัมย์	บุรีรัมย์พิทยาคม	50
ตะวันออก	ชลบุรี	โรงเรียนสิงห์สมุทร	100
	ระยอง	สุนทรภู่วิทยา	30
ใต้	ระนอง	พิชัยรัตนาคาร	23
	นครศรีธรรมราช	ทุ่งใหญ่เฉลิมราช	50
		เบญจมาชฎุทิศ	50
	ยะลา	อัสตักกียะห์	30
	ปัตตานี	ศิริราชกูร์สามัคคี	30
รวมทั้งสิ้น	15	22	1,143

⁹ จำนวนที่เก็บ ได้แบ่งแต่ละภาคมีจำนวนเท่ากัน แต่สามารถเก็บได้จำนวนไม่เท่ากัน เนื่องจากโรงเรียนบางโรงเรียน เช่นโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับอำเภอ มีนักเรียนจำนวนน้อย

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดรายด้าน

ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบกับกลุ่มทดลองจำนวน 1,143 คน นำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนก และค่าน้ำหนักองค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดในแต่ละด้าน¹⁰ โดย

1. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) คือค่าการเรท (Garrett 1965 : 29) ได้กำหนดเกณฑ์ของค่าความเชื่อมั่นที่มีค่าตั้งแต่ .70 – 1.00 เป็นค่าความเชื่อมั่นสูง

2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ พิจารณาจากค่าทดสอบที่ ดังที่ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2531:29) ได้สรุปข้อความผ่านการพิจารณาจากค่าทดสอบที (t-test) แสดงว่าข้อความนั้นมีค่าอำนาจจำแนกที่ใช้ได้สามารถนำไปสร้างแบบวัดได้

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของโมเดลเป็นภาพรวมทั้งโมเดล ตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละตัว โดยเกณฑ์ในการพิจารณาค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit measures) ค่าสถิติในกลุ่มนี้สำหรับโปรแกรมลิสเรล7 มี 4 ประเภทคือ Joreskog and Sorbom 1989 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542: 53-55)

3.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Statistics) ค่าสถิติไค-สแควร์เป็นค่าสถิติใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความกลมกลืน ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าสูงมากแสดงว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ โมเดลลิสเรลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าต่ำมาก ยิ่งมีค่าใกล้ศูนย์มากเท่าไรแสดงว่าโมเดลลิสเรลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ Saris and Stronkhorst (1984:200 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542 : 53) เสนอว่าค่าไค-สแควร์ควรมีค่าเท่ากับองศาอิสระสำหรับโมเดลที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of-fit Index = GFI) ดัชนี GFI เป็นตัวดัชนีที่ Joreskog and Sorbom (1989:26-27 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542: 53-55) พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากค่าไค-สแควร์ในการเปรียบเทียบระดับความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลสองโมเดล หลักการพัฒนา GFI คือ การนำค่าไค-สแควร์มาพิจารณารว ถ้าค่าไค-สแควร์มีค่าสูงเมื่อเทียบกับองศาอิสระนักวิจัยปรับโมเดลใหม่แล้ววิเคราะห์ข้อมูล

¹⁰ การหาค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนก และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัด จะไม่หาในส่วน of ลักษณะทางชีวสังคม เนื่องจากข้อมูลไม่ได้เป็นลักษณะของการแบ่งระดับ (rating scale)

อีกครั้งหนึ่ง ไค-สแควร์ที่ได้ใหม่นี้ ถ้ามีค่าลดลงมากกว่าค่าแรก แสดงว่าโมเดลใหม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีขึ้น ดัชนี GFI เป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างฟังก์ชันความกลมกลืนจากโมเดลก่อนปรับและหลังปรับโมเดล

ดัชนี GFI จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 และเป็นค่าที่ไม่ขึ้นกับขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ลักษณะการแจกแจงขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง Anderson and Gerbing (1984 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542: 54) พบว่าค่าเฉลี่ยของการแจกแจงค่าสถิติจากกลุ่มตัวอย่างสุ่มมีค่าเพิ่มขึ้น เมื่อขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีค่าสูงขึ้นดัชนี GFI ที่เข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness-of-fit Index = AGFI) เมื่อนำดัชนี GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดขององศาความอิสระ ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ค่าดัชนี AGFI นี้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับดัชนี GFI

3.4 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Squared Residual = RMR) ดัชนี RMR เป็นดัชนีที่ใช้เปรียบเทียบระดับความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลสองโมเดล เฉพาะกรณีที่เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลชุดเดียวกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลสองโมเดล เฉพาะกรณีที่เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลชุดเดียวกัน ในขณะที่ดัชนี GFI และ AGFI สามารถใช้เปรียบเทียบได้ทั้งกรณีข้อมูลชุดเดียวกันและข้อมูลต่างชุดกัน ค่าดัชนี RMR ยิ่งเข้าใกล้ 0 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยแต่ละด้านมีค่าดังนี้

ด้านที่ 1 ความรู้สึกที่มีคุณค่าในตนเอง (self-esteem)

ในด้านนี้มีข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .7151 มีค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ ดังแสดงผลในตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านความรู้สึกที่มีคุณค่าในตนเอง (self-esteem)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
21. เมื่อเทียบกับคนอื่น ฉันรู้สึกตัวฉันยังมีสิ่งที่ดีอยู่หลายอย่าง	4.96	0.68	3.98	0.93	6.51**
22. ฉันมีความสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ	5.11	0.52	4.07	0.65	9.57**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านความรู้สึกที่มีคุณค่าในตนเอง (self-esteem) (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
23. ในความรู้สึกที่ลึก ๆ แล้วฉันอยากที่จะมีความสามารถมากกว่านี้	2.23	1.12	1.68	0.81	3.10**
24. ฉันรู้สึกว่าตัวฉันมีคุณค่าเท่าเทียมกับคนอื่น	5.44	0.63	4.23	0.82	9.02**
25. ฉันรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลงตนเองในหลาย ๆ สิ่ง	2.44	1.04	1.58	0.78	5.07**
26. ฉันรักตนเองและนี่ก็ถึงผลที่จะเกิดกับตนเองก่อนที่จะกระทำการใด ๆ	5.17	0.74	4.18	1.08	5.94**
27. ฉันอยากเป็นคนที่น่าตาดีกว่านี้	3.74	1.43	2.32	1.11	5.98**
28. โดยรวมฉันพอใจในตนเอง	5.54	0.71	4.07	0.99	9.30**
29. โดยรวมฉันภูมิใจในตนเอง	5.53	0.60	4.03	0.91	10.52**
30. ถ้าเป็นไปได้ ฉันจะเลือกเกิดเป็นตัวฉันอีก	5.56	0.63	4.10	1.18	8.53**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.8 พบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อ แสดงว่าข้อคำถามในแบบวัดจิตลักษณะด้านความรู้สึกที่มีคุณค่าในตนเอง (self-esteem) สามารถวัดจิตลักษณะด้านนี้ได้จริง

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝง

ตัวแปรความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้

SELF = ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

SELF1 = ความพอใจในตนเอง

SELF2 = การยอมรับตนเอง

SELF3 = การรักตนเอง

S21 = ข้อ 21

S26 = ข้อ 26

S22 = ข้อ 22

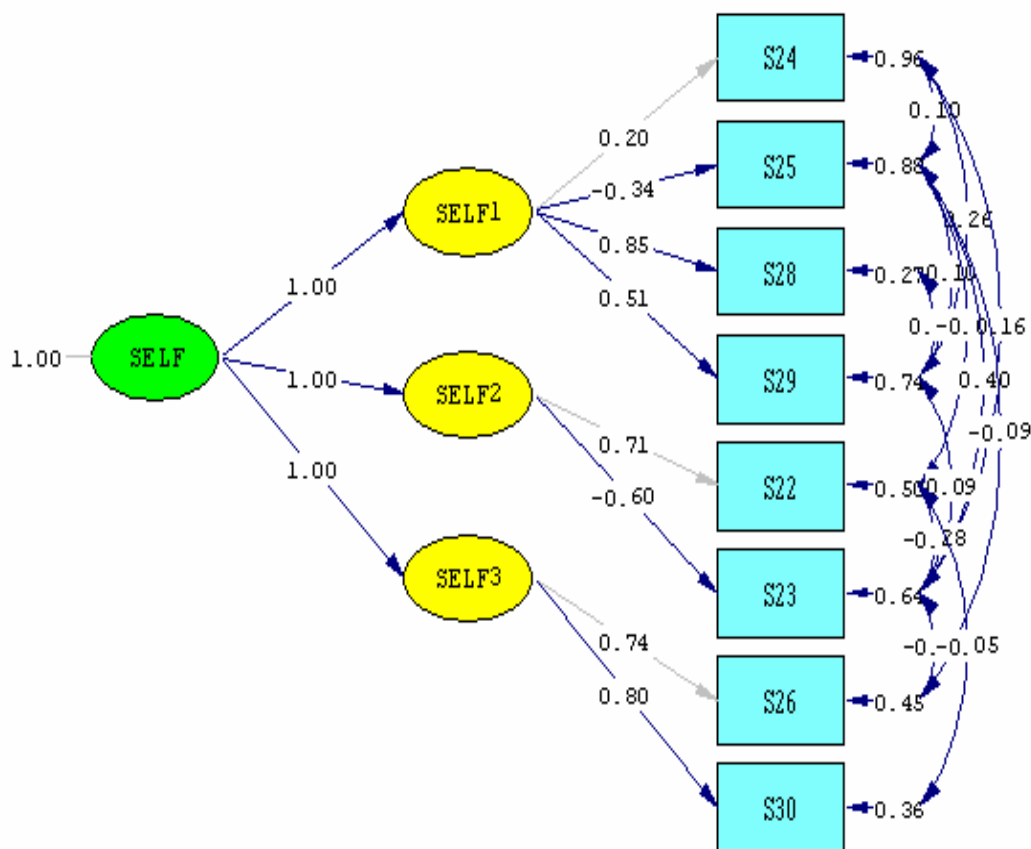
S27 = ข้อ 27

S23 = ข้อ 23

S28 = ข้อ 28

- S24 = ข้อ 24
- S25 = ข้อ 25
- S29 = ข้อ 29
- S30 = ข้อ 30

เมื่อทำการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝงคือความรู้สึกคุณค่าในตัวเอง แล้วพิจารณาค่า $\chi^2=1070.65$, $P=0.00$, $GFI=0.84$, $AGFI=0.73$, $RMR=0.10$ หมายความว่าโมเดลทฤษฎี ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการปรับแต่งโมเดลโดยอาศัยความรู้เชิงทฤษฎีและคำแนะนำจากโปรแกรม LISREL เพื่อให้ได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีที่สุด โดยได้ทำการตัดข้อ 21 และข้อ 27 เนื่องจากมีน้ำหนักองค์ประกอบน้อยและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ผลดังรูป 4.1

Chi-Square=10.34, df=8, P-value=0.24202, RMSEA=0.016

รูปที่ 4.1 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรความรู้สึกคุณค่าในตัวเอง

ตารางที่ 4.9 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรความรู้สึกรู้สึกคุณค่าในตัวเอง

องค์ประกอบ	ข้อที่	น้ำหนักองค์ประกอบ
ความพอใจในตนเอง (SELF1)	24. ฉันรู้สึกว่าคุณค่าเท่าเทียมกับคนอื่น	1.00**
	25. ฉันรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลงตนเองในหลาย ๆ สิ่ง	0.20**
	28. โดยรวมฉันพอใจในตนเอง	-0.34**
	29. โดยรวมฉันภูมิใจในตนเอง	0.85**
การยอมรับตนเอง (SELF2)	22. ฉันมีความสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ	1.00**
	23. ในความรู้สึกลึก ๆ แล้วฉันอยากที่จะมีความสามารถมากกว่านี้	0.71**
การรักตนเอง (SELF3)	26. ฉันรักตนเองและนึกถึงผลที่จะเกิดกับตนเองก่อนที่จะกระทำสิ่งใด ๆ	-0.60**
	27. โดยรวมฉันรักตนเอง	1.00**
	29. โดยรวมฉันภูมิใจในตนเอง	0.74**
		0.80**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 4.9 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบพบว่า ตัวแปรความรู้สึกรู้สึกคุณค่าในตัวเอง ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบคือ 1.ความพอใจในตนเอง 2.การยอมรับตนเอง 3. การรักตนเอง ทั้งหมดประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ

ทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการทดสอบโมเดลได้ค่า $\chi^2 = 10.34$, $df = 8$, $p = 0.242$, $GFI = 1.00$, $AGFI = 0.99$, $RMR = 0.0086$ สรุปได้ว่า โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบย่อยมีข้อคำถามดังนี้

ความพอใจในตนเอง มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อคือ 1. ฉันรู้สึกว่าคุณค่าเท่าเทียมกับคนอื่น 2. ฉันรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลงตนเองในหลาย ๆ สิ่ง 3. โดยรวมฉันพอใจในตนเอง 4. โดยรวมฉันภูมิใจในตนเอง

การยอมรับตนเอง มีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อคือ 1. ฉันมีความสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ 2. ในความรู้สึกลึก ๆ แล้วฉันอยากที่จะมีความสามารถมากกว่านี้

การรักตนเอง มีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อคือ 1.ฉันรักตนเองและนี่ถึงผลที่จะเกิดกับตนเอง ก่อนที่จะกระทำสิ่งใด ๆ 2. โดยรวมฉันภูมิใจในตนเอง

ด้านที่ 2 ความวิตกกังวล (anxiety)

ในด้านนี้ได้สร้างข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .8011 โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ดังแสดงผลในตารางที่ 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านความวิตกกังวล (anxiety)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
31. เพื่อน ๆ บอกว่าฉันเป็นคนใจร้อน	4.30	1.30	2.98	1.38	5.00**
32. เพื่อนคิดว่าฉันเป็นคนที่ทำงานไม่รอบคอบ	3.89	1.00	2.90	1.10	4.77**
33. ฉันมักรู้สึกรำคาญสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว	4.15	1.16	2.65	0.97	7.07**
34. เพื่อนบอกว่าฉันขาดความอดทนและขี้บ่น	4.07	1.20	2.16	1.01	8.73**
35. ฉันรู้สึกกังวลใจกลัวว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จ	4.80	0.96	3.73	1.13	5.11**
36. ฉันมีอาการซึมเศร้าเมื่อต้องจากพ่อ-แม่ไปอยู่ที่อื่นนาน ๆ	4.48	1.09	2.98	1.47	5.93**
37. ฉันรู้สึกผิดเมื่อทำคะแนนสอบได้ไม่ดี	5.28	0.90	4.22	1.36	4.59**
38. เมื่อทำสิ่งที่สำคัญ เช่นสอบหรือแข่งขันอะไรก็ตาม ฉันจะทำอย่างเอาจริงเอาจัง	4.80	0.96	4.65	0.83	0.81
39. ฉันหงุดหงิดโดยหาสาเหตุไม่เจอ	4.50	1.11	2.25	0.99	10.83**
40. ฉันอารมณ์เสื่อง่ายเมื่อได้รับสิ่งที่ไม่ถูกใจ	4.67	0.97	3.08	1.08	7.85**
41. เพื่อนบอกว่าฉันเป็นคนเปลี่ยนแปลงความสนใจเร็ว	4.39	0.96	2.92	1.44	6.03**
42. เมื่อฉันเห็นเพื่อนในกลุ่มทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ฉันจะทำตาม	3.78	1.00	2.69	1.05	5.37**
43. เมื่ออาจารย์เรียกให้พูดหน้าชั้น ฉันจะไม่กล้าแสดงออก	3.85	1.41	2.88	1.13	3.85**
44. ฉันรู้สึกเขินเมื่อต้องเดินผ่านคนกลุ่มใหญ่	4.57	1.04	3.04	1.32	6.57**
45. ฉันจะอายเมื่อมีคนมาชมว่าแต่งตัวสวย/หล่อ	4.32	0.97	3.04	1.12	6.20**
46. เมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ ฉันจะคิดฟุ้งซ่านจนนอนไม่หลับ	4.94	1.16	2.86	1.24	8.84**
47. ฉันเคยนั่งคิดเรื่องบางเรื่อง ต่อเนื่องจนหาที่จบไม่ได้	4.78	1.04	2.84	1.18	8.88**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านความวิตกกังวล (anxiety) (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
48. ฉันควบคุมอารมณ์ไม่ได้เมื่อทะเลาะกับเพื่อน	3.63	1.32	2.45	1.26	4.63**
49. เพื่อนบอกว่า ฉันเป็นคนวิตกกังวล	4.41	1.14	2.25	1.01	10.14**
50. ฉันคิดว่า ฉันเป็นคนวิตกกังวล	4.80	1.02	2.45	1.26	10.45**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.10 พบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 38 แสดงว่าข้อคำถามในแบบวัดจิตลักษณะด้านความวิตกกังวล (anxiety) สามารถวัดจิตลักษณะด้านนี้ได้จริง ยกเว้นข้อที่ 38

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝง

ตัวแปรความวิตกกังวล ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้

ANXIETY = ความวิตกกังวล

ANX1 = ตื่นเต้นตกใจง่าย ANX2 = มีความหวาดกลัว

ANX3 = มีอารมณ์ตึงเครียด ANX4 = มีอารมณ์หวั่นไหวง่าย

ANX5 = ซ้ำอาย ANX6 = มีความขัดแย้งในตนเอง

A31 = ข้อ 31 D42 = ข้อ 42

A32 = ข้อ 32 E43 = ข้อ 43

A33 = ข้อ 33 E44 = ข้อ 44

A34 = ข้อ 34 E45 = ข้อ 45

B35 = ข้อ 35 F46 = ข้อ 46

B36 = ข้อ 36 F47 = ข้อ 47

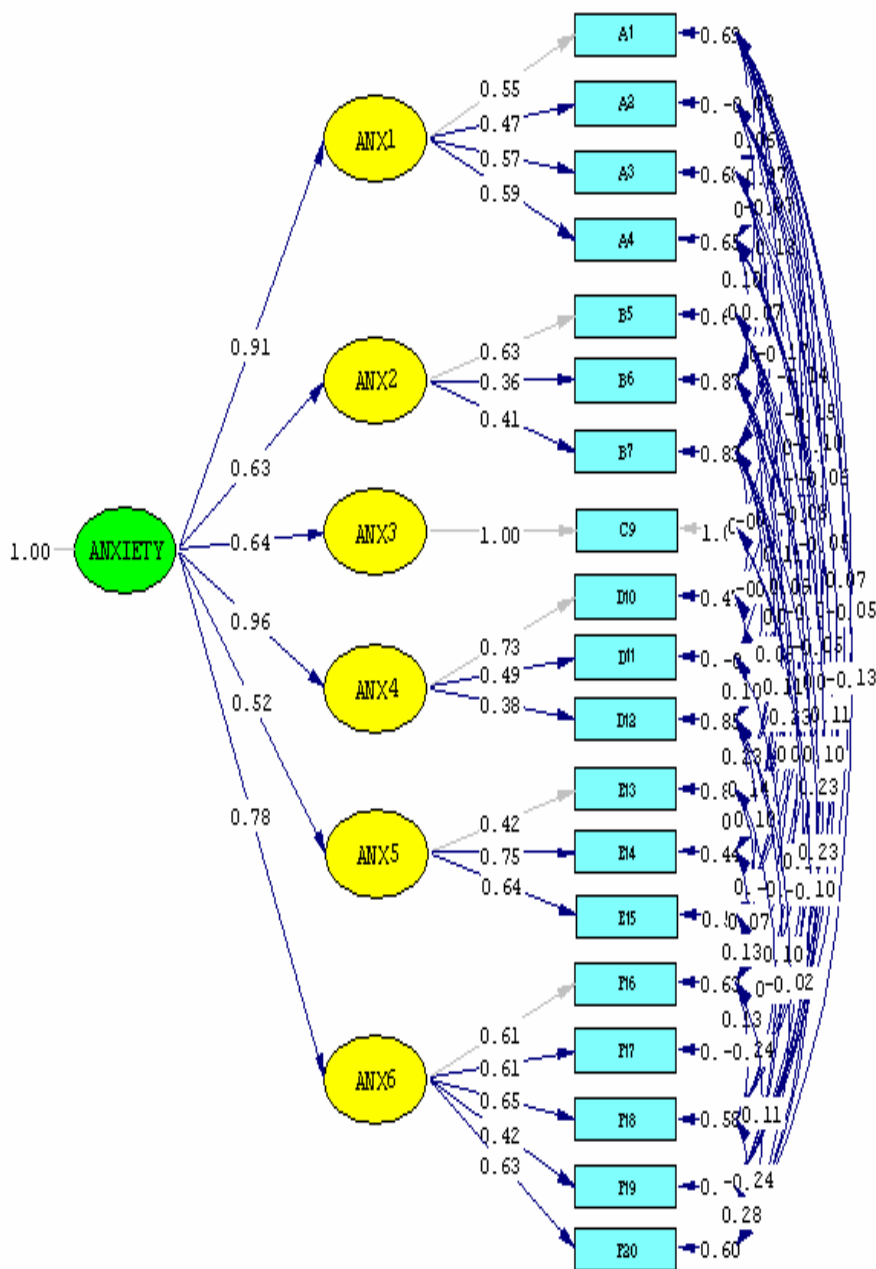
B37 = ข้อ 37 F48 = ข้อ 48

C39 = ข้อ 39 F49 = ข้อ 49

D40 = ข้อ 40 F50 = ข้อ 50

D41 = ข้อ 41

เมื่อทำการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันในตัวแปรแฝงคือความวิตกกังวล และพิจารณา ค่า $\chi^2=1537.65$, $P=0.00$, $GFI= 0.88$, $AGFI=0.84$, $RMR = 0.068$ หมายความว่าโมเดล ทฤษฎี ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการปรับแต่งโมเดลโดย อาศัยความรู้เชิงทฤษฎีและคำแนะนำจากโปรแกรม LISREL เพื่อให้ได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูล เชิงประจักษ์ดีที่สุด ได้ผลดังรูป 4.2

Chi-Square=101.28, df=83, P-value=0.08423, RMSEA=0.014

รูปที่ 4.2 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรความวิตกกังวล (anxiety)

ตารางที่ 4.11 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรความวิตกกังวล (anxiety)

องค์ประกอบ	ข้อที่	น้ำหนักองค์ประกอบ
ตื่นเต้น ตกใจง่าย (ANX1)	31. เพื่อน ๆ บอกว่าฉันเป็นคนใจร้อน	0.91**
	32. เพื่อนคิดว่าฉันเป็นคนที่ทำงานไม่รอบคอบ	0.55**
	33. ฉันมักรู้สึกไร้ค่าอยู่สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว	0.47**
	34. เพื่อนบอกว่าฉันขาดความอดทนและขี้บ่น	0.56**
มีความ หวาดกลัว (ANX2)	35. ฉันรู้สึกกังวลใจกลัวว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จ	0.59**
	36. ฉันมีอาการซึมเศร้าเมื่อต้องจากพ่อแม่ไปอยู่ที่อื่นนาน ๆ	0.63**
	37. ฉันรู้สึกผิดเมื่อทำคะแนนสอบได้ไม่ดี	0.36**
มีอาการ ตื่นเครียด (ANX3)	39. ฉันหงุดหงิดโดยหาสาเหตุไม่เจอ	0.41**
		0.64**
มีอาการ หวั่นไหว ง่าย (ANX4)	40. ฉันอารมณ์เสียง่ายเมื่อได้รับสิ่งที่ไม่ถูกใจ	0.96**
	41. เพื่อนบอกว่าฉันเป็นคนเปลี่ยนแปลงความสนใจเร็ว	0.73**
	42. เมื่อฉันเห็นเพื่อนในกลุ่มทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ฉันจะทำตาม	0.49**
ขี้อาย (ANX5)	43. เมื่ออาจารย์เรียกให้พูดหน้าชั้น ฉันจะไม่กล้าแสดงออก	0.38**
	44. ฉันรู้สึกเขินเมื่อต้องเดินผ่านคนกลุ่มใหญ่	0.52**
	45. ฉันจะอายเมื่อมีคนมาชมว่าแต่งตัวสวย/หล่อ	0.42**
มีความ ขัดแย้ง ในตนเอง (ANX6)	46. เมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ ฉันจะคิดฟุ้งซ่านจนนอนไม่หลับ	0.78**
	47. ฉันเคยนั่งคิดเรื่องบางเรื่อง ต่อเนื่องจนหาที่จบไม่ได้	0.60**
	48. ฉันควบคุมอารมณ์ไม่ได้เมื่อทะเลาะกับเพื่อน	0.61**
	49. เพื่อนบอกว่า ฉันเป็นคนวิตกกังวล	0.65**
	50. ฉันคิดว่า ฉันเป็นคนวิตกกังวล	0.43**
		0.63**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.11 พบว่าตัวแปรความวิตกกังวล ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบคือ 1. ตื่นเต้นตกใจง่าย 2. มีความหวาดกลัว 3. มีอารมณ์ตึงเครียด 4. มีอารมณ์หวั่นไหวง่าย 5. ซ้ำอาย และ 6. มีความขัดแย้งในตนเอง ทั้งหมดประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 19 ข้อ แต่ละข้อนัยสำคัญที่ระดับที่ .01 และผลการทดสอบโมเดลได้ค่า $\chi^2 = 101.28$, $df = 83$, $p = 0.084$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.98$, $RMR = 0.021$ สรุปได้ว่า โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยแต่ละองค์ประกอบมีข้อคำถามดังนี้

ตื่นเต้นตกใจง่าย มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อคือ 1. เพื่อน ๆ บอกว่าฉันเป็นคนใจร้อน 2. เพื่อนคิดว่าฉันเป็นคนที่ทำงานไม่รอบคอบ 3. ฉันมักรู้สึกรำคาญสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว และข้อที่ 4. เพื่อนบอกว่าฉันขาดความอดทนและขี้ป่วน

มีความหวาดกลัว มีข้อคำถามจำนวน 3 ข้อคือ 1. ฉันรู้สึกกังวลใจกลัวว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จ 2. ฉันมีอาการซึมเศร้าเมื่อต้องจากพ่อ-แม่ไปอยู่ที่อื่นนาน ๆ และข้อที่ 3. ฉันรู้สึกผิดเมื่อทำคะแนนสอบได้ไม่ดี

มีอารมณ์ตึงเครียด มีข้อคำถามจำนวน 1 ข้อ คือ ฉันหงุดหงิดโดยหาสาเหตุไม่เจอ

มีอารมณ์หวั่นไหวง่าย มีข้อคำถามจำนวน 3 ข้อคือ 1. ฉันอารมณ์เสียง่ายเมื่อได้รับสิ่งที่ไม่ถูกใจ 2. เพื่อนบอกว่าฉันเป็นคนเปลี่ยนแปลงความสนใจเร็ว และข้อที่ 3. เมื่อฉันเห็นเพื่อนในกลุ่มทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ฉันจะทำตาม

ซ้ำอาย มีข้อคำถามจำนวน 3 ข้อ คือ 1. เมื่ออาจารย์เรียกให้พูดหน้าชั้น ฉันจะไม่กล้าแสดงออก 2. ฉันรู้สึกเขินเมื่อต้องเดินผ่านคนกลุ่มใหญ่ และข้อที่ 3. ฉันจะอายเมื่อมีคนมาชมว่าแต่งตัวสวย/หล่อ

มีความขัดแย้งในตนเอง มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ คือ 1. เมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ ฉันจะคิดฟุ้งซ่านจนนอนไม่หลับ 2. ฉันเคยนั่งคิดเรื่องบางเรื่อง ต่อเนื่องจนหาที่จบไม่ได้ 3. ฉันควบคุมอารมณ์ไม่ได้เมื่อทะเลาะกับเพื่อน 4. เพื่อนบอกว่า ฉันเป็นคนวิตกกังวล 5. ฉันคิดว่า ฉันเป็นคนวิตกกังวล

ด้านที่ 3 มุ่งอนาคต-ควบคุมตน (future orientation - self-control)

ในด้านนี้ได้สร้างข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .6535 โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ดังแสดงผลในตารางที่ 4.12 ดังนี้

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน (future orientation - self-control)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
51. ฉันจะรีบทำการบ้านให้เสร็จก่อนไปเที่ยวเล่น	4.67	1.00	2.84	1.23	8.79**
52. ถ้าฉันขี้เกียจ ฉันจะไม่แปร่งฟันในตอนเช้า	5.85	0.36	4.68	1.46	5.82**
53. ฉันลืมทำการบ้าน	4.12	1.03	2.41	1.09	8.67**
54. ฉันชอบขีดเขียนลงในหนังสือเรียนจนสกปรก	5.22	1.08	3.27	1.47	8.10**
55. ฉันอยากเรียนหนังสือมากๆ เพื่อโตขึ้นจะได้ทำงานดี ๆ	5.70	0.62	4.71	0.97	6.49**
56. เมื่อมีคนขัดใจฉัน ฉันจะฉวยสิ่งของใกล้มือ ขว้างปาหรือทำลายเสมอ	5.60	0.83	4.64	1.30	4.70**
57. ฉันไม่ชอบสอบตก จึงขยันอ่านหนังสือเรียน	5.28	0.74	4.13	1.08	6.70**
58. แม้ร่างกายจะสกปรก ฉันก็จะไม่อาบน้ำ ถ้ารู้สึกไม่อยากอาบ	5.77	0.50	4.21	1.55	7.17**
59. ฉันจะประหยัด ถ้าคิดว่าพุงนี้จะไม่ไม่มีเงินใช้	5.33	0.88	4.34	1.49	4.33**
60. เมื่อมีคนนำขนมมาให้ที่บ้านฉันมักหยิบชิมก่อนเสมอ	4.82	1.13	3.27	1.29	6.91**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.12 พบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อ แสดงว่าข้อคำถามในแบบวัดจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน สามารถวัดจิตลักษณะด้านนี้ได้จริง

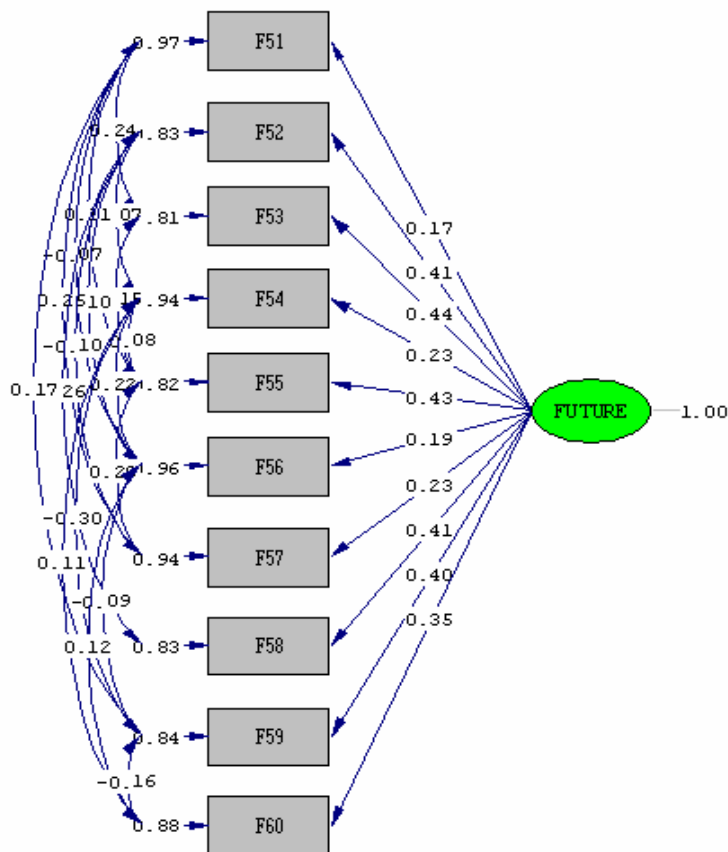
การวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝง

ตัวแปรมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้

FUTURE = มุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง

F51 = ข้อ 51	F56 = ข้อ 56
F52 = ข้อ 52	F57 = ข้อ 57
F54 = ข้อ 54	F59 = ข้อ 59
F55 = ข้อ 55	F60 = ข้อ 60

เมื่อทำการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝงคือมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง แล้วพิจารณาว่า $\chi^2=688.41$, $P=0.00$, $GFI=0.89$, $AGFI=0.83$, $RMR=0.093$ หมายความว่า โมเดลทฤษฎี ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการปรับแต่งโมเดล โดยอาศัยความรู้เชิงทฤษฎีและคำแนะนำจากโปรแกรม LISREL เพื่อให้ได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ดีที่สุด ได้ผลดังรูป 4.3

Chi-Square=23.20, df=17, P-value=0.14281, RMSEA=0.018

รูปที่ 4.3 คำนวณหองค์ประกอบของตัวแปรมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง (future orientation - self-control)

ตารางที่ 4.13 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง (future orientation - self-control)

องค์ประกอบ	ข้อที่	น้ำหนักองค์ประกอบ
มุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง	51. ฉันจะรีบทำการบ้านให้เสร็จก่อนไปเที่ยวเล่น	0.17**
	52. ถ้าฉันขี้เกียจ ฉันจะไม่แปร่งฟันในตอนเช้า	0.41**
	53. ฉันลืมหืมทำการบ้าน	0.44**
	54. ฉันชอบขีดเขียนลงในหนังสือเรียนจนสกปรก	0.23**
	55. ฉันอยากเรียนหนังสือมาก ๆ เพื่อโตขึ้นจะได้ทำงานดี ๆ	0.43**
	56. เมื่อมีคนขี้ใจฉัน ฉันจะฉวยสิ่งของใกล้มือ ขว้างปาหรือทำลายเสมอ	0.19**
	57. ฉันไม่ชอบสอบตก จึงขยันอ่านหนังสือเรียน	0.23**
	58. แม้ร่างกายจะสกปรก ฉันก็จะไม่อาบน้ำ ถ้ารู้สึกไม่อยากอาบน้ำ	0.41**
	59. ฉันจะประหยัด ถ้าคิดว่าพຽນี้จะไม่มีเงินใช้	0.40**
	60. เมื่อมีคนนำขนมมาให้ที่บ้านฉันมักหยิบชิมก่อนเสมอ	0.35**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.13 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบพบว่าองค์ประกอบด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง นั้นประกอบด้วยคำถามจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการทดสอบโมเดลได้ค่า $\chi^2 = 23.20$, $df = 17$, $P = 0.14$, $GFI = 1.00$, $AGFI = 0.99$, $RMR = 0.02$ สรุปได้ว่า โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

โดยมีข้อคำถามดังนี้ 1. ฉันจะรีบทำการบ้านให้เสร็จก่อนไปเที่ยวเล่น 2. ถ้าฉันขี้เกียจ ฉันจะไม่แปร่งฟันในตอนเช้า 3. ฉันลืมหืมทำการบ้าน 4. ฉันชอบขีดเขียนลงในหนังสือเรียนจนสกปรก 5. ฉันอยากเรียนหนังสือมาก ๆ เพื่อโตขึ้นจะได้ทำงานดี ๆ 6. เมื่อมีคนขี้ใจฉัน ฉันจะฉวยสิ่งของใกล้มือ ขว้างปาหรือทำลายเสมอ 7. ฉันไม่ชอบสอบตก จึงขยันอ่านหนังสือเรียน 8. แม้ร่างกายจะสกปรก ฉันก็จะไม่อาบน้ำ ถ้ารู้สึกไม่อยากอาบน้ำ 9. ฉันจะประหยัด ถ้าคิดว่าพຽນี้จะไม่มีเงินใช้ และข้อ 10. เมื่อมีคนนำขนมมาให้ที่บ้านฉันมักหยิบชิมก่อนเสมอ

ด้านที่ 4 แสดงค่าความเชื่ออำนาจในตน (belief in internal locus of control)

ในด้านนี้ได้สร้างข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .6980 โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ดังแสดงผลในตารางที่ 4.14 ดังนี้

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านความเชื่ออำนาจในตน (belief in internal locus of control)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
61. ฉันมักถูกกล่าวหาว่าทำผิดทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ทำ	4.63	1.01	2.88	1.09	8.24**
62. ฉันพูดให้ผู้ปกครองคล้อยตามฉันได้ยาก	4.41	1.27	2.90	1.10	6.27**
63. เมื่อฉันทำอะไรสิ่งใดสิ่งหนึ่งผิด ฉันรู้สึกว่าคุณเองไม่สามารถที่จะแก้ไขสิ่งนั้นให้กลับมาถูกต้องได้	4.57	0.84	2.84	1.11	8.74**
64. ฉันเชื่อว่าทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา คือพยายามไม่คิดถึงปัญหานั้น	4.57	1.21	2.88	1.33	6.59**
65. ฉันคิดว่าเมื่อมีคนไม่ชอบเรา เราไม่มีทางจะแก้ไขอะไรได้	4.49	1.23	3.06	1.43	5.30**
66. ฉันเชื่อว่าปัญหาต่าง ๆ จะคลี่คลายได้เอง โดยที่ฉันไม่จำเป็นต้องไปยุ่งเกี่ยวกับมัน	4.98	0.83	3.29	1.31	7.67**
67. ฉันรู้สึกว่าจะไม่คุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่าง ๆ ไม่เคยให้ผลตามที่ได้พยายามเลย	5.08	0.67	3.06	1.33	9.50**
68. ฉันเชื่อว่าคนที่เก่งทางการเล่นกีฬา นั้นส่วนใหญ่เป็นเพราะเกิดมาเก่งเอง	5.25	0.78	3.37	1.35	8.44**
69. ฉันรู้สึกว่ามีคนคิดร้ายหรือนินทาฉันโดยไม่มีสาเหตุ	4.84	0.97	2.69	1.14	10.04**
70. ฉันไม่สามารถห้ามเพื่อนในห้องที่จะทำร้ายฉันได้	4.90	1.03	3.33	1.27	6.76**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.14 พบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อ แสดงว่าข้อคำถามในแบบวัดจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตน สามารถวัดจิตลักษณะด้านนี้ได้จริง

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝง

ตัวแปรเชื่ออำนาจในตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้

BELIEF = เชื่ออำนาจในตนเอง

B61 = ข้อ 61

B66 = ข้อ 66

B62 = ข้อ 62

B67 = ข้อ 67

B63 = ข้อ 63

B68 = ข้อ 68

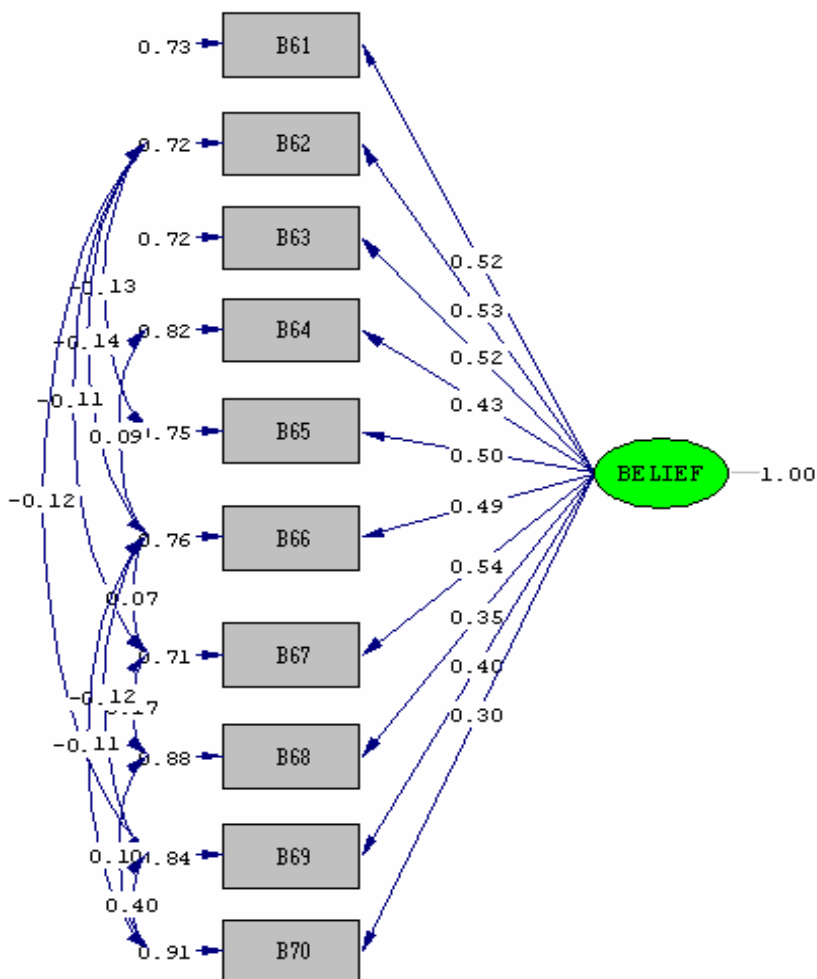
B64 = ข้อ 64

B69 = ข้อ 69

B65 = ข้อ 65

B70 = ข้อ 70

เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝงคือ เชื่ออำนาจในตนเอง แล้วพิจารณาค่า $\chi^2=449.01$, $P=0.00$, $GFI=0.93$, $AGFI=0.89$, $RMR=0.069$ หมายความว่าโมเดลทฤษฎี ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการปรับแต่งโมเดลโดยอาศัยความรู้เชิงทฤษฎีและคำแนะนำจากโปรแกรม LISREL เพื่อให้ได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ดีที่สุด ได้ผลดังรูป 4.4

Chi-Square=35.59, df=24, P-value=0.06008, RMSEA=0.021

รูปที่ 4.4 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรเชื่ออำนาจในตัวเอง (belief in internal locus of control)

ตารางที่ 4.15 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรเชื่ออำนาจในตัวเอง (belief in internal locus of control)

องค์ประกอบ	ข้อที่	น้ำหนักองค์ประกอบ
เชื่ออำนาจในตัว	61. ฉันมักถูกกล่าวหาว่าทำผิดทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ทำ	0.52**
	62. ฉันพูดให้ผู้ปกครองคล้อยตามฉันได้ยาก	0.53**
	63. เมื่อฉันทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งผิด ฉันรู้สึกว่าคุณเองไม่สามารถที่จะแก้ไขสิ่งนั้นให้กลับมาถูกต้องได้	0.52**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.15 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรเชื่ออำนาจในตัวเอง (belief in internal locus of control) (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อที่	น้ำหนักองค์ประกอบ
	64. ฉันเชื่อว่าทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา คือพยายามไม่คิดถึงปัญหานั้น	0.43** 0.50*
	65. ฉันคิดว่าเมื่อมีคนไม่ชอบเรา เราไม่มีทางจะแก้ไขอะไรได้66. ฉันเชื่อว่าปัญหาต่าง ๆ จะคลี่คลายได้เอง โดยที่ฉันไม่จำเป็นต้องไปยุ่งเกี่ยวกับมัน	0.49** 0.54**
	67. ฉันรู้สึกว่าจะไม่คุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่าง ๆ ไม่เคยให้ผลตามที่ได้พยายามเลย	0.35**
	68. ฉันเชื่อว่าคนที่เก่งทางการเล่นกีฬานั้น ส่วนใหญ่เป็นเพราะเกิดมาเก่งเอง	0.40**
	69. ฉันรู้สึกว่าไม่มีใครคิดร้ายหรือนินทาฉันโดยไม่มีสาเหตุ	0.30**
	70. ฉันไม่สามารถห้ามเพื่อนในห้องที่จะทำร้ายฉันได้	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.15 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบด้านเชื่ออำนาจในตัวเองพบว่า ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ ทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการทดสอบโมเดลได้ค่า $\chi^2 = 35.59$, $df = 24$, $p = 0.06$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.99$, $RMR = 0.018$ สรุปได้ว่า โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

โดยแต่ละองค์ประกอบมีข้อคำถามดังนี้ 1. ฉันมักถูกกล่าวหาว่าทำผิดทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ทำ 2. ฉันพูดให้ผู้ปกครองคล้อยตามฉันได้ยาก 3. เมื่อฉันทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งผิด ฉันรู้สึกว่าตนเองไม่สามารถที่จะแก้ไขสิ่งนั้นให้กลับมาถูกต้องได้ 4. ฉันเชื่อว่าทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา คือพยายามไม่คิดถึงปัญหานั้น 5. ฉันคิดว่าเมื่อมีคนไม่ชอบเรา เราไม่มีทางจะแก้ไขอะไรได้ 6. ฉันเชื่อว่าปัญหาต่าง ๆ จะคลี่คลายได้เอง โดยที่ฉันไม่จำเป็นต้องไปยุ่งเกี่ยวกับมัน 7. ฉันรู้สึกว่าจะไม่คุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่าง ๆ ไม่เคยให้ผลตามที่ได้พยายามเลย 8. ฉันเชื่อว่าคนที่เก่งทางการเล่นกีฬานั้น ส่วนใหญ่เป็นเพราะเกิดมาเก่งเอง 9. ฉันรู้สึกว่าไม่มีใครคิดร้ายหรือนินทาฉันโดยไม่มีสาเหตุ และข้อที่ 10. ฉันไม่สามารถห้ามเพื่อนในห้องที่จะทำร้ายฉันได้

ด้านที่ 5 พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์

ในด้านนี้ได้สร้างข้อคำถามทั้งหมด 21 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .8725 โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที (t) ดังแสดงผลในตารางที่ 4.16 ดังนี้

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที (t) ของข้อคำถามด้านพฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
71. ฉันติดตามดูละครโทรทัศน์ทุกวัน	4.83	0.87	2.30	1.04	12.41**
72. ฉันติดตามดูละครโทรทัศน์จนจบเรื่อง	4.91	0.84	2.12	0.94	15.76**
73. ฉันดูละครโทรทัศน์กับบิดามารดา	4.31	1.18	2.96	1.57	4.89**
74. ฉันติดตามอ่านละครโทรทัศน์จากหนังสือพิมพ์	3.27	1.33	1.48	0.73	8.27**
75. ฉันติดตามอ่านละครโทรทัศน์จากนิตยสารเฉพาะกิจ	3.37	1.45	1.37	0.53	9.10**
76. ฉันเตรียมตัวหรือรีบกลับบ้านเพื่อชมละครที่ชอบ	4.06	1.47	1.40	0.63	11.62**
77. ฉันอาจขอยกเลิกนัดหมายเพื่อรอชมละครโทรทัศน์ที่ชอบ	3.53	1.47	1.37	0.56	9.65**
78. ฉันติดตามละครโทรทัศน์ที่น่าเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความรักและการชิงรักหักสวาท	4.39	0.91	1.92	1.22	11.47**
79. ฉันติดตามละครที่น่าเสนอเกี่ยวกับการต่อสู้ในการดำเนินชีวิต	4.48	1.00	2.89	1.58	6.13**
80. ฉันติดตามละครโทรทัศน์สยองขวัญ ต่อสู้ ผจญภัย และการก่ออาชญากรรม	4.69	1.10	3.02	1.64	6.06**
81. ฉันติดตามละครโทรทัศน์ประเภทเน้นความตลกสนุกสนาน ไร้สาระ	4.97	0.90	3.82	1.51	4.70**
82. ฉันชอบละครโทรทัศน์ประเภทบู๊ ล้างผลาญ	4.33	1.46	3.27	1.63	3.42**
83. ฉันมักคุยกับนักแสดงละครโทรทัศน์ (ดารา) ผ่านทางจดหมาย หรือเวปไซด์	2.35	1.65	1.10	0.30	5.22**
84. ฉันติดตามอ่านเรื่องราวทางสื่ออื่น ๆ ที่เสนอเกี่ยวกับดาราในละครที่ตนเองกำลังติดตาม	4.61	0.91	1.58	0.92	16.72**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที (t) ของข้อคำถามด้านพฤติกรรมกาเปิดรับละครโทรทัศน์ (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
85. ฉันเป็นแฟนคลับดาราคอนโปรด	4.27	1.37	1.31	0.67	13.68**
86. ในขณะที่ดูละครโทรทัศน์ ฉันหยุดทำกิจกรรมอื่น	4.10	1.37	1.92	1.08	8.89**
87. ฉันนำเรื่องละครโทรทัศน์ไปพูดคุยกับเพื่อนที่โรงเรียน	4.90	0.77	2.58	1.27	11.16**
88. ฉันได้คำพูดบางคำจากละครโทรทัศน์มาใช้ในชีวิตประจำวัน	4.86	0.84	2.94	2.94	8.30**
89. ฉันรู้วิธีการต่าง ๆ เช่น การปล้นธนาคารหรือยิงปืนจากละครโทรทัศน์	3.35	1.49	4.48	1.66	-3.60**
90. ฉันจะพูดให้เพื่อนหรือคนอื่นๆ เข้าใจเกี่ยวกับความดีและคุณธรรมที่พบจากละครโทรทัศน์	4.31	1.08	2.48	1.23	7.90**
91. ฉันเขียนกระทู้ในเวปไซต์ต่อว่าดาราที่ทำตัวไม่เหมาะสม.	2.53	1.48	1.42	0.92	4.48**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.16 พบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อ แต่ข้อ 89 มีค่าที่ติดลบ จึงตัดคำถามข้อนี้ออก แสดงว่าข้อคำถามในแบบวัดคุณลักษณะด้านพฤติกรรมกาเปิดรับละครโทรทัศน์ สามารถวัดคุณลักษณะด้านนี้ได้จริง ยกเว้นข้อ 89

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝง

ตัวแปรพฤติกรรมกาเปิดรับละครโทรทัศน์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสัญลักษณ์ดังนี้

BEHAVIOUR = พฤติกรรมกาเปิดรับละครโทรทัศน์

BEFORE= พฤติกรรมก่อนเปิดรับ PRESENT= พฤติกรรมขณะเปิดรับ

AFTER = พฤติกรรมหลังเปิดรับ

B74 = ข้อ 74

P72 = ข้อ 72

B75 = ข้อ 75

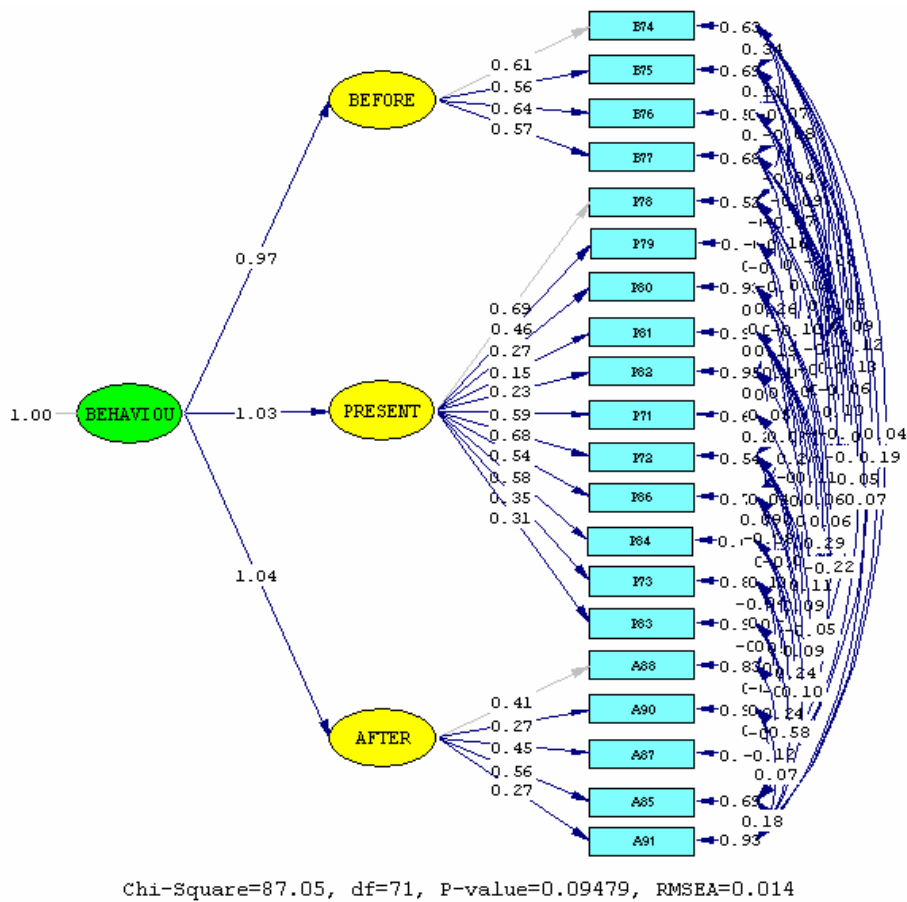
P86 = ข้อ 86

B76 = ข้อ 76

P84 = ข้อ 84

B77 = ข้อ 77	P73 = ข้อ 73
P78 = ข้อ 78	P83 = ข้อ 83
P79 = ข้อ 79	A88 = ข้อ 88
P80 = ข้อ 80	A90 = ข้อ 90
P81 = ข้อ 81	A87 = ข้อ 87
P82 = ข้อ 82	A85 = ข้อ 85
P71 = ข้อ 71	A91 = ข้อ 91

เมื่อทำการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝงคือพฤติกรรมกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ แล้วพิจารณาค่า $\chi^2=4978.78$, $P=0.00$, $GFI= 0.70$, $AGFI=0.62$, $RMR = 0.11$ หมายความว่าโมเดลทฤษฎี ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการปรับแต่งโมเดลโดยอาศัยความรู้เชิงทฤษฎีและคำแนะนำจากโปรแกรม LISREL เพื่อให้ได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีที่สุด ได้ผลดังรูป 4.5

รูปที่ 4.5 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรพฤติกรรมกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์

ตารางที่ 4.17 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรพฤติกรรมกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์

องค์ประกอบ	ข้อที่	น้ำหนักองค์ประกอบ
พฤติกรรมก่อนเปิดรับ (Before)	74. ฉันติดตามอ่านละครโทรทัศน์จากหนังสือพิมพ์	0.61**
	75. ฉันติดตามอ่านละครโทรทัศน์จากนิตยสารเฉพาะกิจ	0.55**
	76. ฉันเตรียมตัวหรือรีบกลับบ้านเพื่อชมละครที่ชอบ	0.64**
	77. ฉันอาจขอยกเลิกนัดหมายเพื่อรอชมละครโทรทัศน์ที่ชอบ	0.57**
	พฤติกรรม	0.97**
ขณะเปิดรับ (Present)	78. ฉันติดตามละครโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความรักและการชิงรักหักสวาท	0.69**
	79. ฉันติดตามละครที่นำเสนอเกี่ยวกับการต่อสู้ในการดำเนินชีวิต	0.46**
	80. ฉันติดตามละครโทรทัศน์ของขวัญ ต่อสู้ ผจญภัย และการก่ออาชญากรรม	0.27**
	81. ฉันติดตามละครโทรทัศน์ประเภทเน้นความ ตลก สนุกสนาน ไร้สาระ	0.15**
	82. ฉันชอบละครโทรทัศน์ประเภทบู๊ ล้างผลาญ	0.23**
	71. ฉันติดตามดูละครโทรทัศน์ทุกวัน	0.59**
	72. ฉันติดตามดูละครโทรทัศน์จนจบเรื่อง	0.68**
	86. ในขณะที่ดูละครโทรทัศน์ ฉันหยุดทำกิจกรรมอื่น ๆ	0.54**
	84. ฉันติดตามอ่านเรื่องราวทางสื่ออื่น ๆ ที่เสนอเกี่ยวกับดาราในละครที่ตนเองกำลังติดตาม	0.58**
	73. ฉันดูละครโทรทัศน์กับบิดามารดา	0.35**
	83. ฉันมักคุยกับนักแสดงละครโทรทัศน์ (ดารา) ผ่านทางจดหมายหรือเวปไซด์	0.31**
	พฤติกรรม	1.03**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.17 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรพฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์(ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อที่	น้ำหนักองค์ประกอบ
พฤติกรรม		1.04**
หลังเปิดรับ	88. ฉันได้คำพูดบางคำจากละครโทรทัศน์มาใช้ในชีวิตประจำวัน	0.41**
(After)	90. ฉันจะพูดให้เพื่อนหรือคนอื่น ๆ เข้าใจเกี่ยวกับความดีและคุณธรรมที่พบจากละครโทรทัศน์	0.27**
	87. ฉันนำเรื่องละครโทรทัศน์ไปพูดคุยกับเพื่อนที่โรงเรียน	0.45**
	85. ฉันเป็นแฟนคลับดาราคอนโปรด	0.56**
	91. ฉันเขียนกระทู้ในเวปไซด์ต่อว่าดาราคอนที่ทำตัวไม่เหมาะสม	0.27**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.17 เมื่อพิจารณาตัวแปรพฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ พบว่ามีประอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบคือ พฤติกรรมก่อนการเปิดรับ พฤติกรรมขณะเปิดรับ และพฤติกรรมหลังการเปิดรับ มีข้อคำถามทั้งสิ้น 20 ข้อ ทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการทดสอบโมเดลได้ค่า $\chi^2 = 87.05$, $df = 71$, $p = 0.095$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.98$, $RMR = 0.023$ สรุปได้ว่า โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบย่อยมีข้อคำถามดังนี้

พฤติกรรมก่อนการเปิดรับ มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ คือ 1. ฉันติดตามอ่านละครโทรทัศน์จากหนังสือพิมพ์ 2. ฉันติดตามอ่านละครโทรทัศน์จากนิตยสารเฉพาะกิจ 3. ฉันเตรียมตัวหรือรีบกลับบ้านเพื่อชมละครที่ชอบ 4. ฉันอาจขอยกเลิกนัดหมายเพื่อรอชมละครโทรทัศน์ที่ชอบ

พฤติกรรมขณะเปิดรับ มีข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ คือ 1. ฉันติดตามละครโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความรักและการชิงรักหักสวาท 2. ฉันติดตามละครที่นำเสนอเกี่ยวกับการต่อสู้ในการดำเนินชีวิต 3. ฉันติดตามละครโทรทัศน์สยองขวัญ ต่อสู้ ผจญภัย และการก่ออาชญากรรม 4. ฉันติดตามละครโทรทัศน์ประเภทเน้นความ ตลก สนุกสนาน ไร้สาระ 5. ฉันชอบละครโทรทัศน์ประเภทบู๊ ล้างผลาญ 6. ฉันติดตามดูละครโทรทัศน์ทุกวัน 7. ฉันติดตามดูละครโทรทัศน์จนจบเรื่อง 8. ในขณะที่ดูละครโทรทัศน์ ฉันหยุดทำกิจกรรมอื่น ๆ 9. ฉันติดตามอ่านเรื่องราวทางสื่ออื่น ๆ ที่เสนอเกี่ยวกับดาราคอนในละครที่ตนเองกำลังติดตาม 10. ฉันดูละครโทรทัศน์กับ

บิดามารดา และข้อที่ คือ 11. ฉันมักคุยกับนักแสดงละครโทรทัศน์ (ดารา) ผ่านทางจดหมาย หรือเว็บไซต์

พฤติกรรมขณะหลังเปิดรับ มีข้อความคำถามจำนวน 5 ข้อ 1. ฉันได้คำพูดบางคำจากละครโทรทัศน์มาใช้ในชีวิตประจำวัน 2. ฉันจะพูดให้เพื่อนหรือคนอื่นๆ เข้าใจเกี่ยวกับความดีและคุณธรรมที่พบจากละครโทรทัศน์ 3. ฉันนำเรื่องละครโทรทัศน์ไปพูดคุยกับเพื่อนที่โรงเรียน 4. ฉันเป็นแฟนคลับดาราคอนโปรด และข้อที่ 5. ฉันเขียนกระทู้ในเว็บไซต์ต่อว่าดาราที่ทำตัวไม่เหมาะสม

ด้านที่ 6 ทศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ในส่วนนี้ได้สร้างข้อความคำถามทั้งหมด 19 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .7592 โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที (t) ดังแสดงผลในตารางที่ 4.18 ดังนี้

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที (t) ของข้อความด้านทศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
92. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้	4.78	0.69	4.09	0.98	4.56**
93. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ช่วยให้ผู้ชมรู้สึกผ่อนคลาย	5.10	0.82	4.56	0.90	3.77**
94. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ช่วยให้ผู้ชมสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวได้	4.94	0.77	4.48	0.93	3.44**
95. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ทำให้ผู้ชมเป็นคนทันสมัย	4.59	0.93	3.94	1.15	4.00**
96. ฉันคิดว่าวัยรุ่นที่แต่งกายล่อแหลมนั้น เกิดจากการเลียนแบบจากละครโทรทัศน์	5.08	0.93	4.80	1.08	1.65
97. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ สามารถส่งผลเสียต่อการเรียน	4.31	1.25	4.28	1.20	0.16
98. ฉันคิดว่าวัยรุ่นที่นิยมแสดงความรักกันในที่สาธารณะนั้น เลียนแบบพฤติกรรมจากละครโทรทัศน์	4.63	1.17	4.37	1.19	1.35
99. ฉันคิดว่าเหตุข่มขืนหรือการยกพวกตีกัน เป็นผล	4.73	1.08	4.43	1.26	1.52

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที (t) ของข้อความด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
มาจากการเลียนแบบจากละครโทรทัศน์					
100. ฉันได้รับความรู้หลายแขนงจากการชมละครโทรทัศน์	4.84	0.80	4.28	1.09	5.24**
101. ฉันพอใจที่ได้แต่งกายตามอย่างตัวแสดงในละครโทรทัศน์	3.55	1.47	2.35	1.12	5.24**
102. ฉันพอใจที่ได้เห็นตัวอย่างในเรื่องการรักษาวงศ์วานตัวของนางเอกละครโทรทัศน์	4.29	1.31	4.09	1.35	3.87**
103. ฉันรู้สึกดีที่เห็นพระเอกในละครโทรทัศน์เป็นสุภาพบุรุษ ไม่นิยมการใช้ความรุนแรง	5.14	0.96	4.79	1.15	2.12*
104. พระเอกเจ้าชู้หรือนางเอกที่แต่งตัวโป๊ยั่ววนในละครโทรทัศน์ ฉันรู้สึกว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องถ้าตัวโกงทำ ฉันจะรู้สึกว่าเป็นการกระทำที่ไม่ดี	2.96	1.58	2.54	1.41	1.74
105. ฉันรู้สึกไม่ชอบเมื่อคนดีในละครโทรทัศน์ต้องยอมให้ตัวโกงข่มเหงรังแก	4.84	1.07	4.42	1.17	2.23*
106. ฉันคิดว่าเนื้อหาละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่ ทำให้ผู้ชมนิยมเงินทองมากกว่าความสามารถ	4.25	1.39	4.13	1.17	0.55
107. ฉันชักชวนให้เพื่อนดูละครโทรทัศน์เรื่องตลกนักแสดงแต่งตัวโป๊ยั่ววน	3.10	1.45	2.42	1.30	3.08**
108. ฉันเปลี่ยนช่องเมื่อมีฉากที่มีการทำทารุณโหดร้าย	3.12	1.32	2.95	1.22	0.83
109. ฉันเลือกดูเฉพาะเรื่องที่มีนักแสดงที่ได้รับการยอมรับว่าเซ็กซี่	3.31	1.39	2.29	1.13	4.65**
110. ฉันรู้สึกเบื่อเมื่อดูละครโทรทัศน์ ที่เกี่ยวข้องกับ การส่งเสริมศาสนา	3.18	1.42	2.90	1.25	1.34

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 พบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในข้อที่ 92, 93, 94, 95, 100, 101, 102, 107 และข้อที่ 109 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในข้อที่ 103 และข้อที่ 105 ข้อที่เหลือไม่มีความแตกต่าง แสดงว่าข้อคำถามในแบบวัดจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ สามารถวัดจิตลักษณะด้านนี้ได้จริง ในข้อที่ 92, 93, 94, 95, 100, 101, 102, 103, 105, 107 และข้อที่ 109 ส่วนข้อที่ตัดออกได้แก่ข้อที่ 96, 97, 98, 99, 104, 106, 108 และข้อที่ 110

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ตัวแปรทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้

ATTITUDE = ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ATTI1 = ตระหนักถึงผลดี-ผลเสีย

ATTI2 = ความรู้สึกพอใจ-ไม่พอใจ

ATTI3 = ความพร้อมที่จะแสดงออกส่งเสริมหรือเพิกเฉย

A92 = ข้อ 92

A102 = ข้อ 102

A93 = ข้อ 93

A103 = ข้อ 103

A94 = ข้อ 94

A105 = ข้อ 105

A95 = ข้อ 95

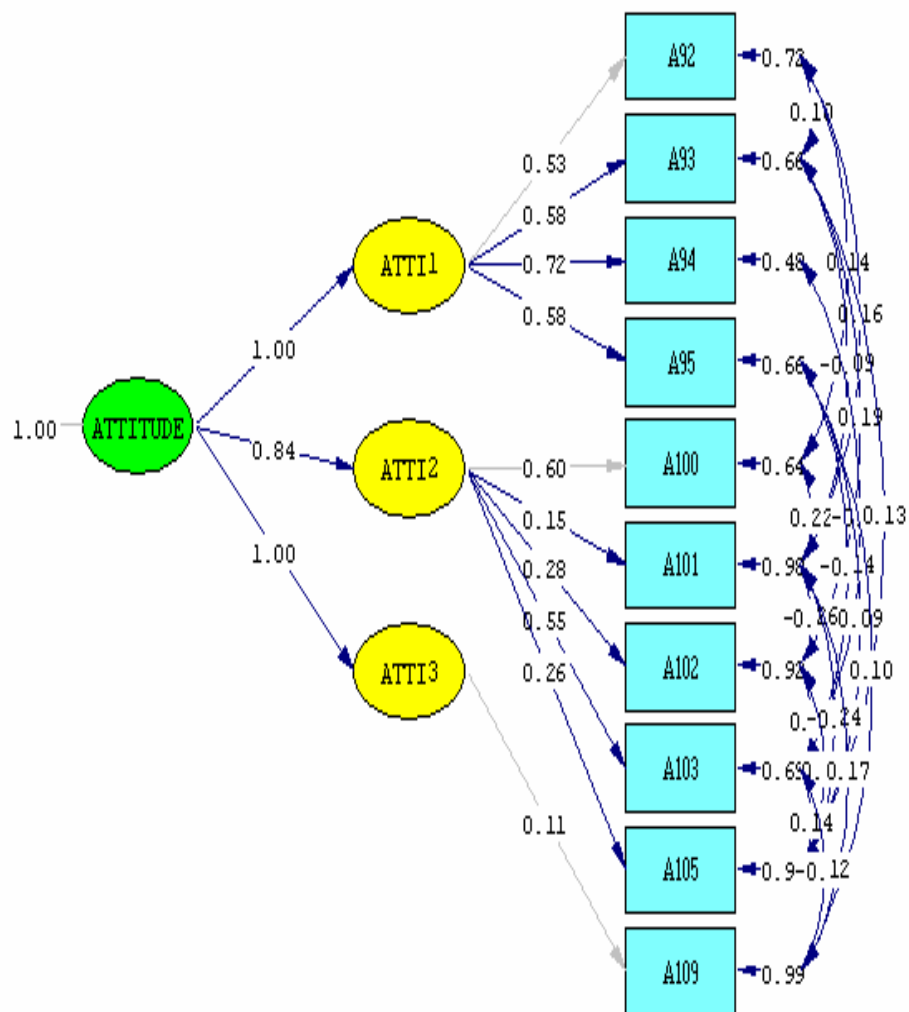
A107 = ข้อ 107

A100 = ข้อ 100

A109 = ข้อ 109

A101 = ข้อ 101

เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝงคือ ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ แล้วพิจารณาค่า $\chi^2 = 1470.66$, $P=0.00$, $GFI= 0.81$, $AGFI=0.72$, $RMR = 0.12$ หมายความว่าโมเดลทฤษฎี ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการปรับแต่งโมเดลโดยอาศัยความรู้เชิงทฤษฎีและคำแนะนำจากโปรแกรม LISREL เพื่อให้ได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยทำการตัดข้อที่ 107 ออกเนื่องจากมีน้ำหนักองค์ประกอบน้อยและไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ผลดังรูป 4.6

Chi-Square=24.96, df=16, P-value=0.07054, RMSEA=0.022

รูปที่ 4.6 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ตารางที่ 4.19 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

องค์ประกอบ	ข้อที่	น้ำหนักองค์ประกอบ
ตระหนักถึงผลดี-ผลเสีย (ATT11)	92. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้	1.00**
	93. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ช่วยให้ผู้ชมรู้สึกผ่อนคลาย	0.53**
	94. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ช่วยให้ผู้ชมสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวได้	0.58**
	95. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ช่วยให้ผู้ชมสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวได้	0.72**
	95. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ทำให้ผู้ชมเป็นคนทันสมัย	0.58**
ความรู้สึกพอใจ-ไม่พอใจ (ATT12)	100. ฉันได้รับความรู้หลายแขนงจากการชมละครโทรทัศน์	0.84**
	101. ฉันพอใจที่ได้แต่งกายตามอย่างตัวแสดงในละครโทรทัศน์	0.60**
	102. ฉันพอใจที่ได้เห็นตัวอย่างในเรื่องการรักนวลสงวนตัวของนางเอกละครโทรทัศน์	0.15**
	103. ฉันรู้สึกดีที่เห็นพระเอกในละครโทรทัศน์เป็นสุภาพบุรุษ ไม่นิยมการใช้ความรุนแรง	0.28**
	105. ฉันรู้สึกไม่ชอบเมื่อคนดีในละครโทรทัศน์ต้องยอมให้ตัวโกงข่มเหงรังแก	0.56**
105. ฉันรู้สึกไม่ชอบเมื่อคนดีในละครโทรทัศน์ต้องยอมให้ตัวโกงข่มเหงรังแก	0.26**	
ความพร้อมที่จะแสดงออกส่งเสริมหรือเพิกเฉย (ATT13)	109. ฉันเลือกดูเฉพาะเรื่องที่มีนักแสดงที่ได้รับการยอมรับว่าเข้กซี้	1.00*
		0.11*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.19 เมื่อพิจารณา น้ำหนักองค์ประกอบพบว่า ตัวแปรทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบคือ 1. ตระหนักถึงผลดี-ผลเสีย 2.

ความรู้สึกพอใจ-ไม่พอใจ 3. ความพร้อมที่จะแสดงออกส่งเสริมหรือเพิกเฉย ทั้งหมดประกอบด้วย
ข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

ข้อที่ 109. ฉันเลือกดูเฉพาะเรื่องที่มีนักแสดงที่ได้รับการยอมรับว่าเซ็กซี่ มีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

ส่วนข้ออื่นๆนั้น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการทดสอบโมเดลได้ค่า
 $\chi^2 = 24.77$, $df = 16$, $p = 0.07$, $GFI = 1.00$, $AGFI = 0.99$, $RMR = 0.017$ สรุปได้ว่า โมเดล
ตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบย่อยมีข้อคำถามดังนี้

ตระหนักถึงผลดี-ผลเสีย มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อคือ 1.ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่
สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้ 2. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ช่วยให้ผู้ชมรู้สึกผ่อนคลาย
3. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ช่วยให้ผู้ชมสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวได้ 4. ฉัน
คิดว่าละครโทรทัศน์ทำให้ผู้ชมเป็นคนทันสมัย

ความรู้สึกพอใจ-ไม่พอใจ มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อคือ 1.ฉันได้รับความรู้หลายแขนงจาก
การชมละครโทรทัศน์ 2. ฉันพอใจที่ได้แต่งกายตามอย่างตัวแสดงในละครโทรทัศน์ 3. ฉันพอใจที่ได้
เห็นตัวอย่างในเรื่องการรักษานวลสงวนตัวของนางเอกละครโทรทัศน์ 4. ฉันรู้สึกดีที่เห็นพระเอกใน
ละครโทรทัศน์เป็นสุภาพบุรุษ ไม่นิยมการใช้ความรุนแรง 5. ฉันรู้สึกไม่ชอบเมื่อคนดีในละคร
โทรทัศน์ต้องยอมให้ตัวโกงข่มเหงรังแก

ความพร้อมที่จะแสดงออกส่งเสริมหรือเพิกเฉย มีข้อคำถามจำนวน 1 ข้อคือ 1.ฉันเลือกดู
เฉพาะเรื่องที่มีนักแสดงที่ได้รับการยอมรับว่าเซ็กซี่

ด้านที่ 7 การรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ในด้านนี้ได้สร้างข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .7450 โดยมีค่าเฉลี่ย ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ ดังแสดงผลในตารางที่ 4.20 ดังนี้

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t)
ของข้อคำถามด้านการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
111. พ่อแม่สัมเป็นคนเจ้าระเบียบและดูมาก ตลอดเวลาไม่เคยให้สัมไปเที่ยวที่ไหนเลย วันหนึ่ง เพื่อนชวนสัมไปงานเลี้ยงวันเกิดที่บ้านตอนกลางคืน	5.16	1.97	-0.60	4.19	8.63**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที (t) ของข้อคำถามด้านการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
ซึ่งสัมผัสเห็นว่าปลอดภัยเพราะพ่อแม่เพื่อนมารับส่ง ทำให้สัมผัสสัญญากับเพื่อนว่าจะไป แต่พ่อแม่สัมผัสก็ยังไม่อนุญาตให้ไปทั้ง ๆ ที่สัมผัสได้อธิบายแล้วว่าไม่อันตรายและจะกลับไม่ดึก ทำให้สัมผัสซึ่งเก็บกดมานานได้ตะโกนด้วยความโกรธว่า “ทำไมจะไปไม่ได้ ก็บอกแล้วไงว่าปลอดภัย” ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ สัม หรือไม่					
112. แมว เป็นคนรับใช้ที่ชอบทำสิ่งของแตกหักอยู่เป็นประจำ ซึ่งจิราก็พยายามอดทนและอบรมสั่งสอนเป็นประจำ จนวันหนึ่งแมวได้ทำกาแพหกใส่แขกที่มาเยี่ยมจิรา ทำให้จิราโกรธและใช้ถ้อยคำรุนแรงว่า “อะไรกัน สอนเท่าไรไม่รู้จักจำ” ท่านเห็นด้วยกับคำพูดจิรา หรือไม่	4.84	1.50	-0.44	4.47	7.75**
113. ตุ๊ก เป็นคนอ่อนน้อม วันหนึ่งเพื่อนแกล้งนำหนังสือไปช้อน ตุ๊กหาเท่าไรก็ไม่เจอและตุ๊กต้องรีบกลับบ้านไปอ่านหนังสือเพราะพรุ่งนี้จะมีสอบ ด้วยความโกรธจึงตะโกนด่าเพื่อนด้วยถ้อยคำหยาบคาย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ตุ๊ก หรือไม่	4.63	1.87	-1.08	3.81	9.34**
114. กร เป็นสามีของ หน้อย และมีลูก 2 คน แต่หน้อยเป็นคนไม่ทำงานเอาแต่เล่นหอยและไม่ดูแลลูก ๆ ทำให้ กร เบื่อและหันไปสนิทสนมกับ พร ที่ขยันและน่ารัก ต่อมาหน้อยทราบเรื่องจึงโทรศัพท์ไปข่มขู่ พร ว่า “จะรายงานหัวหน้างานของ พร และจะให้ไล่พรออกจากงาน” ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ หน้อย หรือไม่	4.98	0.52	1.08	3.91	6.84**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
115. บุ่ง เกิดมาในครอบครัวที่ไม่ค่อยอบอุ่น วันหนึ่ง พ่อแม่ของบุ่งทะเลาะตบตีกันรุนแรงทำให้บุ่งที่อยู่ในเหตุการณ์เกิดความสับสน บุ่ง จึงบอกกับพ่อแม่ว่า ถ้าทะเลาะกันอีกจะกระโดดตึกฆ่าตัวตาย ต่อมาทั้งคู่ก็ทะเลาะตบตีกันอย่างรุนแรงอีก บุ่งจึงบอกว่าจะไปกระโดดตึกทำให้พ่อแม่ไม่กล้าทะเลาะกันอีก ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ บุ่ง หรือไม่	2.33	2.70	-1.67	3.06	6.81**
116. ดิ๊ก เข้าแถวรอซื้อข้าวที่โรงอาหาร แต่มีเพื่อนคนหนึ่งแทรกแถวเข้ามาตรงหน้าและยังเหยียบเท้า ดิ๊กด้วย ทำให้ดิ๊กโกรธและผลักเพื่อนล้มลง ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ดิ๊ก หรือไม่	4.92	1.72	0.54	3.61	7.60**
117. พี่สาวของ นิง บอกว่า ถ้าหนังสือได้ที่ 1 จะซื้อมือถือให้ทำให้นิงขยันอ่านหนังสือจนสอบได้ที่ 1 แต่พี่สาวของนิงกลับบอกว่า “พูดเล่นเพราะตนเองยังไม่มีปัญญาซื้อเลย” ทำให้นิง ผิดหวัง เกิดความไม่พอใจและขว้างหนังสือไปโดนแขนของพี่สาวท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ นิง หรือไม่	4.94	1.85	0.21	4.10	7.28**
118. วันก่อน ภัทร เห็นเพื่อนบ้านเตะสุนัขของตนเอง มาวันนี้ภัทรเห็นสุนัขของเพื่อนบ้านคนนั้นเดินมา ปัสสาวะหน้าบ้านตนจึงเตะสุนัขตัวนั้น ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของภัทร หรือไม่	4.25	1.59	-1.25	4.18	8.52**
119. นัท แอบได้ยินเพื่อนนินทาและใส่ร้ายตนในเรื่องที่ไม่เป็นความจริง จึงโกรธและเดินเข้าไปชกเพื่อนคนนั้นล้มลง ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ นัท หรือไม่	5.49	0.79	0.15	4.46	8.18**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
120. คีนหนึ่ง นิดา ถูกคนขับแท็กซี่ฉวนฉลามเพื่อ หมายข่มขืน บังเอิญ นิดา ซึ่งพกมีดมาด้วยเห็นจวน ตัวเลยแทงคนขับตาย ท่านเห็นด้วยการกระทำ ของ นิดา หรือไม่	4.47	1.97	2.40	3.84	3.34**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.20 พบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อ แสดงว่าข้อคำถามในแบบวัดจิตลักษณะด้านการเลือกรับรู้หรือตีความ เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว สามารถวัดจิตลักษณะด้านนี้ได้จริง

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ตัวแปรการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้

AGGRESS = การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

SPEAK = ทางวาจา

ACTION= ทางด้านการกระทำ

S111 = ข้อ 111

A116 = ข้อ 116

S112 = ข้อ 112

A117 = ข้อ 117

S113 = ข้อ 113

A118 = ข้อ 118

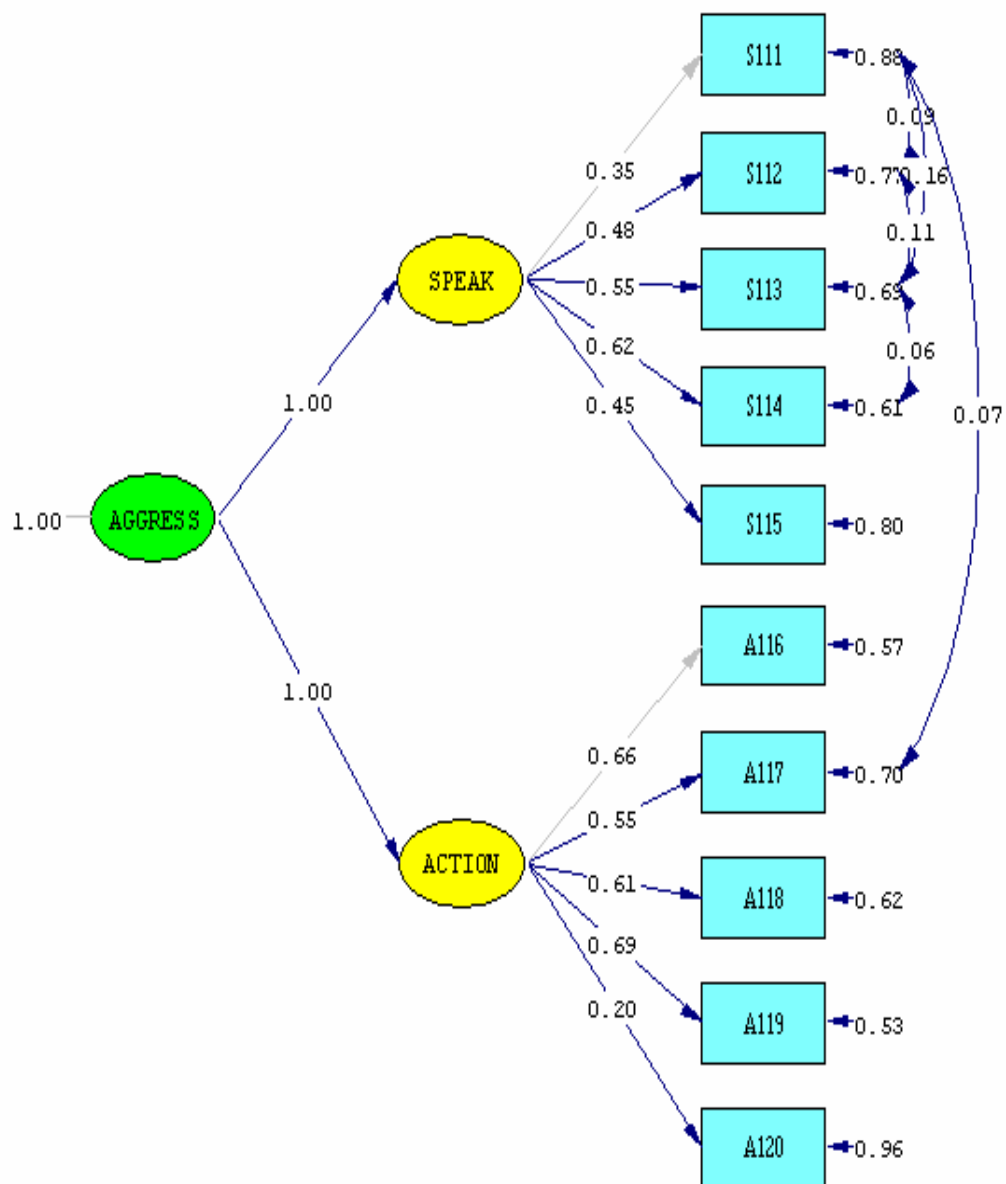
S114 = ข้อ 114

A119 = ข้อ 119

S115 = ข้อ 115

A120 = ข้อ 120

เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝงคือ การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว แล้วพิจารณาค่า $\chi^2=112.82$, $P=0.00$, $GFI= 0.98$, $AGFI=0.97$, $RMR = 0.03$ หมายความว่าโมเดลทฤษฎี ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการปรับแต่งโมเดลโดยอาศัยความรู้เชิงทฤษฎีและคำแนะนำจากโปรแกรม LISREL เพื่อให้ได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีที่สุด ได้ผลดังรูป 4.7

Chi-Square=41.45, df=30, P-value=0.07966, RMSEA=0.018

รูปที่ 4.7 คำนำน้าหนักองค์ประกอบของตัวแปรการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ตารางที่ 4.21 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

องค์ประกอบ	ข้อที่	น้ำหนักองค์ประกอบ
ทางวาจา (SPEAK)	111. พ่อแม่ส้มเป็นคนเจ้าระเบียบและดุมาก ตลอดเวลาไม่เคยให้ส้มไปเที่ยวที่ไหนเลย วันหนึ่งเพื่อนชวนส้มไปงานเลี้ยงวันเกิดที่บ้านตอนกลางคืน ซึ่งส้มเห็นว่าปลอดภัยเพราะพ่อแม่เพื่อนมารับส่ง ทำให้ส้มสัญญากับเพื่อนว่าจะไป แต่พ่อแม่ส้มก็ยังไม่อนุญาตให้ไปทั้ง ๆ ที่ส้มได้อธิบายแล้วว่าไม่อันตรายและจะกลับไม่ดึก ทำให้ส้มซึ่งเก็บกดมานานได้ตะโกนด้วยความโกรธว่า “ทำไมจะไปไม่ได้ ก็บอกแล้วไงว่าปลอดภัย” ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ส้ม หรือไม่	1.00** 0.35**
	112. แมว เป็นคนรับใช้ที่ชอบทำสิ่งของแตกหักอยู่เป็นประจำ ซึ่งจิราก็พยายามอดทนและอบรมสั่งสอนเป็นประจำ จนวันหนึ่งแมวได้ทำกาาพหกใส่แขกที่มาเยี่ยมจิรา ทำให้จิราโกรธและใช้ถ้อยคำรุนแรงว่า “อะไรกัน สอนเท่าไรไม่รู้จักจำ” ท่านเห็นด้วยกับคำพูดจิรา หรือไม่	0.48**
	113. ตู๊ก เป็นคนอ่อนน้อม วันหนึ่งเพื่อนแกล้งนำหนังสือไปซ่อน ตู๊กหาเท่าไรก็ไม่เจอและตูกต้องรีบกลับบ้านไปอ่านหนังสือเพราะพรุ่งนี้จะมีสอบ ด้วยความโกรธจึงตะโกนด่าเพื่อนด้วยถ้อยคำหยาบคาย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ตู๊ก หรือไม่	0.55**
	114. กร เป็นสามีของ หน้อย และมีลูก 2 คน แต่หน้อยเป็นคนไม่ทำงานเอาแต่เล่นหอยและไม่ดูแลลูก ๆ ทำให้ กร เบื่อและหันไปสนิทสนมกับ พร ที่ขยันและน่ารัก ต่อมาหน้อยทราบเรื่องจึงโทรศัพที่ไปข่มขู่ พร ว่า “จะรายงานหัวหน้างานของ พร และจะให้ไล่พรออกจากงาน” ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ หน้อยหรือไม่	0.62**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.21 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อที่	น้ำหนักองค์ประกอบ
ทางวาจา (SPEAK)	115. บ๊อง เกิดมาในครอบครัวที่ไม่ค่อยอบอุ่น วันหนึ่งพ่อแม่ของบ๊องทะเลาะตบตีกันรุนแรงทำให้บ๊องที่อยู่ในเหตุการณ์เกิดความสับสน บ๊อง จึงบอกกับพ่อแม่ว่าถ้าทะเลาะกันอีกจะกระโดดตึกฆ่าตัวตาย ต่อมาทั้งคู่ก็ทะเลาะตบตีกันอย่างรุนแรงอีก บ๊องจึงบอกว่าจะไปกระโดดตึกทำให้พ่อแม่ไม่กล้าทะเลาะกันอีก ท่านเห็นด้วยการกระทำของ บ๊อง หรือไม่	0.45**
ทางด้าน การกระทำ (ACTION)	116. ตี๊ก เข้าแถวรอซื้อข้าวที่โรงอาหาร แต่มีเพื่อนคนหนึ่งแทรกแถวเข้ามาตรงหน้าและยังเหยียบเท้าตี๊กด้วย ทำให้ตี๊กโกรธและผลักเพื่อนล้มลง ท่านเห็นด้วยการกระทำของ ตี๊ก หรือไม่	1.00** 0.66**
	117. พี่สาวของ หิง บอกว่า ถ้าหิงสอบได้ที่ 1 จะซื้อมือถือให้ทำให้หิงขยันอ่านหนังสือจนสอบได้ที่ 1 แต่พี่สาวของหิงกลับบอกว่า “พูดเล่นเพราะตนเองยังไม่มีปัญญาซื้อเลย” ทำให้หิง ผิดหวังเกิดความไม่พอใจและขว้างหนังสือไปโดนแขนของพี่สาวท่านเห็นด้วยการกระทำของ หิง หรือไม่	0.55**
	118. วันก่อน ภัทร เห็นเพื่อนบ้านเตะสุนัขของตัวเอง มาวันนี้ภัทรเห็นสุนัขของเพื่อนบ้านคนนั้นเดินมาปัสสาวะหน้าบ้านตนจึงเตะสุนัขตัวนั้น ท่านเห็นด้วยการกระทำของภัทร หรือไม่	0.61**
	119. นัท แอบได้ยินเพื่อนนินทาและใส่ร้ายตนในเรื่องที่ไม่เป็นความจริง จึงโกรธและเดินเข้าไปชกเพื่อนคนนั้นล้มลง ท่านเห็นด้วยการกระทำของ นัท หรือไม่	0.69**
	120. คีนหนึ่ง นิดา ถูกคนขับแท็กซี่ลวนลามเพื่อหมายข่มขืน บังเอิญนิดา ซึ่งพกมีดมาด้วยเห็นจวนตัวเลยแทงคนขับตาย ท่านเห็นด้วยการกระทำของ นิดา หรือไม่	0.20**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.21 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบด้านการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว ประกอบด้วยทางวาจา และการกระทำ ข้อคำถามประกอบด้วย 10 ข้อ ทุกข้อมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการทดสอบโมเดลได้ค่า $\chi^2 = 41.45$, $df = 30$, $p = 0.08$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.99$, $RMR = 0.019$ สรุปได้ว่า โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งแต่ละข้อมีลักษณะเป็นสถานการณ์ความขัดแย้งดังนี้

การแสดงออกทางวาจา ประกอบด้วย 5 ข้อคำถาม คือ 1. พ่อแม่ส้มเป็นคนเจ้าระเบียบและดุมาก ตลอดเวลาไม่เคยให้ส้มไปเที่ยวที่ไหนเลย วันหนึ่งเพื่อนชวนส้มไปงานเลี้ยงวันเกิดที่บ้านตอนกลางคืน ซึ่งส้มเห็นว่าปลอดภัยเพราะพ่อแม่เพื่อนมารับส่ง ทำให้ส้มสัญญากับเพื่อนว่าจะไป แต่พ่อแม่ส้มก็ยังไม่อนุญาตให้ไปทั้ง ๆ ที่ส้มได้อธิบายแล้วว่าไม่อันตรายและจะกลับไม่ดึก ทำให้ส้มซึ่งเก็บกดมานานได้ตะโกนด้วยความโกรธว่า “ทำไมจะไปไม่ได้ ก็บอกแล้วไงว่าปลอดภัย” ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ส้ม หรือไม่ 2. แมว เป็นคนรับใช้ที่ชอบทำสิ่งของแตกหักอยู่เป็นประจำ ซึ่งจิราภักพยายามอดทนและอบรมสั่งสอนเป็นประจำ จนวันหนึ่งแมวได้ทำกาแฟหกใส่แขกที่มาเยี่ยมจิรา ทำให้จิราโกรธและใช้ถ้อยคำรุนแรงว่า “อะไรกัน สอนเท่าไรไม่รู้จักจำ” ท่านเห็นด้วยกับคำพูดจิรา หรือไม่ 3. ตึก เป็นคนอ่อนน้อม วันหนึ่งเพื่อนแกล้งนำหนังสือไปซ่อน ตึกหาเท่าไรก็ไม่เจอและตึกต้องรีบกลับบ้านไปอ่านหนังสือเพราะพรุ่งนี้จะมีสอบ ด้วยความโกรธจึงตะโกนด่าเพื่อนด้วยถ้อยคำหยาบคาย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ตึก หรือไม่ 4. กร เป็นสามีของ หน้อย และมีลูก 2 คน แต่หน้อยเป็นคนไม่ทำงานเอาแต่เล่นหวยและไม่ดูแลลูก ๆ ทำให้ กร เบื่อและหันไปสนิทสนมกับ พร ที่ขยันและน่ารัก ต่อมาหน้อยทราบเรื่องจึงโทรศัพท์ไปข่มขู่ พร ว่า “จะรายงานหัวหน้างานของ พร และจะให้ไล่พรออกจากงาน” ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ หน้อย หรือไม่ และข้อที่ 5. บุ่ง เกิดมาในครอบครัวที่ไม่ค่อยอบอุ่น วันหนึ่งพ่อแม่ของบุ่งทะเลาะตบตีกันรุนแรงทำให้บุ่งที่อยู่ในเหตุการณ์เกิดความสับสน บุ่ง จึงบอกกับพ่อแม่ว่าถ้าทะเลาะกันอีกจะกระโดดตึกฆ่าตัวตาย ต่อมาทั้งคู่ก็ทะเลาะตบตีกันอย่างรุนแรงอีก บุ่งจึงบอกว่าจะไปกระโดดตึกทำให้พ่อแม่ไม่กล้าทะเลาะกันอีก ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ บุ่ง หรือไม่

ทางด้านการกระทำ ประกอบด้วย 5 ข้อคำถาม คือ 1. ตึก เข้าแถวรอซื้อข้าวที่โรงอาหาร แต่มีเพื่อนคนหนึ่งแทรกแถวเข้ามาตรงหน้าและยังเหยียบเท้าตึกด้วย ทำให้ตึกโกรธและผลักเพื่อนล้มลง ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ตึก หรือไม่ 2. พี่สาวของ หนิง บอกว่า ถ้าหนิงสอบได้ที่ 1 จะซื้อมือถือให้ทำให้หนิงขยันอ่านหนังสือจนสอบได้ที่ 1 แต่พี่สาวของหนิงกลับบอกว่า “พูดเล่นเพราะตนเองยังไม่มีปัญญาซื้อเลย” ทำให้หนิง ผิดหวัง เกิดความไม่พอใจและขว้างหนังสือไปโดนแขนของพี่สาวท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ หนิง หรือไม่ 3. วันก่อน ภัทร เห็นเพื่อนบ้านเตะสุนัขของตนเอง มาวันนี้ภัทรเห็นสุนัขของเพื่อนบ้านคนนั้นเดินมาปัสสาวะหน้าบ้านตนจึงเตะสุนัขตัวนั้น ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของภัทร หรือไม่ 4. นัท แอบได้ยินเพื่อนนิทาและใส่ร้ายตนในเรื่องที่

ไม่เป็นความจริง จึงโกรธและเดินเข้าไปชกเพื่อนคนนั้นล้มลง ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ นัท หรือไม 5. คีนหนึ่ง นิดา ถูกคนขับแท็กซี่ฉกขโมยไปเพื่อหมายข่มขืน บังเอิญ นิดา ซึ่งพกมีดมาด้วย เห็นจวนตัวเลยแทงคนขับตาย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ นิดา หรือไม

ด้านที่ 8 การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ

ในด้านนี้ได้สร้างข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .7865 โดยมีค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ ดังแสดงผลในตารางที่ 4.22 ดังนี้

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ

องค์ประกอบ	ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
		\bar{X}	S	\bar{X}	S	
การรับรู้หรือตีความพฤติกรรมแสดงออกทางเพศ	121. ป๊อบ เช่าหออยู่คนเดียวที่กับแฟน ต่อมาแฟนของป๊อบต้องลาออกไปทำงาน ป๊อบกลัวว่าแฟนจะลืมตนเองจึงยอมย้ายหอมาอยู่ห้องเดียวกัน ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ป๊อบ หรือไม	4.75	0.87	0.47	3.84	7.46**
	122. จิตรา เป็นคนสวย เรียบร้อย และเรียนเก่ง จึงมีชายหนุ่มหลายคนมาชอบ ซึ่งชายหนุ่มแต่ละคนได้ซื้อของและให้เงินจิตราใช้ โดยจิตราไม่จำเป็นต้องทำงาน และยังสามารส่งเงินให้ทางครอบครัวได้ด้วย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ จิตรา หรือไม	5.72	0.86	-0.98	3.69	12.10**
	123. หมู่ย เห็นว่าชาย/หญิง ถ้าวักและเข้าใจกันก็อยู่ด้วยกันได้ไม่จำเป็นต้องแต่งงาน ท่านเห็นด้วยหรือไม	5.16	0.94	-0.20	3.74	10.48**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าที่ (t) ของข้อคำถามด้านการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
		\bar{X}	S	\bar{X}	S	
การรับรู้หรือตีความพฤติกรรมแสดงออกทางเพศ	124. ตีดีดี ปัจจุบันเป็นดารายอดนิยมและมีรายได้สูง มีความเห็นว่าคนสมัยนี้ไม่จำเป็นต้องเรียนสูงแค่หน้าตาดีและกล้าแสดงออกก็พอแล้ว ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดของ ตีดีดี หรือไม่	5.94	0.30	1.47	4.28	7.86**
	125. ดาด้า มีแนวคิดว่าการแต่งตัวมิดชิดเป็นการแต่งตัวที่เซยและไม่สามารถเรียกร้องความสนใจจากเพศตรงข้ามได้ ต่อมา ดาด้า เข้าประกวดนางงามและแต่งตัวไปช่วยวน จึงได้ตำแหน่งขวัญใจช่างภาพ ทุกวันนี้ดาด้าสวยและเป็นที่ยอมรับในสังคม ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดของ ดาด้า หรือไม่	5.77	0.70	-0.67	3.73	12.84**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.22 พบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อ แสดงว่าข้อคำถามในแบบวัดจิตลักษณะด้านการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ สามารถวัดจิตลักษณะด้านนี้ได้จริง

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ตัวแปรการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกทางเพศ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้

SEX = การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกทางเพศ

S121 = ข้อ 121

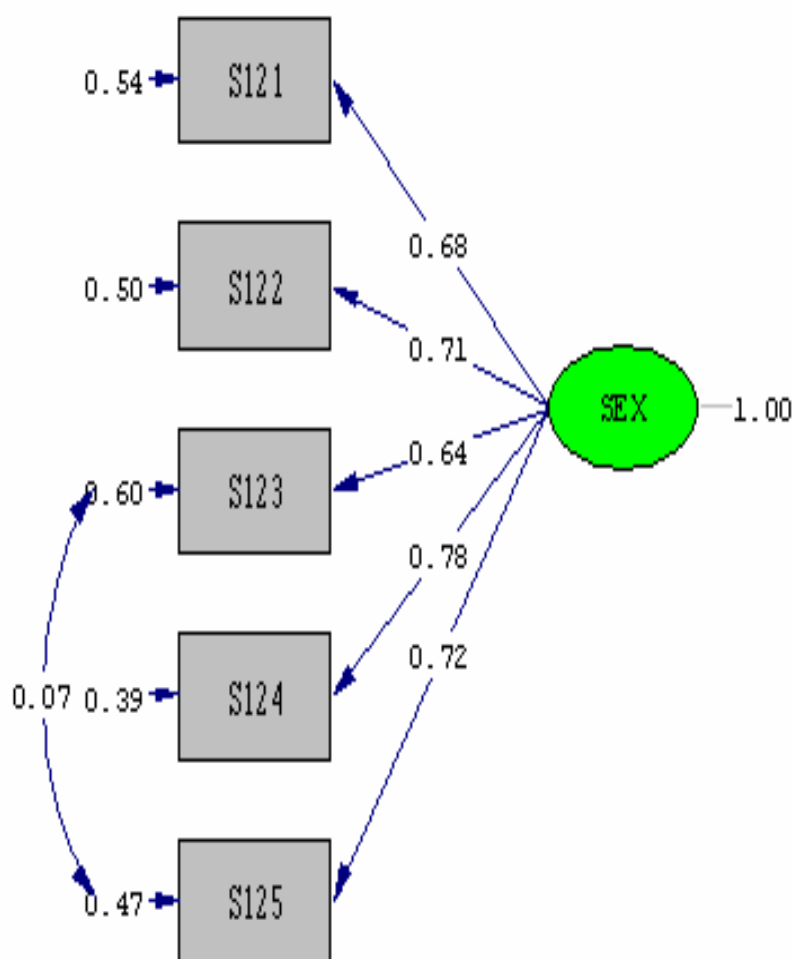
S124 = ข้อ 124

S122 = ข้อ 122

S125 = ข้อ 125

S123 = ข้อ 123

เมื่อทำการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝงคือ ตัวแปรการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออกทางเพศ แล้วพิจารณาค่า $\chi^2 = 14.34$, $P = 0.014$, $GFI = 1.00$, $AGFI = 0.99$, $RMR = 0.014$ หมายความว่าโมเดลทฤษฎี ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการปรับแต่งโมเดลโดยอาศัยความรู้เชิงทฤษฎีและคำแนะนำจากโปรแกรม LISREL เพื่อให้ได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ดีที่สุด ได้ผลดังรูป 4.8

Chi-Square=3.32, df=4, P-value=0.50581, RMSEA=0.000

รูปที่ 4.8 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรม
การแสดงออกทางเพศ

ตารางที่ 4.23 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ

องค์ประกอบ	ข้อที่	น้ำหนักองค์ประกอบ
การเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ	121. ป๊อบ เข้าหออยู่คนละที่กับแพน ต่อมาแพนของป๊อบต้องลาออกไปทำงาน ป๊อบกลัวว่าแพนจะลืมนเองจึงยอมย้ายหอมาอยู่ห้องเดียวกัน ท่านเห็นด้วยการกระทำของ ป๊อบ หรือไม่	0.68**
	122. จิตรา เป็นคนสวย เรียบร้อย และเรียนเก่ง จึงมีชายหนุ่มหลายคนมาชอบ ซึ่งชายหนุ่มแต่ละคนได้ซื้อของและให้เงินจิตราใช้ โดยจิตราไม่จำเป็นต้องทำงานและยังสามารถส่งเงินให้ทางครอบครัวได้ด้วย ท่านเห็นด้วยการกระทำของ จิตรา หรือไม่	0.71**
	123. หมู่ย เห็นว่าชาย/หญิง ถ้ารักและเข้าใจกันก็อยู่ด้วยกันได้ไม่จำเป็นต้องแต่งงาน ท่านเห็นด้วยหรือไม่	0.64**
	124. ตีตตี ปัจจุบันเป็นดารายอดนิยมและมีรายได้สูง มีความเห็นว่าคุณสมัยนี้ไม่จำเป็นต้องเรียนสูงแค่หน้าตาดีและกล้าแสดงออกก็พอแล้ว ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดของ ตีตตี หรือไม่	0.78**
	125. ด่าด้า มีแนวคิดว่าการแต่งตัวมีขีดเป็นการแต่งตัวที่เซยและไม่สามารถเรียกร้องความสนใจจากเพศตรงข้ามได้ ต่อมา ด่าด้าเข้าประกวดนางงามและแต่งตัวไปช่วยวง จึงได้ตำแหน่งขวัญใจช่างภาพ ทุกวันนี้ด่าด้ารวยและเป็นที่ยอมรับในสังคม ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดของ ด่าด้า หรือไม่	0.72**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.23 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบด้านการเลือกรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกทางเพศ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 5 ข้อ ทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการทดสอบโมเดลได้ค่า $\chi^2 = 3.32$, $df = 4$, $p = 0.51$, $GFI = 1.00$, $AGFI = 1.00$, $RMR = 0.006$ สรุปได้ว่า โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่ละข้อมีลักษณะเป็นสถานการณ์ดังนี้ 1. ป๊อบ เข้าหออยู่คนละที่กับแพน ต่อมาแพนของป๊อบต้อง

ลาออกไปทำงาน ป๊อบกลัวว่าแฟนจะลืมตนเองจึงยอมย้ายหอมาอยู่ห้องเดียวกัน ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ป๊อบ หรือไม่ 2. จิตรา เป็นคนสวย เรียบร้อย และเรียนเก่ง จึงมีชายหนุ่มหลายคนมาชอบ ซึ่งชายหนุ่มแต่ละคนได้ซื้อของและให้เงินจิตราใช้ โดยจิตราไม่จำเป็นต้องทำงานและยังสามารถส่งเงินให้ทางครอบครัวได้ด้วย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ จิตรา หรือไม่ 3. หมุย เห็นว่าชาย/หญิง ถ้าวักและเข้าใจกันก็อยู่ด้วยกันได้ไม่จำเป็นต้องแต่งงาน ท่านเห็นด้วยหรือไม่ 4. ตี๊ดตี๊ด ปัจจุบันเป็นดารายอดนิยมและมีรายได้สูง มีความเห็นว่าคนสมัยนี้ไม่จำเป็นต้องเรียนสูงแค่น้ำตาดีและกล้าแสดงออกก็พอแล้ว ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดของ ตี๊ดตี๊ด หรือไม่ และข้อที่ 5. ด๋าดี้า มีแนวคิดว่าการแต่งตัวมีจริตเป็นการแต่งตัวที่เซยและไม่สามารถเรียกร้องความสนใจจากเพศตรงข้ามได้ ต่อมา ด๋าดี้า เข้าประกวดนางงามและแต่งตัวไปช่วยงาน จึงได้ตำแหน่งขวัญใจช่างภาพ ทุกวันนี้ด๋าดี้ารวยและเป็นที่ยอมรับในสังคม ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดของ ด๋าดี้า หรือไม่

ทำให้แบบวัดชุดนี้มีจำนวนข้อทั้งหมด 112 ข้อคำถาม ซึ่งได้นำผลที่ได้ไปปรับแบบวัดเพื่อเป็นแบบวัดฉบับสมบูรณ์ ในภาคผนวกที่ 1(ข)

บทที่ 5

การวัดและประเมินระดับของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกปฏิบัติ และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

แบบวัดที่ได้รับการพัฒนาแล้วจากบทที่ 4 ได้นำไปวัดและประเมินระดับของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกปฏิบัติและตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย ซึ่งการวัดระดับจิตลักษณะมีขั้นตอนดังนี้

วิธีการวิจัย

ในบทนี้ได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบวัดเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีวิธีการศึกษาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างชายหญิงที่อยู่ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ทั่วประเทศ ศึกษาอยู่ในช่วง ปีการศึกษา 2549 คน จำนวน 1,729,389 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ: 2549)

กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากข้อคำถามที่ใช้ในแบบวัดนั้นไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงข้อความใด ๆ แต่ตัดบางข้อที่ไม่ผ่านการทดสอบออก ดังนั้นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,143¹ คน จึงยังสามารถนำมาใช้ประเมินผลระดับจิตลักษณะในการเลือกปฏิบัติหรือตีความละครโทรทัศน์ได้ แต่เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีตัวอย่างที่นับถือศาสนาคริสต์จำนวนน้อย จึงได้เก็บตัวอย่างเพิ่มอีกจำนวน 665 คน ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวัดและประเมินผลระดับจิตลักษณะมีจำนวนทั้งสิ้น 1,808 คน จากจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่สองในปีการศึกษา 2549 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,729,389 คน ระดับความเชื่อมั่นของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีของ Taro Yamane ซึ่งวิธีการเรียกว่า Allocate Proportional โดยมีสูตร

$$n = \frac{N}{1+(NE^2)}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

E = ความคลาดเคลื่อน

¹ ดังแสดงในตารางที่ 4.7

$$1,808 = \frac{1,729,389}{1 (1,729,389 \times .03^2)}$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.03 = 1,557 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,808 คน ดังนั้นข้อมูลที่ใช้ในครั้งนี้ มีความเชื่อถือได้ดีกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบวัดแล้วได้ทำการวิเคราะห์ผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1. ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม ใช้สถิติ ร้อยละ (%)

ตอนที่ 2. ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม ของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ร้อยละ (%) และ One-way ANOVA

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 แสดงข้อมูลทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม

ตารางที่ 5.1 แสดง จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

ลักษณะทางชีวสังคม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	540	29.90
- หญิง	1,268	70.10
2. ศาสนา		
- พุทธ	1,426	78.90
- คริสต์	42	2.30
- อิสลาม	340	18.80
3. ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนากี่ครั้งใน 1 เดือน		
- 1 ครั้ง	944	52.21
- 2 ครั้ง	417	23.06

ตารางที่ 5.1 แสดง จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม (ต่อ)

ลักษณะทางชีวสังคม	จำนวน	ร้อยละ
- 3 ครั้ง	173	9.57
- 4 ครั้ง	253	13.99
- อื่นๆ	21	1.16
4. ผลการเรียนภาคการศึกษาที่ผ่านมาของกลุ่มตัวอย่าง		
- ช่วงเกรด 3.5 – 4.00	357	19.75
- ช่วงเกรด 3.00 - 3.49	664	36.73
- ช่วงเกรด 2.50 – 2.99	522	28.87
- ช่วงเกรด 2.00 – 2.49	217	12.00
- ต่ำกว่า 2.00	48	2.64
5. ลักษณะโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง		
- ชายล้วน	11	0.60
- หญิงล้วน	234	12.90
- ชายและหญิง	1,563	86.50
6. ลักษณะของเพื่อนในกลุ่มส่วนใหญ่		
- คงแก่เรียน	96	5.31
- ชอบทำกิจกรรม	373	20.63
- เรียนและทำกิจกรรม	1,185	65.54
- ไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม	154	8.52
7. ระดับการศึกษาของบิดา		
- ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	620	34.29
- มัธยมศึกษาตอนต้น	191	10.56
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	311	17.20
- อนุปริญญา	183	10.12
- ปริญญาตรี	355	19.63
- ปริญญาโท	68	3.76
- ปริญญาเอก	23	1.27
- ไม่ทราบ	57	3.15

ตารางที่ 5.1 แสดง จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม (ต่อ)

ลักษณะทางชีวสังคม	จำนวน	ร้อยละ
8. สถานศึกษาที่บิดาสำเร็จการศึกษาสูงสุด		
- ในประเทศ	1,640	90.71
- ต่างประเทศ	47	2.60
- ไม่ทราบ	121	6.69
9. ระดับการศึกษาของมารดา		
- ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	733	40.54
- มัธยมศึกษาตอนต้น	207	11.45
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	278	15.38
- อนุปริญญา	136	7.52
- ปริญญาตรี	349	19.30
- ปริญญาโท	38	2.10
- ปริญญาเอก	10	0.55
- ไม่ทราบ	57	3.15
10. สถานศึกษาที่มารดาสำเร็จการศึกษาสูงสุด		
- ในประเทศ	1,665	92.09
- ต่างประเทศ	34	1.88
- ไม่ทราบ	109	6.03
11. รายได้ของบิดาและมารดา รวมกันต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	559	30.92
- ระหว่าง 10,001-20,000 บาท	548	30.31
- ระหว่าง 20,001-30,000 บาท	310	17.14
- ระหว่าง 30,001-40,000 บาท	186	10.28
- สูงกว่า 40,001 บาทขึ้นไป	197	10.90
- ไม่ทราบ	8	0.44
12. จำนวนพี่น้อง (นับรวมผู้ตอบ)		
- ท่านเป็นลูกคนเดียว	204	11.28
- สองคน	876	48.45

ตารางที่ 5.1 แสดง จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม (ต่อ)

ลักษณะทางชีวสังคม	จำนวน	ร้อยละ
- สามคน	452	25.00
- สูงกว่าสามคน	276	15.27
13. ผู้ที่อาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบัน		
- พ่อ-แม่	1,342	74.23
- พ่อ	52	2.88
- แม่	221	12.22
- ญาติ	137	7.58
- อยู่คนเดียว	27	1.49
- เพื่อน	29	1.60
14. ผู้ที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหา		
- พ่อ	126	6.97
- แม่	797	44.08
- พี่/น้อง	154	8.52
- ญาติ	83	4.59
- เพื่อน	631	34.90
- ครู/อาจารย์	17	0.94
15. ลักษณะของการอบรมเลี้ยงของบิดา-มารดา/ผู้ปกครอง		
- สนับสนุน	90	4.98
- ควบคุม	269	14.88
- ลงโทษ	45	2.48
- ไร้เหตุผล	924	51.11
- แบบประชาธิปไตย	194	10.73
- แบบให้พึ่งตนเอง	271	14.99
- แบบปกป้อง	15	0.83
16. ลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว		
- ใกล้ชิดมาก	726	40.15
- ใกล้ชิด	852	47.12

ตารางที่ 5.1 แสดง จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม (ต่อ)

ลักษณะทางชีวสังคม	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่ค่อยใกล้ชิด	184	10.18
- ไม่ใกล้ชิด	46	2.54
17. จำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ที่บ้าน		
- 1 เครื่อง	662	36.62
- 2 เครื่อง	699	38.66
- 3 เครื่อง	291	16.10
- สูงกว่า 3 เครื่อง	156	8.63
18. การมีห้องนอนห้องนอนเป็นส่วนตัว		
- มี	1,342	74.23
- ไม่มี	466	25.77
19. การมีโทรทัศน์ในห้องนอนของตนเอง		
- มี	571	31.58
- ไม่มี	1,237	68.42
20. การประกอบอาชีพของคนในชุมชนที่อาศัยอยู่		
- ค้าขาย (ตลาด)	367	20.30
- เกษตรกรรม	769	42.53
- ทำงานมีเงินเดือนประจำ	672	37.17
21. ถิ่นที่อยู่อาศัย		
- กรุงเทพฯ	514	28.40
- นอกเขตกรุงเทพฯ	1,294	71.60

N=1,808

จากตารางที่ 5.1 พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 1,268 คิดเป็นร้อยละ 70.10 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 1,426 คน คิดเป็นร้อยละ 78.90 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา 1 ครั้งใน 1 เดือน จำนวน 944 คน คิดเป็นร้อยละ 52.21 ผลการเรียนอยู่ในช่วงเกรด 3.00 - 3.49 จำนวน 664 คน คิดเป็นร้อยละ 36.73 เรียนในโรงเรียนลักษณะผสมชายและหญิง จำนวน 1,563 คน คิดเป็นร้อยละ 86.50 เพื่อนในกลุ่มมี

ลักษณะเรียนและทำกิจกรรม จำนวน 1,185 คน คิดเป็นร้อยละ 65.54 ระดับการศึกษาของบิดาประถมศึกษากว่าจำนวน 620 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 บิดาสำเร็จการศึกษาในประเทศ จำนวน 1,640 คน คิดเป็นร้อยละ 90.71 ระดับการศึกษาของมารดาประถมศึกษากว่าจำนวน 733 คน คิดเป็นร้อยละ 40.54 สำเร็จการศึกษาในประเทศ จำนวน 1,665 คน คิดเป็นร้อยละ 92.09 ระดับรายได้ของบิดาและมารดาต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 559 คน คิดเป็นร้อยละ 30.92 จำนวนพี่น้องสองคน จำนวน 876 คน คิดเป็นร้อยละ 48.45 อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำนวน 1,342 คน เป็นร้อยละ 74.23 ปรึกษากับแม่ จำนวน 797 คน คิดเป็นร้อยละ 44.08 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล จำนวน 924 คน เป็นร้อยละ 51.11 ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวมีลักษณะใกล้ชิด จำนวน 852 คน คิดเป็นร้อยละ 47.12 บ้านมีเครื่องรับโทรทัศน์ 2 เครื่อง จำนวน 699 คน คิดเป็นร้อยละ 38.66 มีห้องนอนเป็นส่วนตัว จำนวน 1,342 คน คิดเป็นร้อยละ 74.23 ไม่มีเครื่องรับโทรทัศน์ในห้องนอนของตนเอง จำนวน 1,237 คน คิดเป็นร้อยละ 68.42 ชุมชนที่อยู่อาศัยประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 769 คน คิดเป็นร้อยละ 42.53 อาศัยอยู่นอกเขตกรุงเทพ จำนวน 1,294 คิดเป็นร้อยละ 71.60

ตารางที่ 5.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายด้าน

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.04	.50	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.72	.71	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.48	.62	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.86	.75	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.47	.56	ระดับสูง

จากตารางที่ 5.2 พบว่า เมื่อพิจารณาจิตลักษณะของกลุ่มจำแนกเป็นรายด้านพบว่าจิตลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง 2 ด้านคือด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ค่าเฉลี่ย 4.48 ด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ย 4.47 อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้านได้แก่ ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ค่าเฉลี่ย 4.04 ด้านเชื่ออำนาจในตนค่าเฉลี่ย 3.86 ด้านความวิตกกังวล ค่าเฉลี่ย 3.72

ตอนที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

ตารางที่ 5.3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามศาสนา

จิตลักษณะ	ศาสนาพุทธ		ศาสนาคริสต์		ศาสนาอิสลาม	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.03 (.51)	ปาน กลาง	3.92 (.56)	ปาน กลาง	4.10 (.44)	ปาน กลาง
ความวิตกกังวล	3.70 (.72)	ปาน กลาง	3.54 (.59)	ปาน กลาง	3.82 (.66)	ปาน กลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.52 (.58)	สูง	3.35 (.71)	ปาน กลาง	4.41 (.62)	สูง
เชื่ออำนาจในตน	3.91 (.75)	ปาน กลาง	4.05 (.83)	ปาน กลาง	3.67 (.74)	ปาน กลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละคร โทรทัศน์	4.51 (.55)	สูง	3.87 (.67)	ปาน กลาง	4.38 (.50)	สูง

จากตารางที่ 5.3 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธอยู่ในระดับสูง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และด้านเชื่ออำนาจในตน กลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาคริสต์อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาอิสลามอยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และด้านเชื่ออำนาจในตน

ตารางที่ 5.4 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามศาสนา

จิตลักษณะ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่อัน แตกต่าง*
1.ความรู้สึกมี คุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2.042	2	1.021	4.053	-
	ภายในกลุ่ม	450.612	1789	.252		
	รวมทั้งหมด	452.654	1791			

ตารางที่ 5.4 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามศาสนา (ต่อ)

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
2.ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	4.945	2	2.472	4.913*	3 > 1
	ภายในกลุ่ม	886.720	1762	.503		
	รวมทั้งหมด	891.665	1764			
3.มุ่งอนาคต- ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	57.559	2	28.779	82.721*	1 > 2 1 > 3 3 > 2
	ภายในกลุ่ม	619.626	1781	.348		
	รวมทั้งหมด	677.185	1783			
4.เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	16.605	2	8.303	14.870*	1 > 3 2 > 3
	ภายในกลุ่ม	991.604	1776	.558		
	รวมทั้งหมด	1008.209	1778			
5.ทัศนคติเกี่ยวกับ ละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	19.730	2	9.865	33.062*	1 > 2 1 > 3 3 > 2
	ภายในกลุ่ม	529.608	1775	.298		
	รวมทั้งหมด	549.338	1777			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4.952	2	2.476	34.163*	
	ภายในกลุ่ม	123.853	1709	.072		
	รวมทั้งหมด	128.805	1711			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง ศาสนาพุทธ 2 หมายถึง ศาสนาคริสต์ 3 หมายถึง ศาสนาอิสลาม

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลามมีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลามมีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลามมีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาอิสลามมีระดับความวิตกกังวลสูงกว่าศาสนาพุทธ

กลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลามมีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธมีระดับมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาคริสต์ และกลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาอิสลาม และจากการวิเคราะห์ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาอิสลามมีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาคริสต์

กลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลามมีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธมีระดับความเชื่ออำนาจในตนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาอิสลาม และจากการวิเคราะห์ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาคริสต์มีระดับความเชื่ออำนาจในตนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาอิสลาม

กลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลามมีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาคริสต์และอิสลาม และจากการวิเคราะห์ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาอิสลามมีระดับความเชื่ออำนาจในตนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาคริสต์

ตารางที่ 5.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนครั้งการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาใน 1 เดือน

จิตลักษณะ ที่จำเป็น	1 ครั้ง		2 ครั้ง		3 ครั้ง		4 ครั้ง	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความรู้สึกรู้สึกมี	4.03	ปาน	4.01	ปาน	4.16	ปาน	4.03	ปาน
คุณค่าในตนเอง	(.54)	กลาง	(.44)	กลาง	(.45)	กลาง	(.50)	กลาง
ความวิตกกังวล	3.74	ปาน	3.66	ปาน	3.74	ปาน	3.73	ปาน
	(.70)	กลาง	(.69)	กลาง	(.74)	กลาง	(.77)	กลาง

ตารางที่ 5.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนครั้งการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาใน 1 เดือน (ต่อ)

จิตลักษณะ ที่จำเป็น	1 ครั้ง		2 ครั้ง		3 ครั้ง		4 ครั้ง	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
มุ่งอนาคต- ควบคุมตน	4.44 (.61)	สูง	4.55 (.55)	สูง	4.63 (.54)	สูง	4.42 (.73)	สูง
เชื่ออำนาจในตน	3.86 (.76)	ปาน กลาง	3.95 (.72)	ปาน กลาง	3.83 (.83)	ปาน กลาง	3.76 (.74)	ปาน กลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับ ละครโทรทัศน์	4.47 (.56)	สูง	4.42 (.55)	สูง	4.59 (.53)	สูง	4.51 (.56)	สูง

จากตารางที่ 5.5 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้ง และ 4 ครั้ง อยู่ในระดับสูง คือด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ส่วนด้านที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5.6 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามจำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาใน 1 เดือน

จิตลักษณะ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่ แตกต่าง*
1.ความรู้สึกมี คุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2.971	3	.990	3.927*	3 > 1
	ภายในกลุ่ม	446.063	1769	.252		3 > 2
	รวมทั้งหมด	449.033	1772			
2.ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	1.831	3	.610	1.201	
	ภายในกลุ่ม	886.575	1745	.508		
	รวมทั้งหมด	888.407	1748			
3.มุ่งอนาคต- ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	8.335	3	2.778	7.457*	2 > 1
	ภายในกลุ่ม	655.345	1759	.373		3 > 1
	รวมทั้งหมด	663.680	1762			3 > 4

ตารางที่ 5.6 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามจำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาใน 1 เดือน (ต่อ)

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
4.เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	5.973	3	1.991	3.515*	2 > 4
	ภายในกลุ่ม	993.399	1754	.566		
	รวมทั้งหมด	999.372	1757			
5.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	3.937	3	1.312	4.296*	3 > 2
	ภายในกลุ่ม	535.439	1753	.305		
	รวมทั้งหมด	539.376	1756			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.946	3	.315	4.237*	
	ภายในกลุ่ม	125.969	1692	.074		
	รวมทั้งหมด	126.916	1695			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง 1 ครั้ง 2 หมายถึง 2 ครั้ง 3 หมายถึง 3 ครั้ง 4 หมายถึง 4 ครั้ง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาใน 1 เดือน 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้ง และ 4 ครั้ง มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาใน 1 เดือน 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้ง และ 4 ครั้ง มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา 3 ครั้งมีระดับคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาใน 1 และ 2 ครั้ง

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาใน 1 เดือน 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้งและ 4 ครั้ง มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาใน 1 เดือน 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้ง และ 4 ครั้ง มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา 3 ครั้ง มีระดับคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา 1 ครั้ง

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาใน 1 เดือน 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้งและ 4 ครั้ง มีระดับจิตลักษณะด้านเชื่ออำนาจในตนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา 2 ครั้ง มีระดับจิตลักษณะด้านเชื่ออำนาจในตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา 4 ครั้ง

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้งและ 4 ครั้ง มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา 3 ครั้ง มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา 2 ครั้ง

ตารางที่ 5.7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลการเรียน

จิตลักษณะ	3.50-4.00		3.00-3.49		2.50-2.99		2.00-2.49		ต่ำกว่า 2.00	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความรู้สึกมี คุณค่าใน ตนเอง	4.11 (.48)	ปาน กลาง	4.04 (.52)	ปาน กลาง	3.99 (.48)	ปาน กลาง	4.01 (.54)	ปาน กลาง	4.19 (.43)	ปาน กลาง
ความวิตก กังวล	3.67 (.67)	ปาน กลาง	3.70 (.70)	ปาน กลาง	3.73 (.72)	ปาน กลาง	3.81 (.79)	ปาน กลาง	3.78 (.70)	ปาน กลาง
มุ่งอนาคต- ควบคุมตน	4.58 (.58)	สูง	4.54 (.58)	สูง	4.41 (.65)	สูง	4.34 (.64)	สูง	4.10 (.64)	ปาน กลาง
เชื่ออำนาจใน ตน	4.07 (.63)	ปาน กลาง	3.94 (.78)	ปาน กลาง	3.77 (.74)	ปาน กลาง	3.60 (.76)	ปาน กลาง	3.45 (.77)	ปาน กลาง
ทัศนคติ เกี่ยวกับละคร โทรทัศน์	4.55 (.53)	สูง	4.54 (.54)	สูง	4.42 (.58)	สูง	4.23 (.54)	ปาน กลาง	4.38 (.48)	สูง

จากตารางที่ 5.7 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียน 3.5 - 4.00 อยู่ในระดับสูง ในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียน 3.00 - 3.49 อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียน 2.50 - 2.99 อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียน 2.00 - 2.49 อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

และค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 อยู่ในระดับสูงในด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ตารางที่ 5.8 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตาม ผลการเรียน

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
1.ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	4.065	4	1.016	4.060*	1 > 3
	ภายในกลุ่ม	445.075	1778	.250		
	รวมทั้งหมด	449.140	1782			
2.ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	2.992	4	.748	1.482	
	ภายในกลุ่ม	883.928	1751	.505		
	รวมทั้งหมด	886.921	1755			
3.มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	18.846	4	4.712	12.729*	1 > 3, 1 > 4, 1 > 5, 2 > 3, 2 > 4, 2 > 5, 3 > 5
	ภายในกลุ่ม	655.181	1770	.370		
	รวมทั้งหมด	674.028	1774			
4.เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	44.875	4	11.219	20.617*	1 > 3, 1 > 4, 1 > 5, 2 > 3, 2 > 4, 2 > 5
	ภายในกลุ่ม	960.418	1765	.544		
	รวมทั้งหมด	1005.293	1769			
5.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	18.248	4	4.562	15.194*	1 > 3, 1 > 4, 2 > 3, 2 > 4, 3 > 4
	ภายในกลุ่ม	529.635	1764	.300		
	รวมทั้งหมด	547.883	1768			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4.338	4	1.085	14.819*	
	ภายในกลุ่ม	124.265	1698	.073		
	รวมทั้งหมด	128.603	1702			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง ช่วงเกรด 3.5 – 4.00 2 หมายถึง ช่วงเกรด 3.00 - 3.49 3 หมายถึง ช่วงเกรด 2.50 – 2.99 4 หมายถึง ช่วงเกรด 2.00 – 2.49 5 หมายถึง ต่ำกว่า 2.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียน 3.5 – 4.00, 3.00 - 3.49, 2.50 – 2.99, 2.00 – 2.49 และต่ำกว่า 2.00 มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนสูงกว่าในภาพรวมมีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนต่ำกว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวลไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนสูงในภาพรวมมีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนต่ำกว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนสูงในภาพรวมมีระดับจิตลักษณะด้านเชื่ออำนาจในตนเองสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนต่ำกว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนสูงในภาพรวมมีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนต่ำกว่า

ตารางที่ 5.9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะของโรงเรียนที่ศึกษาอยู่

จิตลักษณะ	ชายล้วน		หญิงล้วน		ชายและหญิง	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความรู้สึกมีคุณค่า ในตนเอง	4.02 (.50)	ปานกลาง	3.70 (.64)	ปานกลาง	3.72 (.72)	ปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.98 (1.11)	ปานกลาง	4.35 (.68)	สูง	4.50 (.60)	สูง
มุ่งอนาคต-ควบคุม ตนเอง	3.90 (1.35)	ปานกลาง	4.06 (.73)	ปานกลาง	3.84 (.75)	ปานกลาง

ตารางที่ 5.9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะของโรงเรียนที่ศึกษาอยู่ (ต่อ)

จิตลักษณะ	ชายล้วน		หญิงล้วน		ชายและหญิง	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
เชื่ออำนาจในตน	4.36 (.69)	สูง	4.38 (.53)	สูง	4.48 (.56)	สูง
ทัศนคติเกี่ยวกับ ละครโทรทัศน์	4.03 (.33)	ปานกลาง	4.03 (.26)	ปานกลาง	4.06 (.28)	ปานกลาง

จากตารางที่ 5.9 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนชายล้วนอยู่ในระดับสูงในด้านเชื่ออำนาจในตน ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนหญิงล้วนอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนชายและหญิงอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ตารางที่ 5.10 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามลักษณะของโรงเรียนที่ศึกษาอยู่

จิตลักษณะ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่มือ แตกต่าง*
1.ความรู้สึกรู้ คุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2.090	2	1.045	4.150*	3 > 2
	ภายในกลุ่ม	450.564	1789	.252		
	รวมทั้งหมด	452.654	1791			
2.ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	1.170	2	.585	1.157	
	ภายในกลุ่ม	890.495	1762	.505		
	รวมทั้งหมด	891.665	1764			
3.มุ่งอนาคต- ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	7.154	2	3.577	9.508*	3 > 1 3 > 2
	ภายในกลุ่ม	670.031	1781	.376		
	รวมทั้งหมด	677.185	1783			

ตารางที่ 5.10 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามลักษณะของโรงเรียนที่ศึกษาอยู่ (ต่อ)

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
4.เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	10.091	2	5.045	8.977*	2 > 3
	ภายในกลุ่ม	998.118	1776	.562		
	รวมทั้งหมด	1008.209	1778			
5.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	2.386	2	1.193.	3.872*	3 > 2
	ภายในกลุ่ม	546.951	1775	308		
	รวมทั้งหมด	549.338	1777			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.134	2	.067	.889	
	ภายในกลุ่ม	128.671	1709	.075		
	รวมทั้งหมด	128.805	1711			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง ชายล้วน 2 หมายถึง ช่วงเกรด หญิงล้วน 3 หมายถึง ชายและหญิง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนลักษณะแตกต่างกัน มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนลักษณะต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนชายและหญิงมีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนหญิงล้วน

กลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนชายและหญิงมีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนหญิงล้วนและชายล้วน

กลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านเชื่ออำนาจในตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนชายล้วนมีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนชายและหญิง

กลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนชายและหญิงมีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนหญิงล้วน

ตารางที่ 5.11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะของเพื่อนในกลุ่ม

จิตลักษณะ	คงแก่เรียน		ชอบทำกิจกรรม		เรียนและทำกิจกรรม		ไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม	
	\bar{X} (S)	ความหมาย	\bar{X} (S)	ความหมาย	\bar{X} (S)	ความหมาย	\bar{X} (S)	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	3.66 (.65)	ปานกลาง	3.80 (.65)	ปานกลาง	3.70 (.74)	ปานกลาง	3.74 (.70)	ปานกลาง
ความวิตกกังวล	4.50 (.56)	สูง	4.33 (.61)	ปานกลาง	4.53 (.60)	สูง	4.31 (.69)	ปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.08 (.65)	ปานกลาง	3.75 (.74)	ปานกลาง	3.90 (.77)	ปานกลาง	3.72 (.65)	ปานกลาง
เชื่ออำนาจในตน	4.46 (.79)	สูง	4.42 (.56)	สูง	4.50 (.53)	สูง	4.37 (.57)	สูง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.06 (.30)	ปานกลาง	4.02 (.29)	ปานกลาง	4.08 (.26)	ปานกลาง	3.98 (.29)	ปานกลาง

จากตารางที่ 5.11 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มคงแก่เรียนอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มชอบทำกิจกรรมอยู่ในระดับสูงในด้านเชื่ออำนาจในตน ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มเรียนและทำกิจกรรมอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน ค่าเฉลี่ย

ของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรมอยู่ในระดับสูงในด้านเชื่ออำนาจในตน

ตารางที่ 5.12 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามลักษณะของเพื่อนในกลุ่ม

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
1.ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	5.026	3	1.675	6.706*	3 > 2
	ภายในกลุ่ม	442.421	1771	.250		3 > 4
	รวมทั้งหมด	447.447	1774			
2.ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	3.099	3	1.033	2.035	
	ภายในกลุ่ม	885.407	1744	.508		
	รวมทั้งหมด	888.506	1747			
3.มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	16.172	3	5.391	14.458*	3 > 2
	ภายในกลุ่ม	657.331	1763	.373		3 > 4
	รวมทั้งหมด	673.504	1766			
4.เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	13.166	3	4.389	7.816*	1 > 2
	ภายในกลุ่ม	987.143	1758	.562		1 > 4
	รวมทั้งหมด	1000.309	1761			3 > 2
5.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	3.237	3	1.079	3.494*	
	ภายในกลุ่ม	542.718	1757	.309		
	รวมทั้งหมด	545.955	1760			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.899	3	.633	8.497*	
	ภายในกลุ่ม	125.977	1691	.074		
	รวมทั้งหมด	127.876	1694			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง คงแก่เรียน 2 หมายถึง ชอบทำกิจกรรม 3 หมายถึง เรียนและทำกิจกรรม

4 หมายถึง ไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มต่างกัน มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่ม ต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มที่เรียนและทำกิจกรรม มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มคงแก่เรียนและกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มชอบทำกิจกรรมอย่างเดียว

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มที่เรียนและทำกิจกรรม มีระดับจิตลักษณะด้านด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มแบบคงแก่เรียนและชอบทำกิจกรรมอย่างเดียว

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านเชื่ออำนาจในตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มที่คงแก่เรียน มีระดับจิตลักษณะด้านเชื่ออำนาจในตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มลักษณะชอบทำกิจกรรมอย่างเดียวและไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม และจากการวิเคราะห์ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มลักษณะกลุ่มเป็นแบบเรียนและทำกิจกรรมมีระดับจิตลักษณะด้านเชื่ออำนาจในตนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มที่มีลักษณะชอบทำกิจกรรม

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของเพื่อนในกลุ่มต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5.13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา

จิตลักษณะ	ประณตศึกษาหรือต่ำกว่า		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย		อนุปริญญา		ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความรู้สึกรู้สึกมี	3.78	ปานกลาง	3.68	ปานกลาง	3.70	ปานกลาง	3.70	ปานกลาง	3.62	ปานกลาง	3.70	ปานกลาง	4.10	ปานกลาง
คุณค่าในตนเอง	(.71)		(.79)		(.67)		(.73)		(.71)		(.55)		(.74)	
ความวิตกกังวล	4.58	สูง	4.43	สูง	4.41	สูง	4.39	สูง	4.49	สูง	4.35	สูง	4.09	ปานกลาง
(.57)		(.63)		(.59)		(.71)		(.64)		(.50)		(.86)		
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	3.84	ปานกลาง	3.82	ปานกลาง	3.83	ปานกลาง	3.89	ปานกลาง	4.02	ปานกลาง	3.82	ปานกลาง	3.56	ปานกลาง
(.69)		(.86)		(.80)		(.74)		(.73)		(.77)		(.73)		
เชื่ออำนาจในตน	4.52	สูง	4.42	สูง	4.38	สูง	4.50	สูง	4.50	สูง	4.43	สูง	3.82	ปานกลาง
(.55)		(.54)		(.49)		(.55)		(.61)		(.56)		(.64)		
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.09	ปานกลาง	4.03	ปานกลาง	4.01	ปานกลาง	4.06	ปานกลาง	4.05	ปานกลาง	4.04	ปานกลาง	3.90	ปานกลาง
(.28)		(.25)		(.27)		(.30)		(.25)		(.21)		(.31)		

จากตารางที่ 5.13 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวลและด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาสูงสุดระดับอนุปริญญา อยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท อยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ส่วนค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอกอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ 5.14 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	3.477	6	.579	2.351	
	ภายในกลุ่ม	425.923	1728	.246		
	รวมทั้งหมด	429.400	1734			
2. ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	8.774	6	1.462	2.903	
	ภายในกลุ่ม	858.274	1704	.504		
	รวมทั้งหมด	867.048	1710			
3. มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	13.277	6	2.213	5.867*	1 > 3 1 > 7
	ภายในกลุ่ม	648.752	1720	.377		
	รวมทั้งหมด	662.030	1726			

ตารางที่ 5.14 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา (ต่อ)

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
4.เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	11.446	6	1.908	3.404*	5 > 1
	ภายในกลุ่ม	961.111	1715	.560		
	รวมทั้งหมด	972.557	1721			
5.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	13.557	6	2.260	7.353*	1 > 3
	ภายในกลุ่ม	526.697	1714	.307		1 > 7
	รวมทั้งหมด	540.254	1720			2 > 7
						3 > 7
						4 > 7
						5 > 7
						6 > 7
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.903	6	.317	4.314*	
	ภายในกลุ่ม	121.367	1651	.074		
	รวมทั้งหมด	123.269	1657			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า 2 หมายถึง มัธยมศึกษาตอนต้น
3 หมายถึง มัธยมศึกษาตอนปลาย 4 หมายถึง อนุปริญญา
5 หมายถึง ปริญญาตรี 6 หมายถึง ปริญญาโท 7 หมายถึง ปริญญาเอก
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาของบิดาต่างกันมีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาของบิดาต่างกันมีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาระดับปริญญาเอก

กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาของบิดาต่างกันมีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีมีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตนสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาของบิดาต่างกันมีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาทุกระดับ มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์สูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาระดับปริญญาเอก

ตารางที่ 5.15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานศึกษาสูงสุดของบิดา

จิตลักษณะ	ในประเทศ		ต่างประเทศ		ไม่ทราบ	
	\bar{X} (S)	ความหมาย	\bar{X} (S)	ความหมาย	\bar{X} (S)	ความหมาย
ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	3.71 (.71)	ปานกลาง	4.02 (.69)	ปานกลาง	3.67 (.71)	ปานกลาง
ความวิตกกังวล	4.50 (.60)	สูง	3.99 (.66)	ปานกลาง	4.40 (.74)	สูง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	3.89 (.75)	ปานกลาง	3.57 (.68)	ปานกลาง	3.72 (.75)	ปานกลาง
เชื่ออำนาจในตน	4.48 (.56)	สูง	4.35 (.66)	สูง	4.30 (.49)	ปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.06 (.27)	ปานกลาง	4.01 (.22)	ปานกลาง	3.98 (.33)	ปานกลาง

จากตารางที่ 5.15 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาจากในประเทศอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาจากต่างประเทศอยู่ในระดับสูงในด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบบิดาจบการศึกษาจากที่ใดอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล

ตารางที่ 5.16 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามสถานศึกษาสูงสุดของบิดา

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	.615	2	.307	1.226	
	ภายในกลุ่ม	444.730	1774	.251		
	รวมทั้งหมด	445.345	1776			
2. ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	4.018	2	2.009	3.989*	2 > 1
	ภายในกลุ่ม	879.837	1747	.504		2 > 3
	รวมทั้งหมด	883.855	1749			
3. มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	11.703	2	5.852	15.682*	1 > 2
	ภายในกลุ่ม	657.858	1763	.373		3 > 2
	รวมทั้งหมด	669.561	1765			
4. เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	6.643	2	3.322	5.934*	1 > 2
	ภายในกลุ่ม	984.028	1758	.560		
	รวมทั้งหมด	990.672	1760			
5.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	3.794	2	1.897	6.160*	1 > 3
	ภายในกลุ่ม	541.138	1757	.308		
	รวมทั้งหมด	544.933	1759			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.626	2	.313	4.207*	
	ภายในกลุ่ม	125.952	1694	.074		
	รวมทั้งหมด	126.577	1696			

หมายเหตุ;- 1 หมายถึง ในประเทศ 2 หมายถึง ต่างประเทศ 3 หมายถึง ไม่ทราบ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.16 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาจากสถานที่ต่างกัน มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาจากสถานที่ต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาจากสถานที่ต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาจากต่างประเทศ มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวลสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาในประเทศ และจากการวิเคราะห์ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาในประเทศ มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบว่าเป็นบิดาจบจากที่ใด

กลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาจากสถานที่ต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาจากในประเทศมีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาต่างประเทศ และจากการวิเคราะห์ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบว่าเป็นบิดาจบจากที่ใด มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาในประเทศ

กลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาจากสถานที่ต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาจากในประเทศมีระดับจิตลักษณะด้านเชื่ออำนาจในตนสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาต่างประเทศ

กลุ่มตัวอย่างที่บิดาจบการศึกษาจากสถานที่ต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาจบการศึกษาจากในประเทศมีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์สูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบว่าเป็นบิดาจบการศึกษาจากที่ใด

ตารางที่ 5.17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา

จิตลักษณะ	ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษา ตอนปลาย		อนุปริญญา		ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความรู้สึกมี	3.74	ปาน	3.86	ปาน	3.67	ปาน	3.74	ปาน	3.63	ปาน	3.91	ปาน	3.85	ปาน
คุณค่าในตนเอง	(.71)	กลาง	(.69)	กลาง	(.65)	กลาง	(.72)	กลาง	(.74)	กลาง	(.87)	กลาง	(.64)	กลาง
ความวิตกกังวล	4.53	สูง	4.43	สูง	4.44	สูง	4.41	สูง	4.46	สูง	4.20	ปาน	4.61	สูง
	(.58)		(.67)		(.66)		(.66)		(.58)		(.82)		(.63)	
มุ่งอนาคต-	3.81	ปาน	3.72	ปาน	3.90	ปาน	3.93	ปาน	4.10	ปาน	3.17	ปาน	3.97	ปาน
ควบคุมตน	(.69)	กลาง	(.74)	กลาง	(.82)	กลาง	(.76)	กลาง	(.73)	กลาง	(.88)	กลาง	(.42)	กลาง
เชื่อถืออำนาจในตน	4.49	สูง	4.46	สูง	4.47	สูง	4.47	สูง	4.48	สูง	4.19	ปาน	3.95	ปาน
	(.55)		(.53)		(.54)		(.64)		(.54)		(.76)		(.57)	
ทัศนคติเกี่ยวกับ	4.07	ปาน	4.08	ปาน	4.03	ปาน	4.06	ปาน	4.07	ปาน	3.93	ปาน	4.03	ปาน
ละครโทรทัศน์	(.28)	กลาง	(.31)	กลาง	(.23)	กลาง	(.32)	กลาง	(.27)	กลาง	(.26)	กลาง	(.21)	กลาง
รวม	3.74	ปาน	3.86	ปาน	3.67	ปาน	3.74	ปาน	3.63	ปาน	3.91	ปาน	3.85	ปาน
	(.71)	กลาง	(.69)	กลาง	(.65)	กลาง	(.72)	กลาง	(.74)	กลาง	(.87)	กลาง	(.64)	กลาง

จากตารางที่ 5.17 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มารดาจบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มารดาจบการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มารดาจบการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มารดาจบการศึกษาสูงสุดระดับอนุปริญญา อยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มารดาจบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มารดาจบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ส่วนค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มารดาจบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอกอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล

ตารางที่ 5.18 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คูที่แตกต่าง*
1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	4.466	6	.744	3.011	
	ภายในกลุ่ม	427.114	1728	.247		
	รวมทั้งหมด	431.579	1734			
2. ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	8.990	6	1.498	2.981	
	ภายในกลุ่ม	856.347	1704	.503		
	รวมทั้งหมด	865.337	1710			
3. มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	6.959	6	1.160	3.057	
	ภายในกลุ่ม	652.472	1720	.379		
	รวมทั้งหมด	659.431	1726			

ตารางที่ 5.18 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา (ต่อ)

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
4.เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	45.551	6	7.592	14.157*	5 > 1, 1 > 6, 5 > 2, 2 > 6, 3 > 6, 4 > 6, 5 > 6
	ภายในกลุ่ม	919.669	1715	.536		
	รวมทั้งหมด	965.220	1721			
5.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	6.040	6	1.007	3.255	
	ภายในกลุ่ม	530.180	1714	.309		
	รวมทั้งหมด	536.221	1720			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.960	6	.160	2.123	
	ภายในกลุ่ม	124.437	1651	.075		
	รวมทั้งหมด	125.397	1657			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า 2 หมายถึง มัธยมศึกษาตอนต้น
3 หมายถึง มัธยมศึกษาตอนปลาย 4 หมายถึง อนุปริญญา
5 หมายถึง ปริญญาตรี 6 หมายถึง ปริญญาโท 7 หมายถึง ปริญญาเอก
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.18 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาของมารดาต่างกันมีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาของมารดาต่างกันมีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาของมารดาต่างกันมีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาของมารดาต่างกันมีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาของ

มารดาที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มารดามีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และจากการวิเคราะห์ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มารดามีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มารดามีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท

กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาของมารดาต่างกันมีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5.19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานศึกษาสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาของมารดา

จิตลักษณะ	ในประเทศ		ต่างประเทศ		ไม่ทราบ	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าใน ตนเอง	3.71 (.70)	ปานกลาง	4.27 (.87)	ปานกลาง	3.68 (.71)	ปานกลาง
ความวิตกกังวล	4.50 (.60)	สูง	3.74 (.59)	ปานกลาง	4.30 (.74)	ปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	3.91 (.72)	ปานกลาง	3.01 (.98)	ปานกลาง	3.55 (.92)	ปานกลาง
เชื่ออำนาจในตน	4.49 (.55)	สูง	3.95 (.52)	ปานกลาง	4.30 (.56)	ปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละคร โทรทัศน์	4.07 (.27)	ปานกลาง	3.86 (.20)	ปานกลาง	3.95 (.28)	ปานกลาง

จากตารางที่ 5.19 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มารดาจบการศึกษาจากในประเทศอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มารดาจบการศึกษาจากต่างประเทศอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบว่ามารดาจบการศึกษาจากที่ใด อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ 5.20 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามสถานศึกษาสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาของมารดา

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	.706	2	.353	1.401	
	ภายในกลุ่ม	448.837	1780	.252		
	รวมทั้งหมด	449.544	1782			
2. ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	9.749	2	4.875	9.772*	2 > 1
	ภายในกลุ่ม	874.454	1753	.499		2 > 3
	รวมทั้งหมด	884.203	1755			
3. มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	20.397	2	10.198	27.605*	1 > 2
	ภายในกลุ่ม	653.541	1769	.369		1 > 3
	รวมทั้งหมด	673.937	1771			2 > 3
4. เชื้ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	36.813	2	18.407	33.935*	1 > 2
	ภายในกลุ่ม	956.827	1764	.542		1 > 3
	รวมทั้งหมด	993.640	1766			3 > 2
5. ทศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	12.390	2	6.195	20.451*	1 > 2,
	ภายในกลุ่ม	534.044	1763	.303		1 > 3
	รวมทั้งหมด	546.434	1765			3 > 2
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.231	2	1.116	15.100	
	ภายในกลุ่ม	125.603	1700	.074		
	รวมทั้งหมด	127.834	1702			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง ในประเทศ 2 หมายถึง ต่างประเทศ 3 หมายถึง ไม่ทราบ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.20 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มารดาจบการศึกษาจากสถานที่ต่างกัน มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ตารางที่ 5.21 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามรายได้ของบิดาและมารดาพร้อมกันต่อเดือน

จิตลักษณะ	ต่ำกว่า 10,000		10,001-20,000		20,001-30,000		30,001-40,000		สูงกว่า 40,001	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความรู้สึกมี คุณค่าในตนเอง	3.75 (.72)	ปาน กลาง	3.70 (.66)	ปาน กลาง	3.75 (.74)	ปาน กลาง	3.67 (.66)	ปาน กลาง	3.65 (.80)	ปาน กลาง
ความวิตกกังวล	4.53 (.60)	สูง	4.45 (.60)	สูง	4.44 (.62)	สูง	4.51 (.69)	สูง	4.39 (.60)	สูง
มุ่งอนาคต- ควบคุมตน	3.74 (.69)	ปาน กลาง	3.86 (.73)	ปาน กลาง	3.98 (.79)	ปาน กลาง	3.97 (.81)	ปาน กลาง	3.92 (.82)	ปาน กลาง
เชื่ออำนาจในตน	4.49 (.52)	สูง	4.43 (.55)	สูง	4.57 (.58)	สูง	4.36 (.54)	สูง	4.46 (.61)	สูง
ทัศนคติเกี่ยวกับ ละครโทรทัศน์	4.06 (.26)	ปาน กลาง	4.04 (.29)	ปาน กลาง	4.10 (.30)	ปาน กลาง	4.05 (.26)	ปาน กลาง	4.03 (.23)	ปาน กลาง

จากตารางที่ 5.21 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่รายได้ของบิดา
และมารดาพร้อมกันต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาทอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่อ
อำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่รายได้ของบิดาและมารดาพร้อมกันต่อเดือน
ตั้งแต่ 10,001 - 20,000 บาทอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่รายได้ของบิดาและมารดาพร้อมกันต่อเดือน
ตั้งแต่ 20,001 - 30,000 บาทอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่รายได้ของบิดาและมารดาพร้อมกันต่อเดือน
ตั้งแต่ 30,001 - 40,000 บาทอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่รายได้ของบิดาและมารดาพร้อมกันต่อ
เดือนสูงกว่า 40,001 บาทอยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ตารางที่ 5.22 แสดงค่าความแปรปรวนระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามรายได้ของบิดาและมารดาพร้อมกันต่อเดือน

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
1.ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	.429	4	.107	.423	
	ภายในกลุ่ม	451.245	1781	.253		
	รวมทั้งหมด	451.674	1785			
2.ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	2.376	4	.594	1.183	
	ภายในกลุ่ม	879.390	1752	.502		
	รวมทั้งหมด	881.767	1756			
3.มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	3.999	4	1.000	2.636	
	ภายในกลุ่ม	671.550	1771	.379		
	รวมทั้งหมด	675.549	1775			
4.เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	15.519	4	3.880	6.936*	3 > 1
	ภายในกลุ่ม	987.904	1766	.559		4 > 1
	รวมทั้งหมด	1003.423	1770			
5.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	6.590	4	1.648	5.367*	3 > 2
	ภายในกลุ่ม	542.461	1767	.307		3 > 4
	รวมทั้งหมด	549.051	1771			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.952	4	.238	3.181*	
	ภายในกลุ่ม	127.201	1701	.075		
	รวมทั้งหมด	128.153	1705			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง ต่ำกว่า 10,000 บาท 2 หมายถึง ระหว่าง 10,001-20,000 บาท
 3 หมายถึง ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท 4 หมายถึง ระหว่าง 30,001-40,000 บาท
 5 หมายถึง สูงกว่า 40,001 บาทขึ้นไป
 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.22 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่รายได้ของบิดาและมารดาพร้อมกันต่อเดือนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ของบิดาและมารดารวมกันต่อเดือนต่างกัน ระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ของบิดาและมารดารวมกันต่อเดือนต่างกัน ระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ของบิดาและมารดารวมกันต่อเดือนต่างกัน ระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ของบิดาและมารดารวมกันต่อเดือนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านเชื่ออำนาจในตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ของบิดาและมารดารวมกันต่อเดือนที่สูงกว่า มีระดับจิตลักษณะด้านเชื่ออำนาจในตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่บิดามารามีรายรวมกันต่อเดือนที่ต่ำกว่า

กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ของบิดาและมารดารวมกันต่อเดือนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ของบิดาและมารดารวมกันต่อเดือนที่ระดับ 20,001-30,000 บาท มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่บิดามารามีรายรวมกันต่อเดือนในระดับอื่น

ตารางที่ 5.23 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนพี่น้อง

จิตลักษณะ	เป็นลูกคนเดียว		สองคน		สามคน		มากกว่าสามคน	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความรู้สึกมี คุณค่าในตนเอง	3.74 (.70)	ปาน กลาง	3.70 (.74)	ปาน กลาง	3.71 (.70)	ปาน กลาง	3.75 (.62)	ปาน กลาง
ความวิตกกังวล	4.50 (.57)	สูง	4.47 (.62)	สูง	4.51 (.62)	สูง	4.46 (.60)	สูง
มุ่งอนาคต- ควบคุมตน	3.94 (.68)	ปาน กลาง	3.89 (.75)	ปาน กลาง	3.87 (.79)	ปาน กลาง	3.73 (.71)	ปาน กลาง
เชื่ออำนาจในตน	4.45 (.59)	สูง	4.46 (.56)	สูง	4.50 (.58)	สูง	4.43 (.49)	สูง
ทัศนคติเกี่ยวกับ ละครโทรทัศน์	4.07 (.28)	ปาน กลาง	4.04 (.27)	ปาน กลาง	4.07 (.30)	ปาน กลาง	4.05 (.23)	ปาน กลาง

จากตารางที่ 5.23 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกคนเดียว อยู่ในระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้องสองคน อยู่ในระดับสูงใน ด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้องสามคน อยู่ในระดับสูงใน ด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้องมากกว่าสามคน อยู่ใน ระดับสูงในด้านความวิตกกังวล และด้านเชื่ออำนาจในตน

ตารางที่ 5.24 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตาม จำนวนพี่น้อง

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	3.031	3	1.010	4.003*	4 > 2
	ภายในกลุ่ม	448.951	1779	.252		
	รวมทั้งหมด	451.982	1782			
2. ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	.665	3	.222	.444	
	ภายในกลุ่ม	875.478	1752	.500		
	รวมทั้งหมด	876.144	1755			
3. มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	.658	3	.219	.580	
	ภายในกลุ่ม	667.858	1767	.378		
	รวมทั้งหมด	668.516	1770			
4. เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	6.094	3	2.031	3.650*	1 > 4 2 > 4
	ภายในกลุ่ม	980.614	1762	.557		
	รวมทั้งหมด	986.709	1765			
6.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	.806	3	.269	.867	
	ภายในกลุ่ม	546.196	1763	.310		
	รวมทั้งหมด	547.002	1766			

ตารางที่ 5.24 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามจำนวนพี่น้อง (ต่อ)

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.213	3	.071	.956	
	ภายในกลุ่ม	126.123	1701	.074		
	รวมทั้งหมด	126.336	1704			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง เป็นลูกคนเดียว 2 หมายถึง สองคน 3 หมายถึง สามคน 4 หมายถึง มากกว่าสามคน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.24 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้องต่างกัน มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้องต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้องมากกว่า 3 คน มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้อง 2 คน

กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้องต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวลมีระดับจิตลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้องต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีระดับจิตลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้องต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้อง 1 และ 2 คนมีระดับจิตลักษณะด้านเชื่ออำนาจในตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้องมากกว่า 3

กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้องต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ มีระดับจิตลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตารางที่ 5.25 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามบุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย

จิตลักษณะ	พ่อ - แม่		พ่อ		แม่		ญาติ		อยู่คนเดียว		เพื่อน	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความรู้สึกมีคุณค่า ในตนเอง	4.05 (.49)	ปานกลาง	4.03 (.53)	ปานกลาง	4.07 (.52)	ปานกลาง	3.91 (.56)	ปาน กลาง	4.01 (.42)	ปานกลาง	4.11 (.44)	ปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.72 (.71)	ปานกลาง	3.59 (.59)	ปานกลาง	3.75 (.77)	ปานกลาง	3.73 (.68)	ปาน กลาง	3.35 (.64)	ปานกลาง	3.85 (.53)	ปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุม ตน	4.48 (.61)	สูง	4.50 (.65)	สูง	4.43 (.61)	สูง	4.46 (.68)	สูง	4.49 (.47)	สูง	4.73 (.48)	สูง
เชื่ออำนาจในตน	3.85 (.76)	ปานกลาง	3.71 (.85)	ปานกลาง	3.97 (.72)	ปานกลาง	3.77 (.67)	ปาน กลาง	4.41 (.61)	สูง	4.01 (.48)	ปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับ ละครโทรทัศน์	4.45 (.53)	สูง	4.53 (.69)	สูง	4.54 (.58)	สูง	4.52 (.64)	สูง	4.38 (.89)	สูง	4.48 (.41)	สูง

จากตารางที่ 5.25 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับ พ่อ-แม่ อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับพ่อ อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่ง อนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับแม่ อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่ง อนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับญาติ อยู่ในระดับสูงในด้าน มุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่คนเดียว อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่ง อนาคต-ควบคุมตน ด้านเชื่ออำนาจในตน และด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับเพื่อน อยู่ในระดับสูงในด้าน มุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ตารางที่ 5.26 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตาม บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
1.ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2.699	5	.540	2.141	
	ภายในกลุ่ม	449.441	1783	.252		
	รวมทั้งหมด	452.140	1788			
2.ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	5.346	5	1.069	2.125	
	ภายในกลุ่ม	882.412	1754	.503		
	รวมทั้งหมด	887.758	1759			
3.มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	2.310	5	.462	1.221	
	ภายในกลุ่ม	669.196	1769	.378		
	รวมทั้งหมด	671.506	1774			
4.เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	13.983	5	2.797	5.001*	5 > 1
	ภายในกลุ่ม	986.417	1764	.559		5 > 2
	รวมทั้งหมด	1000.400	1769			5 > 4

ตารางที่ 5.26 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามบุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย (ต่อ)

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
5.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	2.573	5	.515	1.663	
	ภายในกลุ่ม	546.107	1765	.309		
	รวมทั้งหมด	548.680	1770			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.158	5	.232	3.094	
	ภายในกลุ่ม	127.495	1703	.075		
	รวมทั้งหมด	128.653	1708			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง พ่อ-แม่ 2 หมายถึง พ่อ 3 หมายถึง แม่ 4 หมายถึง ญาติ
5 หมายถึง อยู่คนเดียว 6 หมายถึง เพื่อน
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.26 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับบุคคลต่างกัน มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับบุคคลต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง มีระดับจิตลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับบุคคลต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวล มีระดับจิตลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับบุคคลต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีระดับจิตลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับบุคคลต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่คนเดียวมีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยกับบุคคลอื่น เช่น พ่อ-แม่, พ่อ, แม่, ญาติ และเพื่อน

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับบุคคลต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ มีระดับจิตลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5.27 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของครูผู้สอนที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหา

จิตลักษณะ	พ่อ		แม่		พี่/น้อง		ญาติ		เพื่อน		ครู/อาจารย์	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความรู้สึกรู้สึกดี	4.10 (.41)	ปานกลาง	4.07 (.50)	ปานกลาง	4.04 (.46)	ปานกลาง	3.94 (.45)	ปานกลาง	4.01 (.54)	ปานกลาง	4.16 (.40)	ปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.63 (.64)	ปานกลาง	3.65 (.73)	ปานกลาง	3.74 (.62)	ปานกลาง	4.00 (.72)	ปานกลาง	3.78 (.71)	ปานกลาง	3.47 (.65)	ปานกลาง
มุ่งอนาคต- ควบคุมตน	4.35 (.64)	สูง	4.55 (.61)	สูง	4.47 (.60)	สูง	4.49 (.69)	สูง	4.42 (.60)	สูง	4.05 (.51)	ปานกลาง
เชื่ออำนาจในตน	3.93 (.78)	ปานกลาง	3.93 (.72)	ปานกลาง	3.82 (.75)	ปานกลาง	3.79 (.70)	ปานกลาง	3.79 (.78)	ปานกลาง	4.14 (.93)	ปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับ ละครโทรทัศน์	4.45 (.58)	สูง	4.46 (.55)	สูง	4.43 (.49)	สูง	4.64 (.53)	สูง	4.46 (.58)	สูง	4.35 (.77)	สูง

จากตารางที่ 5.27 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ปรึกษากับพ่อ
เมื่อมีปัญหาอยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ปรึกษากับแม่เมื่อมีปัญหาอยู่ในระดับสูง
ในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ปรึกษากับพี่/น้องเมื่อมีปัญหาอยู่ใน
ระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ปรึกษากับญาติเมื่อมีปัญหาอยู่ใน
ระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ปรึกษากับเพื่อนเมื่อมีปัญหาอยู่ใน
ระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ปรึกษากับครู/อาจารย์เมื่อมีปัญหาอยู่ใน
ระดับสูงในด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ตารางที่ 5.28 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตาม
บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างปรึกษามากที่สุดเมื่อมีปัญหา

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
1.ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2.809	5	.562	2.230	
	ภายในกลุ่ม	449.846	1786	.252		
	รวมทั้งหมด	452.654	1791			
2.ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	14.895	5	2.979	5.991*	4 > 1
	ภายในกลุ่ม	873.754	1757	.497		4 > 2
	รวมทั้งหมด	888.649	1762			5 > 2
3.มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	11.537	5	2.307	6.195*	2 > 1
	ภายในกลุ่ม	660.015	1772	.372		2 > 5
	รวมทั้งหมด	671.552	1777			2 > 6
4.เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	10.098	5	2.020	3.603*	2 > 5
	ภายในกลุ่ม	990.356	1767	.560		
	รวมทั้งหมด	1000.453	1772			

ตารางที่ 5.28 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างปรึกษามากที่สุดเมื่อมีปัญหา (ต่อ)

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
5.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	2.914	5	.583	1.887	
	ภายในกลุ่ม	546.099	1768	.309		
	รวมทั้งหมด	549.013	1773			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.245	5	.249	3.331*	
	ภายในกลุ่ม	127.560	1706	.075		
	รวมทั้งหมด	128.805	1711			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง พ่อ 2 หมายถึง แม่ 3 หมายถึง พี่/น้อง 4 หมายถึง ญาติ 5 หมายถึง เพื่อน 6 หมายถึง ครูอาจารย์

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.28 พบว่ากลุ่มตัวอย่างปรึกษาเมื่อมีปัญหากับบุคคลที่ต่างกัน มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

กลุ่มตัวอย่างปรึกษาปัญหากับบุคคลที่ต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตน ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างปรึกษาเมื่อมีปัญหากับบุคคลที่ต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างปรึกษาเมื่อปรึกษากับญาติ มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวลสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างปรึกษาเมื่อมีปัญหากับพ่อและแม่ และจากการวิเคราะห์ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างปรึกษาเมื่อมีปัญหากับเพื่อนมีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างปรึกษาเมื่อมีปัญหากับแม่

กลุ่มตัวอย่างปรึกษาเมื่อมีปัญหากับบุคคลที่ต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ปรึกษาปัญหากับญาติ มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างปรึกษาเมื่อมีปัญหากับพ่อ แม่ และ ครูอาจารย์

กลุ่มตัวอย่างปรึกษาเมื่อมีปัญหากับบุคคลที่ต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตน ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่

ปรึกษาเมื่อมีปัญหากับแม่มีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหากับเพื่อน

ส่วนระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ มีระดับจิตลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.29 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบสนับสนุน อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบควบคุม อยู่ในระดับสูงในด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบหลงโชน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบให้เหตุผล อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบให้พึ่งตนเองอยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบปกป้องอยู่ในระดับสูงในด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ตารางที่ 5.30 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
1.ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	12.882	6	2.147	8.705*	1 > 2
	ภายในกลุ่ม	439.769	1783	.247		4 > 2
	รวมทั้งหมด	452.651	1789			4 > 3
2.ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	25.657	6	4.276	8.703*	2 > 4
	ภายในกลุ่ม	861.801	1754	.491		2 > 6
	รวมทั้งหมด	887.458	1760			

ตารางที่ 5.30 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว (ต่อ)

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
3.มุ่งอนาคต- ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	20.211	6	3.368	9.154*	4 > 2
	ภายในกลุ่ม	650.982	1769	.368		6 > 2
	รวมทั้งหมด	671.193	1775			4 > 3
4.เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	22.506	6	3.751	6.766*	4 > 2
	ภายในกลุ่ม	977.939	1764	.554		5 > 2
	รวมทั้งหมด	1000.444	1770			
5.ทัศนคติเกี่ยวกับ ละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	8.070	6	1.345	4.395*	5 > 2
	ภายในกลุ่ม	540.141	1765	.306		
	รวมทั้งหมด	548.211	1771			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3.186	6	.531	7.200*	
	ภายในกลุ่ม	125.602	1703	.074		
	รวมทั้งหมด	128.788	1709			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง สันนิษฐาน 2 หมายถึง ควบคุม 3 หมายถึง ลงโทษ 4 หมายถึง ใช้เหตุผล 5 หมายถึง แบบประชาธิปไตย 6 หมายถึง แบบให้พึ่งตนเอง 7 หมายถึง แบบปกป้อง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.30 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ต่างกัน มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบสันนิษฐาน และใช้เหตุผล มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบควบคุม และจากการวิเคราะห์ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบใช้เหตุผลมีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบลงโทษ

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวล ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบควบคุม มีระดับจิตลักษณะด้านวิตกกังวล สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบให้เหตุผลและกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบพึ่งตนเอง

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบให้เหตุผล มีระดับจิตลักษณะด้านด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบควบคุม และกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบลงโทษ และจากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบให้พึ่งตนเอง มีระดับจิตลักษณะด้านด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบควบคุม

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบให้เหตุผลและกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบประชาธิปไตย มีระดับจิตลักษณะด้านเชื่ออำนาจในตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบควบคุม

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบให้เหตุผลและกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบประชาธิปไตย มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบควบคุม

ตารางที่ 5.31 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว

จิตลักษณะ	ใกล้ชิดมาก		ใกล้ชิด		ไม่ค่อยใกล้ชิด		ไม่ใกล้ชิด	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความรู้สึกรัก	4.14	ปาน	3.99	ปาน	3.83	ปาน	4.08	ปาน
คุณค่าในตนเอง	(.48)	กลาง	(.48)	กลาง	(.56)	กลาง	(.71)	กลาง

ตารางที่ 5.31 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว (ต่อ)

จิตลักษณะ	ใกล้ชิดมาก		ใกล้ชิด		ไม่ค่อยใกล้ชิด		ไม่ใกล้ชิด	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความวิตกกังวล	3.72 (.72)	ปาน กลาง	3.69 (.72)	ปาน กลาง	3.79 (.57)	ปาน กลาง	3.75 (.74)	ปาน กลาง
มุ่งอนาคต- ควบคุมตน	4.54 (.61)	สูง	4.47 (.60)	สูง	4.31 (.68)	ปาน กลาง	4.25 (.67)	ปาน กลาง
เชื่ออำนาจในตน	3.89 (.78)	ปาน กลาง	3.85 (.74)	ปาน กลาง	3.79 (.69)	ปาน กลาง	3.96 (.79)	ปาน กลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับ ละครโทรทัศน์	4.49 (.54)	สูง	4.47 (.53)	สูง	4.37 (.67)	สูง	4.10 (.60)	ปาน กลาง

จากตารางที่ 5.31 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวใกล้ชิดมาก อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวใกล้ชิด อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวไม่ค่อยใกล้ชิด อยู่ในระดับสูงในด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวไม่ใกล้ชิด อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ 5.32 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตาม ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	17.305	3	5.768	23.647*	1 > 2, 1 > 3, 2 > 3
	ภายในกลุ่ม	434.441	1781	.244		
	รวมทั้งหมด	451.746	1784			
2. ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	1.576	3	.525	1.052	
	ภายในกลุ่ม	874.844	1752	.499		
	รวมทั้งหมด	876.420	1755			
3. มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	8.976	3	2.992	7.989*	1 > 3, 2 > 3
	ภายในกลุ่ม	661.766	1767	.375		
	รวมทั้งหมด	670.742	1770			
4. เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	2.030	3	.677	1.200	
	ภายในกลุ่ม	993.623	1762	.564		
	รวมทั้งหมด	995.653	1765			
5.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	6.418	3	2.139	6.995*	1 > 4, 2 > 4
	ภายในกลุ่ม	539.192	1763	.306		
	รวมทั้งหมด	545.610	1766			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.724	3	.575	7.869*	
	ภายในกลุ่ม	124.188	1701	.073		
	รวมทั้งหมด	125.911	1704			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง โกล้ชิดมาก 2 หมายถึง โกล้ชิด 3 หมายถึง ไม่ค่อยโกล้ชิด

4 หมายถึง ไม่โกล้ชิด

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.32 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวต่างกัน มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ตารางที่ 5.33. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ที่บ้าน

จิตลักษณะ	1 เครื่อง		2 เครื่อง		3 เครื่อง		มากกว่า 3 เครื่อง	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความรู้สึกรักมี	4.04	ปาน	4.04	ปาน	4.04	ปาน	4.05	ปาน
คุณค่าในตนเอง	.49 ()	กลาง	(.48)	กลาง	(.54)	กลาง	(.57)	กลาง
ความวิตกกังวล	3.74	ปาน	3.74	ปาน	3.68	ปาน	3.61	ปาน
	(.72)	กลาง	(.68)	กลาง	(.69)	กลาง	(.83)	กลาง
มุ่งอนาคต- ควบคุมตน	4.54	สูง	4.46	สูง	4.46	สูง	4.34	สูง
	(.60)		(.61)		(.63)		(.66)	
เชื่ออำนาจในตน	3.77	ปาน	3.91	ปาน	4.01	ปาน	3.82	ปาน
	(.73)	กลาง	(.72)	กลาง	(.71)	กลาง	(.97)	กลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับ ละครโทรทัศน์	4.52	สูง	4.47	สูง	4.44	สูง	4.32	ปาน
	(.54)		(.55)		(.59)		(.60)	กลาง

จากตารางที่ 5.33 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนโทรทัศน์ที่บ้าน 1 เครื่อง อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนโทรทัศน์ที่บ้าน 2 เครื่อง อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนโทรทัศน์ที่บ้าน 3 เครื่อง อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนโทรทัศน์ที่บ้าน มากกว่า 3 เครื่อง อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน

ตารางที่ 5.34 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม จำแนกตามจำนวนโทรทัศน์ที่บ้าน

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	.046	3	.015	.060	
	ภายในกลุ่ม	452.269	1785	.253		
	รวมทั้งหมด	452.315	1788			
2. ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	2.817	3	.939	1.866	
	ภายในกลุ่ม	883.328	1756	.503		
	รวมทั้งหมด	886.145	1759			
3. มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	5.608	3	1.869	4.976*	1 > 4
	ภายในกลุ่ม	665.262	1771	.376		
	รวมทั้งหมด	670.870	1774			
4. เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	14.125	3	4.708	8.442*	2 > 1 3 > 1
	ภายในกลุ่ม	984.994	1766	.558		
	รวมทั้งหมด	999.119	1769			
5.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	5.111	3	1.704	5.548*	1 > 4 2 > 4
	ภายในกลุ่ม	542.565	1767	.307		
	รวมทั้งหมด	547.675	1770			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.755	3	.585	7.849*	
	ภายในกลุ่ม	127.047	1705	.075		
	รวมทั้งหมด	128.802	1708			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง 1 เครื่อง 2 หมายถึง 2 เครื่อง 3 หมายถึง 3 เครื่อง

4 หมายถึง สูง กว่าเครื่อง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.34 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตามจำนวนโทรทัศน์ที่บ้านต่างกัน มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีตามจำนวนโทรทัศน์ที่บ้านต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีตามจำนวนโทรทัศน์ที่บ้านต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านวิตกกังวล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีตามจำนวนโทรทัศน์ที่บ้านต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีตามจำนวนโทรทัศน์ที่บ้านจำนวน 1 เครื่อง มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีตามจำนวนโทรทัศน์ที่บ้านจำนวน 3 เครื่อง

กลุ่มตัวอย่างที่มีตามจำนวนโทรทัศน์ที่บ้านต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีตามจำนวนโทรทัศน์ที่บ้านจำนวน 2 และ 3 เครื่อง มีระดับจิตลักษณะด้านเชื่ออำนาจในตน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีตามจำนวนโทรทัศน์ที่บ้านจำนวน 1 เครื่อง

กลุ่มตัวอย่างที่มีตามจำนวนโทรทัศน์ที่บ้านต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีตามจำนวนโทรทัศน์ที่บ้านจำนวน 2 และ 3 เครื่อง มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีตามจำนวนโทรทัศน์ที่บ้านจำนวน 4 เครื่อง

ตารางที่ 5.35 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการประกอบอาชีพในชุมชน

จิตลักษณะ	ค้าขาย(ตลาด)		เกษตรกรรม		ทำงานมีเงินเดือนประจำ	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ความรู้สึกมี คุณค่าในตนเอง	4.04 (.50)	ปานกลาง	4.07 (.47)	ปานกลาง	4.01 (.54)	ปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.64 (.80)	ปานกลาง	3.79 (.70)	ปานกลาง	3.68 (.66)	ปานกลาง
มุ่งอนาคต- ควบคุมตน	4.49 (.71)	สูง	4.54 (.56)	สูง	4.40 (.60)	สูง
เชื่ออำนาจในตน	3.80 (.77)	ปานกลาง	3.82 (.74)	ปานกลาง	3.95 (.75)	ปานกลาง

ตารางที่ 5.35 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการประกอบอาชีพในชุมชน (ต่อ)

จิตลักษณะ	ค่าขาย(ตลาด)		เกษตรกรรม		ทำงานมีเงินเดือนประจำ	
	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย	\bar{X} (S)	ความ หมาย
ทัศนคติเกี่ยวกับ ละครโทรทัศน์	4.37 (.54)	สูง	4.51 (.52)	สูง	4.47 (.60)	สูง

จากตารางที่ 5.35 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพค้าขาย(ตลาด) อยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพเกษตรกรรมอยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพทำงานมีเงินเดือนประจำอยู่ในระดับสูงในด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ตารางที่ 5.36 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมจำแนกตามอาชีพของคนในชุมชน

จิตลักษณะ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่อัน แตกต่าง*
1.ความรู้สึกรู้จักมี คุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	1.371	2	.685	2.717	
	ภายในกลุ่ม	449.591	1782	.252		
	รวมทั้งหมด	450.962	1784			
2.ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	6.992	2	3.496	6.955*	2 > 1 2 > 3
	ภายในกลุ่ม	881.210	1753	.503		
	รวมทั้งหมด	888.202	1755			

ตารางที่ 5.36 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมจำแนกตามอาชีพของคนในชุมชน (ต่อ)

จิตลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	คู่ที่แตกต่าง*
3. มุ่งอนาคต- ควบคุมตน	ระหว่างกลุ่ม	6.630	2	3.315	8.971*	2 > 3
	ภายในกลุ่ม	653.377	1768	.370		
	รวมทั้งหมด	660.007	1770			
4. เชื่ออำนาจในตน	ระหว่างกลุ่ม	7.921	2	3.961	7.073*	3 > 1 3 > 2
	ภายในกลุ่ม	987.151	1763	.560		
	รวมทั้งหมด	995.072	1765			
5.ทัศนคติเกี่ยวกับ ละครโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	4.829	2	2.415	7.865*	2 > 1 3 > 1
	ภายในกลุ่ม	541.558	1764	.307		
	รวมทั้งหมด	546.387	1766			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.375	2	1.188	16.191*	
	ภายในกลุ่ม	124.845	1702	.073		
	รวมทั้งหมด	127.220	1704			

หมายเหตุ :- 1 หมายถึง ค้าขาย 2 หมายถึง เกษตรกรรม 3 หมายถึง ทำงานมีเงินเดือนประจำ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.36 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพของคนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพของคนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง มีระดับจิตลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพของคนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวล ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพของคนส่วนใหญ่ทำเกษตรกรรม มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพของคนส่วนใหญ่ทำอาชีพค้าขายและกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่ทำงานมีเงินเดือนประจำ

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพของคนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพของคนส่วนใหญ่ทำเกษตรกรรม มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพของคนส่วนใหญ่ทำงานมีเงินเดือนประจำ

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพของคนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพของคนส่วนใหญ่ทำงานมีเงินเดือนประจำ มีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตนสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพของคนส่วนใหญ่ทำงานค้าขายและเกษตรกรรม

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพของคนต่างกัน มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพของคนส่วนใหญ่ทำงานเกษตรกรรมและทำงานมีเงินเดือนประจำ มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอาชีพค้าขาย

ตารางที่ 5.37 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับจิตลักษณะ ของนักเรียนจำแนกตามเพศ

จิตลักษณะ	เพศ	n	\bar{X}	s	t	ความหมาย
1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	หญิง	1259	4.05	.48	1.537	ปานกลาง
	ชาย	533	4.01	.53		
2. ความวิตกกังวล	หญิง	1239	3.76	.70	3.866*	ปานกลาง
	ชาย	526	3.62	.71		
3. มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	หญิง	1257	4.52	.60	4.607*	สูง
	ชาย	527	4.37	.62		
4. เชื่ออำนาจในตน	หญิง	1252	3.90	.74	3.008*	ปานกลาง
	ชาย	527	3.78	.77		
5. ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	หญิง	1250	4.55	.56	9.967*	สูง
	ชาย	528	4.28	.49		
รวม	หญิง	1207	4.10	.27	11.028*	
	ชาย	505	3.95	.25		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.37 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยจิตลักษณะสูงกว่านักเรียนชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงและเพศชาย มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงและเพศชาย มีระดับจิตลักษณะด้านด้านมุ่งอนาคต- ควบคุมตนเอง อยู่ในระดับสูง

กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงและเพศชาย มีระดับจิตลักษณะด้านด้านความเชื่ออำนาจในตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงและเพศชาย มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 5.38 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับจิตลักษณะ ของนักเรียนจำแนกตามการมี-ไม่มีห้องนอนเป็นส่วนตัว

จิตลักษณะ	มีห้องนอน	n	\bar{X}	s	t	ความหมาย
1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	มี	1332	4.04	.50	-.225	ปานกลาง
	ไม่มี	460	4.03	.50		
2. ความวิตกกังวล	มี	1311	3.71	.73	.774	ปานกลาง
	ไม่มี	452	3.74	.63		
3. มุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง	มี	1318	4.47	.62	.536	สูง
	ไม่มี	460	4.49	.58		
4. เชื่ออำนาจในตนเอง	มี	1313	3.88	.77	-1.433	ปานกลาง
	ไม่มี	460	3.82	.69		
5. ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	มี	1318	4.47	.56	-.478	สูง
	ไม่มี	456	4.46	.54		
รวม	มี	1264	4.06	.28	.139	
	ไม่มี	448	4.05	.26		

จากตารางที่ 5.38 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี-ไม่มี ห้องนอนเป็นส่วนตัวมีระดับจิตลักษณะไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มี-ไม่มีห้องนอนเป็นส่วนตัวมีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างที่มี-ไม่มีห้องนอนเป็นส่วนตัวมีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวลอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างที่มี-ไม่มีห้องนอนเป็นส่วนตัวมีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองในระดับสูง

กลุ่มตัวอย่างที่มี-ไม่มีห้องนอนเป็นส่วนตัวมีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่อในอำนาจในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างที่มี-ไม่มีห้องนอนเป็นส่วนตัวมีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 5.39 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับจิตลักษณะ ของนักเรียนจำแนกตามการมี-ไม่มีโทรทัศน์ในห้องนอนของตนเอง

จิตลักษณะ	โทรทัศน์	n	\bar{X}	s	t	ความหมาย
1.ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	มี	560	4.00	.52	2.065*	ปานกลาง
	ไม่มี	1231	4.06	.49		ปานกลาง
2.ความวิตกกังวล	มี	554	3.68	.75	1.667	ปานกลาง
	ไม่มี	1208	3.74	.69		ปานกลาง
3.มุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง	มี	551	4.44	.64	1.730	ระดับสูง
	ไม่มี	1226	4.49	.59		ระดับสูง
4.เชื่ออำนาจในตน	มี	556	3.92	.79	-1.927	ปานกลาง
	ไม่มี	1216	3.84	.72		ปานกลาง
5.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	มี	552	4.40	.58	3.641*	ปานกลาง
	ไม่มี	1221	4.50	.54		ระดับสูง
รวม	มี	537	4.03	.27	-2.916*	
	ไม่มี	1174	4.07	.27		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.39 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี-ไม่มีโทรทัศน์ในห้องนอนของตนเองมีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของการไม่มีโทรทัศน์ในห้องนอนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มี-ไม่มีโทรทัศน์ในห้องนอนมีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างที่มี-ไม่มีโทรทัศน์ในห้องนอนเป็นส่วนตัวมีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวลอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างที่มี-ไม่มีโทรทัศน์ในห้องนอนมีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองอยู่ในระดับสูง

กลุ่มตัวอย่างที่มี-ไม่มีโทรทัศน์ในห้องนอนมีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างที่มีโทรทัศน์ในมีห้องนอนมีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง และ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีโทรทัศน์ในห้องนอนเป็นส่วนตัวมีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 5.40 แสดงค่าความแปรปรวนของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมจำแนกตามถิ่นที่อยู่อาศัย

จิตลักษณะ	จังหวัด	n	\bar{X}	s	t	ความหมาย
1.ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	ต่างจังหวัด	1279	4.04	.50	.071	ปานกลาง
	กรุงเทพฯ	513	4.04	.51		
2.ความวิตกกังวล	ต่างจังหวัด	1258	3.72	.73	.400	ปานกลาง
	กรุงเทพฯ	507	3.71	.66		
3.มุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง	ต่างจังหวัด	1276	4.52	.58	4.026*	ระดับสูง
	กรุงเทพฯ	508	4.38	.69		
4.เชื่ออำนาจในตนเอง	ต่างจังหวัด	1277	3.88	.76	1.156	ปานกลาง
	กรุงเทพฯ	502	3.83	.74		
5.ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	ต่างจังหวัด	1274	4.51	.55	4.872*	ระดับสูง
	กรุงเทพฯ	504	4.37	.56		
รวม	ต่างจังหวัด	1227	4.08	.27	4.536*	
	กรุงเทพฯ	485	4.01	.28		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5.40 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ต่างจังหวัดและในกรุงเทพมหานครมีระดับจิตลักษณะในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ต่างจังหวัดมีค่าเฉลี่ยมากกว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ต่างจังหวัดและในกรุงเทพมหานคร มีระดับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ต่างจังหวัดและในกรุงเทพมหานคร มีระดับจิตลักษณะด้านความวิตกกังวลอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ต่างจังหวัดและในกรุงเทพมหานคร มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนอยู่ในระดับสูง

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ต่างจังหวัดมีระดับจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตนอยู่ในระดับสูง และกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีระดับจิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตนอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอยู่ต่างจังหวัดและในกรุงเทพมหานคร มีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง และ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีโทรทัศน์ในห้องนอนเป็นส่วนตัวมีระดับจิตลักษณะด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์อยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 5.41 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ พ่อแม่ส้มเป็นคนเจ้าระเบียบและดุมาก ตลอดเวลาไม่เคยให้ส้มไปเที่ยวที่ไหนเลย วันหนึ่งเพื่อนชวนส้มไปงานเลี้ยงวันเกิดที่บ้านตอนกลางคืน ซึ่งส้มเห็นว่าปลอดภัยเพราะพ่อแม่เพื่อนมารับส่ง ทำให้ส้มสัญญากับเพื่อนว่าจะไป แต่พ่อแม่ส้มก็ยังไม่อนุญาตให้ไปทั้ง ๆ ที่ส้มได้อธิบายแล้วว่าไม่อันตรายและจะกลับไม่ดึก ทำให้ส้มซึ่งเก็บกดมานานได้ตะโกนด้วยความโกรธว่า “ทำไมจะไปไม่ได้ ก็บอกแล้วไงว่าปลอดภัย” ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ส้ม หรือไม่

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
อาจได้ไปงานวันเกิดตามที่ต้องการ	95	5.30	กลัวพ่อ-แม่ตี	26	1.50
ไม่อยากให้เพื่อนโกรธ	48	2.70	กลัวพ่อ-แม่ตัดเงินค่าขนม	5	0.30
เป็นการกระทำที่เพื่อน ๆ ก็ทำกัน	43	2.40	กลัวใครๆ ต่อบว่าพ่อ-แม่ว่าตามใจลูก	29	1.60
ลูกมีสิทธิที่จะตัดสินใจกระทำการที่ตนเองชอบ	416	23.20	ลูกที่ต้องเชื่อฟังพ่อแม่	275	15.40
นัดกับเพื่อนไว้ก่อนแล้ว	53	3.00	พ่อแม่มีสิทธิไม่ให้เราไป	119	6.60
เสียชื่อเสียงเสียศักดิ์	25	1.40	ไปแล้วจะทำให้พ่อแม่เป็นห่วง	656	36.60
รวม	680	38.00	รวม	1,110	62.20

จากตารางที่ 5.41 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ตะโกนด้วยความโกรธ” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,110 คิดเป็นร้อยละ 62.20 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ทำแล้วจะทำให้พ่อแม่เป็นห่วง ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 680 คิดเป็นร้อยละ 38.00 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า ลูกมีสิทธิที่จะตัดสินใจกระทำการที่ตนเองชอบ

ตารางที่ 5.42 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ แมว เป็นคนรับใช้ที่ชอบทำสิ่งของแตกหักอยู่เป็นประจำ ซึ่งจิราภีพยายามอดทนและอบรมสั่งสอนเป็นประจำ จนวันหนึ่งแมวได้ทำกาแพกใส่แขกที่มาเยี่ยมจิราภี ทำให้จิราภีโกรธและใช้ถ้อยคำรุนแรงว่า “อะไรกัน สอนเท่าไรไม่รู้จักจำ” ท่านเห็นด้วยกับคำพูดจิราภีหรือไม่

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
เป็นการลงโทษแมว	70	3.90	แมวอาจเอน้ำสาดหน้า	17	1.00
แมวจะได้ทำงานดีขึ้น	248	14.00	แมวอาจจะไม่เต็มใจรับใช้อีกต่อไป	23	1.30
เป็นคำพูดที่ใช้กับคนรับใช้ทั่วไป	30	1.70	คนอื่นเห็นเข้าจะไม่ชอบ	74	4.20
ทำผิดควรได้รับการตำหนิ	45	2.50	ควรอดทนและสอนต่อไป	149	8.40
เป็นที่เข้าใจร่วมกันว่าคนรับใช้ก็ต้องยอมเจ้านาย	42	2.40	ควรพูดคุยกันให้เข้าใจกันมากกว่า	635	35.80
ทำให้รู้สึกรู้ในหน้าที่ที่ดีขึ้น	229	12.90	คนทุกคนควรมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน	214	12.00
รวม	664	37.40	รวม	1,112	62.60

จากตารางที่ 5.42 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “การตะคอกด้วยถ้อยคำรุนแรงและหยาบ” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,112 คน คิดเป็นร้อยละ 62.60 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ควรพูดคุยกันให้เข้าใจกันมากกว่า ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 664 คิดเป็นร้อยละ 37.40 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า แมวจะได้ทำงานดีขึ้น

ตารางที่ 5.43 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “ตุ๊ก เป็นคนอ่อนน้อม วันหนึ่งเพื่อนแกล้งนำหนังสือไปซ่อน ตุ๊กหาเท่าไรก็ไม่เจอและตุ๊กต้องรีบกลับบ้านไปอ่านหนังสือเพราะพรุ่งนี้จะมีสอบ ด้วยความโกรธจึงตะโกนด่าเพื่อนด้วยถ้อยคำหยาบคาย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ตุ๊ก หรือไม่”

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
เป็นการลงโทษเพื่อนที่หนังสือไปซ่อน	62	3.50	กลัวถูกอาจารย์ตี	20	1.10
ด่าแล้วอาจได้หนังสือคืน	93	5.30	อาจทำให้ถูกตัดคะแนนความประพฤติ	27	1.50
ใคร ๆ ก็ ด่า เพราะถือเป็นเรื่องปกติ	70	4.00	เพื่อน ๆ อาจไม่ชอบ	55	3.10
ต้องด่าเพื่อเป็นการลงโทษที่เอาหนังสือไปซ่อน	91	5.10	ผู้หญิงต้องพูดจาสุภาพ	101	5.70
เรามีสิทธิ์ด่าคนที่ชอบแกล้งเรา	164	9.30	ควรบอกเพื่อนให้มาคืนด้วยคำสุภาพ	808	45.60
ต้องด่าต่อไปจะได้ไม่ทำอีก	176	9.90	ควรให้อภัยเพื่อน	104	5.90
รวม	656	37.00	รวม	1,115	63.00

จากตารางที่ 5.43 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ตะโกนด่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,115 คน คิดเป็นร้อยละ 63.00 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าควรบอกเพื่อนให้มาคืนด้วยคำสุภาพ ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 656 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า ต้องด่าต่อไปจะได้ไม่ทำอีก

ตารางที่ 5.44 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “กร เป็นสามีของ หน้อย และมีลูก 2 คน แต่หน้อยเป็นคนไม่ทำงานเอาแต่เล่นหวยและไม่ดูแลลูก ๆ ทำให้ กร เบื่อและหันไปสนิทสนมกับ พร ที่ขยันและน่ารัก ต่อมาหน้อยทราบเรื่องจึงโทรศัพท์ไปข่มขู่ พร ว่า “จะรายงานหัวหน้างานของ พร และจะให้ไล่พรออกจากงาน” ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ หน้อย หรือไม่”

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
ทำให้พรกลัว	35	2.00	อาจทำให้ พร แก่แค่น	53	3.00
อาจทำให้พรและกรเลิกกันได้	38	2.20	เบาเกินไปอาจไม่ทำให้พรเลิกได้	46	2.60
การข่มขู่เป็นสิ่งที่เมียหลงทั่วไปพึงกระทำ	62	3.50	อาจทำให้ กร ไม่ชอบมากขึ้น	205	11.60
พร กระทำผิดควรได้รับการข่มขู่	42	2.40	ผู้หญิงต้องพูดจาสุภาพ	48	2.70
หน้อยต้องปกป้องสิทธิของตนเอง	97	5.50	คุยกับพรให้เข้าใจปัญหา	903	51.20
เสียทองเท่าหัวไม่ยอมเสียตัวให้ใคร	77	4.40	ให้เก็บไว้ในใจ ไม่ต้องการให้ลูกมีปมด้อย	159	9.00
รวม	351	19.90	รวม	1,414	80.10

จากตารางที่ 5.44 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ข่มขู่จะทำรุนแรงกับผู้อื่น” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,414 คน คิดเป็นร้อยละ 80.10 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าควรคุยกับพรให้เข้าใจปัญหา ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 351 คน คิดเป็นร้อยละ 19.90 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า หน้อยต้องปกป้องสิทธิของตนเอง

ตารางที่ 5.45 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “บ๊อง เกิดมาในครอบครัวที่ไม่ค่อยอบอุ่น วันหนึ่งพ่อแม่ของบ๊องทะเลาะตบตีกันรุนแรงทำให้บ๊องที่อยู่ในเหตุการณ์เกิดความสับสน บ๊อง จึงบอกกับพ่อแม่ว่าถ้าทะเลาะกันอีกจะกระโดดตึกฆ่าตัวตาย ต่อมาทั้งคู่ก็ทะเลาะตบตีกันอย่างรุนแรงอีก บ๊องจึงบอกว่าจะไปกระโดดตึกทำให้พ่อแม่ไม่กล้าทะเลาะกันอีก ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ บ๊อง หรือไม่”

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
พ่อแม่ไม่ว่าอะไร	18	1.00	กลัวเจ็บ	22	1.30
ทำให้พ่อแม่เลิกทะเลาะกัน	251	14.50	ทำให้พ่อแม่เป็นทุกข์	170	9.80
กระโดดตึกเป็นวิธีการที่วัยรุ่นนิยม	37	2.10	การกระโดดตึกเป็นวิธีการที่สิ้นคิด	411	23.70
พ่อแม่ที่ดีต้องอดทนอดกลั้นต่อหน้าลูก	213	12.30	ควรบอกให้พ่อแม่แยกทางกัน	36	2.10
ลูกมีสิทธิที่จะตักเตือนพ่อแม่	86	5.00	เป็นเรื่องของพ่อแม่ไม่ควรเข้าไปยุ่ง	106	6.10
พ่อแม่จะต้องฟังลูกบ้าง	284	16.40	ให้เก็บไว้ในใจ มีหน้าที่เรียนก็เรียนไป	99	5.70
รวม	889	51.30	รวม	844	48.70

จากตารางที่ 5.45 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ข่มขู่จะทำรุนแรงกับตนเอง” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 889 คน คิดเป็นร้อยละ 51.30 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าพ่อแม่จะต้องฟังลูกบ้าง ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วย จำนวน 844 คน คิดเป็นร้อยละ 48.70 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า การกระโดดตึกเป็นวิธีการที่สิ้นคิด

ตารางที่ 5.46 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “ตึก เข้าแถวรอซื้อข้าวที่โรงอาหาร แต่มีเพื่อนคนหนึ่งแทรกแถวเข้ามาตรงหน้าและยังเหยียบเท้าตึกด้วย ทำให้ตึกโกรธและผลักเพื่อนล้มลง ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ตึก หรือไม่”

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
อาจารย์ไม่เห็น	20	1.20	อาจถูกตัดคะแนนความประพฤติ	22	1.30
ได้แก่แค้นที่เหยียบเท้าและแทรกแถว	48	2.80	เรื่องเล็กน้อย ไม่คุ้มค่ากับการมีเรื่องกับเพื่อน	343	19.80
เป็นเรื่องปกติ ใคร ๆ ก็ผลัก	34	2.00	เพื่อนที่อยู่รอบ ๆ อาจไม่ชอบตึกมากขึ้น	56	3.20
ทำผิดควรได้รับโทษ	63	3.60	สุภาพบุรุษต้องสุภาพ	90	5.20
ตึกปกป้องสิทธิของตนเอง	115	6.60	ควรมีวิธีการอื่นที่รุนแรงน้อยกว่านี้	295	17.00
เป็นการสั่งสอน ซึ่งเพื่อนคนนี้จะได้ไม่ทำอีก	137	7.90	เล็กน้อยควรให้อภัย	510	29.40
รวม	417	24.10	รวม	1,316	75.90

จากตารางที่ 5.46 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ผลักผู้อื่นล้มลง” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,316 คน คิดเป็นร้อยละ 75.90 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าควรเล็กน้อยควรให้อภัย ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 417 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า เป็นการสั่งสอน ซึ่งเพื่อนคนนี้จะได้ไม่ทำอีก

ตารางที่ 5.47 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “พี่สาวของ หนึ่ง บอกว่า ถ้าหนังสือสอบได้ที่ 1 จะซื้อมือถือให้ทำให้หนึ่งขยันอ่านหนังสือจนสอบได้ที่ 1 แต่พี่สาวของหนึ่งกลับบอกว่า “พูดเล่นเพราะตนเองยังไม่มีปัญญาซื้อเลย” ทำให้หนึ่ง ผิดหวัง เกิดความไม่พอใจและขว้างหนังสือไปโดนแขนของพี่สาวท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ หนึ่ง หรือไม่”

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
พี่จะได้รู้สำนึกที่โกหก	66	3.80	พี่อาจจะตีเราได้	7	0.40
พี่จะได้ซื้อมือถือให้	40	2.30	ต่อไปพี่อาจจะไม่ให้อะไรอีก	76	4.40
เป็นการกระทำที่เพื่อนคนอื่นก็ทำ	33	1.90	พ่อแม่อยากให้พี่น้องรักกัน	154	8.90
ผิดสัญญาต้องได้รับการลงโทษ	65	3.80	สุขภาพบุรุษต้องสุขภาพ	42	2.40
แม้เป็นพี่ ถ้าผิดน้องก็มีสิทธิลงโทษ	33	1.90	เป็นน้องต้องเชื่อฟังพี่	241	13.90
ทุกคนต้องเคารพสัญญา	244	14.10	ต้องอดกลั้นเพื่อความสงบสุข	731	42.20
รวม	481	27.80	รวม	1,251	72.20

จากตารางที่ 5.47 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ขว้างสิ่งของใส่ผู้อื่น” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,251 คน คิดเป็นร้อยละ 72.20 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องอดกลั้นเพื่อความสงบสุข ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 481 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า ทุกคนต้องเคารพสัญญา

ตารางที่ 5.48 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “วันก่อน ภัทร เห็นเพื่อนบ้านเตะสุนัขของตนเอง มาวันนี้ภัทรเห็นสุนัขของเพื่อนบ้านคนนั้นเดินมาปัสสาวะหน้าบ้านตนจึงเตะสุนัขตัวนั้น ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ภัทร หรือไม่”

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
เพราะไม่มีใครเห็น	38	2.20	สุนัขอาจจะกัดได้	179	10.40
ได้ระบายนามณ์เพราะ ทำเราก่อน	77	4.50	เจ้าของสุนัขก็ยังไม่ รับรู้	68	3.90
คนอื่นก็เตะสุนัขที่หน้า บ้านกัน	65	3.80	อาจทำให้คนอื่นมองว่า เราใจดำ	117	6.80
เจ้าของสุนัขจะได้ดูแล สุนัขมากขึ้น	119	6.90	ต้องไปบอกกับเจ้าของ สุนัข	550	31.80
ทุกคนต้องปกป้องสิทธิ ของตนเอง	59	3.40	ต้องแจ้งเทศบาลให้จับ สุนัข	52	3.00
สุนัขผิดก็ต้องได้รับการ ลงโทษ	37	2.10	อดทนเพื่อความสงบสุข	368	21.30
รวม	395	22.80	รวม	1,334	77.20

จากตารางที่ 5.48 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “เตะทำร้ายสัตว์” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,334 คน คิดเป็นร้อยละ 77.20 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องไปบอกกับเจ้าของสุนัข ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 395 คน คิดเป็นร้อยละ 22.80 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า เจ้าของสุนัขจะได้ดูแลสุนัขมากขึ้น

ตารางที่ 5.49 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “นัท แอบได้ยินเพื่อนนินทาและใส่ร้ายตนในเรื่องที่ไม่เป็นความจริง จึงโกรธและเดินเข้าไปชกเพื่อนคนนั้นล้มลง ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ นัท หรือไม่”

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
อาจารย์ไม่เห็น	25	1.40	เพื่อนอาจต่อยกลับ	27	1.60
ได้แก้แค้นคนที่นินทา	73	4.20	อาจได้รับการตัดคะแนน ความประพฤติ	40	2.30
เป็นการกระทำที่ปกติ ธรรมดา	49	2.80	อาจทำให้เพื่อนไม่ชอบ มากขึ้น	79	4.60
ต่อไปเพื่อนจะได้ไม่นินทา ซึ่งกันและกัน	92	5.30	เราควรรักษาความสงบ ของสังคม	150	8.70
ปกป้องสิทธิส่วนตน	142	8.20	เล็กน้อยควรให้อภัย	248	14.30
ทำผิดต้องได้รับการ ลงโทษ	52	3.00	ผู้มีการศึกษาต้องระงับ อารมณ์	753	43.50
รวม	433	25.00	รวม	1,297	75.00

จากตารางที่ 5.49 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ชกต่อยผู้อื่น” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,297 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าผู้มีการศึกษาต้องระงับอารมณ์ ส่วนผู้เห็นด้วย จำนวน 433 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า ปกป้องสิทธิส่วนตน

ตารางที่ 5.50 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “คืนหนึ่ง นิดา ถูกคนขับแท็กซี่ลวนลามเพื่อหมายข่มขืน บังเอิญ นิดา ซึ่งพกมีตมาด้วยเห็นจวนตัวเลยแทงคนขับตาย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ นิดา หรือไม่”

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ผิดกฎหมาย	53	3.10	อาจติดคุก	52	3.00
ไม่ต้องโดนข่มขืน	44	2.60	ทำให้จิตใจเศร้าหมอง	35	2.00
เป็นการกระทำที่ใคร ๆ ก็ ต้องทำ	101	5.90	คนส่วนใหญ่เห็นว่าฆ่า คนตายเป็นสิ่งไม่ดี	32	1.90
ต้องช่วยกำจัดคนชั่วให้ หมดไปจากสังคม	100	5.80	กระโดดลงมาจากรถเผื่อ จะรอด	103	6.00
ป้องกันตนเอง	1,132	65.70	ปล่อยให้ถูกข่มขืนดีกว่า ฆ่าคนตาย	27	1.60
เป็นแบบอย่างให้กับ ผู้หญิงคนอื่น	31	1.80	ยอมตายดีกว่าฆ่าคน ตาย	14	0.80
รวม	1,461	84.70	รวม	263	15.30

จากตารางที่ 5.50 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ใช้อาวุธฆ่าหรือทำร้ายคนอื่น” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,461 คน คิดเป็นร้อยละ 84.70 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าป้องกันตนเอง ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วย จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า กระโดดลงมาจากรถเผื่อจะรอด

ตารางที่ 5.51 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “ป๊อบ เข้าหออยู่คนละที่กับแฟน ต่อมาแฟนของป๊อบต้องลาออกไปทำงาน ป๊อบกลัวว่าแฟนจะลืมตนเองจึงยอมย้ายหอมาอยู่ห้องเดียวกัน ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ป๊อบ หรือไม่”

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
พ่อแม่ไม่ว่าอะไร	34	2.00	พ่อ-แม่ รู้ว่าจะลงโทษได้	51	2.90
ทำให้ประหยัดเงิน	75	4.30	แฟนอาจจะได้แล้วทิ้งไปเลย	68	3.90
เพื่อน ๆ ทำกันทั่วไป	28	1.60	เป็นการกระทำที่คนทั่วไปไม่ยอมรับ	122	7.10
สังคมยอมรับเรื่องการอยู่ด้วยกันมากขึ้น	45	2.60	ผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว	618	35.70
เรามีสิทธิที่จะอยู่กับคนที่เรารักได้	85	4.90	ควรขอให้แต่งงานกันก่อน	338	19.50
การอยู่ร่วมกันทำให้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน	60	3.50	เป็นคู่กันแล้วต้องไม่แคล้วกัน	205	11.90
รวม	327	18.90	รวม	1,402	81.10

จากตารางที่ 5.51 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “เพศสัมพันธ์ก่อนแต่ง” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,402 คน คิดเป็นร้อยละ 81.10 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า เรามีสิทธิที่จะอยู่กับคนที่เรารักได้

ตารางที่ 5.52 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “จิตรา เป็นคนสวย เรียบร้อย และเรียนเก่ง จึงมีชายหนุ่มหลายคนมาชอบ ซึ่งชายหนุ่มแต่ละคนได้ซื้อของและให้เงินจิตราใช้ โดยจิตราไม่จำเป็นต้องทำงานและยังสามารถส่งเงินให้ทางครอบครัวได้ด้วย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ จิตรา หรือไม่”

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
เพราะเรียนเก่งและได้เงินใช้	20	1.20	พอ-แม่อาจไม่ชอบ	38	2.20
ได้เงินใช้โดยไม่ต้องทำงานหนัก	43	2.50	อาจได้เงินไม่คุ้มกับศักดิ์ศรี	149	8.60
เพื่อน ๆ ทำกันทั่วไป	35	2.00	เป็นวิธีการที่คนส่วนใหญ่ดูถูก	114	6.60
เป็นวิธีการที่ไม่ผิดกฎหมาย	83	4.80	ผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว	178	10.30
ยังไม่แต่งงานมีสิทธิคบผู้ชายหลายคน	96	5.60	ควรคบชายหนุ่มเพียงคนเดียว	95	5.50
ทำให้ดูเป็นคนมั่นใจและมีเสน่ห์	43	2.50	ควรทำงานที่ใช้ความสามารถของตนเอง	833	48.20
รวม	320	18.50	รวม	1,407	81.50

จากตารางที่ 5.52 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “มีแฟนหรือคู่นอนมากกว่าหนึ่ง” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,407 คน คิดเป็นร้อยละ 81.50 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าควรทำงานที่ใช้ความสามารถของตนเอง ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า ยังไม่แต่งงานมีสิทธิคบผู้ชายหลายคน

ตารางที่ 5.53 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “หม่อม เห็นว่าชาย/หญิง ถ้าวรรักและเข้าใจกันก็อยู่ด้วยกันได้ไม่จำเป็นต้องแต่งงาน ท่านเห็นด้วยหรือไม่”

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
พ่อ-แม่เห็นด้วยกับแนวคิดนี้	16	0.90	พ่อ-แม่อาจไม่ชอบ	31	1.80
การแต่งงานเป็นการสิ้นเปลือง	40	2.30	การแต่งงานทำให้ได้เงินมาสร้างครอบครัว	16	0.90
เพื่อน ๆ ทำกันทั่วไป	48	2.80	ไม่แต่งงานอาจทำให้ชาวบ้านนินทาได้	94	5.40
สังคมยอมรับการอยู่ด้วยกันมากขึ้น	73	4.20	การแต่งงานเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามประเพณี	391	22.60
ผู้หญิงมีสิทธิเลือกผู้ชายที่ดีที่สุด	93	5.40	การแต่งงานเป็นศรัทธาสำหรับชีวิตคู่	126	7.30
การแต่งงานไม่ใช่สิ่งที่สำคัญในชีวิตคู่ที่ดี	260	15.00	การแต่งงานเป็นการให้เกียรติผู้หญิงที่รัก	540	31.30
รวม	530	30.70	รวม	1,198	69.30

จากตารางที่ 5.53 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ความสำคัญของการแต่งงาน” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,198 คน คิดเป็นร้อยละ 69.30 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าการแต่งงานเป็นการให้เกียรติผู้หญิงที่รัก ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 530 คน คิดเป็นร้อยละ 30.70 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า การแต่งงานไม่ใช่สิ่งที่สำคัญในชีวิตคู่ที่ดี

ตารางที่ 5.54 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “ดีดดี ปัจจุบันเป็นดาราขายอนิเมะและมีรายได้สูง มีความเห็นว่าคนสมัยนี้ไม่จำเป็นต้องเรียนสูงแค่หน้าตาดีและกล้าแสดงออกก็พอแล้ว ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดของ ดีดดีหรือไม่”

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
พ่อ-แม่ก็เห็นด้วยกับแนวคิดนี้	18	1.00	พ่อ-แม่อาจไม่ชอบ	44	2.60
เรียนหนังสือทำให้เครียด	36	2.10	เรียนน้อยเงินน้อย	26	1.50
เพื่อน ๆ ก็คิดเหมือนกัน	34	2.00	สังคมไทยนิยมคนเรียนสูง	95	5.50
คนเก่งไม่จำเป็นต้องใช้วุฒิการศึกษา	54	3.10	ทำงานใด ๆ ก็ได้ที่ถูกกฎหมาย	109	6.30
คนสมองไม่ดีก็มีสิทธิรวยได้เหมือนกัน	83	4.80	ทำงานที่ถูกต้องตามหลักจริยธรรม	105	6.10
งานที่อาศัยหน้าตามักเป็นงานที่ได้เงินมาก	36	2.10	มีวิชาเหมือนมีทรัพย์สินนับแสน	1,085	62.90
รวม	261	15.10	รวม	1,464	84.90

จากตารางที่ 5.54 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “นิยมหน้าตามากกว่าการศึกษา” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,464 คน คิดเป็นร้อยละ 84.90 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่ามีวิชาเหมือนมีทรัพย์สินนับแสน ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 15.10 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า คนสมองไม่ดีก็มีสิทธิรวยได้เหมือนกัน

ตารางที่ 5.55 แสดงจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นและเหตุผลในการตีความสถานการณ์ “ค่าตัว มีแนวคิดว่าการแต่งตัวมิดชิดเป็นการแต่งตัวที่เซยและไม่สามารถเรียกร้องความสนใจจากเพศตรงข้ามได้ ต่อมา ค่าตัว เข้าประกวดนางงามและแต่งตัวโป๊ยั่วยวน จึงได้ตำแหน่งขวัญใจช่างภาพ ทุกวันนี้ค่าตัวสวยและเป็นที่ยอมรับในสังคม ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดของ ค่าตัว หรือไม่”

เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ผิดกฎหมาย	55	3.20	พอ-แม่ไม่ชอบ	32	1.80
หาแฟนได้ง่าย	62	3.60	อาจเจอผู้ชายไม่ดี	38	2.20
เพื่อน ๆ ก็คิดเหมือนกัน	30	1.70	อาจทำให้ถูกมองว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี	209	12.10
สังคมยอมรับการแต่งตัวแบบเปิดเผยมากขึ้น	64	3.70	สังคมไทยชอบให้คนแต่งตัวมิดชิด	93	5.40
สิทธิส่วนบุคคลไม่ทำให้ใครเดือดร้อน	139	8.00	การแต่งตัวโป๊อาจโดนข่มขืนได้	184	10.60
สังคมไทยควรเปิดใจกว้าง	40	2.30	ควรใช้ความสามารถแทนการโชว์ร่างกาย	784	45.30
รวม	390	22.50	รวม	1,340	77.50

จากตารางที่ 5.55 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ใช้รูปลักษณ์เพื่อสร้างฐานะ” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,340 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าควรใช้ความสามารถแทนการโชว์ร่างกาย ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 390 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า สิทธิส่วนบุคคลไม่ทำให้ใครเดือดร้อน

ตอนที่ 4 แสดงผลสรุปที่ได้จากการทดสอบ

ตารางที่ 5.56 แสดงผลสรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง		
เข้าร่วมศาสนาที่มากกว่า	สูงกว่า	เข้าร่วมศาสนาที่น้อยกว่า
ลักษณะของโรงเรียนผสมชายและหญิง	สูงกว่า	ลักษณะของโรงเรียนหญิงล้วน
ลักษณะกลุ่มเพื่อนเรียนและทำกิจกรรม	สูงกว่า	ลักษณะกลุ่มเพื่อนไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม
มีพี่น้องมาก	สูงกว่า	มีพี่น้องจำนวนน้อย
เลี้ยงดูแบบเหตุผล	สูงกว่า	เลี้ยงดูแบบควบคุมและลงโทษ
ความสัมพันธ์ใช้ครอบครัวแบบใกล้ชิดมาก	สูงกว่า	ความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดน้อย

จากตารางที่ 5.56 สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมศาสนาที่มากกว่า ลักษณะของโรงเรียนผสมชายและหญิง ลักษณะกลุ่มเพื่อนเรียนและทำกิจกรรม มีพี่น้องมาก เลี้ยงดูแบบเหตุผล และมีความสัมพันธ์ใช้ครอบครัวแบบใกล้ชิดมากกว่า มีระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมศาสนาที่น้อยกว่า ลักษณะของโรงเรียนหญิงล้วน ลักษณะกลุ่มเพื่อนไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม มีพี่น้องจำนวนน้อย เลี้ยงดูแบบควบคุมและลงโทษ และมีความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดน้อย

ตารางที่ 5.57 แสดงผลสรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้านวิตกกังวลจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

ความวิตกกังวล		
ศาสนาอิสลาม	สูงกว่า	ศาสนาพุทธ
บิดาจบการศึกษาจากต่างประเทศ	สูงกว่า	บิดาจบการศึกษาในประเทศ
มารดาจบการศึกษาจากต่างประเทศ	สูงกว่า	มารดาจบการศึกษาในประเทศ
เมื่อมีปัญหาปรึกษากับญาติ	สูงกว่า	เมื่อมีปัญหาปรึกษากับพ่อแม่
เมื่อมีปัญหาปรึกษากับเพื่อน	สูงกว่า	เมื่อมีปัญหาปรึกษากับแม่
เลี้ยงดูแบบควบคุม	สูงกว่า	เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
อาชีพของคนในชุมชนเกษตรกรรม	สูงกว่า	อาชีพของคนในชุมชนค้าขายและมีเงินเดือนประจำ

จากตารางที่ 5.57 สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาอิสลามศาสนาอิสลาม บิดา-มารดาจบการศึกษาจากต่างประเทศ เมื่อมีปัญหาปรึกษากับญาติและเพื่อน เลี้ยงดูแบบควบคุม และอาชีพของคนในชุมชนเกษตรกรรม มีระดับความวิตกกังวลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธ บิดา-มารดาจบการศึกษาในประเทศ เมื่อมีปัญหาปรึกษากับพ่อแม่ เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และอาชีพของคนในชุมชนค้าขายและมีเงินเดือนประจำ

ตารางที่ 5.58 แสดงผลสรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้านเชื้ออำนาจในตนจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

เชื้ออำนาจในตน		
ศาสนาคริสต์	สูงกว่า	ศาสนาอิสลาม
เข้าร่วมศาสนาเล็กน้อย	สูงกว่า	เข้าร่วมศาสนาดีมากกว่า
ผลการเรียนสูง	สูงกว่า	ผลการเรียนต่ำกว่า
ลักษณะของโรงเรียนหญิงล้วน	สูงกว่า	ลักษณะของโรงเรียนผสมชายและหญิง
ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่คงแก่เรียน	สูงกว่า	ลักษณะกลุ่มเพื่อนไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่เรียนและทำกิจกรรม
บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี	สูงกว่า	บิดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา
บิดาจบการศึกษาจากในประเทศ	สูงกว่า	บิดาจบการศึกษาต่างประเทศ
มารดาจบการศึกษาจากในประเทศ	สูงกว่า	มารดาจบการศึกษาต่างประเทศ
รายได้ในครอบครัวสูง		รายได้ในครอบครัวต่ำกว่า
มีพี่น้องจำนวนน้อย	สูงกว่า	มีพี่น้องจำนวนมาก
อาศัยอยู่คนเดียว	สูงกว่า	อาศัยอยู่กับพ่อ-แม่ หรือญาติ
ปรึกษาปัญหากับแม่	สูงกว่า	ปรึกษาปัญหากับเพื่อน
เลี้ยงดูแบบเหตุผลและประชาธิปไตย	สูงกว่า	เลี้ยงดูแบบควบคุม
มีทีวีจำนวนมาก	สูงกว่า	มีทีวีจำนวนน้อยกว่า
อาชีพของคนในชุมชนมีเงินเดือนประจำ	สูงกว่า	อาชีพของคนในชุมชนค้าขายและเกษตรกรรม

จากตารางที่ 5.58 สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างนับถือศาสนาคริสต์ เข้าร่วมศาสนาที่น้อย ผลการเรียนสูง ลักษณะของโรงเรียนหญิงล้วนบิदाจบการศึกษาจากในประเทศ ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่คงแก่เรียน บิदाจบการศึกษาระดับปริญญาตรี บิदाจบการศึกษาจากในประเทศ รายได้ในครอบครัวสูง มีพี่น้องจำนวนน้อย อาศัยอยู่คนเดียว ปรึกษาปัญหากับแม่ เลี้ยงดูแบบเหตุผลและประชาธิปไตย มีทีวีจำนวนมาก อาชีพของคนในชุมชนมีเงินเดือนประจำ มีลักษณะเชื่ออำนาจในตนสูงกว่า ศาสนาอิสลาม เข้าร่วมศาสนาที่มากกว่า ผลการเรียนต่ำกว่า ลักษณะของโรงเรียนผสมชายและหญิง ลักษณะกลุ่มเพื่อนไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่เรียนและทำกิจกรรม บิदाจบการศึกษาระดับประถมศึกษา บิदा-มารดา จบการศึกษาต่างประเทศ รายได้ในครอบครัวต่ำกว่า มีพี่น้องจำนวนมาก อาศัยอยู่กับพ่อ-แม่ หรือญาติ ปรึกษาปัญหากับเพื่อน เลี้ยงดูแบบควบคุม มีทีวีจำนวนน้อยกว่า อาชีพของคนในชุมชนค้าขายและเกษตรกร

ตารางที่ 5.59 แสดงผลสรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

มุ่งอนาคต-ควบคุมตน		
ศาสนาพุทธ	สูงกว่า	ศาสนาคริสต์และอิสลาม
ศาสนาอิสลาม	สูงกว่า	ศาสนาคริสต์
ผลการเรียนสูง	สูงกว่า	ผลการเรียนต่ำกว่า
ลักษณะของโรงเรียนผสมชายและหญิง	สูงกว่า	ลักษณะของโรงเรียนชายหรือหญิงล้วน
ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่ทำกิจกรรมและเรียน	สูงกว่า	ลักษณะกลุ่มเพื่อนไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่ทำกิจกรรมอย่างเดียว
บิदाจบการศึกษาระดับประถมศึกษา	สูงกว่า	บิदाจบการศึกษาระดับมัธยมและปริญญาเอก
บิदाจบการศึกษาในประเทศ	สูงกว่า	บิदाจบการศึกษาระดับมัธยมและปริญญาเอก
มารดาจบการศึกษาในประเทศ		มารดาจบการศึกษาต่างประเทศ
เมื่อมีปัญหาปรึกษากับแม่	สูงกว่า	เมื่อมีปัญหาปรึกษากับพ่อ ญาติ พี่น้อง
เลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลฟังตนเอง	สูงกว่า	เลี้ยงดูแบบควบคุมและลงโทษ

ตารางที่ 5.59 แสดงผลสรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม (ต่อ)

มุ่งอนาคต-ควบคุมตน		
ความสัมพันธ์ใช้ครอบครัวแบบใกล้ชิดมาก	สูงกว่า	ความสัมพันธ์แบบไม่ได้ใกล้ชิด
มีทีวีจำนวนน้อย	สูงกว่า	มีทีวีจำนวนมากกว่า
อาชีพของคนในชุมชนเกษตรกรรม	สูงกว่า	อาชีพของคนในชุมชนมีเงินเดือนประจำ

จากตารางที่ 5.59 สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่าง ศาสนาพุทธ อิสลาม ผลการเรียนสูง ลักษณะของโรงเรียนผสมชายและหญิง ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่ทำกิจกรรมและเรียน บิดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา บิดา-มารดาจบการศึกษาในประเทศ เมื่อมีปัญหาปรึกษากับแม่ เลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลพึ่งตนเอง ความสัมพันธ์ใช้ครอบครัวแบบใกล้ชิดมาก มีทีวีจำนวนน้อย อาชีพของคนในชุมชนเกษตรกรรม มีระดับความมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงกว่า ศาสนาคริสต์และอิสลาม ผลการเรียนต่ำกว่า ลักษณะของโรงเรียนชายหรือหญิงล้วน ลักษณะกลุ่มเพื่อนไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่ทำกิจกรรมอย่างเดียว บิดาจบการศึกษาระดับมัธยมและปริญญาเอก บิดาจบการศึกษาระดับมัธยมและปริญญาเอก มารดาจบการศึกษาต่างประเทศ เมื่อมีปัญหาปรึกษากับพ่อ ญาติ พี่น้อง เลี้ยงดูแบบควบคุมและลงโทษ ความสัมพันธ์แบบไม่ได้ใกล้ชิด มีทีวีจำนวนมากกว่า อาชีพของคนในชุมชนมีเงินเดือนประจำ

ตารางที่ 5.60 แสดงผลสรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้านทัศนคติต่อละครโทรทัศน์จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

ทัศนคติต่อละครโทรทัศน์		
ศาสนาพุทธ	สูงกว่า	ศาสนาคริสต์และอิสลาม
เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาดีกว่า	สูงกว่า	เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่น้อยกว่า
ผลการเรียนสูง	สูงกว่า	ผลการเรียนต่ำกว่า
ลักษณะของโรงเรียนผสมชายและหญิง	สูงกว่า	ลักษณะของโรงเรียนหญิงล้วน
ระดับการศึกษาของบิดาระดับประถมศึกษา		ระดับการศึกษาของบิดาสูงกว่าระดับประถมศึกษา
เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	สูงกว่า	เลี้ยงดูแบบควบคุม
ความสัมพันธ์ใช้ครอบครัวแบบใกล้ชิดมาก	สูงกว่า	ความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดน้อย

ตารางที่ 5.60 แสดงผลสรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้านทัศนคติต่อละครโทรทัศน์จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม (ต่อ)

ทัศนคติต่อละครโทรทัศน์		
มีทีวีจำนวนน้อย	สูงกว่า	มีทีวีจำนวนมากกว่า
อาชีพของคนในชุมชนเกษตรกรรมและมีเงินเดือนประจำ	สูงกว่า	อาชีพของคนในชุมชนค้าขาย

จากตารางที่ 5.60 สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่นับถือ ศาสนาพุทธ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ถึ่กว่า ผลการเรียนสูง ลักษณะของโรงเรียนผสมชายและหญิง ระดับการศึกษาของบิดาต่ำกว่า เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ความสัมพันธ์ใช้ครอบครัวแบบใกล้ชิดมาก มีทีวีจำนวนน้อย และอาชีพของคนในชุมชนเกษตรกรรมและมีเงินเดือนประจำ ทัศนคติต่อละครโทรทัศน์สูงกว่า ศาสนาคริสต์และอิสลาม เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่น้อยกว่า ผลการเรียนต่ำกว่า ลักษณะของโรงเรียนหญิงล้วน ระดับการศึกษาของบิดาสูงกว่าระดับประถมศึกษา เลี้ยงดูแบบควบคุม ความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดน้อย มีทีวีจำนวนมากกว่า และอาชีพของคนในชุมชนค้าขาย

ตารางที่ 5.61 แสดงผลสรุปเหตุผลในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

สถานการณ์ พฤติกรรมก้าวร้าว	เหตุผล	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ตะโกนด้วยความโกรธ	อาจได้ไปงานวันเกิดตามที่ ต้องการ	ไปแล้วจะทำให้พ่อแม่เป็นห่วง
ตะคอกด้วยถ้อยคำ หยาบคาย	จะได้ทำงานดีขึ้น	ควรพูดคุยกันให้เข้าใจกันมากกว่า
ตะโกนคำด้วยถ้อยคำ หยาบคาย	ด่าแล้วต่อไปจะได้ไม่ทำอีก	ควรบอกเพื่อนให้มาคืนด้วยคำ สุภาพ
ข่มขู่ที่จะทำรุนแรงกับ ผู้อื่น	ปกป้องสิทธิของตนเอง	คุยกับพรให้เข้าใจปัญหา
ข่มขู่ที่จะทำรุนแรงกับ ตนเอง	พ่อแม่จะต้องฟังลูกบ้าง	การกระโดดตึกเป็นวิธีการที่สิ้นคิด

ตารางที่ 5.61 แสดงผลสรุปเหตุผลในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว (ต่อ)

สถานการณ์ พฤติกรรมก้าวร้าว	เหตุผล	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ผลักผู้อื่นล้มลง	เป็นการสั่งสอน ซึ่งเพื่อนคนนี้จะ ได้ไม่ทำอีก	เล็กน้อยควรรีให้อภัย
ขว้างสิ่งของใส่ผู้อื่น	ทุกคนต้องเคารพสัญญา	ต้องอดกลั้นเพื่อความสงบสุข
เตะทำร้ายสัตว์	เจ้าของสุนัขจะได้ดูแลสุนัขมาก ขึ้น	ต้องไปบอกกับเจ้าของสุนัข
ชกต่อยผู้อื่น	ปกป้องสิทธิส่วนตน	ผู้มีการศึกษาต้องระงับอารมณ์
ใช้อาวุธฆ่าหรือทำร้าย ผู้อื่น	ป้องกันตนเอง	กระโดดลงมาจากรถเผื่อจะรอด

ตารางที่ 5.61 สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างตอบเห็นด้วยในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความก้าวร้าวเพราะอาจได้ไปงานวันเกิดตามที่ต้องการ จะได้ทำงานดีขึ้น ต้องด่าต่อไปจะได้ไม่ทำอีก ปกป้องสิทธิของตนเอง พ่อแม่จะต้องฟังลูกบ้าง เป็นการสั่งสอน ซึ่งเพื่อนคนนี้จะได้ไม่ทำอีก ทุกคนต้องเคารพสัญญา เจ้าของสุนัขจะได้ดูแลสุนัขมากขึ้น ปกป้องสิทธิส่วนตน ป้องกันตนเอง กลุ่มตัวอย่างตอบไม่เห็นด้วยในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าวเพราะ ไปแล้วจะทำให้พ่อแม่เป็นห่วง ควรพูดคุยกันให้เข้าใจกันมากกว่า ควรบอกเพื่อนให้มาคืนด้วยคำสุภาพ คุยกันให้เข้าใจปัญหา การกระโดดตึกเป็นวิธีการที่สิ้นคิด เล็กน้อยควรรีให้อภัย ต้องอดกลั้นเพื่อความสงบสุข ต้องไปบอกกับเจ้าของสุนัข ผู้มีการศึกษาต้องระงับอารมณ์ กระโดดลงมาจากรถเผื่อจะรอด

ตารางที่ 5.62 แสดงผลสรุปเหตุผลในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ

สถานการณ์ พฤติกรรมทางเพศ	เหตุผล	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
มีเพศสัมพันธ์ก่อน แต่งงาน	เรามีสิทธิที่จะอยู่กับคนที่เรารักได้	ผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว
มีแฟนหรือคู่นอน มากกว่าหนึ่ง	ยังไม่แต่งงานมีสิทธิคบผู้ชายหลาย คน	ควรทำงานที่ใช้ความสามารถของ ตนเอง

ตารางที่ 5.62 แสดงผลสรุปเหตุผลในสถานการณ์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ (ต่อ)

สถานการณ์ พฤติกรรมทางเพศ	เหตุผล	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ความสำคัญของการ แต่งงาน	การแต่งงานไม่ใช่สิ่งที่สำคัญของ ชีวิตคู่ที่ดี	การแต่งงานเป็นการให้เกียรติ ผู้หญิงที่รัก
นิยมหน้ามากกว่า การศึกษา	คนสมองไม่ดีก็มีสิทธิรวยได้ เหมือนกัน	มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน
ใช้รูปลักษณ์เพื่อสร้าง ฐานะ	สิทธิส่วนบุคคลไม่ทำให้ใคร เดือดร้อน	ควรใช้ความสามารถแทนการโชว์ ร่างกาย

ตารางที่ 5.62 สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างตอบเห็นด้วยในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ เพราะเรามีสิทธิที่จะอยู่กับคนที่เรารักได้ ยังไม่แต่งงานมีสิทธิคบผู้ชายหลายคน การแต่งงานไม่ใช่สิ่งที่สำคัญของชีวิตคู่ที่ดี คนสมองไม่ดีก็มีสิทธิรวยได้เหมือนกัน สิทธิส่วนบุคคลไม่ทำให้ใครเดือดร้อน กลุ่มตัวอย่างตอบไม่เห็นด้วยในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ เพราะ ผู้หญิงต้องรักจนลจนตัว ควรทำงานที่ใช้ความสามารถของตนเอง การแต่งงานเป็นการให้เกียรติผู้หญิงที่รัก มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน ควรใช้ความสามารถแทนการโชว์ร่างกาย

บทที่ 6

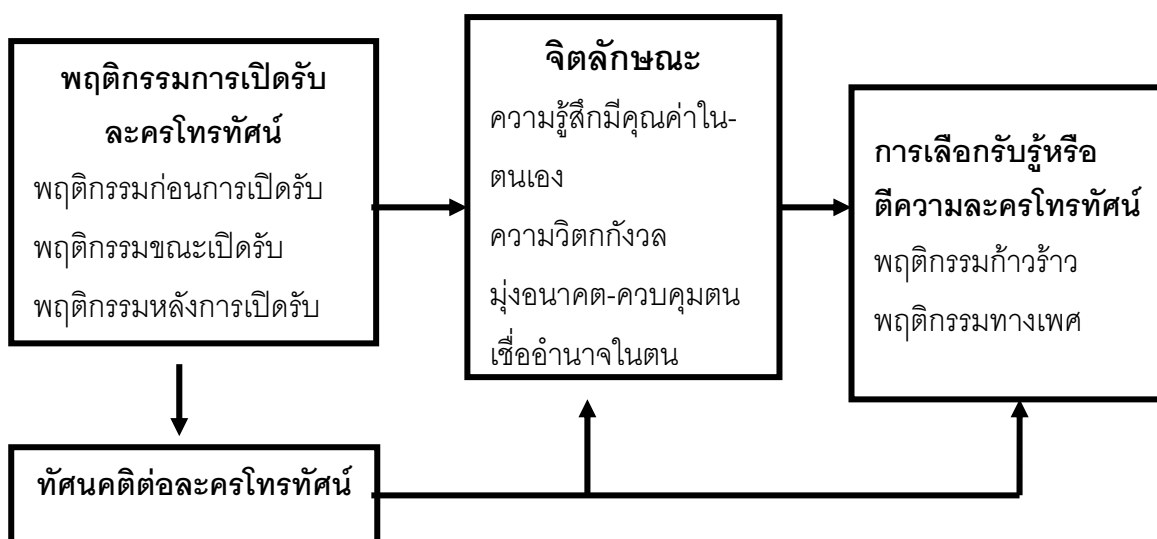
เพื่อทดสอบและพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

ในบทนี้จะศึกษาเพื่อทดสอบและพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย พร้อมทั้งได้มีการศึกษาวิเคราะห์การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทำให้ได้กรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย ซึ่งกรอบแนวคิดนี้ได้นำไปทดสอบและพัฒนาเป็นโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทยดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางการศึกษาในบทนี้คือ

ลักษณะทางชีวสังคม

แผนภูมิที่ 6.1 แสดงกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้
ตอนที่ 1 การทดสอบและการพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

ตอนที่ 2 อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรที่ศึกษาตามรูปแบบความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้อักษรย่อและสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย คือ

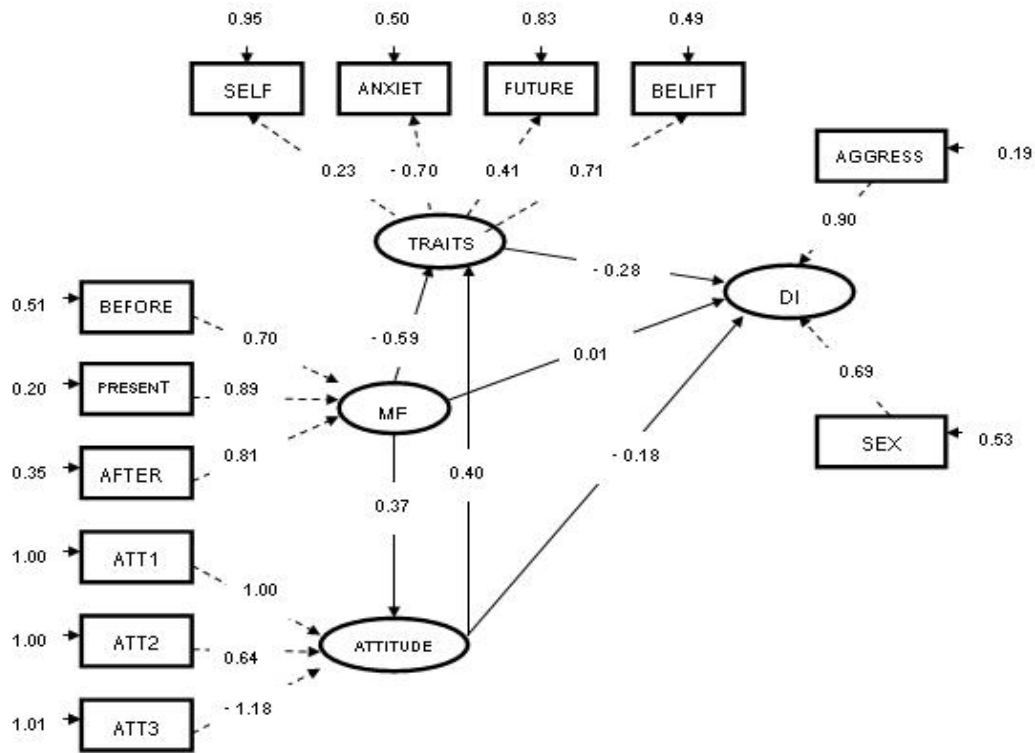
ATTITUDE	หมายถึง ทักษะคิดต่อละครโทรทัศน์
ATT1	หมายถึง ตระหนักถึงผลดี-ผลเสีย
ATT2	หมายถึง รู้สึกพอใจ-ไม่พอใจ
ATT3	หมายถึง ความพร้อมที่จะแสดงออกหรือเพิกเฉย
TRAITS	หมายถึง จิตลักษณะ
SELF	หมายถึง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
ANXIETY	หมายถึง ความวิตกกังวล
FUTURE	หมายถึง มุ่งอนาคต-ควบคุมตน
BELIFT	หมายถึง เชื่ออำนาจในตน
DI	หมายถึง การเลือกรับรู้หรือการตีความ
AGGRESS	หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าว
SEX	หมายถึง พฤติกรรมทางเพศ
ME	หมายถึง พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์
BEFORE	หมายถึง พฤติกรรมก่อนเปิดรับละครโทรทัศน์
PRESENT	หมายถึง พฤติกรรมขณะเปิดรับละครโทรทัศน์
AFTER	หมายถึง พฤติกรรมหลังเปิดรับละครโทรทัศน์

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 การทดสอบและการพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

1.1 รูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน (Hypothesis model) และค่าสถิติที่จำเป็นสำหรับการทดสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อลากเส้นจากตัวแปรทำนายไปสู่ตัวแปรเกณฑ์จะได้รูปความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน และผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจะได้ค่าสัมประสิทธิ์ประจำเส้นทาง ดังแสดงในรูปที่ 6.1

Chi-Square=1025.83, df=49, P-value=0.00000, RMSEA=0.105

รูปที่ 6.1 รูปแบบและค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน/เต็มรูปแบบ

ตารางที่ 6.1 แสดงค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน

ตัวแปรเกณฑ์	ตัวแปรทำนาย	$\beta(P_{jk})$	t-test
การเลือกกรับรู้ฯ (DI) R=0.24 R ² =0.06	ทัศนคติ (ATTITUDE)	-0.18	2.73**
	จิตลักษณะ (TRAITS)	-0.28	5.84**
	พฤติกรรมกรเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME)	0.01	1.65
จิตลักษณะ (TRAITS) R=0.41 R ² =0.17	พฤติกรรมกรเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME)	-0.59	7.08**
	ทัศนคติ (ATTITUDE)	0.40	3.48**
ทัศนคติ (ATTITUDE) R=0.46 R ² =0.21	พฤติกรรมกรเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME)	0.37	16.03**

$\chi^2=1025.83$, $P=0.00$, $df=49$, $GFI=0.91$, $AGFI=0.86$, $RMR=0.09$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 6.1 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เส้นทางที่คำนวณได้จากรูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน พบว่า ทักษะคติ (ATTITUDE) และจิตลักษณะ (TRAITS) ส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือการตีความ(DI) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือการตีความมากที่สุด คือจิตลักษณะ (TRAITS) มีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ -0.28 รองลงมา คือทักษะคติ (ATTITUDE) โดยมีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ -0.18 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.24 และสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรการเลือกรับรู้หรือการตีความได้ร้อยละ 6 ($R^2 = 0.06$)

เมื่อพิจารณาตัวแปรจิตลักษณะ (TRAITS) เป็นตัวแปรเกณฑ์ พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME) และทักษะคติ (ATTITUDE) ส่งผลต่อจิตลักษณะ (TRAITS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตลักษณะ (TRAITS) มากที่สุด คือ พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME) ซึ่งมีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ -0.59 รองลงมาคือ ทักษะคติ (ATTITUDE) มีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ 0.40 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.41 และสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรจิตลักษณะ (TRAITS) ได้ประมาณร้อยละ 17 ($R^2 = 0.17$)

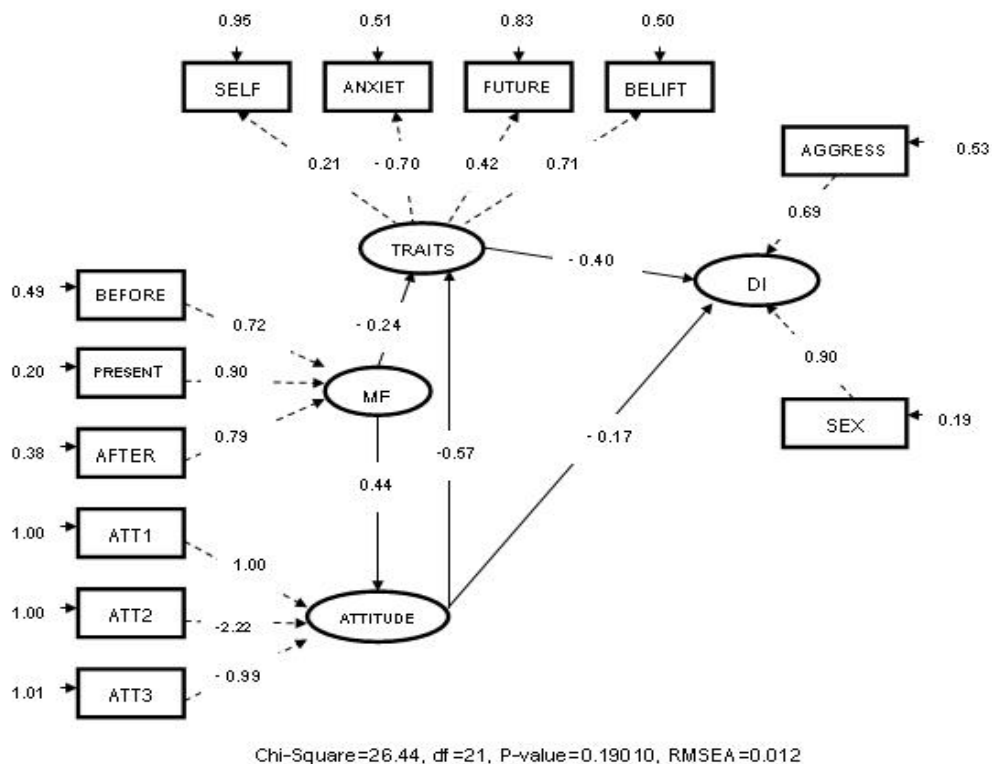
เมื่อพิจารณาตัวแปรทักษะคติ (ATTITUDE) เป็นตัวแปรเกณฑ์พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME) ส่งผลต่อทักษะคติ (ATTITUDE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ 0.37 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.46 และสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรทักษะคติ (ATTITUDE) ได้ประมาณร้อยละ 21 ($R^2 = 0.21$)

เมื่อพิจารณาค่า $\chi^2 = 1025.83$, $P = 0.00$, $df = 49$, $GFI = 0.91$, $AGFI = 0.86$, $RMR = 0.09$ หมายความว่าโมเดลสมมติฐาน ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีเท่าที่ควร¹ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการปรับแต่งโมเดลโดยอาศัยความรู้เชิงทฤษฎีและคำแนะนำจากโปรแกรม LISREL เพื่อให้ได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ดีที่สุด

1.2 การพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

รูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่ (Trimmed Model) และค่าสถิติที่จำเป็นสำหรับการทดลองความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ลักษณะดังรูปที่ 6.2

¹ เนื่องจากได้ค่า χ^2/df ได้มากกว่า 2 ,P น้อยกว่า .05, ค่า GFI และ AGFI ยังไม่เข้าใกล้ 1, ค่า RMR มากกว่า .05

รูปที่ 6.2 รูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่และค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง

ตารางที่ 6.2 แสดงค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่

ตัวแปรเกณฑ์	ตัวแปรทำนาย	$\beta(P_{jk})$	t-test
การเลือกกรับรู้ (DI) R=0.39 R ² =0.15	ทัศนคติ (ATTITUDE)	-0.17	2.39*
	จิตลักษณะ (TRAITS)	-0.40	5.52**
	พฤติกรรมกรเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME)	-0.24	4.02**
จิตลักษณะ (TRAITS) R=0.42 R ² =0.18	ทัศนคติ (ATTITUDE)	-0.57	3.88**
	พฤติกรรมกรเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME)	0.44	19.91**
ทัศนคติ(ATTITUDE) R=0.75 R ² =0.57	พฤติกรรมกรเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME)	0.44	19.91**

$\chi^2=26.44$, $P=0.19$, $df=21$, $GFI= 1.00$, $AGFI= 0.99$, $RMR= 0.017$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 6.2 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เส้นทางที่คำนวณได้จาก รูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่² พบว่า ทศนคติ (ATTITUDE) ส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือการตีความ (DI) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และจิตลักษณะ (TRAITS) ส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือการตีความ (DI) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือการตีความมากที่สุด คือจิตลักษณะ (TRAITS) มีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ -0.40 รองลงมา คือ ทศนคติ (ATTITUDE) โดยมีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ -0.17 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.39 และสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรการเลือกรับรู้หรือการตีความได้ร้อยละ 15 ($R^2 = 0.15$)

เมื่อพิจารณาตัวแปรจิตลักษณะ (TRAITS) เป็นตัวแปรเกณฑ์ พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME) และทศนคติ (ATTITUDE) ส่งผลต่อจิตลักษณะ (TRAITS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตลักษณะ (TRAITS) ทั้ง 4 ตัวมากที่สุด คือ ทศนคติ (ATTITUDE) ซึ่งมีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ -0.57 รองลงมาคือ พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME) มีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ -0.24 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.42 และสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรจิตลักษณะ (TRAITS) ได้ประมาณร้อยละ 18 ($R^2 = 0.18$)

เมื่อพิจารณาตัวแปรทศนคติ (ATTITUDE) เป็นตัวแปรเกณฑ์ พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME) ส่งผลต่อทศนคติ (ATTITUDE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ 0.44 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.75 และสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรทศนคติ (ATTITUDE) ได้ประมาณร้อยละ 57 ($R^2 = 0.57$)

เมื่อพิจารณาค่า $\chi^2 = 26.44$, $P = 0.19$, $df = 21$, $GFI = 1.00$, $AGFI = 0.99$, $RMR = 0.017$ หมายความว่า โมเดลสมมติฐาน สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์³ ในการวิจัยได้มีดำเนินการศึกษาขนาดของอิทธิพลจากตัวแปร ที่มีผลต่อ การเลือกรับรู้หรือการตีความ จากโมเดลที่ปรับปรุงใหม่ (Trimmed Model) ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 2 อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรที่ศึกษาตามรูปแบบความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรที่ศึกษาตามรูปแบบความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงได้ดังตารางที่ 6.3 ต่อไปนี้

² การแปรค่า - หมายถึง เมื่อค่า x เพิ่ม ค่า y ลด, ค่า x ลด ค่า y เพิ่ม

การแปรค่า + หมายถึง เมื่อค่า x เพิ่ม ค่า y เพิ่ม, ค่า x ลด ค่า y ลด

³ เนื่องจาก ได้ค่า χ^2/df ได้น้อยกว่า 2, P มากกว่า .05, ค่า GFI และ AGFI เข้าใกล้ 1, ค่า RMR ต่ำกว่า .05

ตารางที่ 6.3 แสดงอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปรต่างๆที่มีต่อการเลือกรับรู้หรือการตีความ (DI)

ตัวแปรทำนาย	อิทธิพล ทางตรง	อิทธิพล ทางอ้อม	อิทธิพล รวม
พฤติกรรมกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME)	-	0.12	0.12
ทัศนคติ (ATTITUDE)	-0.17	0.23	0.06
จิตลักษณะ (TRAITS)	-0.40	-	-0.40

จากตารางที่ 6.3 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในรูปที่เป็นสาเหตุส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์ มีจำนวน 3 ตัว คือ พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME) ทัศนคติต่อความละครโทรทัศน์ (ATTITUDE) จิตลักษณะ (TRAITS) **ตัวแปรที่ส่งผลทางตรงต่อการเลือกรับรู้หรือการตีความ**ความละครโทรทัศน์เพียงอย่างเดียวคือ จิตลักษณะ (TRAITS) มีอิทธิพลทางตรงเท่ากับ -0.40 **ตัวแปรที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม**ต่อการเลือกรับรู้หรือการตีความความละครโทรทัศน์ คือ ทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ (ATTITUDE) มีอิทธิพลทางตรงเท่ากับ -0.17 มีอิทธิพลทางอ้อม 0.23 และ**ตัวแปรที่ส่งผลทางอ้อม**ต่อการเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์ เพียงอย่างเดียวคือ พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME) มีอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.12

เมื่อพิจารณา**ผลรวม**ของอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา มา พบว่า ตัวแปรที่มีปริมาณอิทธิพลรวมสูงสุดคือ จิตลักษณะ (TRAITS) โดยมีปริมาณอิทธิพลรวม เท่ากับ -0.40 รองลงมาได้แก่ พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ (ME) โดยมีปริมาณอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.12 และทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ (ATTITUDE) โดยมีปริมาณอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.06 ตามลำดับ

จากข้อมูลเมื่อพิจารณาที่ตัวแปรการเลือกรับรู้หรือการตีความ สามารถอธิบายได้ว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับที่สูง จะมีการเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ คือไม่เห็นด้วยกับสถานการณ์ที่สร้างขึ้น⁴ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ จะมีการเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์ในระดับสูงคือเห็นด้วยกับสถานการณ์ที่สร้างขึ้น

⁴ ตีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

กลุ่มตัวอย่างที่มีจิตลักษณะสูง จะมีการเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์ในระดับต่ำคือไม่เห็นด้วยกับสถานการณ์ที่สร้างขึ้น ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีจิตลักษณะต่ำ จะมีการเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์ในระดับสูงคือเห็นด้วยคือเห็นด้วยกับสถานการณ์ที่สร้างขึ้น

เมื่อพิจารณาที่ตัวแปรจิตลักษณะ สามารถอธิบายได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมกาเปิดรับละครโทรทัศน์ในระดับสูง จะมีจิตลักษณะในระดับต่ำ กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมกาเปิดรับละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ จะมีจิตลักษณะในระดับสูง

กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับสูง จะมีจิตลักษณะในระดับต่ำ กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ จะมีจิตลักษณะในระดับสูง

เมื่อพิจารณาที่ตัวแปรทัศนคติ สามารถอธิบายได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมกาเปิดรับละครโทรทัศน์ในระดับสูง จะมีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับสูง กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมกาเปิดรับละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ จะมีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ

จากการพิจารณาจิตลักษณะย่อยทั้ง 4 ด้านคือ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความวิตกกังวล ความเชื่ออำนาจในตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ที่ปรากฏในโมเดล นั้นพบว่า

เยาวชนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับต่ำ จะเห็นด้วย⁵กับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ (หรือมีการเลือกรับรู้หรือตีความในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย)

เยาวชนที่มีความวิตกกังวลอยู่ในระดับสูง จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ (หรือมีการเลือกรับรู้หรือตีความในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย)

เยาวชนที่มีระดับความเชื่ออำนาจในตนเองต่ำ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ (หรือมีการเลือกรับรู้หรือตีความในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย)

เยาวชนที่มีระดับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ (หรือมีการเลือกรับรู้หรือตีความในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย)

เยาวชนที่มีระดับทัศนคติระดับสูงต่อละครโทรทัศน์ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

ส่วนเยาวชนเมื่อมีการเปิดรับสื่อในระดับสูงจะมีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับสูง และทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับสูง จะมีการเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ

⁵ เห็นด้วย หมายถึง เห็นด้วยกับสถานการณ์ที่สร้างขึ้น ในแบบวัดถือเป็นการเลือกรับรู้หรือตีความผิด

คือไม่เห็นด้วยกับสถานการณ์ที่สร้างขึ้น หรือมีการเลือกรับรู้หรือตีความในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

กล่าวโดยสรุปเยาวชนที่มีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ จะมีจิตลักษณะและทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ โดยจิตลักษณะและทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ สามารถทำนายการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศได้ร้อยละ 15 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า เยาวชนที่เลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ ส่วนใหญ่จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน อยู่ในระดับต่ำและมีความวิตกกังวลอยู่ในระดับสูง ในขณะที่เดียวกันก็มีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ โดยมีความความตระหนักถึงผลดีผลเสียของละครโทรทัศน์อยู่ในระดับต่ำ มีความรู้สึกพอใจละครโทรทัศน์ในระดับสูง และมีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามสิ่งที่ละครโทรทัศน์นำเสนอในระดับสูงเช่นกัน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

ในการวิเคราะห์การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคมในครั้งนี้ ได้เลือกเฉพาะตัวแปร เพศ ผลการศึกษา และความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว เนื่องจากตัวแปรตัวอื่นมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างมากน้อยไม่เท่ากัน เช่น ตัวแปรศาสนา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีผู้ที่นับถือศาสนาพุทธมากกว่าศาสนาอื่น ๆ มาก ซึ่งเมื่อนำมาคำนวณจะส่งผลต่อผลลัพธ์ได้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้มีนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นดังนี้

1. การเปรียบเทียบโดยรวมในเรื่องของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศต่างกัน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามแบบ one-way MANOVA (K-group MANOVA) ซึ่งถ้าผลการทดสอบมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วจะทดสอบผลระหว่างกลุ่ม (Test of Between – Subjects Effects) ของตัวแปรตามแต่ละตัว

2. การเปรียบเทียบโดยรวมในเรื่องของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการศึกษาต่างกัน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามแบบ one-way MANOVA (K- group MANOVA) ซึ่งถ้าผลการทดสอบมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วจะทดสอบผลระหว่างกลุ่ม (Test of Between – Subjects Effects) ของตัวแปรตามแต่ละตัว และทดสอบภายหลังด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

3. การเปรียบเทียบโดยรวมในเรื่องการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวต่างกัน ด้วยการ

วิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามแบบ one-way MANOVA (K- group MANOVA) ซึ่งถ้าผลการทดสอบมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วจะทดสอบผลระหว่างกลุ่ม (Test of Between – Subjects Effects) ของตัวแปรตามแต่ละตัว และทดสอบภายหลังด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 3.1 การเปรียบเทียบโดยรวมในเรื่องการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่างตามความแตกต่างของเพศมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 6.4 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม ตามความแตกต่างทางเพศ

แหล่งความแปรปรวน	df	SSCP		ค่าสถิติ Wilks' Lambda	ค่าประมาณ F
		AGGRESS	SEX		
ระหว่างกลุ่ม	1	[126.97 112.93 100.43]		.972	26.044**
ภายในกลุ่ม	1806	[9964.62 3604.34 3497.35]			
ทั้งหมด	1807	[10091.59 3717.27 3597.78]			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 6.4 พบว่า ผลการทดสอบความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม ที่มีเพศต่างกัน ได้ค่า Wilk's Lamda = .972 เมื่อเปลี่ยนเป็นเป็นค่าสถิติเอฟ ได้เป็น F=26.044 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันจะมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศโดยรวม แตกต่างกัน

จากผลข้างต้น จึงตรวจสอบต่อไปว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันั้นมีความแตกต่างกันในตัวแปรตามตัวใด จึงทดสอบผลระหว่างกลุ่ม (Test of Between –Subjects Effects) ของพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ทีละตัว ซึ่งผลปรากฏตามตารางที่ 6.5

ตารางที่ 6.5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ที่ละตัว ตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งความแปรปรวน	ตัวแปรตาม	SS	df	MS	F
เพศของกลุ่มตัวอย่าง	การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว	126.97	1	126.97	23.01**
	การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ	100.43	1	100.43	51.86**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 6.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างชาย กับกลุ่มตัวอย่างหญิง มีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 6.6 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	เพศ	\bar{X}	S
การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว	ชาย	3.94	.101
	หญิง	3.36	.066
การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ	ชาย	1.37	.060
	หญิง	.85	.39

จากตารางที่ 6.6 เมื่อพิจารณาที่ตัวแปรการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่าเพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 แสดงว่า เพศชายมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่าเพศหญิง⁶

⁶ คือมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวในทางที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

เมื่อพิจารณาที่ตัวแปรการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.37 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.86 แสดงว่า เพศชายมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศสูงกว่าเพศหญิง

ตอนที่ 3.2 การเปรียบเทียบโดยรวมในเรื่องการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง แตกต่างในระดับของผลการศึกษา

ตารางที่ 6.7 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม ตามความแตกต่างของระดับผลการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SSCP		ค่าสถิติ Wilks' Lambda	ค่าประมาณ F
		AGGRESS	SEX		
ระหว่างกลุ่ม	3	[302.51 223.35 165.81]		.951	15.262**
ภายในกลุ่ม	1795	[9775.06 3484.63 3413.06]			
ทั้งหมด	1798	[10077.57 3707.98 3578.87]			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 6.7 พบว่า ผลการทดสอบความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม ที่มีระดับผลการศึกษาต่างกัน ได้ค่า Wilk's Lamda =.951 เมื่อเปลี่ยนเป็นเป็นค่าสถิติเอฟ ได้เป็น F=15.262 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับผลการศึกษาต่างกันจะมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศโดยรวม แตกต่างกัน

จากผลข้างต้น จึงตรวจสอบต่อไปว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับผลการศึกษาต่างกันั้นมีความแตกต่างกันในตัวแปรตามตัวใด จึงทดสอบผลระหว่างกลุ่ม (Test of Between-Subjects Effects) ของพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ทีละตัว ซึ่งผลปรากฏตามตารางที่ 6.8

ตารางที่ 6.8 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ที่ละตัว ตามระดับผลการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งความแปรปรวน	ตัวแปรตาม	SS	df	MS	F
ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่าง	การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว	302.51	3	100.84	18.52**
	การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ	165.81	3	55.27	29.07**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 6.8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลการศึกษาแตกต่างกัน มีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในการศึกษาได้ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เพื่อค้นหาว่าระดับผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างคู่ที่มีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกัน ซึ่งปรากฏดังในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6.9 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว จำแนกตามระดับผลการศึกษากลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ผลการศึกษา		3.50-4.00	3.00-3.49	2.50-2.99	ต่ำกว่า 2.49
การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว		\bar{X}	3.25	3.26	3.64	4.45
	3.50-4.00	3.25		0.01	0.39	1.21**
	3.00-3.49	3.26			0.38	1.20**
	2.50-2.99	3.64				0.82**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 6.9 พบว่า คู่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับผลการศึกษา 3.50-4.00 กับ ต่ำกว่า 2.49 ,3.00-3.49 กับ ต่ำกว่า 2.49, 2.50-2.99 กับ ต่ำกว่า 2.49 มีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการศึกษาน้อยกว่า 2.49 จะมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลการศึกษา 2.50-2.99, 3.00-3.49 , 3.50-4.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 6.10 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ จำแนกตามระดับผลการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ผลการศึกษา		3.50-4.00	3.00-3.49	2.50-2.99	ต่ำกว่า 2.49
การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ		\bar{X}	0.82	0.80	1.05	1.71
	3.50-4.00	0.82		0.02	0.23	0.88**
	3.00-3.49	0.80			0.25*	0.90**
	2.50-2.99	1.05				0.66**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 6.10 พบว่า คู่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับผลการศึกษา 3.50-4.00 กับ ต่ำกว่า 2.49 , 3.00-3.49 กับ ต่ำกว่า 2.49 , 2.50-2.99 กับ ต่ำกว่า 2.49 มีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คู่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับผลการศึกษา 3.00 กับ ต่ำกว่า 2.49 มีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการศึกษาน้อยกว่า 2.49 จะมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลการศึกษา 2.50-2.99, 3.00-3.49, 3.50-4.00 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการศึกษา 2.50-2.99 จะมีหรือตีความพฤติกรรมทางเพศสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลการศึกษา 3.00-3.49

ตอนที่ 3.3 การเปรียบเทียบโดยรวมในเรื่องการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ต่างกัน

ตารางที่ 6.11 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม ตามความแตกต่างของความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	df	SSCP		ค่าสถิติ Wilks' Lambda	ค่าประมาณ F
		AGGRESS	SEX		
ระหว่างกลุ่ม	2	$\begin{bmatrix} 4.47 \\ 7.39 & 25.56 \end{bmatrix}$.990	4.40**
ภายในกลุ่ม	1792	$\begin{bmatrix} 10059.19 \\ 3698.45 & 3564.01 \end{bmatrix}$			
ทั้งหมด	1794	$\begin{bmatrix} 10063.66 \\ 3705.84 & 3589.57 \end{bmatrix}$			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ตารางที่ 6.11 พบว่า ผลการทดสอบความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมที่มีความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวต่างกัน ได้ค่า Wilk's Lamda = .990 เมื่อเปลี่ยนเป็นเป็นค่าสถิติเอฟ ได้เป็น F=4.40 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวต่างกันจะมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศโดยรวม แตกต่างกัน

จากผลข้างต้น จึงตรวจสอบต่อไปว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวต่างกันนั้นมีความแตกต่างกันในตัวแปรตามตัวใด จึงทดสอบผลระหว่างกลุ่ม (Test of Between – Subjects Effects) ของพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ทีละตัว ซึ่งผลปรากฏตามตารางที่ 6.12

ตารางที่ 6.12 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ทีละตัว ตามความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	ตัวแปรตาม	SS	df	MS	F
ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว	การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว	4.47	2	2.23	0.40
	การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ	25.56	2	12.78	6.43**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 6.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวแตกต่างกัน มีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีพฤติกรรมก้าวร้าว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe) เพื่อค้นหาว่าความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ว่าคู่ใดที่มีพฤติกรรมทางเพศ แตกต่างกัน ซึ่งปรากฏดังตารางที่ 6.13 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6.13 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ จำแนกความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว

ตัวแปร	ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว	ใกล้เคียงมาก	ใกล้เคียง	ไม่ค่อยใกล้เคียง
พฤติกรรมทางเพศ	\bar{X}	0.98	0.96	1.34
	ใกล้เคียงมาก	0.98	0.02	0.35**
	ใกล้เคียง	0.96		0.37**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 6.13 พบว่า คู่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ใกล้เคียงมาก กับ ไม่ค่อยใกล้เคียง , ใกล้เคียง กับ ไม่ค่อยใกล้เคียง มีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวไม่ค่อยใกล้ชิด จะมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวใกล้ชิดและใกล้ชิดมาก ตามลำดับ

บทที่ 7

สรุปอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “จิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย: การสร้างมโนทัศน์พื้นฐาน การประเมินและการพัฒนา” ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 5 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาและค้นหาจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย
2. เพื่อสร้างมโนทัศน์พื้นฐานเกี่ยวกับจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย
3. เพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย
4. เพื่อวัดและประเมินระดับของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย
5. เพื่อทดสอบและพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักเรียนชายหญิงที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ มัธยมศึกษาปีที่ 4 5 และ 6 ทั่วประเทศ ศึกษาในภาคเรียนที่สอง ปีการศึกษา 2549 คน กลุ่มตัวอย่างมีทั้งสิ้น จำนวน 1,880 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ ที่ผ่านการทดลองและพัฒนาแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 112 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สรุปผลการค้นหาจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และสังเคราะห์งานวิจัยจำนวน 24 เรื่อง ภายใต้ กรอบแนวคิดเกี่ยวกับจิตลักษณะขั้นพื้นฐานตามแนวคิดและทฤษฎีวิเคราะห์องค์ประกอบของ เรมอนด์ แคทท์เทล (Raymond Cattell) ทฤษฎีอุปนิสัยของ กอร์ดอน วิลลาร์ด อัลพอร์ต (Gordon Willard Allport) และทฤษฎีต้นไม้วางจริยธรรม ของ ศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน ทฤษฎีต้นไม้วางจริยธรรมนี้ เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะของคนไทยโดยเฉพาะ และจากการศึกษา

แนวคิดทฤษฎีดังกล่าว พบว่า จิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ โดยนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ 1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self-esteem) 2. ความวิตกกังวล (anxiety) 3. ทศนคติ (attitude) 4. ความเชื่ออำนาจในตน (belief in internal locus of control) และ 5. ลักษณะมุ่งอนาคต (future orientation) ความสามารถควบคุมตนเอง (self-control) นอกจากนี้ ในการศึกษาเอกสารและทฤษฎีทางทัศนคติแล้ว ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้ ทศนคติ (attitude) ซึ่งมีลักษณะเป็นจิตลักษณะตามสถานการณ์ โดยกำหนดให้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้เปิดรับชมละครโทรทัศน์จะมีทัศนคติมากขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการเปิดรับ

ตอนที่ 2 สรุปผลการสร้างมโนทัศน์พื้นฐานของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

จิตลักษณะทั้ง 5 ตัว มีองค์ประกอบ คำนิยามเชิงทฤษฎี และนิยามเชิงปฏิบัติการดังนี้

1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self-esteem)

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เกิดจากการประเมินตนเองในภาพรวมด้วยการเปรียบเทียบกับเพื่อนในกลุ่ม หรือคิดว่าเพื่อนในกลุ่มมองตนเองอย่างไร ซึ่งผลของการประเมินทำให้เยาวชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในเรื่อง ความพอใจในตนเอง การยอมรับตนเองว่ามีความสามารถ (sense of competence) และ การรักตนเอง (self-love) ถ้าบุคคลได้มีการประเมินตนเองต่ำก็จะมี ความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าในตนเองต่ำ ในขณะที่บุคคลได้มีการประเมินตนเองในระดับสูงก็จะมี ความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าในตนเองสูง

เยาวชนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง จะพอใจในตนเองและทำให้เยาวชนนั้นมีความ มั่นใจในตนเอง ไม่พึ่งพาผู้อื่นใดนั้นจะทำให้เยาวชนไม่ถูกชักจูงได้ง่ายจากสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือสิ่งที่ไม่มีชีวิต และการที่เยาวชนมีความรักตนเองสูง จะส่งผลให้เยาวชนเลือกรับสารที่มี ประโยชน์ต่อตนเอง ส่วนเยาวชนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ จะมีความพอใจในตนเองต่ำ ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นใจในตนเอง ส่วนความคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถ ส่งผลให้เกิดการ แสวงหาที่พึ่งและส่งผลให้ถูกชักจูงง่ายจากสิ่งหรือบุคคลที่คิดว่ามีความสามารถมากกว่า

นอกจากนี้ผู้ที่รักตนเองต่ำก็จะรับข่าวสารทุกชนิด ดังนั้นเมื่อเกิดความไม่มั่นใจในตนเอง แล้ว ก็ต้องหาสิ่งพึ่งพิงและอาจจะคล้อยตามข่าวสารที่ตนเองรับมาได้ง่าย ผู้ที่มีความรู้สึกมีคุณค่า ในตนเองต่ำจะได้รับการชักจูงจากรายการโทรทัศน์ได้ง่ายกว่าผู้ที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง ดังนั้นรายการโทรทัศน์ที่แสดงออกเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศนั้น ก็อาจจะ สามารถชักจูงใจ ผู้ที่มีคุณค่าในตนเองต่ำให้เลียนแบบได้ง่ายกว่าผู้ที่มีคุณค่าในตนเองสูง รวมทั้ง อาจจะส่งผลต่อการเลือกรับรู้และการตีความสิ่งที่ละครโทรทัศน์เสนอด้วยหรือรับสารได้ง่ายโดย ไม่ได้มีการคัดเลือก

2. ความวิตกกังวล (anxiety)

เป็นภาวะทางจิตใจของเยาวชนเป็นภาวะอารมณ์ทางจิตใจ ซึ่งเยาวชนรู้สึกไม่สบายใจ อันมีผลเนื่องมาจากการคาดการณ์ล่วงหน้าโดยความวิตกกังวลนั้นสามารถวัดได้จาก การตื่นเต้นตกใจง่าย มีความหวาดกลัว มีอารมณ์ตึงเครียด มีอารมณ์หวนไหว่ง่าย ซ้ำอายุ และมีความขัดแย้งในตนเอง

เยาวชนที่มีความวิตกกังวลใจต่ำจะมีการรับรู้ดี มีสมาธิในการเรียนรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีการรับรู้กว้างขึ้น ตื่นตัวกับสิ่งแวดล้อม สามารถแก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้ดี เยาวชนที่มีความวิตกกังวลระดับปานกลาง ทำให้การรับรู้แคบลง ไม่ค่อยสนใจสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว เยาวชนที่มีความวิตกกังวลระดับสูง ทำให้เยาวชนมีการรับรู้แคบ มองภาพบิดเบือนไปจากความจริง ไม่สามารถรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ทั้งหมดได้ เยาวชนที่มีความวิตกกังวลระดับสูงมาก เยาวชนจะสูญเสียการควบคุมตนเอง สูญเสียการรับรู้เกี่ยวกับบุคคล สถานที่ เวลา สูญเสียการรับรู้ต่อเหตุการณ์ ดังนั้นเยาวชนที่มีระดับความวิตกกังวลตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไปจะได้รับการชักจูงใจได้ง่าย รวมทั้งมีโอกาที่จะรับสารโดยไม่แยกแยะเนื้อหาอีกด้วย

3. ทักษะคติ (attitude)

เป็นความรู้สึกและความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอใด ๆ ในทางที่จะยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดต่อสถานการณ์ บุคคล สถาบันหรือข้อเสนอต่าง ๆ นั้น และการที่เยาวชนมีความรู้สึกหรือมีความคิดเห็นต่อละครในทางที่ดีหรือไม่ดี ซึ่งส่งผลให้เยาวชนมีการยอมรับและไม่ยอมรับและมีความพร้อมที่จะปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดต่อละครเรื่องนั้น ดังนั้นเยาวชนที่มีทัศนคติที่ดีต่อละครจะส่งผลให้มีการยอมรับละครเรื่องนั้น ๆ ก็อาจจะแสดงออกโดยการติดตามชมทุกวันหรือมีการนำแนวคิดที่ได้จากละครไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และถ้าหากไม่มีการยอมรับก็จะไม่เปิดรับละครเรื่องนั้นหรือมีการแสดงออกถึงการต่อต้านด้วยการพูดถึงแต่ด้านลบของละครเรื่องนั้น

4. ความเชื่อในอำนาจตน (belief in internal locus of control)

เป็นความเชื่อและการคาดหวังของบุคคลว่า ผลดี และผลเสียที่เกิดกับตนนั้น มีตนเองเป็นสาเหตุมากกว่าที่จะเป็นเพราะคนอื่น โชคเคราะห์ ความบังเอิญ ความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์กับการมีชีวิตที่ดีหรือการเลือกรับสิ่งที่ดีให้กับตนเอง ดังนั้นจึงอาจคาดได้ว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนเองสูง น่าจะมีการเลือกรับรู้หรือตีความแต่สิ่งที่ดีกับตนเอง คือในทางที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมไทยมากกว่า

5. มุ่งอนาคต- ควบคุมตน (future orientation and self-control)

หมายถึงปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกลไปในอนาคต โดยคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นทั้งผลดีและผลเสีย และเป็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น การที่บุคคล

สามารถจะคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งมีความเข้าใจและมองเห็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างทะลุปรุโปร่ง ตรงกับความเป็นจริง และควบคุมตนด้วยการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการอดได้รอได้เพราะเชื่อว่า การกระทำของตนจะส่งผลให้เกิดผลดีตามที่ตนต้องการได้ นั่นก็คือ การมีผลสืบเนื่องมาจากการมุ่งอนาคตนั่นเอง และนอกจากนั้นความสามารถควบคุมตนยังเกี่ยวข้องกับการไม่หวังผลจากภายนอก แต่เป็นการที่บุคคลให้รางวัลกับตนเองหรือการลงโทษตนเอง โดยรางวัลที่ให้แก่ตนเองอยู่ในรูปของความพอใจในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ส่วนการลงโทษตนเองก็คือการเกิดความรู้สึกไม่สบายใจ วิตกกังวลและละอายใจ

เยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ก็เลือกรับหรือเลียนแบบละครเฉพาะเรื่องที่ดี และมีประโยชน์หรือทำให้ตนเองดีขึ้น

ตอนที่ 3 สรุปผลการสร้างและการพัฒนาแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์

3.1. ผลการสร้างแบบวัด

ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบบวัดรวมทั้งสิ้น 8 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับลักษณะทางชีวสังคม โดยเป็นข้อความที่ถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 เป็นประโยคบอกเล่า เกี่ยวกับตนเองในเรื่องความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ซึ่งเป็นข้อความที่ใช้วัดระดับความความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ตอนที่ 3 เป็นประโยคบอกเล่า เกี่ยวกับตนเองในเรื่องความวิตกกังวล ซึ่งเป็นข้อความที่ใช้วัดระดับความวิตกกังวล

ตอนที่ 4 เป็นประโยคบอกเล่า เกี่ยวกับตนเองในเรื่องมุ่งอนาคต- ควบคุมตน ซึ่งเป็นข้อความที่ใช้วัดระดับการมุ่งอนาคต- ควบคุมตน

ตอนที่ 5 เป็นประโยคบอกเล่า เกี่ยวกับตนเองในเรื่องความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งเป็นข้อความที่ใช้วัดระดับความเชื่ออำนาจในตน

ตอนที่ 6 เป็นประโยคบอกเล่า เกี่ยวกับตนเองในเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ ซึ่งเป็นข้อความที่ใช้วัดระดับพฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์

ตอนที่ 7 เป็นประโยคบอกเล่า เกี่ยวกับตนเองในเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ซึ่งเป็นข้อความที่ใช้วัดระดับทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ตอนที่ 8 เป็นสถานการณ์ความขัดแย้งทางจริยธรรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว และสถานการณ์ขัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ ซึ่งเป็นข้อความที่ใช้วัดระดับการรับรู้และตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ

3.2. ผลการหาคุณภาพของแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์

3.2.1. ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity)

ในการวิจัยครั้งนี้ได้สร้างแบบวัดทั้งสิ้น 143 ข้อ และให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหาตามนิยามปฏิบัติการของตัวแปรโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC: Index of Item-Objective Congruence) ได้ข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 75% และนำข้อความเหล่านั้นมาปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญอีก ได้แบบวัดรวมทั้งสิ้น 125 ข้อคำถาม

3.2.2. ค่าความเชื่อมั่นรวม (reliability) แบบวัดตอนที่ 2 3 4 5 6 7 (ด้านที่ 1 – 6) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น .8331 และตอนที่ 8 (ด้านที่ 7 – 8) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น .8487

ส่วนค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนก และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน แยกตามด้านดังนี้

ด้านที่ 1 ความรู้สึกที่มีคุณค่าในตนเอง (self-esteem) ในส่วนนี้ได้สร้างข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .7151 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อ โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ลักษณะขององค์ประกอบทุกข้อเป็นองค์ประกอบที่วัดมิติเดียว (Unidimensional)

ด้านที่ 2 ความวิตกกังวล (anxiety) ในส่วนนี้ได้สร้างข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .8011 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ด้านที่ 3 มุ่งอนาคต-ควบคุมตน (future orientation and self-control) ในส่วนนี้ได้สร้างข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .6535 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ลักษณะขององค์ประกอบทุกข้อเป็นองค์ประกอบที่วัดมิติเดียว (Unidimensional)

ด้านที่ 4 ความเชื่ออำนาจในตน (belief in internal locus of control) ในส่วนนี้ได้สร้างข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .6980 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อ โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ลักษณะขององค์ประกอบทุกข้อเป็นองค์ประกอบที่วัดมิติเดียว (Unidimensional)

ด้านที่ 5 พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ ในส่วนนี้ได้สร้างข้อคำถามทั้งหมด 21 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .8725 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อ โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ด้านที่ 6 ทศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ในส่วนนี้ได้สร้างข้อคำถามทั้งหมด 19 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .7592 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และโมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ลักษณะขององค์ประกอบทุกข้อเป็นองค์ประกอบที่วัดมิติเดียว (Unidimensional)

ด้านที่ 7 การรับรู้และตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว ในส่วนนี้ได้สร้างข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .7450 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ลักษณะขององค์ประกอบทุกข้อเป็นองค์ประกอบที่วัดมิติเดียว (Unidimensional)

ด้านที่ 8 การรับรู้และตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ ในส่วนนี้ได้สร้างข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .7865 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อ โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ลักษณะขององค์ประกอบทุกข้อเป็นองค์ประกอบที่วัดมิติเดียว (Unidimensional)

แบบวัดมีจำนวนทั้งสิ้น 112 ข้อ

ตอนที่ 4 สรุปผลการวัดและประเมินระดับของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

1. ลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มเยาวชนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,808 คน พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อาศัยนอกเขตกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา 1 ครั้งใน 1 ผลการเรียนอยู่ในช่วงเกรด 3.00 - 3.49 เรียนในโรงเรียนลักษณะผสมชายและหญิง คบเพื่อนมีลักษณะเรียนและทำกิจกรรม ระดับการศึกษาของบิดาจบระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า สำเร็จการศึกษาในประเทศ ระดับการศึกษาของมารดาจบระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า สำเร็จการศึกษาใน บิดาและมารดามีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีจำนวนพี่น้องสองคน อาศัยอยู่กับพ่อ-แม่ ปรึกษาปัญหา กับแม่ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูโดยใช้เหตุผล ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวมีลักษณะใกล้ชิด บ้านมีเครื่องรับโทรทัศน์ 2 เครื่อง มีห้องนอนเป็นส่วนตัว ไม่มีโทรทัศน์ในห้องนอนของตนเอง ชุมชนที่อยู่อาศัยประกอบอาชีพเกษตรกรรม

2. ผลการประเมินจิตลักษณะของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทยเฉลี่ยเป็นรายด้านพบว่า

จิตลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง 2 ด้าน คือ ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ค่าเฉลี่ย 4.48 ด้านทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ย 4.47 ส่วนจิตลักษณะที่อยู่ในระดับปานกลางมี

3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ค่าเฉลี่ย 4.04 ด้านเชื่ออำนาจในตนเองค่าเฉลี่ย 3.86 และด้านความวิตกกังวล ค่าเฉลี่ย 3.7

3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับจิตลักษณะของกลุ่มอย่าง

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมศาสนากันมากกว่า ลักษณะของโรงเรียนผสมชายและหญิง ลักษณะกลุ่มเพื่อนเรียนและทำกิจกรรม มีพี่น้องมากกว่า เลี้ยงดูแบบเหตุผล และมีความสัมพันธ์ใช้ครอบครัวแบบใกล้ชิดมากกว่า มีระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมศาสนากันน้อยกว่า ลักษณะของโรงเรียนหญิงล้วน ลักษณะกลุ่มเพื่อนไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม มีพี่น้องจำนวนน้อย เลี้ยงดูแบบควบคุมและลงโทษ และมีความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดน้อย

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาอิสลามศาสนาอิสลาม บิดา-มารดาจบการศึกษาจากต่างประเทศ เมื่อมีปัญหาปรึกษากับญาติและเพื่อน เลี้ยงดูแบบควบคุม และอาชีพของคนในชุมชนเกษตรกรรม มีระดับความวิตกกังวลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธ บิดา-มารดาจบการศึกษาในประเทศ เมื่อมีปัญหาปรึกษากับพ่อแม่ เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และอาชีพของคนในชุมชนค้าขายและมีเงินเดือนประจำ

3.3 กลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาคริสต์ เข้าร่วมศาสนากันน้อย ผลการเรียนสูง ลักษณะของโรงเรียนหญิงล้วนบิดาจบการศึกษาจากในประเทศ ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่คงแก่เรียน บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี บิดาจบการศึกษาจากในประเทศ รายได้ในครอบครัวสูง มีพี่น้องจำนวนน้อย อาศัยอยู่คนเดียว ปรึกษาปัญหาพ่อแม่ เลี้ยงดูแบบเหตุผลและประชาธิปไตย มีทีวีจำนวนมาก อาชีพของคนในชุมชนมีเงินเดือนประจำ มีลักษณะเชื่ออำนาจในตนเองสูงกว่า ศาสนาอิสลาม เข้าร่วมศาสนากันมากกว่า ผลการเรียนต่ำกว่า ลักษณะของโรงเรียนผสมชายและหญิง ลักษณะกลุ่มเพื่อนไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่เรียนและทำกิจกรรม บิดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา บิดา-มารดา จบการศึกษาต่างประเทศ รายได้ในครอบครัวต่ำกว่า มีพี่น้องจำนวนมาก อาศัยอยู่กับพ่อ-แม่ หรือญาติ ปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน เลี้ยงดูแบบควบคุม มีทีวีจำนวนน้อยกว่า และอาชีพของคนในชุมชนค้าขายและเกษตรกรรม

3.4 กลุ่มตัวอย่าง ศาสนาพุทธ อิสลาม ผลการเรียนสูง ลักษณะของโรงเรียนผสมชายและหญิง ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่ทำกิจกรรมและเรียน บิดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา บิดา-มารดา จบการศึกษาในประเทศ เมื่อมีปัญหาปรึกษากับแม่ เลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลพึ่งตนเอง ความสัมพันธ์ใช้ครอบครัวแบบใกล้ชิดมาก มีทีวีจำนวนน้อย อาชีพของคนในชุมชนเกษตรกรรม มีระดับความมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองสูงกว่า ศาสนาคริสต์และอิสลาม ผลการเรียนต่ำกว่า ลักษณะของโรงเรียนชายหรือหญิงล้วน ลักษณะกลุ่มเพื่อนไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่ทำกิจกรรมอย่างเดียว บิดาจบการศึกษาระดับมัธยมและปริญญาเอก บิดาจบการศึกษาระดับมัธยม

และปริญญาเอก มารดาจบการศึกษาต่างประเทศ เมื่อมีปัญหาปรึกษากับพ่อ ญาติ พี่น้อง เลี้ยงดูแบบควบคุมและลงโทษ ความสัมพันธ์แบบไม่ใกล้ชิด มีทีวีจำนวนมากกว่า และอาชีพของคนในชุมชนมีเงินเดือนประจำ

3.5 กลุ่มตัวอย่างที่นับถือ ศาสนาพุทธ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาถี่กว่า ผลการเรียนสูง ลักษณะของโรงเรียนผสมชายและหญิง ระดับการศึกษาของบิดาต่ำกว่า เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ความสัมพันธ์ใช้ครอบครัวแบบใกล้ชิดมาก มีทีวีจำนวนน้อย และอาชีพของคนในชุมชนเกษตรกรรมและมีเงินเดือนประจำ ทศนคติต่อละครโทรทัศน์สูงกว่า ศาสนาคริสต์และอิสลาม เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาถี่น้อยกว่า ผลการเรียนต่ำกว่า ลักษณะของโรงเรียนหญิงล้วน ระดับการศึกษาของบิดาสูงกว่าระดับประถมศึกษา เลี้ยงดูแบบควบคุม ความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดน้อย มีทีวีจำนวนมากกว่า และอาชีพของคนในชุมชนค้าขาย

4. การรับรู้หรือตีความ และเหตุผลในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ¹

พฤติกรรมก้าวร้าว

4.1 สถานการณ์เกี่ยวกับ “ตะโกนด้วยความโกรธ”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,110 คิดเป็นร้อยละ 62.20 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า โดยเลือกเหตุผลว่าทำแล้วจะทำให้พ่อแม่เป็นห่วง

ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 680 คิดเป็นร้อยละ 38.00 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า ลูกมีสิทธิที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งที่ตนเองชอบ

4.2 สถานการณ์เกี่ยวกับ “การตะคอกด้วยถ้อยคำรุนแรงและหยาบ”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,112 คน คิดเป็นร้อยละ 62.60 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ควรพูดคุยกันให้เข้าใจกันมากกว่า

ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 664 คิดเป็นร้อยละ 37.40 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า แมวจะได้ทำงานดีขึ้น

4.3 สถานการณ์เกี่ยวกับ “ตะโกนด่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,115 คน คิดเป็นร้อยละ 63.00 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าควรบอกเพื่อนให้มาคืนด้วยคำสุภาพ

ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 656 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 นั้น ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า ต้องด่าต่อไปจะได้ไม่ทำอีก

¹ แบบวัดชุดนี้คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่เห็นด้วยกับเหตุสถานการณ์ที่สร้างขึ้น

4.4 สถานการณ์เกี่ยวกับ “ชมชู่จะทำรุนแรงกับผู้อื่น”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,414 คน คิดเป็นร้อยละ 80.10 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าควรคุยกับพรให้เข้าใจปัญหา

ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 351 คน คิดเป็นร้อยละ 19.90 นั้น ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า หน้อยต้องปกป้องสิทธิของตนเอง

4.5 สถานการณ์เกี่ยวกับ “ชมชู่จะทำรุนแรงกับตนเอง”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 889 คน คิดเป็นร้อยละ 51.30 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าพ่อแม่จะต้องฟังลูกบ้าง

ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วย จำนวน 844 คน คิดเป็นร้อยละ 48.70 นั้น ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่าการกระโดดตึกเป็นวิธีการที่สิ้นคิด

4.6 สถานการณ์เกี่ยวกับ “ผลักผู้อื่นล้มลง”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,316 คน คิดเป็นร้อยละ 75.90 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าควรเล็กน้อยควรให้อภัย

ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 417 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 นั้น ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า เป็นการสั่งสอน ซึ่งเพื่อนคนนี้จะได้ไม่ทำอีก

4.7 สถานการณ์เกี่ยวกับ “ขว้างสิ่งของใส่ผู้อื่น”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,251 คน คิดเป็นร้อยละ 72.20 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องอดกลั้นเพื่อความสงบสุข

ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 481 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 นั้น ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า ทุกคนต้องเคารพสัญญา

4.8 สถานการณ์เกี่ยวกับ “เตะทำร้ายสัตว์”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,334 คน คิดเป็นร้อยละ 77.20 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องไปบอกกับเจ้าของสุนัข

ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 395 คน คิดเป็นร้อยละ 22.80 นั้น ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า เจ้าของสุนัขจะได้ดูแลสุนัขมากขึ้น

4.9 สถานการณ์เกี่ยวกับ “ชกต่อยผู้อื่น”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,297 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าผู้มีการศึกษาต้องระงับอารมณ์

ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 433 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 นั้น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ใน

ระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า ปกป้องสิทธิของตน

4.10 สถานการณ์เกี่ยวกับ “ใช้อาวุธฆ่าหรือทำร้ายคนอื่น”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,461 คน คิดเป็นร้อยละ 84.70 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าป้องกันตนเอง ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วย จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า กระโดดลงมาจากรถเผื่อจะรอด

4.11 สถานการณ์เกี่ยวกับ “การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่ง”

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,402 คน คิดเป็นร้อยละ 81.10 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว

ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90 นั้น ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า เรามีสิทธิที่จะอยู่กับคนที่เรารักได้

4.12 สถานการณ์เกี่ยวกับ “มีแฟนหรือคู่นอนมากกว่าหนึ่ง”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,407 คน คิดเป็นร้อยละ 81.50 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าควรทำงานที่ใช้ความสามารถของตนเอง

ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 นั้น ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า ยังไม่แต่งงานมีสิทธิคบผู้ชายหลายคน

4.13 สถานการณ์เกี่ยวกับ “มีแฟนหรือคู่นอนมากกว่าหนึ่ง”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,198 คน คิดเป็นร้อยละ 69.30 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าการแต่งงานเป็นการให้เกียรติผู้หญิงที่รัก

ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 530 คน คิดเป็นร้อยละ 30.70 นั้นมี ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่าการแต่งงานไม่ใช่สิ่งสำคัญของชีวิตคู่ที่ดี

4.14 สถานการณ์เกี่ยวกับ “นิยมหน้าตามากกว่าการศึกษา”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,464 คน คิดเป็นร้อยละ 84.90 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่ามีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน

ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 15.10 นั้น ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า คนสมองไม่ดีก็มีสิทธิรวยได้เหมือนกัน

4.15 สถานการณ์เกี่ยวกับ “นิยมรูปลักษณะภายนอก”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 1,340 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าควรใช้ความสามารถแทนการโชว์ร่างกาย

ส่วนผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 390 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 นั้น ส่วนใหญ่เลือกเหตุผลว่า สิทธิส่วนบุคคลไม่ทำให้ใครเดือดร้อน

ตอนที่ 5 สรุปผลการทดสอบและพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

พฤติกรรมกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์และทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ ส่งผลต่อจิตลักษณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตลักษณะทั้ง 4 ตัวมากที่สุด คือ ทัศนคติ รองลงมาคือ พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในรูปที่เป็นสาเหตุ ส่งผลต่อ การเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์ มีจำนวน 3 ตัว คือ พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ ทัศนคติต่อความละครโทรทัศน์ และ จิตลักษณะ โดยโมเดลที่พัฒนาแล้วสามารถอธิบายได้ดังนี้

เยาวชนที่มีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ จะมีจิตลักษณะและทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ โดยจิตลักษณะและทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ สามารถทำนายการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศได้ร้อยละ 15 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า เยาวชนที่เลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ ส่วนใหญ่จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน อยู่ในระดับต่ำและมีความวิตกกังวลอยู่ในระดับสูง ในขณะที่เดียวกันก็มีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ โดยมีความความตระหนักถึงผลดีผลเสียของละครโทรทัศน์อยู่ในระดับต่ำ มีความรู้สึกพอใจละครโทรทัศน์ในระดับสูง และมีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามสิ่งที่ละครโทรทัศน์นำเสนอในระดับสูงเช่นกัน

ตอนที่ 6 สรุปผลการวิเคราะห์ การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

เพศ

เมื่อพิจารณาที่ตัวแปรการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 แสดงว่า เพศชายมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่าเพศหญิง

เมื่อพิจารณาที่ตัวแปรการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.37 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.86 แสดงว่า เพศชายมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่าเพศหญิง

ระดับผลการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.49 จะมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศสูง กว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียน 2.50-2.99, 3.00-3.49, 3.50-4.00 ตามลำดับ และกลุ่ม

² คือมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวในทางที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

ตัวอย่างที่มีผลการเรียน 2.50-2.99 จะมีหรือตีความพฤติกรรมทางเพศสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียน 3.00-3.49

ความสัมพันธ์กับครอบครัว

โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวไม่ค่อยใกล้ชิด จะมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมทางเพศ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวใกล้ชิดและใกล้ชิดมาก ตามลำดับ

ตอนที่ 7 สรุปผลการศึกษาตามสมมติฐาน

จิตลักษณะย่อยทั้ง 4 ด้านคือ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความวิตกกังวล ความเชื่ออำนาจในตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ที่ปรากฏในโมเดล นั้นได้ผลจากการศึกษาสอดคล้องกับตามสมมติฐานคือ

สมมติฐานที่ 1 เยาวชนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับต่ำ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ

สมมติฐานที่ 2 เยาวชนที่มีความวิตกกังวลอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

สมมติฐานที่ 3 เยาวชนที่มีระดับทัศนคติระดับสูงต่อละครโทรทัศน์เห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศละครโทรทัศน์นำเสนอ

สมมติฐานข้อนี้ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษา แต่การศึกษาพบว่า เยาวชนเมื่อมีการเปิดรับสื่อในระดับสูงจะมีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับสูง

สมมติฐานที่ 4 เยาวชนที่มีระดับความเชื่ออำนาจในตนเองต่ำ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

สมมติฐานที่ 5 เยาวชนที่มีระดับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาที่มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ สามารถอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1. จิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์

จากการศึกษาจากเอกสารตำราพบว่า ลักษณะทางชีวิสังคมและจิตลักษณะทั้ง 5 ตัวมีความสำคัญต่อการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ กล่าวคือคุณลักษณะทางชีวิสังคมมีผลให้บุคคลแตกต่างกัน (Dohn: 1971 อ้างถึงใน ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์, 2533:157) และจากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะดังกล่าวได้นำมาเป็นตัวแปรต้นในการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ มากมาย ดังเช่น งานวิจัยของเนตรนภิส กาฬเนตร (2543) อิทธิพลของลักษณะการรับชมโทรทัศน์ที่มีต่อจิต

ลักษณะและพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พบว่าลักษณะความแตกต่างทางชีวสังคมมีผลต่อพฤติกรรมการประหยัด และงานวิจัยของ วราพร สุนทร (2545) ที่ศึกษาคุณลักษณะทางจิตสังคม สภาวะเอื้ออำนวยกับพฤติกรรมแสวงหาการดูแลของสตรีวัยรุ่นเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ก็พบว่าลักษณะทางชีวสังคมมีผลต่อการแสวงหาการดูแลของสตรีวัยรุ่นเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศ

ส่วนจิตลักษณะ ทั้ง 5 ตัว นั้นยังไม่มีการวิจัยยืนยันโดยตรงว่าเป็นตัวสำคัญในการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ แต่ก็มีงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะกลุ่มนี้และพบว่า มีผลต่อการตัดสินใจของเยาวชนในการเลือกรับสื่อมวลชน รวมทั้งงานวิจัยในเรื่องอื่นซึ่งพอจะเชื่อมโยงกันได้ว่าจิตลักษณะทั้ง 5 ตัวนี้มีผลต่อการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ ดังเช่น งานวิจัยของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2529) ที่ศึกษาเรื่องการควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย ซึ่งพบว่าคุณภาพของการรับสื่อมวลชนคือ ปริมาณความชอบชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ ความชอบฟังรายการวิทยุที่มีประโยชน์ และ ปริมาณความชอบอ่านเรื่องที่มีประโยชน์ในสิ่งตีพิมพ์ ตัวแปรทั้งสามนี้ร่วมกันสามารถทำนายลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนที่ถูกศึกษาได้ 20% ทำนายความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้ 8% และทำนายปริมาณความเชื่ออำนาจในตนเองได้ 6% โดยอาจกล่าวได้ว่านักเรียนที่รายงานว่าชอบรับเนื้อหาที่ (นักวิชาการจัดว่า) มีประโยชน์ในสื่อมวลชนทั้งสามชนิดมากเท่าใด ก็เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง เชื่ออำนาจในตนเองสูง และสามารถใช้อุบายเชิงจริยธรรมในระดับสูงด้วย นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่ชมโทรทัศน์น้อย ฟังวิทยุน้อย แต่อ่านหนังสือพิมพ์มาก มีจิตลักษณะที่น่าปรารถนาทั้ง 3 ประการสูง ส่วนคุณลักษณะด้านอื่นคือ ความวิตกกังวล ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และทัศนคตินั้น เป็นสิ่งที่ทำให้การเลือกรับรู้และตีความสารแตกต่างกัน (อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท 2546: 78)

ตอนที่ 2. การสร้างและการพัฒนาแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์

การสร้างแบบวัดแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กระทำใน 2 ลักษณะคือ แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และแบบวัดที่นำมาจากแบบวัดที่สร้างแล้วนั้น ซึ่งแบบวัดชุดนี้ได้ผ่านการทดลองในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1. ความเที่ยงตรงความเนื้อหา (content validity) ได้คัดเลือกข้อความที่ผ่านการพิจารณาตัดสินของผู้เชี่ยวชาญ

2.2. ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดตอนที่ 2 3 4 5 6 7 (ด้านที่ 1 – 6) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น .8331 ส่วนตอนที่ 8 (ด้านที่ 7 – 8) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น .8487 ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์ที่สูง

2.3. ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ พิจารณาจากค่าทดสอบที่ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 และเป็นค่าบวก

2.4. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของโมเดลเป็นภาพรวมทั้งโมเดล ตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละตัว พบว่าทุกโมเดลในแต่ละด้าน มีความเที่ยงตรง สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบข้อคำถามในแต่ละด้าน พบว่าทุกองค์ประกอบข้อคำถามมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ ซึ่งค่าสถิติที่ได้สอดคล้องกับเกณฑ์ในการพิจารณาค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit measures) การพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ของ นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542 : 53-60) ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์และสมชาติ สว่างเนตร (2535:36)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้และข้อคำถามที่สร้างสะท้อนพฤติกรรมแต่ละด้านได้

ตอนที่ 3. ผลการวัดและประเมินระดับของจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

ผลการวัดและการประเมินจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายด้านพบว่าจิตลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงมี 2 ด้านคือ ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ จิตลักษณะที่อยู่ในระดับปานกลางมี 3 ด้านได้แก่ ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ด้านเชื่ออำนาจในตน และด้านความวิตกกังวล

ทัศนคติ

ทัศนคติในการวิจัยครั้งนี้ คือการที่เยาวชนมีความรู้สึก หรือมีความคิดเห็นต่อละครในทางที่ดีหรือไม่ดี ซึ่งส่งผลให้เยาวชนมีการยอมรับและไม่ยอมรับและความพร้อมที่จะปฏิบัติตามอย่างหนึ่งอย่างใดต่อละครเรื่องนั้น จากผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กันกับระดับทัศนคติ และระดับของทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ซึ่งผลการศึกษาชี้แนวทางที่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาพันธุ์ บุญนา (2546) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจจากการชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำของเด็กในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการใช้ประโยชน์ และมีความพึงพอใจจากการชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำโดยรวมในระดับสูง

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีแนวโน้มในการเลือกรับรู้หรือตีความตามทีละครนำเสนอได้ง่าย เนื่องจาก ทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ นั้นเปรียบเสมือนสาเหตุภายในตัวบุคคล ซึ่งมีกำลังผลักดันให้เขากระทำพฤติกรรมไปได้ต่าง ๆ กัน (งามตา วนิทานนท์ 2535:218) ดังเช่น

ผลการวิจัย ของดามินท์ กิจนิชี (2540) ได้ศึกษาเรื่อง การเปิดรับสาร ความรู้ ทักษะ และการอนุรักษ์พลังงานในโครงการรวมพลังสองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการเปิดรับสารเรื่องการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงาน คือเปิดรับข่าวสารมากก็จะมีผลต่อทัศนคติและมีพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานมากเท่านั้น งานวิจัยของ ดวงตา พิริยานนท์ (2540) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับสาร ความรู้และทัศนคติของประชาชนกับการยอมรับการทิ้งขยะมูลฝอยแยกประเภทในเขตทดลองโครงการรณรงค์การแยกประเภทขยะมูลฝอย ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนส่งผลต่อทัศนคติในเชิงบวกและทัศนคติในเชิงบวกส่งผลต่อการเปิดรับข่าวสารในโครงการรณรงค์การแยกประเภทขยะมูลฝอย และงานวิจัยของ จริยา โกสินทร์ (2543) ศึกษาเรื่อง ของพฤติกรรมการเปิดรับสาร ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาจำนวน 4 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับสารเกี่ยวกับการสูบบุหรี่จากแหล่งที่แตกต่างกันมีผลต่อทัศนคติที่ต่างกัน งานวิจัยของ ชวิศา หนูคง (2544) ที่ศึกษา การเปิดรับสารสื่อสาร ทักษะ ความรู้ และพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของวัยรุ่น ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า วัยรุ่นมีการเปิดรับสารสื่อสารมาก มีทัศนคติต่อยาเสพติดในระดับสูง และมีความรู้เรื่องยาเสพติดมาก จะมีพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดในระดับสูงด้วยเช่นกัน และผลการวิจัยของ ชัยวัฒน์ น้าชม (2541) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมในการใช้เครือข่ายบรรณสารสนเทศของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่า ทักษะที่มีต่อเครือข่ายบรรณสารสนเทศมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการใช้เครือข่ายบรรณสารสนเทศของข้าราชการ

นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่า ตัวแปรจิตลักษณะสามารถอธิบายได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ในระดับสูงจะมีจิตลักษณะในระดับต่ำ กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ จะมีจิตลักษณะในระดับสูง

กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับสูง จะมีจิตลักษณะในระดับต่ำ กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ จะมีจิตลักษณะในระดับสูง ดังนั้นจึงอาจสรุปได้เมื่อเยาวชนมีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ดี เยาวชนเหล่านั้นมีแนวโน้มจะมีจิตลักษณะตัวอื่นในระดับต่ำ

นอกจากนี้ผู้ที่มีพฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ในระดับสูงจะมีทัศนคติที่ดีต่อละครโทรทัศน์ในระดับสูง และในทางกลับกันผู้ที่มีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับสูง จะมีแนวโน้มในการเปิดรับละครโทรทัศน์สูงด้วย และยังสามารถมีผลต่อการเพิ่มลัดจิตลักษณะที่สำคัญตัวอื่น ๆ ด้วย การสังเกตว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติอย่างไรต่อละคร อาจสังเกตได้จากพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อละครนั้นได้ เช่น ถ้าบุคคลเปิดรับละครเรื่องนั้นบ่อยหรือถี่ พูดถึงแต่ละครในแง่ดี รวมทั้งมีการ

แสดงพฤติกรรมตามอย่างละครที่รับชม

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ในการวิจัยนี้ คือ การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง โดยการประเมินของตนเอง ถ้าบุคคลใดมีการประเมินตนเองต่ำก็จะมีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าในตนเองต่ำ ในขณะที่บุคคลใดมีการประเมินตนเองในระดับสูงก็จะมีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าในตนเองสูง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นปัจจัยภายในบุคคล ที่เป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่สำคัญของบุคคลเอง ในการเผชิญปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน และแสดงพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ จากผลการศึกษายังพบว่า เยาวชนกลุ่มนี้มีระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจิตลักษณะตัวนี้ควรต้องมีอยู่ในระดับสูงเพื่อจะได้เลือกรับรู้หรือตีความในสิ่งที่ดีมีประโยชน์หรือเลือกรับเฉพาะสิ่งที่ดีมีประโยชน์ที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยของ รุจิเรศ พิษิตานนท์ (2546) สติกแลน (Strickland 1977:247-252 และงานวิจัยของ วอลล์ตัน และคณะ (Wallton et.al 1978:160-167) แต่อย่างไรก็ตามระดับจิตลักษณะของเยาวชนกลุ่มนี้ก็ยังไม่ถึงกับอยู่ในระดับต่ำ แต่การที่อยู่ในระดับปานกลางนั้นโอกาสที่จะมีการเลือกรับรู้หรือตีความในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ก็อาจจะยังไม่เด่นชัดนักจึงต้องมีการเสริมให้จิตลักษณะตัวนี้อยู่ในระดับสูงขึ้น

ซึ่งจากการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองนั้นพบว่า การเสริมสร้างการมีคุณค่าในตนเองนั้นมีสูงในกลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมศาสนามาก เรียนในโรงเรียนผสมชายและหญิง คบเพื่อนที่เรียนและทำกิจกรรม เลี้ยงดูแบบเหตุผล และมีความใกล้ชิดมากในครอบครัว ซึ่งหากพิจารณาสิ่งแวดล้อมที่พบจากผลการศึกษาแล้วสอดคล้องกับแนวคิดของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ที่เป็นกระบวนการของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Stanwyck 1969 อ้างถึงใน Muhlemkamp and Sayles 1986:334) ซึ่งเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมและสังคมรอบ ๆ ตัว โดยมีจุดเริ่มต้นจากภายในครอบครัว กล่าวคือความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่เริ่มพัฒนาตั้งแต่วัยเด็ก นอกจากนั้นสิ่งสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของเด็ก คือสัมพันธภาพของบิดามารดา เพื่อน และบุคคลสำคัญอื่น ๆ ที่มีต่อเด็ก (Blank อ้างถึงใน Barry 1989:62)

เชื่ออำนาจในตน

เชื่ออำนาจในตน คือ ความเชื่อและการคาดหวังของบุคคลว่า ผลดี และผลเสียที่เกิดกับตนนั้น มีตนเองเป็นสาเหตุมากกว่าที่จะเป็นเพราะคนอื่น โชคเคราะห์ ความบังเอิญจากผลการศึกษายังพบว่า เยาวชนกลุ่มนี้มีระดับความเชื่ออำนาจในตน เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจิตลักษณะตัวนี้จากการศึกษาแล้ว ต้องมีอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกับจิตลักษณะด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เพื่อจะได้เลือกรับรู้หรือตีความในสิ่งที่ดีมีประโยชน์หรือเลือกรับเฉพาะสิ่งที่ดีมีประโยชน์ที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยของ รุจิเรศ พิษิตานนท์ (2546) อุบล

เลี้ยววาริณ (2534) สติ๊กแลน (Strickland 1977:247-252 และงานวิจัยของ วอลล์ตัน และคณะ (Wallton et.al 1978:160-167) และเช่นเดียวกัน ระดับจิตลักษณะของเยาวชนกลุ่มนี้ก็ยังไม่ได้ถึงกับอยู่ในระดับต่ำ แต่การที่อยู่ในระดับปานกลางนั้นโอกาสที่จะมีการเลือกรับรู้หรือตีความในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ก็อาจจะยังไม่เด่นชัดนักจึงต้องมีการเสริมให้จิตลักษณะตัวนี้อยู่ในระดับสูงขึ้น เช่นเดียวกันกับด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ส่วนผลการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับด้านเชื่ออำนาจในตนนั้นพบว่า มีสูงในกลุ่มเยาวชนที่ การเข้าร่วมศาสนานี้น้อย ผลการเรียนรู้สูง ลักษณะของโรงเรียนหญิงล้วนบิดาจบการศึกษาจากในประเทศ ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่คงแก่เรียน บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี บิดาจบการศึกษาจากในประเทศ รายได้ในครอบครัวสูง มีพี่น้องจำนวนน้อย อาศัยอยู่คนเดียว ปรึกษาปัญหากับแม่ เลี้ยงดูแบบเหตุผลและประชาธิปไตย มีทีวีจำนวนมาก อาชีพของคนในชุมชนมีเงินเดือนประจำ ซึ่งสิ่งแวดล้อมเหล่านี้หากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่ทำให้บุคคลเป็นตัวของตัวเอง และมีความมั่นใจในตนเอง สอดคล้องกับความหมายของความเชื่ออำนาจในตนได้คือความเชื่อและการคาดหวังของบุคคลว่าผลดีและผลเสียที่เกิดกับตนนั้นเป็นผลของการกระทำในอดีตหรือในปัจจุบันของตนเอง ตรงข้ามกับผู้ที่เชื่ออำนาจภายนอกตนซึ่งเชื่ออย่างมากว่าโชครชะตา ความบังเอิญ อำนาจเหนือธรรมชาติ หรือคนอื่นเป็นผู้บันดาลให้เกิดผลดีและเสียแก่ตน โดยตนเองไม่มีอำนาจในการควบคุมผลที่จะเกิดกับตนได้ บุคคลจะมีลักษณะนี้มากน้อยแตกต่างกัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ 2529:91)

ความวิตกกังวล

ความวิตกกังวล ในการวิจัยนี้คือ ความวิตกกังวลเป็นภาวะทางจิตใจ ซึ่งบุคคลรู้สึกไม่สบายใจ อันเกิดจากการคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับสิ่งที่จะมาคุกคามหรืออันตรายที่เกิดขึ้น ทำให้บุคคลมีความตื่นเต้นตกใจง่าย มีความหวาดหวั่น อารมณ์ตึงเครียด หวั่นไหวง่าย ซ้ำอายุ และมีความขัดแย้งในตนเอง ซึ่งบางครั้งไม่สามารถอธิบายถึงเหตุผลและสาเหตุที่แท้จริงได้ จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า เยาวชนกลุ่มนี้มีอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ความวิตกกังวลในระดับปานกลางถึงสูงจะได้รับการชักจูงใจได้ง่าย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ก็คือเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

ส่วนผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความวิตกกังวลนั้นพบว่า มีสูงในกลุ่มเยาวชนที่นับถือศาสนาอิสลาม ลักษณะของบิดา-มารดาจบการศึกษาจากต่างประเทศ มีปัญหาปรึกษากับญาติและเพื่อน เลี้ยงดูแบบควบคุม และอาชีพของคนในชุมชนเกษตรกรรม ซึ่งลักษณะทางชีวสังคมด้านศาสนาที่เคร่งครัด มีการเลี้ยงดูแบบควบคุมหรือการที่บิดามารดาจบการศึกษาจากต่างประเทศ อาจก่อให้เกิดความคาดหวังสูงหรือไม่มีอิสระทำให้เกิดความวิตกกังวล หรือการที่

ชุมชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมก็จะทำให้บุคคลในชุมชนมีรายได้ไม่มั่นคง อาจก่อให้เกิดความวิตกกังวลได้

มุ่งอนาคต-ควบคุมตน

ลักษณะมุ่งอนาคต (future orientation) คือความสามารถในการคาดการณ์ไกล รวมทั้งมีความเข้าใจและมองเห็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างทะลุปรุโปร่งและตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากบางคนคาดการณ์ได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น แต่ไม่ยอมรับความจริงที่จะเกิดขึ้นโดยเฉพาะเรื่องที่ไม่เป็นผลดีกับตน หรือบางคนมองไม่เห็นว่าการกระทำของตนในปัจจุบันจะส่งผลเช่นไรในอนาคต (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2537:86-87) ความสามารถควบคุมตน (self-control) คือการมองเห็นความสำคัญของประโยชน์ที่จะมีมาในอนาคตมากกว่าประโยชน์ในปัจจุบัน การเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการอดได้รอได้เพราะเชื่อว่าการกระทำของตนจะส่งผลให้เกิดผลดีตามที่ตนต้องการได้ นั่นก็คือการมีผลสืบเนื่องมาจากการมีความมุ่งอนาคตนั่นเอง และนอกจากนั้นความสามารถควบคุมตนยังเกี่ยวข้องกับการไม่หวังผลจากภายนอก แต่เป็นการที่บุคคลให้รางวัลกับตนเอง หรือการลงโทษตนเอง โดยรางวัลที่ให้แก่ตนเองอยู่ในรูปของความพอใจในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ส่วนการลงโทษตนเองก็คือการเกิดความไม่สบายใจ วิตกกังวล และละอายใจ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2543:92-93) จากผลการศึกษาพบว่า เยาวชนกลุ่มนี้มีอยู่ในระดับสูง

ส่วนผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความมุ่งอนาคตควบคุมตนนั้น พบว่ามีสูงในกลุ่มเยาวชนที่นับถือศาสนาพุทธ อิสลาม ผลการเรียนสูง ลักษณะของโรงเรียนผสมชายและหญิง ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่ทำกิจกรรมและเรียน บิดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา บิดา-มารดาจบการศึกษาในประเทศ เมื่อมีปัญหาปรึกษากับแม่ เลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลพึ่งตนเอง ความสัมพันธ์ใช้ครอบครัวแบบใกล้ชิดมาก มีทีวีจำนวนน้อย อาชีพของคนในชุมชนเกษตรกรรม ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วอาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีผลการเรียนระดับสูง ทำกิจกรรมและชอบเรียน การเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลพึ่งตนเอง มีความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด เป็นลักษณะที่ส่งเสริมให้เยาวชนมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงด้วย

ตอนที่ 4 การทดสอบและพัฒนาโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

จากผลการศึกษาพบว่า รูปแบบของโมเดลที่ได้รับการปรับปรุงแล้วพบว่า พบว่า ทักษะคติ (ATTITUDE) ส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือการตีความ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และจิตลักษณะส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือการตีความอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือการตีความมากที่สุด คือจิตลักษณะมีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ -0.40 รองลงมา คือ ทักษะคติ

โดยมีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ -0.17 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.39 และสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรการเลือกรับรู้หรือการตีความได้ร้อยละ 15 ($R^2 = 0.15$)

เมื่อพิจารณาตัวแปรจิตลักษณะเป็นตัวแปรเกณฑ์ พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ และทัศนคติ ส่งผลต่อจิตลักษณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตลักษณะ ทั้ง 4 ตัวมากที่สุด คือ ทัศนคติ ซึ่งมีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ -0.57 รองลงมาคือ พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ มีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ -0.24 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.42 และสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรจิตลักษณะ ได้ประมาณร้อยละ 18 ($R^2 = 0.18$)

เมื่อพิจารณาตัวแปรทัศนคติ เป็นตัวแปรเกณฑ์ พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ ส่งผลต่อทัศนคติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่า β หรือ (P_{jk}) เท่ากับ 0.44 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.75 และสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรทัศนคติ ได้ประมาณร้อยละ 57 ($R^2 = 0.57$)

เมื่อพิจารณาค่า $\chi^2 = 26.44$, $P = 0.19$, $df = 21$, $GFI = 1.00$, $AGFI = 0.99$, $RMR = 0.017$ หมายความว่า โมเดลสมมติฐาน สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี

เมื่อพิจารณาจิตลักษณะย่อยทั้ง 4 ด้านคือ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความวิตกกังวล ความเชื่ออำนาจในตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ที่ปรากฏในโมเดลนั้น ได้ผลจากศึกษาสอดคล้องกับตามสมมติฐานคือ

สมมติฐานที่ 1 เยาวชนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับต่ำ จะเห็นด้วย³กับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ (หรือมีการเลือกรับรู้หรือตีความในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย) คนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงจะมีความมั่นใจมองโลกในแง่ดีและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังไม่รู้สึกถูกปิดกั้นจากสังคมและไม่ปิดกั้นตนเองจากสังคม ในทางกลับกันคนที่มีความนับถือตนเองต่ำจะรู้สึกกระวนกระวายเวลาต้องตัดสินใจมองโลกในแง่ร้ายไม่ค่อยมีประสิทธิภาพและไม่รู้สึกมั่นใจเวลาที่เผชิญกับสังคม คนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำจะปรึกษาคนอื่นก่อนตัดสินใจในเรื่องใด ๆ ซึ่งอาจตั้งสมมติฐานได้ว่าคนที่มีความนับตนเองต่ำจะถูกโน้มน้าวใจได้ง่ายกว่าคนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง หรือถ้าในลักษณะของการเลือกรับรู้ก็อาจจะมีการรับรู้หรือตีความได้ง่ายที่ผู้ส่งต้องการที่จะให้เกิดขึ้น (พรทิพย์ วรภิกขโกคาทร 2546: 82-86 และอรรชรณ ปีลันธนโอบาท 2546:82-86)

สมมติฐานที่ 2 เยาวชนที่มีความวิตกกังวลอยู่ในระดับสูง จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ (หรือมีการเลือก

³ เห็นด้วย หมายถึง เห็นด้วยกับสถานการณ์ที่สร้างขึ้น ในแบบวัดถือเป็นการเลือกรับรู้หรือตีความผิด

รับรู้หรือตีความในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย) ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ พรทิพย์ วรกิจโกศาทร (2546: 82-86) และอรรวรรณ ปิลาพันธ์โหวาท (2546: 82-86) ที่อธิบายเกี่ยวกับความวิตกกังวลของบุคคลว่า สามารถทำให้บุคคลเกิดความคิดมากและหนักใจในการหาข้อแก้ไขปัญหาความสับสนวุ่นวายในการตัดสินใจและโดยปกติแล้วผู้ที่มีความกังวลใจมักจะมีความต้องการเพื่อน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้เขาเริ่มที่จะทำการสื่อสาร ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่สามารถทำการสื่อสารชักจูงได้ง่าย

สมมติฐานที่ 4 เยาวชนที่มีระดับความเชื่ออำนาจในตนเองต่ำ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ (หรือมีการเลือกรับรู้หรือตีความในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูง จะเป็นผู้ที่ทำให้ชีวิตของตนสนุกสนานได้เสมอ มีความสุขใจในสภาพที่ตนเป็น มีความวิตกกังวลน้อย เพราะรู้จักประเมินจุดเด่นจุดด้อยของตนได้อย่างแม่นยำ สามารถต่อสู้ให้กับสังคมและแก้ปัญหาส่วนตัวได้ดี ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีความรับผิดชอบในพฤติกรรมที่เกิดขึ้น (Moursund, 1976) มีความกระฉับกระเฉง ว่องไว เห็นคุณค่าของกาลเวลา สามารถปรับตัวได้ทุกสถานการณ์ (Rotter, 1966:2) เป็นแรงจูงใจให้บุคคลกระทำการที่ตนรับผิดชอบให้สัมฤทธิ์ผลมีความพยายามมากกว่าบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจนอกตน มีวินัยแก่ตน มีความอดทนมากกว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจนอกตน (Bryant, 1972 อ้างใน กรุณา กิจขยัน 2517: 87) ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนเองสูงมักจะเชื่อว่า ถ้าต้องการให้สิ่งดี ๆ เกิดขึ้นกับตนเองแล้ว เขาจะต้องเป็นผู้กระทำเองหรือพิจารณาอย่างถี่ถ้วนด้วยตนเอง ดังนั้นข่าวสารจึงมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจในตนเองน้อยกว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนเอง

สมมติฐานที่ 5 เยาวชนที่มีระดับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ (หรือมีการเลือกรับรู้หรือตีความในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย) ลักษณะมุ่งอนาคตจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะอื่น ๆ ของบุคคลมาก เช่นความรับผิดชอบต่อสังคม การมุ่งสัมฤทธิ์ผล การปรับตัว ความฉลาด (Mischal et. al.1966 อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจุบัน 2520:36) นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคตยังสัมพันธ์กับการเลือกรับสิ่งที่ดีให้กับตนเอง ดังผลการวิจัยของ กอยรัสซิลต้า (Koirusilta et.al 1999:339-355 อ้างถึงใน รุจิเรศ พิษิตานนท์ 2546:30) ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองสูง จะมีลักษณะที่คล้ายกับผู้ที่มีความต้องการที่จะสัมฤทธิ์ผลสูง ผู้ที่มีลักษณะเหล่านี้จะแสวงหาสิ่งที่ทำให้ตนบรรลุผล ดังนั้นบุคคลเหล่านี้จะมีลักษณะที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และสามารถควบคุมตนเองและพฤติกรรมที่กระทำอย่างเสียสละ อดได้ รอได้ ควบคุมตนเองได้โดยมีเป้าหมาย เพื่อสิ่งที่มีคุณค่าและมี

ประโยชน์มากกว่า ในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศนั้น ถ้าผู้รับมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองแล้ว ย่อมที่จะเข้าใจถึงประโยชน์ของการควบคุมอารมณ์ การเสียสละและอดได้รอได้ จนถึงเวลาที่เหมาะที่จะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวหรือพฤติกรรมทางเพศ

ส่วนสมมติฐานเกี่ยวกับจิตลักษณะด้านทัศนคติต่อละครโทรทัศน์สามารถอธิบายได้ว่า

สมมติฐานที่ 3 เยาวชนที่มีระดับทัศนคติระดับสูงต่อละครโทรทัศน์ จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศที่ละครโทรทัศน์นำเสนอ

จากผลที่ปรากฏในโมเดลพบว่า เยาวชนเมื่อมีการเปิดรับละครโทรทัศน์ในระดับสูงจะมีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับสูง จะมีการเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ (คือไม่เห็นด้วยกับสถานการณ์ที่สร้างขึ้น หรือมีการเลือกรับรู้หรือตีความในระดับสูง

ตามสมมติฐานข้อนี้สามารถแยกอภิปรายเป็นสองส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เยาวชนเมื่อมีการเปิดรับละครโทรทัศน์ในระดับสูงจะมีทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ในระดับสูง ผลในส่วนนี้สอดคล้องกับแนวคิดของการวิจัยที่กำหนดให้ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์เป็นจิตลักษณะตามพฤติกรรมการเปิดรับ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเมื่อมีการเปิดรับละครโทรทัศน์ในระดับสูงก็จะมีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ในระดับสูงด้วย ดังเช่นผลการวิจัยของผลการวิจัยของ ไพลีน ศศิธนากรแก้ว (2537) ที่ศึกษาการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนักและการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชน กล่าวคือถ้าประชาชนเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมมากก็จะส่งผลต่อประชาชนให้มีการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และงานวิจัยของ ดานิน นทร์ กิจนชี (2540) ได้ศึกษาเรื่อง การเปิดรับสาร ความรู้ ทัศนคติ และการอนุรักษ์พลังงานในโครงการรวมพลังหารสองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรม การเปิดรับสารเรื่องการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรม การอนุรักษ์พลังงาน คือเปิดรับข่าวสารมากก็จะมีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานมากขึ้น ซึ่งงานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวข้างต้นนั้น ได้แสดงให้เห็นอิทธิพลของการเปิดรับสารต่อทัศนคติ

ส่วนที่ 2 พบว่า เมื่อเยาวชนมีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับสูง จะไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ผลการศึกษาส่วนนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่า “เยาวชนที่มีระดับทัศนคติระดับสูงต่อละครโทรทัศน์จะเห็นด้วยกับสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ” แต่จากการศึกษาองค์ประกอบของทัศนคติพบว่า เยาวชนมีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ โดยมีองค์ประกอบในเรื่องความ

ตระหนักถึงผลดีผลเสียของละครโทรทัศน์อยู่ในระดับต่ำ มีความรู้สึกพอใจละครโทรทัศน์ในระดับสูง และมีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามสิ่งที่ละครโทรทัศน์นำเสนอในระดับสูง

ผลการค้นพบดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า ถึงแม้เยาวชนจะมีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ในระดับต่ำ ก็สามารถทำให้เยาวชนมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนอได้ เนื่องจากองค์ประกอบของทัศนคติ ด้านความตระหนักถึงผลดีผลเสียของละครโทรทัศน์ของเยาวชนอยู่ในระดับต่ำ องค์ประกอบของทัศนคติด้านความรู้สึกพอใจต่อละครโทรทัศน์และด้านความพร้อมที่จะแสดงออกตามที่ละครโทรทัศน์นำเสนออยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 5 การเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

จากการศึกษาพบเพศชายมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศสูงกว่าเพศหญิง นั่นเพศชายมีการเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมก้าวร้าวในทางที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยสูงกว่าเพศหญิง ผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าผู้ชายจะคล้อยตามหรือมีความเชื่อในเรื่องการแสดงอำนาจ มากกว่าเพศหญิง ส่วนพฤติกรรมทางเพศนั้นสอดคล้องกับผลการสำรวจทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของเยาวชนช่วงมัธยมศึกษาตอนปลาย และเด็กอาชีวศึกษา (อายุ 15-18 ปี) จำนวน 1,600 คนทั่วประเทศ (เพ็ญศรี ทรรศนะ วิเทศ: 2546) พบว่ามีทัศนคติไม่แตกต่างกัน โดยความคิดหลักก็คือ “ไม่เป็นไรหากจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่ง” ทั้งนี้โดยเยาวชนชายเห็นด้วยกับเรื่องนี้มากกว่าหญิง รวมทั้งเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ไม่มีความจำเป็นต้องรับผิดชอบ

ผลการศึกษาพบว่าเยาวชนที่มีผลการเรียนต่ำกว่ามีแนวโน้มที่จะมีการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ตามที่ละครนำเสนอได้ง่ายกว่าเยาวชนที่มีผลการเรียนสูงกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องจากเยาวชนที่มีผลการเรียนที่ต่ำกว่าอาจมีสติปัญญาและความรู้ที่ต่ำกว่าทำให้รู้จักแยกแยะสิ่งที่เลือกรับรู้หรือตีความได้ดีกว่า

นอกจากนี้ผลการศึกษาายังพบว่า เยาวชนที่มีลักษณะครอบครัวแบบไม่ใกล้ชิดมีลักษณะการเลือกรับรู้หรือตีความสูงคือมีการเลือกรับรู้หรือตีความตามที่โทรทัศน์นำเสนอสูงกว่า เยาวชนที่มีลักษณะครอบครัวแบบใกล้ชิด ความสัมพันธ์ในครอบครัว แบบใกล้ชิดจะส่งผลให้พ่อแม่ได้มีโอกาสสั่งสอนให้เด็กรับรู้ถึงพฤติกรรมที่เหมาะสม หรือรับรู้คุณค่าของพฤติกรรมที่แฝงมากับละครโทรทัศน์ ทำให้เด็กไม่ถูกละครโทรทัศน์ชักจูงได้ง่าย

ตอนที่ 6 เหตุผลที่เยาวชนเลือกประกอบการตีความสถานการณ์

เหตุผลที่เยาวชนเลือกประกอบการสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศนั้น เยาวชนส่วนใหญ่เลือกตอบไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นคำตอบที่มีแนวโน้มไปในเชิงบวก กับ

สังคมไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ ผลการเรียนอยู่ในระดับสูง เพื่อนในกลุ่มมีลักษณะเรียนและทำกิจกรรม อาศัยอยู่กับพ่อ-แม่ ปกป้องปัญหาเกี่ยวกับแม่ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูโดยใช้เหตุผล ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวมีลักษณะใกล้ชิด อาศัยนอกเขตกรุงเทพฯ ซึ่งลักษณะเหล่านี้ทำให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ดี ใจกว้างจากการทำกิจกรรม มีเหตุผล มองโลกในแง่ดี ใกล้ชิดกับครอบครัวรวมทั้งอาศัยนอกเขตกรุงเทพฯ อาจทำให้มีโอกาสได้รับการอบรมในเรื่องของการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานของไทยได้มากกว่า

ส่วนคำตอบของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าเห็นด้วยนั้น⁴ ประกอบด้วย

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว ประกอบด้วย

ลูกมีสิทธิที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งที่ตนเองชอบ แมวจะได้ทำงานดีขึ้น ต้องด่าต่อไปจะได้ไม่ทำอีก หน้อยต้องปกป้องสิทธิของตนเอง การกระโดดตึกเป็นวิธีการที่สิ้นคิด เป็นการสั่งสอน ซึ่งเพื่อนคนนี้จะได้ไม่ทำอีก ทุกคนต้องเคารพสัญญา เจ้าของสุนัขจะได้ดูแลสุนัขมากขึ้น ปกป้องสิทธิส่วนตน

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ ประกอบด้วย

เรามีสิทธิที่จะอยู่กับคนที่เรารักได้ ยังไม่แต่งงานมีสิทธิคบผู้ชายหลายคน การแต่งงานไม่ใช่สิ่งที่สำคัญของชีวิตคู่ที่ดี คนสมองไม่ดีก็มีสิทธิรวยได้เหมือนกัน 5. สิทธิส่วนบุคคลไม่ทำให้ใครเดือดร้อน

เหตุผลดังกล่าวสามารถแบ่งออกได้เป็น กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 ทำไปเพื่อรักษาสิทธิและสัญญาส่วนบุคคล มี 8 เหตุผล คือ ลูกมีสิทธิที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งที่ตนเองชอบ หน้อยต้องปกป้องสิทธิของตนเอง ทุกคนต้องเคารพสัญญา ปกป้องสิทธิส่วนตน เรามีสิทธิที่จะอยู่กับคนที่เรารักได้ ยังไม่แต่งงานมีสิทธิคบผู้ชายหลายคน คนสมองไม่ดีก็มีสิทธิรวยได้เหมือนกัน และ สิทธิส่วนบุคคลไม่ทำให้ใครเดือดร้อน

กลุ่มที่ 2 ทำไปเพื่อหวังผลให้บุคคลกระทำพฤติกรรมที่ดีขึ้นหรือหยุดพฤติกรรมมี 5 เหตุผล ประกอบไปด้วยเหตุผลที่เลือกดังนี้คือ แมวจะได้ทำงานดีขึ้น ต้องด่าต่อไปจะได้ไม่ทำอีก เป็นการสั่งสอน ซึ่งเพื่อนคนนี้จะได้ไม่ทำอีก เจ้าของสุนัขจะได้ดูแลสุนัขมากขึ้น การชู่จะกระโดดตึกและการป้องกันตนเอง

จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็นว่าเยาวชนส่วนใหญ่เลือกเหตุผลที่ว่ารักษาสิทธิและสัญญาส่วนบุคคล คำว่าสิทธิตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 หมายถึง “อำนาจอันชอบธรรม” และ หมายความว่าในกฎหมาย ก็คือ “อำนาจที่จะทำการใดๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย” ซึ่งการรักษาสิทธิส่วนบุคคลนั้น ในสถานการณ์ที่สร้างขึ้นเป็นสถานการณ์ที่

⁴ คำตอบ “เห็นด้วย” สร้างขึ้นให้มีแนวทางไปในทางที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

ไม่ถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย อย่างเช่น ในสถานการณ์ที่เกี่ยวกับ การโทรศัพท์ไปข่มขู่ในกรณีที่มีสามีไปสนิทสนมกับผู้หญิงอื่น ในกรณีนี้หากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าความผิดเริ่มต้นเกิดจากภรรยาเป็นคนไม่ทำงาน เล่นการพนันไม่ดูแลลูกซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นจากตัวภรรยาเอง และการข่มขู่ก็ไม่ได้รับการรับรองจากกฎหมายด้วยเช่นกัน ดังนั้นการคุยกันให้เข้าใจปัญหา หรือปรับตัวอดทนเพื่อไม่ให้ลูกมีปมด้อยจึงควรได้รับการคัดเลือกมากที่สุด ส่วนในสถานการณ์การขว้างหนังสือไปถูกแขนของพี่สาว เนื่องจากพี่สัญญาว่าถ้าสอบได้ที่หนึ่งแล้วจะซื้อมือถือให้ แต่พี่ไม่ซื้อให้เพราะพูดเล่น การกระทำเช่นนี้ในสังคมไทยแล้วยังไม่ยอมรับเนื่องจากได้มีการสั่งสอนตลอดเวลาว่าให้มีความเคารพผู้ที่อาวุโสกว่า และในกรณีนี้พี่สาวอาจกระทำไปเพื่อหวังผลให้น้องขยันเรียน ซึ่งอาจจะต้องเลือกข้อที่มีความอดทนอดกลั้นเพื่อความสงบสุข

ในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มองว่าการแต่งงานเป็นสิ่งที่ไม่สำคัญของชีวิตคู่ การอยู่ด้วยกันกับแฟนในขณะที่เรียนเป็นสิทธิส่วนบุคคลและการที่ยังไม่แต่งงานก็สามารถคบชายหนุ่มได้หลายคน ซึ่งคำตอบในกลุ่มนี้เป็นการแสดงถึงความเข้าใจในวิธีการแต่งงานว่า การแต่งงานเป็นการจำกัดการคบผู้ชาย/หญิงให้ได้แค่หนึ่งคน และการอยู่ด้วยกันโดยไม่แต่งงานถือเป็นเรื่องปกติ ซึ่งความคิดดังกล่าวนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้มองเห็นว่าเป็นความคิดที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมไทย

จากเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกนั้น อาจเป็นไปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างอาจเข้าใจคำว่า “สิทธิ” ว่าเป็นอำนาจที่จะกระทำการใด ๆ อย่างอิสระนั้น แต่อาจยังไม่เข้าใจความหมายอย่างแท้จริงว่า สิทธิ ที่กล่าวถึงอำนาจในการกระทำการใด ๆ อย่างอิสระนั้น ควรเป็นการกระทำที่สอดคล้องกับกฎหมายและวัฒนธรรมไทยด้วย

ส่วนเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือก กลุ่มที่สองคือ กระทำพฤติกรรมก้าวร้าวเพื่อหวังว่าบุคคลจะมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นนั้น อาจหมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบเห็นด้วยกับสถานการณ์ที่สร้างขึ้น มีความเข้าใจว่า วิธีการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาคุณภาพงานก็คือการใช้ความก้าวร้าว เช่น ในกรณีของการใช้ถ้อยคำรุนแรงกับคนรับใช้ในกรณีที่ทำผิด การตะโกนด่าเพื่อนที่นำหนังสือไปซ่อน ผลักเพื่อนล้มลงเมื่อเพื่อนมาแทรกแถวและเหยียบเท้า กรณีดังกล่าวยังแสดงให้เห็นด้วยว่าเยาวชนกลุ่มนี้ ยังไม่ค่อยระวังอารมณ์และสามารถกระทำความรุนแรงมากขึ้น หากต้องมีการปกป้องตนเองดังในกรณีของการถูกคนขับแท็กซี่ที่ลวนลามเพื่อหมายข่มขืนและมีการต่อสู้และแทงคนขับตาย

ข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติ

ในการวิจัยนี้ได้พบข้อความจริงที่สำคัญหลายประการที่เกี่ยวกับเหตุและผลคือการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ และเมื่อได้นำข้อมูลที่ได้ศึกษารวมกับข้อมูลที่ศึกษาไว้แล้ว ทำให้ได้

พบข้อสนับสนุนความเป็นเหตุปลະผลและแนวทางการตีความข้อมูลเหล่านี้ เพื่อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

การพัฒนาจิตลักษณะ

จากการวิจัยพบว่าผู้ที่มีระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ เชื่ออำนาจในตนต่ำ มุ่งอนาคต-ควบคุมตนต่ำ และมีความวิตกกังวลในระดับสูง จะได้รับการชักจูงให้มีการเชื่อตามที่ละคนนำเสนอ จากผลการประเมินพบว่าจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นรายด้านนั้น จิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และจิตลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้านได้แก่ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เชื่ออำนาจในตน ด้านความวิตกกังวล

จากผลการค้นพบสามารถเสนอแนะได้ว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการเสริมสร้าง ในเรื่องความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการเชื่ออำนาจในตน และลดความวิตกกังวล และทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

1. เสริมสร้างลักษณะความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

การเสริมสร้างความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองนั้น สามารถกระทำได้ด้วยการเข้าร่วมศาสนามากขึ้น เรียนในโรงเรียนที่มีลักษณะผสมผสานชายหญิง อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่เรียนและทำกิจกรรม มีพี่น้องหลายคน มีการเลี้ยงดูอย่างมีเหตุผลและมีความสัมพันธ์ในครอบครัวแบบใกล้ชิด

2. เสริมสร้างลักษณะการเชื่ออำนาจในตน

การเชื่ออำนาจในตนนี้ เชื่อว่าเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมตั้งแต่เด็ก ส่วนมากเกิดขึ้นจากครอบครัว รวมทั้งวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน เมื่อบุคคลกระทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับผลตอบแทน ต่อมาบุคคลนั้นก็คาดหวังที่จะได้รับผลตอบแทนประเภทเดียวกัน ถ้าเขาทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกหรือกระทำพฤติกรรมใหม่ที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันกับพฤติกรรมเดิมนั้น แต่ถ้าบุคคลนั้นกระทำพฤติกรรมแล้วมักไม่ได้รับผลตอบแทนหรือได้รับผลต่าง ๆ กันหรือมีบ่อยครั้งที่ได้รับผลตอบแทนโดยไม่ทำอะไรเลย ก็จะทำให้บุคคลเรียนรู้ว่าตนอยู่ภายใต้การควบคุมจากภายนอก ทำให้เกิดความรู้สึกหมดกำลังใจที่จะทำ

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตน นั้นคือ กลุ่มตัวอย่างนับถือศาสนาคริสต์ เข้าร่วมศาสนาที่มีความถี่น้อย ผลการเรียนสูง ลักษณะของโรงเรียนหญิงล้วน บิดาจบการศึกษาจากในประเทศ ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่คงแก่เรียน บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี บิดาจบการศึกษาจากในประเทศ รายได้ในครอบครัวสูง มีพี่น้องจำนวนน้อย อาศัยอยู่คนเดียว ปรึกษาปัญหากับแม่ เลี้ยงดูแบบเหตุผลและประชาธิปไตย มีทีวีจำนวนมาก อาชีพของคนในชุมชนมีเงินเดือนประจำ

จากผลการศึกษาทำให้พิจารณาได้ว่า การให้บุคคลเป็นตัวของตัวเองทำให้สามารถเสริมสร้างการเชื่ออำนาจในตนได้ดี

3. ปรับเปลี่ยนทัศนคติและแนวการรับชมละครโทรทัศน์

3.1 การแนะนำคนรอบตัวหรือผู้ที่เคารพนับถือ

ในการรับชมละครโทรทัศน์นั้น บุคคลใกล้ชิด หรือผู้ที่เคารพ อาจแนะนำให้ลองเปลี่ยนแนวการรับชมละครโดยให้มีการเปิดรับในเรื่องที่ไม่ก่อให้เกิดความก้าวร้าวหรือเกิดพฤติกรรมทางเพศ

3.2 ใช้ความคิดเห็นของกลุ่มเป็นตัวชี้้นำการเปลี่ยนแปลงแนวคิด

กลุ่มเพื่อนสามารถให้ข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่แฝงมากับละครแต่ละชนิด หรืออาจบอกให้ทราบว่า คนส่วนใหญ่เขาปฏิบัติอย่างไร หรือแนะนำให้เห็นอิทธิพลหรือผลเสียของละครที่กำลังเปิดรับชม และควรจะเป็นการยอมรับโดยไม่มีการบังคับ แต่สามารถทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกขึ้นมาเองว่าสมควรจะปรับเปลี่ยนทัศนคติเพื่อให้สอดคล้องกับคนกลุ่มอื่น หลังจากที่ได้รับคำแนะนำแล้ว

3.3. ใช้การอภิปรายกลุ่มเพื่อก่อให้เกิดแนวคิดใหม่

การอภิปรายกลุ่มเป็นการจัดให้บุคคลในวัยเดียวกันได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน โดยมีผู้นำอภิปรายซึ่งอาจเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรืออาจารย์ผู้สอน การกระทำเช่นนี้จะสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ได้โดยสิ่งที่น่าสนใจมาอภิปรายจะต้องดัดแปลงให้เหมาะสมกับผู้รับ จนทำให้การอภิปรายนั้นสามารถเปลี่ยนทัศนคติได้

3.4. ใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิด

ในการปรับเปลี่ยนแนวคิดอาจจะใช้บทความ ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต ทางสื่อโทรคมนาคม ที่ไม่ยากไม่ยุ่งเกินไป และบอกว่าเป็นสารที่มาจากแหล่งข่าวที่มีความสำคัญหรือเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับหรือชื่นชมในหมู่เยาวชน ก็จะทำให้เยาวชนเปลี่ยนแปลงแนวคิดในเล็งกรับรับรู้ละครโทรทัศน์ได้มากขึ้น

3.5. ใช้การปลูกฝังความเชื่อเพื่อสร้างทัศนคติที่ดี

การปลูกฝังความเชื่อกระทำได้หลายวิธี เช่น การอบรมเลี้ยงดู การวางตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ แต่ต้องใช้ระยะเวลายาวนานและต้องกระทำตั้งแต่ยังเป็นเด็ก วิธีนี้อาจจะต้องอาศัยครอบครัวเป็นผู้กระทำและอาจจะกระทำอย่างต่อเนื่องด้วย

การพัฒนาเพื่อการสร้างละครโทรทัศน์

ในการวิจัยพบว่าเยาวชนไทยมีการการเปิดรับละครโทรทัศน์อยู่ในระดับที่สูง ดังนั้นในการนำเสนอเนื้อหาที่แสดงถึงความก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศควรมีการนำเสนอในลักษณะระมัดระวัง ลดปริมาณให้มีในจำนวนจำกัด

นอกจากนี้ละครโทรทัศน์ควรนำเสนอเนื้อหาที่มีประโยชน์คือ เนื้อหาที่จะให้ความรู้ให้ข้อคิดเห็น แสดงคุณธรรม ค่านิยมที่เหมาะสม ให้ตัวแบบที่แสดงถึงความมุ่งมั่นมากกว่ามุ่งปัจจุบัน แสดงประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้ที่รู้จักคาดการณ์ไกล รู้จักอดใจรอได้ รู้จักควบคุมตนเอง แสดงลักษณะของผู้ที่เชื่ออำนาจในตนว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แสดงให้เห็นว่าความดีจะชนะความชั่วได้อย่างไร แสดงให้เห็นว่าความชั่วนอกจากจะทำลายผู้อื่นแล้ว ยังสามารถทำลายผู้กระทำชั่วด้วยกันเองด้วย ส่วนเนื้อหาที่จะกระตุ้นพัฒนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมของคนเยาวชนนั้น จะต้องเสนอเหตุการณ์ที่เป็นการขัดแย้งระหว่างความต้องการของสองฝ่าย เช่น ของตนเองกับพวกพ้องของพวกพ้องกับประเทศชาติหรือส่วนรวม หรือของประเทศของตนกับของมนุษยชาติ แล้วให้พระเอกหรือนางเอกกระทำเพื่อสนองความต้องการที่เป็นการเสียสละ เห็นแก่ตัวแต่น้อย เห็นแก่พวกพ้องหรือส่วนรวมให้มาก ในเรื่องควรมีการแสดงถึงเหตุผลในการที่บุคคลได้เลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งให้ชัดเจน และแสดงถึงผลดีที่เกิดจากการเลือกกระทำด้วยเหตุผลที่ถูกต้องเหมาะสมนั้นด้วย นอกจากนี้ควรแสดงผลเสียที่เกิดกับผู้ที่กระทำการต่าง ๆ ด้วยความเห็นแก่ตัว หรือเห็นแก่พวกพ้องในขณะที่ควรจะเห็นแก่ส่วนรวมด้วย เนื้อหาที่จะพัฒนาจิตใจผู้ชมได้ดีนั้นจะต้องแสดงว่าคนดีจะต้องเป็นผู้ชนะในที่สุด รวมทั้งการแสดง ควรต้องมีการนำเสนอความดีความเลวในลักษณะที่เห็นเด่นชัดเพื่อลดการตีความเองของผู้ชมที่เป็นเด็กและเยาวชน

การพัฒนาบทบาทของบิดามารดา

การพัฒนาการเลือกรับรู้หรือตีความรวมทั้งจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์นั้นจะต้องกระทำตั้งแต่ในวัยเยาว์ ดังนั้นบทบาทของบิดามารดาในการควบคุมพฤติกรรม การเปิดรับและการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ ควรมีการกระทำภายใต้แนวคิดดังนี้

1. เข้าใจคุณค่าที่แท้จริงของพฤติกรรมที่แสดงออก

พ่อแม่ต้องดูรายการทีวีพร้อมกับเด็กเพื่อดูว่าเด็กดูอะไร ไม่ใช่ดูอะไรก็ได้ที่เด็กดูแต่ต้องคอยอธิบายคุณค่าที่แฝงไว้ในเรื่อง ซึ่งอาจซับซ้อนต่อการตีความ เช่น ตำรวจยิงผู้ร้ายตายเนื่องจากผู้ร้ายเป็นผู้ที่กระทำผิด ถ้าไม่ยิงอาจไปทำผิดอื่น ๆ อีก หรืออธิบายว่าการกระทำผิดต้องถูกลงโทษเพื่อไม่ให้เด็กจดจำเฉพาะการยิงเท่านั้น นอกจากนี้พ่อแม่ควรมีการกระตุ้นให้เด็กเกิดการวิพากษ์เกี่ยวกับเรื่องที่รับชมเพื่อตรวจดูความเข้าใจของเด็กว่าเลือกรับหรือตีความได้ถูกต้องหรือไม่ ซึ่งการเข้าใจเนื้อหาที่ถูกต้องสามารถก่อให้เกิดความเข้าใจสังคมและแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้องเช่นกัน

2. การเลือกเปิดรับสิ่งที่ดี

เมื่อมีรายการที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเช่น พฤติกรรมก้าวร้าวหรือการแสดงออกทางเพศ พ่อแม่ควรปิดหรือเปลี่ยนช่อง แต่ถ้าเด็กมีอาการโมโหให้พ่อแม่อธิบายเหตุผลของการเปลี่ยนช่อง หรือควรมีการตรวจดูรายการโทรทัศน์ล่วงหน้า เพื่อคอยเลือกหรือเปลี่ยนช่องเพื่อไม่ให้เด็กได้ดูรายการที่ไม่เหมาะสม หรือถ้าดู วิดีโอ หรือซีดี (ละครชุด) อาจต้องมีการกดให้ผ่านไปเร็ว

(fast forwarding) ในกรณีที่มีฉากที่ไม่เหมาะสม เช่น ยิงกัน หรือฉากล่อแหลมทางเพศ

3. ละครดับของการเปิดรับละครโทรทัศน์

พ่อแม่ควรจำกัดเวลาหรือรายการที่ให้เด็กดูโทรทัศน์ เช่น ควรได้แค่ 4 โมงเย็น หรือดูได้แค่ 3 ทุ่ม หรือดูได้แค่เสาร์อาทิตย์ และต้องมีการเลือกรายการให้เหมาะสมกับอายุเด็กด้วย

วิธีการที่กล่าวแล้วนั้น ต้องกระทำตั้งแต่ยังเป็นเด็กและต้องอาศัยเวลาและความเอาใจใส่จากพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นอย่างมาก

4. การเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องของการเลือกรับรู้ในสิ่งที่ดี

พ่อแม่ควรมีการเลี้ยงดูแบบให้ความใกล้ชิด ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวแบบใกล้ชิดมากจะส่งผลให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง แต่มองโลกในแง่ดี ซึ่งการเลี้ยงดูแบบใกล้ชิดควรมาพร้อมกับระบบประชาธิปไตยเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีการคิดแบบเป็นเหตุเป็นผล พร้อมทั้งพ่อแม่ควรเป็นแบบอย่างในการกระทำความดีและปฏิเสธการกระทำสิ่งที่ไม่ดีกับวัฒนธรรมไทย

พัฒนาเยาวชนไทย

ในการพัฒนาเยาวชนไทยนั้นสามารถพัฒนาได้ภายใต้ประเด็นดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาความตระหนักในผลดีและผลเสียของละครโทรทัศน์

นอกจากบิดา มารดา ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักถึงอิทธิพลของละครโทรทัศน์แล้ว เด็กเองควรได้รับคำบอกเล่าเกี่ยวกับผลดีและผลเสียของการเลือกรับละครต่าง ๆ ที่มีต่อตนเองด้วยการสร้างความรู้ความตระหนักในเด็กนี้ ควรเริ่มตั้งแต่ก่อนวัยรุ่นเพราะเป็นวัยที่เด็กยังเชื่อฟังบิดามารดา เมื่อได้ชี้แจงข้อเท็จจริงให้เด็กทราบอย่างเหมาะสมแล้ว กับอายุของเด็กแล้วมาในช่วงของวัยรุ่นเด็กจะมีความเจริญทางความคิดที่เป็นนามธรรมมากขึ้น วัยรุ่นก็จะยิ่งตระหนักในผลดีและผลเสียของการเปิดรับละครที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ

ในการสร้างความรู้ความตระหนักในแก่เด็กนั้นผู้ใหญ่ควรสร้างความรู้ความตระหนักในประโยชน์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ในเรื่องที่แสดงพฤติกรรมที่ดีสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย มากกว่าที่จะเน้นให้เด็กหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่เป็นโทษ เด็กควรได้รับคำแนะนำว่าควรเลือกเนื้อหาแบบอย่างไร ส่วนเนื้อหาที่เป็นโทษนั้น ควรให้เด็กทราบว่ามิได้อยู่และควรหลีกเลี่ยงอย่างไรบ้าง เมื่อเด็กใช้เวลาอย่างในการเปิดรับสื่อที่มีประโยชน์แล้ว ก็จะไม่เหลือเวลาให้กับสื่อที่เป็นโทษ

2. พัฒนาการรับรู้ในเรื่องสิทธิหน้าที่ และแก้ปัญหาด้วยการพูดคุย

ครูอาจารย์ควรมีการสอนที่เน้นถึงเหตุและผลในเรื่องของสิทธิหน้าที่ของเด็ก การสอนให้เด็กรู้จักการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหา

สาธารณะ ของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความ คิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

นอกจากนี้ควรจะต้องสอนให้เด็กไม่ใช้วิธีการทำโทษเพื่อการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาคน แต่ควรมีการแก้ปัญหาด้วยพูดคุยถึงเหตุและผลก่อน

2. การพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อการเลือกรับรู้หรือตีความในสิ่งที่ถูกต้อง

สร้างทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่ดีและการเลือกรับสิ่งที่ดี โดยการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ตีรอบตัวเด็ก ผลจากการวิจัยทำให้ทราบว่า การเปิดรับในปริมาณมากสามารถโน้มน้าวใจให้คล้อยตามได้ง่าย หรือสร้างทัศนคติตามสิ่งโน้มน้าวได้ง่าย

การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทัศนคติต้องอาศัยความเข้าใจที่ถูกต้องและอาศัยเวลา รวมทั้ง ยังต้องอาศัยข้อมูลย้อนกลับ (feedback) จากบุคคลรอบ ๆ ข้างด้วย เมื่อทัศนคติและบุคลิกภาพ ได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแล้ว สามารถก่อให้เกิดผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความละคร โทรทัศน์ด้วยและ เมื่อมีการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ที่ดีแล้วก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมที่ดี และถูกต้องในที่สุด

3. การพัฒนาความสามารถควบคุมตนเองในการเลือกรับสิ่งที่ดีจากสื่อ

เมื่อสร้างความตระหนักในผลดีและผลเสียของละครโทรทัศน์ และสร้างการยอมรับและการแนะนำและการควบคุมจากผู้ปกครองในเด็กแล้ว เมื่อเด็กเข้าสู่วัยก่อนวัยรุ่นและวัยรุ่น ผู้ปกครองจะต้องเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ที่จะเลือกรับสิ่งที่ดีจากสื่อ โดยการให้เด็กลองเลือกสิ่ง ที่อยากอ่าน รายการที่อยากชม แล้วพิจารณาจากสิ่งที่เด็กเลือก ถ้าเด็กเลือกสิ่งที่ดีก็ควรชมเชย แต่ ถ้าเลือกสิ่งที่ไม่ดีก็ควรให้คำติและบอกเหตุผลถึงความไม่สมควร แต่อย่างไรก็ตามควรพึงเหตุผล ของเด็กด้วย

นอกจากนี้ไม่ควรบังคับให้เด็กเปิดรับในสิ่งที่ตนเองต้องการ แต่ควรเปิดโอกาสให้เด็กเป็น ตัวของตัวเองและค่อยให้เหตุผลและโน้มน้าวเด็กทีละเล็กทีละน้อย พร้อมกับเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ เด็กด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้พบประเด็นที่น่าสนใจและสามารถนำไปเป็นแนวทางเพื่อศึกษาได้ดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าทัศนคติไม่มีผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ ซึ่งไม่ สอดคล้องกับสมมติฐาน ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปอาจมีการศึกษาซ้ำในประเด็นดังกล่าวเพื่อ เป็นการยืนยันผลที่เกิดขึ้น

2. ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจมีการศึกษามากขึ้น ในเรื่องความสัมพันธ์กันระหว่างทัศนคติและการแสดงพฤติกรรม ตามแนวทฤษฎี Cognitive Dissonance โดยเฉพาะในงานด้านนิเทศศาสตร์ ซึ่งส่วนใหญ่มีแนวคิดที่ว่าพฤติกรรมเกิดตามทัศนคติ

3. ในการศึกษาเพื่อสร้างแบบวัดเกี่ยวกับทัศนคตินั้น ควรจะต้องเป็นการสร้างแบบวัดทัศนคติที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดอย่างเฉพาะเจาะจงไปที่พฤติกรรมนั้น ๆ เพื่อให้ได้ผลที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น ๆ รวมทั้งต้องคำนึงถึงการตอบเพื่อรักษาภาพลักษณ์ด้วยเช่นกัน

4. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจิตลักษณะ 5 ตัว กับพฤติกรรมการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ โดยเน้นพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปอาจมีการศึกษาจิตลักษณะทั้ง 5 ตัว การเลือกรับสื่อมวลชนในแขนงอื่น ๆ ด้วย หรือกับพฤติกรรมตัวอื่น เช่น พฤติกรรมการเลือกอาชีพหรือการแสดงความคิดเห็น ฯ

5. เนื่องจากจิตลักษณะมีหลายตัว ในการศึกษาครั้งได้ศึกษาแค่ 5 ตัว ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาจิตลักษณะตัวอื่น ๆ เพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

- กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล (2531) **การเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์: มโนคติ การประเมินและการพยาบาลในคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์** มโนคติในการพยาบาลแบบองค์รวม 77-106 มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ
- กันยา สุวรรณแสง (2533) **จิตวิทยาทั่วไป** บำรุงสาส์น กรุงเทพฯ
- กาญจนา แก้วเทพ (2541) **สื่อมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา** โรงพิมพ์ภาพพิมพ์ กรุงเทพฯ
- เกษม จันทรศกร (2541). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องของการต้านทานการเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น** ปรินูญานิพนธ์ สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ กรุงเทพฯ
- กิติมา สุรสนธิ (2541) **ความรู้ทางการสื่อสาร** โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ
- โกศล มีคุณ (2533) **การวัดจริยธรรม** วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี (อัสสัมชัญ)
- งามตา วณิชานนท์ (2535) **จิตวิทยาสังคม** สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ
- จิราภรณ์ อารยรังษฤษฎ์ (2533) **ทัศนคติเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงและความสัมพันธ์ระหว่างพวกกร่วมเพศ** ปรินูญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จรรยา สุวรรณทัต และ ดวงกมล เวชบรรยงรัตน์ (2532) **จิตวิทยาทั่วไป** มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมธิราช นนทบุรี
- จริยา พงศ์วิวัฒน์ (2525) **ความรู้และความต้องการของนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในเรื่องเพศศึกษา** ปรินูญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ
- จริยา โกสินทร์ (2543) **พฤติกรรมการเปิดรับสารความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร** ปรินูญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- จันทร์ทิตา พุชานานนท์ (2538) **พฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น** สงขลานครินทร์เวชสาร 12(3) 141-143.
- ประไพรัตน์ วีระพงศ์เศรษฐ์ (2542) **พฤติกรรมก้าวร้าวในรายการประเภทละครและภาพยนตร์ทางโทรทัศน์** ปรินูญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ดวงกมล เวชบรรยงรัตน์ (2530) **พัฒนาเด็กและการเลี้ยงดู** มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช

นนทบุรี

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (2520) **จริยธรรมของเยาวชนไทย** รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2522) **ต้นไม้จริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน** รายงานการสัมมนา โครงการพัฒนาสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักพิมพ์กรมการศาสนา กรุงเทพฯ
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) การทำนายพฤติกรรมจากทัศนคติ บทความในการฝึกอบรมการวิจัยขั้นสูงทางพฤติกรรมศาสตร์ ในหัวข้อการวัดกับการวิจัยทัศนคติ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524) **พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา** ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพฯ
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพันธ์ ชูชม และสภาพร ลอยด์ (2529) **การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย** รายงานการวิจัยสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2537) **คู่มือผู้บังคับบัญชาเพื่อการพัฒนาจริยธรรมลูกน้อง** บทเรียนทางไกล สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานข้าราชการพลเรือน
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543) **ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล** พิมพ์ครั้งที่ 2 สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ
- ดวงตา พิริยานนท์ (2540) **การเปิดรับสาร ความรู้และทัศนคติของประชาชนกับการยอมรับการทิ้งขยะมูลฝอยแยกประเภทในเขตทดลองโครงการรณรงค์การแยกประเภทขยะมูลฝอย** ปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- दानินท์ กิจนิต (2540) **การเปิดรับสาร ความรู้ ทัศนคติ และการอนุรักษ์พลังงานในโครงการรวมพลังหารสองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร** ปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ถวิล ธาราโกชน์ (2532) **จิตวิทยาสังคม** สำนักพิมพ์โอเดียนสไตส์ กรุงเทพฯ
- ทวีวัฒน์ บุญชิต (2546) **ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ประชาธิปไตยกับจิตลักษณะและพฤติกรรมประชาธิปไตย ของนักเรียนมัธยมศึกษา** ทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ
- ทะนงค์ สุขเกษม (2544) **ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การปฏิบัติตัวของเพื่อนและสื่อ กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่** บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- มนชัย นินทนนท์ (2526) **อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่**
บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นิภา ทองไทย (2525) **หลักสูตรการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนสำหรับพ่อแม่ในชุมชน**
เกษตรชนบท ปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- นภาพรณ อัจฉริยะกุล (2530) **อิทธิพลของวิทยุโทรทัศน์ต่อเด็กและวัยรุ่น** **การจัดรายการวิทยุ**
โทรทัศน์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา นนทบุรี
- นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542). **โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย**. ภาควิชาวิจัย
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- นงศราญ ยุทธแสน (2540) **จิตลักษณะกับพฤติกรรมการขับขีรถจักรยานยนต์ของนักเรียน**
ปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นวลละออ สุภามล (2527) **จิตวิทยาพัฒนาการเบื้องต้น** ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- นิภา นิธยาน (2530) **การปรับตัวและบุคลิกภาพ จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต** สำนัก
พิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ
- นีออน พิณประดิษฐ์ (2541) **ปัจจัยทางจิตสังคมกับพฤติกรรมการติดสารเสพติดของ**
นักเรียนมัธยมศึกษาและนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- เนตรนภิส กาฬเนตร (2543) **อิทธิพลของลักษณะการรับชมโทรทัศน์ที่มีต่อจิตลักษณะและ**
พฤติกรรมการประหยัด ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปริญญาานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- บังอร เครียดชัยภูมิ (2533) **ผลของคนตรีต่อระดับความวิตกกังวลของผู้ป่วยขณะได้**
รับการผ่าตัด ปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2531) **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์**
และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ
- บุษยา แรกข้าว (2543) **บทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมพร้อมในการเผชิญปัญหา**
เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปมขุ ศุภสาร (2531) **องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ของการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์** **การจัดรายการ**
การวิทยุโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา นนทบุรี
- ปิยวรรณ กุมภีรัตน์ (2546) **ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ**
ของวัยรุ่นในจังหวัดแพร่ ปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ และ สมชาติ สว่างเนตร.(2535). **การวิเคราะห์แนวโน้มโดยดลิสเรล สถิติสำหรับนักวิจัยทางวิทยาศาสตร์สังคมและพฤติกรรม.** โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ประชิด สุขอนันต์ (2545) **ปัจจัยส่วนบุคคลและสถานการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขและการคิดฆ่าตัวตาย ในนักเรียนมัธยมศึกษา ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์**
- ประไพรัตน์ วีระพงศ์เศรษฐ์ (2542) **พฤติกรรมก้าวร้าวในรายการประเภทละครและภาพยนตร์ทางโทรทัศน์** ปริญญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) **ทัศนคติ: การเปลี่ยนแปลง การวัด และพฤติกรรมอนามัย** ภาควิชาสุขศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์ กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ประภาศรี สุทะปา (2544) **การสร้างแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา** ปริญญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ประสิทธิ์ ทองอุ่น (2542) **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน โครงการพัฒนาสื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)**
- พัชรินทร์ สิมทะราช (2546) **ผลการพัฒนาทักษะการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการับรู้สมรรถนะในตนเองและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชายระดับอาชีวศึกษา** ปริญญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พูนทรัพย์ สิทธิพรหม (2539) **การสื่อสารเพื่อพัฒนาท้องถิ่น** สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพฯ
- พรพรรณ อุทัยวี. (2544). **ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมใฝ่รู้ในนักศึกษาครู.** บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรนิตา รัตนชื่น (2545) **ทัศนคติของวัยรุ่นต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ** ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- พิสมัย นพรัตน์ (2544) **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา** ปริญญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เพลินพิศ ไชยยาสุข (2534) **การสร้างแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประถมศึกษา** ปริญญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ไพลิน ศศิธนากรแก้ว (2539) **การเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนักและการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชน** ปริญญาณีพนธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์** สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ

- รอยพิมพ์ อิศระพงศ์พันธ์ (2535) **ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่** ปรินญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ (2533) **พฤติกรรมกรรมการสื่อสารในเชิงจิตวิทยาสังคม เอกสารการสนทนา** วิชา **พฤติกรรมศาสตร์การสื่อสาร** หน่วยที่ 1-8 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี
- ยุพิน ไชยวงศ์ (2536) **สมรรถวิสัยของครูประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่** ปรินญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ (2542) **การวิเคราะห์ผู้รับสาร โครงการตำราภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที. พี. พรินท์ จำกัด กรุงเทพฯ**
- ระวีวรรณ วุฒิประสิทธิ์ (2525) **ความรู้ เจตคติ และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร** ปรินญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- รัตติกาล จันตาดี (2541) **ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา** ปรินญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- รัตนา ประเสริฐสุขม. (2526). **การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยของนักเรียนประถมศึกษา**. ปรินญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ
- รุจิเรศ พิษิตานนท์ (2546) **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมฉลาดเลือกกินของนักเรียนวัยรุ่นตอนปลาย** ภาคนิพนธ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพฯ
- ล้วน สายยศ และคณะ (2543) **การวัดด้านจิตพิสัย สุวีริยาสาส์น กรุงเทพฯ**
- ลัดดา ตั้งสุภาชัย (2547) **บทสัมภาษณ์พิเศษรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม นายอนุรักษ์ จูรี มาศ เรื่องค่านิยมสังคมไทยสาร วารสารศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม กรุงเทพฯ**
- วชิราภรณ์ สุมณวงศ์ (2536) **ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา** ปรินญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่
- วรรณิ์ วรรณชาติ (2541) **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ของนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัย** ภาคนิพนธ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพฯ
- วรวิมล พงษ์ธีระพล (2545) **อิทธิพลของละครโทรทัศน์ที่มีต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย** ปรินญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ
- วราพร สุนทร (2545) **คุณลักษณะทางจิตสังคม สภาวะเอื้ออำนวยกับพฤติกรรมแสวงหา**

การดูแลของสตรีวัยรุ่นเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

วรรณพร ขวัญบุญจันทร์ (2541) เจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ที่มี

ต่อความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ปรินญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่

วันดี ทองงอก (2543) ผลกระทบของสื่อมวลชนที่มีผลต่อค่านิยมและพฤติกรรมของเยาวชน

ชนในเขตภาคเหนือตอนบน ทนุอดหนุนการวิจัยประเภททั่วไปประจำปี พ.ศ. 2538

ของ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

วันทะนีย์ วาลิกะลิน (2526) ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์กับงานสังคมสงเคราะห์

โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ

ชวีศา หนูคง (2544) การเปิดรับการสื่อสาร ทักษะคิด ความรู้ และพฤติกรรมการป้องกัน

ยาเสพติดของวัยรุ่น ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ วิทยากรจัดการ สถาบันราชภัฏ

ยะลา

ชัยวัฒน์ นำชม (2541) ที่ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร

ความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการใช้เครือข่ายบรรณสารสนเทศของ

บุคลากร ภายในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

นนทบุรี

ศิริพร หลิมศิริวงศ์ (2511) ปัญหาทางครอบครัวที่ทำให้เด็กต้องมาอยู่ในสถานพินิจและ

คุ้มครองเด็ก ปรินญาณีพนธ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร กรุงเทพฯ

ศรีเกษ ัญญาวิณิชกุล (2536) เหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตเมืองเชียงใหม่ ปรินญาณีพนธ์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่

ศรีเรือน แก้วกังวาล 2538 จิตวิทยาการชีวิตทุกช่วงวัย พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ศศิگانต์ ธนะโสธร (2528) ผลของการมีตำแหน่งเป็นหน้าห้องต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตน

เองของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ปรินญาณีพนธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรุงเทพฯ

ศุภรัตน์ สุธรรมแปง (2543) เจตคติที่มีต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทิงวิทยาคม จังหวัดเชียงราย ปรินญาณีพนธ์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่

สายสุนีย์ ทับทิมเทศ (2528) ผลการฝึกการรอดได้ที่มีต่อการปฏิบัติด้านทันตสุขภาพ

ปรินญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ

- สุภาพันธุ์ บุญนาค (2546) **พฤติกรรมกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจจาก การชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำของเด็กในจังหวัดเชียงใหม่** ปรินญาณีพันธ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ
- สุภาพคนไทย (2548) **การค้าเสรี กับการเข้าถึงยา 12 ตัวชี้วัดสุขภาพ 10 สถานการณ์เด่น ทางสุขภาพ** สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักพิมพ์ อิง ออน เปเปอร์ กรุงเทพฯ
- สุโขทัยธรรมธิดา (2533) **การสร้างสรรคและการผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น** หน่วย ที่ 1-8 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิดา นนทบุรี
- สุภาสินี นุ่มเนียน (2546) **ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบหน้าที่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคนิพนธ์** สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพฯ
- สุนีย์ เกี่ยวกิ่งแก้ว (2527) **การพยาบาล-จิตเวช** มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่
- สุนารี เตชะโชควิวัฒน์ (2527) **ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และ ความภาคภูมิใจในตนเอง** ปรินญาณีพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร กรุงเทพฯ
- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) (2547) **ความคิดเห็นของผู้มีส่วน เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนต่อปัญหาการเล่นเกมส์คอมพิวเตอร์ต่างประเทศ** หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 11 เมษายน 2547 หน้า 32
- อดิศักดิ์ กวีเทพ. (2543). **แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการออกกำลังกาย พฤติกรรม การ ออกกำลังกายและผลสัมฤทธิ์ในการแข่งขันของนักกรีฑา ในกีฬานักเรียน นักศึกษาแห่งประเทศไทยครั้งที่ 20 พ.ศ. 2542.** วิทยานิพนธ์นิพนธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น
- อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท (2546) **การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ** พิมพ์ครั้งที่ 3 สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ
- อัมพร โอตระกุล (2527) **พฤติกรรมก้าวร้าว** วารสารสุขศึกษา 7(25) 63-66
- อุบล เลี้ยววาริณ (2534) **ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร** ปรินญาณีพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร กรุงเทพฯ

ภาษาอังกฤษ

- Aidman, A (1997) **Television Violent: Content, Context, and Consequences**. ERIC Digest. Syracuse, NY: ERIC Clearinghouse on Elementary and Early Childhood Education, Champaign, IL. ED 414078
- Atkin, C., et.al (1979) **Selective exposure to televised violence**. *Journal of Broadcasting*, 1979, 23(1) pp. 53-70.
- Babb, E and Babb, S. (1992) **Psychological Traits of Rural Entrepreneurs** *Journal of Socio-Economics* Winter92 Vol.21 pp.353-363
- Bandura (1986) **Social foundation of thought and action**. A Social Cognitive Theory. Stanford University, New Jersey: Prentice-Hall, Inc 51-56.
- Bargoon M.and Ruffner M. (1978) **Human Communications**. Holt, Rinehart and Winston, pp. 72-77. NY.
- Barry,P.D. (1989) **Psychological nursing: Assessment and intervention care of the physically ill person** (2nded) Philadelphia: JB. Lippincott.
- Cambell, D.J (1950) The Indirect Assessment of Social Attitudes. **Psychological Bulletin** 47. pp.15-38.
- Cappella, J. N., & Greene, J. O. (1982). A discrepancy arousal explanation of mutual influence in expressive behavior for adult and infant-adult interaction. **Communication Monographs**, 49, 89 – 114.
- Carpenter, J.S. (1996) Apply the control methodology to study self-esteem: psychometrics of self-anchoring self-esteem scale. **Journal of Nursing Measurement** 4(2) pp. 171- 189.
- Clark, S. (1992) **The moderating Role of individual Differences in Trait Aggressiveness and stimulus sensitivity on responses to provocations and violent media** Ph.D. Thesis university of Maryland College Park.
- Conway, J (1989) **The Influence of Psychological variables on Television viewing Motivation and Program preference** Ph.D. Dissertation Kent State university Dissertation Abstracts International
- Coopersmith (1984) **The antecedents of self esteem** 2nd edition Consulting Psychologists Press. CA.
- Eysenck, H. J. (1976). Arousal, learning and memory. **Psychological Bulletin**, 83, 389 –

404.

- Beins, B (2003) **Cognitive dissonance Lab** Dept. of Psychology Ithaca College
www. Ithaca.edu 12 April 2007.
- Garrett, H. E (1965) **Testing for teachers** Van Nostrand Reinhold Company: NY.
- Green L.W (1970a) Manual for Scoring Socioeconomic Status for Research on health
Behavior, **Public Health Reports** 85 (September) pp 815-827
- Gerber, G and Larry, G (1980) The violent face of television and its lessons, In Edward
L. Palmer and Aimee Dorr (eds.), **Children and The face of television: Teaching
Violent selling** (p145-162) New York: Academic Press.
- Gunter, B. (1994) **The Question of Mass Media in Media Effects: Advances in theory
and Research** edited by Jennings Bryant and Dolf Zillmann Hillsdale: NJ.
- Harris, R,J. (1994) **The Impact of sexually Explicit Media in Media Effects: Advances in
theory and Research** edited by Jennings Bryant and Dolf Zillmann Hillsdale: NJ.
- Horton, D & Wohl, R.R (1956) **Mass Communication and Parasocial Interaction:
Observations on intimacy at distance.** *Psychiatry* 19 pp. 215-229
- Howerton, L.D. (1992) **Self-esteem and Achievement of At-Risk Adolescent Black
Males.** Paper presented at the Annual Meeting of the Mid-South Educational
Research Association (21st, Knoxville, TN, November 11-13, 1992)
- Hybels and Weaver (1998) **Communicating Effectively** 5th Edition the McGraw-Hill
Companies: USA
- Kelly, M. A (2004) **The role of television news leads in learning from television news:
The effect of anxiety-inducing leads and the lead as advance organizer on
attention and memory for the news.** Ph.D. Dissertation Syracuse University
- Klapper J 1960 **The effects of Mass Communication** The Free Press: NY.
- Kozier,B. and Erb,G. (1988) **Concept and issues in nursing practice** Addison Wesley:
CA
- Krathwoht D, B.S. Bloom and B.B. Masia. (1964) **Taxonomy of Educational Objectives,
Handbook II: Affective Domain** David McKay Company: NY.
- Littlejohn, S. W. (1999) **Theories of Human of Communication** 6th edition
Wadsworth Publishing Service Company: CA.

- Liebert, RM, Neal, J, M. And Davidson E, S. (1979) *The Early Window: effects of television on children and youth*. Pergamon Press. Inc., :NY
- Martin, E. (1999) **Traits –Treatment Interaction (TTI) Cognitive Processes** paper presented at the Annual Meeting of Association for Educational Communications and technology March 1999
- Maslow, A.H. (1970) **Motivation and personality** Harper and Row: NY.
- Max, B (2000) **Television and the Public** Harper and Row :NY.
- Mcdermott, S, T (1982) **The Influence of Communication on Black Children's self concept** PhD Dissertation Abstracts International, Michigan State University.
- McDonald, R. (2005) **Television, materialism and culture: An Exploration of Imported Media its Implication for GNH** University of Auckland, New Zealand
- McMullen,J.L. (1984) **The effects of Physical Stereotypes of males and females in Media on body-image and self esteem** PhD Dissertation Abstracts International University of New South Wales.
- Meguire, M,T. and Troisi,A. (1989) **Aggression, Comprehensive textbook of psychiatry** 5th ed, pp.217-282. Williams and Wilkins: Baltimore.
- Mischel. W (1974) Processes in delay of gratification. In Berkowitz, L.(ed) **Advance in Experimental Social Psychology**. Vol.7 Academic Press: New York.
- Muhlemkamp, A.F.and Sayles, J.A. (1986) Self-esteem, social support and positive health practices. **Nursing Research** 35(6) pp. 334-338.
- Murdaugh, C and Hinshaw. A.S (1986) Theoretical Model Testing to Identify Personality Variables Effecting Preventive Behavior, **Nursing Research**. (35): 19-23
- Palladino, C. (1989) **Development self-esteem: A positive guide for personal success**. USA Crisp.
- Pedic, F. (1989) **Persuasiveness of nationalistic corporate image Television advertisements and the effect of exposure on audience self-esteem** PhD Dissertation Abstracts International University of Texas at Austin.
- Pfau, M and Parrott, R (1993) **Persuasive Communication Campaigns** Ally and Bacon: USA.
- Rosenberg, M. (1965) **Society and the adolescent self-image**. University Press: Princeton.

- Rosenberg, M. and Hovland, (1960) C.I Cognitive, Affective and Behavioral Vomponent of Attitude. In C.I Hovland and M.J.Rosenberg (Eds.) **Attitudes Organization and Change** Yale University Press: NH.
- Rubin, A.M. (1989) **The influence of Psychological variables on television viewing motivation and program preference** PhD Dissertation Abstracts International Kent State University.
- Sarobol, P and Singhal, A (1998) **Cultural Shareability, Role Modeling and PARA-Social? Interaction in an Entertainment-Education Film: The Effects of “karate Kids” on Thai Street Children.** pp.1-30 Paper Presented AT THE 1998 International Broadcasting Symposium on the Youth and Global Media, Manchester. England.
- Sax G, (1980) **Principles of Educational and Psychological Measurement and Evaluation** Belmont, Wadsworth: CA.
- Schramm, W: (1954) **How Communication works**, in W Schramm(ed) **The process and Effect of Mass Communication.** Urbana: University of Lllinois Press.
- Schiffman, L.G and Kanuk,L.L (1994) **Consumer behavior** 3th ed Prentice Hall NJ.
- Segal,S. (1963) **A Comparison of Sax Education Attitudes of Graduate Student in Secondary Education.** Dissertation Abstracts. Vol.24. No.2 (8), 708.
- Severin .Jame W, Werner J. and Tannkard, Jr. (1991) **Communication Theories: Origins, Method, and Uses in The Mass Media** 3rd ed. Longman: NY.
- Shaver, Relley G. (1977) **Principle of Social Psychology.** Cambridge: Wintrop Publisher inc.
- Silver, J. M and Yudofsky, S.C. (1995) **Organic mental Disorders and Impulsive Aggression.** Impulsive and Aggression. 243-259 John Wiley & Sons Ltd. England.
- Taft, I.B. (1985) Self-esteem in later: A nursing perceptive. **Advance in Nursing Science**, 18(1) pp. 77-84.
- Thurestone, L.L (1946) **American Journal of Sociology.** 52 pp.39-40.
- Triandis, H.C. (1971) **Attitudes and Attitude Change.** Wiley: NY
- UNAIDS (2001) **Projection for HIV/AIDS in Thailand: 2000-2020.** Table B1I Scenario 1 Baseline HIV, AIDS and deaths-grand totals (male & female, adult &child).

- Vande, K.M (1989) **Is High Self- Esteem a Precondition of “Normal” Behavior?** Paper presented at the Annual Meeting of the Midwestern Psychological Association 61st, Chicago, IL, May 4-6, 1989
- Whol, J and Dunlop, A. (1970) **Sexual Attitudes of Thai students: An Exploratory Cross Cultural Study.** Human Organization, 29 Z2X, 190-196.
- Yamane, T (1967) **Elementary Sampling Theory Review** William G. Madow **Technometrics**, Vol. 10, No. 3 (Aug., 1968), pp. 621-622

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

ภาคผนวกที่ 1 (ก) แบบวัดเพื่อการวิจัย เรื่องจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

ภาคผนวกที่ 1 (ข) แบบวัดเพื่อการวิจัย เรื่องจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

ภาคผนวกที่ 2

ภาคผนวกที่ 2 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

ภาคผนวกที่ 3

ภาคผนวกที่ 3 (ก) Print out ของ LISREL

ภาคผนวกที่ 3 (ข) Print out SPSS of MANOVA

ภาคผนวกที่ 4

บทความวิจัย

ภาคผนวกที่ 4 (ก) การเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย : ความสำคัญ ปัจจัย และการกำหนดทิศทาง

ภาคผนวกที่ 4 (ข) องค์ประกอบและการสร้างเครื่องมือวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์

ภาคผนวกที่ 1 (ก)

แบบวัดเพื่อการวิจัย

เรื่องจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

@@@@@@@@@@@@

แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 8 ตอน โดยแต่ละตอนมีคำถามและตัวเลือกแตกต่างกัน โปรดอ่านคำอธิบายและตอบคำถามตามคำชี้แจงที่ระบุไว้ก่อนตอบคำถามในแต่ละข้อ

ตอนที่ 1 เรื่องทั่วไปเกี่ยวกับตัวท่าน

คำชี้แจง ตอนที่ 1 ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด โดยคำตอบของท่านจะไม่มีคำตอบถูกหรือผิดแต่อย่างใด

1. เพศ ชื่อโรงเรียน.....
 ชาย หญิง
2. ศาสนา
 พุทธ คริสต์ อิสลาม อื่น ๆ
3. ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนากี่ครั้งใน 1 เดือน
 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้ง 4 ครั้ง อื่น ๆ
4. ผลการเรียนภาคการศึกษาที่ผ่านมาของท่านอยู่ในระดับใด
 ช่วงเกรด 3.5 – 4.00 ช่วงเกรด 3.00 - 3.49 ช่วงเกรด 2.50 – 2.99
 ช่วงเกรด 2.00 – 2.49 ต่ำกว่า 2.00
5. โรงเรียนของท่านมีลักษณะอย่างไร
 ชายล้วน หญิงล้วน ชายและหญิง
6. เพื่อนในกลุ่มของท่านส่วนใหญ่มีลักษณะอย่างไร (ตอบเพียงข้อเดียว)
 คงแก่เรียน ชอบทำกิจกรรม เรียนและทำกิจกรรม
 ไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม อื่น ๆ
7. บิดาของท่านสำเร็จการศึกษาระดับใด
 ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท
ปริญญาเอก อื่น ๆ
8. บิดาของท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดจากสถานศึกษาที่ไหน
 ในประเทศ ต่างประเทศ ไม่ทราบ
9. มารดาของท่านจบการศึกษาระดับใด
 ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท
ปริญญาเอก อื่น ๆ

10. มารดาของท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดจากสถานศึกษาที่ไหน
 ในประเทศ ต่างประเทศ ไม่ทราบ
11. บิดาและมารดาของท่านมีรายได้ต่อเดือนรวมกันเท่าไร
 ต่ำกว่า 10,000 บาท ระหว่าง 10,001-20,000 บาท
 ระหว่าง 20,001-30,000 บาท ระหว่าง 30,001-40,000 บาท
 สูงกว่า 40,001 บาทขึ้นไป อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
12. ท่านมีพี่น้องกี่คน (รวมตัวท่าน)
 ท่านเป็นลูกคนเดียว สองคน สามคน มากกว่าสามคน
13. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับใคร
 พ่อ-แม่ พ่อ แม่ ญาติ
 อยู่คนเดียว เพื่อน อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
14. เมื่อท่านมีปัญหา ท่านมักปรึกษากับผู้ใดมากที่สุด (ตอบเพียงข้อเดียว)
 พ่อ แม่ พี่/น้อง ญาติ
 เพื่อน ครู/อาจารย์ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
15. โดยรวมแล้วบิดา-มารดา/ผู้ปกครอง อบรมเลี้ยงดูท่านในลักษณะใด (ตอบเพียงข้อเดียว)
 สนับสนุน ควบคุม ลงโทษ ใช้เหตุผล
 แบบประชาธิปไตย แบบให้พึ่งตนเอง แบบปกป้อง อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
16. ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวของท่านมีลักษณะเป็นอย่างไร
 ใกล้ชิดมาก ใกล้ชิด ไม่ค่อยใกล้ชิด ไม่ใกล้ชิด
17. ที่บ้านของท่าน มีเครื่องรับโทรทัศน์กี่เครื่อง
 1 เครื่อง 2 เครื่อง 3 เครื่อง มากกว่า 3 เครื่อง
18. ท่านมีห้องนอนเป็นส่วนตัวหรือไม่
 มี ไม่มี
19. ท่านมีโทรทัศน์ในห้องนอนของตนเองหรือไม่
 มี ไม่มี
20. ชุมชนที่อยู่อาศัยของท่าน คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพใด (ตอบเพียงข้อเดียว)
 ค้าขาย (ตลาด) เกษตรกรรม ทำงานมีเงินเดือนประจำ อื่น ๆ

ตอนที่ 2 ความรู้สึกที่มักเกิดขึ้นกับตัวฉัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้โดยเลือกคำตอบใดคำตอบหนึ่งที่มีอยู่ 6 ระดับ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ บนช่อง..... ที่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

21. เมื่อเทียบกับคนอื่น ฉันรู้สึกว่าตัวฉันยังมีสิ่งที่ติดอยู่หลายอย่าง

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

22. ฉันมีความสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

95. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ทำให้ผู้ชมเป็นคนทันสมัย

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

96. ฉันคิดว่าวัยรุ่นที่แต่งกายล่อแหลมนั้น เกิดจากการเลียนแบบจากละครโทรทัศน์

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

97. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ สามารถส่งผลเสียต่อการเรียน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

98. ฉันคิดว่าวัยรุ่นที่นิยมแสดงความรักกันในที่สาธารณะนั้น เลียนแบบพฤติกรรมจากละครโทรทัศน์

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

99. ฉันคิดว่าเหตุข่มขืนหรือการยกพวกตีกัน เป็นผลมาจากการเลียนแบบจากละครโทรทัศน์

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

100. ฉันได้รับความรู้หลายแขนงจากการชมละครโทรทัศน์

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

101. ฉันพอใจที่ได้แต่งกายตามอย่างตัวแสดงในละครโทรทัศน์

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

102. ฉันพอใจที่ได้เห็นตัวอย่างในเรื่องการรักษานวลสงวนตัวของนางเอกละครโทรทัศน์

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

103. ฉันรู้สึกดีที่เห็นพระเอกในละครโทรทัศน์เป็นสุภาพบุรุษ ไม่นิยมการใช้ความรุนแรง

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

104. พระเอกเจ้าชู้หรือนางเอกที่แต่งตัวโป๊ยั่ววนในละครโทรทัศน์ ฉันรู้สึกว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องถ้าตัว
 โกงทำ ฉันจะรู้สึกว่าเป็นการกระทำที่ไม่ดี

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

105. ฉันรู้สึกไม่ชอบเมื่อคนดีในละครโทรทัศน์ต้องยอมให้ตัวโกงข่มเหงรังแก

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

106. ฉันคิดว่าเนื้อหาละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่ ทำให้ผู้ชมนิยมเงินทองมากกว่าความสามารถ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

112. แมว เป็นคนรับใช้ที่ชอบทำสิ่งของแตกหักอยู่เป็นประจำ ซึ่งจิราก็พยายามอดทนและอบรมสั่งสอนเป็นประจำ จนวันหนึ่งแมวได้ทำกาแพหกใส่แขกที่มาเยี่ยมจิรา ทำให้จิราโกรธและใช้ถ้อยคำรุนแรงว่า “อะไรกัน สอนเท่าไรไม่รู้จ้จ้จ้” ท่านเห็นด้วยกับคำพูดจิรา หรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- เป็นการลงโทษแมว
- แมวจะได้ทำงานดีขึ้น
- เป็นคำพูดที่ใช้กับคนรับใช้ทั่วไป
- ทำผิดควรได้รับการตำหนิ
- เป็นที่เข้าใจร่วมกันว่าคนรับใช้ก็ต้องยอมเจ้านาย
- ทำให้รู้สึกภูมิใจในหน้าที่ที่ตนทำ

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- แมวอาจเอน้ำสาดหน้า
- แมวอาจจะไม่เต็มใจรับใช้อีกต่อไป
- คนอื่นเห็นเข้าจะไม่ชอบ
- ควรอดทนและสอนต่อไป
- ควรพูดคุยกันให้เข้าใจกันมากกว่า
- คนทุกคนควรมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน

113. ตู่ก เป็นคนอ่อนน้อม วันหนึ่งเพื่อนแกล้งนำหนังสือไปซ่อน ตู่กหาเท่าไรก็ไม่เจอและตู่กต้องรีบกลับบ้านไปอ่านหนังสือเพราะพรุ่งนี้จะมีสอบ ด้วยความโกรธจึงตะโกนตำเพื่อนด้วยถ้อยคำหยาบคาย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ตู่ก หรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- เป็นการลงโทษเพื่อนที่หนังสือไปซ่อน
- ตำแล้วอาจได้หนังสือคืน
- ใคร ๆ ก็ ตำ เพราะถือเป็นเรื่องปกติ
- ต้องตำเพื่อเป็นการลงโทษที่เอาหนังสือไปซ่อน
- เรามีสิทธิ์ตำคนที่ชอบแกล้งเรา
- ต้องตำต่อไปจะได้ไม่ทำอีก

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- กลัวถูกอาจารย์ตี
- อาจทำให้ถูกตัดคะแนนความประพฤติ
- เพื่อน ๆ อาจไม่ชอบ
- ผู้หญิงต้องพูดจาสุภาพ
- ควรบอกเพื่อนให้มาคืนด้วยคำสุภาพ
- ควรให้อภัยเพื่อน

114. กร เป็นสามีของ หน้อย และมีลูก 2 คน แต่หน้อยเป็นคนไม่ทำงานเอาแต่เล่นห่วยและไม่ดูแลลูก ๆ ทำให้ กร เบื่อและหันไปสนิทสนมกับ พร ที่ขยันและน่ารัก ต่อมาหน้อยทราบเรื่องจึงโทรศัพท์ไปข่มขู่ พร ว่า “จะรายงานหัวหน้างานของ พร และจะให้ไล่พรออกจากงาน” ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ หน้อย หรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- ทำให้พรกลัว
- อาจทำให้พรและกรเลิกกันได้
- การข่มขู่เป็นสิ่งที่เมียหลวงทั่วไปพึงกระทำ
- พร กระทำผิดควรได้รับการข่มขู่
- หน้อยปกป้องสิทธิของตนเอง
- เสียของเท่าหัวไม่ยอมเสียตัวให้ใคร

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- อาจทำให้ พร แก่แค้น
- เบาเกินไปอาจไม่ทำให้พรเลิกได้
- อาจทำให้ กร ไม่ชอบมากขึ้น
- ผู้หญิงต้องพูดจาสุภาพ
- คุยกับพรให้เข้าใจปัญหา
- ให้เก็บไว้ในใจ ไม่ต้องการให้ลูกมีปมด้อย

115. บุ่ง เกิดมาในครอบครัวที่ไม่ค่อยอบอุ่น วันหนึ่งพ่อแม่ของบุ่งทะเลาะตบตีกันรุนแรงทำให้บุ่งที่อยู่ในเหตุการณ์เกิดความสับสน บุ่ง จึงบอกกับพ่อแม่ว่าถ้าทะเลาะกันอีกจะกระโดดตึกฆ่าตัวตาย ต่อมาทั้งคู่ก็ทะเลาะตบตีกันอย่างรุนแรงอีก บุ่งจึงบอกว่าจะไปกระโดดตึกทำให้พ่อแม่ไม่กล้าทะเลาะกันอีก ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ บุ่ง หรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อแม่ไม่ทำอะไร
- ทำให้พ่อแม่เลิกทะเลาะกัน
- กระโดดตึกเป็นวิธีการที่ร้ายรุนแรง
- พ่อแม่ที่ดีต้องอดทนอดกลั้นต่อหน้าลูก
- ลูกมีสิทธิที่จะตักเตือนพ่อแม่
- พ่อแม่จะต้องฟังลูกบ้าง

○ ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- กลัวเจ็บ
- ทำให้พ่อแม่เป็นทุกข์
- การกระโดดตึกเป็นวิธีการที่สิ้นคิด
- ควรบอกให้พ่อแม่แยกทางกัน
- เป็นเรื่องของพ่อแม่ไม่ควรเข้าไปยุ่ง
- ให้เก็บไว้ในใจ มีหน้าที่เรียนก็เรียนไป

116. ตึก เข้าแถวรอซื้อข้าวที่โรงอาหาร แต่มีเพื่อนคนหนึ่งแทรกแถวเข้ามาตรงหน้าและยังเหยียบเท้าตึกด้วย ทำให้ตึกโกรธแค้นและผลักเพื่อนล้มลง ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ตึก หรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- อาจารย์ไม่เห็น
- ได้แก้แค้นที่เหยียบเท้าและแทรกแถว
- เป็นเรื่องปกติ ใคร ๆ ก็ผลัก
- ทำผิดควรได้รับโทษ
- ตึกปกป้องสิทธิของตนเอง
- เป็นการสั่งสอน ซึ่งเพื่อนคนนี้จะได้ไม่ทำอีก

○ ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- อาจถูกตัดคะแนนความประพฤติ
- เรื่องเล็กน้อย ไม่คุ้มค่ากับการมีเรื่องกับเพื่อน
- เพื่อนที่อยู่รอบ ๆ อาจไม่ชอบตึกมากขึ้น
- สุขภาพบุรุษต้องสุขภาพ
- ควรมีวิธีการอื่นที่รุนแรงน้อยกว่านี้
- เล็กน้อยควรให้อภัย

117. พี่สาวของ หนึ่ง บอกว่า ถ้าหนึ่งสอบได้ที่ 1 จะซื้อมือถือให้ทำให้หนึ่งขยันอ่านหนังสือจนสอบได้ที่ 1 แต่พี่สาวของหนึ่งกลับบอกว่า “พูดเล่นเพราะตนเองยังไม่มีปัญญาซื้อเลย” ทำให้หนึ่ง ผิดหวังเกิดความไม่พอใจและขว้างหนังสือไปโดนแขนของพี่สาวท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ หนึ่ง หรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พี่จะได้รู้สำนึกที่โกหก
- พี่จะได้ซื้อมือถือให้
- เป็นการกระทำที่เพื่อนคนอื่นก็ทำ
- ผิดสัญญาต้องได้รับการลงโทษ
- แม้เป็นพี่ ถ้าผิมน้องก็มีสิทธิลงโทษ
- ทุกคนต้องเคารพสัญญา

○ ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พี่อาจจะตีเราได้
- ต่อไปพี่อาจจะไม่ให้อะไรอีก
- พ่อแม่อยากให้เห็นน้องรักกัน
- สุขภาพบุรุษต้องสุขภาพ
- เป็นน้องต้องเชื่อฟังพี่
- ต้องอดกลั้นเพื่อความสงบสุข

118. วันก่อน ภัทร เห็นเพื่อนบ้านเตะสุนัขของตนเอง มาวันนี้ภัทรเห็นสุนัขของเพื่อนบ้านคนนั้นเดินมาปัสสาวะหน้าบ้านตนจึงเตะสุนัขตัวนั้น ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของภัทร หรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- เพราะไม่มีใครเห็น
- ได้ระบายอารมณ์เพราะทำเราก่อน
- คนอื่นก็เตะสุนัขที่หน้าบ้านกัน
- เจ้าของสุนัขจะได้ดูแลสุนัขมากขึ้น
- ทุกคนต้องปกป้องสิทธิของตนเอง
- สุนัขผิดก็ต้องได้รับการลงโทษ

○ ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- สุนัขอาจจะกัดได้
- เจ้าของสุนัขก็ยังไม่ได้รับรู้
- อาจทำให้คนอื่นมองว่าเราใจดำ
- ต้องไปบอกกับเจ้าของสุนัข
- ต้องแจ้งเทศบาลให้จับสุนัข
- อดทนเพื่อความสงบสุข

119. นัท แอบได้ยินเพื่อนนินทาและใส่ร้ายตนในเรื่องที่ไม่เป็นความจริง จึงโกรธและเดินเข้าไปชกเพื่อนคนนั้นล้มลง ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ นัท หรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- อาจารย์ไม่เห็น
- ได้แก้แค้นคนที่นินทา
- เป็นการกระทำที่ปกติธรรมดา
- ต่อไปเพื่อนจะได้ไม่นินทาซึ่งกันและกัน
- ปกป้องสิทธิส่วนตน
- ทำผิดต้องได้รับการลงโทษ

○ ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- เพื่อนอาจต่อยกลับ
- อาจได้รับการตัดคะแนนความประพฤติ
- อาจทำให้เพื่อนไม่ชอบมากขึ้น
- เราควรรักษาความสงบของสังคม
- เล็กน้อยควรให้อภัย
- ผู้มีการศึกษาต้องระงับอารมณ์

120. คินหนึ่ง นิดา ถูกคนขับแท็กซี่ลวนลามเพื่อหมายข่มขืน บังเอิญ นิดา ซึ่งพกมีดมาด้วยเห็นจวนตัวเลยแทงคนขับตาย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ นิดา หรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- ไม่ผิดกฎหมาย
- ไม่ต้องโดนข่มขืน
- เป็นการกระทำที่ใคร ๆ ก็ต้องทำ
- ต้องช่วยกำจัดคนชั่วให้หมดไปจากสังคม
- ป้องกันตนเอง
- เป็นแบบอย่างให้กับผู้หญิงคนอื่น

○ ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- อาจติดคุก
- ทำให้จิตใจเศร้าหมอง
- คนส่วนใหญ่เห็นว่าฆ่าคนตายเป็นสิ่งไม่ดี
- กระโดดลงมาจากรถเผื่อจะรอด
- ปลอบยให้ถูกข่มขืนดีกว่าฆ่าคนตาย
- ยอมตายดีกว่าฆ่าคนตาย

121. ป๊อบ เช่าหออยู่คนละที่กับแพน ต่อมาแพนของป๊อบต้องลาออกไปทำงาน ป๊อบกลัวว่าแพนจะลืมตนเองจึงยอมย้ายหอมาอยู่ห้องเดียวกัน ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ป๊อบ หรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อแม่ไม่ว่าอะไร
- ทำให้ประหยัดเงิน
- เพื่อน ๆ ทำกันทั่วไป
- สังคมยอมรับเรื่องการอยู่ด้วยกันมากขึ้น
- เรามีสิทธิที่จะอยู่กับคนที่เรารักได้
- การอยู่ร่วมกันทำให้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน

○ ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อ-แม่ รู้ว่าจะลงโทษได้
- แพนอาจจะได้แล้วทิ้งไปเลย
- เป็นการกระทำที่คนทั่วไปไม่ยอมรับ
- ผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว
- ควรขอให้แต่งงานกันก่อน
- เป็นคู่กันแล้วต้องไม่แคร์กัน

122. จิตรา เป็นคนสวย เรียบร้อย และเรียนเก่ง จึงมีชายหนุ่มหลายคนมาชอบ ซึ่งชายหนุ่มแต่ละคนได้ชื่อของและให้เงินจิตราใช้ โดยจิตราไม่จำเป็นต้องทำงานและยังสามารถส่งเงินให้ทางครอบครัวได้ด้วย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ จิตรา หรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- เพราะเรียนเก่งและได้เงินใช้
- ได้เงินใช้โดยไม่ต้องทำงานหนัก
- เพื่อน ๆ ทำกันทั่วไป
- เป็นวิธีการที่ไม่ผิดกฎหมาย
- ยังไม่แต่งงานมีสิทธิคบผู้ชายหลายคน
- ทำให้ดูเป็นคนมั่นใจและมีเสน่ห์

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อ-แม่อาจไม่ชอบ
- อาจได้เงินไม่คุ้มกับศักดิ์ศรี
- เป็นวิธีการที่คนส่วนใหญ่ดูถูก
- ผู้หญิงต้องรักษาวลสงวนตัว
- ควรคบชายหนุ่มเพียงคนเดียว
- ควรทำงานที่ใช้ความสามารถของตนเอง

123. หมุย เห็นว่าชาย/หญิง ถ้าวัวและเข้าใจกันก็อยู่ด้วยกันได้ไม่จำเป็นต้องแต่งงาน ท่านเห็นด้วยหรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อ-แม่เห็นด้วยกับแนวคิดนี้
- การแต่งงานเป็นการสิ้นเปลือง
- เพื่อน ๆ ทำกันทั่วไป
- สังคมยอมรับการอยู่ด้วยกันมากขึ้น
- ผู้หญิงมีสิทธิเลือกผู้ชายที่ดีที่สุด
- การแต่งงานไม่ใช่สิ่งสำคัญของชีวิตคู่ที่ดี

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อ-แม่อาจไม่ชอบ
- การแต่งงานทำให้ได้เงินมาสร้างครอบครัว
- ไม่แต่งงานอาจทำให้ชาวบ้านนินทาได้
- การแต่งงานเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามประเพณี
- การแต่งงานเป็นศิริมงคลสำหรับชีวิตคู่
- การแต่งงานเป็นการให้เกียรติผู้หญิงที่รัก

124. ตีตตี ปัจจุบันเป็นดารายอดนิยมและมีรายได้สูง มีความเห็นว่าคนสมัยนี้ไม่จำเป็นต้องเรียนสูงแค่หน้าตาดีและกล้าแสดงออกก็พอแล้ว ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดของ ตีตตี หรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อ-แม่ก็เห็นด้วยกับแนวคิดนี้
- เรียนหนังสือทำให้เครียด
- เพื่อน ๆ ก็คิดเหมือนกัน
- คนเก่งไม่จำเป็นต้องใช้วุฒิการศึกษา
- คนสมองไม่ตึกก็มีสิทธิรวยได้เหมือนกัน
- งานที่อาศัยหน้าตามักเป็นงานที่ได้เงินมาก

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อ-แม่อาจไม่ชอบ
- เรียนน้อยเงินน้อย
- สังคมไทยนิยมคนเรียนสูง
- ทำงานใด ๆ ก็ได้ที่ถูกกฎหมาย
- ทำงานที่ถูกต้องตามหลักจริยธรรม
- มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน

125. ต้าต้า มีแนวคิดว่าการแต่งตัวมิดชิดเป็นการแต่งตัวที่เซยและไม่สามารถเรียกร้องความสนใจจากเพศตรงข้ามได้ ต่อมา ต้าต้า เข้าประกวดนางงามและแต่งตัวโป๊ยั่ววน จึงได้ตำแหน่งขวัญใจช่างภาพ ทุกวันนี้ ต้าต้ารวยและเป็นที่ยอมรับในสังคม ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดของ ต้าต้า หรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- ไม่ผิดกฎหมาย
- หาแฟนได้ง่าย
- เพื่อน ๆ ก็คิดเหมือนกัน
- สังคมยอมรับการแต่งตัวแบบเปิดเผยมากขึ้น
- สิทธิส่วนบุคคลไม่ทำให้ใครเดือดร้อน
- สังคมไทยควรเปิดใจกว้าง

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อ-แม่ไม่ชอบ
- อาจเจอผู้ชายไม่ดี
- อาจทำให้ถูกมองว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี
- สังคมไทยชอบให้คนแต่งตัวมิดชิด
- การแต่งตัวโป๊อาจโดนข่มขืนได้
- ควรใช้ความสามารถแทนการโชว์ร่างกาย

ภาคผนวกที่ 1 (ข)

แบบวัดเพื่อการวิจัย

เรื่องจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

@@@@@@@@@@@@@@@@

แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 8 ตอน โดยแต่ละตอนมีคำถามและตัวเลือกแตกต่างกัน โปรดอ่านคำอธิบายและตอบคำถามตามคำชี้แจงที่ระบุไว้ก่อนตอบคำถามในแต่ละข้อ

ตอนที่ 1 เรื่องทั่วไปเกี่ยวกับตัวท่าน

คำชี้แจง ตอนที่ 1 ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้และทำเครื่องหมาย \surd ลงใน \bigcirc ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด โดยคำตอบของท่านจะไม่มีคำตอบถูกหรือผิดแต่อย่างใด

1. เพศ ชื่อโรงเรียน.....
 ชาย หญิง
2. ศาสนา
 พุทธ คริสต์ อิสลาม อื่น ๆ
3. ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนากี่ครั้งใน 1 เดือน
 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้ง 4 ครั้ง อื่น ๆ
4. ผลการเรียนภาคการศึกษาที่ผ่านมาของท่านอยู่ในระดับใด
 ช่วงเกรด 3.5 – 4.00 ช่วงเกรด 3.00 - 3.49 ช่วงเกรด 2.50 – 2.99
 ช่วงเกรด 2.00 – 2.49 ต่ำกว่า 2.00
5. โรงเรียนของท่านมีลักษณะอย่างไร
 ชายล้วน หญิงล้วน ชายและหญิง
6. เพื่อนในกลุ่มของท่านส่วนใหญ่มีลักษณะอย่างไร (ตอบเพียงข้อเดียว)
 คงแก่เรียน ชอบทำกิจกรรม เรียนและทำกิจกรรม
 ไม่ชอบเรียนและไม่ชอบทำกิจกรรม อื่น ๆ
7. บิดาของท่านสำเร็จการศึกษาระดับใด
 ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่น ๆ
8. บิดาของท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดจากสถานศึกษาที่ไหน
 ในประเทศ ต่างประเทศ ไม่ทราบ
9. มารดาของท่านจบการศึกษาระดับใด
 ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่น ๆ
10. มารดาของท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดจากสถานศึกษาที่ไหน
 ในประเทศ ต่างประเทศ ไม่ทราบ

11. บิดาและมารดาของท่านมีรายได้ต่อเดือนรวมกันเท่าไร

- ต่ำกว่า 10,000 บาท ระหว่าง 10,001-20,000 บาท
 ระหว่าง 20,001-30,000 บาท ระหว่าง 30,001-40,000 บาท
 สูงกว่า 40,001 บาทขึ้นไป อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. ท่านมีพี่น้องกี่คน (รวมตัวท่าน)

- ท่านเป็นลูกคนเดียว สองคน สามคน มากกว่าสามคน

13. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับใคร

- พ่อ-แม่ พ่อ แม่ ญาติ
 อยู่คนเดียว เพื่อน อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

14. เมื่อท่านมีปัญหา ท่านมักปรึกษากับผู้ใดมากที่สุด (ตอบเพียงข้อเดียว)

- พ่อ แม่ พี่/น้อง ญาติ
 เพื่อน ครู/อาจารย์ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

15. โดยรวมแล้วบิดา-มารดา/ผู้ปกครอง อบรมเลี้ยงดูท่านในลักษณะใด (ตอบเพียงข้อเดียว)

- สนิบสนุน ควบคุม ลงโทษ ใช้เหตุผล
 แบบประชาธิปไตย แบบให้พึ่งตนเอง แบบปกป้อง อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

16. ความสัมพันธ์ของคุณคนในครอบครัวของท่านมีลักษณะเป็นอย่างไร

- ใกล้ชิดมาก ใกล้ชิด ไม่ค่อยใกล้ชิด ไม่ใกล้ชิด

17. ที่บ้านของท่าน มีเครื่องรับโทรทัศน์กี่เครื่อง

- 1 เครื่อง 2 เครื่อง 3 เครื่อง มากกว่า 3 เครื่อง

18. ท่านมีห้องนอนเป็นส่วนตัวหรือไม่

- มี ไม่มี

19. ท่านมีโทรทัศน์ในห้องนอนของตนเองหรือไม่

- มี ไม่มี

20. ชุมชนที่อยู่อาศัยของท่าน คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพใด (ตอบเพียงข้อเดียว)

- คำขาย (ตลาด) เกษตรกรรม ทำงานมีเงินเดือนประจำ อื่น ๆ

ตอนที่ 2 ความรู้สึกที่มักเกิดขึ้นกับตัวฉัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้โดยเลือกคำตอบใดคำตอบหนึ่งที่มีอยู่ 6 ระดับ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ บนช่อง..... ที่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

21. ฉันมีความสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ

-
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

22. ในความรู้สึกลึก ๆ แล้วฉันอยากที่จะมีความสามารถมากกว่านี้

-
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

35. ฉันรู้สึกผิดเมื่อทำคะแนนสอบได้ไม่ดี

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

36. ฉันหงุดหงิดโดยหาสาเหตุไม่เจอ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

37. ฉันอารมณ์เสียง่ายเมื่อได้รับสิ่งที่ไม่ถูกใจ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

38. เพื่อนบอกว่าฉันเป็นคนเปลี่ยนแปลงความสนใจเร็ว

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

39. เมื่อฉันเห็นเพื่อนในกลุ่มทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ฉันจะทำตาม

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

40. เมื่ออาจารย์เรียกให้พูดหน้าชั้น ฉันจะไม่กล้าแสดงออก

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

41. ฉันรู้สึกเขินเมื่อต้องเดินผ่านคนกลุ่มใหญ่

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

42. ฉันจะอายเมื่อมีคนมาชมว่าแต่งตัวสวย/หล่อ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

43. เมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ ฉันจะคิดฟุ้งซ่านจนนอนไม่หลับ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

44. ฉันเคยนั่งคิดเรื่องบางเรื่อง ต่อเนื่องจนหาที่จบไม่ได้

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

45. ฉันควบคุมอารมณ์ไม่ได้เมื่อทะเลาะกับเพื่อน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

46. เพื่อนบอกว่า ฉันเป็นคนวิตกกังวล

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

69. ฉันติดตามละครโทรทัศน์จนจบเรื่อง

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

70. ฉันดูละครโทรทัศน์กับบิดามารดา

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

71. ฉันติดตามอ่านละครโทรทัศน์จากหนังสือพิมพ์

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

72. ฉันติดตามอ่านละครโทรทัศน์จากนิตยสารเฉพาะกิจ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

73. ฉันเตรียมตัวหรือรีบกลับบ้านเพื่อชมละครที่ชอบ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

74. ฉันอาจขอยกเลิกนัดหมายเพื่อชมละครโทรทัศน์ที่ชอบ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

75. ฉันติดตามละครโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความรักและการชิงรักหักสวาท

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

76. ฉันติดตามละครที่นำเสนอเกี่ยวกับการต่อสู้ในการดำเนินชีวิต

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

77. ฉันติดตามละครโทรทัศน์สยองขวัญ ต่อสู้ ผจญภัย และการก่ออาชญากรรม

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

78. ฉันติดตามละครโทรทัศน์ประเภทเน้นความ ตลก สนุกสนาน ไร้สาระ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

79. ฉันชอบละครโทรทัศน์ประเภทบู๊ ล้างผลาญ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

80. ฉันมักคุยกับนักแสดงละครโทรทัศน์ (ดารา) ผ่านทางจดหมาย หรือเว็บไซต์

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

98. พ่อแม่ส้มเป็นคนเจ้าระเบียบและดูมาก ตลอดเวลาไม่เคยให้ส้มไปเที่ยวที่ไหนเลย วันหนึ่งเพื่อนชวนส้มไปงานเลี้ยงวันเกิดที่บ้านตอนกลางคืน ซึ่งส้มเห็นว่าปลอดภัยเพราะพ่อแม่เพื่อนมารับส่ง ทำให้ส้มสัญญาไปกับเพื่อนว่าจะไป แต่พ่อแม่ส้มก็ยังไม่อนุญาตให้ไปทั้ง ๆ ที่ส้มได้อธิบายแล้วว่าไม่อันตรายและจะกลับไม่ดึก ทำให้ส้มซึ่งเก็บกดมานานได้ตะโกนด้วยความโกรธว่า “ทำไมจะไปไม่ได้ ก็บอกแล้วไงว่าปลอดภัย” ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ส้ม หรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- อาจได้ไปงานวันเกิดตามที่ต้องการ
- ไม่อยากให้เพื่อนโกรธ
- เป็นการกระทำที่เพื่อน ๆ ก็ทำกัน
- ลูกมีสิทธิที่จะตัดสินใจกระทำการที่ตนเองชอบ
- นัดกับเพื่อนไว้ก่อนแล้ว
- เสียชีวิตอย่าเสียสติ

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- กลัวพ่อ-แม่ตี
- กลัวพ่อ-แม่ตัดเงินค่าขนม
- กลัวใครๆ ต่อว่าพ่อ-แม่ว่าตามใจลูก
- ลูกที่ต้องเชื่อฟังพ่อแม่
- พ่อแม่มีสิทธิไม่ให้เราไป
- ไปแล้วจะทำให้พ่อแม่เป็นห่วง

99. แมว เป็นคนรับใช้ที่ชอบทำสิ่งของแตกหักอยู่เป็นประจำ ซึ่งจิราก็พยายามอดทนและอบรมสั่งสอนเป็นประจำ จนวันหนึ่งแมวได้ทำกาแฟหกใส่แขกที่มาเยี่ยมจิรา ทำให้จิราโกรธและใช้ถ้อยคำรุนแรงว่า “อะไรกัน สอนเท่าไรไม่รู้จักจำ” ท่านเห็นด้วยกับคำพูดจิรา หรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- เป็นการลงโทษแมว
- แมวจะได้ทำงานดีขึ้น
- เป็นคำพูดที่ใช้กับคนรับใช้ทั่วไป
- ทำผิดควรได้รับการตำหนิ
- เป็นที่เข้าใจร่วมกันว่าคนรับใช้ก็ต้องยอมเจ้านาย
- ทำให้รู้สึกภูมิใจในหน้าที่ที่ดีขึ้น

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- แมวอาจเอาน้ำสาดหน้า
- แมวอาจจะไม่เต็มใจรับใช้อีกต่อไป
- คนอื่นเห็นเข้าจะไม่ชอบ
- ควรอดทนและสอนต่อไป
- ควรพูดคุยกันให้เข้าใจกันมากกว่า
- คนทุกคนควรมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน

100. ตู่ก เป็นคนอ่อนน้อม วันหนึ่งเพื่อนแกล้งนำหนังสือไปซ่อน ตู่กหาเท่าไรก็ไม่เจอและตู่กต้องรีบกลับบ้านไปอ่านหนังสือเพราะพรุ่งนี้จะมีสอบ ด้วยความโกรธจึงตะโกนด่าเพื่อนด้วยถ้อยคำหยาบคาย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ตู่ก หรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- เป็นการลงโทษเพื่อนที่หนังสือไปซ่อน
- ด่าแล้วอาจได้หนังสือคืน
- ใคร ๆ ก็ ด่า เพราะถือเป็นเรื่องปกติ
- ต้องด่าเพื่อเป็นการลงโทษที่เขาหนังสือไปซ่อน
- เรามีสิทธิ์ด่าคนที่ชอบแกล้งเรา
- ต้องด่าต่อไปจะได้ไม่ทำอีก

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- กลัวถูกอาจารย์ตี
- อาจทำให้ถูกตัดคะแนนความประพฤติ
- เพื่อน ๆ อาจไม่ชอบ
- ผู้หญิงต้องพูดจาสุภาพ
- ควรบอกเพื่อนให้มาคืนด้วยคำสุภาพ
- ควรให้อภัยเพื่อน

101. กร เป็นสามีของ หน้อย และมีลูก 2 คน แต่หน้อยเป็นคนไม่ทำงานเอาแต่เล่นห่วยและไม่ดูแลลูก ๆ ทำให้ กร เบื่อและหันไปสนิทสนมกับ พร ที่ขยันและน่ารัก ต่อมาหน้อยทราบเรื่องจึงโทรศัพท์ไปข่มขู่ พร ว่า “จะรายงานหัวหน้างานของ พร และจะให้ไล่พรออกจากงาน” ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ หน้อย หรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- ทำให้พรกลัว
- อาจทำให้พรและกรเลิกกันได้
- การข่มขู่เป็นสิ่งที่เมียหลวงทั่วไปพึงกระทำ
- พร กระทำผิดควรได้รับการข่มขู่
- หน้อยปกป้องสิทธิของตนเอง
- เสียทองเท่าหัวไม่ยอมเสียตัวให้ใคร

○ ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- อาจทำให้ พร แก่แค่น
- เบาเกินไปอาจไม่ทำให้พรเลิกได้
- อาจทำให้ กร ไม่ชอบมากขึ้น
- ผู้หญิงต้องพูดจาสุภาพ
- คุยกับพรให้เข้าใจปัญหา
- ให้เก็บไว้ในใจ ไม่ต้องการให้ลูกมีปมด้อย

102. บุ้ง เกิดมาในครอบครัวที่ไม่ค่อยอบอุ่น วันหนึ่งพ่อแม่ของบุ้งทะเลาะตบตีกันรุนแรงทำให้บุ้งที่อยู่ในเหตุการณ์เกิดความสับสน บุ้ง จึงบอกกับพ่อแม่ว่าถ้าทะเลาะกันอีกจะกระโดดตึกฆ่าตัวตาย ต่อมาทั้งคู่ก็ทะเลาะตบตีกันอย่างรุนแรงอีก บุ้งจึงบอกว่าจะไปกระโดดตึกทำให้พ่อแม่ไม่กล้าทะเลาะกันอีก ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ บุ้ง หรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อแม่ไม่ทำอะไร
- ทำให้พ่อแม่เลิกทะเลาะกัน
- กระโดดตึกเป็นวิธีการที่ร้ายรุนแรง
- พ่อแม่ที่ดีต้องอดทนอดกลั้นต่อหน้าลูก
- ลูกมีสิทธิที่จะดักเตือนพ่อแม่
- พ่อแม่จะต้องฟังลูกบ้าง

○ ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- กลัวเจ็บ
- ทำให้พ่อแม่เป็นทุกข์
- การกระโดดตึกเป็นวิธีการที่ลึนคิด
- ควรบอกให้พ่อแม่แยกทางกัน
- เป็นเรื่องของพ่อแม่ไม่ควรเข้าไปยุ่ง
- ให้เก็บไว้ในใจ มีหน้าที่เรียนก็เรียนไป

103. ตึก เข้าแถวรอซื้อข้าวที่โรงอาหาร แต่มีเพื่อนคนหนึ่งแทรกแถวเข้ามาตรงหน้าและยังเหยียบเท้าตึกด้วย ทำให้ตึกโกรธและผลักเพื่อนล้มลง ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ตึก หรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- อาจารย์ไม่เห็น
- ได้แก้แค้นที่เหยียบเท้าและแทรกแถว
- เป็นเรื่องปกติ ใคร ๆ ก็ผลัก
- ทำผิดควรได้รับโทษ
- ตึกปกป้องสิทธิของตนเอง
- เป็นการสั่งสอน ซึ่งเพื่อนคนนี้จะได้ไม่ทำอีก

○ ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- อาจถูกตัดคะแนนความประพฤติ
- เรื่องเล็กน้อย ไม่คุ้มค่ากับการมีเรื่องกับเพื่อน
- เพื่อนที่อยู่รอบ ๆ อาจไม่ชอบตึกมากขึ้น
- สุขภาพบุรุษต้องสุขภาพ
- ควรมีวิธีการอื่นที่รุนแรงน้อยกว่านี้
- เล็กน้อยควรให้อภัย

104. พี่สาวของ หนึ่ง บอกว่า ถ้าหนึ่งสอบได้ที่ 1 จะซื้อมือถือให้ทำให้หนึ่งขยันอ่านหนังสือจนสอบได้ที่ 1 แต่พี่สาวของหนึ่งกลับบอกว่า “พูดเล่นเพราะตนเองยังไม่มีปัญญาซื้อเลย” ทำให้หนึ่ง ผิดหวังเกิดความไม่พอใจและขว้างหนังสือไปโดนแขนของพี่สาวท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ หนึ่งหรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พี่จะได้รู้สำนึกที่โกหก
- พี่จะได้ซื้อมือถือให้
- เป็นการกระทำที่เพื่อนคนอื่นก็ทำ
- ผิดสัญญาต้องได้รับการลงโทษ
- แม้เป็นพี่ ถ้าผิคน้องก็มีสิทธิลงโทษ
- ทุกคนต้องเคารพสัญญา

○ ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พี่อาจจะตีเราได้
- ต่อไปพี่อาจจะไม่ให้อะไรอีก
- พ่อแม่อยากให้เห็นน้องรักกัน
- สุขภาพบุรุษต้องสุขภาพ
- เป็นน้องต้องเชื่อฟังพี่
- ต้องอดกลั้นเพื่อความสงบสุข

105. วันก่อน ภัทร เห็นเพื่อนบ้านเตะสุนัขของตนเอง มาวันนี้ภัทรเห็นสุนัขของเพื่อนบ้านคนนั้นเดินมาปัสสาวะหน้าบ้านตนจึงเตะสุนัขตัวนั้น ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของภัทร หรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- เพราะไม่มีใครเห็น
- ได้ระบายอารมณ์เพราะทำเราก่อน
- คนอื่นก็เตะสุนัขที่หน้าบ้านกัน
- เจ้าของสุนัขจะได้ดูแลสุนัขมากขึ้น
- ทุกคนต้องปกป้องสิทธิของตนเอง
- สุนัขผิดก็ต้องได้รับการลงโทษ

○ ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- สุนัขอาจจะกัดได้
- เจ้าของสุนัขก็ยังไม่ได้รับรู้
- อาจทำให้คนอื่นมองว่าเราใจดำ
- ต้องไปบอกกับเจ้าของสุนัข
- ต้องแจ้งเทศบาลให้จับสุนัข
- อดทนเพื่อความสงบสุข

106. นัท แอบได้ยินเพื่อนนินทาและใส่ร้ายตนในเรื่องที่ไม่เป็นความจริง จึงโกรธและเดินเข้าไปชกเพื่อนคนนั้นล้มลง ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ นัท หรือไม่

○ เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- อาจารย์ไม่เห็น
- ได้แก้แค้นคนที่นินทา
- เป็นการกระทำที่ปกติธรรมดา
- ต่อไปเพื่อนจะได้ไม่นินทาซึ่งกันและกัน
- ปกป้องสิทธิส่วนตน
- ทำผิดต้องได้รับการลงโทษ

○ ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- เพื่อนอาจต่อยกลับ
- อาจได้รับการตัดคะแนนความประพฤติ
- อาจทำให้เพื่อนไม่ชอบมากขึ้น
- เราควรรักษาความสงบของสังคม
- เล็กน้อยควรรอให้ภัย
- ผู้มีการศึกษาต้องระงับอารมณ์

107. คินหนึ่ง นิดา ถูกคนขับแท็กซี่ลวนลามเพื่อหมายข่มขืน บังเอิญ นิดา ซึ่งพกมีดมาด้วยเห็นจวนตัวเลยแทงคนขับตาย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ นิดา หรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- ไม่ผิดกฎหมาย
- ไม่ต้องโดนข่มขืน
- เป็นการกระทำที่ใคร ๆ ก็ต้องทำ
- ต้องช่วยกำจัดคนชั่วให้หมดไปจากสังคม
- ปกป้องตนเอง
- เป็นแบบอย่างให้กับผู้หญิงคนอื่น

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- อาจติดคุก
- ทำให้จิตใจเศร้าหมอง
- คนส่วนใหญ่เห็นว่าฆ่าคนตายเป็นสิ่งไม่ดี
- กระโดดลงมาจากรถเพื่อจะรอด
- ปลอบยให้ถูกข่มขืนดีกว่าฆ่าคนตาย
- ยอมตายดีกว่าฆ่าคนตาย

108. ป๊อบ เข้าหออยู่คนละที่กับแพน ต่อมาแพนของป๊อบต้องลาออกไปทำงาน ป๊อบกลัวว่าแพนจะลืมตนเองจึงยอมย้ายหอมาอยู่ห้องเดียวกัน ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ ป๊อบ หรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อแม่ไม่ว่าอะไร
- ทำให้ประหยัดเงิน
- เพื่อน ๆ ทำกันทั่วไป
- สังคมยอมรับเรื่องการอยู่ด้วยกันมากขึ้น
- เรามีสิทธิที่จะอยู่กับคนที่เรารักได้
- การอยู่ร่วมกันทำให้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อ-แม่ รู้ว่าจะลงโทษได้
- แพนอาจจะได้แล้วทิ้งไปเลย
- เป็นการกระทำที่คนทั่วไปไม่ยอมรับ
- ผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว
- ควรขอให้แต่งงานกันก่อน
- เป็นคู่กันแล้วต้องไม่แคล้วกัน

109. จิตรา เป็นคนสวย เรียบร้อย และเรียนเก่ง จึงมีชายหนุ่มหลายคนมาชอบ ซึ่งชายหนุ่มแต่ละคนได้ชื่อของและให้เงินจิตราใช้ โดยจิตราไม่จำเป็นต้องทำงานและยังสามารถส่งเงินให้ทางครอบครัวได้ด้วย ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของ จิตรา หรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- เพราะเรียนเก่งและได้เงินใช้
- ได้เงินใช้โดยไม่ต้องทำงานหนัก
- เพื่อน ๆ ทำกันทั่วไป
- เป็นวิธีการที่ไม่ผิดกฎหมาย
- ยังไม่แต่งงานมีสิทธิคบผู้ชายหลายคน
- ทำให้ดูเป็นคนมั่นใจและมีเสน่ห์

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อ-แม่อาจไม่ชอบ
- อาจได้เงินไม่คุ้มกับศักดิ์ศรี
- เป็นวิธีการที่คนส่วนใหญ่ดูถูก
- ผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว
- ควรคบชายหนุ่มเพียงคนเดียว
- ควรทำงานที่ใช้ความสามารถของตนเอง

110. หม่อม เห็นว่าชาย/หญิง ถ้าวักและเข้าใจกันก็อยู่ด้วยกันได้ไม่จำเป็นต้องแต่งงาน ท่านเห็นด้วยหรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อ-แม่เห็นด้วยกับแนวคิดนี้
- การแต่งงานเป็นการสิ้นเปลือง
- เพื่อน ๆ ทำกันทั่วไป
- สังคมยอมรับการอยู่ด้วยกันมากขึ้น
- ผู้หญิงมีสิทธิเลือกผู้ชายที่ดีที่สุด
- การแต่งงานไม่ใช่สิ่งที่สำคัญของชีวิตคู่ที่ดี

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อ-แม่อาจไม่ชอบ
- การแต่งงานทำให้ได้เงินมาสร้างครอบครัว
- ไม่แต่งงานอาจทำให้ชาวบ้านนินทาได้
- การแต่งงานเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามประเพณี
- การแต่งงานเป็นศิริมงคลสำหรับชีวิตคู่
- การแต่งงานเป็นการให้เกียรติผู้หญิงที่รัก

111. ตี๊ดตี ปัจจุบันเป็นดารายอดนิยมและมีรายได้สูง มีความเห็นว่าคนสมัยนี้ไม่จำเป็นต้องเรียนสูงแค่หน้าตาดีและกล้าแสดงออกก็พอแล้ว ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดของ ตี๊ดตี หรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อ-แม่ก็เห็นด้วยกับแนวคิดนี้
- เรียนหนังสือทำให้เครียด
- เพื่อน ๆ ก็คิดเหมือนกัน
- คนเก่งไม่จำเป็นต้องใช้วุฒิการศึกษา
- คนสมองไม่ดีก็มีสิทธิรวยได้เหมือนกัน
- งานที่อาศัยหน้าตา มักเป็นงานที่ได้เงินมาก

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อ-แม่อาจไม่ชอบ
- เรียนน้อยเงินน้อย
- สังคมไทยนิยมคนเรียนสูง
- ทำงานใด ๆ ก็ได้ที่ถูกต้องกฎหมาย
- ทำงานที่ถูกต้องตามหลักจริยธรรม
- มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน

112. ต้าต้า มีแนวคิดว่าการแต่งตัวมิดชิดเป็นการแต่งตัวที่เซ็กซี่และไม่สามารถเรียกร้องความสนใจจากเพศตรงข้ามได้ ต่อมา ต้าต้า เข้าประกวดนางงามและแต่งตัวโป๊ยั่วชวน จึงได้ตำแหน่งขวัญใจช่างภาพ ทุกวันนี้ ต้าต้า รวยและเป็นที่ยอมรับในสังคม ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดของ ต้าต้า หรือไม่

เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- ไม่ผิดกฎหมาย
- หาแฟนได้ง่าย
- เพื่อน ๆ ก็คิดเหมือนกัน
- สังคมยอมรับการแต่งตัวแบบเปิดเผยมากขึ้น
- สิทธิส่วนบุคคลไม่ทำให้ใครเดือดร้อน
- สังคมไทยควรเปิดใจกว้าง

ไม่เห็นด้วย เพราะ (เลือกเพียงข้อเดียว)

- พ่อ-แม่ไม่ชอบ
- อาจเจอผู้ชายไม่ดี
- อาจทำให้ถูกมองว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี
- สังคมไทยชอบให้คนแต่งตัวมิดชิด
- การแต่งตัวโป๊อาจโดนชมชื่นได้
- ควรใช้ความสามารถแทนการโชว์ร่างกาย

ภาคผนวกที่ 2

ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

ตารางที่ 1. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.00	.51	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.80	.69	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.32	.66	ระดับปานกลาง
เชื่ออำนาจในตน	3.73	.78	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.36	.62	ระดับสูง
รวม	4.01	.29	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 1. จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ตะโกนด้วยความโกรธ” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่
เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับ
ปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับปานกลาง ด้าน เชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับ
ปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 2. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.05	.48	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.67	.71	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.42	.63	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.82	.80	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.39	.58	ระดับสูง
รวม	4.01	.28	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 2. จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “การตะคอกด้วยถ้อยคำรุนแรงและหยาบ” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับ ปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 3. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.00	.48	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.74	.67	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.38	.62	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.73	.73	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.37	.58	ระดับสูง
รวม	4.01	.27	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 3. จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ตะโกนด่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับ ปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 4. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.03	.47	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.81	.65	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.41	.59	ระดับระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.63	.78	ระดับปานกลาง

ตารางที่ 4. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย(ต่อ)

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.37	.50	ระดับระดับสูง
รวม	4.02	.24	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 4 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ชมชู่จะทำรุนแรงกับผู้อื่น” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	3.97	.52	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.78	.66	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.47	.59	ระดับระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.80	.73	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.48	.53	ระดับระดับสูง
รวม	4.06	.25	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 5 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ชมชู่จะทำรุนแรงกับตนเอง” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.02	.55	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.85	.68	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.37	.60	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.65	.79	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.38	.53	ระดับสูง

จากตารางที่ 6 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ผลักผู้อื่นล้มลง” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับ ปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	3.97	.49	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.88	.69	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.37	.61	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.72	.78	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.38	.58	ระดับสูง
รวม	4.04	.28	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 7 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ขว้างสิ่งของใส่ผู้อื่น” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปาน

กลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	3.99	.54	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.83	.70	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.35	.64	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.74	.83	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.33	.45	ระดับสูง
รวม	4.02	.27	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 8 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “เตะทำร้ายสัตว์” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.03	.53	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.78	.71	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.38	.61	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.69	.78	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.33	.56	ระดับสูง
รวม	4.00	.30	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 9 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ชกตอยผู้อื่น” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้าน ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปาน กลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.04	.50	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.71	.71	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.53	.57	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.89	.74	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.50	.54	ระดับสูง
รวม	4.07	.27	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 10 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ใช้อาวุธฆ่าหรือทำร้ายคนอื่น” พบว่ากลุ่ม ตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ใน ระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับ ปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	3.97	.55	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.82	.73	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.35	.61	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.62	.78	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.32	.56	ระดับปานกลาง
รวม	3.98	.26	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 11 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “เพศสัมพันธ์ก่อนแต่ง” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.01	.53	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.81	.74	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.28	.63	ระดับปานกลาง
เชื่ออำนาจในตน	3.71	.78	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.28	.59	ระดับปานกลาง
รวม	3.98	.28	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 12 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “มีแฟนหรือคู่นอนมากกว่าหนึ่ง” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.03	.48	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.69	.73	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.39	.62	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.81	.81	ระดับปานกลาง

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย (ต่อ)

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.35	.55	ระดับสูง
รวม	4.00	.25	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 13 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ความสำคัญของการแต่งงาน” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	3.99	.49	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.83	.76	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.37	.67	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.58	.83	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.33	.55	ระดับสูง
รวม	3.98	.27	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 14 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “นิยมหน้าตามากกว่าการศึกษา” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.03	.50	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.73	.69	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.30	.63	ระดับปานกลาง
เชื่ออำนาจในตน	3.72	.79	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.31	.57	ระดับปานกลาง
รวม	3.97	.27	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 15 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ใช้รูปลักษณ์เพื่อสร้างฐานะ” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับปานกลาง

ภาคผนวกที่ 2

ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

ตารางที่ 1. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.00	.51	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.80	.69	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.32	.66	ระดับปานกลาง
เชื่ออำนาจในตน	3.73	.78	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.36	.62	ระดับสูง
รวม	4.01	.29	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 1. จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ตะโกนด้วยความโกรธ” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับปานกลาง ด้าน เชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 2. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.05	.48	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.67	.71	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.42	.63	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.82	.80	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.39	.58	ระดับสูง
รวม	4.01	.28	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 2. จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “การตะคอกด้วยถ้อยคำรุนแรงและหยาบ” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับ ปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 3. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.00	.48	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.74	.67	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.38	.62	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.73	.73	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.37	.58	ระดับสูง
รวม	4.01	.27	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 3. จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ตะโกนด่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับ ปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 4. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.03	.47	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.81	.65	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.41	.59	ระดับระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.63	.78	ระดับปานกลาง

ตารางที่ 4. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย(ต่อ)

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.37	.50	ระดับระดับสูง
รวม	4.02	.24	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 4 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ชมชู่จะทำรุนแรงกับผู้อื่น” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	3.97	.52	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.78	.66	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.47	.59	ระดับระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.80	.73	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.48	.53	ระดับระดับสูง
รวม	4.06	.25	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 5 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ชมชู่จะทำรุนแรงกับตนเอง” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.02	.55	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.85	.68	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.37	.60	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.65	.79	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.38	.53	ระดับสูง

จากตารางที่ 6 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ผลักผู้อื่นล้มลง” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับ ปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	3.97	.49	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.88	.69	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.37	.61	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.72	.78	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.38	.58	ระดับสูง
รวม	4.04	.28	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 7 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ขว้างสิ่งของใส่ผู้อื่น” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปาน

กลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	3.99	.54	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.83	.70	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.35	.64	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.74	.83	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.33	.45	ระดับสูง
รวม	4.02	.27	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 8 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “เตะทำร้ายสัตว์” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.03	.53	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.78	.71	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.38	.61	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.69	.78	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.33	.56	ระดับสูง
รวม	4.00	.30	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 9 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ชกต่อผู้อื่น” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้าน ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปาน กลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.04	.50	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.71	.71	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.53	.57	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.89	.74	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.50	.54	ระดับสูง
รวม	4.07	.27	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 10 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ใช้อาวุธฆ่าหรือทำร้ายคนอื่น” พบว่ากลุ่ม ตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ใน ระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับ ปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	3.97	.55	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.82	.73	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.35	.61	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.62	.78	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.32	.56	ระดับปานกลาง
รวม	3.98	.26	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 11 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “เพศสัมพันธ์ก่อนแต่ง” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.01	.53	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.81	.74	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.28	.63	ระดับปานกลาง
เชื่ออำนาจในตน	3.71	.78	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.28	.59	ระดับปานกลาง
รวม	3.98	.28	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 12 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “มีแฟนหรือคู่นอนมากกว่าหนึ่ง” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.03	.48	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.69	.73	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.39	.62	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.81	.81	ระดับปานกลาง

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย (ต่อ)

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.35	.55	ระดับสูง
รวม	4.00	.25	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 13 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ความสำคัญของการแต่งงาน” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	3.99	.49	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.83	.76	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.37	.67	ระดับสูง
เชื่ออำนาจในตน	3.58	.83	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.33	.55	ระดับสูง
รวม	3.98	.27	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 14 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “นิยมหน้าตามากกว่าการศึกษา” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองความ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ตอบเห็นด้วย

จิตลักษณะ	\bar{X}	S	ความหมาย
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	4.03	.50	ระดับปานกลาง
ความวิตกกังวล	3.73	.69	ระดับปานกลาง
มุ่งอนาคต-ควบคุมตน	4.30	.63	ระดับปานกลาง
เชื่ออำนาจในตน	3.72	.79	ระดับปานกลาง
ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	4.31	.57	ระดับปานกลาง
รวม	3.97	.27	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 15 จากสถานการณ์เกี่ยวกับ “ใช้รูปลักษณ์เพื่อสร้างฐานะ” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย นั้นมีจิตลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านเชื่อในอำนาจตน อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติเกี่ยวกับละคร อยู่ในระดับปานกลาง

ภาคผนวกที่ 3 (ก)

Print Out ของ LISREL

DATE: 3/17/2007
TIME: 11:29

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\kanchana3\Disorder2.LS8:

PATH ANALYSIS FOR Disorder Behavior (JUSTED IDENTIFIED MODEL)

DA NI=12 NO=1808

LA

ATT1 ATT2 ATT3 SELF ANXIETY FUTURE BELIFT AGGRESS SEX BEFORE PRESENT AFTER
KM

1

.000 1
.000 .000 1
.169 .020 .008 1
.081 .181 -.248 -.196 1
.121 .147 .348 .198 -.288 1
-.066 .019 .329 .165 -.491 .295 1
-.014 -.078 -.224 -.073 .100 -.107 -.182 1
.021 -.185 -.270 -.042 .040 -.155 -.148 .617 1
.155 .101 -.336 .056 .256 -.153 -.273 .036 .100 1
.393 .234 -.315 .050 .309 -.066 -.303 .058 .092 .645 1
.366 .281 -.333 .087 .275 -.103 -.206 .056 .060 .555 .712 1

ME

0 0 0 4.0389 3.7202 4.4748 3.8642 3.5365 1.0111 2.4900 3.4283 3.2089

SD

1.00 1.00 1.00 .50273 .71079 .61628 .75303 2.36320 1.41104 1.11891 .81125 .92371

MO NY=9 NX=3 NE=3 NK=1 C

LY=FU,FI LX=FU,FI BE=FU,FI GA=FU,FI PH=SY,FR PS=DI,FR TD=DI,FR TE=FU,FI

FR LY 1 1 LY 2 1 LY 3 1 LY 4 2 LY 5 2 LY 6 2 LY 7 2 LY 8 3 LY 9 3

FR LX 1 1 LX 2 1 LX 3 1

FR BE 2 1 BE 3 1 BE 3 2

FR GA 1 1 GA 2 1

FR TH 1 1

```

FR TE 1 1 TE 2 2 TE 3 3 TE 4 4 TE 5 5 TE 6 6 TE 7 7 TE 8 8 TE 9 9
FR TE 5 3 TE 6 3 TE 6 2 TE 7 2 TE 6 1 TE 7 3 TE 9 2 TH 3 2 TE 5 2 TH 3 7 TH 2 6
TH 2 3
FR TE 6 4 TE 9 5 TH 2 2 TH 1 2 TE 4 1 TE 9 7 TE 5 4 TE 8 5 TE 8 3 TE 9 3 TH 3 4
TH 2 4 TH 1 4
FR TH 1 8 TH 3 6
LE
ATTITUDE TRAITS DB
LK
ME
PD
OU SE TV EF SS RS MI FS AD=OFF

```

PATH ANALYSIS FOR Disorder Behavior (JUSTED IDENTIFIED MODEL)

```

Number of Input Variables 12
Number of Y - Variables 9
Number of X - Variables 3
Number of ETA - Variables 3
Number of KSI - Variables 1
Number of Observations 1808

```

PATH ANALYSIS FOR Disorder Behavior (JUSTED IDENTIFIED MODEL)

Covariance Matrix

	ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
ATT1	1.00					
ATT2	-	1.00				
ATT3	-	-	1.00			
SELF	0.08	0.01	0.00	0.25		
ANXIETY	0.06	0.13	-0.18	-0.07	0.51	
FUTURE	0.07	0.09	0.21	0.06	-0.13	0.38
BELIFT	-0.05	0.01	0.25	0.06	-0.26	0.14
AGGRESS	-0.03	-0.18	-0.53	-0.09	0.17	-0.16
SEX	0.03	-0.26	-0.38	-0.03	0.04	-0.13
BEFORE	0.17	0.11	-0.38	0.03	0.20	-0.11
PRESENT	0.32	0.19	-0.26	0.02	0.18	-0.03
AFTER	0.34	0.26	-0.31	0.04	0.18	-0.06

Covariance Matrix

	BELIFT	AGGRESS	SEX	BEFORE	PRESENT	AFTER
BELIFT	0.57					
AGGRESS	-0.32	5.58				
SEX	-0.16	2.06	1.99			
BEFORE	-0.23	0.10	0.16	1.25		
PRESENT	-0.19	0.11	0.11	0.59	0.66	
AFTER	-0.14	0.12	0.08	0.57	0.53	0.85

PATH ANALYSIS FOR Disorder Behavior (JUSTED IDENTIFIED MODEL)

Parameter Specifications

LAMBDA-Y

ATTITUDE	TRAITS	DB
----------	--------	----

ATT1	0	0	0
ATT2	1	0	0
ATT3	2	0	0
SELF	0	0	0
ANXIETY	0	3	0
FUTURE	0	4	0
BELIFT	0	5	0
AGGRESS	0	0	0
SEX	0	0	6

LAMBDA-X

	ME

BEFORE	7
PRESENT	8
AFTER	9

BETA

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
ATTITUDE	0	0	0
TRAITS	10	0	0
DB	11	12	0

GAMMA

	ME

ATTITUDE	13
TRAITS	14
DB	0

PSI

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
	15	16	17

THETA-EPS

	ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
ATT1	18					
ATT2	0	19				
ATT3	0	0	20			
SELF	21	0	0	22		
ANXIETY	0	23	24	25	26	
FUTURE	27	28	29	30	0	31
BELIFT	0	32	33	0	0	0
AGGRESS	0	0	35	0	36	0
SEX	0	38	39	0	40	0

THETA-EPS

	BELIFT	AGGRESS	SEX
	-----	-----	-----
BELIFT	34		
AGGRESS	0	37	
SEX	41	0	42

THETA-DELTA-EPS

	ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
BEFORE	43	44	0	45	0	0
PRESENT	0	48	49	50	0	51
AFTER	0	53	0	54	0	55

THETA-DELTA-EPS

	BELIFT	AGGRESS	SEX
	-----	-----	-----
BEFORE	0	46	0
PRESENT	0	0	0
AFTER	56	0	0

THETA-DELTA

	BEFORE	PRESENT	AFTER
	-----	-----	-----
	47	52	57

PATH ANALYSIS FOR Disorder Behavior (JUSTED IDENTIFIED MODEL)

Number of Iterations =118

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
ATT1	1.00	- -	- -
ATT2	-2.21 (0.81) -2.73	- -	- -
ATT3	-0.99 (0.08) -12.47	- -	- -
SELF	- -	0.11	- -
ANXIETY	- -	-0.50 (0.07) -7.18	- -
FUTURE	- -	0.26 (0.04) 6.90	- -
BELIFT	- -	0.53 (0.08) 6.83	- -
AGGRESS	- -	- -	1.63

DB	0.04	-0.38	1.00	
ME	0.44	-0.49	0.12	1.00

PHI

	ME

	1.00

PSI

Note: This matrix is diagonal.

ATTITUDE	TRAITS	DB
-----	-----	-----
-0.19	0.82	0.85
(0.02)	(0.23)	(0.12)
-9.34	3.51	7.10

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

ATTITUDE	TRAITS	DB
-----	-----	-----
-280.57	0.18	0.15

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

ATTITUDE	TRAITS	DB
-----	-----	-----
-280.57	0.24	0.01

Reduced Form

	ME

ATTITUDE	0.44
	(0.02)
	19.91
TRAITS	-0.49
	(0.07)
	-6.93
DB	0.12
	(0.03)
	4.32

THETA-EPS

	ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
ATT1	1.00					
	(0.03)					
	29.51					
ATT2	- -	1.00				
		(0.05)				
		21.28				

ATT3	- -	- -	1.00 (0.03) 29.58			
SELF	0.10 (0.01) 8.19	- -	- -	0.24 (0.01) 29.18		
ANXIETY	- -	0.24 (0.04) 6.84	-0.13 (0.02) -6.64	-0.01 (0.01) -1.60	0.26 (0.02) 16.87	
FUTURE	0.10 (0.01) 7.71	0.03 (0.02) 1.45	0.19 (0.01) 12.99	0.04 (0.01) 5.16	- -	0.31 (0.01) 27.73
BELIFT	- -	-0.11 (0.04) -2.99	0.19 (0.02) 9.32	- -	- -	- -
AGGRESS	- -	- -	-0.46 (0.05) -8.53	- -	-0.13 (0.04) -3.51	- -
SEX	- -	-0.12 (0.03) -3.57	-0.33 (0.03) -9.63	- -	-0.20 (0.03) -6.43	- -

THETA-EPS

	BELIFT	AGGRESS	SEX
	-----	-----	-----
BELIFT	0.29 (0.02) 16.70		
AGGRESS	- -	2.96 (0.34) 8.83	
SEX	0.10 (0.03) 3.64	- -	0.38 (0.20) 1.95

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
-----	-----	-----	-----	-----	-----
0.00	0.00	0.00	0.05	0.49	0.17

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

BELIFT	AGGRESS	SEX
-----	-----	-----
0.50	0.47	0.81

THETA-DELTA-EPS

	ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
BEFORE	-0.18 (0.02) -9.86	0.91 (0.29) 3.15	- -	0.08 (0.01) 6.04	- -	- -
PRESENT	- -	0.90 (0.26) 3.49	0.07 (0.01) 5.44	0.06 (0.01) 6.55	- -	0.06 (0.01) 6.94
AFTER	- -	0.96 (0.26) 3.71	- -	0.08 (0.01) 7.34	- -	0.03 (0.01) 2.70

THETA-DELTA-EPS

	BELIFT	AGGRESS	SEX
	-----	-----	-----
BEFORE	- -	-0.10 (0.04) -2.76	- -
PRESENT	- -	- -	- -
AFTER	0.04 (0.01) 4.64	- -	- -

THETA-DELTA

BEFORE	PRESENT	AFTER
-----	-----	-----
0.61 (0.02) 25.27	0.13 (0.01) 12.66	0.32 (0.01) 22.92

Squared Multiple Correlations for X - Variables

BEFORE	PRESENT	AFTER
-----	-----	-----
0.51	0.80	0.62

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 21
 Minimum Fit Function Chi-Square = 26.52 (P = 0.19)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 26.44 (P = 0.19)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 5.44
 90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 22.77)

Minimum Fit Function Value = 0.015
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0030
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.013)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.012

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.024)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.00

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.078
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.075 ; 0.087)
 ECVI for Saturated Model = 0.086
 ECVI for Independence Model = 4.12

Chi-Square for Independence Model with 66 Degrees of Freedom = 7421.66
 Independence AIC = 7445.66
 Model AIC = 140.44
 Saturated AIC = 156.00
 Independence CAIC = 7523.66
 Model CAIC = 510.94
 Saturated CAIC = 663.00

Normed Fit Index (NFI) = 1.00
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.00
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.32
 Comparative Fit Index (CFI) = 1.00
 Incremental Fit Index (IFI) = 1.00
 Relative Fit Index (RFI) = 0.99

Critical N (CN) = 2654.12

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.017
 Standardized RMR = 0.011
 Goodness of Fit Index (GFI) = 1.00
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.99
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.27

PATH ANALYSIS FOR Disorder Behavior (JUSTED IDENTIFIED MODEL)

Fitted Covariance Matrix

	ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
ATT1	1.00					
ATT2	0.00	0.99				
ATT3	0.00	0.00	1.00			
SELF	0.08	0.02	0.01	0.25		
ANXIETY	0.05	0.13	-0.18	-0.07	0.50	
FUTURE	0.08	0.09	0.22	0.06	-0.13	0.38
BELIFT	-0.06	0.01	0.25	0.06	-0.26	0.14
AGGRESS	0.07	-0.15	-0.53	-0.07	0.18	-0.16
SEX	0.05	-0.24	-0.38	-0.05	0.05	-0.12
BEFORE	0.17	0.12	-0.35	0.03	0.19	-0.10
PRESENT	0.32	0.19	-0.25	0.02	0.18	-0.03
AFTER	0.32	0.25	-0.32	0.04	0.18	-0.06

Fitted Covariance Matrix

	BELIFT	AGGRESS	SEX	BEFORE	PRESENT	AFTER
BELIFT	0.57					
AGGRESS	-0.33	5.60				
SEX	-0.16	2.06	1.99			
BEFORE	-0.21	0.06	0.12	1.25		
PRESENT	-0.19	0.14	0.11	0.58	0.66	

AFTER -0.14 0.14 0.11 0.58 0.53 0.85

Fitted Residuals

	ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
ATT1	0.00					
ATT2	0.00	0.01				
ATT3	0.00	0.00	0.00			
SELF	0.00	-0.01	-0.01	0.00		
ANXIETY	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	
FUTURE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
BELIFT	0.01	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00
AGGRESS	-0.10	-0.03	0.00	-0.02	-0.01	0.00
SEX	-0.02	-0.02	0.00	0.02	-0.01	-0.01
BEFORE	0.00	-0.01	-0.02	0.00	0.01	0.00
PRESENT	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
AFTER	0.02	0.00	0.01	0.00	0.00	0.01

Fitted Residuals

	BELIFT	AGGRESS	SEX	BEFORE	PRESENT	AFTER
BELIFT	0.00					
AGGRESS	0.01	-0.02				
SEX	0.00	0.00	0.00			
BEFORE	-0.02	0.04	0.03	0.00		
PRESENT	0.00	-0.03	-0.01	0.00	0.00	
AFTER	0.00	-0.02	-0.03	-0.01	0.00	0.00

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.10
 Median Fitted Residual = 0.00
 Largest Fitted Residual = 0.04

Stemleaf Plot

```

-10|2
- 8|
- 6|
- 4|
- 2|421444110
- 0|75000976654332222211111100000
0|111111111122222222333344455566667917
2|255
    
```

Standardized Residuals

	ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
ATT1	1.52					
ATT2	-0.09	1.64				
ATT3	-0.03	0.08	-0.18			
SELF	0.39	-1.66	-0.63	-0.18		
ANXIETY	0.46	0.72	0.23	-1.15	0.93	
FUTURE	-0.26	0.11	-0.42	-0.64	0.24	-0.42
BELIFT	0.53	0.36	0.27	1.42	0.12	0.13
AGGRESS	-1.95	-0.93	0.22	-0.79	-1.01	0.16
SEX	-0.81	-1.76	-0.17	1.59	-1.72	-0.77
BEFORE	0.12	-1.13	-1.58	-0.53	0.72	-0.34

PRESENT	-0.14	0.28	-0.26	-0.47	0.30	0.16
AFTER	1.33	0.76	0.96	-0.04	0.42	0.87

Standardized Residuals

	BELIFT	AGGRESS	SEX	BEFORE	PRESENT	AFTER
BELIFT	0.10					
AGGRESS	0.47	-1.88				
SEX	-0.20	-0.38	0.16			
BEFORE	-1.66	0.99	1.32	0.41		
PRESENT	0.59	-1.05	-0.50	0.47	0.36	
AFTER	0.25	-0.55	-1.74	-1.21	0.76	0.29

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -1.95
 Median Standardized Residual = 0.11
 Largest Standardized Residual = 1.64

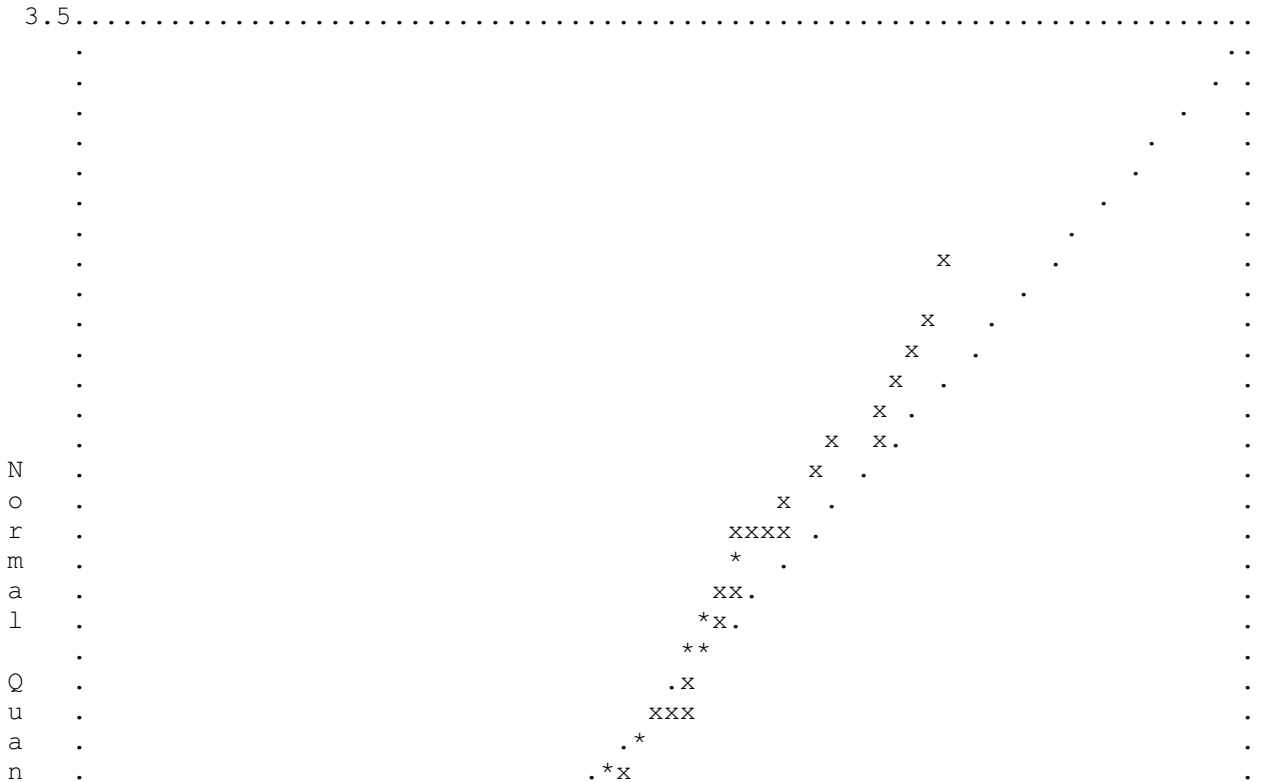
Stemleaf Plot

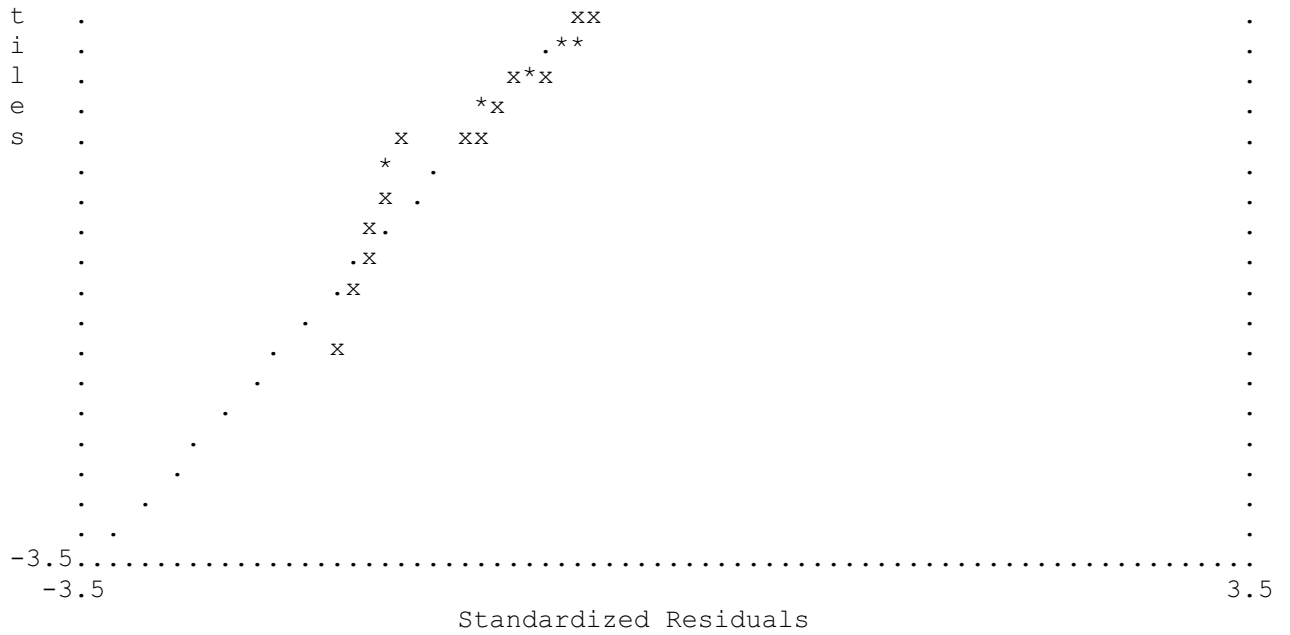
```

- 1|99877776
- 1|21110
- 0|9888665555
- 0|44433322221100
  0|1111112222223333344444
  0|55556778899
  1|00334
  1|566
    
```

PATH ANALYSIS FOR Disorder Behavior (JUSTED IDENTIFIED MODEL)

Qplot of Standardized Residuals

PATH ANALYSIS FOR Disorder Behavior (JUSTED IDENTIFIED MODEL)

Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-Y

	ATTITUDE	TRAITS	DB
ATT1	- -	0.88	0.96
ATT2	- -	0.19	1.79
ATT3	- -	0.49	0.49
SELF	1.89	- -	1.11
ANXIETY	0.02	- -	0.02
FUTURE	0.10	- -	0.26
BELIFT	0.00	- -	0.00
AGGRESS	0.60	0.60	- -
SEX	0.60	0.60	- -

Expected Change for LAMBDA-Y

	ATTITUDE	TRAITS	DB
ATT1	- -	-0.09	-0.03
ATT2	- -	-0.20	-0.09
ATT3	- -	-0.06	0.15
SELF	-0.63	- -	0.02
ANXIETY	0.01	- -	-0.04
FUTURE	0.01	- -	-0.01
BELIFT	0.00	- -	0.00
AGGRESS	0.08	-0.20	- -
SEX	-0.07	0.15	- -

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	ATTITUDE	TRAITS	DB
ATT1	- -	-0.09	-0.03
ATT2	- -	-0.20	-0.09
ATT3	- -	-0.06	0.15

SELF	-0.63	- -	0.02
ANXIETY	0.01	- -	-0.04
FUTURE	0.01	- -	-0.01
BELIFT	0.00	- -	0.00
AGGRESS	0.08	-0.20	- -
SEX	-0.07	0.15	- -

No Non-Zero Modification Indices for LAMBDA-X

Modification Indices for BETA

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
ATTITUDE	- -	- -	0.06
TRAITS	- -	- -	0.06
DB	- -	- -	- -

Expected Change for BETA

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
ATTITUDE	- -	- -	0.01
TRAITS	- -	- -	0.05
DB	- -	- -	- -

Standardized Expected Change for BETA

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
ATTITUDE	- -	- -	0.01
TRAITS	- -	- -	0.05
DB	- -	- -	- -

Modification Indices for GAMMA

	ME

ATTITUDE	- -
TRAITS	- -
DB	0.06

Expected Change for GAMMA

	ME

ATTITUDE	- -
TRAITS	- -
DB	0.01

Standardized Expected Change for GAMMA

	ME

ATTITUDE	- -
TRAITS	- -
DB	0.01

No Non-Zero Modification Indices for PHI

Modification Indices for PSI

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
ATTITUDE	- -		
TRAITS	- -	- -	
DB	0.06	0.06	- -

Expected Change for PSI

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
ATTITUDE	- -		
TRAITS	- -	- -	
DB	0.01	0.04	- -

Standardized Expected Change for PSI

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
ATTITUDE	- -		
TRAITS	- -	- -	
DB	0.01	0.04	- -

Modification Indices for THETA-EPS

	ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
ATT1	- -					
ATT2	0.12	- -				
ATT3	0.08	0.22	- -			
SELF	- -	1.86	0.45	- -		
ANXIETY	0.31	- -	- -	- -	- -	
FUTURE	- -	- -	- -	- -	0.01	- -
BELIFT	0.01	- -	- -	3.48	0.35	0.02
AGGRESS	3.09	1.84	- -	3.66	- -	2.35
SEX	0.41	- -	- -	5.82	- -	4.52

Modification Indices for THETA-EPS

	BELIFT	AGGRESS	SEX
	-----	-----	-----
BELIFT	- -		
AGGRESS	0.00	- -	
SEX	- -	- -	- -

Expected Change for THETA-EPS

	ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
ATT1	- -					
ATT2	-0.01	- -				
ATT3	-0.01	-0.01	- -			
SELF	- -	-0.02	-0.01	- -		
ANXIETY	0.01	- -	- -	- -	- -	
FUTURE	- -	- -	- -	- -	0.00	- -
BELIFT	0.00	- -	- -	0.03	0.02	0.00
AGGRESS	-0.07	-0.12	- -	-0.04	- -	0.04
SEX	0.02	- -	- -	0.03	- -	-0.05

Expected Change for THETA-EPS

BELIFT	AGGRESS	SEX
--------	---------	-----

BELIFT	----	-----	-----
AGGRESS	0.00	- -	
SEX	- -	- -	- -

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
	----	-----	-----	-----	-----	-----
BEFORE	- -	- -	1.36	- -	0.00	0.10
PRESENT	1.54	- -	- -	- -	0.00	- -
AFTER	1.46	- -	1.27	- -	0.02	- -

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	BELIFT	AGGRESS	SEX
	----	-----	-----
BEFORE	1.81	- -	1.17
PRESENT	1.38	0.79	0.64
AFTER	- -	2.77	4.67

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
	----	-----	-----	-----	-----	-----
BEFORE	- -	- -	-0.02	- -	0.00	0.00
PRESENT	-0.02	- -	- -	- -	0.00	- -
AFTER	0.02	- -	0.02	- -	0.00	- -

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	BELIFT	AGGRESS	SEX
	----	-----	-----
BEFORE	-0.02	- -	0.03
PRESENT	0.01	-0.02	0.01
AFTER	- -	0.05	-0.04

Modification Indices for THETA-DELTA

	BEFORE	PRESENT	AFTER
	----	-----	-----
BEFORE	- -		
PRESENT	0.00	- -	
AFTER	2.94	4.30	- -

Expected Change for THETA-DELTA

	BEFORE	PRESENT	AFTER
	----	-----	-----
BEFORE	- -		
PRESENT	0.00	- -	
AFTER	-0.04	0.05	- -

Maximum Modification Index is 5.82 for Element (9, 4) of THETA-EPS

PATH ANALYSIS FOR Disorder Behavior (JUSTED IDENTIFIED MODEL)

Factor Scores Regressions

ETA

	ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
ATTITUDE	-0.25	-0.16	0.23	-0.06	-0.04	-0.02
TRAITS	0.13	0.38	-0.43	0.04	-0.68	0.25
DB	-0.03	0.02	0.35	0.10	0.33	-0.07

ETA

	BELIFT	AGGRESS	SEX	BEFORE	PRESENT	AFTER
ATTITUDE	0.04	0.02	0.00	0.05	0.50	0.27
TRAITS	0.54	0.00	-0.18	0.01	-0.25	-0.32
DB	-0.13	0.09	0.60	0.03	-0.04	0.06

KSI

	ATT1	ATT2	ATT3	SELF	ANXIETY	FUTURE
ME	-0.10	-1.47	-0.08	-0.29	0.40	0.34

KSI

	BELIFT	AGGRESS	SEX	BEFORE	PRESENT	AFTER
ME	0.20	0.03	-0.22	0.03	0.97	0.70

PATH ANALYSIS FOR Disorder Behavior (JUSTED IDENTIFIED MODEL)

Standardized Solution

LAMBDA-Y

	ATTITUDE	TRAITS	DB
ATT1	1.00	- -	- -
ATT2	-2.21	- -	- -
ATT3	-0.99	- -	- -
SELF	- -	0.11	- -
ANXIETY	- -	-0.50	- -
FUTURE	- -	0.26	- -
BELIFT	- -	0.53	- -
AGGRESS	- -	- -	1.63
SEX	- -	- -	1.27

LAMBDA-X

	ME
BEFORE	0.80
PRESENT	0.73
AFTER	0.73

BETA

	ATTITUDE	TRAITS	DB
ATTITUDE	- -	- -	- -
TRAITS	-0.57	- -	- -
DB	-0.17	-0.40	- -

GAMMA

	ME

ATTITUDE	0.44
TRAITS	-0.24
DB	- -

Correlation Matrix of ETA and KSI

	ATTITUDE	TRAITS	DB	ME
	-----	-----	-----	-----
ATTITUDE	0.00			
TRAITS	-0.11	1.00		
DB	0.04	-0.38	1.00	
ME	0.44	-0.49	0.12	1.00

PSI

Note: This matrix is diagonal.

ATTITUDE	TRAITS	DB
-----	-----	-----
-0.19	0.82	0.85

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	ME

ATTITUDE	0.44
TRAITS	-0.49
DB	0.12

PATH ANALYSIS FOR Disorder Behavior (JUSTED IDENTIFIED MODEL)

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

	ME

ATTITUDE	0.44 (0.02) 19.91
TRAITS	-0.49 (0.07) -6.93
DB	0.12 (0.03) 4.32

Indirect Effects of KSI on ETA

	ME

ATTITUDE	- -
TRAITS	-0.25 (0.06)

-4.02
 DB 0.12
 (0.03)
 4.32

Total Effects of ETA on ETA

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
ATTITUDE	- -	- -	- -
TRAITS	-0.57 (0.15) -3.88	- -	- -
DB	0.06 (0.07) 0.78	-0.40 (0.07) -5.52	- -

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 0.372

Indirect Effects of ETA on ETA

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
ATTITUDE	- -	- -	- -
TRAITS	- -	- -	- -
DB	0.23 (0.05) 4.19	- -	- -

Total Effects of ETA on Y

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
ATT1	1.00	- -	- -
ATT2	-2.21 (0.81) -2.73	- -	- -
ATT3	-0.99 (0.08) -12.47	- -	- -
SELF	-0.06 (0.02) -3.88	0.11	- -
ANXIETY	0.28 (0.06) 4.69	-0.50 (0.07) -7.18	- -

FUTURE	-0.15 (0.03) -4.41	0.26 (0.04) 6.90	- -
BELIFT	-0.30 (0.06) -4.69	0.53 (0.08) 6.83	- -
AGGRESS	0.09 (0.12) 0.78	-0.65 (0.12) -5.52	1.63
SEX	0.07 (0.09) 0.79	-0.51 (0.10) -5.10	1.27 (0.16) 8.02

Indirect Effects of ETA on Y

	ATTITUDE -----	TRAITS -----	DB -----
ATT1	- -	- -	- -
ATT2	- -	- -	- -
ATT3	- -	- -	- -
SELF	-0.06 (0.02) -3.88	- -	- -
ANXIETY	0.28 (0.06) 4.69	- -	- -
FUTURE	-0.15 (0.03) -4.41	- -	- -
BELIFT	-0.30 (0.06) -4.69	- -	- -
AGGRESS	0.09 (0.12) 0.78	-0.65 (0.12) -5.52	- -
SEX	0.07 (0.09) 0.79	-0.51 (0.10) -5.10	- -

Total Effects of KSI on Y

	ME -----
ATT1	0.44 (0.02) 19.91

ATT2	-0.98 (0.35) -2.76
ATT3	-0.44 (0.02) -18.37
SELF	-0.05 (0.01) -6.93
ANXIETY	0.24 (0.02) 15.19
FUTURE	-0.13 (0.01) -12.10
BELIFT	-0.26 (0.02) -15.22
AGGRESS	0.20 (0.05) 4.32
SEX	0.15 (0.03) 4.74

PATH ANALYSIS FOR Disorder Behavior (JUSTED IDENTIFIED MODEL)

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

	ME
ATTITUDE	0.44
TRAITS	-0.49
DB	0.12

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

	ME
ATTITUDE	- -
TRAITS	-0.25
DB	0.12

Standardized Total Effects of ETA on ETA

	ATTITUDE	TRAITS	DB
ATTITUDE	- -	- -	- -

TRAITS	-0.57	- -	- -
DB	0.06	-0.40	- -

Standardized Indirect Effects of ETA on ETA

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
ATTITUDE	- -	- -	- -
TRAITS	- -	- -	- -
DB	0.23	- -	- -

Standardized Total Effects of ETA on Y

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
ATT1	1.00	- -	- -
ATT2	-2.21	- -	- -
ATT3	-0.99	- -	- -
SELF	-0.06	0.11	- -
ANXIETY	0.28	-0.50	- -
FUTURE	-0.15	0.26	- -
BELIFT	-0.30	0.53	- -
AGGRESS	0.09	-0.65	1.63
SEX	0.07	-0.51	1.27

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	ATTITUDE	TRAITS	DB
	-----	-----	-----
ATT1	- -	- -	- -
ATT2	- -	- -	- -
ATT3	- -	- -	- -
SELF	-0.06	- -	- -
ANXIETY	0.28	- -	- -
FUTURE	-0.15	- -	- -
BELIFT	-0.30	- -	- -
AGGRESS	0.09	-0.65	- -
SEX	0.07	-0.51	- -

Standardized Total Effects of KSI on Y

	ME

ATT1	0.44
ATT2	-0.98
ATT3	-0.44
SELF	-0.05
ANXIETY	0.24
FUTURE	-0.13
BELIFT	-0.26
AGGRESS	0.20
SEX	0.15

Time used: 0.094 Seconds

ภาคผนวกที่ 3 (ข)

Print Out SPSS of MANOVA

General Linear Model

Between-Subjects Factors

		N
เพศ	1	540
	2	1268

Bartlett's Test of Sphericity^a

Likelihood Ratio	.000
Approx. Chi-Square	1315.585
df	2
Sig.	.000

Tests the null hypothesis that the residual covariance matrix is proportional to an identity matrix.

a. Design: Intercept+เพศ

Multivariate Tests^b

Effect		Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
Intercept	Pillai's Trace	.673	1857.572 ^a	2.000	1805.000	.000
	Wilks' Lambda	.327	1857.572 ^a	2.000	1805.000	.000
	Hotelling's Trace	2.058	1857.572 ^a	2.000	1805.000	.000
	Roy's Largest Root	2.058	1857.572 ^a	2.000	1805.000	.000
เพศ	Pillai's Trace	.028	26.044 ^a	2.000	1805.000	.000
	Wilks' Lambda	.972	26.044 ^a	2.000	1805.000	.000
	Hotelling's Trace	.029	26.044 ^a	2.000	1805.000	.000
	Roy's Largest Root	.029	26.044 ^a	2.000	1805.000	.000

a. Exact statistic

b. Design: Intercept+เพศ

Levene's Test of Equality of Error Variances^a

	F	df1	df2	Sig.
AGGRE	.777	1	1806	.378
SEX	36.491	1	1806	.000

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

a. Design: Intercept+เพศ

Tests of Between-Subjects Effects

Source	Dependent Variable	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	AGGRE	126.974 ^a	1	126.974	23.013	.000
	SEX	100.432 ^b	1	100.432	51.862	.000
Intercept	AGGRE	20215.879	1	20215.879	3663.952	.000
	SEX	1882.439	1	1882.439	972.075	.000
เพศ	AGGRE	126.974	1	126.974	23.013	.000
	SEX	100.432	1	100.432	51.862	.000
Error	AGGRE	9964.617	1806	5.518		
	SEX	3497.347	1806	1.937		
Total	AGGRE	32704.000	1808			
	SEX	5446.000	1808			
Corrected Total	AGGRE	10091.591	1807			
	SEX	3597.779	1807			

a. R Squared = .013 (Adjusted R Squared = .012)

b. R Squared = .028 (Adjusted R Squared = .027)

Between-Subjects SSCP Matrix

			AGGRE	SEX
Hypothesis	Intercept	AGGRE	20215.88	6168.886
		SEX	6168.886	1882.439
	เพศ	AGGRE	126.974	112.926
		SEX	112.926	100.432
Error		AGGRE	9964.617	3604.344
		SEX	3604.344	3497.347

Based on Type III Sum of Squares

Residual SSCP Matrix

		AGGRE	SEX
Sum-of-Squares and Cross-Products	AGGRE	9964.617	3604.344
	SEX	3604.344	3497.347
Covariance	AGGRE	5.518	1.996
	SEX	1.996	1.937
Correlation	AGGRE	1.000	.611
	SEX	.611	1.000

Based on Type III Sum of Squares

Estimated Marginal Means

1. Grand Mean

Dependent Variable	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
			Lower Bound	Upper Bound
AGGRE	3.653	.060	3.535	3.771
SEX	1.115	.036	1.045	1.185

2. เพศ

Dependent Variable	เพศ	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
				Lower Bound	Upper Bound
AGGRE	1	3.943	.101	3.744	4.141
	2	3.364	.066	3.234	3.493
SEX	1	1.372	.060	1.255	1.490
	2	.857	.039	.781	.934

General Linear Model

Between-Subjects Factors

	N
ผลเรียน 1.00	357
ผลการเรียน 2.00	664
3.00	522
4.00	256

Bartlett's Test of Sphericity^a

Likelihood Ratio	.000
Approx. Chi-Square	1286.983
df	2
Sig.	.000

Tests the null hypothesis that the residual covariance matrix is proportional to an identity matrix.

a. Design: Intercept+ผลเรียน

Multivariate Tests^c

Effect		Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
Intercept	Pillai's Trace	.686	1956.013 ^a	2.000	1794.000	.000
	Wilks' Lambda	.314	1956.013 ^a	2.000	1794.000	.000
	Hotelling's Trace	2.181	1956.013 ^a	2.000	1794.000	.000
	Roy's Largest Root	2.181	1956.013 ^a	2.000	1794.000	.000
ผลเรียน	Pillai's Trace	.049	15.080	6.000	3590.000	.000
	Wilks' Lambda	.951	15.262 ^a	6.000	3588.000	.000
	Hotelling's Trace	.052	15.445	6.000	3586.000	.000
	Roy's Largest Root	.051	30.773 ^b	3.000	1795.000	.000

a. Exact statistic

b. The statistic is an upper bound on F that yields a lower bound on the significance level.

c. Design: Intercept+ผลเรียน

Levene's Test of Equality of Error Variances^d

	F	df1	df2	Sig.
AGGRE	15.912	3	1795	.000
SEX	34.853	3	1795	.000

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

a. Design: Intercept+ผลเรียน

Tests of Between-Subjects Effects

Source	Dependent Variable	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	AGGRE	302.514 ^a	3	100.838	18.517	.000
	SEX	165.814 ^b	3	55.271	29.068	.000
Intercept	AGGRE	21020.284	1	21020.284	3859.965	.000
	SEX	1899.615	1	1899.615	999.047	.000
ผลเรียน	AGGRE	302.514	3	100.838	18.517	.000
	SEX	165.814	3	55.271	29.068	.000
Error	AGGRE	9775.064	1795	5.446		
	SEX	3413.061	1795	1.901		
Total	AGGRE	32555.000	1799			
	SEX	5408.000	1799			
Corrected Total	AGGRE	10077.579	1798			
	SEX	3578.875	1798			

a. R Squared = .030 (Adjusted R Squared = .028)

b. R Squared = .046 (Adjusted R Squared = .045)

Between-Subjects SSCP Matrix

			AGGRE	SEX
Hypothesis	Intercept	AGGRE	21020.28	6319.054
		SEX	6319.054	1899.615
	ผลเรียน	AGGRE	302.514	223.354
		SEX	223.354	165.814
Error		AGGRE	9775.064	3484.625
		SEX	3484.625	3413.061

Based on Type III Sum of Squares

Residual SSCP Matrix

		AGGRE	SEX
Sum-of-Squares and Cross-Products	AGGRE	9775.064	3484.625
	SEX	3484.625	3413.061
Covariance	AGGRE	5.446	1.941
	SEX	1.941	1.901
Correlation	AGGRE	1.000	.603
	SEX	.603	1.000

Based on Type III Sum of Squares

Estimated Marginal Means

1. Grand Mean

Dependent Variable	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
			Lower Bound	Upper Bound
AGGRE	3.648	.059	3.533	3.763
SEX	1.097	.035	1.029	1.165

2. ผลการเรียนรู้

Dependent Variable	ผลการเรียนรู้	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
				Lower Bound	Upper Bound
AGGRE	1.00	3.246	.124	3.004	3.489
	2.00	3.256	.091	3.078	3.434
	3.00	3.636	.102	3.436	3.836
	4.00	4.453	.146	4.167	4.739
SEX	1.00	.824	.073	.680	.967
	2.00	.804	.054	.699	.909
	3.00	1.052	.060	.933	1.170
	4.00	1.707	.086	1.538	1.876

Post Hoc Tests

ผลเรียนรู้ ผลการเรียนรู้

Multiple Comparisons

Scheffe

Dependent Variable (I)	ผลการเรียนรู้ (J)	ผลการเรียนรู้	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
AGGRE	1.00	2.00	-.0095	.15315	1.000	-.4381	.4190
		3.00	-.3895	.16027	.117	-.8380	.0589
		4.00	-1.2066*	.19112	.000	-1.7414	-.6718
	2.00	1.00	.0095	.15315	1.000	-.4190	.4381
		3.00	-.3800	.13651	.052	-.7620	.0020
		4.00	-1.1971*	.17168	.000	-1.6775	-.7167
	3.00	1.00	.3895	.16027	.117	-.0589	.8380
		2.00	.3800	.13651	.052	-.0020	.7620
		4.00	-.8171*	.17806	.000	-1.3153	-.3189
	4.00	1.00	1.2066*	.19112	.000	.6718	1.7414
		2.00	1.1971*	.17168	.000	.7167	1.6775
		3.00	.8171*	.17806	.000	.3189	1.3153
SEX	1.00	2.00	.0193	.09050	.997	-.2339	.2725
		3.00	-.2282	.09470	.122	-.4932	.0368
		4.00	-.8835*	.11293	.000	-1.1995	-.5675
	2.00	1.00	-.0193	.09050	.997	-.2725	.2339
		3.00	-.2475*	.08066	.024	-.4732	-.0218
		4.00	-.9028*	.10144	.000	-1.1867	-.6190
	3.00	1.00	.2282	.09470	.122	-.0368	.4932
		2.00	.2475*	.08066	.024	.0218	.4732
		4.00	-.6553*	.10521	.000	-.9497	-.3609
	4.00	1.00	.8835*	.11293	.000	.5675	1.1995
		2.00	.9028*	.10144	.000	.6190	1.1867
		3.00	.6553*	.10521	.000	.3609	.9497

Based on observed means.

*. The mean difference is significant at the .05 level.

Homogeneous Subsets

AGGREScheffe^{a,b}

ผลการเรียน	N	Subset	
		1	2
1.00	357	3.2465	
2.00	664	3.2560	
3.00	522	3.6360	
4.00	256		4.4531
Sig.		.139	1.000

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

Based on Type III Sum of Squares

The error term is Mean Square(Error) = 5.446.

a. Uses Harmonic Mean Sample Size = 394.902.

b. Alpha = .05.

SEXScheffe^{a,b}

ผลการเรียน	N	Subset	
		1	2
2.00	664	.8042	
1.00	357	.8235	
3.00	522	1.0517	
4.00	256		1.7070
Sig.		.096	1.000

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

Based on Type III Sum of Squares

The error term is Mean Square(Error) = 1.901.

a. Uses Harmonic Mean Sample Size = 394.902.

b. Alpha = .05.

General Linear Model**Between-Subjects Factors**

	N
ครอบครัว 1.00	726
2.00	852
3.00	217

Bartlett's Test of Sphericity^a

Likelihood Ratio	.000
Approx. Chi-Square	1322.478
df	2
Sig.	.000

Tests the null hypothesis that the residual covariance matrix is proportional to an identity matrix.

a. Design: Intercept+ครอบครัว

Multivariate Tests^c

Effect		Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
Intercept	Pillai's Trace	.618	1445.737 ^a	2.000	1791.000	.000
	Wilks' Lambda	.382	1445.737 ^a	2.000	1791.000	.000
	Hotelling's Trace	1.614	1445.737 ^a	2.000	1791.000	.000
	Roy's Largest Root	1.614	1445.737 ^a	2.000	1791.000	.000
ครอบครัว	Pillai's Trace	.010	4.393	4.000	3584.000	.002
	Wilks' Lambda	.990	4.400 ^a	4.000	3582.000	.002
	Hotelling's Trace	.010	4.407	4.000	3580.000	.001
	Roy's Largest Root	.010	8.572 ^b	2.000	1792.000	.000

a. Exact statistic

b. The statistic is an upper bound on F that yields a lower bound on the significance level.

c. Design: Intercept+ครอบครัว

Levene's Test of Equality of Error Variances^d

	F	df1	df2	Sig.
AGGRE	1.724	2	1792	.179
SEX	3.226	2	1792	.040

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

a. Design: Intercept+ครอบครัว

Tests of Between-Subjects Effects

Source	Dependent Variable	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	AGGRE	4.467 ^a	2	2.234	.398	.672
	SEX	25.555 ^b	2	12.778	6.425	.002
Intercept	AGGRE	15970.293	1	15970.293	2845.037	.000
	SEX	1503.555	1	1503.555	755.994	.000
ครอบครัว	AGGRE	4.467	2	2.234	.398	.672
	SEX	25.555	2	12.778	6.425	.002
Error	AGGRE	10059.191	1792	5.613		
	SEX	3564.008	1792	1.989		
Total	AGGRE	32577.000	1795			
	SEX	5441.000	1795			
Corrected Total	AGGRE	10063.658	1794			
	SEX	3589.563	1794			

a. R Squared = .000 (Adjusted R Squared = -.001)

b. R Squared = .007 (Adjusted R Squared = .006)

Between-Subjects SSCP Matrix

			AGGRE	SEX
Hypothesis	Intercept	AGGRE	15970.29	4900.225
		SEX	4900.225	1503.555
	ครอบครัว	AGGRE	4.467	7.385
		SEX	7.385	25.555
Error		AGGRE	10059.19	3698.453
		SEX	3698.453	3564.008

Based on Type III Sum of Squares

Residual SSCP Matrix

		AGGRE	SEX
Sum-of-Squares and Cross-Products	AGGRE	10059.19	3698.453
	SEX	3698.453	3564.008
Covariance	AGGRE	5.613	2.064
	SEX	2.064	1.989
Correlation	AGGRE	1.000	.618
	SEX	.618	1.000

Based on Type III Sum of Squares

Estimated Marginal Means**1. Grand Mean**

Dependent Variable	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
			Lower Bound	Upper Bound
AGGRE	3.564	.067	3.433	3.695
SEX	1.094	.040	1.016	1.172

2. ครอบครัว

Dependent Variable	ครอบครัว	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
				Lower Bound	Upper Bound
AGGRE	1.00	3.574	.088	3.402	3.747
	2.00	3.492	.081	3.333	3.651
	3.00	3.627	.161	3.311	3.942
SEX	1.00	.982	.052	.879	1.085
	2.00	.962	.048	.868	1.057
	3.00	1.336	.096	1.149	1.524

Post Hoc Tests

ครอบครัว

Multiple Comparisons

Scheffe

Dependent Variat (I) ครอบคลุม (J) ครอบคลุม	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval		
				Lower Bound	Upper Bound	
AGGRE	1.00 2.00	.0826	.11967	.788	-.2106	.3758
	2.00 3.00	-.0523	.18330	.960	-.5014	.3967
	1.00 3.00	-.0826	.11967	.788	-.3758	.2106
	2.00 3.00	-.1349	.18016	.755	-.5763	.3064
	3.00 1.00	.0523	.18330	.960	-.3967	.5014
	3.00 2.00	.1349	.18016	.755	-.3064	.5763
SEX	1.00 2.00	.0197	.07123	.963	-.1548	.1942
	1.00 3.00	-.3543*	.10911	.005	-.6216	-.0870
	2.00 1.00	-.0197	.07123	.963	-.1942	.1548
	2.00 3.00	-.3740*	.10724	.002	-.6367	-.1113
	3.00 1.00	.3543*	.10911	.005	.0870	.6216
	3.00 2.00	.3740*	.10724	.002	.1113	.6367

Based on observed means.

*. The mean difference is significant at the .05 level.

Homogeneous Subsets

AGGRE

Scheffe^{a,b}

ครอบคลุม	N	Subset
		1
2.00	852	3.4918
1.00	726	3.5744
3.00	217	3.6267
Sig.		.712

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

Based on Type III Sum of Squares

The error term is Mean Square(Error) = 5.613.

a. Uses Harmonic Mean Sample Size = 419.029.

b. Alpha = .05.

SEXScheffe^{a,b}

ครอบครัว	N	Subset	
		1	2
2.00	852	.9624	
1.00	726	.9821	
3.00	217		1.3364
Sig.		.980	1.000

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

Based on Type III Sum of Squares

The error term is Mean Square(Error) = 1.989.

a. Uses Harmonic Mean Sample Size = 419.029.

b. Alpha = .05.

ภาคผนวกที่ 4 (ก)

การเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย :
ความสำคัญ ปัจจัย และการกำหนดทิศทาง^๑

ดร.กาญจนา โชคเหริญสุขชัย^๒

คำนำ

ปัจจุบันเด็กเจริญเติบโตเป็นหนุ่มสาวเร็วกว่าในสมัยก่อน ทั้งนี้อาจเนื่องจากอาหารการกินที่สมบูรณ์และสุขภาพอนามัยโดยรวมที่ดีกว่า ประกอบกับมีสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม เช่น สื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถล่อลวงเกลาจิตใจและอารมณ์ของเด็กให้มีลักษณะที่โตเกินวัย จุดเริ่มต้นแห่งการเปลี่ยนแปลงส่วนมากจะเริ่มในช่วงอายุระหว่าง ๑๐-๑๒ ปี แต่บางคนอาจเร็วเข้าได้มากถึง ๒-๓ ปี (สุขภาพคนไทย, ๒๕๔๖:๘๑) ภาพที่ปรากฏในใจเคียงคู่กับเยาวชน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของความเจริญเติบโต พละกำลัง ความใฝ่ฝัน ความสดใส และความเบิกบานสวยงามของชีวิต ขณะที่บางคนมองเห็นภาพความสับสน ความทำทลาย การเสี่ยงภัย และปัญหามากมายที่ติดตามมา ไม่ว่าจะมองอย่างไรเยาวชนถือเป็นช่วงเวลาแห่งความเปลี่ยนแปลงที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นช่วงเวลาแห่งการเตรียมตัวเพื่อก้าวสู่วัยผู้ใหญ่ และเยาวชนนับเป็นด้านแรกของการเลือกทางเดินในชีวิต วัยนี้จึงถือเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อในการวางแผนของชีวิตที่เหลือ

แต่ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๕๐ ได้มีเรื่องราวเกี่ยวกับเยาวชนมากมายปรากฏเป็นข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์ ตั้งแต่เรื่องค้ายาเสพติดไปจนถึงการก่ออาชญากรรมในสังคม สถานการณ์การให้ความสำคัญในเรื่องบริโภคนิยมมากกว่าคำนึงถึงคุณค่าและความพอดี ใช้ชีวิตแบบสุดขีด ติดยึดกับตนเองโดยไม่สนใจสังคมสิ่งแวดล้อมรอบข้างแม้แต่น้อย รวมทั้งยังมีพฤติกรรมก้าวร้าว ชอบความรุนแรงและละเมิดทางเพศ นิยมวัฒนธรรมตะวันตก และญี่ปุ่น มองศาสนาเป็นสิ่งที่ไกลตัว ไม่ชอบทำงาน นอนดึก ตื่นสาย ทำตัวเงียบยึดติดกับอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ รถยนต์ บัตรเครดิต และสินค้ายี่ห้อดัง (ลัดดา ตั้งสุภาชัย ๒๕๔๗:๔) ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้ถือเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง เนื่องจากเยาวชนถือเป็นรากฐานของชีวิตที่เหลือและเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาประเทศ

จากรายงานการวิจัยทั้งของไทยและต่างประเทศได้ชี้ให้เห็นว่า รายการละครโทรทัศน์ที่แสดงพฤติกรรมรุนแรงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อผู้อื่น เนื่องจาก

^๑ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “จิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย: มโนทัศน์พื้นฐาน การประเมินและการพัฒนา” ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยประจำปี ๒๕๔๘ จากคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกอ.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

^๒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

จดจำวิธีมาจากรายการที่แสดงพฤติกรรมที่รุนแรงผิดปกติเกินกว่าที่มนุษย์ทั่วไปพึงกระทำ เช่น ยิงเพื่อนเมื่อเกิดการทะเลาะวิวาทกัน หรือการยกพวกเข้ารุมทำร้ายซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ความรุนแรงในเรื่องการทะเลาะวิวาทกันแล้ว ปัญหาเรื่องเพศก็เป็นปัญหาสำคัญสำหรับเยาวชนในยุคปัจจุบัน สาเหตุหนึ่งอาจมาจากเยาวชนมีความคุ้นเคยกับสื่อลามกมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากรายงานสภาวะการณ์ของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับการเสพ

สื่อลามกของเด็กไทย ซึ่งสำรวจโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่ เริ่มเสพสื่อลามกเป็นครั้งแรกเมื่ออยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และหากพิจารณาเนื้อหาในสื่อดังกล่าวแล้ว พบว่ามีการนำเสนอเนื้อหาไปในแนวยั่วยุการมรณมมากกว่าการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา ซึ่งความคุ้นเคยดังกล่าวสามารถทำให้เด็กและเยาวชนมองเห็นพฤติกรรมทางเพศเป็นเรื่องปกติธรรมดาและมีการเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศไปในทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งสภาวะการณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับผลการสำรวจของ กฤตยา อาชวนิจกุลและคณะ ที่พบว่าพฤติกรรมทางเพศของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นหญิงมีอายุน้อยลง

นอกจากการมีเพศสัมพันธ์ที่อายุน้อยลงแล้ว เยาวชนไทยยังมีทัศนคติในเชิงบวกกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน โดยมีความคิดว่า “ไม่เป็นไรหากจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่ง” โดยเยาวชนชายเห็นด้วยกับเรื่องนี้มากกว่าเยาวชนหญิง รวมทั้งเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ไม่มีความจำเป็นต้องรับผิดชอบ ส่วนพฤติกรรมอื่น ๆ เช่น การเที่ยวกลางคืนด้วยกัน การแสดงความรัก ไม่ว่าจะโอบ กอด จูบ ในที่สาธารณะ ก็นับเป็นเรื่องธรรมดาเช่นเดียวกัน โดยผลการวิจัยระบุว่าพฤติกรรมเช่นนี้ส่วนใหญ่เกิดจากแรงผลักดันในตนเองนั่นคือ ความอยากรู้อยากเห็น และอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกคือจากเพื่อนและละครโทรทัศน์หลังข่าวหรือภาพยนตร์ต่างประเทศเป็นแรงยั่วยุให้ความคิดเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์อีกทางหนึ่ง ส่วนปัจจัยอื่นไม่ถือว่าเป็นปัจจัยรองหรือไม่ก่อให้เกิดผลแต่อย่างไร เช่น ปัจจัยในเรื่องครอบครัวขาดความอบอุ่น (สุวิมล วิภาวีพลกุล, ๒๕๔๘: ๑๖) จากอิทธิพลทั้งภายในและภายนอกร่างกายที่กล่าวแล้วนั้น จะเห็นว่าละครโทรทัศน์ที่คนทั่วไปมองว่าเป็นสิ่งให้ความบันเทิงก็สามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเยาวชนได้ด้วยเช่นกัน

ความสับสนอันจากการนำเสนอพฤติกรรมทางละครโทรทัศน์

ธรรมชาติในการนำเสนอของโทรทัศน์คือ การทำเนื้อหาที่จะนำเสนอให้ง่าย ไม่ซับซ้อนสามารถสะท้อนและถ่ายทอดภาพชีวิตให้ดูไม่ยุ่งยากซับซ้อนเท่าชีวิตจริง ละครโทรทัศน์โดยทั่วไปมักจะสร้างความคิดให้กับคนดูเป็นกฎสั้น ๆ ที่เข้าใจได้ง่ายว่า “ทำงานให้หนัก แล้วจะประสบความสำเร็จ” หรือ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ซึ่งโดยทั่วไปละครโทรทัศน์ได้นำเสนอพฤติกรรม ๒ แบบ

นี้อยู่แล้ว คือ พฤติกรรมดี ได้แก่ การกระทำที่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของสังคม ส่วน พฤติกรรมเลว ได้แก่ การกระทำที่ขัดแย้งหรือสวนทางกับเกณฑ์มาตรฐานของสังคม ดังนั้นตัวละคร จะมีพฤติกรรมเช่นไร ก็ขึ้นอยู่กับเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละสังคมซึ่งอาจจะเหมาะกับสังคมหนึ่งแต่ อาจไม่เหมาะกับอีกสังคมหนึ่งก็ได้ ส่วนการกำหนดนักแสดงก็มักจะกำหนดโดยการให้ตัวแสดง ยอดนิยมเป็นตัวเอก ส่วนผู้ร้ายก็จะเป็นนักแสดงที่มีหน้าและบุคลิกที่เหมาะสมกับบทร้าย

แต่ปัจจุบันในหลายกรณีที่ผู้ชมโทรทัศน์เกิดความสับสนระหว่างความเป็นจริงกับสิ่งที่ นำเสนอทางโทรทัศน์ เช่น ตัวโกงกลับเป็นผู้ที่มีเงินทองมากมายรวมทั้งได้รับความนับหน้าถือตาใน สังคม หรือภาพของนักร้องยอดนิยม ในละครเรื่องมังกรซ่อนพยัคฆ์ ที่แสดงเป็นคู่ที่เต็มไปด้วย ความพยายาม หรือการนำพระเอกที่คนทั่วไปนิยมมาแสดงในบทที่ผิดกฎหมาย เช่น ละครเรื่องดี ใหญ่ ที่ทำให้ผู้ชมส่วนใหญ่มองว่าดีใหญ่เป็นพระเอกและการกระทำของดีใหญ่เป็นสิ่งที่ถูกต้อง ส่วนตำรวจซึ่งเป็นฝ่ายตรงข้ามกับดีใหญ่กลับถูกมองว่าเป็นคนไม่ดีจึงสมควรได้รับการดำเนิน

จากเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องที่ทำให้ผู้ชมที่เป็นเยาวชนเกิดความสับสน และความ สับสนดังกล่าวได้ถูกกระตุ้นและเสริมแรง ด้วยการแข่งขันในอุตสาหกรรมบันเทิงที่มีอยู่ในระดับสูง ที่ทุกสถานีได้อาศัยกระแสความต้องการของเยาวชนนำเสนอค่านิยมและพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งที่ เป็นค่านิยมและพฤติกรรมที่ดีและไม่ดีเพื่อหวังผลทางธุรกิจมากกว่าการเสนอโดยตระหนักถึงการ ทำหน้าที่ของสื่อมวลชนที่จะพึงมี ซึ่งผลของการนำเสนอด้วยวิธีการดังกล่าว สามารถส่งผลให้เกิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเยาวชนที่เบี่ยงเบนผิดไปจากบรรทัดฐานเดิมของสังคมไทย

ละครที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ

ในการรับชมละครโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นละครเรื่องใด ๆ ผู้ชมมักมีจินตนาการว่าตนเองมี โอกาสใกล้ชิด รั้งจัก และพูดคุยกันแบบตัวต่อตัวกับละคร หรือกับนักแสดงที่ตนชื่นชอบในแง่มุมต่าง ๆ เสมือนกับว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเหตุการณ์จริง และราวกับว่าบุคคลดังกล่าวเป็นเพื่อนสนิท หรือคนใกล้ชิด (Horton and Wohi, 1956) นอกจากนี้ ผู้ชมรายการยังแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ลุ้นให้กับตัวละครที่ตนเองชื่นชอบแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม ใน ขณะเดียวกัน ผู้ชมบางคนอาจเกิดความผูกพันกับตัวละครมากจนจินตนาการว่าตนคือตัวละครนั้น และพยายามเลียนแบบ การแต่งกาย ทรงผม ท่าทาง อากัปกริยา ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ของ ตัวละครนั้น ๆ (Sarobol and Singhal, 1998)

ละครที่ออกอากาศทางโทรทัศน์ที่เห็นโดยทั่วไป สามารถแบ่งได้เป็น ๔ รูปแบบด้วยกัน (Max, 2000:77 และ ประไพรัตน์ วีระพงศ์, ๒๕๔๒) ซึ่งแต่ละรูปแบบอาจส่งผลต่อผู้ชมแตกต่างกัน ดังนี้คือ

๑. ละครแนวรักโรแมนติก ซึ่งรักหักสวาท เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับความรักต่าง ๆ ซึ่ง เป็นความรักระหว่างหนุ่มสาวส่วน ใหญ่มักแสดงถึงการแก่งแย่งกันระหว่างนางเอกกับตัวร้ายและ สุดท้ายพระเอกนางเอกก็ได้แต่งงานกัน อิทธิพลของละครโทรทัศน์แนวนี้ คือ อาจทำให้ผู้ชม มองเห็นความสำคัญของเงินและรูปลักษณ์ภายนอก เนื่องจากพระเอกในเรื่องมักเป็นผู้เพียบพร้อม ไปด้วยรูปสมบัติและทรัพย์สมบัติ เป็นที่หมายปองของสาว ตลอดจนการแสดงกริยาที่ไม่เหมาะสม ของผู้หญิงในเรื่อง (ตัวร้าย) เช่น การกรีดร้องเมื่อได้รับการขู่ใจ การยั่วยวนผู้ชายทั้งในที่ลับและที่ แฉ่ง หรือการแสดงความรักอย่างเปิดเผยโดยไม่ขัดเขิน เช่น การจับมือ การจูบ หรือการโอบกอด เป็นต้น

๒. ละครแนวชีวิต เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับการต่อสู้ในการดำเนินชีวิตของคนในยุคต่าง ๆ ซึ่งละครแนวนี้อาจสะท้อนให้เห็นค่านิยมต่างๆ เช่น การรักพวกพ้อง การมีภรรยาหลายคน การมี อำนาจหรือความเป็นเจ้าพ่อ ความหุนหรา พุ่มเพื่อย ความกตัญญู รวมทั้งความไม่เป็นธรรมใน สังคม

๓. ละครแนวสยองขวัญ เป็นละครที่นำเสนอเกี่ยวกับความลึกลับ ภูตผีปีศาจ การก่อ อาชญากรรม สงคราม การสูญเสียทรัพย์สินและชีวิต ความเก็บกดของตัวละคร ความบ้าอำนาจ ความวิปริตและความเบี่ยงเบนของอารมณ์และจิตใจ ตลอดจนความอาฆาตและความพยาบาท ซึ่งละครแนวนี้อาจก่อให้เกิดความเชื่อในสิ่งที่มองไม่เห็น รวมทั้งสามารถก่อให้เกิดความก้าวร้าว รุนแรงหรือเกิดความไม่พอใจ และใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา

๔. ละครแนวตลกและสนุกสนาน ละครแนวนี้ได้ใช้ความสนุกสนานสะท้อนแนวคิด อุดมคติของเรื่อง โดยตัวละครเป็นผู้ถ่ายทอดมีการขมวดปมไว้ให้ผู้ชมคิดและตัดสินใจเอง ทำให้ผู้ชมไม่ รู้สึกว่าถูกยัดเยียด ข้อเสียของละครแนวนี้คือ ความสนุกสนานได้บดบังเนื้อสาระที่เป็นแก่นของ เรื่องจนผู้ชมมองข้ามสาระที่ผู้ผลิตต้องการนำเสนอ และอาจเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ เหมาะสมได้ เช่น การใช้ภาษาไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม นอกจากนี้ความไม่ถูกต้องและไม่ชัดเจน ทางวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในละคร อาจทำให้เด็กและเยาวชนได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง

รูปแบบละครโทรทัศน์ทั้ง ๔ รูปแบบนั้น จากรายงานการวิจัยของสินีญา ไกรวิมล (๒๕๔๔) พบว่าเนื้อหาเกี่ยวกับความรักโรแมนติก ได้นำมาทำเป็นละครโทรทัศน์มากที่สุด และจากรายงาน การวิจัยของ ประไพรัตน์ วีระพงศ์ (๒๕๔๒) พบว่าพฤติกรรมก้าวร้าวมีการนำเสนอทางโทรทัศน์ ประจำทุกวัน โดยการแพร่ภาพความก้าวร้าวทางโทรทัศน์ มีความถี่เฉลี่ยคิดเป็น ๑ ครั้งต่อ ๒.๓ นาที และปรากฏสม่ำเสมอตลอดทั้งวัน การแสดงออกเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและความ ก้าวร้าวที่ถ่ายทอดในลักษณะที่มีความถี่สูงและต่อเนื่องสามารถส่งผลต่อแนวคิดทัศนคติและการ แสดงพฤติกรรมของผู้รับในระดับสูงได้เช่นกัน (Gunter, 1994:169 และ Harris, 1994:247) ส่วน

ผลกระทบของการดูละครโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องสามารถส่งผลต่อปัญหาทางเพศ เช่น โรคเอดส์และการตั้งครรภ์ตั้งแต่อายุน้อยด้วย (Harris 1994:247)

ลักษณะการเลือกเปิดรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชน

ลักษณะของการเปิดรับละครโทรทัศน์ของแต่ละบุคคลโดยพื้นฐานแล้ว ขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้ชม (audience interest) เป็นหลัก ความสนใจนี้อาจรวมไปถึงการให้ความเชื่อถือต่อเนื้อหาละครโทรทัศน์ด้วย (Hybels and Weaver, 1998:300) การที่ผู้ชมเปิดรับละครโทรทัศน์และตีความเนื้อหาของละครที่ได้รับแตกต่างกันนั้น สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีการเลือกเปิดรับสื่อ (media selection theory) โดยเปรียบเทียบได้กับเครื่องกรอง (filters) ตามแนวคิดของ แคปเปอร์ (Joseph Thomas Klapper: 1960) ซึ่งได้นำเสนอกระบวนการในการเลือกรับสาร ออกเป็น ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การเลือกเปิดรับ (selective exposure)

บุคคลมีแนวโน้มที่จะเปิดตัวเองในการรับสื่อตามความคิดและความสนใจของตน และหลีกเลี่ยงไม่สื่อสารในสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความสนใจของตน แม้การรับสารจะเอนเอียงไปยังลักษณะหรือความต้องการของแต่ละบุคคล แต่ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่บุคคลรู้สึกตัวหรืออยู่ในระดับจิตสำนึก

การเลือกเปิดรับนี้มีการศึกษาวิจัยกันอย่างกว้างขวาง และพบว่า การเลือกเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น ทศนคติเดิมของผู้รับสาร ซึ่งบุคคลมักจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนความคิดเดิมที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดของตน ทั้งนี้เพราะการได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้สึกของตนจะเกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจที่เราเรียกว่า “cognitive dissonance” ดังนั้นการที่จะลดหรือหลีกเลี่ยงภาวะดังกล่าวได้ก็จะต้องแสวงหาข่าวสาร หรือเลือกสรรเฉพาะข่าวสารที่ลงรอยกับความคิดตน

๒. การเลือกให้ความสนใจ (selective attention)

ผู้รับสารนอกจากจะเลือกเปิดรับข่าวสารแล้ว ยังเลือกให้ความสนใจต่อข่าวสารที่ได้รับซึ่งสอดคล้อง หรือเข้ากันได้กับทัศนคติความเชื่อดั้งเดิมของบุคคลนั้น ๆ และหลีกเลี่ยงการรับข่าวสารที่ขัดต่อทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจ หรือความคิดดั้งเดิม ทั้งนี้เพราะการได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดของเขาจะทำให้เขาเกิดความรู้สึกไม่พอใจและสับสนได้

๓. การเลือกการรับรู้หรือเลือกตีความ (selective perception or selective interpretation)

การเลือกรับรู้นี้ หมายถึง คนเรามีแนวโน้มที่จะเปิดรับและตีความสาร เพื่อให้การสื่อสารนั้นเป็นไปตามความคิดเห็นและความสนใจของบุคคลนั้น ทิศทางของความบิดเบือนของการรับสารจะเป็นไปตามความพึงพอใจของตน ด้วยสาเหตุนี้บุคคลหนึ่งจึงอาจได้ยินผู้พูดในสิ่งหนึ่งในขณะที่อีกบุคคลหนึ่งได้ยินผู้พูดคนเดียวกันนั้นพูดในสิ่งที่แตกต่างออกไป โดยทฤษฎีกล่าวว่ามีผู้ฟังหลายคนอาจได้ยินสารอย่างเดียวกันแตกต่างกันออกไป

๔. การเลือกจดจำ (selective retention)

เมื่อบุคคลมีการเลือกรับรู้หรือตีความแล้ว ก็จะทำให้เกิดการจดจำสิ่งที่ตนเองรับรู้ และเมื่อเกิดการจดจำแล้วก็จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมด้วยในที่สุด

จากแนวคิดดังกล่าวอาจนำมาอธิบายเกี่ยวกับการเลียนแบบพฤติกรรมจากการดูละครโทรทัศน์ได้ว่า ในหนึ่งวันมีละครโทรทัศน์ออกอากาศหลายเรื่องในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งผู้ชมจะเลือกรับชมเรื่องที่ตรงกับความชอบ (ทัศนคติ) หรือความสนใจ ทั้งนี้อาจเนื่องจากมีนักแสดงที่ตนเองสนใจร่วมแสดงด้วย และเมื่อบุคคลแต่ละคนเลือกชมละครโทรทัศน์เรื่องที่ชอบแล้ว ก็จะมีการตีความเหตุการณ์ พฤติกรรม การแสดงของผู้แสดง รวมทั้งเรื่องราวในส่วนอื่น ๆ ที่ได้รับจากละครโทรทัศน์แตกต่างกัน ถึงแม้บุคคลสองคนจะได้ชมละครโทรทัศน์เรื่องเดียวกัน ทั้งนี้เพราะความหมายของละครที่ส่งไปในแต่ละคราวนั้นประกอบไปด้วยตัวอักษร รูปภาพ กริยาอาการหรือคำพูด จึงขึ้นอยู่กับผู้รับว่าจะเลือกรับหรือตีความตรงจุดไหน บางคนตีความจากรูปภาพ คำพูด กริยาอาการขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้ชมแต่ละคน ตัวอย่างเช่น การนำเสนอภาพของนางเอกที่ต้องหลอก ลวงผู้ชายเพื่อแลกกับเงินเพื่อเอาไปเลี้ยงครอบครัว คนบางคนอาจตีความว่าเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องและน่าเห็นใจเนื่องจากเป็นการกระทำของนางเอก จากเหตุการณ์ดังกล่าวบางคนอาจตีความว่า ถึงแม้จะเป็นการกระทำของนางเอกแต่ถ้าพิจารณาแล้วจะเป็นการกระทำที่ผิดไม่ถูกต้องตามหลักแนวคิดของสังคมไทย เมื่อผู้ชมมีการตีความเรื่องราวจากละครแล้วก็จะมีแนวโน้มที่จะจดจำเหตุการณ์ หรือจดจำพฤติกรรมการแสดงออกของผู้แสดงรวมทั้งส่วนอื่น ๆ และเมื่อเกิดการจำถึงขั้นที่ลึกซึ้ง ก็จะส่งผลให้ผู้ชมมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมตามที่ตนเองจดจำ

ในกระบวนการเลือกเปิดรับสื่อทั้งหมดนั้น ขั้นที่หนึ่งผู้รับอาจเลือกเปิดรับสารโดยไม่ผ่านกระบวนการคิดที่ซับซ้อนมากนัก อาจเพียงแต่เลือกเปิดรับเพราะเป็นเวลาที่ว่าง หรือบังเอิญสารนั้นได้รับการส่งผ่านสื่อที่ตนเองคุ้นเคย แต่เมื่อผู้รับเริ่มรับสารที่ดึงดูดใจเลือกรับสารในขั้นที่หนึ่งแล้วขั้นต่อไปคือเลือกรับรู้หรือตีความ ในขั้นนี้ผู้รับสารอาจต้องใช้กระบวนการทางสมองขั้นที่สูงขึ้นรวมทั้งต้องใช้คุณลักษณะหลาย ๆ อย่างมาประกอบกันเพื่อช่วยในการเลือกรับรู้หรือตีความสารหนึ่งเรื่อง ในขั้นนี้จึงถือเป็นขั้นที่สำคัญมากขั้นหนึ่ง เนื่องจากผลของการเลือกรับรู้หรือตีความจากขั้นนี้ได้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการจดจำและมีแนวโน้มที่จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในเวลาต่อมา ดังสรุปได้ในแผนภูมิที่ ๑

แผนภูมิที่ ๑ สรุปความสัมพันธ์ของการเลือกเปิดรับสื่อ เลือกรับรู้หรือการตีความ การจดจำ และการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

การเลือกรับรู้หรือตีความผิดหรือถูก จะขึ้นอยู่กับคุณลักษณะทางจิตใจของแต่ละบุคคล และการเลือกรับรู้ที่ถูกต้องหรือสอดคล้องกับบรรทัดฐานของสังคมก็สามารถส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมกับบรรทัดฐานของสังคม และในทางกลับกันความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องก็จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องด้วยเช่นกัน ข้อสรุปเช่นนี้ได้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี Cognitivism ที่เชื่อว่า พฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกมานั้นมาจากความเข้าใจเป็นหลัก เมื่อเข้าใจถูกต้องก็จะแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้องเช่นกัน (กาญจนา แก้วเทพ 2541:28)

ทฤษฎีการเลือกเปิดรับสื่อ (media selection theory) นี้เป็นทฤษฎีที่เน้นลักษณะทางจิตใจของบุคคลว่า เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้บุคคลเลือกเปิดรับหรือตีความเนื้อหาในสื่อมวลชน โดยการเลือกเปิดรับสื่อที่สอดคล้องกัน จะทำให้บุคคลสบายใจและเกิดความมั่นใจในตนเอง ส่วนการหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่ขัดแย้งก็เพื่อป้องกันมิให้ตนเองเกิดความวิตกกังวล แต่อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนนั้น ส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมที่มีความเป็นอิสระ บุคคลจะเลือกเปิดรับรายการประเภทใดหรือหลีกเลี่ยงรายการใด ก็ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้น ๆ เป็นผู้ตัดสินใจภายใต้ปัจจัยต่าง ๆ ในเลือกรับสารแตกต่างกันไป

ปัจจัยพื้นฐานที่เป็นตัวกำหนดการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์

ในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์นั้น จะเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มาจากภายในตนเองและปัจจัยที่มาจากภายนอก ดังที่กล่าวแล้วการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่แล้ว มักเกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในและภายนอกของบุคคล โดยปัจจัยดังกล่าวประกอบด้วย

๑. บุคลิกภาพ

บุคลิกภาพคือผลรวมของคุณลักษณะ (traits) ทั้งหมดที่ปรุงแต่งบุคคลนั้นขึ้นมา (สุโท เจริญสุข อ้างถึงใน กัญญา สุวรรณแสง, ๒๕๓๓: ๑๐) หรืออาจกล่าวได้ว่า โครงสร้างของบุคลิกภาพประกอบด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งคุณลักษณะทางจิตใจที่หลากหลายด้วยเช่นกัน

ในส่วนของการศึกษาด้านสื่อสารมวลชน นักวิชาการเชื่อว่าในทางการสื่อสารนั้น บุคลิกภาพมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกรับรู้และตีความข่าวสารของบุคคลแต่ละคน กล่าวคือ บุคลิกภาพซึ่งมีประจำตัวทุกคนจะส่งผลให้แต่ละคนมีพฤติกรรมแตกต่างกันไปในสภาพการณ์หนึ่ง ๆ เช่น ในการอธิบายถึงพฤติกรรมก้าวร้าวที่มนุษย์แสดงออก ได้มีผู้ให้ความเห็นว่าการที่เยาวชนชอบเปิดรับรายการที่มีลักษณะก้าวร้าวรุนแรงนั้น แสดงให้เห็นว่าเยาวชนผู้นั้นจะต้องมีลักษณะภายในจิตใจบางอย่างที่เป็นตัวกำหนดหรือก่อให้เกิดความพอใจรายการประเภทนั้น ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ แอทกินและคณะ (Atkin, et.al.: 1979) ที่สรุปว่าเยาวชนที่เป็นอาชญากรที่ก้าวร้าว นักศึกษาที่ก้าวร้าว หรือผู้ที่กำลังโมโห มักจะชอบรับชมรายการที่ก้าวร้าวรุนแรงมากกว่าคนปกติ และพฤติกรรมก้าวร้าวที่ปรากฏแทรกซึมในเนื้อหาก้าวร้าวรุนแรงนั้น ย่อมนำไปสู่การหลอหลอมบ่มเพาะพฤติกรรมก้าวร้าวในผู้ชมหรือผู้รับสาร และพฤติกรรมก้าวร้าวนี้เองที่เป็นสาเหตุหนึ่งของความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคม ดังนั้นการที่เยาวชนเปิดรับรายการที่ก้าวร้าวมาก ๆ ก็สามารถก่อให้เกิดความก้าวร้าวที่เพิ่มขึ้น ด้วยเช่นกัน

บุคลิกภาพโดยทั่วไปสามารถตรวจสอบในแง่มุมต่าง ๆ ได้ (อดุลย์ จาตุรงค์กุล: ๒๕๔๕) ซึ่งการตรวจสอบอาจจะทำได้ด้วยการใช้แบบวัดในรูปของการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ แล้วคิดคะแนนโดยพิจารณาจากเหตุผลในการตอบของแต่ละข้อ

๒. ทศนคติ

วิลเบอร์ แชรรม (Wilbur Schramm :1954) นักวิชาการทางด้านสื่อสารมวลชนในยุคเริ่มต้นของศาสตร์ทางการสื่อสารมวลชนได้อธิบายไว้ว่า องค์ประกอบหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการเลือกสรรข่าวสารของบุคคลก็คือ ทศนคติ ซึ่งทศนคติเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งในการกำหนดท่าทีการเลือก การรับ และการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสาร ในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทศนคติส่วนใหญ่ พบว่าปัจจัยด้านทศนคติและพฤติกรรมการเปิดรับสารนี้มีความสัมพันธ์แบบเป็นเหตุและเป็นผลต่อกัน กล่าวคือการได้รับเนื้อหาสนับสนุนสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือการรับเนื้อหาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ถี่ และมาก สามารถทำให้บุคคลนั้นมีทศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อจิตใจของผู้รับ และในทางกลับกันการมีทศนคติที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทำให้บุคคลเลือกที่จะรับเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งนั้นหรือเปิดรับสารเกี่ยวกับสิ่งนั้นถี่และมากขึ้น ซึ่งก็จะสามารถส่งผลต่อทศนคติและพฤติกรรมได้ในที่สุด

ดังนั้นทศนคติที่ดีต่อรายการโทรทัศน์ส่งผลให้เกิดการเปิดรับรายการโทรทัศน์ที่ถี่และยาวนาน และในทางกลับกันการเปิดรับที่ถี่และยาวนานนั้นได้ส่งผลให้เกิดทศนคติที่ดี ซึ่งส่งผลต่อการจดจำและการเกิดพฤติกรรมคล้ายตามรายการที่รับชมในที่สุด

๓. ระดับชั้นทางสังคม

ระดับชั้นทางสังคม อาจจัดแบ่งได้มากมายในหลายลักษณะ แต่ในระยะหลังมักนิยมใช้เรื่องของอาชีพและการศึกษามาเป็นเกณฑ์ในการจัดแบ่ง เช่น ข้าราชการ หรือผู้ใช้แรงงานฝีมือ ที่จบการศึกษาในระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยก็อาจจัดเป็นชนชั้นกลาง ส่วนผู้ใช้แรงงานทั่วไป หรือลูกจ้างที่จบการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา ก็อาจจัดอยู่ในระดับล่าง ดอห์น (Dohn: 1971 อ้างใน ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์, 2533:157) กล่าวว่าผู้ที่มาจากครอบครัวที่อยู่ในระดับชนชั้นที่ต่ำกว่าจะมีแนวโน้มได้รับการขัดเกลาให้เป็นบุคคลที่ยึดหลักเกณฑ์ ตัดสินจากการกระทำมากกว่า เจตนา ใช้อำนาจและใช้การตัดสินโดยไม่อาศัยหลักเหตุและผล นอกจากนี้ระดับชั้นทางสังคมถือเป็นตัวหล่อหลอมแบบแผนชีวิต ความคาดหวังต่ออนาคตและวิธีการแก้ปัญหาของเด็กและเยาวชนในสังคมนั้น ซึ่งลักษณะเหล่านี้สามารถส่งผลต่อการเลือกรับรู้และตีความเนื้อหาละครโทรทัศน์ได้ด้วย

๔. ระดับสติปัญญา

ผู้ที่มีลักษณะของการคิดในเชิงไตร่ตรอง มีเหตุ มีผล มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน จะมีลักษณะของการคล้อยตามได้ยากกว่า รวมทั้งยังมีรูปแบบของการตัดสินใจในสถานการณ์ซับซ้อนได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีความคิดแบบไตร่ตรองหรือคิดอย่างไม่มีเหตุและผล ระดับสติปัญญาโดยทั่วไปแล้วนั้น ตัดสินได้ค่อนข้างยากว่าอยู่ในระดับใด เนื่องจากการจัดอันดับต้องมีการควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ให้ดี นอกจากนี้บุคคลแต่ละคนยังมีลักษณะของความฉลาดในเรื่องที่แตกต่างกัน เช่น บางคนฉลาดในเรื่องวิชาการ แต่บางคนจะฉลาดในเรื่องของการดำเนินชีวิต แต่อย่างไรก็ตามระดับสติปัญญานั้นในเบื้องต้นสามารถใช้ผลการศึกษาเป็นตัวกำหนดได้ในระดับหนึ่ง

๕. เพศ

จากการศึกษาพบว่าโดยพื้นฐานแล้วเพศหญิงจะมีความคล้อยตามง่ายกว่าเพศชาย แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเพศหญิงมีการศึกษารวมทั้งมีโอกาสได้ทำงานที่ใช้ความสามารถและความรับผิดชอบสูงขึ้น ทำให้เพศหญิงมีการคล้อยตามได้ยากขึ้น ซึ่งในการเลือกรับรู้และตีความแล้วเพศจะมีผลต่อการเลือกหรือคล้อยตามในสิ่งที่แตกต่างกัน เช่น เพศหญิงอาจจะคล้อยตามในลักษณะของที่แสดงถึงความสวยงาม เช่น ลักษณะการแต่งกาย หรือการแสดงกริยาอาการต่าง ๆ ในขณะที่ผู้ชายอาจจะคล้อยตามในลักษณะของการแสดงอำนาจ การกระทำที่ท้าทาย หวาดเสียว หรือการแข่งขัน ต่าง ๆ เป็นต้น

๖. อายุหรือวุฒิภาวะ

อายุหรือวุฒิภาวะมีส่วนเกี่ยวข้องมากเช่นกัน เด็กเล็ก ๆ จะมีระยะหนึ่งในช่วงอายุ ๒ ปี ที่มักทำอะไรตรงข้ามกับผู้ใหญ่ แต่ในวัยต่อ ๆ มา เด็กมักจะคล้อยตามผู้ใหญ่มากกว่า จนกระทั่งเข้าวัยรุ่นพฤติกรรมกรรมการคล้อยตามจะเปลี่ยนไป โดยเด็กวัยรุ่นจะคล้อยตามผู้ใหญ่บ่อยลงอย่างมาก

แต่กลับคล้อยตามเพื่อนๆ ได้อย่างง่ายดาย ปัจจัยของการคล้อยตามของเด็กวัยนี้เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของจิตใจซึ่งสัมพันธ์กับความต้องการของแต่ละวัย

ซึ่งลักษณะการคล้อยตามเพื่อน ๆ นี้เอง ที่ในวงการธุรกิจโทรทัศน์นิยมนำมาสร้างประเด็นเพื่อก่อให้เกิดกระแสการคล้อยตามหรือการเลียนแบบในกลุ่มเยาวชนเพื่อจุดประสงค์ในเชิงการค้า เช่น การนำนักแสดงที่เป็นขวัญใจเยาวชนมาสร้างกระแสการใช้สินค้าตัวใดตัวหนึ่ง

๗. ลักษณะถิ่นที่อยู่อาศัย

ความแตกต่างของผู้ที่อยู่ในชนบทกับผู้ที่อยู่ในเมืองมีทั้งการเข้าถึงเทคโนโลยีและความทันสมัยซึ่ง ส่งผลต่อการเลือกรับรู้และตีความสาร กล่าวคือ ผู้ที่อยู่ในชนบทจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับครอบครัว ศาสนา หรือวัฒนธรรมดั้งเดิมมากกว่า ดังนั้นผู้ที่อยู่ในชนบทอาจไม่เห็นด้วยกับสารที่มีลักษณะขัดแย้งกับ คำสอนของบิดามารดา หลักศาสนา หรือวัฒนธรรมของสังคมที่ตนเองอาศัยอยู่

การเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์นั้น ส่วนใหญ่มักขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานดังที่กล่าวมาแล้วทั้งสิ้น

การกำหนดทิศทางในการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์

ถึงแม้ว่ารัฐได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันและปราบปรามการทำให้แพร่หลาย การผลิตและการค้าวัสดุลามก และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา หรือร่างพระราชบัญญัติอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ตลอดจนได้มีการกำหนดประเภทของรายการแต่ละชนิดให้เหมาะสมกับอายุผู้ดู โดยสัญลักษณ์กำหนดกลุ่มผู้ชมรายการปรากฏที่หน้าจอโทรทัศน์ตลอดรายการ รวมทั้งรณรงค์ให้สื่อมวลชนนำเสนอสิ่งที่ดีมีคุณค่าต่อสังคม ผลิตสิ่งที่ไม่เบี่ยงเบนและไม่ยั่วยุให้เยาวชนกระทำพฤติกรรมที่ผิดต่อจริยธรรมและกฎหมาย แต่การป้องกันปัญหานั้นถ้าจะให้ได้ผลดีก็ควรที่จะต้องมีการสร้างภูมิคุ้มกันภายในให้กับผู้ดูควบคู่กันไปกับการกระบวนกรป้องกันจากภายนอก

การสร้างภูมิคุ้มกันก็ไม่ใช่เรื่องที่จะสร้างกันได้ง่าย ๆ โดยเฉพาะการสร้างความสามารถในเรื่องการเลือกรับรู้หรือตีความนั้นอาจต้องมีการสร้างให้เกิดขึ้นในวัยเด็กด้วยวิธีการดังนี้

๑. แนวทางการสร้างการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์

๑.๑ การเลือกเปิดรับสื่อ และจดจำที่ถูกต้องมีผลต่อการแสดงพฤติกรรม

พ่อแม่ต้องดูรายการทีวีพร้อมกับเด็กเพื่อดูว่าเด็กดูอะไร ไม่ใช่ดูอะไรก็ได้ที่เด็กดูแต่ต้องคอยอธิบายเรื่องนี้อาจซับซ้อนในการตีความ เช่น อธิบายว่าผู้ร้ายถูกตำรวจยิงตายเพราะทำผิดเพื่อไม่ให้เด็กจดจำเฉพาะการยิงเท่านั้น นอกจากนี้พ่อแม่ควรมีการกระตุ้นให้เด็กเกิดการวิพากษ์เกี่ยวกับเรื่องที่รับชมเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของเด็กว่าเลือกรับหรือตีความได้ถูกต้องหรือไม่ ซึ่งการ

เข้าใจเนื้อหาที่ถูกต้องสามารถก่อให้เกิดความเข้าใจสังคมและแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้องเช่นกัน

๑.๒ การเลือกเปิดรับสื่อที่ดีจะนำมาซึ่งการรับรู้ในเรื่องที่ดีด้วย

เมื่อมีรายการที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเช่น พฤติกรรมก้าวร้าวหรือการแสดงออกทางเพศ พ่อแม่ควรปิดหรือเปลี่ยนช่อง แต่ถ้าเด็กมีอาการโมโหให้พ่อแม่อธิบายเหตุผลของการเปลี่ยนช่อง หรือควรมีการตรวจดูรายการโทรทัศน์ล่วงหน้า เพื่อคอยเลือกหรือเปลี่ยนช่องเพื่อไม่ให้เด็กได้ดูรายการที่ไม่เหมาะสม หรือถ้าดู วิดีโอ หรือซีดี (ละครชุด) อาจต้องมีการกดให้ผ่านไปเร็ว (fast forwarding) ในกรณีที่มีฉากที่ไม่เหมาะสม เช่น ยิงกัน หรือฉากล่อแหลมทางเพศ

๑.๓ ทักษะที่ดีต่อละครโทรทัศน์เป็นผลมาจากการเปิดรับในปริมาณมาก

พ่อแม่ควรจำกัดเวลาหรือรายการที่让孩子ดูโทรทัศน์ เช่น ควรได้แค่ 4 โมงเย็น หรือดูได้แค่ 3 ทุ่ม หรือดูได้แค่เสาร์อาทิตย์ และต้องมีการเลือกรายการให้เหมาะสมกับอายุเด็กด้วย

วิธีการที่กล่าวแล้วนั้น ต้องกระทำตั้งแต่ยังเป็นเด็กและต้องอาศัยเวลาและความเอาใจใส่จากพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นอย่างมาก แต่ถ้าหากปล่อยเวลาล่วงเลยมาแล้วอาจต้องใช้วิธีการปรับปรุงหรือเสริมสร้างปัจจัยหรือคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความ นั่นคือคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและทัศนคติ^๓ ซึ่งคุณลักษณะทั้งสองอย่างนี้มีผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า มีอิทธิพลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวถึงแม้ว่าจะมีความมั่นคง แต่การเปลี่ยนแปลงก็พอที่จะมีความเป็นไปได้คือ

๒. แนวทางการปรับปรุงบุคลิกภาพสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์

๒.๑ แนวทางการเสริมสร้างองค์ประกอบทางจิตใจ

การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพนั้นจะต้องศึกษาโครงสร้างของบุคลิกภาพว่าประกอบด้วยคุณลักษณะอะไรบ้าง ซึ่งคุณลักษณะบางอย่างเป็นคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ เช่น คุณลักษณะที่มาจากพันธุกรรมต่าง ๆ แต่คุณลักษณะทางจิตใจหรือจิตลักษณะ (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2522:39) ถือเป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งที่สามารถปรับปรุงและสร้างให้เกิดขึ้นได้ และคุณลักษณะทางจิตใจนี้ถือว่ามีผลต่อพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพของบุคคล และจากการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวน ๒๔ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเลือกรับสิ่งที่มีคุณประโยชน์ให้กับตนเอง และเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่าง ๆ พบว่า มีจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ ได้แก่ ๑. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self esteem) ๒. ความวิตกกังวล (anxiety) ๓. ลักษณะมุ่งอนาคต (future orientation) และการควบคุมตนเอง (self-control) ๔. ความเชื่อใน

^๓ ปัจจัยที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ มี ๗ ประการ คือบุคลิกภาพ ทัศนคติ ชนชั้นทางสังคม เพศ อายุวุฒิภาวะ และลักษณะถิ่นที่อยู่อาศัย แต่ปัจจัยบางอย่างไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้

อำนาจตน (belief in internal locus of control of reinforcement) ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ บุคคลแต่ละคนจะต้องรู้ว่าตนเองมีหรือไม่ ถ้าขาดสิ่งใดก็อาจเสริมสร้างโดยการกระทำดังนี้คือ ค้นหาและวัดระดับลักษณะทางจิตใจ ซึ่งการค้นหาคุณลักษณะทางจิตใจของตนเองนั้น ต้องเริ่มด้วยการตรวจสอบตนเองว่ามีคุณลักษณะที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความอะไรบ้าง เมื่อพิจารณาแล้วรู้ว่าขาดคุณลักษณะตัวใดก็เสริมสร้างคุณลักษณะนั้นขึ้นมา

การค้นหาและวัดระดับคุณลักษณะทางจิตใจต้องใช้แบบวัดที่สร้างขึ้นเฉพาะและนำผลคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อวัดระดับของคุณลักษณะนั้น ๆ การเสริมสร้างลักษณะทางจิตใจ อาจกระทำได้ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยของคุณลักษณะทางจิตตัวที่ขาด ตัวอย่างเช่น คุณลักษณะทางจิตใจด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง มีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ ๑. ความพอใจในตนเอง ๒. การยอมรับตนเองว่ามีความสามารถ และ ๓. การรักตนเอง หลังจากนั้นให้พิจารณาที่ละองค์ประกอบว่ามีหรือขาดองค์ประกอบใด ถ้าขาดองค์ประกอบใดก็เสริมสร้างให้เกิดขึ้น

ซึ่งเมื่อบุคคลมีองค์ประกอบย่อยครบแล้ว ก็ส่งผลให้บุคคลนั้นมีคุณลักษณะทางจิตใจที่แสดงถึงความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ซึ่งคุณลักษณะทางจิตใจด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองนี้ ถือเป็นตัวหนึ่งที่มีงานวิจัยยืนยันว่าเป็นพื้นฐานที่ทำให้บุคคล มีลักษณะที่เลือกรับหรือไตร่ตรองสิ่งได้รับหรือได้พบเห็น ไม่ว่าจะสิ่งนั้นจะมาจากแหล่งใดก็ตาม (เนื่องจากเห็นว่าตนเองมีคุณค่า) และถ้าบุคคลนั้นมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง บุคคลนั้นก็เลือกรับสิ่งที่ดีให้กับตนเองหรือเลือกดูละครที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อตนเอง เป็นต้น และในการวิเคราะห์คุณลักษณะทางจิตใจที่จำเป็นในการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ตัวอื่น ๆ นั้น ก็ใช้วิธีการเดียวกัน

๒.๒ แสดงบทบาทให้เหมาะสมกับสถานะของตน

บุคคลแต่ละคนย่อมมีฐานะและบทบาทในสังคมที่แตกต่างกัน ถ้าแสดงบทบาทสอดคล้องถูกต้องตามครรลองของสังคมก็จะไม่มีปัญหาทางบุคลิกภาพถึงแม้จะมีบ้างก็เพียงเล็กน้อย แต่ถ้าแสดงบทบาทผิด ผู้อื่นก็จะวิจารณ์บุคลิกภาพในทางเสียหาย ทุก ๆ สังคมย่อมยอมรับให้แต่ละคนแสดงบทบาทที่ถูกต้อง แต่ก็มีคนจำนวนไม่น้อยแสดงบทบาทของตนไม่ถูกต้อง เนื่องจากคนแต่ละคนมีหลายสถานภาพ (status) จึงต้องแสดงบทบาท (role) หลายอย่างสอดคล้องกับสถานภาพ เช่น นักศึกษามีสถานภาพเป็นหญิง ก็ต้องแสดงบทบาททางเพศให้ถูก คือ นุ่มนวล สุภาพ ไม่แสดงบทบาททะเลาะดั่งดั่งหรือพูดจาอย่างผู้ชาย และด้วยสถานภาพของการเป็นนักศึกษาก็ต้องแสดงบทบาทหมั่นศึกษาหาความรู้ รวมทั้งมีสภาพเป็นลูกอยู่ในปกครองของพ่อแม่จึงต้องแสดงบทบาทเคารพในระเบียบของครอบครัวด้วย

๒.๓ เข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของสังคม

ชนบทรอบเนินมประเพณีและวัฒนธรรมในแต่ละสังคม จะมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกัน การรับรู้และเข้าใจชนบทรอบเนินมประเพณีและวัฒนธรรมที่ถูกต้องของแต่ละสังคม จะทำให้บุคคลนั้นมีแนวทางที่จะปฏิบัติตนได้ถูกต้องและเหมาะสมในสายตาของคนอื่น ๆ ในสังคม เช่น ในแต่ละสังคมยอมรับการปฏิบัติตนของหญิงและชายในลักษณะที่แตกต่างกัน โดยเพศหญิงกระทำบางอย่างก็ดูไม่เหมาะสมแต่เพศชายสามารถกระทำได้ หรือการแสดงออกของพฤติกรรมบางอย่าง จะยังไม่ยอมรับในบางวัฒนธรรมแต่ยอมรับในบางวัฒนธรรม เช่น การจูบในที่สาธารณะ หรือการอยู่ด้วยกันของหญิงชายก่อนการแต่งงาน เป็นต้น การสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องอาจจะต้องอาศัยการสังเกต (อาจดูจากสื่อต่าง ๆ) การอ่านหรือการสอบถามจากผู้รู้เพื่อการปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ซึ่งสื่อมวลชนก็ต้องนำเสนอภาพการแสดงออกให้ถูกต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมของสังคมนั้นด้วยเช่นกัน

๓. แนวทางการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเพื่อการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์

ถึงแม้ว่าทัศนคติจะสามารถส่งผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและมักจะติดตัวบุคคลนั้นไป แต่ทัศนคติก็เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ แต่ระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงนั้นขึ้นอยู่กับการฝังรากลึกของทัศนคติในเรื่องนั้น ๆ หรือขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งที่มาเปลี่ยนทัศนคตินั้นว่ามีความรุนแรงเพียงใด ซึ่งไม่สามารถกำหนดเวลาของการเปลี่ยนแปลงได้ แต่โดยทั่วไปนั้นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติอาจเกิดขึ้นได้จาก

๓.๑ การแนะนำให้เปลี่ยนจากคนรอบตัวหรือผู้ที่เคารพนับถือ

ในการรับชมละครโทรทัศน์นั้น บุคคลใกล้ชิด หรือผู้ที่เคารพ อาจแนะนำให้ลองเปลี่ยนแนวการรับชมละครโดยให้มีการเปิดรับในเรื่องที่ไม่ก่อให้เกิดความก้าวร้าวหรือเกิดพฤติกรรมทางเพศ

๓.๒ ใช้ความคิดเห็นของกลุ่มเป็นตัวชี้้นำการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

กลุ่มเพื่อนสามารถให้ข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่แฝงมากับละครแต่ละชนิด หรืออาจบอกให้ทราบว่า คนส่วนใหญ่เขาปฏิบัติอย่างไร หรือแนะนำให้เห็นอิทธิพลหรือผลเสียของละครที่กำลังเปิดรับชม และควรจะเป็นการยอมรับโดยไม่มีการบังคับ แต่สามารถทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกขึ้นมาเองว่าสมควรจะปรับเปลี่ยนทัศนคติเพื่อให้สอดคล้องกับคนกลุ่มอื่น หลังจากที่ได้รับคำแนะนำแล้ว

๓.๓ ใช้การอภิปรายกลุ่มเพื่อก่อให้เกิดแนวคิดใหม่

การอภิปรายกลุ่มเป็นการจัดให้บุคคลในวัยเดียวกันได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยมีผู้นำอภิปรายซึ่งอาจเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรืออาจารย์ผู้สอน การกระทำเช่นนี้จะสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ได้โดยสิ่งที่นำมาอภิปรายจะต้องดัดแปลงให้เหมาะสมกับผู้รับ จนทำให้การอภิปรายนั้นสามารถเปลี่ยนทัศนคติได้

๓.๔ ใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติ

ในการปรับเปลี่ยนทัศนคติอาจจะใช้บทความ ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต ทางสื่อโทรคมนาคม ที่ไม่ยากไม่ยุ่งเกินไป และบอกว่าเป็นสารที่มาจากแหล่งข่าวที่มีความสำคัญหรือเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับหรือชื่นชมในหมู่เยาวชน ก็จะทำให้เยาวชนเปลี่ยนแปลงทัศนคติในเลือกรับรู้ละครโทรทัศน์ได้มากขึ้น

๓.๕ ใช้การปลูกฝังความเชื่อเพื่อสร้างทัศนคติ

การปลูกฝังความเชื่อกระทำได้หลายวิธี เช่น การอบรมเลี้ยงดู การวางตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ แต่ต้องใช้ระยะเวลายาวนานและต้องกระทำตั้งแต่ยังเป็นเด็ก วิธีนี้อาจจะต้องอาศัยครอบครัวเป็นผู้กระทำและอาจจะกระทำอย่างต่อเนื่องด้วย

การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและทัศนคติต้องอาศัยความเข้าใจที่ถูกต้อง และอาศัยเวลา รวมทั้งยังต้องอาศัยข้อมูลย้อนกลับ (feedback) จากบุคคลรอบ ๆ ข้างด้วย เมื่อทัศนคติและบุคลิกภาพได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแล้ว สามารถก่อให้เกิดผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้วยและ เมื่อมีการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ที่ดีแล้วก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมที่ดีและถูกต้องในที่สุด

สรุป

เยาวชนถือว่าเป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญต่อประเทศ การที่เยาวชนเลือกรับรู้และตีความละครที่ไม่เหมาะสม ก็จะนำมาซึ่งการจดจำและการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมไปด้วยเช่นกัน การเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์นั้น มีปัจจัยที่สำคัญ อยู่ด้วยกัน ๗ ประการคือ บุคลิกภาพ ทัศนคติ ชนชั้นทางสังคม เพศ อายุ วุฒิภาวะ และลักษณะถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งปัจจัยบางอย่างก็ไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้ แต่ก็มีบางปัจจัยที่มีแนวทางที่จะปรับปรุงได้บ้าง เช่น ปัจจัยในเรื่องของบุคลิกภาพและทัศนคติ

การปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพเพื่อการเลือกรับรู้และตีความนั้นจะต้องเริ่มจากค้นหา วัตถุประสงค์ วิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะทางจิตใจ และแก้ไของค์ประกอบย่อยบางอย่างที่จำเป็นในการเลือกรับรู้และตีความในสิ่งที่ดี นอกจากนั้นบุคคลจำเป็นต้องรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น การเรียนรู้ขนบธรรมเนียมอาจต้องอาศัยการสังเกตจากสภาพแวดล้อมและการสอบถามจากผู้ที่อยู่อาศัยในถิ่นนั้น ๆ เพื่อจะได้แสดงออกได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งต้องเข้าใจสถานภาพของตนเองด้วย

ส่วนการปรับเปลี่ยนทัศนคตินั้นอาจกระทำได้ด้วยการอาศัยบุคคลอื่นมาช่วยในการแนะนำ ใช้การชี้แนะจากกลุ่ม ใช้การอภิปรายกลุ่ม ใช้บทความ ตลอดจนใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดู เพื่อให้เกิดทัศนคติเชิงลบต่อพฤติกรรมบางอย่างเพื่อว่าโตขึ้นจะได้มีการเลือกรับแต่สิ่งที่ดีมี

ประโยชน์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงไม่สามารถกำหนดได้ว่าจะใช้เวลานานเท่าไรขึ้นอยู่กับการฝังรากลึกของทัศนคติและอิทธิพลของสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ซึ่งเมื่อทัศนคติและบุคลิกภาพที่ได้รับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแล้วก็สามารถก่อให้เกิดผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ได้ เมื่อเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ที่ดีแล้วก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมที่ดีและถูกต้องในที่สุด

บรรณานุกรม

กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ **ความรุนแรงในชีวิตคู่กับสุขภาพผู้หญิง** นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม , ๒๕๔๖

กาญจนา แก้วเทพ **สื่อมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์ , ๒๕๔๑

กันยา สุวรรณแสง **จิตวิทยาทั่วไป** กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น, ๒๕๓๓.

จรรยา โกสินทร์ **พฤติกรรมกรรมการเปิดรับสาร ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา สี่โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร** วิทยานิพนธ์, กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ , ๒๕๔๓.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน **จิตวิทยาพัฒนาจริยธรรม** พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม ๒ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๒

ดวงตา พิริยานนท์ **การเปิดรับสารความรู้และทัศนคติของประชาชนกับการยอมรับการทิ้งขยะมูลฝอยแยกประเภท ในเขตทดลองโครงการรณรงค์การแยกประเภทขยะมูลฝอย** วิทยานิพนธ์, กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

ดามินทร์ กิจนิจี **การเปิดรับสาร ความรู้ ทัศนคติ และการอนุรักษ์พลังงานในโครงการรวมพลังหารสองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร** วิทยานิพนธ์, กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

ประไพรัตน์ วีระพงศ์เศรษฐ์ **พฤติกรรมก้าวร้าวในรายการประเภทละครและภาพยนตร์ทางโทรทัศน์** วิทยานิพนธ์, กรุงเทพฯ: ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๒.

ประสิทธิ์ ทองอ่อน **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนโครงการพัฒนาสื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา** กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน), ๒๕๔๒.

พูนทรัพย์ สิทธิพรหม **การสื่อสารเพื่อพัฒนาท้องถิ่น** สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพฯ, ๒๕๓๙.

ไพลิน ศศิธนากรแก้ว การเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของ ประชาชน วิทยานิพนธ์, กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ พฤติกรรมการสื่อสารในเชิงจิตวิทยาสังคม เอกสารการสอน ชุดวิชา หน่วยที่ ๑-๘ พฤติกรรมศาสตร์การสื่อสาร นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๓.

ลัดดา ตั้งสุภาชัย คำนิยมสังคมไทยสาร วารสารศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม, ๒๕๔๗

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และ สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริม สุขภาพ (สสส.) รายงานสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน, ๒๕๔๘

สุวิมล วิภาวีพลกุล สุขภาพคนไทย “การค้าเสรี กับการเข้าถึงยา ๑๒ ตัวชี้วัดสุขภาพ ๑๐ สถานการณ์เด่นทางสุขภาพ” สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชซิง จำกัด (มหาชน), ๒๕๔๘.

สุขภาพคนไทย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชซิง จำกัด (มหาชน), ๒๕๔๖.

Atkin, C., et.al Selective exposure to televised violence. Journal of Broadcasting, 23(1) pp. 53-70, 1979

Gunter, B. The Question of Mass Media in **Media Effects: Advances in theory and Research** edited by Jennings Bryant and Dolf Zillmann Hillsdale, New Jersey.

Harris R, J. The Impact of sexually Explicit Media in **Media Effects: Advances in theory and Research** edited by Jennings Bryant and Dolf Zillmann Hillsdale, New Jersey, 1994.

Horton, D. & Wohl, R.R. Mass Communication and Parasocial Interaction: Observations on intimacy at distance. Psychiatry 19 pp. 215-229, 1956.

Hybels and Weaver **Communicating Effectively** 5th Edition the McGraw-Hill Companies: USA, 1998

Klapper, J. **The effects of Mass Communication** New York The Free Press, 1960

Max, B. **Television and the Public** New York: Harper and Row, 2000

Sarobol, P. and Singhal, A. Cultural Share ability, Role Modeling and PARA-Social? Interaction in an Entertainment-Education Film: The Effects of "Karate Kids" on Thai Street Children. Pp.1-30 Paper Presented AT THE 1998 International Broadcasting Symposiums on the Youth and Global Media, Manchester. England, 1998.

Schramm, W. How Communication works, in W Schramm(ed) **The process and Effect of Mass Communication**. Urbana: University of Illinois Press,1954

UNAIDS 2001 Projections for HIV/AIDS in Thailand: 2000-2020, Table B1I Scenario 1- Baseline HIV, AIDS and deaths-grand totals (male & female, adult &child), 1954.

ภาคผนวกที่ 4 (ข)

องค์ประกอบและการสร้างเครื่องมือวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้
หรือการตีความละครโทรทัศน์

FACTORS AND CONSTRUCTING OF CHARACTERISTIC SCALE FOR FUNDAMENTAL OF
PSYCHOLOGICAL TRAITS FOR SELECTING PERCEPTION OR INTERPRETATION
TELEVISION DRAMA

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา โชคเหริญสุขชัย

สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ คณะนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

เลขที่ 124/1 เขตห้วยขวาง แขวงดินแดง

จังหวัดกรุงเทพ รหัสไปรษณีย์ 10400

E-mail Kchokrie@hotmail.com

บทคัดย่อไทย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาตามแนวคิดที่ว่า การเลือกรับรู้หรือการตีความที่ถูกต้องสามารถส่งผลต่อการจดจำที่ถูกต้องและการจดจำในสิ่งที่ถูกต้องจะสามารถส่งผลต่อการปฏิบัติที่ถูกต้องเช่นกัน จากแนวคิดดังกล่าวจึงอาจตั้งสมมติฐานได้ว่าการรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติตัวของเยาวชนได้เหมาะสมกับสังคมไทยด้วยเช่นกัน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทยและนำผลการค้นพบมาสร้างเครื่องมือวัดระดับจิตลักษณะเหล่านั้น โดยเครื่องมือนี้เยาวชนและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประเมินจิตลักษณะพื้นฐานในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ด้วยตนเอง เพื่อจะได้หาทางเสริมและปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้ผลการศึกษาก็สามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะในรูปแบบอื่น ๆ การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนทั้งสิ้น 1,354 คน ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่ทำให้บุคคลเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์แตกต่างกัน ประกอบด้วย ลักษณะทางชีวสังคมและจิตลักษณะ ซึ่งลักษณะทางชีวสังคมประกอบด้วย ลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะชนชั้นทางสังคม ส่วนจิตลักษณะประกอบด้วย 5 ด้านคือ ความรู้ดีมีคุณค่าในตนเอง ความวิตกกังวล ทัศนคติ ความเชื่ออำนาจในตน และมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเอง แบบวัดคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย มีทั้งหมด 8 ตอน รวมทั้งสิ้น 112 ข้อความ แบบวัดมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ค่าความเชื่อมั่นรวมของแบบวัด ตอนที่ 2-7 คือ 0.8331 และ ตอนที่ 8 คือ 0.8487 ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบพบว่า ทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: แบบวัด จิตลักษณะ การเลือกรับรู้หรือตีความ ละครโทรทัศน์ เยาวชนไทย

Abstract

This present research had constructed with the basic belief that the right perception or interpretation would lead to the right behavior. So the right perception or interpretation of Thai television drama would lead to the right imitation of the Thai adolescent's behavior. The right behavior in this research was the behaviors that appropriate to Thai normative culture. This study aimed to find out about fundamental traits of television Drama selective perception or interpretation for Thai Adolescents. Finding was used to construct characteristic scale which Thai Adolescents and related people can use to measure themselves. The result of measurement could guide to develop and improve the fundamental traits for appropriate selecting perception or interpretation Thai television Drama. Also, the result would give the idea to construct other characteristic scales. The population and sample were 1,356 secondary school students.

The research had found that the fundamental traits of television Drama selective perception or interpretation for Thai Adolescents consisted of two important variable groups. First, the group was Bio-social characteristic and background of students. The second group was psychological traits. The variable group of Bio- social characteristic and background of students. The variable group of psychological traits consisted of 5 psychological traits: self esteem, anxiety, attitude, belief internal locus of reinforcement and future orientation. The characteristic scale was constructed of 8 parts with 112 questions and had content validity. The reliability of part 2-7 was 0.8331 and part 8 was 0.8487. Each question had discrimination power with statistically significant at .01.

Abstract Keywords: Characteristic scale, Psychological traits, Selecting perception, Interpretation, Thai television Drama, Thai adolescent.

องค์ประกอบและการสร้างเครื่องมือวัดจิตลักษณะพื้นฐาน ที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์¹

ผศ.ดร.กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

โทรทัศน์มีธรรมชาติในการนำเสนออย่างหนึ่งก็คือ การทำเนื้อหาที่จะนำเสนอให้ง่ายสามารถสะท้อนและถ่ายทอดภาพชีวิตให้ดูไม่ยุ่งยากเท่าชีวิตจริง ซึ่งวิธีการดังกล่าวสามารถก่อให้เกิดการรับรู้หรือตีความที่รวดเร็ว บางครั้งรวดเร็วจนไม่มีเวลาที่จะประมวลความรู้ด้านอื่น ๆ มาประกอบในการตีความ ซึ่งตามหลักการทฤษฎีการเลือกเปิดรับสื่อ (Media Selection Theory) แล้ว เราอาจจะอธิบายได้ว่าผลของการตีความไม่ว่าในรูปลักษณะใดก็ตามสามารถส่งผลต่อการจดจำ และท้ายสุดก็มีผลต่อการปฏิบัติตนของผู้รับ ดังนั้นผู้ชมละครที่เลือกรับชมละครที่ตนเองชอบ มีการตีความและแนวโน้มที่จะจดจำเนื้อละครหรือลักษณะการแสดงของตัวละครในเรื่องนั้น ๆ และท้ายสุดก็จะนำลักษณะที่จดจำที่ดีหรือไม่ก็ตาม ไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในที่สุด

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเลียนแบบพฤติกรรมจากสื่อโดยทั่วไปแล้ว มักมองว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากผู้ส่งที่นำเสนอละครที่ไม่เหมาะสมให้กับเยาวชน แต่ถ้ามองในมุมมองกลับอาจมองได้ว่า เยาวชนของเราเองต่างหากที่ขาดความสามารถในการกลั่นกรอง หรือขาดความสามารถในการปรับใช้ค่านิยมและวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย ซึ่งถ้าเยาวชนไทยมีความสามารถในเรื่องดังกล่าวก็อาจจะไม่เกิดปัญหาในการรับรู้หรือตีความ ซึ่งการเลือกรับรู้หรือตีความที่ถูกต้องสามารถส่งผลดีต่อการดำเนินชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคตด้วย

จากการศึกษางานวิจัย เอกสาร และตำราต่าง ๆ พบว่า ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งก็คือในการเลือกรับรู้หรือตีความนั้นต้องอาศัยจิตลักษณะ (Psychological Traits) ก็คือสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะประจำทางจิตใจของบุคคล (ดวงเดือน พันธมนาวิน: 2529) ที่จะส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ได้ถูกต้อง การพัฒนาหรือปรับปรุงคุณลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งจิตลักษณะก็ควรที่จะกระทำในวัยต้นของชีวิตก่อนที่คุณลักษณะหรือจิตลักษณะนั้นจะฝังรากลึกจนกระทั่งปรับปรุงยาก(ดวงเดือน พันธมนาวิน: 2529) ดังนั้นการค้นหาลักษณะพื้นฐานของการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนว่าคืออะไร มีลักษณะอย่างไร และพัฒนามาก่อนที่จะส่งผลถึงบุคลิกที่เกิดขึ้นจนไม่สามารถแก้ไขได้ จึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างมาก แต่จิต

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “จิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย: มโนทัศน์ การประเมินและการพัฒนา” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และได้นำเสนอในงานสัมมนาวิชาการระดับชาติ เรื่อง “Communication Experiences: Pathway to the Future” 3 มีนาคม 2549 ณ ห้องกมลทิพย์ โรงแรมสยามซิตี

ลักษณะมีหลายตัวซึ่งจะเป็นจิตลักษณะตัวไหนนั้น จะต้องมีการค้นหาและการวัดที่เชื่อถือได้ด้วยเช่นกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย
2. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ ทำให้ทราบว่ามียุติลักษณะพื้นฐานอะไรและมีกี่ตัวที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย เนื่องจากจิตลักษณะนี้มีอยู่เป็นจำนวนมาก การรู้ว่าจิตลักษณะตัวใดจำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ ก็จะทำให้สามารถสร้างเครื่องมือวัดเพื่อประเมินผลจิตลักษณะได้ถูกต้อง
2. การสร้างเครื่องมือเพื่อวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย จะทำให้ได้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการวัดจิตลักษณะที่ค้นพบ รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบวัดจิตลักษณะในรูปแบบอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. เยาวชนที่ใช้ในการทดสอบเครื่องมือวัดครั้งนี้คือ ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในช่วงปี พ.ศ.2549
2. ละครเรื่องหนึ่ง ๆ ได้มีการนำเสนอพฤติกรรมทั้งพึงประสงค์และไม่พึงประสงค์มากมาย ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงได้สร้างเครื่องมือวัดจิตลักษณะสำหรับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์เฉพาะ พฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ แต่ไม่ได้นำละครเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาเป็นแบบในการศึกษา การเลือกศึกษาพฤติกรรมทั้งสองนี้สืบเนื่องจากการศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยต่าง ๆ พบว่าพฤติกรรมทั้งสองนี้เป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งผลเสียต่อตัวเยาวชนและสังคมไทยโดยรวม

นิยามศัพท์เฉพาะ

จิตลักษณะ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะประจำตัวของแต่ละบุคคลและมีผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย

การเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทย หมายถึง การที่เยาวชนไทยเลือกรับรู้หรือตีความและสามารถบอกความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศที่พบได้ทั่วไปในละครโทรทัศน์ได้ถูกต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง เป็นพฤติกรรมที่มีระดับตั้งแต่การกระทำเพื่อรักษาสิทธิโดยทั่วไปและการต่อสู้กับอุปสรรคจนถึงการกระทำที่รุนแรงที่อาจแสดงออกอย่างเปิดเผย ในเรื่องของการกระทำและวาจา

พฤติกรรมทางเพศ หมายถึง กิจกรรมทางเพศที่เกิดขึ้นและไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย ในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส และการมีคู่นอนมากกว่าหนึ่ง

เครื่องมือวัด หมายถึง แบบวัดที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ และได้มีการทำการทดสอบกลุ่มเล็ก กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ พร้อมทั้งได้ใช้วิธีการทางสถิติเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนกและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรายด้าน

เยาวชน ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้เป็น ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคการศึกษาที่สอง ช่วงปีการศึกษา 2549

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดจิตลักษณะในการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ได้ใช้กลุ่มเยาวชนชายหญิงที่สุ่มมาจากเยาวชนทั่วประเทศมาพัฒนาเครื่องมือ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 11 คน เพื่อใช้ในการตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับ รูปแบบ คำสั่งภาษา และความขัดแย้งของสถานการณ์ของข้อคำถามที่สร้างขึ้น ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติคือเรียนอ่อน เรียนเก่ง มีประวัติชกต่อย มีแฟน นับถือศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลาม โดยขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย คัดเลือกให้

กลุ่มที่ 2. กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน ในเขตกรุงเทพ ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จากโรงเรียนมัธยมในเขตห้วยขวาง 3 โรงเรียนคือ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี โรงเรียนกุลนครรัตนธรรมวิทยาคมและโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ใช้ในการทดสอบเพื่อดูค่าทางสถิติและตัดบางข้อออก การทดสอบกระทำโดยอาจารย์ในห้องเรียนวิชาแนะแนว

กลุ่มที่ 3. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,143 คน เพื่อใช้พัฒนาแบบวัด ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage sampling) คือแบ่งตามภูมิภาคคือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตะวันออกและภาคใต้ ได้ใช้การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) สุ่มจังหวัด อำเภอและโรงเรียน จำนวนที่เก็บนั้นได้แบ่งให้แต่ละภาคมีจำนวนเท่ากัน แต่เนื่องจากโรงเรียนบางโรงเรียน เช่น โรงเรียนมัธยมระดับอำเภอ มีนักเรียนจำนวนน้อย ทำให้ไม่สามารถเก็บได้จำนวนที่เท่ากัน ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ภาค	จังหวัด	โรงเรียน	จำนวน
กลาง	กรุงเทพ	สตรีวัดระฆัง	30
		สุรศักดิ์มนตรี	30
		จันทร์หุ่นบำเพ็ญ	30
		กุลนครรัตนธรรมวิทยาคม	30
		พระโขนงพิทยาลัย	30
		บดินเดชา 4	80
		โรงเรียนอิสลามวิทยาลัย	100
	นครนายก	ปิยชาติพัฒนา	100
ราชบุรี	เบญจมาชฐาศิราชนบุรี	100	

ภาค	จังหวัด	โรงเรียน	จำนวน
เหนือ	ลำปาง	อุโมงค์วิทยาคม	50
	น่าน	สตรีศรีน่าน	50
	พิษณุโลก	เฉลิมขวัญสตรี	50
ตะวันออกเฉียงเหนือ	อุดรธานี	ตาตทองพิทยาคม	50
	สุรินทร์	พนมดงรักวิทยา	50
	บุรีรัมย์	บุรีรัมย์พิทยาคม	50
ตะวันออก	ชลบุรี	โรงเรียนสิงห์สมุทร	100
	ระยอง	สุนทรภู่วิทยา	30
ใต้	ระนอง	พิชัยรัตนาคาร	23
	นครศรีธรรมราช	ทุ่งใหญ่เฉลิมราช	50
		เบญจมาชชุทิศ	50
	ยะลา	อัสตวัภยะห์	30
ปัตตานี	ศิริราชกูร์สามัคคี	30	
รวมทั้งสิ้น	15	22	1,143

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การค้นหาจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความ

การค้นหาจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของเยาวชนไทยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research method) โดยศึกษาจากเอกสารตำราและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และใช้วิธีการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวน 33 เรื่อง ที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมก้าวร้าวรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเลือกรับสิ่งที่ดีมีประโยชน์ให้กับตนเอง การคัดเลือกกระทำภายใต้ แนวคิดและทฤษฎีวิเคราะห์องค์ประกอบของ เรมอนด์ แคทท์เทล (Raymond Cattell) ทฤษฎีอุปนิสัยของ กอร์ดอน วิลลาร์ด อัลพอร์ต (Gordon Willard Allport) และทฤษฎีต้นไม้แห่งจริยธรรม ของ ศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน พันธุมนาวิน เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะของคนไทย พบว่ามีงานวิจัยจำนวน 24 เรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะในการกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง นำงานวิจัยจำนวน 24 เรื่อง มาสังเคราะห์เพื่อหาจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์

2. การสร้างแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์

จิตลักษณะที่ค้นพบจากการสังเคราะห์งานวิจัย 24 เรื่อง ได้นำมากำหนดคำนิยาม นิยามเชิงปฏิบัติการ กำหนดองค์ประกอบ รวมทั้งตัวแปรที่สามารถสังเกตได้ เพื่อสร้างโครงสร้าง รวมทั้งกำหนดจำนวนข้อให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัด และสร้างแบบวัดโดยจัดลำดับความง่าย-ยาก หาคุณภาพและพัฒนาแบบวัด

3. การหาคุณภาพและการพัฒนาเครื่องมือวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์

3.1 ความเที่ยงตรง (validity) เป็นคุณสมบัติของเครื่องมือวัดที่แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือนั้นสามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการวัดได้ครบถ้วน แบบวัดที่สร้างขึ้นได้หาความเที่ยงตรงดังนี้

3.1.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity)

3.1.1.1 ตรวจสอบโครงสร้างในการสร้างเครื่องมือวัดซึ่งมีการกำหนดหัวข้อตามนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร ให้ครอบคลุมถึงสิ่งที่ต้องการศึกษา

3.1.1.2 หาความสอดคล้องของข้อความคำถามกับสิ่งที่เป็นเป้าหมายในการวัด โดยอาศัยอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาจิตวิทยา การวัดและประเมินผล และนิเทศศาสตร์ จำนวน 10 คน พิจารณาว่ามีเนื้อหาครอบคลุมและถูกต้องตามนิยามปฏิบัติการของตัวแปรหรือไม่ นำแบบวัดมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความคำถาม (IOC: Index of Item-Objective Congruence) พิจารณาลงความเห็นจากอาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 5 คน โดยค่า IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 75% ข้อความคำถามนั้นเป็นตัวแทนของพฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการวัดได้ แต่ถ้าข้อความคำถามนั้นมีค่าดัชนีต่ำกว่า 75% ข้อความคำถามนั้นไม่ควรนำมาใช้ หรือควรปรับปรุงก่อนนำมาใช้

3.1.2 ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (construct validity) เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดรายด้าน วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.72 แล้วพิจารณาค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit measures) ซึ่งใช้ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลเป็นภาพรวมทั้งโมเดล และตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542: 53-60) โดยพิจารณาค่าสถิติดังนี้

3.1.2.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (chi-square statistic) ควรมีค่าต่ำ ยิ่งมีค่าเข้าใกล้ 0 มากแสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > .05$)

3.1.2.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit Index = GFI) ควรมีค่าใกล้ 1

3.1.2.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (adjusted goodness of fit index = AGFI) ควรมีค่าใกล้ 1

3.1.2.4 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (root mean squared residual = RMR) ควรมีค่าใกล้ 0

สำหรับการพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละตัวในแบบวัดครั้งนี้ ได้พิจารณาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (standard error) ค่าสถิติที (t-test) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (multiple correlations) ได้คัดเลือกเฉพาะองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ และ สมชาติ สว่างเนตร 2535 : 36)

3.2. ค่าความเชื่อมั่น (reliability) หมายถึงการนำเครื่องมือที่วัดสิ่งเดียวกันหลายครั้งผลของการวัดจะไม่แตกต่างกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเครื่องมือที่มีความเชื่อมั่นสูงจะให้คำตอบที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกันในทุกครั้งที่วัด การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดนี้ทำได้ดังนี้

3.2.1 ค่าความเชื่อมั่น (reliability) หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (the coefficient of alpha) ของ Cronbach ซึ่งเป็นการหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ไม่ต่ำกว่า .70

3.3 ค่าอำนาจจำแนก (discrimination) ข้อที่มีค่า t สูง แสดงว่าข้อความนั้นจำแนกความรู้สึกหรือทัศนคติของผู้ตอบได้ดี เกณฑ์ค่าที่อาจใช้ 1.75 หรือ 2.0 ขึ้นไป ซึ่งหมายถึง มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 หรือ .01 ตามลำดับ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540:132)

ผลการศึกษา

1. ผลการจากการศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี รวมทั้งจากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะ พบว่าคุณลักษณะที่จำเป็นในการเลือกรับรู้และตีความประกอบไปด้วย ลักษณะทางชีวสังคม และจิตลักษณะ มีทั้งสิ้น 5 ตัว ที่ได้ใช้ประกอบในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่ง ทั้ง 5 ตัวประกอบด้วย 1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self-esteem) 2. ความวิตกกังวล (anxiety) 3. ทัศนคติ (attitude) 4. ความเชื่ออำนาจในตน (belief in internal locus of control of reinforcement) และ 5. ลักษณะมุ่งอนาคต (future Orientation) และความสามารถควบคุมตนเอง (self-control) ซึ่งจิตลักษณะแต่ละตัวนั้น มีลักษณะและความหมายดังนี้

1.1 ลักษณะทางชีวสังคม ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะชนชั้นทางสังคม

1.2 จิตลักษณะประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1.2.1. ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self-esteem) เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านบวกหรือด้านลบ อันเกิดจากการประเมินตนเองเกี่ยวกับความรู้สึกรักตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และรับรู้ว่าคุณค่าในตนเองมีความสามารถ และถ้าบุคคลใดมีความรู้สึกว่าคุณค่าในตนเองเป็นคนที่ต่ำกว่าบุคคลอื่นจะเป็นผู้ที่มีคุณค่าในตนเองต่ำ ในขณะที่บุคคลใดมีความภาคภูมิใจในตนเองก็จะเป็นผู้ที่มีคุณค่าในตนเองสูง จากงานวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองในตนเองต่ำอาจจะได้รับการชักจูงจากรายการโทรทัศน์ได้ง่ายกว่าผู้ที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองในตนเองสูง

2. ด้านความวิตกกังวล (anxiety) ความวิตกกังวลเป็นความรู้สึกไม่สบายใจ หรือความรู้สึกอึดอัดของบุคคล จากทฤษฎีและงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของความวิตกกังวล พบว่าอธิบายไปในแนวทางเดียวกันว่า ถ้ามีความวิตกกังวลในระดับต่ำจะก่อให้เกิดการเบื่อ เหนงา และส่งผลให้บุคคลค้นหาความเบิกบานด้วยการไปดูหนังหรือหาเพื่อนคุย แต่ในขณะที่เดียวกันถ้าความวิตกกังวลอยู่ในระดับสูง จะส่งผลให้เกิดความตื่นตระหนก ความตื่นเต้น ความกดดัน และมีผลต่อการไม่มีความสุขในชีวิตในที่สุด (Eysenck 1976; Cappella & Greene: 1982) จากแนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาช่วยอธิบายได้ว่า ผู้ที่มีความวิตกกังวลในระดับปานกลางจนถึงระดับสูงจะมีความรู้สึกไม่มีความสุขในชีวิตและต้องการที่พึ่งพิงเพื่อให้หายวิตกกังวล จึงอาจมีผลต่อการได้รับการโน้มน้าวให้เชื่อถือในเรื่องหนึ่งเรื่องใดได้ง่าย โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ตนเองกำลังวิตกกังวล

3. ด้านทัศนคติ (attitude) ทัศนคติที่มีต่อละครโทรทัศน์ คือการที่เยาวชนมีความรู้สึก หรือมีความคิดเห็นต่อละครในทางที่ดีหรือไม่ดี ซึ่งส่งผลให้เยาวชนมีการยอมรับ-ไม่ยอมรับ และพร้อมที่จะปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดต่อละครเรื่องนั้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ทัศนคติ (attitude) เป็นจิตลักษณะตามสถานการณ์ โดย

มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาเปิดรับละครโทรทัศน์ ผู้ที่มีทัศนคติต่อละครโทรทัศน์ระดับสูงจะมีแนวโน้มที่จะได้รับการชักจูงใจจากละครโทรทัศน์ได้ง่าย

4 ด้านความเชื่ออำนาจในตน (belief in internal locus of control of reinforcement) คือ ความเชื่อและการคาดหวังของบุคคลว่าผลดีและผลเสียที่เกิดกับตนนั้น มีตนเองเป็นสาเหตุมากกว่าที่จะเป็นเพราะคนอื่น โชคเคราะห์ หรือความบังเอิญ ความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์กับการมีชีวิตที่ดีหรือการเลือกรับสิ่งที่ดีให้กับตนเอง ดังนั้นจึงอาจคาดได้ว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนเองสูง น่าจะมีการเลือกรับรู้หรือตีความแต่สิ่งที่ดีให้กับตนเอง

5. ด้านลักษณะมุ่งอนาคต (future orientation) และความสามารถควบคุมตนเอง (self-control) หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลไปในอนาคต โดยคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นทั้งผลดีและผลเสีย เป็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การที่บุคคลสามารถคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งมีความเข้าใจและมองเห็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างทะลุปรุโปร่งและตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากบางคนคาดการณ์ได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น แต่ไม่ยอมรับความจริงที่จะเกิดขึ้นโดยเฉพาะเรื่องที่ไม่เป็นผลดีกับตน หรือบางคนมองไม่เห็นว่าการกระทำของตนในปัจจุบันจะส่งผลเช่นไรในอนาคต และความสามารถในการควบคุมบังคับตนเองให้รัดกุมได้รอบได้เพื่อรองรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าที่จะมีมาในอนาคต บุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง ก็อาจจะเป็นผู้ที่เข้าใจในเหตุการณ์ที่ละครโทรทัศน์นำเสนอไม่ว่าละครนั้นจะแสดงในลักษณะที่เกินกว่าความเป็นจริงก็ตามหรือเลือกรับเฉพาะเรื่องที่มีประโยชน์กับตนเอง เนื่องจากเห็นว่าอะไรจะส่งผลดีต่ออนาคต และสามารถบังคับตนเองให้รอบได้รอบได้

2. ผลการสร้างเครื่องมือวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์

2.1 เครื่องมือวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ แบ่งออกเป็น 8 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางชีวสังคม เครื่องมือวัดตอนนี้ประกอบไปด้วยตัวแปร 20 ตัว ตอนที่ 2 แบบวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ทั้งหมด 10 ตอนที่ 3 แบบวัดระดับความวิตกกังวล มีจำนวน 20 ข้อ ตอนที่ 4 แบบวัดระดับการมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีจำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 5 แบบวัดพฤติกรรมจิตลักษณะในเรื่องของเชื่ออำนาจในตน จำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 6 แบบวัดพฤติกรรมกาเปิดรับละครโทรทัศน์ จำนวนทั้งสิ้น 21 ข้อ ตอนที่ 7 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ สร้างขึ้นจำนวน 23 ข้อ และตอนที่ 8 แบบวัดการรับรู้หรือตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศ ประกอบด้วยข้อคำถาม 15 ข้อ

2.2 เกณฑ์การให้คะแนนในการคิดคำนวณผลการวัด

แบบวัดที่สร้างเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) ในตอนที่ 2 ถึงตอนที่ 7 นั้น มีทั้งสิ้น 6 ข้อ โดยข้อจริงที่สุดในข้อคำถามที่เป็นประโยคเชิงบวกจะได้คะแนน 6 คะแนน และได้คะแนนลดลง เป็นลำดับจนกระทั่งตอบว่าไม่จริงเลยก็จะได้คะแนน 1 ส่วนข้อคำถามที่เป็นประโยคที่มีข้อความในเชิงลบ ถ้าผู้ตอบเลือกตอบว่าไม่

จริงเลยจะได้คะแนน 6 คะแนน และได้คะแนนลดลงตามลำดับ จนกระทั่งตอบว่าจริงที่สุดก็จะได้ 1 คะแนน นำคะแนนรวมมาเปรียบเทียบกับระดับคะแนนในระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ เพื่อแปรค่า ดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00 – 2.66 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับ สูง

คะแนนระหว่าง 2.68 - 4.33 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 4.34 - 6.00 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับ ต่ำ

การให้คะแนนในตอนี่ 8 ซึ่งเป็นส่วนของเหตุผลนี้จะใช้ค่าสถิติร้อยละ โดยคำตอบไม่เห็นด้วยจะเป็นคำตอบที่ถูกต้องได้คะแนน 1 คะแนน

3. ผลการหาและการพัฒนาคุณภาพของแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์

3.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) ในการวิจัยครั้งนี้ได้สร้างแบบวัดทั้งสิ้นจำนวน 143 ข้อ โดยหาความสอดคล้องของข้อคำถามกับสิ่งที่เป้าหมายในการวัดของแบบวัดชุดนี้ โดยอาศัยอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการหาค่า IOC มากกว่า 75% ทำให้ครั้งนี้ได้แบบวัดรวมทั้งสิ้นจำนวน 125 ข้อ

3.2 ค่าความเชื่อมั่นรวมของแบบวัด ตอนที่ 2 -7 มีค่าความเชื่อมั่น 0.8331 และ ตอนที่ 8 มีค่าความเชื่อมั่น 0.8487²

3.3. ผลการหาค่าความเชื่อมั่นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและข้อคำถาม

3.3.1 ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self-esteem)

แบบวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ทั้งหมดประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 8 ข้อทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ มีข้อคำถามดังนี้

องค์ประกอบด้านความพอใจในตนเอง มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อคือ 1. ฉันรู้สึกที่ตัวฉันมีคุณค่าเท่าเทียมกับคนอื่น 2. ฉันรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลงตนเองในหลาย ๆ สิ่ง 3. โดยรวมฉันพอใจในตนเอง 4. โดยรวมฉันภูมิใจในตนเอง

องค์ประกอบด้านการยอมรับตนเอง มีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อคือ 1. ฉันมีความสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ 2. ในความรู้สึกเล็ก ๆ แล้วฉันอยากที่จะมีความสามารถมากกว่านี้

องค์ประกอบด้านการรักตนเอง มีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อคือ 1.ฉันรักตนเองและนึกถึงผลที่จะเกิดกับตนเองก่อนที่จะกระทำสิ่งใด ๆ 2. โดยรวมฉันภูมิใจในตนเอง

3.3.2 ด้านความวิตกกังวล (anxiety)

แบบวัดความวิตกกังวล ทั้งหมดประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 19 ข้อ แต่ละข้อมีนัยสำคัญที่ระดับที่ .01 ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบ มีข้อคำถามดังนี้

² การหาค่าความเชื่อมั่นแยกเป็น 2 ส่วนเนื่องจาก ลักษณะคำถามในตอนี่ 2-7 และตอนที่ 8 มีลักษณะแตกต่างกัน

~ หมายถึงคำถามเชิงลบ

องค์ประกอบด้านตื่นเต้นตกใจง่าย มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อคือ 1. เพื่อน ๆ บอกว่าฉันเป็นคนใจร้อน 2. เพื่อนคิดว่าฉันเป็นคนที่ทำงานไม่รอบคอบ 3. ฉันมักรู้สึกรำคาญสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว และข้อที่ 4. เพื่อนบอกว่าฉันขาดความอดทนและขี้บ่น

องค์ประกอบด้านความหวาดกลัว มีข้อคำถามจำนวน 3 ข้อคือ 1. ฉันรู้สึกกังวลใจกลัวว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จ 2. ฉันมีอาการซึมเศร้าเมื่อต้องจากพ่อ-แม่ไปอยู่ที่อื่นนาน ๆ และข้อที่ 3. ฉันรู้สึกผิดเมื่อทำคะแนนสอบได้ไม่ดี

องค์ประกอบด้านอารมณ์ตั้งเครียด มีข้อคำถามจำนวน 1 ข้อ คือ ฉันหงุดหงิดโดยหาสาเหตุไม่เจอ

องค์ประกอบด้านด้านอารมณ์หวั่นไหวง่าย มีข้อคำถามจำนวน 3 ข้อคือ 1. ฉันอารมณ์เสียง่ายเมื่อได้รับสิ่งที่ไม่ถูกใจ 2. เพื่อนบอกว่าฉันเป็นคนเปลี่ยนแปลงความสนใจเร็ว และข้อที่ 3. เมื่อฉันเห็นเพื่อนในกลุ่มทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ฉันจะทำตาม

องค์ประกอบด้านขี้อาย มีข้อคำถามจำนวน 3 ข้อ คือ 1. เมื่ออาจารย์เรียกให้พูดหน้าชั้น ฉันจะไม่กล้าแสดงออก 2. ฉันรู้สึกเขินเมื่อต้องเดินผ่านคนกลุ่มใหญ่ และข้อที่ 3. ฉันจะอายเมื่อมีคนมาชมว่าแต่งตัวสวย/หล่อ

มีความขัดแย้งในตนเอง มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ คือ 1. เมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ ฉันจะคิดฟุ้งซ่านจนนอนไม่หลับ 2. ฉันเคยนั่งคิดเรื่องบางเรื่อง ต่อเนื่องจนหาที่จบไม่ได้ 3. ฉันควบคุมอารมณ์ไม่ได้เมื่อทะเลาะกับเพื่อน 4. เพื่อนบอกว่า ฉันเป็นคนวิตกกังวล 5. ฉันคิดว่า ฉันเป็นคนวิตกกังวล

3.3.3 ด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน (future orientation and self-control)

แบบวัดความมุ่งอนาคต-ควบคุมตนนั้น ประกอบด้วยคำถามจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีข้อคำถามดังนี้ 1. ฉันจะรีบทำการบ้านให้เสร็จก่อนไปเที่ยวเล่น 2. ถ้าฉันขี้เกียจ ฉันจะไม่แปร่งฟันในตอนเช้า 3. ฉันลืมหืมทำการบ้าน 4. ฉันชอบขีดเขียนลงในหนังสือเรียนจนสกปรก 5. ฉันอยากเรียนหนังสือมาก ๆ เพื่อโตขึ้นจะได้ทำงานดี ๆ 6. เมื่อมีคนขัดใจฉัน ฉันจะฉวยสิ่งของใกล้มือ ขว้างปาหรือทำลายเสมอ 7. ฉันไม่ชอบสอบตก จึงขยันอ่านหนังสือเรียน 8. แม้ร่างกายจะสกปรก ฉันก็จะไม่อาบน้ำ ถ้ารู้สึกไม่อยากอาบน้ำ 9. ฉันจะประหยัด ถ้าคิดว่าพรุ่งนี้จะไม่ค่อยมีเงินใช้ และข้อ 10. เมื่อมีคนนำขนมมาให้ที่บ้านฉันมักหยิบชิมก่อนเสมอ

3.3.4 ด้านมุ่งความเชื่ออำนาจในตน (belief in internal locus of control of reinforcement)

แบบวัดความเชื่ออำนาจในตนเอง พบว่า ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ ทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยแต่ละองค์ประกอบมีข้อคำถามดังนี้ 1. ฉันมักถูกกล่าวหาว่าทำผิดทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ทำ 2. ฉันพูดให้ผู้ปกครองคล้อยตามฉันได้ยาก 3. เมื่อฉันทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งผิด ฉันรู้สึกว่าตนเองไม่สามารถที่จะแก้ไขสิ่งนั้นให้กลับมาถูกต้องได้ 4. ฉันเชื่อว่าทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา คือพยายามไม่คิดถึงปัญหานั้น 5. ฉันคิดว่าเมื่อมีคนไม่ชอบเรา เราไม่มีทางจะแก้ไขอะไรได้ 6. ฉันเชื่อว่าปัญหาต่าง ๆ จะคลี่คลายได้เอง โดยที่ฉันไม่จำเป็นต้องไปยุ่งเกี่ยวกับมัน 7. ฉันรู้สึกว่าไม่คุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะ สิ่งต่าง ๆ ไม่เคย

ให้ผลตามที่ได้พยายามเลย 8. ฉันเชื่อว่าคนที่เก่งทางการเล่นกีฬานั้น ส่วนใหญ่เป็นเพราะเกิดมาเก่งเอง

9. ฉันรู้สึกว่ามีคนคิดร้ายหรือนินทาฉันโดยไม่มีสาเหตุ และข้อที่ 10. ฉันไม่สามารถห้ามเพื่อนในห้องที่จะทำร้ายฉันได้

3.3.5 พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์

แบบวัดพฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ มีข้อคำถามทั้งสิ้น 20 ข้อ ทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบย่อยมีข้อคำถามดังนี้

องค์ประกอบด้านพฤติกรรมก่อนการเปิดรับ มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ คือ 1. ฉันติดตามอ่านละครโทรทัศน์จากหนังสือพิมพ์ 2. ฉันติดตามอ่านละครโทรทัศน์จากนิตยสารเฉพาะกิจ 3. ฉันเตรียมตัวหรือรีบกลับบ้านเพื่อชมละครที่ชอบ 4. ฉันอาจขอยกเลิกนัดหมายเพื่อชมละครโทรทัศน์ที่ชอบ

องค์ประกอบด้านพฤติกรรมขณะเปิดรับ มีข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ คือ 1. ฉันติดตามละครโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความรักและการชิงรักหักสวาท 2. ฉันติดตามละครที่นำเสนอเกี่ยวกับการต่อสู้ในการดำเนินชีวิต 3. ฉันติดตามละครโทรทัศน์ของขวัญ ต่อสู้ ผจญภัย และการก่ออาชญากรรม 4. ฉันติดตามละครโทรทัศน์ประเภทเน้นความ ตลก สนุกสนาน ไร้สาระ 5. ฉันชอบละครโทรทัศน์ประเภทบู๊ ล้างผลาญ 6. ฉันติดตามดูละครโทรทัศน์ทุกวัน 7. ฉันติดตามดูละครโทรทัศน์จนจบเรื่อง 8. ในขณะที่ดูละครโทรทัศน์ ฉันหยุดทำกิจกรรมอื่น ๆ 9. ฉันติดตามอ่านเรื่องราวทางสื่ออื่น ๆ ที่เสนอเกี่ยวกับดาราในละครที่ตนเองกำลังติดตาม 10. ฉันดูละครโทรทัศน์กับบิดามารดา และข้อที่ คือ 11. ฉันมักคุยกับนักแสดงละครโทรทัศน์ (ดารา) ผ่านทางจดหมาย หรือเวปไซด์

องค์ประกอบด้านพฤติกรรมหลังเปิดรับ มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ 1. ฉันได้คำพูดบางคำจากละครโทรทัศน์มาใช้ในชีวิตประจำวัน 2. ฉันจะพูดให้เพื่อนหรือคนอื่น ๆ เข้าใจเกี่ยวกับความดีและคุณธรรมที่พบจากละครโทรทัศน์ 3. ฉันนำเรื่องละครโทรทัศน์ไปพูดคุยกับเพื่อนที่โรงเรียน 4. ฉันเป็นแฟนคลับดาราคอนโปรด และข้อที่ 5. ฉันเขียนกระทู้ในเวปไซด์ต่อว่าดาราที่ทำตัวไม่เหมาะสม

3.3.6 ทศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ (Attitude)

แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ 9 ข้อ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมี 1 ข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแต่ละองค์ประกอบย่อยมีข้อคำถามดังนี้

องค์ประกอบด้านตระหนักถึงผลดี-ผลเสีย มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อคือ 1. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้ 2. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ช่วยให้ผู้ชมรู้สึกผ่อนคลาย 3. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ช่วยให้ผู้ชมสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวได้ 4. ฉันคิดว่าละครโทรทัศน์ทำให้ผู้ชมเป็นคนทันสมัย

องค์ประกอบด้านความรู้สึกพอใจ-ไม่พอใจ มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อคือ 1. ฉันได้รับความรู้หลายแขนงจากการชมละครโทรทัศน์ 2. ฉันพอใจที่ได้แต่งกายตามอย่างตัวแสดงในละครโทรทัศน์ 3. ฉันพอใจที่ได้เห็นตัวอย่างในเรื่องการรักษานวลสงวนตัวของนางเอกละครโทรทัศน์ 4. ฉันรู้สึกดีที่เห็นพระเอกในละครโทรทัศน์เป็น

สุภาพบุรุษ ไม่นิยมการใช้ความรุนแรง 5. ฉันทู้สึกไม่ชอบเมื่อคนดีในละครโทรทัศน์ต้องยอมให้ตัวโกงข่ม
เหงะรังแก

องค์ประกอบด้านความพร้อมที่จะแสดงออกส่งเสริมหรือเพิกเฉย มีข้อคำถามจำนวน 1 ข้อคือ 1.ฉัน
เลือกดูเฉพาะเรื่องที่มีนักแสดงที่ได้รับการยอมรับว่าเซ็กซี่ (มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05)

3.3.7 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ในส่วนนี้มีองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ มีข้อคำถามเป็นสถานการณ์คือ

องค์ประกอบที่ 1. ทางวาจา มีข้อคำถาม 10 ข้อ มีลักษณะเป็นสถานการณ์ที่แสดงถึงเหตุการณ์
เกี่ยวกับตะโกนด้วยความโกรธ ตะคอกด้วยถ้อยคำที่รุนแรงและหยาบ ต่ำทอ ใช้คำหยาบด้วยอารมณ์โกรธ และ
การขู่ที่จะทำรุนแรงกับตนเองและผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 2. ทางด้านการกระทำ คำถามมีลักษณะเป็นสถานการณ์ที่แสดงถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับ
การผลัก ชกต่อย ขว้างสิ่งของใส่ผู้อื่น เตะตี และการใช้อาวุธ

ค่าความเชื่อมั่นในตอนนี้เป็น .7450 และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เมื่อพิจารณาน้ำหนัก
องค์ประกอบพบว่า ทุกข้อมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3.8 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และตีความเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกทางเพศ ในส่วนนี้ได้
สร้างข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อ แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน คำถามมีลักษณะเป็นสถานการณ์ที่แสดงถึง
เหตุการณ์เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน

องค์ประกอบที่ 2 การมีคู่นอนมากกว่าหนึ่ง คำถามมีลักษณะเป็นสถานการณ์ที่แสดงถึงเหตุการณ์
เกี่ยวกับการมีคู่นอนมากกว่าหนึ่ง

มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดตอนนี้เป็น .7865 และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เมื่อพิจารณา
น้ำหนักองค์ประกอบพบว่า ทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อตัดข้อที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแล้วทำให้แบบวัดชุดนี้ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งสิ้น 112 ข้อ³

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาที่มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ สามารถอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. การค้นหาจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์

จากการศึกษาจากเอกสารตำราพบว่า ลักษณะทางชีวสังคมและจิตลักษณะทั้ง 5 ตัวมีความสำคัญต่อ
การเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ กล่าวคือจิตลักษณะทางชีวสังคมมีผลให้บุคคลแตกต่างกัน (Dohn:

³ - รวมข้อคำถามในส่วนของลักษณะทางชีวสังคม จำนวน 20 ข้อ

- ดูแบบวัดฉบับสมบูรณ์ได้จากงานวิจัยเรื่อง “จิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ของ
เยาวชนไทย : มโนทัศน์ การประเมินและการพัฒนา” พ.ศ. 2550

1971 อ้างถึงใน ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์, 2533:157) และจากการศึกษาพบว่าจิตลักษณะดังกล่าวได้นำมาเป็นตัวแปรต้นในการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ มากมาย ดังเช่น งานวิจัยของเนตรนภิส กาฬเนตร (2543) อิทธิพลของลักษณะการรับชมโทรทัศน์ที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พบว่าลักษณะความแตกต่างทางชีวสังคมมีผลต่อพฤติกรรมการประหยัด และงานวิจัยของ วราพร สุนทร (2545) ที่ศึกษาจิตลักษณะทางจิตสังคม สภาวะเอื้ออำนวยกับพฤติกรรมแสวงหาการดูแลของสตรีวัยรุ่นเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ก็พบว่าลักษณะทางชีวสังคมมีผลต่อการแสวงหาการดูแลของสตรีวัยรุ่นเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศ

ส่วนจิตลักษณะ ทั้ง 5 ตัว นั้นยังไม่มียานวิจัยยืนยันโดยตรงว่าเป็นตัวสำคัญในการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ แต่ก็มีงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะกลุ่มนี้และพบว่ามียุทธการตัดสินใจของเยาวชนในการเลือกรับสื่อมวลชนรวมทั้งงานวิจัยในเรื่องอื่นซึ่งพอจะเชื่อมโยงกันได้ว่าจิตลักษณะทั้ง 5 ตัวนี้มีผลต่อการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ ดังเช่นงานวิจัยของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2529) ที่ศึกษาเรื่องการควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย ซึ่งพบว่าคุณภาพของการรับสื่อมวลชนคือ ปริมาณความชอบชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ ความชอบฟังรายการวิทยุที่มีประโยชน์ และปริมาณความชอบอ่านเรื่องที่มีประโยชน์ในสิ่งตีพิมพ์ ตัวแปรทั้งสามนี้ร่วมกันสามารถทำนายลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนที่ถูกศึกษาได้ 20% ทำนายความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้ 8% และทำนายปริมาณความเชื่ออำนาจในตนเองได้ 6% โดยอาจกล่าวได้ว่านักเรียนที่รายงานว่าชอบเปิดรับเนื้อหาที่นักวิชาการจัดว่ามีประโยชน์ในสื่อมวลชนทั้งสามชนิดมากเท่าใด ก็เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง เชื่ออำนาจในตนเองสูง และสามารถใช้อุบายเชิงจริยธรรมในระดับสูงด้วย นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่ชมโทรทัศน์น้อย ฟังวิทยุน้อย แต่อ่านหนังสือพิมพ์มาก มีจิตลักษณะที่น่าปรารถนาทั้ง 3 ประการสูง ส่วนจิตลักษณะด้านอื่นคือ ความวิตกกังวล ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และทัศนคตินั้น เป็นจิตลักษณะที่ทำให้การเลือกรับรู้และตีความสารแตกต่างกัน (อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท 2546: 78)

2. การหาคุณภาพของแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์พบว่า

2.1. ความเที่ยงตรงความเนื้อหา (content validity) ของแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ สร้างขึ้นทั้งสิ้น 143 ข้อ ได้คัดเลือกข้อความที่ผ่านการพิจารณาตัดสินของผู้เชี่ยวชาญได้ข้อความทั้งสิ้น 125 ข้อ ซึ่งตัดออกไปทั้งสิ้น 18 ข้อ ซึ่งข้อที่ตัดออกส่วนใหญ่เป็นข้อที่อยู่ในตอนที่ 6 พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์ และตอนที่ 7 ทัศนคติเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ซึ่งทั้งสองตอนนี้ผู้วิจัยได้สร้างเอง โดยสร้างจำนวนข้อมากกว่าที่ต้องการเพื่อเอาไว้เลือกข้อที่ดีที่สุด ดังนั้นบางข้อจึงอาจซ้ำซ้อนกัน ซึ่งการตัดออกจะส่งผลให้แบบวัดครอบคลุมไม่ซ้ำซ้อน และมีจำนวนข้อที่น้อยลง ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อแบบวัด

ส่วนแบบวัดในตอนอื่น ๆ ที่มีความสมบูรณ์นั้น ส่วนใหญ่ได้แนวการสร้าง หรือได้คัดลอกจากต้นแบบที่ได้มีการทดลองใช้แล้วหลายครั้ง ดังเช่น แบบวัดชุด ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ได้แนวการสร้างจากแบบวัด

ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของโรเซนเบอร์ก (1965) ส่วนแบบวัดสำหรับ มุ่งอนาคต-ควบคุมตน และเชื่ออำนาจในตน ซึ่งเป็นแบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วนิทานนท์ และคณะ (2536:47)

2.2. ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดตอนที่ 2 3 4 5 6 7 (ด้านที่ 1 – 6) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น .8331 ส่วนตอนที่ 8 (ด้านที่ 7 – 8) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น .8487 ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์ที่สูงดังที่การ์เรท (Garrett 1965: 29) ได้กำหนดเกณฑ์ของค่าความเชื่อมั่นที่มีค่าตั้งแต่ .70 – 1.00 เป็นค่าความเชื่อมั่นสูง

2.3. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ พิจารณาจากค่าทดสอบที พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 และเป็นค่าบวก แสดงว่าแบบวัดสามารถนำไปวัดจิตลักษณะของกลุ่มเยาวชนได้จริง ดังที่ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2531:29) ได้สรุปข้อความผ่านการพิจารณาจากค่าทดสอบที (t-test) แสดงว่าข้อความนั้นมีค่าอำนาจจำแนกที่ใช้ได้สามารถนำไปสร้างแบบวัดได้

2.4. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของโมเดลเป็นภาพรวมทั้งโมเดล ตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละตัว พบว่าทุกโมเดลในแต่ละด้าน มีความเที่ยงตรง สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบข้อคำถามในแต่ละด้าน พบว่าทุกองค์ประกอบข้อคำถามมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ ซึ่งค่าสถิติที่ได้สอดคล้องกับเกณฑ์ในการพิจารณาค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit measures) การพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ของ นางลักษณ วิรัชชัย (2542 : 53-60) ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์และสมชาติ สว่างเนตร (2535:36) ซึ่งจะเห็นได้ว่าแบบวัดจิตลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้ และข้อคำถามที่สร้างสะท้อนพฤติกรรมแต่ละด้าน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. แบบวัดจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ชุดนี้ เป็นแบบวัดที่ใช้ประเมินระดับจิตลักษณะของเยาวชนว่ามีมากน้อยเพียงใด ซึ่งการพัฒนาจิตลักษณะนั้นจำเป็นที่จะต้องทราบว่าตนเองมีระดับจิตลักษณะทั้ง 5 ตัวอยู่ในระดับใด หากมีจิตลักษณะอยู่ในระดับที่ก่อให้เกิดผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความ เช่น มีระดับทัศนคติต่อละครโทรทัศน์อยู่ในระดับสูง ซึ่งอาจมีผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการควบคุมเพื่อลดระดับทัศนคติที่มีต่อละครโทรทัศน์ให้น้อยลง ซึ่งแนวทางการปฏิบัติที่ผู้ปกครองอาจควบคุมหรือจำกัดปริมาณในการเปิดรับหรือใช้การอธิบายประกอบการรับชมของเด็ก เพื่อไม่ให้เด็กได้เกิดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมบางอย่างที่นำเสนอในละคร หรือหากมีการประเมินจิตลักษณะของเยาวชนแล้วพบว่า

เยาวชนมีระดับอำนาจในตนต่ำ สามารถส่งผลต่อการเลือกรับรู้หรือตีความละครโทรทัศน์ได้ ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอาจเสริมสร้างจิตลักษณะด้านอำนาจในตนให้มากขึ้น ซึ่งจิตลักษณะด้านนี้ ส่วนมากเกิดขึ้นจากครอบครัว รวมทั้งวัฒนธรรม กล่าวคือเมื่อบุคคลกระทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับผลตอบแทนต่อมานุคคลนั้น

ก็จะคาดหวังที่จะได้รับผลตอบแทนประเภทเดียวกัน ถ้าเขาทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก หรือกระทำพฤติกรรมใหม่ที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันกับพฤติกรรมเดิมนั้น แต่ถ้าบุคคลนั้นกระทำพฤติกรรมแล้วมักไม่ได้รับผลตอบแทนหรือได้รับผลต่าง ๆ กันหรือมีบ่อยครั้งที่ได้รับผลตอบแทนโดยไม่ทำอะไรเลย ก็จะทำให้บุคคลเรียนรู้ว่าตนอยู่ภายใต้การควบคุมจากภายนอก ทำให้เกิดความรู้สึกหมกมุ่นกำลังใจที่จะทำ

2. แบบวัดจิตลักษณะในการเลือกรับรู้หรือการตีความละครโทรทัศน์ชุดนี้ อาจนำไปใช้ประกอบในการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตและการสัมภาษณ์ได้ด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจจะนำแบบวัดชุดนี้ ไปประเมินจิตลักษณะของเยาวชนในภาพรวมของประเทศ เพื่อหาระดับจิตลักษณะของเยาวชนกลุ่มนี้

บรรณานุกรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญ

ของเยาวชนไทย รายงานการวิจัยสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ พฤติกรรมการสื่อสารในเชิงจิตวิทยาสังคม เอกสารการสอนชุดวิชา พฤติกรรม

ศาสตร์การสื่อสาร หน่วยที่ 1-8 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533

ปุระชัย เปี่ยมสมบุรณ์ และ สมชาติ สว่างเนตร.การวิเคราะห์แนวโน้มโดยด้อยลิשראל สถิติสำหรับนักวิจัยทาง

วิทยาศาสตร์สังคมและพฤติกรรม โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ กรุงเทพฯ สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์ , 2535.

เนตรอนภิส กาฬเนตร อิทธิพลของลักษณะการรับชมโทรทัศน์ที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมการ

ประหยัด ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531

อรรวรรณ ปิลาณนนโสภาท การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ พิมพ์ครั้งที่ 3 สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

Conway, J The Influence of Psychological variables on Television viewing Motivation and Program

preference Ph.D. Dissertation Kent State university Dissertation Abstracts International,
1989.

Horton, D & Wohl, R.R Mass Communication and Parasocial Interaction: Observations on intimacy

at distance. Psychiatry 19 pp. 215-229, 1956

Kelly, M. A The role of television news leads in learning from television news: The effect of

anxiety-inducing leads and the lead as advance organizer on attention and memory for

the news. Ph.D. Dissertation Syracuse University, 2004.

Klapper J **The effects of Mass Communication** NY: The Free Press, 1960

Rubin, A.M. **The influence of Psychological variables on television viewing motivation and program preference** PhD Dissertation Abstracts International Kent State University, 1989.

Rosenberg, M. **Society and the adolescent self-image.** University Press: Princeton, 1965

Rosenberg, M. and Hovland C.I **Cognitive, Affective and Behavioral Component of Attitude.** In C.I Hovland and M.J.Rosenberg (Eds.) **Attitudes Organization and Change** NH: Yale University Press, 1960.

Sarobol, P and Singhal, A **Cultural Share ability, Role Modeling and PARA-Social? Interaction in an Entertainment-Education Film: The Effects of "karate Kids" on Thai Street Children.** pp.1-30
Paper Presented at the 1998 International Broadcasting Symposium on the Youth and Global Media, Manchester. England.